

GİRİŞ

Zincirleme olayların manzum şekilde anlatıldığı hikâyeler olarak tanımlanan mesnevîler, edebiyatın köklü tahkiye geleneklerinden birini oluşturur. Her beyit kendi arasında kafiyeleştiği için özellikle uzun hikâyelerin anlatılmasına uygun bir nazım şeklidir. İslâmiyet'in kabulünden sonra edebiyatımıza giren mesnevîcilik geleneği, klâsik edebiyatımızda özellikle XI.-XIX. asırlar arasında önemli bir yer edinmiştir¹.

Klâsik edebiyatımızın en önemli kaynağı olan *Kuran'kerim*'de peygamberlere dair olayları anlatan kıssalar önemli bir yer tutmaktadır; bunların en çok ilgi çekenlerinden biri de Yusuf Peygamberin başından geçen olayların anlatıldığı Hazret-i Yusuf kıssasıdır. Mesnevîlerdeki Hazret-i Yusuf kıssalarıyla dinî kaynaklardaki bilgiler arasındaki en belirgin fark, mesnevîlerde Yusuf Peygamberin Mısır şahı veya vezirlerinden birinin eşi olan Züleyhâ ile yaşadığı tasavvur edilen aşka vurgu yapılmasıdır.

Hazret-i Yusuf kıssası, klâsik edebiyatımızda bir çok şair tarafından kaleme alınmıştır². Bu konuda yazılan hikâyelerin ele alındığı bir doktora tezinin³ de mevcut olduğu, Prof. Dr. Gönül Ayan tarafından kaydedilmiştir. Edebiyatımızda Ahmedî mahlasıyla eserler veren bir şair de bu konuda mesnevî yazmıştır; fakat bu Ahmedî'nin kim olduğu konusunda bir fikir birliğine varılamamıştır. Bu aşamada üç Ahmedî'den söz edilmektedir⁴. Ahmedî adı, dikkatleri hemen XV. yy. şairi Germiyanlı Ahmedî üzerine yöneltmektedir. *Latîfî Tezkiresi*'nin *Likâî* maddesinde,

¹ İ. Ünver, "Mesnevî", Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), s. 430-563.

² N. Çetin, "Yeni Türk Şaiirinin Yûsuf u Züleyha Hikâyesi Duyarlığı", Türkoloji Dergisi C. XIII S. 1, Ankara 2000, s. 109-143.

³ H. Dolu, *Menşeiinden Beri Yûsuf Hikâyesi ve Türk Edebiyatındaki Versiyonları*, İstanbul 1953 (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

⁴ G. Ayan, *Ahmed Mürşidî (Ahmedî) Eyyûb Peygamber Kıssası*, Emek Mat., Konya 1995, s. 9

Likâî'nin Ahmedî'nin *Yûsuf u Züleyhâ*'sına nazire yazdığı belirtilmektedir⁵. Fakat ne Ahmedî'ye ne de Likâî'ye ait olan *Yûsuf u Züleyhâ* bugüne kadar ele geçmiştir. İkinci görüş, bu eserin *Esrarnâme* adında bir eseri bulunan Tebrizli Ahmedî'ye ait olduğudur⁶. Üçüncü görüşe göre de *Ahmedî*, *Ahmedî-i Âmidî*, *Ahmed Mürşidî* mahlaslarıyla eserler veren Diyarbakırlı Ahmedî'ye aittir⁷.

Kültür tarihimizi oluşturan pek çok dil yadigârı gibi *fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün* kalıbıyla yazılan bu eser, 2801 beyitten oluşmaktadır. İçinde altı bentten oluşan bir muhammes, dört bentten oluşan bir murabba, bir gazel ve bir kaside bulunan bu eserde bazı beyitler, *mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün* kalıbıyla yazılmıştır:

1	Bi'smi'llâhi ola iş ibtidâsı
Hudâ ' avniyle olur intihâsı
2	Ki ef'âl-i 'ibâda anı miftâh
İdüpdür feth ider anuñla Fettâh
25	Ebû Bekri aluban itdi hicret
Mu'în oldı Hudâsı irdi fırsat
36	Medîneye irişdiler muzaffer
Medîne oldı anuñla münevver
37	Muhâcir erleri bir bir çözüldi
Medîne râhına anlar düzüldi

⁵ Latîfî, *Tezkire*, İstanbul 1314, s. 304

⁶ N. Azamat, *Yeni Bir Ahmedî ve İki Eseri: Yûsuf u Zeliha, Esrarnâme Tercümesi*, Konya 1989

⁷ G. Ayan, *Ahmed Mürşidî (Ahmedî) Eyyûb Peygamber Kısası*, Emek Mat., Konya 1995, s. 9

1 Hudâ: A Hudâ

2 Ki: B Zîrâ/İdüpdür: A İdübdür/ider: B ide/anuñla: A anuñla: B anı ile/Fettâh: B Fetâh

25 E *Aldı bû Bekri vü kıldı hicreti*/Hudâsı: A Hudâsı; E Teñri/irdi: E virdi/fırsat: E fırsatı

36 B *Varub irdi Medîneye muzaffer*

37 Muhâcir: B Muhâçir/çözüldi: E cözüldi/-: E bil

- 38 ‘İyāl evṭān atup gitdiler anlar
Varup sulṭān etegin ṭutdı anlar
- 164 Beni atam size virdi emānet
Emānete kılınur mı hıyānet
- 165 Benüm cürmüm nedür ki zulm idersiz
Ki Ḥaḫḫa varmayan rāha gidersiz
- 1619 O zindān ehli irdiler azāda
İrişdiler o dem anlar murāda
- 1734 Bu ‘ışḫ odı gelişdi baña sende
Bu zaḫmetler irişdi baña sende
- 1735 Senüñ ‘ışḫuñ ayırdı beni ilden
Ferāḡat bulmadum ben derd-i dilden
- 1741 Benüm bu derdüme dād itmedüñ hiç
Ki bir laḫza beni şād itmedüñ hiç
- 2783 Tamām oldı kitāb el-ḥamdü li’llāh
Ḥudā ‘avniyle kıldum bunı li’llāh
- 2784 Kerīmā luṭfa muḫṭācum nişār it
Eger var ise noḫşānum setār it

38 ‘İyāl: B ‘Ayān/atup: B, E atub/gitdiler: B gitdi/Varup: B, E Varub/etegin: B etegi; E etegin/ṭutdı: E dutdı

164 virdi: A virmiş; E *Ata virdi beni size emānet*/Emānete: E Emānet/kılınur mı: B, D kılınur mı; E olunur mı/hıyānet: A hıyānet

165 Benüm: A, B, C Benim; E Nedür/cürmüm: B çürmim/nedür: E baña/idersiz: E idersiz/ varmayan: D varmayın/rāha: A yola: B rāhi/gidersiz: E gidesiz

1734 ‘ışḫ: E ‘ışḫdan/odı: E özi/gelişdi: B ṭuṭuşdı; C gelmişdür; D gelişde; E irdi

1735 ‘ışḫuñ: A ‘ışḫın; C, D ‘ışḫıñ/ayırdı: D irdi/Ferāḡat: D Firāḡat/bulmadum: A, D bulmadım/ ben: C bu/derd-i dilden: A, C, D derd ü dilden

1741 Benüm: B, C Benim/bu: B, C, D -/derdüme: A, B, C, D derdime/dād itmedüñ: A dād itmedin; B dermān itmedin/hiç: A hic; B, C, D sen/Ki bir laḫza: B, C Beni bir dem/beni: B nefse; C nefş/şād itmedüñ: A, B, C, D şād itmedin/hiç: A hic; B, C, D sen

2783 kıldum: D kıldım

2784 luṭfa: D luṭfu/muḫṭācum: D muḫṭācım/noḫşānum: D noḫşānım

1. Nüshalar

Ahmedî'nin *Yûsuf u Züleyhâ* adlı eserinin altı nüshası tespit edilmiştir, bunlardan beşine ulaşabildik:

1.1. Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdülkadir Gürer Hocamın özel kütüphanesinde bulunan ve Taşpınarlı Ahmedî tarafından Konya'da H. 1259 yılında istinsah edilen 78 varaklık nüsha, 2234 beyitten oluşmaktadır. Bu nüsha, çalışmamızda A nüshası olarak gösterilmiştir.

1.2. Elazığ (Palu) Nüshası⁸: Hani'de oturan Molla Mahmud tarafından H. 1263 yılında istinsah edilen nüshanın çeşitli nedenlerle tahribata uğrayan bazı bölümlerini diğer nüshalar yardımıyla okuyabildik. 2611 beyitten oluşan 102 varaklık bu nüshayı çalışmamızda B nüshası olarak gösterdik.

1.3. Alî ibn-i Osman tarafından H. 1234 yılında istinsah edilen ve Tokat Zile Halk Kütüphanesinden alınıp Ankara Millî Kütüphaneye kaydedilen (60 Zile 402) 85 varaklık bu nüshayı C nüshası olarak gösterdik. Bu nüsha 2543 beyitten oluşmaktadır. Baştaki 61 beyit eksiktir. 61-76 arasındaki beyitlerin ikinci mısraları mikrofilimde çıkmadığından okunamadı.

1.4. Molla Mahmut ibn-i Hasan tarafından H. 1288 yılında istinsah edilip Diyarbakır İl Halk Kütüphanesinde 21 Hk 1892 numarada kayıtlı olan Diyarbakır nüshası ise D nüshası olarak adlandırıldı. 90 varaklık bu nüsha, 2479 beyitten oluşmaktadır. Baştaki 50 beyit eksiktir.

⁸ Çalışmamıza bu nüshanın Hocam Prof. Dr. Adnan İnce'de fotokopi hâlinde bulunan bir örneği ile başladık. Bulunduğu yeri bilmediğimiz için nüshanın aslına ulaşma fırsatımız olmadı. Prof. Dr. Gönül Ayan'ın *Eyyûb Peygamber Kıssası* adlı çalışmasında, istinsah tarihi ve müstensihî elimizdeki nüshayla aynı olan bu nüshanın Elazığ (Palu) nüshası olduğu belirtilmiş.

1.5. DTCF Kütüphanesi 3/172(764) numarada kayıtlı olan nüshayı da E nüshası diye adlandırdık. Molla Abdullah tarafından H. 1241 yılında istinsah edilen bu nüsha, diğer üç nüshada bulunmayan fakat B nüshasında da tam okunamayan bazı beyitlerin okunmasını sağlamıştır. 76 varaklık bu nüsha, 2448 beyitten oluşmaktadır. Bu nüshada Hazret-i Yusuf kıssasından sonra Eyüp Peygamber kıssası yer almaktadır.

2. Metnin Kuruluşunda Uyulan İlkeler

Çalışmamızda İsmail Ünver'in konuyla ilgili makalesinde⁹ belirttiği esaslara uyduk. Sadece *peygamber* kelimesini kalıplaşmış olduğu düşüncesiyle bitişik yazdık. Özel isimleri büyük harfle yazmamıza rağmen bunlara gelen ekleri kesme işaretiyle ayırmadık.

Önce B nüshasının transkripsiyonunu yaptık; sırasıyla söz konusu metin üzerine A, C, D ve en son da E nüshaları işlendi. Nüshaların asıl nüsha olarak işlenecek kadar sağlam olanı yoktu ve bu sebeple hepsinin usaresi denebilecek bir metin elde etmek istedik. B, C, E nüshaları arasında ve ayrıca A ve D nüshaları arasında bir paralellik bulunduğunu tespit ettiğimiz eserin dipnotlar yardımıyla anlaşılabilir ve sentaksının hesabı verilebilir bir nüshasını oluşturmağa çalıştık.

Eski Anadolu Türkçesi (EAT) metnlerinin genel özelliklerinden biri, hem çağdaşı olan diğer coğrafyalardaki eserlere göre hem de *Kutadgu Bilig*'lere yahut *Nef'i*lere göre fonetik, morfolojik ve sentaktik hataların bolluğudur. Metnimiz de söz konusu genellemeyi haklı kılacak kullanım örnekleriyle doludur. Aşağıdaki örneklerde de görüleceği üzere "*baña* ve *buña*" kelimelerinin "*ziyân* ve *nihân*" kelimeleriyle kafiye oluşturması için "*bañân*" şeklinde yazıldığını görüyoruz. Vezin

⁹ İ. Ünver, "Çeviriyazıda Yazım Birliği üzerine Öneriler", *Türkoloji Dergisi* C. XI S. 1, Ankara 1993, s. 51-89.

gereği bazen *peyāmbēr* olması gereken kelimenin *peygāmbēr* şeklinde imlâ edilmiştir. Bunun yanında ”‘*arż*, *va‘d*, ‘*afv*” gibi kelimeleri ” ‘*arża*, *va‘de*, ‘*afvi*” şeklinde yazmak, zaten iki ünsüzle biten kelimenin aruzca 1,5 değerinde olduğunun dikkate alınmamasından kaynaklanmış olmalı. Bunun dil tarihimizdeki kelime köklerinde görülen vokalli (*sor-* / *sora-*; *küd-* / *küde-*) ve konsonantlı (*kıp-* / *kırp-*; *sep-* / *serp-*) çift şekillilikle alâkalı olması düşünülemez.

3. Metnin İmlâ Özellikleri

XV. asır sonrasına ait metinleri Osmanlı Türkçesi ses değerlerine göre imlâ etmek geleneğine rağmen biz, üzerinde çalıştığımız XVIII. yüzyıl metnini EAT ses özellikleriyle imlâ ettik. Metinde bir tercihe sebep olacak bütünlük yoktur. Bizim tercih sebeplerimiz ise EAT’yi EAT yapan özelliklerin metnimizde sıklıkla geçmesidir. Eser, geç dönemde yazılmış olmasına rağmen ses özellikleri bakımından dikkat çekicidir. Batı Türkçesinin ilk dönemi olan EAT’nin ses özellikleri metnin bazı bölümlerinde korunmaktadır. Bu dönemin belirgin özelliklerinden biri olan yuvarlaklaşma, metnin büyük bölümünde görülmektedir; fakat tekrar edelim ki metin içerisinde bu konuda bir tutarlılık yoktur.

1. ve 2. şahıs çekimindeki görülen geçmiş zaman ekinin, 1. çokluk şahıs emir ekinin, genitif ekinin ve çokluk şahıs iyelik eklerinin yuvarlak şekilleri yanında düz şekillerinin kullanıldığı olmuştur. 2. çokluk şahıs emir eki ile 1. ve 2. teklik şahıs iyelik eklerinden önce gelen yardımcı vokallerin yuvarlak şekilleri yanında düz şekilleri de kullanılmıştır. Geçmiş zaman partisipi olan *-duk⁽²⁾* ve isimden isim yapma eki olan *-lu⁽²⁾* bazen düz vokalli olarak yazılmıştır. *İle*, *idi*, *iken* gibi yapılar bazen bitişik bazen ayrı yazılmıştır. Zamir kaynaklı 2. çokluk şahıs eki *-sınız⁽²⁾* bazen haploloji sebebiyle *-sız⁽²⁾* şeklinde bazen de iyelik kaynaklı 2. çokluk şahıs eki ile 2. çokluk şahıs emir ekinin analogisiyle *-sınız⁽²⁾* şeklinde yazıldığı, geniş zaman 1.

çokluk şahıs çekiminin bazen *-manuz⁽²⁾* şeklinde yapıldığı görülmektedir. 3. teklik şahıs emir ekinin yuvarlak vokalli şekilleri yanında düz vokalli şekilleri kullanılmıştır. İyelik kaynaklı 2. çokluk şahıs eki olan *-ñuz⁽²⁾*, *itdüz* örneğinde olduğu gibi bazen *-z* şeklinde yazılmıştır. Genitif, 2. şahıs iyelik ve 2. çokluk şahıs emir eklerindeki *ñ* sesi bazen *n* şeklinde yazılmıştır. Bazen de *n* sesi yerine *ñ* sesi kullanılmıştır¹⁰. 3. teklik şahıs iyelik ekinin yazımında Eski Anadolu ve Osmanlı Türkçesi dönemlerinden farklı olarak yuvarlak şekiller de görülmektedir. Bu durum, eserin Türkiye Türkçesine yakın bir dönemde yazılmasından kaynaklanmaktadır.

Bu eserin klâsik edebiyat geleneğinden ziyade halk edebiyatı geleneğine yakın olması hem iyi hem de kötü olmuştur: İyi olmuştur; çünkü halk geleneği klâsik edebiyatı da var eden gelenektir, dolayısıyla anlatılan dünyanın ifadesinde doğrudanlık esas olmuştur. Kötü olmuştur; çünkü imlâ konusunda problemler ortaya çıkmıştır. Bazı kelimeler halk arasındaki kullanılışlarıyla metne alındığından bu kelimelerin yazılması konusunda tereddütler oluşmuştur. İmlâ konusundaki problemler, şu şekilde sınıflandırılabilir:

3.1. Eserde atıf vavı ile yapılması gereken bazı tamlamalar izâfet tamlaması gibi *y* ile yazılmıştır. Bu durumdaki bazı yapılarda tamlama içerisindeki kelimelerin akuzatif haliyle iki ayrı kelime gibi okunması da mümkündür:

¹⁰ Pronominal *n* sesinin veya iyelik akuzatifinin bile nazalleştirilmesi gibi kullanımlara dil tarihimizde sık rastlanmaktadır ki Orhun alfabesinde ligatürüyle gösterilen nazal damak sesinin her zaman *g* veya *n*'ye dönüşebildiğini biliyoruz. Meselâ aslı *ünlü ünsüz* (ıñ) olduğu hâlde tıpkı günümüzdeki *-şar⁽²⁾* gibi daha Orhun devrinde hece bölünmesiyle *ünsüz ünlü ünsüz* (-nıñ) hâlini alan genitifin son ünsüzündeki dişilleşmeyi, Orhun Abideleri'nde, Tebriz Azericesinde ve İstanbul Türkçesinde görmekteyiz. Tıpkı Arapçadaki *dad* gibi Türkçenin kendine has sesi olan *ñ*'nin kelime köklerinde de var olmakla birlikte *n*'yi takip eden *g* sesiyle oluşması (ben-ge > baña), zaman zaman karşılaşılan söz konusu ayrışmanın da açıklaması oluyor. *N*, *g* veya *ñ* tercihi karışma veya birbiri yerine kullanma o kadar çok olmuştur ki müstensihimiz, pronominal *n*'yi *ñ* ile imlâ ederek bir tercih olarak değil ancak dil yanlışlığı olarak tanımlanabilecek kullanıma yönelmiştir.

AB 30	Birbiriñüz yolına ölür misiz <u>Cânı başı</u> uğrına virür misiz
BC 766	<u>Cism-i cânımdan</u> haberdâr olmadum ‘Işkına düşeli hayrân olmışam
BC 783	Fikr ider cânı diler gündüz arar Gelmez anuñ <u>cism-i cânına</u> zarar
AB 633	<u>Küfr-i şirke</u> zerre kılmazsın hırâm Ol imānuñ nice hıfz itmez müdām
D 725	Ol karı dir pâdişāha yā hanum <u>Kavl-i va‘ düñle</u> bu kul oldu benüm
AC 784	Leyk şem‘i görse anuñ gözleri Şabr idebilmez yakar <u>canı teni</u>
BCDE 880	Bir elüñ dağı şal uçkur bendine İresin vuşlat <u>diyâr-ı kentine</u>
BC 916	Ahmedî imānı virdi Hâk saña <u>Hamd-i şükr</u> eyle imānuñcün aña

3.2. Bir örnekte yukarıdakinin aksine izâfet tamlaması atıf vavı ile yapılmıştır:

30 Birbiriñüz: A Birbirinizin; B Birbirin; E Birbiriniñ/yolına: A, B yoluna/ölür misiz: A ölür müsüz/
Cân u başı: A, B Cânı başı
766 Cism ü cânımdan: B, C Cism-i cânımdan; E Cân cisminden/olmadum: B olmadım
783 cânı diler gündüz: A *Fikr idib arar anı tırmaz nihân*; D *Fikr idüp arar anı tırmaz nihâr*; E gündüz
anı cânı/arar: B müdām/anuñ: A, B, C anıñ; E anı/cism ü cânına: A cismine aşı; B, C cism-i cânına;
D cismene aşı; E cân-ı cismiyle/zarar: A ziyân
633 Küfr ü şirke: A, B Küfr-i şirke; C Küfr ü şirki; D Küfre şirke/zerre: C zerre/kılmazsın: B itmesin;
C itmizsin/hırâm: A hırâm/imānuñ: A, D imānın; B, E imānı; C imānıñ
725 hanum: A, E hanım; B, C, D cânım/Şavl ü va‘ düñle: A Şavl ü va‘ diñle; B Şavl ü va‘ dile; C
Şavlin va‘ diñle; D Şavl-i va‘ dile/benüm: A, C, D, E benim
784 Leyk: A *Her kaçan görse gözi diler anı*; B, C Leyki/anuñ: C anıñ; D *Giceler şem‘i görince
gözleri*; E *Her kaçan görse gözi diler anı/cân u teni*: A, C cânı teni
880 elüñ: A eliñ; B, C, D elin; E ilin/dağı: D -/uçkur: B, C, D, E uçkur/vuşlat: D vaşlat/diyâr u
kentine: A diyâr kendine; B, C, D, E diyâr-ı kendine
916 imānı virdi: A, B, C, E virdi imānı/D verdi imānı/Hamd ü şükr: A Hamd ü şükri; B, C Hamd-i
şükri; E Hamd ü şükri/eyle: B, C, E kıl/imānuñcün: A imānıñ cün; B imānicün; E imāniçün

B 1095 Kıldı Reyyāna Zelīhā ‘arż u rāz
Yā efendim eylerem senden niyāz

3.3. Eserde *yī-*, *yitür-* fiillerinin bazen *i-*, *itür-* şeklinde yazıldığını görmekteyiz. Bu durum Azerî Türkçesindeki kelime başlarında *y* konsonantının düşmesi olayına benzemektedir:

BDE 305 Laḥm-ı peygamber ḥarāmdur ḫamuya
Her kim iyerse giriser ḫamuya

ABCDE 675 Rūz irince şeb ḫarasın baturur
Gün toğınca ay ziyāsın itürür

A 1332 Etmege ḫuşlar ḫonup anı iyer
Böyle gördüm vāḫı‘amda vir ḫaber

3.4. Bazen şiirdeki kafiye zorunluluğundan, bazen gereksiz yere birkaç kelimedeki konsonant türemesi olmuştur:

B 669 Ḥādimi Reyyāna gönderdi hemān
Alsın ol oğlanı göndersün bañan

D 1477 Yā yigit anı bilürseñ di bañan
Şıḫḫat aḫbārın ileteyim añan

1095 Zelīhā: A Zelḥā; B, D Züleyhā; E *Eyledi Zelḥā melīke* ‘arż-ı zār’ arż-ı rāz: B ‘arż u zār; C ‘arż-ı dāz/efendim: C efendi/ eylerem: C İlerem

305 Laḥm-ı peygamber: A Laḥm-ı beygamber; B, C Laḥm-ı pīgamber; D Laḥm-ı peygamber; E Enbiyā laḥmı/Her kim: E Kim/iyerse: A yirse; C yiyerse/giriser: A girer; E giriserdür

675 irince: A irişince/ḫarasın: D ḫarasan/baturur: A batırır; D yaturur/toğınca: A, C, D toğunca/ ziyāsın: A, D ziyāsın

1332 ḫonup: A, B, C ḫonub; E itüb/yiyer: A iyer; D diyer/gördüm: B, D, E gördüm/vāḫı‘amda: C vāḫa‘amda; D vāḫı‘amdan/ḫaber : A ḫaber

669 Ḥādimi: A Ḥādimi; E Ḥādım/Reyyāna gönderdi: A göndürdi Reyyāna; C Reyyāna göndürür; D hem şāha göndürür; E Reyyānı gönderdi/aña: A, B, C, D hemān/Alsın: A, B, C Alsin/ göndersün: A göndirsün; B göndersin; C, D göndürsün/baña: B bañan

1477 Yā yigit: A Sen eger; B Yā igit; C Yā yigid/bilürseñ anı: A bilürseñ; B anı bilürsin; C bilürsin anı; D bilür anı/baña: D bañan/Şıḫḫat: B Şıḫat; C Şaḫḫat; D Şaḫāt/aḫbārın: A, B, C aḫbārı/ileteyim: A göreyim; C eyleteyim; D egleyim/aña: B saña; D añan

- AB 2484 Birbirine söyledi anlar nihân
Bu melik ne hürmet idüpdür buñan
- B 2296 Ol didi altunı yüküze nihân
Eyleyen kılmış bu ef' âli bañan
- D 2494 Yūsuf iytdi görmeyüñ sizler hicâb
Sizlerüñ qahrı bañan oldı şavâb

3.5. Aslında *lîk*, *lîkin*, *lâkin*, *leyk* şekillerinde yazılması gereken kelime, vezin gereği *leyki* şeklinde yazılmıştır:

- ABCDE 48 Aḥmedî çok bunda noḡsānuñ senüñ
Leyki sâtir çokdur iḥvānuñ senüñ
- ABCDE 98 Her birümüzüñ elinde var 'aşâ
Leyki benüm ulu anlaruñ kışa
- ABCD 297 Leyki ḡalḡ ider bize belki zarar
Yok benî âdem olana i' tibâr
- BCD 2144 Leyki anı virürem şimdi size
Va' d idüñ getüresiz anı bize

2484 söyledi: D didiler/anlar: A gizlü/melik: B, C melîk/idüpdür: A ider; B, D idiyor; C idübdür/ buña: A, B buñan; C aña; D baña

2296 yüküze: A *Sizleriñ yüküne altun koyan*; B yükimde; C yükde; D yükündim; E yüküde/Eyleyen: *Ḳılmış bu ef' âli bigân*; D İleyin/' ayân: B bañan; C, D yegân

2494 Yūsuf itdi: D Söyledi anlara/görmeyüñ: B, C görme'in; D görmeyin/sizler: D -/Sizlerüñ: B, C, D Sizlerin/baña: D bañan

48 çok: A çok/noḡşānuñ: A noḡşānıñ; B noḡşānın/senüñ: A, B seniñ/Leyk: A, B, E Leyki/sâtir: E şâtir/iḥvānuñ: A iḥvānıñ; B iḥvānın/senüñ: A, B seniñ

98 birümüzüñ: A birimizüñ; B, C birimizüñ; D birimüñ/elinde: E ilinde/var: C, D bir/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/benüm: A, B, C benim/anlaruñ: A, B, anlarıñ; C, D anların

297 Leyk: A, B, C, D Leyki; E *Eleyki âdemler bize ide zârâ/-*: A n'idem/halk: A ḡalḡ/belki: A -/ zarar: A zârâr/benî âdem: B *Yoḡdur âdem evlâdına i' tibâr*; D benî adam/olana: D ola mı

2144 Lîkin: B, C, D Leyki//virürem: C virdüm; D vireyem; E vireyim/Va' d: C, D, E Va' de/idüñ: B, C idin; E idiñ/getüresiz: C, D getürüñ; E getürüñ

3.6. *Dermend, kârbân, perverdigâr, girdigâr* şekillerinde yazılması gereken kelimeler, vezin gereği *derdümend, kârübân, perverdigâr, girdigâr* şekillerinde yazılmıştır:

- BC 232 Korkusına uğrar âdem ‘âkıbet
Bu mişâlüm saña penddür derdümend
- ABCD 434 Gitdi bunuñ üstine üç gün revân
Geldi bir kavm-i ‘Arabdan kârübân
- ABCD 436 Mâlik ibn-i Zu‘ra dirler bir kişi
Var idi anlarda kârübân başı
- BCD 1007 Aḥmedî gör Ḥâlîk-ı perverdigâr
Nice kullar ‘aybını eyler setâr
- C 1697 Çünkü büti kıldı Zelḥa târ u mâr
Eyledi aña hidâyet Girdigâr

3.7. Klâsik edebiyat geleneğinde kelimenin ilk ve orta hecelerinde zihaf yapılması bir kusur sayılmaktadır. Metnin bazı beyitlerinde, ilk ve orta hecelerde zihaf yapıldığını görüyoruz. Bazen de vezne uygun olması için uzun ünlüler kısa yazılmıştır. Çalışmamızda, gerekli yerlerde zihaf yaparak uzun ünlüleri kısa okuduk. Eserde hayli fazla olan bu durumla ilgili bazı örnekler şunlardır:

- 17 Bir gice iblîs ile cem‘ oldılar
 İblîsüñ tedbîrini begendiler

232 Korkusına: A *Kişi korkusına uğrar ‘âkıbet*; C Korkusından/uğrar âdem: E âdem uğrar/‘âkıbet: B ‘âkıbet/Bu mişâlüm: A *Bu meşel yıtmez mi saña derdimend*; B, D Bu mişâlüm; E *Bu mişâlüm saña irişmez mi bes*/penddür: B, D bendür/derdmend: D derdimend; B, C derdümend

434 Gitdi: A, E İtdi/bunuñ: C bunuñ/üstine: A, C üstüne; D üzerinde/Üç: D Üç/kârübân: A, B, C, D kârübân; E kârübân

436 Mâlik ibn-i Zu‘ra: A Mâlik ibn-i Zuğra; E Mâlik itdi Zu‘ra/Var idi: A, D, E Varıdı; B Ol idi/anlarda: B anlara; C anlardan/kârübân: A, B, C, D kârübân

1007 perverdigâr: A bervârdigâr; B, C, D perverdigâr/setâr: A, C sitâr

1697 büti: C püti/kıldı: C kıdı; E itdi/Girdigâr: C Girdigâr

17 iblîs ile: E şeytânıla/İblîsüñ: A, B, E İblîsin/tedbîrini: A sözünü

- 28 Hâk ta‘âlâ söyledi Cebrâ’île
Hem dağı kardaşı ol Mikâ’île
- 63 Hemşiresi gâyet ibrâm eyledi
Aldı gitdi Yūsufı söylemedi
- 66 Hemşiresi didi yâ kardaş saña
Bunca oğluñ var bir oğlan vir baña
- 74 Ol kayış kuşağı alur eline
Uykuda bağlar Yūsufuñ biline
- 103 Böyle gördüm yâ ebî rü’yâda ben
Ta‘biri anuñ nicedür eyle sen
- 174 İşidüñ bu kışsa içre hocalar
Mağşudına nâ’il olur niceler
- 351 Cebrâ’îl ol demde aña söyledi
Tevbiḥ-i Yezdânı tebliğ eyledi

3.8. Öğrenilen geçmiş zamanın 2. şahıs çekiminde ektaki ş sesinin düşmesiyle çekimin *-mısın⁽²⁾*, *-mısız⁽²⁾* şekillerinde yapıldığı görülmektedir:

- BCE 562 Atası iytdi baña söyle kızum
Sen birine olmısın ‘âşık gözüm

28 kardaşı: A kardaş

63 Hemşiresi: A Hemşeresi; B, D, E Hemşiresi/gâyet: D galib/eyledi: B iyledi/gitdi: D gitdiler/ Yūsufı: A Yūsufu; D Yūsufı/söylemedi: D söyledi

66 Hemşiresi: A, B, D, E Hemşiresi/oğluñ: B, D, E oğlın/oğlan: B oğul; D, E oğlın/vir: A -

74 kuşağı: E kuruşağı/eline: E iline/Uykuda: D Uykuda/Yūsufuñ: B Yūsufuñ

103 gördüm: B, D gördim/yâ ebî: A didi; B dağı/anuñ: A *Nicedür ta‘biri söyle sen*; B, C anuñ/ nicedür: C nicedir; D nicedür dir

174 İşidüñ: A, B, C, D, E İşidin/kışsa: B kaşsa/Mağşudına nâ’il olur: A, E Nâ’il olur mağşudına; B Mağşudına nâ’il oldu/niceler: D neciler; E niçeler

351 Cebrâ’îl: A *Hazret-i Cebrâ’îl ol dem söyledi*; B, D Cebrâ’îl/Tevbiḥ-i Yezdânı: A Tevbiḥ-i Yezdânı; B Tevfiḥ-i Yezdânı; C Tevbiḥ-i Yezdân; D Tağdır-i Yezdânı/tebliğ: B tebliğ

562 iytdi: A, B, D, E itdi; B didi/baña: B aña/kızum: A, B, C, D kızım/gözüm: A *Birine ‘âşık mısın iki gözüm*; B gözüm; D *Birine ‘âşık mısın iki gözüm*

ABE 1370 Olmısın mecnûn uyarsın her yaña
Var dañı ansuz gerekmezsın baña

BC 2708 Çün ezelden rızķı benden bilmisiz
Aç olup bu gün ķapuma gelmisiz

3.9. *Mesrūr*, *ma‘mūr*, *āzād*, *şād*, *‘arz* kelimeleri bazen yanlışlıkla *mesrūrī*, *ma‘mūrī*, *āzādī*, *şādī*, *‘arza* şeklinde yazılmıştır. Bu da yukarıda bahsedildiği gibi 1,5 hecelik yapıyı dikkate almamışlıktan kaynaklanıyor olmalı; zira ünlü ilâvesi olmasa kelimeler zaten aruzca 1,5 hece değerinde:

ABCD 387 Di ħalāşını bizi mesrūrī ķıl
Bu ħarābe göñlümüz ma‘mūrī ķıl

B 405 Yā aĥī çıkar beni āzādī ķıl
Bu ħüzünlü ħalbümi sen şādī ķıl

BCE 1186 Geldi ħatunlar Zelīĥā yanına
‘Arza ķıldı sözlerin dīvānına

ABCE 1704 Ben bu gün rāhına anuñ varayım
Ĥālümi ‘arza ķılup yalvarayım

1370 Olmısın: C Olmusın; D Olmasın/uyarsın: E uyarsın/ansuz: A, B, C, D, E ansız/gerekmezsın: D gerekmez cân

2708 Çün: A Cün/rızķı benden: A beni rızķı/bilmisiz: A bilmişiz/Aç olup bugün: A Bugün ac olub; B, C Ac olub bugün/ķapuma: A ķapıma/gelmisiz: A gelmişiz

387 Di: B Söyle/ħalāşını: A ħalāşını; B ħallāşı/bizi: A bize/mesrūr: A, C mesrūrī; B, D mesrūrī/ħarābe: A ħarāye/göñlümüz: B göñlimiz; D göñlimüz/ma‘mūr: A ma‘mūru; B, D ma‘mūrī; C ma‘mūrī

405 -: E sen/āzād: A āzād; B āzādī; C āzā; D āzāde; E şād/ħüzünlü: A, B, D ħüzünlü; C ħarābe; E *Bu ħabis yerden beni āzād ķıl*/ħalbümi: A, B, C ħalbimi; D ħalbim/şād: B şādī

1186 Geldi: E Geldiler/ħatunlar: A ħatunlar; E zenler/Zelīĥā: A Zelĥāya; B Züleyĥā; D Züleyĥāya/yanına: A, D didi/‘Arz: A, D *Eylikile rām olunmaz söyledī*; B, C, E ‘Arza/ķıldı: E ķıldılar/ sözlerin: E anıñ

1704 anuñ: B, C, E anıñ/Ĥālümi: A, B, C, E Ĥālimi; D Ĥālemi/‘arz: A, B, C, E ‘arza/ķılub(an): A, B, C, E ķılub; D ķılup/yalvarayım: B yarvalayım

4. Arkaik Unsurlar

Fatih Sultan Mehmet'in Uygur harflerini kullanması veya *Otlukbeli Zafernamesi*'nde 12 hayvanlı Türk takvimiyle zamanın tespit edilmiş olması, dillerin iç tarihleriyle dış tarihleri arasındaki farkı belirlemek bakımından ilginçtir. Söz konusu arkaiklik, genel olan kelime ve ek kadrosunda olduğu kadar özel olan "söz"de de karşımıza çıkabilmektedir. Bazen de vezin gereği olarak arkaizme yönelme olmuştur ki aşağıdaki örneklerde görüleceği üzere metnimizde hem "orā" hem de "ol ara" kullanımı vardır.

Hem Dede Korkut'un ilk cümlesinde bulunan "*Bayat boyından Korkut Ata dirler bir er kopdı.*" ifadesindeki EAT niteleme özelliği olarak

BCDE 1834 Çağırurduñ dā'ima sen ol бүti
Virmedi saña merām ol nekbeti

beytini hem de Doğu Türkçesinin zirve şahsiyeti *Nevaî*'deki

Yārdın ayrı köngül mülkî durur sulṭānı yok
Mülk kim sulṭānı yok cismî durur kim cānı yok

ifadesinin bir benzeri olarak

ABDE 1170 Gör ne ḥübānuz bize kim seyr ider
Cānı yok mevtā olursa meyl ider

yapısını bu metinde görüyoruz.

Eserde karşımıza çıkan arkaik unsurlar her bakımdan şaşırtıcıdır; bazı yapılar Eski Türkçedeki hâlleriyle kullanılmıştır:

1834 Çağırurduñ: A Çağırurduñ; B, C Çağırurdın; D Çağırurdın; E Çağırurduñ/dā'ima sen: A bunca yıllar/büti: A бүte; B, C, D, E püti/ A *Hiç murāduñ virmedi ol nikbeti*
1170 ne: D -/ḥübānuz: A ḥübānuz; D bānuz; E ḥübānıñız/kim: D kim her/mevtā: A nevtā; E mevtī/meyl: A seyr; C mīl

- ABDE 52 Ol nebî Ya‘ kûb olurdı orada
On iki oğul aña virdi Hūdā
- BC 54 Yūsuf ile ibn-i Yâmin ikisi
Kardaş idi cümlesinüñ kiçisi
- D 55 Rāhile hatundın anlar toğdılar
Rāhile gitdi anasuz qaldılar
- AC 245 Biz giyik avına meşğul olmışuz
Yūsufi şey’ler yanında qoymışuz
- D 257 Qurd yimişse şāyed anuñ tenini
Var getürüñ a‘ zāsında birini

Eserde Kuzey ve Doğu Türkçesine ait özellikler de görülmektedir. XVIII. yüzyılda Anadolu sahasında yazılan bir eserde bu özelliklerin bulunması ilginçtir:

- ABCDE 556 Erden özge eksügüñ yoqdur senüñ
Ne sebebdan rāhatı yoqdur canuñ
- BC 603 Qoydılar gerdege ol dūr-dāneyi
Şaldılar ol dalğaçı dīvāneyi

52 Ol nebî: A Hāzret-i; E Ol benî/orada: D orda/oğul: D oğul/aña virdi: A virdi/Hūdā: A Hūdā
54 Yūsuf ile: A Yūsufula/ibn-i Yâmin: B ibn-i Yâmen/ikisi: B ikisi/Kardaş idi: E Kardaşıdı/
cümlesinüñ: A, B, D cümlesiniñ/kiçisi: A kicisi; D kücügisi; E küçisi
55 hatundan: D hatundın; E hanımdan/toğdılar: B toğdılar/anasuz: A, B anasız
245 geyik: A, C giyik/avına: A avlamağa; D üstüne/olmuşuz: A olmuşuz/şey’ler: A, B, C, D, E
şeyler/qoymışuz: A qoymuşuz
257 yemişse: A yemişse; B yerise yemiş; C yirise yemiş; D yeyerse; E yemiş ise/şāyed: A, B, E -; D
ger/anuñ: A, B, C anıñ/-: D hem/getürüñ: A getür: B, D, E getürin; C getürün/‘uzvınıñ: A, C,
‘uzvınıñ; B ‘azvınıñ; D a‘ zāsında/siz: D -
556 eksügüñ: A eksiyin; B, D eksügin; C eksügün/senüñ: A, B, C seniñ/rāhatı: A, E rāhatıñ/cānuñ: A,
C, B cānıñ; E seniñ
603 Qoydılar: A Qoydular/gerdege: B, C, E zifāfa; D girdege/dūr-dāneyi: D dūr-dāniyi/ol dalğaçı: A
ol dalğıcı; D ol dalqıçı; E dalğınçı ol

- A 741 On sekiz biñ Mısr harâcına sini
Virmişüz dellâl u meddâhuñ tanı
- CE 742 Görđi Yūsuf Rabbiden bu rıf' ati
Şükr idüben göñli buldı rāhatı
- A 765 'Aqlumı yağma iden budur benüm
'Işkına kul dek ki hayrân olmışam
- ABCDE 826 Ol Zelîhâ 'ışkıını bir kimseye
Söylemezdi hâlini bir özgeye
- ABDE 1057 Senden özge yok ümîdüm yâ Raḥîm
Her dü 'âlem kıl bizi ğamdan selîm
- ABCD 1480 Yūsuf iytdi 'ayb-ı halkı söyledüm
Hakdan özgeden i'ânêt diledüm
- BCD 1744 Dād elüñden Yūsufum iy dādı tām
Virmedüñ sen 'ākıbet baña merām
- AE 1808 Derdüme dermānı ğayrı kılmadı
Senden özgede ümîdüm kalmadı

741 biñ: B, C sene; E -/Mısr: A, C Mısrı; B, E Mısrın; D Mısrı/harâcına: A harâca; D harâcı/seni: A sini/dellâl u meddâhuñ: A tellâla meddâhın; C dellâl-ı meddâhın; D delâl u müddâhın; E dellâl-ı melâhın/tanı: E seni

742 Hâlikından: B Rabbiden; C, E Rabbiden/rıf' ati: B, C bu ruf' ati; D ruf' ati; E bu rıf' ati/Şükr idüben: A Şükridüben; B Şükri idüben; C, D Şükür idüben/göñli buldı: B, C buldı göñli

765 'Aqlumı: A, B, C 'Aqlımı/yağma iden: A yağmağiden; B yağmaladım; D yağmaladan/benüm: A benim/ 'Işkına: B, C 'Işkına nûger perişân olmışam; D 'Işkınuñ/deñlü: A dek ki/hayrân: A hayrân

826 Zelîhâ: A Zelhâ; B Züleyhâ; D Züleyhâ/'ışkıını: C 'aşkıını/kimseye: C kimse/Söylemezdi: A Söylemez/hâlini bir: E hâl-i zârın

1057 Senden özge: D Sende özge; E Sende özgede/yok ümîdüm: A, B, D yok ümîdim; E ümîdim yok/yâ Raḥîm: E Kerîm/dü 'âlem: E dü 'âlemde/kıl bizi ğamdan: E bizi eyle

1480 Yūsuf iytdi: A Ol didi kim; B, C, D Yūsuf itdi/söyledüm: A, B, D söyledim/diledüm: A, C eyledim; B diledin; D diledim

1744 elüñden: A, B, C, D elinden; E ilüñden/Yūsufum: D, E Yūsufim/ey: B, C, D iy/dādı tām: D dād u dād; E zâr-ı tām/Virmedüñ: A, B, C, D, E Virmedin/merām: D murād

1808 Derdüme: A, B, C, D, E Derdime/dermānı: E dermān/ğayrı: B, C kimse; D, E özge/kılmadı: D kalmadı/Senden özgede: B, C Ğayrılardan; D Ğayrılarda/-: B, C, D hiç/ümîdüm: A, B, C, E ümîdim

- D 1820 Biz senüñ virdük muḥabbetüñ aña
Āşinādur seni görmedin saña
- BCD 1881 Gördi anı Rabbiden fermān ile
‘Āşık oldı biñ gönül biñ cān ile
- BDE 2025 Didiler kul teg şatılalum size
Ol bahāmuza virün taḥıl bize
- D 2055 Girdi qardaşlar anuñ dīvānına
Heybet irişdi oların cānına
- ABCDE 2064 Dir kamuñuz oğlu mı ol atanuñ
Daḥı var mı sizden özgesi anuñ
- ABCDE 2707 Bir nidā ire ki rızqum yidüñüz
Benden özge rāzıķı bilmedüñüz
- DE 2725 Olmaya bu fırķaya şorığ cevāb
Cennet ola anlara dārü’l-me’āb

Eski Anadolu Türkçesine has dil tasarrufları, bu eserde oldukça yoğundur. Batı Türkçesinin ilk dönemine ait özelliklerin dönemin sona ermesinden yaklaşık üç yüzyıl sonra yazılan bu eserde tercih edilmesiyle ilgili örnekler şunlardır:

1820 Biz: A, D Ben/senüñ: A, C, E seniñ/virdük: A, E virdik; D -/muḥabbetüñ: A, E muḥabbetin; D muḥabbetin/seni görmeden: A görmeden seni; D seni görmedin/saña: C yaña

1881 anı: E anıñ/ol zamān: B, D Rabbiden; C Rabbiden; E Rabbisiñ/fermān ile: A, B fermānıla; E fermānını/oldı: E itdi/biñ gönül: A Zelḥāya; B bir gönli; E bir gönül/biñ cān ile: A, B, D biñ cānıla; C bir cān ile; E biñ cānını

2025 teg: A deyü; C olub/şatılalum: A, B, C, D, E şatılalum/bahāmuza: A, C bahāmıza; B buhāmıza; D buhāmuz; E bahā size/virün taḥıl: A taıl viriñ; B, D, E virin taḥıl; C taḥıl vire

2055 qardaşlar: A qardaşları; E anlar/anuñ: A, C anıñ; B Yūsuf; E Yūsufiñ/Heybet irdi: A *İrdi bir heybet anlarıñ cānına*; D Heybet irişdi; E İrdi heybet/her birinüñ B, C, E her biriniñ; D oların

2064 Dir kamuñuz: A Cümleñüz; B, C, E Dir kamuñuz/oğlu mı: A oğlu mıdır; B, D oğlu mı/ol: A -/atanuñ: A, B, C, E atanıñ/Daḥı var mı: A *Sizden özge var mıdır oğlu anıñ*; E Var mı daḥı/anuñ: B, C, E anıñ

2707 ire: A irdi; E ide/rızqum: A, B, C, D, E rızqım/yidüñüz: A, C yidiñüz B yediñiz; D yeydiñiz; E bidiñiz/rāzıķı: A, C rızķı; E rāzıķı/bilmedüñüz: A bilmediñüz; B, C bulmadıñız; D, E bilmediñiz

2725 Olmaya: A *Görelere bir lafzda bunlar ḥisāb*; D Olmıya/fırķaya: D fırķıya/su’āl: D, E şorığ/dārü’l-me’āb: A *Cennet ola dürlü me’āb*; D dārü’l-meyāb

- BCDE 111 Gör nice ta' bîr idüpdür düşini
Cümlemüzden 'âli kılmış başını
- ABCDE 146 Gör anuñcün ne geliser başına
Ġarķ olısar gözlerinüñ yaşına
- ABCD 165 Benüm cürmüm nedür ki zulm idersiz
Ki Ĥaķķa varmayın rāha gidersiz
- BC 190 Gerçi bu çāha girüpsin sen bu gün
Nā 'il oldum maķşuduma ben bu gün
- ABC 250 Bu ne hāletdür ki geldi başuma
Ġarķ olısaram gözümüñ yaşına
- BCD 271 Bilmezem ķardaşımı bulur mıyam
Yoksa bu firķat ile ölür miyem
- CDE 276 Gör bu hayvānlıķıla ķardaşını
İtürüpdür arar ol yoldaşını
- BD 277 Ol arar görmek diler hayvān iken
Žāyi' itdüz ķardaşı insān iken

111 idüpdür: A ider; B, C, E idübdür/düşini: B, C, D, E dişini/Cümlemüzden: B, C Cümlemizden/ başını: A işini

146 Gör anuñcün: A, B, C Gör anıñcün; D Gör anuñcün; E Ol sebebeden/başına: A başına/olısar: A olısarur; C olısarur/gözlerinüñ: A göziniñ; B gözleriniñ; C gözünüñ

165 Benüm: A, B, C Benim; E Nedür/cürmüm: B cürmim/nedür: E baña/idersiz: E idesiz/ varmayan: D varmayın/rāha: A yola: B rāhi/gidersiz: E gidesiz

190 Gerçi: A Girçi; B Gerçe/çāha: A, B, C cāha; D çāh/girüpsin: A girmisin; B giripsin; C girüpsen; D, E girisin/sen: D -/oldum: B, D oldım; E Nā 'il-i maķşūd olındum ben bu gün/ maķşūduma: A, B, C, D maķşūduma

250 hāletdür: D hāletdir; E *Dir oğullar ne getürdük başına*/başuma: A, B, C, D başıma/olısaram: D olurdı; E olısarız/gözümüñ: A, C gözimiñ; C gözlerimüñ

271 Bilmezem: A Yā nebi/ķardaşımı: A, B, C, D ķardaşımı/bulur mıyam: D bulur musam/firķat ile: A, C, D firķatile; B firāķile; E hasret ile/ölür miyem: D ölür müsem

276 Gör: E Gör ki/hayvānlıķıla: A, C hayvānlıķı ile; D hayvānlaķıla; E hayvānıken/İtürüpdür: A İtürüb de; C İtürübdür/arar ol: E arıyor

277 hayvān iken: B, C, D hayvānıken/görmek diler: E ķardaşını/Žāyi' itdüz: A Žāyi' itdiñiz; D Žāyi' itdiñ; E Siz itürdün/ķardaşı: A ķardaşıñız/insān iken: B, C, D insānıken

- ABDE 365 Ol cevābıla tesellā olsun ol
Arayu tā Yūsufını bulsun ol
- ABCDE 392 Ol Yehūdā qardaşı bir gün turur
Yūsufuñ ol çāhına tenhā varur
- C 393 Yūsufı bilmezdi sağ giderdi ol
Ol kuyuya varurak ağlardı ol
- ABCDE 454 Ol kuyudan olıcak āzādesi
Yedi yaşda idi ol māh pāresi
- BD 579 Ben Mışır sulṭānıyam bilgil beni
Mışra gel alsam gerek¹² āḫir seni
- ADE 608 Ol Zeliḫā göricek anı nihān
‘Aklı gidüp yire düşdi nā-gehān
- BCD 611 Mā-i verdi saçdı anuñ yüzine
Geldi ‘aklı ol zamān kendözine
- BCD 613 Atamuñ sözine uymadum sebeb
Ol durur başuma geldi bu ‘aceb

365 Ol: E O/tā: A, E -/Yūsufını: A, B Yūsufı; D Yūsufunı

392 Yehūdā: A Yehūdu; B Yehūzā; C, D Yehūzā/ol çāhına: A, E ol cāhına; B çāhına; C ol cāha; D ol çāha/tenhā: B, D tenhāca/varur: E durur

393 bilmezdi sağ: A sağ bilmeyüb/varurak ağlardı ol: A gider idi ağlayu; B vardı ol dem ağlayu; D *Kuyuya varurdi ağlardı ol*; E *Varur idi kuyuya ağlardı ol*

454 kuyudan: B kuyuda/olıcak: B oluçaq/āzādesi: B āzādesi; D azādesi/Yedi: B Yeddi; C Yidi; D Yiddi/yaşda idi: B yaşında idi C yaşında; E yaşındaydı/ol: B -/māh pāresi: A māh bāresi; E meh pāresi

579 bilgil: B biygil/āḫir: D āḫir

¹² Bu yapı, bugün partisip hâlindeki kullanımı unutulmuş olan *-mal*⁽²⁾ ile birlikte EAT’de gereklilik için kullanılmıştır. Aslında bu yapıyı da tıpkı *-maklık*⁽²⁾ gibi Doğu Türkçesi metinlerinde sıklıkla görmekteyiz. Günümüz Türkçesinde de rastladığımız bu yapının gereklilikten ziyade ihtimal bildirdiği muhakkaktır.

608 Zeliḫā: A Zelḫa; B Züleyḫā; D Züleyḫā/göricek anı: B anı görince; C anı görünce/‘Aklı gidüp: A ‘Aklı gidüp; B, C ‘Aklı gitdi; E Gitdi ‘aklı/yire düşdi: B, D yere düşdi; E düşdi yere/nā-gehān: C, D nā-gihān

611 Mā-i verdi: A Māh-i verdi; B *Gül şuyı saçdı anıñ gül yüzine*; D Māha verdi; E *Çün gül-ābı saçdı ol gül yüzine*/saçdı: A saçdı/anuñ: A anıñ/yüzine: D yüzüne/Geldi ‘aklı: E ‘Aklı geldi/kendözine: A kendine; D kendözüne; E kendizine

613 Atamuñ: B, C Atamuñ/sözine: D sözüne/uymadum: A, B, C, D uymadım/Oldurur: A Oldur/başuma: A, B, C başıma

ABCE 615 Ben bu ‘âlem içre bir nâm eylerem
‘Âleme kendümi bed-nâm eylerem

ABCDE 617 İhtiyâr itdüm ölümü kalmazam
Katl iderse ben buña râm olmazam

BDE 648 Kârbân içre kimesne kalmadı
Yûsufuñ hûsnine mâ’îl olmadı

ABD 658 Ol gelür yarın diyü irdi haber
Ol Mışır halkı kamu turdı seher

BD 673 Merd-i da‘vâ eyleyen dört biñ civân
Yûsufi gördükte oldılar nihân

ACDE 737 Ben kul olsaydum bana kimse bahâ
Yetürebilmez didüñ bay u şehâ

ACDE 784 Giceler şem‘i görince gözleri
Sabr idebilmez yaķar can u teni

ACDE 875 Ol divâra bakıcak naķşın görür
‘Avrat ile yatduğı haķra gelür

ABCD 876 Çün saña göstermeyüpdür gözini
Ol zamân saña çevirür yüzini

615 Ben: B -/içre: A icre/bir nâm: D bed-nâm/eylerem: D eyledim/kendümi: A, B, C, D kendimi; E *Kendimi bu ilde yektâm eylerem/eylerem: D eyledim*

617 itdüm: A etdim; B, C itdim; E itdi/ölümü: E ölüm/iderse ben: E olmursam/buña: D buna/râm: A rim

648 Kârbân içre: A Kârubânda; B, C, E Kârubân içre/kimesne: A, C bir kimse; D bir kimesne/ Yûsufuñ: A Yûsufiñ/hûsnine: A, B, C, D, E hûsnüne/mâ’îl: E mâ’îl

658 diyü: A deyü; D diyyü/irdi: B, C oldu/Mışır: D Maşır/turdı: B vardı

673 eyleyen: A, B, C, D ile ol/dört: D törd/civân: B, C, D cüvân/Yûsufi gördükte: A Yûsufi görince; B Yûsufi gördükte; D Yûsufi görünce; E Gördiler Yûsufi

737 olsaydum: A olsam; B olsaydım; D olaydım; E olınsam/baňa: A hiç/bahâ: D buhâ/Yetürebilmez: B Yitürebilmez; E Yetürebilmezem/didüñ: B didün/bay u şehâ: B bu şehâ; D pây u şehâ; E yâ bu şehâ

784 A *Her kaçan görse gözi diler anı*, B *Leyki şem‘i görse anuñ gözleri*, C *Leyki şem‘i görse anıñ gözleri*; E *Her kaçan görse gözi diler anı*/cân u teni: A, C cân-ı teni

875 bakıcak: B baķaķaķ; C, D, E baķıķaķ/‘Avrat ile: B, C, D, E ‘Avratıla/yatduğı: A, D, E yatdığı/ haķra: A, D haķar; B haķar; E haķza/gelür: B gülür

876 göstermeyüpdür: A göstürmeyübdür; B, C, D göstürmeyüpdür; E göstermeyor ol/gözini: C, D gözüni; E yüzini/çevirür: A cevirir; B, C çevürür; D çevirir; E çivirür/yüzini: E özini

ABCD 949 Bil ḥabībüm saña rām olsam gerek
Vuşlat-ı cānıla kām alsam gerek

ABCDE 978 İrdi Ḥaqqūñ ḥikmeti ol araya
Ol melik gelür meger büt-ḥāneye

DE 1065 İytdi bu işi gerek te'ḥīr idem
‘Āqılāne ben buña tedbīr idem

BC 1162 Geşt ider olsañ cihānı bir güzel
Bulabilmezsin Zeliḥāya bedel

ABCDE 1177 Yūsuf iytdi ḥabse girsem baña hoş
Olmayam tā sizlerūñ mekrine tuş

ABCD 1203 Ger eziyyet ider olursañ aña
Qatl iderem seni yazuḳdur saña

ABCDE 1237 Bu işūñ ḥalka nasīḥat olısar
Şıdḳūñ ol ‘ālemler içre tolısar

ABCD 1246 Beytü’l-aḥzāna girüpdür ağlar ol
Fırkatūñ ḥüzniyle ḳalbin daḒlar ol

ABCDE 1263 Ḥaṭṭ-ı destümi daḒı virem saña
İ‘timād itsün diyü virgıl aña

949 ḥabībüm: A, B, C, D ḥabībim/rām: A ram

978 Ḥaqqūñ: A, C Ḥaqqıñ; B Ḥaqqın/ḥikmeti: A ḥikmetiyle/araya: A arahāya/melik: B, E melīk/ büt-ḥāneye: A büt-ḥāneye; B puṭ-ḥāneye; C, D, E püt-ḥāneye

1065 İytdi: A, B, C, D, E İtdi/işi: D işe/ben buña: E buña bir

1162 Geşt: A *Geşt idesin bu cihānı yā eḥī*, B Gişt; D *Geşt ider olsun cihānı yā saḥī*/olsañ: B, C, E olsun/Bulabilmezsin: A *Aña bedel bulamazsın bir daḒır*, B Bulabilmezsen; D *Bir bedel aña bulamazsan daḒır*, E *Bulmasın Zelḥā-yı sulṭāna bedel*/Zeliḥāya: B Züleyḥāya

1177 Yūsuf iytdi: A, B, C, D Yūsuf itdi; E Didi Yūsuf/hoş: A hoş/Olmayam: A, B, C Olmayım; D Olmaya/sizlerūñ: A, D bu sizin; B sizleriñ; C, E sizlerin/mekrine: A ef‘ āle; D ef‘ ālü/tuş: C, E tuş

1203 eziyyet: A, D eziyyet; E *Sen eziyyet işini itme aña*/ider: D eyler/olursañ: A olsañ; B, C, D olursan/yazuḳdur: A bil/saña: A aña

1237 işūñ: A, B, C, D işin/Şıdḳūñ: A Şıdḳıñ; B, C Şıdḳıñı; D Şıdḳın; E ‘*Ālem içre ḥüsñ ü şıdḳın biliser*/ol: A, B, C -/‘ālemler içre: A ‘ālem icre; D ‘ālemleri içre/tolısar: B tıyısar

1246 girüpdür: A giribdür; B giripdür; C girübdür; E gidipdür/Fırkatūñ: A *Fırkatinden ḥüzniyle yüreyin taḒlar ol*; B, C, D, E Fırkatın/ḥüzniyle: E odıyla/ḳalbin: B, E ḳalbi; D gönli

1263 Ḥaṭṭ-ı destümi: A Dest-i ḥaṭṭımı; B, C, D, E Dest-i ḥaṭṭımı/daḒı: A -; D deni/İ‘timād: B, C, E İ‘timādı/itsün: B eylesen; C eylesin; D itsin; E eylesün/diyü: B, C, E -

ABCDE 1266 Girdi bir eve görür bir ‘avratı
Hüzn içinde yas idüp ağlar katı

AB 1279 Sâki iytdi ben hıyânet bilmezem
Ben efendime ihânet kılmazam

ABCDE 1301 Zehrile altunı alup söyledi
Kanı yâ ol haṭṭ-ı şâhı vir didi

BC 1304 Zehri virdüm diyü karıya didi
Kankısına virdügin söylemedi

D 1331 Çeşn-gîr iytdi ki geldi düşüme
Bir tabaḫ etmek alupam başuma

BCE 1336 Andı virdi Yūsufa ki söyle sen
Eyü yavuz anı i‘lâm eyle sen

BCE 1341 Yūsuf iytdi toḡrı olsun yâ yalan
Ta‘ bir oldı görmeli olduñ ziyân

AD 1352 Sâki ıtlâḫ oldı varmak diledi
Sâḫidâra Yūsuf anda söyledi

1266 eve: E ive/Hüzn içinde: A Hüzün içinde; B Hun içinde; C Hüzn içinde; D *Geydiler yası hem ağlardı katı*/idüp: A idüb; B, C, E ider

1279 iytdi: A -; B itdi/hıyânet: A hıyânet/kılmazam: B itmezem

1301 alup: A, B, C, E alub/haṭṭ-ı şâhı: A *Ḳanı şâhuñ haṣṣı vir baña didi*; C, E haṭ-ı şâhı/vir didi: C virin didi; D söyledi

1304 virdüm: B virdim/virdügin: B, C virdigin

1331 Çeşn-gîr: A Çişni-gîr; B Çişn-gîr; C Çeşni-gîr; D Çeşne-gir/iytdi ki: A iyitdi; B, C, D, E itdi ki/düşüme: A, B, C, D, E dişime/etmek: D, E etmegi/alupam: A, B aluban; D aldı; E aldım/başuma: A, B, C, D, E başıma

1336 Andı virdi: E Virdi andı/ki: B dir/söyle sen: A söyle dir; D eyle sen; E söylesün/Eyü: A *İyi mi fenâ mı idivir*; B, C Eyyü/yavuz: B yavız; D *Eyyi mi yâḥud fenâ mı söyle sen*; E *Eyü mi yavuz mı i‘lâm eylesün*

1341 Yūsuf iytdi: A Didi Yūsuf; B, C, D, E Yūsuf itdi/olsun: C olub/ya: A gerek; C -; D ger/ Ta‘bîr: A Ta‘bir; E *Görmelisin ta‘bîrini ol zamân*/oldı: D olundu/görmeli olduñ: A görmelisin; B görmeli olduñ; D göreçeksin/ziyân: A sen yaman; D yaman

1352 ıtlâḫ: A itlaḫ/varmak: E varḫın/Sâḫidâra: A, D Sâḫidâra; B Sâḫiye; C Sâḫiye/Yūsuf anda: B, C ol demde Yūsuf

AB 1365 Kāni‘ olmazdı bu gön̄lüm bî-ḳarār
Ben nice idem gerekdür intizār

ABCDE 1384 Sen baña her ḥālını anuñ digil
Ḥabs içün ḥüzni görür mi söylegil

ACDE 1421 Yūsufi añup katı ağlardı ol
Fırḳatiyle gön̄lini ṭağlardı ol

ACDE 1433 Anı her kim göricek söyler idi
Bu Yusuf atasıdur dirler idi

ABCD 1496 Bu deve ağlar n’içün anı digil
Ol ‘ Arab dir bu deve benüm degül

ABCDE 1517 Ol kimesne eyledi senden ricā
Ḳılasın ıtlāḳına anuñ du‘ ā

AE 1568 Şāh o dem zenlere ibrām eyledi
Katl iderem ṭoğrı dimezsiz didi

C 1597 Ol Zeliḥā ṭuruban oldu revān
Aldı başın vardı bir eve ‘ ayān

ABCD 1604 Evvelā geldükde ol ıtlāḳına
Ben çıkardum olsam anuñ yirine

1365 gön̄lüm: B, D, E gön̄lim/bî-ḳarār: D bey-ḳarār/idem: C, D, E olsam/gerekdür: B gerekdir
1384 anuñ: B, C, E anıñ/digil: D degil/Ḥabs içün ḥüzni: A Yine gön̄li ğam; C Ḥaps içün ḥüzni; D
Gön̄li anuñ ğam; E *Ḥabs içün ğussalanur mı söylegil*/mi: D -
1421 añup: A añub; B anub; C oñub; D diyüp; E *Yūsufım n’oldıñ deyü ağlardı ol*/katı: B daḥı/ağlardı
ol: B ağlar idi/gön̄lini: C gön̄lüni/ṭağlardı ol: B ṭağlar idi
1433 Anı her kim: A Her kim anı; D Aña her kim; E *Görse her kimse anı söyler idi*/göricek: C, D
göriçek/söyler idi: A söylerdi; D söyleridi/dirler idi: A dirlerdi; D dirleridi
1496 deve: A *Ne sebebdan bu deve ağlar digil*; E dive/ağlar n’içün anı: D nedür sebep ağlar; E ağlar
n’içündür/digil: E söylegil/Ol ‘ Arab dir: A Ol didi kim/deve: E dive/benüm: B, C, E benim/ degül: A,
B, C, D, E degil
1517 ricā: A, C recā/Ḳılasın: C, E Ḳılasın; D Ḳılasız/anuñ: A, B, C, E anıñ
1568 o dem zenlere: A o ḥatunları; E ‘ avratlara/Ḳatl iderem: A Ḳatliderem/dimezsiz: A diyin
1597 Zeliḥā: B, D Züleyhā/ṭurmayup: A ṭurmayub; B ḳalḳuban; C ṭuruban/vardı bir eve: B, C bir eve
vardı/‘ ayān: A nihān
1604 geldükde: A, B geldikde/çıkardum: A çıkardım; B, D çıkardım/anuñ: A, B, C anıñ/yirine: B
yerine

- AC 1613 Mekkile ilden ile atılmışam
Kul diyü elden ele satılmışam
- BCE 1642 Ben gidince tahta anı koyasız
Bî' at idüp cümle aña uyasız
- A 1710 Oturur anda bunu fikr iderek
Yüsufuñ Teñrisi hak olmak gerek
- ADE 1716 Güşe-i miñnetde olmışam esir
Hâkim olanlar gerek ola habir
- ADE 1725 Ol didi ğadr olıcak bir kişiye
Ol gerek er ola eger dişiye
- ABCE 1745 Hâlini kıldı hikâyet ağladı
Andaki halkuñ yüregın tağladı
- BCDE 1748 Şâh olupsın vir murâdumı baña
Yoksa rencümi helâl itmeme saña
- BCD 1752 Yüsuf iytdi olmışın koca karı
Dağı bundan soñra n'eylersin eri
- ABE 1753 Bu söze incine Zelhâ dir aña
Eyledüñ kaçınç kocalığı baña

1613 ilden: A elden/elden: C ilden/ile: A ele

1642 tahta anı: A, E anı tahta; C anı/koyasız: A koyasın; D koyasan/Bî' at idüp: B Bey' at idüb; C Bet' at idüb; D Bey' at idüp; E Bî' at idüb/cümle aña: E aña cümle/uyasız: A uyasın; D uyasın; E iresiz

1710 bu: A bunu/fikri: A fikr

1716 miñnetde: E miñnete/gerek ola: A, D olur derde/habir: D habir

1725 ğadr olıcak: A ğadrolıcuk; B ğadr iricek; C ğadir irecek; E 'öze olıcak/kişiye: E kimseye/er: C erden; E *Ol gidüb hâkime gerek söyleye*/ola: A olsun/eger: B yâhud; C ya; D gerek/dişiye: A dişe

1745 Hâlini: E Hâleti/kıldı: B itdi; C *Hâlini şikâyet eyle ağladı*/hikâyet: B, E şikâyet/halkuñ: A, B, C, E halkın; C halkın

1748 Şâh olupsın: A Yâ Yüsufum; C Şâh olubsan; D, E Şâh olupsun/murâdumı: A merâmımı; B, C, E murâdımı; D murâdamı/rencümi: A, B, C, D, E rencimi

1752 iytdi: A, B, C, D, E itdi/olmışın: A olmışın; E olmasın/Dağı: A, D Şimdi/n'eylersin: B, D, E n'eylersen; C nılersen/ eri: E iri

1753 incine: B icindi; C incindi; D incitdi; E *Bu sözile Zelhâ incildi didi*/Zelhâ: A Zelhâ; B, C, D Zelha/Eyledüñ: A Eyledi; B, C, D Eyledin; E *Oldıñ kocalığıma sebeb sen didi*/kocalığı kaçınç: A kaçınca kocalığı; B kocalığı kaçınç; C kocalığı menhâ; D kocalığı meskine

- ABC 1825 Ol bizi şimdi bilüben oldu yār
Görmenüz lāyık biz aña intizār
- AB 1878 Ancılayın görmedi kimse güzel
Bu cihān içre aña yokdur bedel
- BCDE 1888 Kıldığı ol şiveler meftūnına
‘Ākıbet anlar geliser yolına
- CE 1891 Yalvaru dir yā Zelīhā söylegil
Ol i(y)dür biñ nāzıla vaḫti degül
- CD 1893 Yūsuf aña yalvaru āgāz ider
Ol Zelīhā dürlü dürlü nāz ider
- BCDE 1931 Tāze ‘avrat oluban er görmeye
‘Āşıḳ ola sevdügi rām olmaya
- ACE 1933 Bā-ḥuşūşā sencileyin dil-beri
Göre ‘avrat olmaya anuñ eri
- A 1960 Dir Zelīhā ey şehā koğıl beni
Tutdı Yūsuf gömleginüñ ardını
- D 1963 Böyle ‘ışret idüben görüşdiler
Ol rızā-yı Bārīde sevişdiler

1825 bizi: C *Ol henüz bildi bizi olundı yār*; D beni; E *Ol henüz bildi bizimle oldu yār*/şimdi bilüben: D bildi henüz/Görmenüz: A *Lāyık olmaz daḫı göre intizār*; C, D Görmeniz; E Gör henüz/biz aña: D ben aña; E aña bir

1878 görmedi kimse: A görmemişiz/-: A bir/yokdur: A *Yokdur aña bu cihānda icre bedel*; B yokdur

1888 Kıldığı: B, E Kıldığı; D Kıldığı/şiveler: D şeyveler/meftūnına: D meftūnana/yolına: C yoluna; D yolana

1891 Yalvaru: A Yalvarur; B Yarvarur/Zelīhā: A Zelhā; B Züleyhā/i(y)dür: A, B, C ider; E didi/degül: A, B, C, E degil

1893 yalvaru: A yalvarur; B yalvaruban; E *Yalvaruban Yūsuf aña rāz ider*/āgāz: A āgaz; B, C zār/ Ol Zelīhā: A Ol Zelhā; B, C, E Zelhā aña; D Ol Züleyhā/dürlü dürlü: A aña dürlü

1931 ‘avrat: A ‘avratlar/oluban: A bunca yıl/görmeye: E bulmaya/‘Āşıḳ ola: B ‘Āşıḳ; D Ola ‘āşıḳ/ sevdügi: A sevdigine; B sövdigi; C, E sevdigi; D sevdi ki/rām: E yār

1933 Bā-ḥuşūşā: A Bā-ḥuşuş/dil-beri: A bir dil-beri/Göre: A Gören/‘avrat: A ‘avratıñ/anuñ: A, C, E anıñ

1960 Zelīhā: A Zelhā/gömleginüñ: A gömleginiñ

1963 idüben: A, E eyleyü; B, C eyleyüb/görüşdiler: A, C görüşdiler/rızā-yı Bārīde: A rızasıyla/ sevişdiler: C, D sevüşdiler; E şavışdılar

- BC 2010 Ayak altında yatan ni' met kanı
Şimdi baş üzre bulamazlar anı
- BCE 2013 Açları unutmayam dir ol imām
Karnı toyınca yimezdi ol ʿā m
- A 2045 Ya' kub oğlanlarına dir yā benūn
Ol melikden varuban buğday aluñ
- ABCD 2048 Mışra yakın varıcağ dağılasız
Her ikiñüz bir kapudan giresiz
- ABCDE 2061 Kahtıla bizler perişān olmışuz
Eyü aduñ işidüben gelmişüz
- ACDE 2116 Yūsufuñ kardaşları çün gitdiler
Varuban Ya' kub ataya yetdiler
- ACD 2118 Gelüben Ya' kub ataya didiler
Ne saḥī sulṭānımıñ söylediler
- ABCDE 2125 Haqqıdur teslīm idüñüz anı siz
Yarın oddan kurtarasız cānı siz
- BC 2137 Ya' kub iytdi yine fikre dalmısız
Hile ile aña mekri bulmısız

2010 Ayak: B Pāyin

2013 Açları: A, B, C, D, E Acları/unutmayam: A, D unutmasın; C unutmayım/dir ol imām: A, D virdi
niṣām/toyınca: A, D ṭolusunca; E ṭolusı/yimezdi: B yemezdi/ol: A, D -

2045 oğlanlarına: C, E oğullarına/dir: A -/melikden: C melikden/varuban: B, C, D siz varın; E
varıñız/buğday: B, C, D, E buğdā/aluñ: B, C, E alın; D alun

2048 Mışra: A *Her kaçan ki şehre yakın varasız*, D Şehre/varıcağ: B, D varıcağ/dağılasız: D
tağılasız/ikiñüz: A *Bir kabudan cümleñüz girmeyesiz*, B, C ikiñiz/kapudan: D kabudan

2061 Kahtıla: A Kahtıla; B, C, D, E Kahtıla/bizler: A, D cümle/perişān: A birişān; D pirişān/Eyü: B,
C, D Eyyü/aduñ: A, B, C, D, E adın

2116 kardaşları: E iḥvānı/çün: A cün; E andan/gitdiler: D getdiler/Ya' kub: A, D Ya' kuba/ataya: A, D
anlar/yetdiler: A, C yitdiler

2118 Gelüben: B Geldiler; E *Altun atalarına virdiler*/Ya' kub ataya: A atalarına; D Ya' kuba anı/saḥī:
C -/: C bu/söylediler: A didiler

2125 Haqqıdur: C Haqqıdur/idüñüz: A idüñ; B, E idiñiz; C idiñin; D idiñüz/oddan: A otdan

2137 iytdi: A, B, C, D, E itdi/yine: A gine; B, D, E yene/fikre: A fikri/dalmısız: A dalmışız; D
ṭalması; E daldıñız/aña: A gine; D yene/mekri: D mekre/bulmısız: A bulmuşız; D bulması; E
buldıñız

- ABCE 2138 Qardaşını zāyi‘ itdünüz ‘ayān
Bunı dahı itmek istersiz nihān
- BCD 2141 Anlar iytdi şāha ansuz varmanuz
Ger varursak tahıl andan bulmanuz
- BCE 2149 Aluban anları yola düşdiler
Şehr-i Mışra varuban irişdiler
- ABCDE 2156 Aldı ol ‘imāmeyi dir bilürem
Bu beşāretdür peyāamber oluram
- BCE 2162 Ğayrı her ne ki getürmişsiz bize
‘Arz kılun virelüm tahıl size
- CD 2170 Her iki qardaş bile kondı o gün
İbn-i Yāmin yalañuzca qaldı çün
- BCD 2176 Yalañuz qaldum firāk aldı beni
Ol firākuñ āteşi yaqdı beni
- BC 2178 Şimdi qardaşum olaydı bu gice
Konup anuñla olurdum bilece

2138 Qardaşını: A Qardaşın/zāyi‘: A zāyi‘/itdünüz: A itdiñüz; B, E itdiñiz; C itdivünüz; D idiñüz/
istersiz; B *Bunı itmek istersiz dahı nihān*; D istersin/nihān: A hemān

2141 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/ansuz: A -; B, C, D, E ansız/Ger varursak: A *Varursak da tahılı
bulmanuz*; B Ger varursañ; C *Varsañ ansız tahıl dahı bulmanuz*; D Ger varursın; E Varsak ansız/tahıl
andan: D tahıl aña/bulmanuz: A almanuz; E olmanuz

2149 Aluban: A, D Aldılar/anları: A bunları/yola: A -

2156 ol: E -/‘imāmeyi: A *Gördi ol ‘ammāmeyi dir bilürem*; B, D ‘ammāmeyi; C ‘amāmeyi/dir: E
didi/bilürem: B, D, E buluram/beşāretdür: B beşāretdir/peyāamber: A beyğamber; B piğamber; C
peyğamber; D peygimber; E peygamber

2162 her ne ki: E ednā şey/‘Arz kılun: B, C ‘Arzı kılın; E ‘Arza kılın/virelüm: B virelim; E virürem

2170 iki: A *Her ikisi qardaş bir yire kondı cün*; B ikki/qardaş: D qardaşlar/İbn-i Yāmin: B, C İbn-i
Yāmen/yalañuzca: A yalıñuz; B, E yalıñuzca; C yalañuzca/çün: A cün

2176 Yalañuz: A Yalıñuz; C, D Yalañuz/ğaldum: A, D ğaldım/firākuñ: A, C firākuñ; D firākı/āteşi: A
odı/yaqdı: A yandırdı/beni: D teni

2178 qardaşum: A, B, C, D qardaşım/olaydı: D olaydım/bu gice: A benim/Konup: A, B, C Konub/
anuñla: A, B anıñla/olurdum: B, D olurdım/bilece: A cānım; D eylece

- BCDE 2187 Ben itürdüm ata ana qardaşum
Gice gündüz ağlaram durmaz yaşum
- BCE 2191 Biz seni bil bunda mahzûn itmenüz
Yalañuz bir hânede yaturmanuz
- BDE 2209 Bir iş itdürem saña gitmeyesin
Bildürem anı ki havf itmeyesin
- E 2222 Bir bölük mü 'mine olına hiṭāb
Siz ne için gelmisiz virün cevāb
- AC 2225 Müşterisiz kanı kıymet görelüm
Biz daḥı hūr-ı cinānı virelüm
- D 2262 Gördiler kulları şāhuñ segrişür
Eñseden anlara gelüp irişür
- AD 2281 Yūsuf iytdi uğrılık katı yaman
Şāhib olmaz uğrıya 'ākıl olan
- E 2308 Anlar iytdi uğrı māl iyesine
Ḥizmet ider tā gide iki sene

2187 itürdüm: B, C, E itürdim/qardaşum: B, C, D, E qardaşım/durmaz: C dinmez/yaşum: B, C, D, E yaşım

2191 Biz seni bil bunda: C Bil seni biz bunda; D Bu gice biz seni; E *Biz seni bunda elem-nāk itmenüz*/Yalañuz: B, E Yalñuz

2209 itdürem: B idem; D iderler; E itdürüz/-: B kim/gitmeyesin: B gitmiyesin; D, E getmeyesen/anı: B, E saña; D *Sen daḥı bil tā ki havf itmeyesen*/havf: B hovf/itmeyesin: B itmiyesin

2222 bölük: B bölük; E *Bir kere mü 'minlere oldı hiṭāb*/mü 'mine: A mü 'min; D mü 'minlere/olına: A, D ola; C oluna/içün: A icün/gelmisiz: A, C gelmişsiz; B, D gelmişiz/virün: B, C, E virin/cevāb: D cüvāb

2225 Müşterisiz: E Müşterisen/kıymet: A, B, C, D, E kımet/görelüm: B, D, E görelim/hūr-ı cinānı: A *Biz yirine cennet virelüm*; E hūr-ı cināna/virelüm: B, D virelim

2262 kulları şāhuñ: A şāhuñ kulları; B, C, D, E kulları şāhın/segrişür: A seyrişür; B yügrişür; C yürüşür/Eñseden: B, C, D Enseden; E *Gelüben kullara iḥvān yirişür*/anlara: A anlar/gelüp: A, D geldi; B, C gelüb

2281 iytdi: B, C, D itdi/uğrılık: A, C uğrılık; D uğrılık/katı: B işi; C gāyet/olmaz: A olur mı/uğrıya: A aña

2308 iytdi: A ider; B, C, E itdi/iyesine: A yiye sine; B idesine; C eyesine/tā: A, B -; E *Ḥidmet itmelidür iki sene*/gide: A -; B irer; C aña/iki: B ikki

- AC 2317 Meşveret kıldılar anlar varalum
İbn-i Yâmini zor ile alalum
- ADE 2321 Şehr-i Mısr içre bulına birkaçı
Anlara yetmez kimesnenüñ güci
- E 2329 Gelüben anlar divâna tûrdılar
Arkaların gizlü Efrâyim sığar
- BCD 2330 Didiler şâhum kerem kıl sen bize
Ol uşaksuz varmanuz atamuza
- BCE 2333 Virmezem ben anı size bilüñüz
Kat' -ı ümmîd eyleyüben varuñuz
- CD 2336 Rûbil iytdi vir karındaşum baña
Yoksa bir na' ra kıluram ben saña
- BE 2340 Şâh olan ancak Hudâdan havfı çok
Mâ-sivâdan zerre deñlü havfı yok
- BCD 2349 Hiç bilürsüz sizlere ben n'eylerem
Giñ cihânı sizlere teng eylerem

2317 anlar: A -/varalum: B varalım; D varalam/İbn-i Yâmini; B İbn-i Yâmeni/zor ile: A zorılan; B, C, D zorıla/alalum: B alalım; D alalam

2321 Mısr: B, D Mışra; C Mısr; E *Bu şehirde bulunursa birkaçı*/bulına: C buluna; D bulunsa/ birkaçı: B kaç/yetmez: C yitmez; E *Yetmez ehl-i şehrin anlara güci*/kimesnenüñ: B, C şehir ehlin

2329 Gelüben: B, E Geldiler/divâna: E divân içre/tûrdılar: E tûrar/Efrâyim: D Efrâyime

2330 şâhum: A şâha; B, C, E şâhım; D şâham/kerem kıl: A merhamet idüñ; C, D kerem idin/sen: A, C, D -/uşaksuz: A *Biz dağı varmayuz atamuza*; B, C uşaksız; D *Varmanuz ansız dağı atamuza*; E *Var henüz anlısız bilin anamıza*/atamuza: B, C atamıza

2333 Virmezem: D Vermezem/ben anı size: A anı siz; D ben size anı; E sizlere anı/bilüñüz: A bülüñüz; B biliñiz; C, E biliñüz/varuñuz: A *Kat' idüb ümîdi kesiniz*; B, E varıñız; C varıñuz; D *Kat' idüb ümîdi andan varıñuz*

2336 Rûbil: A Rû'vil; B Rûvîl; C Revbil; D Rûbîl/iytdi: A eyitdi; B ider; C, D itdi; E ağıtdı/vir: E dir/ karındaşum: A, B, C, D karındaşım; E kardaş/Yoksa: A Yoğsa; D *Yoksa kıluram ben bir na'ra saña*/na' ra: A nağra/kıluram: A ururam

2340 ancak: B ançak; D *Şâh olanlar Hağdan özge gayrıdan*/havfı: B hovfı; E havf/zerre: B zerre; D *Havf ider mi mâsivâ ol özgeden*/havfı: B hovfı; E havf

2349 Hiç bilürsüz: C Hic bilürsüz; E Eyle bilin/sizlere: D size/n'eylerem: C nîlerem/Giñ: B, C, E Gin; D Geñ/sizlere: D başına

ABCDE 2351 Korkup anlar şehir içinden vardılar
Atamuza nice varak didiler

BCD 2373 Eylemiş firkat demi bağrumı kot
Sizlere te'sir idebilmez bu od

A 2388 Benden aña nâme yazayın göre
İbn-i Yâmin oğlumı şâyed vire

ABDE 2411 Ben bunu anuñ yirine bağruma
Başuban em eylemişem ağruma

ABDE 2454 Gelmedi atañ bu işi Hakkâ hoş
Ol sebebdendür firâka oldı tuş

DE 2460 Dir esirem varabilmezem n'idem
Ol kuzumuñ düşüp ardınca gidem

ABCD 2474 Yüsufını Ya' kuba göstermezem
Ol merâma anları irdürmezem

ABCD 2480 Gömlegini aña teslîm eyledi
Var saña bir kardaşum koşam didi

C 2484 Birbirine söyledi anlar nihân
Bu melik ne hürmet idüpdür buña

2351 Korkup: A, B, C, E Korkub/şehir: B şehir; C şeherden; E taşra/içinden: A icinden; B, C taşra; D içinde; E varub/vardılar: A cıklar; E tırdılar/Atamuza: B, C, D, E Atamıza/nice: E niçe/didiler: C diler; E diñiz

2373 bağrumı: B, C bağrumı; D bağrıma/kot: D kod/te'sir: B, C, D te'sir

2388 yazayın: B, D iletin; C ileyin; E iletiz/-: A tâ/İbn-i Yâmin: B, C İbn-i Yâmin/şâyed: A, C, D şâyed; B belki

2411 anuñ: A, B, C, E anıñ/yirine: B, D, E yerine/bağruma: A, B, C, D, E bağrıma/eylemişem: C eylemişdüm/ağruma: A, B, C, D, E ağrıma

2454 atañ bu işi: A atayın bu işi; B, C bu işi atan; D atan işi ol/hoş: A hoş/sebebdendür: A sebebden; B sebebdendir/firâka oldu: A firâte oldu; C firâka olduñ/tuş: C tuş

2460 varabilmezem: B varamam bilmem; C varabilmem/kuzumuñ: B kuzumuñ/düşüp ardınca: B ardına düşüb; C düşüb ardınca

2474 Yüsufını: A Yüsufi; B Yüsufını/göstermezem: B, C, D göstürmezem/Ol merâma: A Ol merâmina/anları: A anı/irdürmezem: A irdirmezem

2480 kardaşum: A *Tur kardaşım saña bir adam koşam*; B, C, D kardaşım

2484 söyledi: D didiler/anlar: A gizlü/melik: B, C melik/idüpdür: A ider; B, D idiyor; C idübdür/buña: A, B buñan; C aña; D baña

- D 2505 Ol didi kemlige kemlik kılmanuz
Kayd-ı intikāma zāhib olmanuz
- ABCE 2507 Qalbūñüz tōlsun tesellā sözleri
Yarlıgasun Haq sizi hem bizleri
- BCDE 2508 Ataya gömlegüm irsāl eylerem
Birūñüz varuñ bilece dilerem
- CD 2512 Ol didi anı gerek Beşir göre
İntizārı var gerek evvel ire
- ABCDE 2539 İytdi ey ana Beşir oğluñ benem
Görme bundan soñra sen hūzn ü elem
- ABCDE 2597 Yā ebī anlara kıldum ben helāl
İsterem sen dañı kıl virme melāl
- B 2599 Uydılar şeytāna anlar ol zamān
Gördiler anda hacāletden ziyān
- AE 2600 Baña eylik oldı anlar kemligi
Ol sebebdür olmışam 'ālem begi
- BCE 2604 Gör benüm haqkımda ol fazl-ı Barī
Gör neler ihsān idüpdür ol Teñri

2505 -: A kim/kılmanuz: A kılmazam/Kayd-ı intikāma: A İntikāma/zāhib: D zāhib/olmanuz: A olmazam
2507 Qalbūñüz: A, B, C, E Qalbiñiz/Yarlıgasun: A, B, C, E Yarlıgasın
2508 Ataya: A Atama/gömlegüm: A gömlegi; B, C, D, E gömlegim/eylerem: A iderem/Birūñüz: A, B, C, E Biriñiz/varuñ: A varıñ; B, C, D, E varın
2512 anı gerek Beşir göre: A gömlegi Beşir götüre; B *Ol didi Beşir anı götüriser*/gerek evvel: A merāmına; B *İntizārı var ki evvel iriser*
2539 İytdi: A *Ol Beşiri anasına dir oğluñ benem*; B, C, D İtdi; E Didi/oğluñ: B, D, E oğlın; C oğlun/Görme: D Gitme/sen: A bu; C -/hūzn ü elem: A, B hūzn-i elem; D hūsn-i elim
2597 ebī: B ebā/-: E ben/anlara: D anları/kıldum: A, B, C, D, E kıldım/ben: A, E -/helāl: A helāl/İsterem: A Dilerem/dañı: A de/kıl: C kılma/virme: A vir; C -
2599 Uydılar: E Uydılar yār/anlar: D -/anda: A tevbih; C, D, E andan/hacāletden: A hacāletde; B, C hacāletde; E hacāletler/ziyān: A kirām; E yaman
2600 anlar: A anlarıñ/kemligi: E gömlegi/sebebdür: A sebebden/begi: E yegi
2604 Gör benüm: B Çün benüm; C Gör benim; E Görinür/haqkımda: A, C haqkımda; B, D haqkımda; E haqkıma/ol: A, D, E -; C ki/Bārī: D, E Bāriyi/-: C ki/idüpdür: A ider; B, C idipdür/ol: A, D, E -/Teñri: D Tāriy; E Teñriyi

- BCE 2608 Virdi baña salṭanat-ı ‘āli ol
Deftere şıgmaz virüpdür mālı ol
- BCE 2623 Çün bize irdi Hudādan dād u şād
Halk-ı Mısrı ben gerek kılām azād
- ABDE 2625 Bu Mısrı halkı kamu kiçi ulu
Taşra varsunlar yarın cümle kamu
- BD 2626 Böyledür fermān-ı sulṭānī size
İriser luṭfıla ihsānı bize
- ACD 2635 Ben dahı sizcileyin Hakka kulam
‘Abd-i Hālka nice mālik olam
- BCE 2644 Böyle segirdü gidersiz nāra siz
Key ta‘ accüb eylerüz bu hāle biz
- BCDE 2645 Anlar iyde biz nice idek qarār
Nāra emr itdi bizi Perverdgār
- ABCD 2648 Kullarına ḥākim-i ‘ādildür ol
Kullarıyuz ṭamuya gönderür ol
- BCD 2650 Varalum emriyle bu gün nārına
İlticāmuz var durur gufrānına

2608 Virdi baña: A Baña viridi; C Virdi aña/virüpdür: A viridi; B viripdür; C, E virübdür/mālı: E māl
2623 dād u şād: A *Yūsuf iytđi cün bize iriřđi řād*; B dār-ı şād; E dād şād/gerek: A -/kılām: C idem/āzād: B azād
2625 Bu: D O; E Şol/Mısrı: A şehriñ; C, D Muşır/kiçi: A kici; C küçük/ulu: E ulur/varsunlar: B, E varsınlar/yarın: A -/kamu: B ulu
2626 Böyledür: B Böyledir/sulṭānī: D sulṭānı/size: D bize/luṭfıla: D elṭāfı/bize: D size
2635 -: A de/Hakka: A bir; C Haka/olam: D olan
2644 segirdü: B, E segirdi; C segirdüb; D segrişür/Key: D Ki/ta‘ accüb: C, D ta‘ acüb/eylerüz: C iderüz
2645 iyde: B, C, D, E ide/nice: E niçe/Nāra: E Nārına/bizi: D bize/Perverdgār: B, C, D Perverdigār; E Girdigār
2648 ḥākim-i ‘ādildür: A ḥākim-i ‘ādildir; B ḥākim-i ‘ādildir; C, D ḥākim-i ‘ādil dūrür/ol: C, D -/Kullarıyuz: A Kullarınıyuz/ṭamuya: A, C, D ṭamusına/gönderür: A, C, D göndürür; B göndirdi/ol: C, D -
2650 Varalum: A Varırız; B, C Varalım/İlticāmuz: B, C İlticāmız; D İsticāmız/vardurur: A var anıñ; D var anuñ

- BC 2708 Çün ezelden rızķı benden bilmisiz
Aç olup bu gün ķapuma gelmisiz
- BCDE 2712 Ben gerek sizi konaklayım bu gün
Ḥ̣ān-ı dīdārumla toylayım bu gün
- ABCE 2718 Da‘vetüm olur dīvānumdur bu gün
Gelsün anlar ki ķonağumdur bu gün
- BCDE 2719 Ḥ̣ān-ı dīdārıla bu gün anları
Toylayalum rāḥat olsun cānları
- ACE 2749 Silsilemüzden cihāna toğısar
Mūsa adında peygamber olısar
- ACDE 2750 Mışır içinden ol benī Ġsrā‘ili
Aluban Ken‘āna gide anları
- BCDE 2751 Ol zamān tabutımı çıkaralar
Cism-i pāküm bilece aparalar
- BCDE 2774 Yatmayınca bu türāb içinde biz
Cīfe-i dünyādan olmanız temīz

2708 Çün: A Cün/rızķı benden: A beni rızķ/bilmisiz; A bilmişiz/Aç olup bugün: A Bugün ac olup; B, C Ac olup bugün/ķapuma: A ķapıma/gelmisiz: A gelmişiz
2712 konaklayım: A konuķlayım/Ḥ̣ān-ı dīdārumla: A *Gerek* مَعْلُومٌ *toylayım bugün*; B Ḥ̣ūn-ı dīdārımıla; C Ḥ̣ūn-ı dīdārıla; D Ḥ̣ūn-ı dīdārımıla; E Çün dīdārıla
2718 Da‘vetüm: B, C, E Da‘veti; D Da‘vet/olur: A, E ulu/dīvānumdur: A dīvānımdır; B dīvānımda; C, D dīvānımdır; E olupdur kim/Gelsün: A, B, C, D, E Gelsin/ki: A -; E kim/ķonağumdur: A ķonağumdır; B, C, E ķonağımdır; D ķonağımdan
2719 Ḥ̣ān-ı: A Cūn-ı; B, C Ḥ̣ūn-ı; D Çün/Toylayalum: A Toylayım; B, C, D, E Toylayalım/ olsun: E ola
2749 Silsilemüzden: B Selselemizden; E Silsilemizden/cihāna: A cihān/toğısar: B to‘ısar; D olısar/ adında: A, B, C adından/peygamber: A beyğamber; B piğamber; C peygamber; D peygimber/olısar: A, D, E geliser
2750 Mışır: D Muşır/içinden: A, D icinde; C, E içinde/ol: A -/benī: D beni/Ġsrā‘ili: A Ġsrā‘ili; D Ġsrā‘ilin/-: A ol/anları: D anların
2751 Ol zamān: B, C Ol zamānda/tabutımı: A, D, E tabutımı; B tabutım; C tabutum/çıkaralar: A çıkaralar/Cism-i pāküm: A *Tabutıla cesedim abaralar*; B Çism-i pāki; C Cism-i pākim; D, E Çism-i pākim

ABCD 2775 Kıl ‘amel şālih aḥī gönder öte
Varıcaḳ maḳbūl olasın ḥāzrete

BE 2782 Ger bunuñ meddāḥı olsa ḥāş u ‘ām
Söyleyebilmez kemālince tamām

Bu eserde Azerî Türkçesinin bir ses özelliği olan k>ḡ değişimi örneklerine de rastlanmaktadır:

ABCDE 531 Vardı Mālik Yūsufa ol dem hemān
Oḡsayu ḥāṭırın aldı ol zamān

A 1426 Gel bu Yūsuf dimegi terk eyle sen
Yoḡsa bizi daḡı evde görme sen

CE 1994 Yoḡsulına eylemez oldu ‘aṭā
Eyle ādemden umılur mı seḥā

A 2335 Yoḡsa kemligile senden aluruz
Şehrūñi vīrāne ḳılup varuruz

BCDE 2392 Evveli toḡ şāha ḳarşu ṭurdılar
Aç olunca gör ne maḡbūn oldılar

Bir EAT özelliği olarak Azerî Türkçesinde kullanımı devam eden *-anda*⁽²⁾ gerundiyum ekini görüyoruz:

2775 eḡī: A -/gönder: A, B, C, D göndür/öte: A ata/olasın: A *Varıcaḳ anda iresin rāḥata*; E olasan

2782 bunuñ: B, E bunuñ/meddāḥı: A, B meddāḥı/ḥāş u ‘ām: E ḥāş ‘ām/Söyleyebilmez: A Söylebilmez/tamām: A biyām

531 Oḡsayu ḥāṭırın: A Oḡsayu ḥāṭırın; D Oḡsayu ḥāṭarın; E Ḥāṭırın oḡsayı

1426 bu: E -/dimegi: B, C, D dimegi; E dime/Yoḡsa: A Yoḡsa/bizi daḡı evde: A bizi evde daḡı: B birimizi evde; D bezi daḡı uda; E daḡı evde biri/görme sen: D görem sen

1994 Yoḡsulına: C Yoḡsuluna/Eyle ādemden: C Eyle adamdan; E Hiç denīlerden/umılur mı: C, E umulur mı/seḥā: E ‘aṭā

2335 Yoḡsa: A Yoḡsa/kemligile: A kemlige/aluruz: A alırız/Şehrūñi: A *Şehrīñ vārāne ḳıluruz*; B, C, E Şehrīñi; D Şehrini/vīrāne: B veyrāne; D veyrān/ḳılup: B, C, E ḳılub/-: D ben/varuruz: B, E varırız

2392 E *Toḡken sulṭān ḳarşu ḳoydılar*/Aç: B, C, E Ac/olunca: C, D olunca

- BCE 460 Her ʿāṁ yiende ol dūr dānesi
Boğazında görünürdi loğması
- AE 1606 Vardı ol şāhı görende ol hümām¹³
ʿİbri dilince aña virdi selām

5. Veciz Sözler

Metinde geçtiği ayetleri ve anlamlarını dipnotlarla gösterdiğimiz *iktibaslar* dışında kaynaklarda *irsal-i mesel* yahut *irad-ı mesel* denen atasözü, deyim, özlü söz kullanımlarına sıklıkla başvurulmuştur:

- 607 Hızır arar hırsıza tuş eyledi
Tūtiye yoldaşı baykuş eyledi
- 675 Rūz irince şeb karasın baturur
Gün toğınca ay ziyāsın itürür
- 774 Bu meşeldür halk arasında zükūr
Dīdelerden dūr olan gönüldedür
- 988 Kendi cürmi eylemiş gayra atar
Uğrı güçlü gelse ev ıssın tutar

460 Her: D Hem/yiende: A yirken; B, C iyende; D yeyinde/Boğazında görünürdi: A Boğazından görünür; B, C, D Boğazında görünürdi; E Görinürdi boğazından

1606 ʿİbri: B *Vardı şāha ʿİbrice virür selām*; C *Vardı şāha ʿİprānca virdi selām*; E ʿİbr/ B *Hem şenālar kıldı ʿİbrice kelām*; C *Hem şenālar kıldı ʿİbrānca kelām*

¹³ Bu beyit D nüshasında tam okunamadı.

607 Hızır: D Hızır; E Hızır/arar: C, E ararken; D arardı/hırsıza: E hırsız/Tūtiye: B Tūtaya; D Tūtiyle; E Tūtiye/yoldaşı: E yoldaş/baykuş: E baykuş

675 irince: A irişince/karasın: D karasan/baturur: A batırır; D yaturur/toğınca: A, C, D toğunca/ ziyāsın: A, D ziyāsın

774 halk: A halk/zükūr: E diyilür/gönüldedür: A *Dīdeden ırak olan gönüldedür*; B gönüldedür; C gönüldendür; D gönleredür

946 Kendi: B Kendisi; C Kendüsü/cürmi: B, C cürm/güçlü: A, B, C, D güçlü/gelse: A -ıssın: C iyesin

- 1166 Şoñra rām olsañ anuñ meyli gide
 Şoñ peşimān eylemez bir fā'ide
- 1969 Bu meşel sözdür anı dimiş beşer
 Kepenek altında yatur didi er

1166 Şoñra: A Şora/olsañ: B, C, E olsan; D olsun/anuñ: A, B, C, E anıñ/gide: C, D gider/Şoñ: A, D Şoñra: B, C, E Şon/peşimān: A bişimānlık; B pesimān; D püşmān/eylemez bir fā'ide: A eylemez fā'ide; B, D eylemez bir fāyide; C bir fā'ide itmez meger

1969 sözdür: A *Bu meşeldür söylemişler bir haber*, B sözdür; D *Bu meşeldür söylemiş anı beşer*/anı dimiş: E dimiş anı/Kepenek: A *Yata dimiş kebānıñ altında er*, B Kebeniñ; D *Keḥbeniñ icre yatur merdāne er*, E *Kim yatur dir kişeniñ altında er*

6. Önceki Çalışmalar

Ahmedî'nin *Yûsuf u Züleyhâ* adlı eseri üzerine bir lisans tezinden başka çalışma yapılmamıştır. Prof. Dr. Gönül Ayan'ın *Ahmed Mürşidî (Ahmedî) Eyyûb Peygamber Kıssası* adlı kitabında bu eserle ilgili bilgi verilmektedir. Nihat Azamat'ın *Yeni Bir Ahmedî ve İki Eseri: Yûsuf u Zelîhâ, Esrarnâme Tercümesi* adlı çalışmasında da bu konuya değinilmektedir. Fakat burada bahsedilen Ahmedî, yukarıda belirtildiği gibi *Esrarnâme* isimli eseriyle ün kazanan Tebrizli Ahmedî'dir. Burada *Yûsuf u Züleyhâ* larla ilgili birkaç çalışmayı vermekle yetineceğiz.

Gönül Ayan, “*Ahmed Yesevî Etkisiyle Yazılan İki Yûsuf u Züleyhâ: Two Yusuf u Züleyha under the Influence of Ahmed Yesevi*”, Milletlerarası Katılımlı Hoca Ahmed Yesevi Sempozyumu, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 16-17 Kasım 1993, Konya, 1993.

Gönül Ayan, “*Akşehirli Gubarî ve Yûsuf u Züleyhâ İsimli Mesnevisi*”, 16-18 Ekim 2003 I. Akşehir Sempozyumu, Konya/Akşehir 2003.

Gönül Ayan, “*Bazı Yûsuf u Züleyhâ Mesnevilerinde Kurt Motifi*”, Kafkas Üniversitesi Filoloji Fakültesi, Türk Halklarının Edebi Geçmişi:Türk Destanları, Uluslar Arası Sempozyum Baku/Azerbaycan 2004,s. 64-69.

Gönül Ayan, “*Kırımlı Mahmud'a Atfedilen Yûsuf u Züleyhâ Mesnevisi*”, TİKA I. Uluslar arası Türkoloji Sempozyumu Bildirileri, 31 Mayıs – 6 Haziran 2004, Kırım Ukrayna, Ocaq matbaası, 2005, s. 182-188.

Gönül Ayan, “*Taibi'nin Yûsuf u Züleyhâsı: Taibi's Yusuf u Züleyha*”, Eğitim Fak. Dergisi. Konya1997.

Leylâ Karahan, **Erzurumlu Darîr Kısâ-i Yûsuf (Yûsuf u Züleyhâ)**, TDK Yay. Ankara 1994.

M. Naci Onur, **Ak Şemseddin-zâde Hamdullah Hamdi Yûsuf ve Züleyhâ**, Ertem Matbaacılık, Ankara 1986.

Nihat Azamat, **Yeni Bir Ahmedî ve İki Eseri: Yûsuf u Zelîhâ, Esrarnâme Tercümesi**, Konya, 1989.

Hâzâ Kıssa-i Yûsuf ‘Aleyhi’s-selâm¹⁴

Bi’smi’llâhi’r-raḥmāni’r-raḥîm

- 1b 1 Bi’smi’llâhi ola iş ibtidâsı¹⁵
 Ḥudâ ‘avniyle olur intihâsı
- 2 Ki ef’âl-i ‘ibâda anı miftâḥ
 İdüpdür fetḥ ider anuñla Fettâḥ
- 3 Besmele zikriyle başla Aḥmedî
 Dâstānuñ bula ‘izz ü sermedî
- 4 Ḥamdi çok eyle gice gündüz müdām
 Râh-ı Ḥaḥḥıla yûri ol müstedām
- 5 Hem ḥabîbine şalât ile selām
 Gönder anuñ rûḥ-ı pâkine müdām
- 6 Gönder ol tuḥfe hediyyedür aña
 Tâ şefâ‘at eyleye yarın saña
- 7 Ol durur ‘âlemlere ḥayru’l-enām
 Buldı anuñla ḵamu ‘âlem nizām
- 8 Hem daḥı âline vü aşḥâbına
 Tâbi‘în enşâr u hem aḥbâbına

¹⁴ Başlık B nüshasında okunmuyor.

1 Ḥudâ: A Ḥudâ

¹⁵ Bu iki beytin vezni farklı. (Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün)

2 Ki: B Zîrâ/İdüpdür: A İdübdür/ider: B ide/anuñla: A anıñla: B anı ile/Fettâḥ: B Fetâḥ

3 zikriyle: B zikr eyle; E *Besmeleye başla zikre Aḥmedî*/dâstānuñ: A dâsitān; B, E dâsitānın

4 gündüz: B gündiz

5 şalât ile: E şalâtıla/Gönder: A Göndür; B Göndir/anuñ: A, B anıñ/rûḥ-ı pâkine: A rûḥına/müdām: A her şubḥ u şām

6 Gönder: A, B göndür/hediyyedür: A hediyyedir; B hediyeür/eyleye: B eyle/saña: B ol saña

7 Ol durur: A Oldur/anuñla: B anıñla

8 Hem daḥı: A daḥı; E Hem/vü: A, B ve

- 9 Cümle mü 'min mü 'minâtı yâ Hudâ
Raḥmetünle yarlığa eyle 'aṭâ
- 10 Bâ-ḥuşûşâ ol muhâcir erleri
Ol resûlün şâdıķı yârenleri
- 11 Kim bu dînün yolını fetḥ itdiler
Kâfirün a' nâķını kaṭ' itdiler
- 12 Buldılar bunuñ çün îmân-ı ebed
Ol Kureyş kâfirleri kıldı ḥased
- 13 Didi anlar ki Muḥammedün işi
Gün-be-gün artup ululanur başı
- 2a 14 Yâ bunuñ ḥaķķına tedbîr idelüm
Yâ bu evlâ ki bıraķup gidelüm
- 15 Dâr-ı nedveye girüp yıǵıldılar
Sü-i ḳaşdı ol resûle kıldılar
- 16 Bir nice şeb kıldılar anda vifâķ
Şubḥ irince olur anlar infirâķ
- 17 Bir gice iblîs ile cem' oldılar
İblisün¹⁶ tedbirini begendiler

9 Hudâ: A Hudâ/Raḥmetünle: A, B Raḥmetile/yarlığa: E yarlıgaķıl/eyle 'aṭâ: A eyle 'adâ; E yâ Hudâ
10 Bâ-ḥuşûşâ: E Bâ-ḥuşûş/muhâcir: B mahâçir/resûlün: B resûlin; E sevenler/şâdıķı: E enbiyâ/
yârenleri: B, E yârânları

11 bu: E -/dînün: A, B dîniñ/yolını: A yolunu/kâfirün: A kâfiriñ; B kâfirin/ a' nâķını: B a' nâķı

12 Buldılar: E Oldılar/bunuñ çün: A çün; E bunlar çün/îmân-ı ebed: B îmânın ebed/kıldı ḥased: E
ķurbân ebed

13 Didi anlar: B İder anlar; E Eylediler/Muḥammedün: A Muḥammediñ; E Muḥammedin/artup: A, B,
E artup/ululanur başı: E olarıñ da işi

14 Yâ bunuñ: A -; B bunuñ/idelüm: B idelim/Yâ: A yâḥud/evlâ ki: A yiri: B yeri/bıraķub: A, B
bıraķub; E bıraķub/gidelüm: B gidelim

15 girüp: A, B, E girüb/yıǵıldılar: A yaǵladılar/Sü-i: A Sü-ü

16 kıldılar: A itdiler/vifâķ: E ittifâķ; A, B nifâķ/irince: A irişince; E olunca/olur anlar: A, B olurlar

17 iblîs ile: E şeytânıla/İblîsün: A, B, E İblisin/tedbirini: A sözünü

¹⁶ Klâsik edebiyat geleneğinde kelime ortasında zihaf yapılması bir kusur sayılmaktadır. Metnin bazı beyitlerinde, *İblîsün* örneğinde olduğu gibi kelime ortasında zihaf yapıldığını görüyoruz.

- 18 Ol didi kim bu gice hep gidelüm
Ol Muḥammed cānına ʔaşd idelüm
- 19 Her ʔabīleden birer ādem aluñ
Bī-ḥaber iken yatağına varuñ
- 20 Bu işi varup idelüm bu gice
Varup anı öldürelüm gizlüce
- 21 Kimse görmez bellü olmaz ʔanlusı
ʔanını virsün ʔabā ’il ʔamusı
- 22 Bu söz üzre ittifāḫ eylediler
Ālet-i ḥarbe yaraḫ eylediler
- 23 Geldi Cebra ’il resūle söyledi¹⁷
Ḥālīḫuñ hicret saña emr eyledi
- 24 Yā Muḥammed ʔıl sefer şimdi nihān
ʔaşd iderler bu gice saña yaman
- 25 Ebū Bekri aluban itdi hicret¹⁸
Mu’īn oldı Ḥudāsı irdi fırşat
- 26 Aldı yādigārını itdi sefer
Yatdı yirinde ‘Alī şır ü nöker
- 27 Girdi anuñ yirine kāfir göre
Tā Muhammed bir selāmete ire

18 Ol didi kim: B Didiler kim/gidelüm: B, E gidelim/idelüm: A, B, E idelim

19 ʔabīleden: A ʔabileden/aluñ: A aluñ; B, E alın/Bī-ḥaber iken: B Bī-ḥaber anıñ/varuñ: A varıñ; B varın

20 varup: A, E varub/idelüm: B, E idelim/Varup: A, B, E Varub/öldürelüm: B öldürelim; E ʔatlı idelim/gizlüce: A, E gizlice

21 ʔanlusı: A, B ʔanlusı/ʔanını: B ʔanını/virsün: A, B virsin/ʔabā ’il: E ʔabāyıl

22 ittifāḫ eylediler: B ittifāḫ itdiler; E ittifāḫı itdiler/Ālet-i ḥarb: A, E Ālet-i ḥarbe/yaraḫ eylediler: B aluban gitdiler; E yaraḫa gitdiler

23 Geldi: E İrdi/Cebra ’il: B Cebra ’il/Ḥālīḫuñ: A, B Ḥālīḫıñ

¹⁷ B nüshasında buradaki beş beyit sayfa kopuk olduğundan okunamadı.

25 E *Aldı bū Bekri vū ʔıldı hicreti*/Ḥudāsı: A Ḥudāsı; E Teñri/irdi: E virdi/fırşat: E fırşatı

¹⁸ Bu beytin vezni farklı. (Mefā’ılün mefā’ılün fe’ülün)

26 yādigārını: A yārigārını; E bārigārını/‘Alī şır ü nöker: A ‘Alī şır ü nüver; E ol ‘Alī şır ner

27 anuñ yirine: A anıñ yirine; E yirine anıñ/bir selāmete ire: A ire selāmete

- 28 Hâk ta‘ âlâ söyledi Cembrâ ‘ile
Hem dağı kardaşı ol Mîkâ ‘ile
- 29 Siz ikiñüz bile kardaş olasız ¹⁹
Hem bile esrâra sırdaş olasız
- 2b 30 Birbiriñüz yolına ölür misiz
Cân u başı uğrına virür misiz
- 31 İytdiler anlar ‘ömür ister bize ²⁰
Tâ kılalum çok ‘ibâdeti size
- 32 Kıldı anlara hitâbı ol Latîf
Nice olmasun benî âdem şerîf
- 33 Siz görüñ ‘Alî Muhammed yolına
Cân u başı koydı anuñ uğrına
- 34 Varuñuz sizler ‘Alîmi bekleyüñ
Bir ziyân itmeye kâfir şaklayuñ
- 35 Vardı anlar ‘Aliye hâfız ola
Ol Muhammed Hâzreti girdi yola
- 36 Medîneye irişdiler muzaffer ²¹
Medîne oldu anuñla münevver

28 kardaşı: A kardaş

29 ikiñüz: A ikiniz/bile: E dağı/olasız: A olmsız/bile: A bilece/esrâra: A sırra/sırdaş: A yoldaş/olasız: A olmsız

¹⁹ B nüshasında buradaki dokuz beyit fotokopide iyi çıkmadığından tam okunamadı.

30 Birbiriñüz: A Birbirinizin; B Birbirin; E Birbiriniñ/yolına: A, B yoluna/ölür misiz: A ölür müsüz/Cân u başı: A, B Câmı başı

31 İytdiler anlar: E İtdiler anlar B Anlar iytdi/‘ömür ister: B ‘ömr dağı gerek/Tâ: B Çok/kılalum: B idelim; E kılalım/çok: B tâ/‘ibâdeti: E ‘ibâdâti

²⁰ A nüshasında bu beyitten itibaren on altı beyitlik bir bölüm yok. Bu kısım, B nüshasında da tam okunamadı.

32 Nice: E Niçe/olmasun: B olmasın/âdem: B âdâm

33 Siz görüñ: B Gör bu gün/yolına: B uğrına/ B Cânını eşâre kıldı uğrına

34 Varuñuz: B Varıñun; E Varıñuz/sizler: B ol/bekleyüñ: B bekliyesiz; E bekleyin/itmeye: B itmiye/şaklayuñ: B şaklıyasız; E şaklayın

35 Vardı: E Vardılar/‘Aliye: E aña

36 B *Varub irdi Medîneye muzaffer*

²¹ Buradaki üç beytin vezni farklı. (Mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ülün)

- 37 Muhâcir erleri bir bir çözüldi
Medîne rāhına anlar düzüldi
- 38 ‘İyāl evṭān atup gitdiler anlar
Varup sulṭān etegin ṭutdı anlar
- 39 (Ol) resūle didiler [yā] rehber-i nās²²
Ḥaḳ ta‘ālādan iderüz iltimās
- 40 Bu ḥüzünlü ḳalbümüze bir feraḥ
Vire gönlümüz ḡamın ide ṭaraḥ
- 41 Göndere bir sūre-i Ḳur’ān beyān
Emr ü nehyi ḳomaya ḳıla ‘ayān
- 42 Bildüre anda ser-encām u ḳıṣaṣ
Ḳalbümüz tā kim ḳıla ṣabr u heves
- 43 Çünkü bunlar rāzı Ḥaḳḳa söyledi
Sūre-i Yūsufi inzāl eyledi
- 3a 44 Ḳıldı luṭfıla mürüvvet anlara²³
Bir münāsib virdi ṣoḥbet anlara
- 45 Dir size aḥsen ḥikāyet virmişem
Hep ḳıṣaṣlar yügrüğün göndermişem
- 46 ‘Usruñ encāmı feraḥdur bilesiz
Her ḳazā işe taḥammül ḳılasız

37 Muhâcir: B Muhâcır/çözüldi: E cözildi/-: E bil

38 ‘İyāl: B ‘Ayān/atup: B, E atub/gitdiler: B gitdi/Varup: B, E Varub/etegin: B etegi; E eteginñ/ ṭutdı: E dutdı

39 Ol: E -/: E yā

²² B nüshasında buradaki beş beyit sayfa kopuk olduğundan okunamadı.

40 ḥüzünlü: E ḥüzünlü/ṭaraḥ: E feraḥ

44 mürüvvet: B mürüvet

²³ B nüshasında buradaki dört beyit fotokopide iyi çıkmadığından tam okunamıyor.

45 Dir size: E Viresiz/ḥikāyet: E kelāmum/ḳıṣaṣlar: B ḳaṣaṣlar/yügrüğün: B egin

46 ‘Usruñ: E ‘Askerüñ/feraḥdur: E be-ser

- 47 Sizden evvelce gelenler n'itdiler
Şabrıla encâm-ı hayra yetdiler

Hikâyet-i Hazret-i Ya'kûb 'aleyhi's-selâm²⁴

- 48 Aḥmedî çok bunda noḡsânuñ senüñ
Leyk sâtir çoḡdur iḥvânuñ senüñ
- 49 Yâ İlâhî kıl bu nazmuñ sâtirin
Raḥmetüñle râzı eyle ḥâtırın
- 50 Diñle pendî Aḥmedîden yâ ricâl²⁵
Bu meşeldür kışşalardan ḥişşe al
- 51 Mışr ilinde var durur Ken'ân ili
Anda mesken kılmış enbiyâ velî
- 52 Ol nebî Ya'kûb olurdu orada
On iki oḡul aña virdi Ḥudâ
- 53 Her ikisi bir anadan toḡdılar
Bu cihân mülkine anlar geldiler
- 54 Yūsuf ile ibn-i Yâmin ikisi
Ḳardaş idi cümlesinüñ kiçisi

47 şabrıla: A şabr/encâm-ı hayra: A encâm hayr/yetdiler: A, B yitdiler

²⁴ Başlık B nüshasında okunmuyor. E nüshasında yok.

48 çok: A coḡ/noḡsânuñ: A noḡsânuñ; B noḡsânın/senüñ: A, B seniñ/Leyk: A, B, E Leyki/sâtir: E şâtir/iḥvânuñ: A iḥvânuñ; B iḥvânın/senüñ: A, B seniñ

49 nazmuñ: A nazmıñ; B nazmın/sâtirin: E sâtiriñ/Raḥmetüñle: A, B Raḥmetile/ḥâtırın: E ḥâtiriñ

50 pendî: A bendî; D pend/yâ: E ey/meşeldür: D meseldür

²⁵ D nüshasında bundan önceki kısım yok.

51 ilinde: B, D ilinden/var durur: A, E vardur

52 Ol nebî: A Hazret-i; E Ol benî/orada: D orda/oḡul: D oḡulı/aña virdi: A virdi/Ḥudâ: A Ḥudâ

53 ikisi: B ikkisi; E ikisini/mülkine: E yurduna

54 Yūsuf ile: A Yūsufula/ibn-i Yâmin: B ibn-i Yâmen/ikisi: B ikkisi/Ḳardaş idi: E Ḳardaşıdı/cümlesinüñ: A, B, D cümlesiniñ/kiçisi: A kicisi; D kücügisi; E küçisi

- 55 Rāhile ḥatundan anlar toğdılar
Rāhile gitdi anasuz qaldılar
- 3b 56 Ya' kub iytdi yā kuzular n'olduñuz²⁶
Gitdi ana böyle öksüz qalduñuz
- 57 Geldi Ya' kūbuñ yanına bacısı
Dir ki gördüñ öksüz oğlan acısı
- 58 Yūsufı vir baña oğul ideyim
Bisleyüp gönline anuñ gideyim
- 59 Anasuz qaldı diyü ğamlanmaya
Oḥşayam anı gözi nemlenmeye
- 60 Yokdur oğlum ideyim oğul baña
Key temennā eylerem qardaş saña
- 61 Ḥazret-i Ya' kūb sever ğāyet ḥafī
Ġayrı evlādından artuq Yūsufı
- 62 Bir uşağūñ olmasa ger anası²⁷
Merḥamet eyler aña çok atası
- 63 Hemşiresi ğāyet ibrām eyledi
Aldı gitdi Yūsufı söylemedi

55 ḥatundan: D ḥatundın; E ḥanımdan/toğdılar: B toğılar/anasuz: A, B anasız

56 iytdi: B, E itdi/kuzular: B kuz; E kuzılar/n'olduñuz: B n'oldiñuz; D n'oldiñuz/ana: A anañuz/böyle: A -/ qalduñuz: A, D qaldıñız; B, E qaldıñuz

²⁶ Bu beyit D nüshasında bir beyit sonra.

57 Ya' kūbuñ: A Ya' kūb; B Ya' kūbiñ; D Ya' kūbın/gördüñ: B, D gördiñ/oğlan: B, D oğul; E oğlı

58 Yūsufı: A Yūsufu/Bisleyüp: A, B Bisleyüb; D Besleyüb; E Besleyem/gönline: A gönline/ anuñ: A, B, D anıñ

59 Anasuz: A, B, D Anasız/diyü: B deyü/ğamlanmaya: D ğamlanmıya/Oḥşayam: B oḥşayu; D oḥşayum/gözi: A gözü/nemlenmeye: D nemlenmiye

60 Yokdur: B Yokdır/oğlum: B oğlım; E evlādım/ideyim: E idem/eylerem: B iylere

61 ḥafī: A ḥafī/Ġayrı: A Cümle; E Ġayr/artuq: A, E artıq/Yūsufı: A, B Yūsufu; D Yüsufı

62 uşağūñ: A, E uşağın; B, C uşağın; D uşağın/olmasa ger: E olmayınca/anası: A atası/eyler: A

Merḥamet çok ider aña atası, E Çok ḥamıyyet eyer aña anası

²⁷ C nüshasında bundan önceki kısım yok. Bu sayfadaki beyitlerin ikinci mısraları çıkmamış.

63 Hemşiresi: A Hemşeresi; B, D, E Hemşiresi/ğāyet: D ğalib/eyledi: B iyledi/gitdi: D gitdiler/Yūsufı: A Yūsufu; D Yüsufı/söylemedi: D söyledi

- 64 Gitdi Yūsuf ‘ammetsi yanına
Düşdi firqat atasınıñ cānına
- 65 İytdi gönder Yūsufi baña bacı
Ol firākı geldi baña key acı
- 66 Hemşiresi didi yā kardaş saña
Bunca oğluñ var bir oğlan vir baña
- 67 Ol didi kim Yūsufi eyle işāl
Ġayrı oğullarumuñ birini al
- 68 İytdi bāri bu gice mühlet baña
Vir anı göndereyim yarın saña
- 4a 69 Anuñ eşvābını bu gün yüyeyim
Bu gice toyınca anı göreyim
- 70 İster ol Yūsufi aña virmeye
Göñli ašlā istemez ayrılmaya
- 71 Çünkü ibrām itdi anuñ atası²⁸
Gör ne ħīle eyledi ‘ammetsi
- 72 Ceddi İbrāhīm Ḥalīl’ullāh erüñ
Bir kayış kuşağı var idi anuñ

64 ‘ammetsi: B, D ‘amettesi; E ‘ammesiniñ/atasınıñ: A, B atasınıñ; E anasınıñ/cānına: E cāna

65 İytdi: B, C, D, E İtdi/gönder: A, C, D göndür/Yūsufi: A Yūsufu/firākı: B firāk

66 Hemşiresi: A, B, D, E Hemşiresi/oğluñ: B, D, E oğlın/oğlan: B oğul; D, E oğlın/vir: A -

67 kim: C ki; E sen/Yūsufi: A Yūsufu/İşāl: B, C, D, E işāl/Ġayrı: E Ġayrına/oğullarumuñ: A, B oğullarımıñ; D oğullarından; E oğlan demek/birini: A birin

68 İytdi: B, C, D, E İtdi/Vir: E Dir/göndereyim: A, B, D göndüreyim

69 anuñ: A, B, C anıñ/eşvābını: A eşvābın; B, C esbābını; D eşbābını/toyınca: A doyunca

70 ol: A -/Yūsufi: A Yūsufu/virmeye: D virmeye/Göñli: A Göñül/ayrılmaya: D ayrılmıya

71 Çünkü: A, C Cünki/anuñ: A anıñ; B, C ister/atası: E anası/ħīle: B ħille/‘ammetsi: A, B ‘amettesi; E ol ‘ammesi

²⁸ D nüshasında bu beyit ile sonraki beyit karışmış. *DCünkü ibrām itdi Ḥalīl’ullāh erüñ Bir kayış kuşağı varıdı anuñ*

72 erüñ: A, C erin; B erin/kuşağı: E kuruşağı/var idi: A, E varıdı/anuñ: B anıñ

- 73 Yādigārıdur diyü şaqlar idi
Her nazar idince ol ağlar idi
- 74 Ol kayış kuşağı alur eline
Uykuda bağlar Yusufulñ biline
- 75 Şevbinüñ altına itdürür nihān
Görmeye biri dağı anı ‘ayān
- 76 Ceddümüñ kuşağı yitdi söyleyim
Yüsufi uğrı diyü aḫz eyleyim
- 77 Ol zamān içre şerī‘ atde yiri
Böyle idi uğrılık itse biri
- 78 Şāhib-i mālā iderdi ḫizmeti
İki sene almaz idi ücreti
- 79 Yūsufi alup gider ‘ammetesi
Anı teslīm ider alur atası
- 80 ‘Ammetesi gitdi eve kaygulu
Turdı bir az geldi yine ağlayu
- 81 Ya‘ḫub iytdi n’içün ağlarsın bacı
Saña n’oldı ne sebeb böyle acı

73 Yādigārıdur: D Yādigārıydı/diyü: A deyü/şaklar idi: A, D, E şaklarıdı/idince: E etse/ol: A giz; E aña/ağlar idi: A, D ağlarıdı

74 kuşağı: E kuruşağı/eline: E iline/Uykuda: D Uykuda/Yusufulñ: B Yusufulñ

75 Şevbinüñ: A, C Şevbiniñ; B Şövbiniñ; D Eşbābın/itdürür: A şaklar; E itdiler/Görmeye: A, E Görmesin; B Görmeye; D Görmesün/biri dağı anı: A biri anı; D, E biri anı didi/-: B dir

76 Ceddümüñ: A, B, C Ceddimiñ; D Ceddümüñ/kuşağı: E kuruşağı/yitdi: A -; B, C, D itdi/diyü: A deyü/eyleyim: D ideyim

77 içre: A -; C, D icre/şerī‘ atde: D şerī‘ atden/yiri: A, C, E biri; B yüri; D yeri/uğrılık: B, C uğrılık

78 Şāhib-i: A Aldığı/hizmeti: A hizmeti; D hizmeti/sene: E sine/almaz idi: A almazdı

79 alup: A, C, D alub; B, E alur/gider: C gitdi/‘ammetesi: E ol ‘ammesi/ider: A, E *Teslīm ider alur anı atası*, D idüb

80 ‘Ammetesi gitdi: B, C Gitdi ‘amette; D Gitdi ‘ammete; E ‘Ammesi gitdi/eve: B, C, D evine; E ive/bir az: C bir de; E *Turdı geldi soñra yirde ağlayu/yine*: B, D yene

81 iytdi: A ider; B, C, D, E itdi/n’içün: A, C, D n’içün/ağlarsın: D ağlarsun/bacı: E eḫi/Saña n’oldı: A, E N’oldı saña/sebeb: A, D, E sebebden/böyle: A, D, E bu/acı: E eḫi

- 4b 82 Ol didi qardaş n'icün ağlamayam
Bu hüzünlü gönlümi taqlamayam
- 83 Ceddümün kuşagını itürmişem
Başuma bunca elem getürmişem
- 84 Ya' kub iytdi ara ev halkını sen
Diqqat eyle ol kuşağı bulasan
- 85 Aradılar cümle ev halkını hep
Bulmadılar gördiler gāyet ta' ab
- 86 Yūsufi dağı ara dir atası
Dir uşaqdur ne bilür ' ammetesi
- 87 Ya' kub iytdi arayuñ elbet didi
Olmasun aña muzanne söyledi
- 88 Şoydılar Yūsufi anlar ol zamān²⁹
Çıkdı ol kuşak bilinde nā-gehān
- 89 Çün bulındı anda kuşağ-ı Halīl
Hāzret-i Ya' kub olur anda hacīl
- 90 Hemşiresi dir aña kim yā ağı
Bu işe gam yeme aşı sen dağı

82 qardaş: A kim ben/n'icün: A nice; C, D n'icün; E niçe/aqlamayam: A, C aqlamayım; B, D aqlamayam/hüzünlü: A hüzünlü; B, C, D hüzünlü; E hüzünle/gönlümi: B gönlümi/taqlamayam: A, C taqlamayım; B, D taqlamayam

83 Ceddümün: A, B, C Ceddimiñ; D Ceddimin/kuşagını: E kuşagını/Başuma: A, B, C, D, Başıma/elem: D belā

84 iytdi: B, C, D itdi; E ider/ara: D -/ev: B o; E iv/-: D اوبير/halkını: A halkını; D halkın/diqqat eyle: A diqqatle; C diqqat iyle/kuşağı: E kuşağı/ol: A, B -/bulasan: A bulasın sen

85 ev halkını: B ol halkını; E ivde olan halkı/hep: A, B, C heb; D ol/ D *Bulmadılar kuşağını gitdi ol*

86 dağı: A -; E da/ara: A, E arayın/atası: E atası/uşaqdur: A çocukdur/' ammetesi: B ' ametesi

87 iytdi: A eytdi; B, D, E itdi/arayuñ: A *Atası elbetde arayın didi*; B, C, D, E arayın/Olmasun: A, B, C, D, E Olmasın

88 Şoydılar Yūsufi: A Yūsufi şoydılar/anlar: B dağı; C, D, E anda/Çıkdı: A, C, D Cıkdı/kuşak: E kuşak/nā-gehān: B, C, D nā-gihān

²⁹ C nüshasında buradaki dört beytin ilk mısraları sayfa kopuk olduğundan okunamadı.

89 Çün: A, C, D Cün/bulındı: B, D bulundu/kuşağ-ı: E kuşak-ı/Halīl: A Halīl/anda: C -/hacīl: A hacīl

90 Hemşiresi: A, B Hemşiresi; D Hemşeresi/dir aña kim: A dir aña; E aña söyler/gam yeme: C gamlanma; E gam görme

- 91 Bir uşaklık eylemişdür n'idelüm
Şer' ile biz anı te'dīb idelüm
- 92 Ceddümüzün şer' i bu durur aña
İki yıl hizmet gerek kıla baña
- 93 Şer' ümüz budur n'idem dir atası
Yūsufı alur gider ' ammetesi
- 94 İki yıl itmām olunca ' ammete
İtdi rihlet fāniden āhirete
- 5a 95 Geldi Yūsuf ol atası yanına
Kul iken āzād irişdi cānına
- 96 Bir gice düş görür ol dūr dānesi
' İlm-i ta' bīri bilürdi atası
- 97 Didi gördüm vāqı' amda yā ata
Cümle iḥvānumla irdüm şöhbete
- 98 Her birümüzün elinde var ' aşā
Leyk benüm ulu anlaruñ kışa
- 99 Cümle iḥvānum ' aşāsın atdılar
Ol benüm ' aşāmı yire dikdiler

91 eylemişdür: A eyledi cün/n'idelüm: A, B, C n'idelim; D n'ideyim/biz: A, E gel/idelüm: A, B, C, idelim; D ideyim

92 Ceddümüzün: A, B, C Ceddimiziñ; E Ceddimiz ki/bu durur: A buyur; B, C budur; D, E buyurur/ hizmet: A hizmet; D hizmet/kıla: A; C ide

93 Şer' ümüz: A, D Şer' imüz; B, C Şer' imiz/alur: A *Aldı gitdi Yūsufu ' ammetesi*; D, E alub

94 İki: B İkki/itmām olunca: A, E tamām olunca; D itmām olanca/İtdi rihlet: A Rihlet itdi; E Eyledi rihlet/fāniden: A fāniden; B fānide; E gider/ āhirete: A āhirete; C, D āhirete

95 ol atası: A, E atasınuñ/kul iken: B, D, E kuliken/āzād: A, B, C āzād

96 Bir: C Bu/düş: B diş/görür: B görüp/ol dūr dānesi: B oldur atası/ta' bīri: B ta' biri

97 gördüm: B, D gördim/vāqı' amda: D vāqı' imda/iḥvānumla: A, C iḥvānımla; B, D iḥvānile/ irdüm: A, B, D irdim

98 birümüzün: A birimizün; B, C birimiziñ; D birimün/elinde: E ilinde/var: C, D bir/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/benüm: A, B, C benim/anlaruñ: A, B, anlarıñ; C, D anların

99 iḥvānum: A, B, C, D iḥvanım/benüm: A, B, C benim/yire: B, D yere

- 100 Gögerüp yapraklanup āgāz ider
Dalına kuşlar konup āvāz ider
- 101 Ben oturdum sāyesinde tahtıla
‘İzz u rıf’ at salṭanat u bahtıla
- 102 Ay ile gün on bir aḥter geldiler
Taht önünde baña secde kıldılar
- 103 Böyle gördüm yā ebī rū ’yāda ben³⁰
Ta‘biri anuñ nicedür eyle sen
- 104 Atası iytdi oğul sen rıf’ ate
İreceksin salṭanat u devlete
- 105 Devletüñ bu ‘āleme ser-tāc ola
Cümle iḥvānuñ saña muḥtāc ola
- 106 Yā oğul sen bu düşüñi söyleme
Gayrılara anı izhār eyleme
- 107 Söyleme şaḫın bunı iḥvānuña
İşidince kaşd iderler cānuña
- 108 Çün tefe’ül itdi ata ḥazreti³¹
İdiser ḳardaşları bu niyyeti

100 Gögerüp: A Göyerüb; B, C, E Gögerüb; D Gögerür/yapraḳlanup: A yabraḳlanub; B, C, E yapraḳlanub; D yapraḳlanur/āgāz: B ağız; D ağac/ḳonup: A, C, E ḳonub

101 Ben oturdum sāyesinde: A Sāyesinde ben oturdum; B Ben oturdım sāyesiyle; D Ben oturdım sāyesinde/tahtıla: A tahtıla/rıf’ at: B ruf’ at/salṭanat u: A salṭanat; E salṭanatlu

102 Ay ile gün: B اَیْ; C, D, E Ayıla gün/Taht önünde: A Taht önünde; B, C Taht önünde

103 gördüm: B, D gördim/yā ebī: A didi; B daḥı/anuñ: A *Nicedür ta‘biri söyle sen*; B, C anuñ/nicedür: C nicedir; D nicedür dir

³⁰ Bu beyit E nüshasında yok. C nüshasında buradaki dört beytin ikinci mısraları sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

104 iytdi: A ider; B, C, D, E itdi/rıf’ ate: B, D ruf’ ate/İreceksin: B İreceksen; E İrmelisin/salṭanat u devlete: A, C, E salṭanata devlete; B salṭanata dövlete

105 Devletüñ: A, D Devletin; C Devletiñ; B Dövletiñ/iḥvānuñ: A, B, C iḥvāniñ; D iḥvānıñ

106 Yā oğul: A Ey oğul/bu düşüñi: A bu düşüñ; B, C, D bu dişiñi; E gizle bunı/söyleme: A dime/Gayrılara: A Gayrı ile; D Gayralara

107 Söyleme: A Dime/ şaḫın bunı: A şaḫın bunu; E bu dişi/iḥvānuña: A, B, C, iḥvāniña; D iḥvāniñan/iderler: B ideler/cānuña: A, B, C cāniña

³¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 5b 109 Gizlü bir ‘ avrat bu sözi diñlemiş
Varuban ırardaşlarına söylemiş
- 110 Anlar iydür ne sebeb zāhir ħafī
Bizden artuķ neye sever Yūsufi
- 111 Gör nice ta‘ bīr idüpdür düşini
Cümlemüzden ‘ āli kılmış başını
- 112 ‘ Āleme Yūsufi ser-tāc eylemiş
Bizleri hep aña muhtāc eylemiş
- 113 Ya‘ ni ol řāh ola biz aña nōker³²
Biz buña rāzī olur mıyuz meger
- 114 Biz gerek oldı aña mekr idelüm³³
Yūsufi biz atadan ayıralum
- 115 Meşveret iderler anlar bir gice³⁴
İdelüm aña ihānet gizlüce
- 116 Öldürelüm řoñra tevbe idelüm
Atamuzuñ ħātırınca gidelüm

109 sözi: A sözü; E kavli/Varuban: A, C, Varub ol; B, D Varub/- : D ol

110 Anlar iydür: A Dirler anlar; B Anlar itdi; C, D, E Anlar ider/ħafī: A ħafī/artuķ: A artuķ/neye: A, D, E ne/sever: A, C seve/-: E ol

111 idüpdür: A ider; B, C, E idübdür/düşini: B, C, D, E dişini/Cümlemüzden: B, C Cümlemizden/ başını: A işini

112 A *Anı bu ‘ āleme ser-tāc eylemiş*/hep: A, C heb

113 biz: D -; E bizler/aña: E -/Biz: D Bizleri/olur mıyuz: B olurmanuz; D olmanuz; E oluruz mı

³² Bu beyit A nüshasında yok.

114 oldı aña : A aña oldı/mekr idelüm: A ğayz idelüm B, D; mekr idelim/ayıralum: B *Atamızıñ ħātırınca gidelim*; D ayıralım

³³ B nüshasında bu beytin ikinci mısraıyla 115. beytin ikinci mısraı yer değiştirmiş.

115 gizlüce: A gizlice

³⁴ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

116 Öldürelüm: B, C, D Öldürelim/tevbe idelüm: B, D tövbe idelim/Atamuzuñ ħātırınca: A Atamızıñ ħātırınca/B *Atadan ol Yūsufi ayıralım*; C Atamızıñ ħātırınca; D Atamızın ħātırınca/ gidelüm: D gidelim

- 117 Tā ki bizden rāzī idelüm anı
‘Afv ide cürmümüzi Rabbü’l-ğani
- 118 Ol Yehūdā adlu bir ırardaşına
İ‘tibār iderler idi işine
- 119 Ol didi bu işe rāzī olmazam
Qatl-i nefis ulu günāh eylemezem
- 120 Birisi iytdi biz anı şatalum³⁵
Yāhud anı bir kuyuya atalum
- 121 Zāyi‘ olur anı kimse bilemez
Hāline ata haberdār olamaz
- 122 Atalum anı kuyuya didiler
Bu söz üzre ittifāk eylediler
- 123 Eyle āgāh Aḥmedī sāmi‘leri
İtmesünler bunlara buğz u kini
- 6a 124 İşiden iḥvāna söyle şakına
Yūsufuñ ırardaşlarınıñ ḥaqqına
- 125 İşlerini işidüp buğz eyleme
Anlaruñ ḥaqqına bir kem söyleme

117 rāzī idelüm: B rāzī idelim; D razī idelim; E rāzī kılalum/‘Afv ide: A ‘Afvide; B, D ‘Af ide; E ‘Afv ire/cürmümüzi: A cürmümüzi; B cürmimizi

118 Yehūdā: A Yehūdu; B Yehūzā; C, D Yehūzā/adlu bir ırardaşına: A ırardaşına; D adlu bir ırardaşını/iderler idi: A, D iderlerdi; B, E iderleridi

119 Ol didi: A Ol didi kim/rāzī: D razī/Qatl-i nefis: A, C Qatl-i nefsi; B, D Qatl-i nefse/ulu: B, E ol; C olur/günāh: E günāhdur/eylemezem: E kılmazam

120 Birisi: A Biri/iytdi: A didi; C, D, E itdi/-: A gelin/biz: A, C -/şatalum: A, D şatalım/atalum: A, D atalım

³⁵ Bu beyit B nüshasında yok. C nüshasında bundan sonraki dört beytin ilk mısraları sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

121 Zāyi‘: A Zāyi‘/Hāline: A Hāline

122 Atalum: A, B, D Atalım/ittifāk: E ittifākı/eylediler: E ideler

123 İtmesünler: A, B, C İtmesinler; E İtmeyeler/buğz u kini: A buğzı kini; C sü-i zannı; D buğzı kini

124 iḥvāna: A iḥvāna; E iḥvān/söyle: E bundan/Yūsufuñ ırardaşlarınıñ: A, C Yūsufuñ ırardaşlarınıñ; B Yūsufuñ ırardaşlarınıñ

125 İşlerini: B İşlerin/işidüp: A, B, C, E işidüb/Anlaruñ: A Anlarıñ; B, C, D Anların

- 126 Bu Hudānuñ hikmetidür yā kişi³⁶
Āyet ile nuş ola anlar işi
- 127 Kim bu dünyā mekrini itse kibār
Uyuban oldılar āhir şermsār
- 128 Bile kullar ‘aczini noķşānını³⁷
Hālķınıñ ‘afvını ğufrānını
- 129 Kimi peygamber kimisi zādeler
Tā’ib u mağfūr u hem āzādeler
- 130 Birbirinden rāzī hoşnūd oldılar
Raḥmet ü ğufrānı anlar buldılar
- 131 Anlara her kim iderse buğz u kīn
Kalmaz ol kimsede imānıla dīn
- 132 Ol Yehūdā anları inandurur
Düşüp öñlerine Ya‘ kuba varur
- 133 Geldiler atalarının yanına
Söylediler sözlerin dīvānına

126 Hudānuñ: B, C Hudānīñ

³⁶ Buradaki üç beyit A ve D nüshalarında yok.

127 mekrini: B, C, E mekrine/itse: B eylese; E eyle/Uyuban: B Eyyüben; E İdüben/şermsār: B şarmesār; C şermesār

128 Hālķınıñ: B, E Hālķıñ; C Hālķınıñ/‘afvını: B, C ‘affını/-: E hem

³⁷ Bu beyit B nüshasında bir beyit önce.

129 Kimi: A Zeyrā; E Kimisi/peygamber: A beygamber; B piygamber; C pīgamber; E nebi/ zādeler: A, B, C, D zādeler/Tā’ib u: E Tāyib u/āzādeler: A azādeler; B, D āzādeler

130 rāzī: A şöñra; D rażī/hoşnūd: A hoşnūd/Raḥmet ü ğufrānı: A, C, D Raḥmeti ğufrānı; B Rāḥat-ı ğufrāne; E Raḥmet-i Yezdānı

131 Anlara her kim: A, B, C, D Her kim anlara/iderse: D idersen/buğz u kīn: A, B, D, E buğz u kin; C buğz-ı kin/kimsede: E ādemde

132 Ol Yehūdā: A Ol Yehūdānı; B, E Ol Yehūzāyı; C Ol Yehūzāyı; D Ol Yehūzā/anları: A, B, C bunlar; E kamu/inandurur: E inandıyuz/Düşüp öñlerine: A Düşün öñlerine; B, C, D Düşüb öñlerince; E Öñlerine düşüb/Ya‘ kuba: E ataya/ varur: C varır; E varuruz

133 atalarının: A anlar atası; B, C atalarınıñ/sözlerin: C, E sözleriñ

- 134 Vir bu gün Yūsufi bile alalum
Ol koyunlaruñ yanına varalum
- 135 Av iderüz ol aña seyr eylesün³⁸
Oķ ataruz görüben meyl eylesün
- 136 Açılur göñli uşağūñ yā ebī
Gözedürüz anı ķardaşlar hepi
- 6b 137 İşidüp Yūsuf dağı meyl eyledi³⁹
Yā ebī gönder giderem söyledi
- 138 Hâtırından giçmeyüp didi bunı
Göndereyim yā ebā cānı seni
- 139 Döndi oğullarına dir yā benūn
Yūsufuñ haķķına oluñuz cünūn
- 140 Korkaram kim ava meşğul olasız
Kurd yiye ol Yūsufi tuymayasız
- 141 Anlar iytdi yā ata bizler size
N'eyledük kem endiše itdüñ bize

134 Vir bu gün: B, C Dir bu gün; E Didiler/alalum: A, B, D alalım/koyunlaruñ: A koyunlarıñ; B, C, D koyunların/varalum: A, B, D varalım

135 Av iderüz: A Av idelim/eylesün: A, D eylesin/eylesün: A eylesin; E eylesiñ

³⁸ C nüshasında buradaki dört beytin ikinci mısraları sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

136 uşağūñ: A uşağūñ; B, C, D, E uşağın/Gözedürüz: A Gözedelim; B, D, E Gözedirüz/hepi: D hebi

137 İşidüp: A İşüdüb; B, C İşidüb; D İşidür/dağı: A dağı/ebī: A ebā/gönder: B, C, D göndür

³⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

138 Hâtırından: B Hâtırınca/giçmeyüp: A, D gecmeyüb; B giçmeyün; C gicmeyüb; E geçmeyüb/
Göndereyim: B, C, D Göndüreyim/cānı: D cānım/seni: E sini

139 Döndi oğullarına dir: E Söyledi oğlanlarına/oluñuz cünūn: A oluñuz hanūn; B siz oluz cünūn; C siz olun hanūn; D oluñuz cünūn; E oluñuz hatūn

140 Korkaram kim: A, C Korkarın ki: B, D Korkaram ki/Kurd: A Kurt/yiye: B yeye/ol Yūsufi: A Yūsufu; B, C ol Yūsufi; E Yūsufi siz/tuymayasız: B duymıyasız; D duymayasız; E duymayasız

141 iytdi: A eyitdi; B, D, E itdi/yā ebā: A yā ata; B yā ebī/N'eyledük: A, B N'eyledik; C Niledük; E N'eyledin/kem: C, E kim/endiše: E zannı/itdüñ: A, B, D itdiñ; E idersin

- 142 Kardaşumuz[1] bize inanmayasın
Hakķumuza fāsīd işler şanasın
- 143 On kişiyüz hep bahādır cümle er
Bir uşāğı hıfz idemeyüz meger
- 144 Ya‘ kûb iytdi yā oğul cümleñüze
Yūsufi virdüm emānet ben size
- 145 Virmedi Hakķa emānet oğlını⁴⁰
Yañlış itdi ol nebī bu fi‘ lini
- 146 Gör anuñçün ne geliser başına⁴¹
Ġarķ olısar gözlerinüñ yaşına
- 147 Hakķa tafvīz itmek ister her işi⁴²
Ġul bilemez her işüñ var yañlışı
- 148 Yūsufi ihvānı alup gitdiler
Ġāh-ı şeddāda çün anlar yetdiler
- 149 İki fersaḥ yirden öte bir kuyı
Var idi yüz arşın olurdu boyı

142 Kardaşumuz: A, B, C Kardaşımızı; D Kardaşımızı; E *Bizlere sen kardaşı inanmasan/* inanmayasın; B, C, D inanmasın/Hakķumuza: A, B, C Hakķımıza; E Hakķumuza/fāsīd. C fāyīd; D fāsīd/şanasın; E şanasan

143 kişiyüz: E kişüz/hep: A, B, C heb/bahādır; B, D buhādur/hıfz idemeyüz: A zabt idemeyüz; B hıfz idemenüz; D hıfz idemenüz/meger: A meyer

144 Ya‘ kûb iytdi yā oğul: A Ol didi direm sizün; B, C Ya‘ kûb itdi yā oğul; D Ya‘ kûb itdi yā oğullar; E Söyledi Ya‘ kûb oğul/ cümleñüze: A cümleñize/Yūsufi: A Yūsufu/virdüm: A, B, D virdim

145 Yañlış itdi: A Yañlışın eyitdi; B Yānışın itdi; C, D, E Yānış itdi/Virmedi Hakķa: A Hakķa virmedi/oğlını: C, D oğlunu

⁴⁰ B ve E nüshalarında mısraların yeri değişik.

146 Gör anuñçün: A, B, C Gör anıñçün; D Gör anuñcün; E Ol sebebden/başına: A başına/olısar: A olıсарdur; C olıсарur/gözlerinüñ: A göziniñ; B gözleriniñ; C gözünüñ

⁴¹ D nüshasında bu beyitten sonra bir satır var. *Yūsufi kardaşları alup çāha şaldılar*

147 yañlışı: E yanışı

⁴² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

148 alup: A *Aldı kardaşları anı gitdiler*; B, C, E alub/Ġāh-ı Şeddāda: B, C Cāh-ı Şeddāda/çün: A, D cün/yetdiler: C yitdiler

149 İki: B İkki/yirden: B, E yerden; C yirde/kuyı: A kuyu/var idi: A, D varıdı/‘arşın: C, E ‘arş; D ‘araş/-: E bil/boyı: A boyu

- 150 Beytü'l-aķşā yolu üzredür aña⁴³
Şimdi Yūsuf kuyusu dirler aña
- 7a 151 Varup anlar ol kuyuya irdiler⁴⁴
Birbiriyle meşverete girdiler
- 152 Didiler gömlegini çıkaralum
Kana bileyüp ataya varalum
- 153 Yūsufı kurd yidi aña diyelüm
Şermsāruz diyüben ağlayalum
- 154 Biri dir Yūsufa gömlegi çıkar⁴⁵
Yūsuf anlara tırup mā'il baķar
- 155 Şoyup anuñ gömlegini aldılar
Biline anuñ bir ip baēladılar
- 156 Çimdürürler zann ider ol söylemez
Havf ider kuyuya inmek dilemez
- 157 Dir o dem kardaşlara ben çimmezem
Ben yalañuzca kuyuya inmezem

150 Beytü'l-Aķşā: C Beytü Aķşā/yolu: A yolu/kuyusu: A kuyusu

⁴³ C nüshasında bu beyitten sonraki dört beytin birinci mısraları sayfa kopuk olduğundan okunamıyor.

151 Varup: A, B, C Varub

⁴⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

152 Didiler: A Eyitdiler; E Söylediler/gömlegini: A gömleyin; B gömlegin; E gömlegi/çıkaralum: A, B, D çıkaralum/bileyüp: A, B, C bileyüb; E boyalı/varalum: B, D varalum

153 Yūsufı kurd yidi: A Yūsufu kurt yidi: B Yūsufu kurd yedi; D Yūsufı kurd yedi; E Kurt yedi
Yūsufi/aña: A -/diyelüm: B, D diyelim/Şermsāruz: A, B, C Şermesāruz; D Şermeşāruz/ ağlayalum: B, D ağlayalum

154 Yūsufa: A Yūsufuñ; D *Yūsufina didiler gömlegi çıkar/çıkar*: A çıkar/tırup: A *Gizlüce dirler Yūsuf ma'il baķar*; B durub; C tırur; E tırub/mā'il: E māyil

⁴⁵ A nüshasında mısraların yeri deēişik.

155 Şoyup anuñ gömlegini: A Şoyub anıñ gömlegini; B Şoyub anı gömlegini; C Şoyub anıñ gömlegini; D Şoydup anıñ gömlegini; E Gömlegini şoyub anı/anuñ bir ip: A anıñ bir ib; B anıñ bir ip; C anıñ bir ib; E bir ip anıñ

156 Çimdürürler zann ider: A Cimdürirler zannider; B Çümdürürler zann ider; E Zann ider ki çimdürürler/ol: E -/havf ider: B, D havf ider/inmek: B itmek

157 o dem: E eyā/kardaşlara: A kardaşlarına; E kardaşlarım/çimmezem: A cimmezem; B çimezem/ yalañuzca: A, B yalañızca; E *Korķaram tenhā kuyuya inmezem/inmezem*: A inemezem

- 158 Anlar iytdi bu kuyuya biz seni
Atalum kurtara ol düşüñ seni
- 159 Ay ile gün on bir ahter geleler
Buradan anlar seni kurtaralar
- 160 Bildi Yūsuf başına işbu belā
Dil ucından aña irdi bu ‘anā
- 161 Dil ucından zaḥmeti görür bu baş
Gözlerinden aqıdur kanıla yaş
- 162 Ağlayu anlara Yūsuf yalvarur
Ol Yehūdā kardaşına şarılur
- 163 Ağlar iydür yā aḥīler el-amān
Siz benüm ḥaqquma kılmayuñ yaman
- 7b 164 Beni atam size virdi emānet⁴⁶
Emānete kıılınur mı ḥıyānet
- 165 Benüm cürmüm nedür ki zulm idersiz
Ki Ḥaqqā varmayan rāha gidersiz
- 166 Diñlemeyüp anı çāha şaldılar⁴⁷
Ol koyunları yanına vardılar

158 Anlar iytdi: A, E Didi anlar; B, C, D Anlar itdi/kuyuya: E kuya/Atalum: A, B, D Atalım; E *İndirelüm vāktı’n bulur seni/düşüñ*: B diş; C dişiñ; D dişüñ

159 Ay ile: B A’ile; C, D, E Ayıla/on bir: D ol on/ahter: A ahter/Buradan anlar seni: E Seni anlar burada

160 başına: D başını/belā: E każā/Dil: C, E Dili/ucından: A ucundan/bu: A, C, E -/‘anā: D ‘inā; E ezā

161 ucından: B ucundan; E ucındandır/zaḥmeti görür: E görür zaḥmet/bu: B -

162 yalvarur: B yarvalur/Yehūdā: A Yehūdu; B, E Yehūzā; C, D Yehūzā

163 benüm: A benim/ḥaqquma: A, B, C, D ḥaqqıma/kılmayuñ: A, B, C, D kılmayın; E itmeñüz/yaman: E ziyān

164 virdi: A virmiş; E *Ata virdi benı size emānet*/Emānete: E Emānet/kılınur mı: B, D kılınur mı; E olunur mı/ḥıyānet: A ḥıyānet

⁴⁶ Bu iki beytin vezni farklı. (Mefā‘ İlün mefā‘ İlün fe‘ülün)

165 Benüm: A, B, C Benim; E Nedür/cürmüm: B cürmim/nedür: E baña/idersiz: E idersiz/ varmayan: D varmayın/rāha: A yola: B rāhı/gidersiz: E gidesiz

166 Diñlemeyüp: B, C, E Diñlemeyüb/çāha: A, B, C cāha/koyunları: A koyunlarına; B koyunların/yanına: A anlar/vardılar: B geldiler

⁴⁷ C nüshasında buradaki beş beytin ikinci mısraları, sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

- 167 Hâlıkı Cebrâ 'ile emr eyledi
Tiz yûri tut Yûsufumı söyledi
- 168 Anda bir taş var durur yâ Cebrâ 'il
Ol müheyyâ muntazırdur nice yıl
- 169 Var o taşuñ üstine koyğıl anı⁴⁸
Vir tesellâ râhatı bulsun canı
- 170 Hâtırınca biz anuñ gitmeliyüz⁴⁹
Anı tizce biz halâş itmeliyüz
- 171 İrdi Cebrâ 'il hemân tutdı anı⁵⁰
Taşuñ üstine selîm koydı anı
- 172 Virdi bir gömlek aña ol dem emîn
Didi korkma kim halâş ider yakîn
- 173 Sen buradan tiz halâş olsañ gerek⁵¹
Âhirinde râhatı bulsañ gerek
- 174 İşidüñ bu kışşa içre hocalar
Mağşudına nâ 'il olur niceler

167 Cebrâ 'ile: A, B Cebrâ 'ile; D Cibrâ 'ile/emr eyledi: A emreyledi/tut: D -; E *Tizce iriş Yûsufî şakla didi*/Yûsufumı: A Yûsufum; B Yûsufı; C Yûsufımı; D Yûsufıma/-: D al

168 var durur: A vardır; E var didi/Cebrâ 'il: A, C, D Cebrâ 'il; E Cebrâ 'il/müheyyâ: B mühheyâ; D mu' ayyâ/nice: E niçe

169 taşuñ: A taşın; B, C, D, E taşın/üstine: A, C, D üstüne/koyğıl: A, C, D koğıl; E sen ko/bulsun: B bulsun; E *Taşın üstine selîm kodı anı*

⁴⁸ E nüshasında bu beytin ikinci mısraı yerine 169. beytin ikinci mısraı yazılmış.

170 Hâtırınca: A Hâtırınca; D Hâtırınca/biz: C, D ben/anuñ: A, B, C anıñ/tizce biz: A biz tizce; D tizce ben/halâş: A halâş

⁴⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

171 Cebrâ 'il: A, B, D Cebrâ 'il/taşuñ: A, B, C taşın/üstine: A, B, C, D üstüne/koydı:A kodı

⁵⁰ Bu beyit D nüshasında iki beyit önce.

172 aña: B -; E *Aña bir gömlek geyürdi ol emîn*/ol dem: B Cebrâ 'il; C Cebrâ'ıl; D Cebrâ 'il/Didi: E Söyledi/korkma: A korma/kim: C ki; E -/halâş: A halâş/ider: E irer

173 Sen: B -/tiz: A -/halâş: B halâş/olsañ: B, C olsan; D olsun/bulsañ: B, C bulsan; D bulsun

⁵¹ Bu beyit E nüshasında yok.

174 İşidüñ: A, B, C, D, E İşidin/kışşa: B kaşşa/Mağşudına nâ 'il olur: A, E Nâ 'il olur mağşudına; B Mağşudına nâ 'il oldu/niceler: D neciler; E niçeler

- 175 Bunda kırk bir dürlü maḳṣūd anı Hāḳ⁵²
Hāṣıl itmişdür bu kıṣṣa içre baḳ
- 176 Bunda mü 'min ḳullara çok müjde var
Kim bileler 'usruñ āḫir yūsri var
- 177 'Usrıla yūsruñ evidür bu fenā⁵³
Görmelidür ādemī bunda 'anā
- 8a 178 Tā cefālar görmeyince bir kiṣi
Nā 'il olmaz rāḫata anuñ başı
- 179 Virmese dünyāda anı ger Raḫīm
Şaḳlar uḫrāsında virür ol Kerīm
- 180 Virür anı aña maḫrūm eylemez⁵⁴
Ḥüznuñ odına anı mūm eylemez
- 181 Yūsufa irer o vaḳtde ḫavf-ı pīr
Bir kiṣi virür selām nūrāni pīr
- 182 Yūsufı ḳuçup dir oḫlum merḫabā
Ḥayli demler muntazıram ben saña

175 anı: D anı/itişdür: D idermiş/ḳıṣṣa: D ḳaṣṣa/içre: C icre

⁵² Bu beyit A, B ve E nüshalarında yok.

176 ḳullara: E ḳardaşa/çok: A, D çok/müjde var: A, D müzde var; E müjdeler/Kim: C -/'usruñ: A, C 'usruñ; B, E 'usrın/āḫir: A, C āḫiri; D āḫir/yūsri var: E yūsri

177 'Usrıla yūsruñ: B 'Abdile yūsri; E 'Usr u yūsri/evidür: E ivi dürür/bu: E işbu

⁵³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

178 cefālar: E cefāsın/görmeyince: D görmiyince/olmaz: D olımaz; E *Rāḫatına iremez anuñ başı*/anuñ: A, B, C, D anıñ

179 E *Ba'zı ḳullar fānide olur elīm*/uḫrāsında: A uḫrāsında; E *Āḫirete gönderür anı Kerīm*/virür: D virür

180 Virür: C, D Virir/anı aña: A aña anı/ḫüznuñ: A ḫüznuñ; B, C ḫüzniñ; D ḫüzniñ

⁵⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

181 Yūsufa: D Yūsıfa/irer: A gelir; E ider/o vaḳtde: A, B, D, E o vaḳte; C ol vaḳt/ḫavf-ı pīr: A cevfi b ḫavf-ı pīr r; B ḫovf-ı pīr; C çün pīr; D ḫavf-ı bīr; E çok bīr/virür: A, C virir/nūrāni: D nūrāni/pīr: A bīr

182 Yūsufı: D Yūsıfı/ḳuçup: A, B, C ḳucub; D ḳuçub; E ḳucdı/oḫlum: B oḫlım/Ḥayli demler: A Ḥayle vaḳden/muntazıram: A muntazırın/ben: D beñ

- 183 Yūsuf iytdi aña kimsin yā ebī⁵⁵
Baña şefkat eyledün atam gibi
- 184 Ol didi bil beni Hūd peygamberin
Vaşfuñı gördüm kitāb içre senün
- 185 Ben niyāz idüp Hūdādan diledüm
Yūsufi göster baña yā Rab didüm
- 186 Bir nidā geldi baña ol dem hafī
Gösterelüm biz saña ol Yūsufi
- 187 Biñ iki yıl āhırinde iresin
Çāh-ı şeddāda var anda göresin
- 188 Bu gün āhır oldı ol yıllar tamām
Geldüm anuñcün bu çāha ey hümām
- 189 Hāmdü li'llāh olsun ol Hālīka hāş
İntizārumdan beni kıldı hālāş
- 190 Gerçi bu çāha girüpsin sen bu gün
Nā'il oldum maqşūduma ben bu gün

183 iytdi: B, C, E itdi/kimsin: C, D kimsen/Baña: B Yā kim/eyledün: A, B, C, D, E eyledin

⁵⁵ Buradaki dört beytin ilk mısraları, C nüshasında sayfa kopuk olduğundan tam okunamıyor.

184 bil: B kim; E -/beni: B -; E ben/peygamberin: A beyğamberin; B piyğamberin; C pīgamberin; E peygamber/-: E biliñ/vaşfuñı: A, C vaşfuñı; B vaşfuñ; D vaşfını/gördüm: B, D gördim/içre: A, D icre/senün: A, D senin; B, C seniñ

185 idüp: A, C, B itdim; E *Hālīkımdan bir temennā eyledim*/diledüm: A, B, C, D diledim/göster: C göstür; D *Göstüreler baña yā Rabbi didim*/didüm: A, B didim

186 baña: A -; E *Baña ilhām oldı ol demde hafī*/ol dem: B, D oldım/hafī: A hafī/Gösterelüm: B, D Göstürelim; C Göstürelüm/biz: C ben

187 āhırinde: E āhıretde/iresin: B varasın/Çāh-ı: A, B, C Cāh-ı

188 Geldüm: A, D Geldi; B Geldim; E *Geldim işbu çāha ben yā hüsni-tām*/anuñcün: A, B anıñcün; C anıñcün; D anuñcün/çāha: A, B, C cāha

189 Hāmdü li'llāh: A, D Hāmdü li'llāhi/Hālīka: A Hālīka; C Hālīkı/hāş: A hāş/İntizārumdan: A, B İntizārımdan; D İntizārından/kıldı: C itdi/hālāş: A hālāş

190 Gerçi: A Girçi; B Gerçe/çāha: A, B, C cāha; D çāh/girüpsin: A girmisin; B giripsin; C girüpsen; D, E girisin/sen: D -/oldum: B, D oldım; E *Nā'il-i maqşūd olındum ben bu gün*/maqşūduma: A, B, C, D maqşūduma

- 8b 191 Çün görışdi ol iki devletlü baş
Bir şadā itdi oturdukları taş
- 192 Dile gelüp vaşf-ı hâlin söyledi
Ben dahi müştāk idüm size didi
- 193 Sen ki bu vaşlı temennā eyledün
Ol zamān üstümde anı söyledün
- 194 Ben dahı Hākka niyāz itdüm o dem
Üzerüme başasız sizler kadem
- 195 Bu iki peygamberi didüm Hudā
Sen görışdür üzerümde kıl ‘aṭā
- 196 Yā İlāhî kıl müyesser göreyim
Yüzümi ayaklarına süreyim
- 197 Hācetümi kıldı maḳbûl ol Ğanî
Ol zamān bu çāha gönderdi beni
- 198 İntizārum bunca yıl bu şöhbete
Biñ iki yıl oldı irdüm vuşlata
- 199 Āb-ı çāha beni hā’ıl eyledi
Ol beni maḳşûda nā’ıl eyledi

191 Çün: A, D Cün/görışdi: A, B, C, D görüşdi/ol: A anıñçün; E bu/devletlü: B dövletli/itdi: E geldi/oturdukları taş: B oturdukları daş; C oturdukları taş; D oturdukları daş
192 gelüp: A, E geldi; B, C gelüb; D geleyüp/vaşf-ı hâlin: E vaşf-ı hâli/dahı: A dahı/müştaş idüm: A, B müştaş idim; C müştaş idüm; D, E müştaş idim
193 temennā: D temānā; E *Sen ki bu vaşl ile ğanî eyledin*/eyledün: A, B, C, D eyledin/zamān: C zamān; E *Ayağın altında idüm söyledin*/üstümde: B, D üstimde/ söyledün: A, B, C, D söyledin
194 Hākka: A Hākkdan/itdüm: A, B, D itdim/Üzerüme: A, B, C, D, E Üzerime/başasız sizler: B başa sizler: D başa anlar; E başmañız içün
195 iki: D ikki/peygamberi: B piygamberi; C peygamberi/didüm: A, B didim; D dir/-: C, D yā/ görışdür: A, B, C, D görüşdür/üzerümde: A, B, C üzerimde; D üzerime; E üzerimden
196 göreyim: C, E görelüm/Yüzümi: B Yüzimi/süreyim: A süreyem; C sürelüm
197 Hācetümi: A, C, D Hācetimi; B Hāceti/kıldı maḳbûl: D maḳbûl itdi/çāha: A, B, C, D cāha/ gönderdi: C, D göndürdi/beni: D bizi
198 İntizārum: A İntizāram; B, C, D İntizārum/irdüm: B, D irdim; E *Hamdū li’l-lāh irdim eyyü vuşlata*
199 Āb-ı çāha: A Āb u cāha; B Anı cāha; C Āb-ı cāha; D Ol cāha; E Eyyü çāha/hā’ıl: D havāle/Ol beni: A Beni; E Oğlını/maḳşûda: A maḳşûduma/nā’ıl: E nāyil

- 200 Hâlîka olsun şükürler bî-kıyâş⁵⁶
İntizârımdan beni kıldı hâlâş
- 201 Hâzret-i Hüd iytdi Yūsufa o dem⁵⁷
Çāha girdüñ taqdir imiş yime ğam
- 202 Gerçi hayli zaḥmeti görseñ gerek
Âḥirinde rāḥata irseñ gerek
- 203 Ol zamān kardaşlarıñ sen ‘aybını
Urma yüzlerine aşla sen anı
- 9a 204 Şal üzerlerine şefkat sāyesin⁵⁸
Şaḳın anları utandurmayasın
- 205 Kamlarıñ ‘aybını setr eyle sen
Hulḳıla dā’im mülāyim söyle sen
- 206 Hâzret-i Hüd iytdi ey Bārî Hudā⁵⁹
Sen benüm maḳşūdumı kılduñ ‘aṭā
- 207 Kalmadı şuġlüm daḥı bu fānide
İntizârım kaldı ancaḳ bākide

200 bî-kıyâş: A *Ḥamdü l’illāhi olsun ol Hâlîka hâş*; D bey kıyâş/İntizârımdan: A, B, C, D
İntizârımdan/hâlâş: A hâlâş

⁵⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

201 Hâzret-i: A Hâzret-i/iytdi: A itdüm; B, C, D, E/Çāha: A *Cāha girmiştin şaḳın eyleme ğam*; B, C
Cāha/ girdüñ: B ...din; C, D girdin; E girüben/taqdîr imiş: C, D taqdîrimiş; E muḳadder/yime: B, E
yeme: D itme

⁵⁷ B nüshasında buradaki iki beytin ikinci mısraları sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

202 Gerçi: A, D Gerci; E *Sen buradan tez hâlâş olmalısın*/görseñ: B, C, D görsen/Âḥirinde: B, D, E
Âḥiretde/rāḥata: A, E rāḥatı/irseñ gerek: A bulsañ gerek; B, C, D irsen gerek; E bulmalısın

203 kardaşlarıñ: A kardaşlarıñ; B, C, E kardaşların; D kardaşlarınıñ/sen: A, D -/yüzlerine: A
Yüzlerine urmaġıl aşlā sen daḥır; C, D üzlerine; E *Yüzlerine urma setr eyle anı*

204 üzerlerine: D üzrelerine/şefkat: D şefaḳat/utandurmayasın: B utandurmıyasın: C *Hulḳile dāyim
mülāyim söyle sin*; D utandurmayasın; E *Anları ol demde utandırmasın*

⁵⁸ C nüshasında bu beytin ilk mısraı ile sonraki beytin ikinci mısraından yeni bir beyit oluşmuş.

205 Kamlarıñ: A Kamlarınıñ; B, D Kamların/setr eyle sen: A setreyle sen: B setr eyle sin; D sitr
eyle sen/söyle sen: B söyle sin/Hulḳıla: A, B, D Halkıla; E Halka/dā’im: A her dem; E dāyim bil

206 iytdi: B, C, D itdi/Hudā: A Hudā/benüm: B benim; D beni/maḳşūdumı: A maḳşūdumu; B, D
maḳşūdımı; D maḳşūdıma/kılduñ: A kıldıñ; B, C, D kıldın

⁵⁹ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

207 Kalmadı şuġlüm daḥı: A Daḥı şuġlüm kalmadı; B Kalmadı şuġlim daḥı; D Kalmadı işim daḥı/
fānide: A fāniye/İntizârım: A, B, C, D İntizârım/bākide: A bākīye

- 208 Yūsufa bunları ta‘līm eyledi
Vardı rūhın Hākka teslīm eyledi
- 209 Ol kuyu içre olan tıyn ü hācer
Nūra müştāk idiler anlar meger
- 210 İntizāriydı ki nūrı göreler⁶⁰
Nūr ile ziyā nicedür bileler
- 211 Yūsufuñ nūrını anlar gördiler
İntizārı gitdi rāhat oldılar
- 212 İrdi anlar da merāma ol zamān⁶¹
Hālka hāmd eyledi anlar hemān
- 213 Faḥr-ı ‘ālem ol resūl-i kā’ināt⁶²
Ol Muḥammed Muṣtafāya vir şal‘āt

Hikāyet-i Koyun⁶³

- 214 Yūsufi ihvānı çāha şaldılar
Ol koyunlaruñ yanına geldiler
- 215 Birbiriyle meşverete girdiler⁶⁴
Gömlegüñ tedbirini söylediler

208 vardı: D gitdi/rūhın Hākka: A, D rūhın Hākka; E Hākka rūhın

209 kuyu: D, E kuyu/içre: A, C, D icre/hācer: B hācer/müştağ idiler: B müştağ itdiler; D müştağ oldılar;
E müştağ oldılar

210 İntizāriydı ki: B İntizāriydı kim; C İntizār idi ki; D İntizāriydı ki/Nūr ile: A, B, C, D Nūrıla

⁶⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

211 Yūsufuñ: B Yūsufuñ/nūrını anlar: E ol nūr cemālīñ/rāhat: D raḥat

212 İrdi: C İrdiler/da: C -/merāma: A, E murāda/eyledi: A, E itdiler

⁶¹ A nüshasında mısraların yeri değişik.

⁶² Bu beyit A, B, D ve E nüshalarında yok.

⁶³ Başlık B nüshasında çıkmamış. C, D ve E nüshalarında yok. A nüshasında da tam okunamıyor.

214 Yūsufi: A Yūsufuñ/çāha: A, B, C cāha/şaldılar: A koydılar/koyunlaruñ: A koyunlarıñ; B
koyunların; C, D, E koyunları/yanına: E yirine

215 meşverete girdiler: A meşveret eylediler/gömlegüñ: A, B, C, D gömlegin

⁶⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

- 216 Didiler bir koyunu zebh idelüm⁶⁵
Kanını gömlege sürüp gidelüm
- 9b 217 İşbu kavli söyler iken ol benün
Diñlerimiş yanlarında bir koyun
- 218 Hāl lisānıyla koyun dir Hālīka
Baht ile ol koyun ola lāyīka
- 219 Kānı ile Yūsufuñ pīrāheni
Boyana varup göre Ya‘kūb anı
- 220 Yūsufuñ nūr kanına teşbīh ola
Böyle devleti ‘aceb kimdür bula
- 221 Yā İlāhī kıl baña anı yesīr⁶⁶
Eyleme yarın hisābumı ‘āsīr
- 222 Zebh için bir koyunu anlar arar
Yanlarından hep koyun ider firār
- 223 Bilmedi aḥvāli anlar kaçdılar⁶⁷
Rāḥatını bilmeyüp şavışdılar

216 Didiler: A Dirler; E Söylediler/-: A anlar/koyunu: A, B, C, E koyun/zebḥ idelüm: B zebḥ idelim; C zebḥ idelim; D zebḥi ideyim/sürüp: A, B, C, E sürüb/gidelüm: B gidelim; D gideyim

⁶⁵ C nüshasında buradaki dört beytin ilk mısraları, sayfa kopuk olduğundan tam okunamıyor.

217 kavli: A ḥālī; B kuvli; D kavle/söyler iken: A söylerken; C, D söylerken; E söyleyince/ Diñlerimiş; C Diñleler imiş/yanlarında: B yanlarından; E yanlarınca

218 lisānıyla: A diliyle/-: A ol/Baht ile: A, D Bahtlı; B Bahtulu/koyun: D koyunuñ/ola: E o/lāyīka: B, D lā‘īka

219 Kānı ile: A Ol kanıla; D Kānı eyle; E Kānıla/-: E boyaya/Yūsufuñ: E Yūsuf/pīrāheni: A bīrāhını; B, C, D peyrāhını/varup: A, B, C varub; E Varuban göstere Ya‘kūba anı/Ya‘kūb: D Ya‘kūp

220 kanına: D kanını/teşbīh: B, D teşbih/Böyle devleti: A Āh bu devleti; B Böyle dövleti; E Böyle ‘ızz ü devleti/‘aceb: E -/kimdür: C kimdir

221 kıl baña anı; B baña anı kıl; C baña anı eyle; D baña kıl anı; E kıl bunu baña/Eyleme yarın: A Yarın eyleme/hisābumı: A hisābı; B, C, D, E hisābımı

⁶⁶ Bu beyit D nüshasında bir beyit önce.

222 Zebh için: A, B Zebḥ için; D Zebḥi için/bir koyunu anlar: A anlar bir koyun; B bir koyun anlar; E bir koyunu bunlar/Yanlarından: A, C, D Yanlarında/hep: A, B, C heb/koyun: A koyunlar/ider: A eyler

223 Bilmedi: A Bilmediler/aḥvāli: A ḥālī/Rāḥatını: A, B Rāḥatı/bilmeyüp: A bilmeyüben; B, C bilmeyüb/savışdılar: A, B savuşdılar

⁶⁷ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

- 224 Ol koyun ol dem gelüp yanlarına⁶⁸
Cânını îşâr ider sulţânına
- 225 Ol koyun geldi ayağıyla hemân
Anı boğazladı anlar ol zamân
- 226 Boyadılar gömlegi ol kıanına
İrdi vuşlat ol kıoyunuñ cânına
- 227 Ol dağı maqşûdına irdi hemîn⁶⁹
Râhatını buluban oldu emîn
- 228 Hâzret-i Ya‘ kıûb tefe’ül eyledi
Kurd yimeye Yûsufumı söyledi
- 229 Eyledi Yûsufa ol bu niyyeti
Geldi anuñ başına ‘âkıbeti
- 10a 230 Eyüce niyyet gerek âdem kıura
Eyü işi kendine halka yora
- 231 Kendine ğayrıya gerek bir kışi
Yormaya havf u haţar olan işi
- 232 Korkusına uğrar âdem ‘âkıbet
Bu mişâlüm saña penddür derdmend

224 ol dem gelüp: A gelür o dem; B ol dem gelüb; C ol dem gelür/îşâr: B îşâr; C irîşâd

⁶⁸ Bu beyit D nüshasında da yok.

225 Ol koyun geldi: A Geldi ol koyun; E Ol ğanem geldi/ayağıyla: E ağağıyla/hemân: E ‘ayân/boğazladı: A boğazladılar/anlar: D anlar anlar

226 gömlegi: A, B, E gömlegini/ol: B, E -/vuşlat: D vaşlat/koyunuñ: B kıoyunın; C kıoyunuñ

227 Ol dağı: C Ol dağı/maqşûdına irdi: C irdi maqşûdına; Ddına irdi/râhatını: A râhatı; D râhıtını

⁶⁹ Bu beyit E büshasında yok.

228 Hâzret-i: A Hâzret-i/tefe’ül: B, C, D tefe’ül/Kurt : A Kurt; E *Yûsufi kıurdlar yimeye söyledi*/yimeye: B, D yemeye/Yûsufumı: C Yûsufımı

229 Yûsufa ol: A *Yûsufuna eyledi bu niyyeti*; E Yûsufına/anuñ: A, B, C anıñ/‘âkıbeti: B ‘âkıbeti

230 Eyüce: B, D, E Eyyüce; C İyyüce/Eyü: B, D Eyyü; C İyyü/kendine: C kendüye; E kendüne/ yora: B buyura; C göre

231 ğayrıya: D ğayrı; E ğayrıya/bir: D her bir/Yormaya: B Yormıya/havf u haţar: A havf-ı haţar

232 Korkusına: A *Kişi korkusına uğrar ‘âkıbet*; C Korkusından/uğrar âdem: E âdem uğrar/‘âkıbet: B ‘âkıbet/Bu mişâlüm: A *Bu meşel yitmez mi saña derdimend*; B, D Bu mişâlim; E *Bu mişâlim saña irişmez mi bes*/penddür: B, D bendür/derdmend: D derdimend; B, C derdümend

- 233 Bu ölüm ‘ibret irişmez mi saña⁷⁰
Korķar andan cümlesi uğrar aña
- 234 Didi ķardaşlar ataya varalum⁷¹
Yūsufi ķurdlar yidi söyleyelüm
- 235 Biz işitdük atadan bu şöĥbeti
Kim yir imiş ķurd meger ādem eti
- 236 Vāķı‘ā ol vaķte dek ādem eti
Kurd yimezdi yir idi ģayrı eti
- 237 ‘Ahd ü peymān eylemişdi her biri
Ādeme varmazdı ķurduñ hiç biri
- 238 Anlaruñ bu ‘ahdini peymānını
Ol maĥallinde ķılam taķrır anı
- 239 Yūsufuñ iĥvānı söz bir itdiler
Kıanlu gömlegini alup ģitdiler
- 240 Gömlegi aldı Yehūdā eline
Öñce vardı atasınuñ yanına

233 irişmez mi: B yerişmez mi; C yirişmez mi; D yerişmezdi; E degil midür/andan: B anda

⁷⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

234 varalum: A, B, D varalım/ķurdlar: A *Yidi ķurtlar Yūsufu söyleyelim* D, E ķurtlar/yidi: B, D yedi/söyleyelüm: B, D, söyleyelim

⁷¹ C nüshasında buradaki üç beytin ikinci mısraları sayfa kopuk olduğundan okunamıyor.

235 işitdük: A işiddik; B işidik; C işitdik; D işidin/yir imiş: A yirimiş; yerimiş; C yiyermiş; D yerimiş; E irmiş/ķurd: A, B ķurt/meger: E olan

236 Vāķı‘a: A Vāķı‘a/vaķte dek: B vaķitde/ķurd: A ķurtu; B ķurt/yimezdi: B, D yemezdi/yir idi: A yirdi; B, D yeridi; C yiridi

237 ‘Ahd ü peymān: A ‘Ahd-i bīmān; B ‘Ahd-i peymān; C ‘Ahd-i peymā/varmazdı: A sigirmezdi; E varmazlar idi/ķurduñ: A, E -; D ķurddan/hiç: A, C hic

238 Anlaruñ: A Anlar; B, C Anların/‘ahdini: A ‘ahdi; E ‘ahd ile/peymānını: A beymānını/maĥallinde: B maĥalde; C maĥallide; D zamānında/ķılam: B ķılma; C ķılmış; D ķılır; E ķılalım/taķrır: B taķrīre; E ĥālını

239 Yūsufuñ: A Yūsufi; D Yūsuf/iĥvānı: D iĥvānını/söz bir itdiler: A gör n’itdiler; C söz bir itdiler; E sözi itdiler/gömlegini: A gömlegin/alup: A, B, C, E alub

240 Gömlegi: A Gömlegini/Yehūdā: A Yehūdu; B Yehūzā; C, D Yehūzā/eline: E iline/Öñce: A, C Öñçe; E *Vardı ol gice atasıñ yanına*/atasınuñ: A, B, C atasınıñ

- 241 Ağlayu söylediler vâveyletâ
Şermsâr olduḡ yanuñda yâ ata
- 242 Ol didügün geldi Yûsuf başına
Fırkat irdi ol kamu kıardaşına
- 10b 243 Yaḡdı anuñ fırkat odı bizleri
Hâtıra geldükçe anuñ sözleri
- 244 Ah n'olaydı varmayayduḡ ava biz
Hem tefe'ül itmeyeydün aña siz
- 245 Biz geyik avına meşgûl olmuşuz
Yûsufî şey'ler yanında koymuşuz
- 246 Görüben kıurd anı tehâ avlamış
Ol mübârek cismîni anuñ yimiş
- 247 Sen bize inanmaduḡuñ bilmişüz
Kıanlu gömleḡin saña getürmişüz
- 248 Gömleḡi aldı eline ol kibâr
Gözlerinün yaşını itdi puñar

241 söylediler: A söyler; E *Ağlayu ağlayu dirler yâ ata/vâveyletâ*: A yâ veyletâ/şermsâr: A, B, C, D şermsâr/yanuñda: A yanuñda; B, C, D, E yanında/yâ: A ey
242 Ol didügün; A, D Ol didigim; B Ol didigin; C Ol didüğün; E Söyledigin/Fırkat: E Fırkatı/irdi: A iricdi/ol: A, E -
243 anuñ: A, C anıñ/fırkat odı: E fırkatı bil/Hâtıra: A Hâtıra; D Hâtırın/geldükçe: A, B geldikce; D geldükce/anuñ: A, C anıñ
244 varmayayduḡ: A gitmeyeydik; B varmıyaydıḡ/tefe'ül: C, D tefe'ül/itmeyeydün: A itmeyeydik; B, C itmeyeydin; D etmeyeydin; E itmeyeydik/siz: A, E biz
245 geyik: A, C giyik/avına: A avlamaḡa; D üstüne/olmuşuz: A olmuşuz/şey'ler: A, B, C, D, E şeyler/koymuşuz: A koymuşuz
246 kıurd: A kıurt; B kıurtlar; E *Kıurd anı tenhâca bulub avlamış*/anı: A, B -/tenhâ avlamış: B tenhâlamış; D tenhâ yulamış/mübârek: D mübârik/anuñ: A, C anıñ/yimiş: B, D yemiş
247 inanmaduḡuñ: A, B, D, E inanmadığın; C inanmaduḡun/bilmişüz: A bilmişiz/gömleḡin: B gömleḡi; D gömleḡi/getürmişüz: A getürmüşüz
248 Gömleḡi aldı: A Aldı gömleḡi; D Gömleḡi aldı/eline: E iline/Gözlerinün: A, B, C Gözleriniñ; E Gözlerinden/yaşını: D, E yaşı/itdi: D gelür cün; E aḡıtdı/puñar: A buñar

- 249 Dir oğullar baña bir oç urduñuz⁷²
‘Ömrümün bināsını devirdüñüz
- 250 Bu ne hāletdür ki geldi başuma⁷³
Ġarķ olısaram gözümün yaşına
- 251 Gömlege kıldı nazar gördi kanı⁷⁴
Ġoķladı gözlerine sürdi anı
- 252 Ġoķladı kanı ve hem pīrāheni⁷⁵
Şühelendi dir degül Yūsuf kanı
- 253 Didi kızum kanda koķuñ yok senün
Gömlegünde koķuñ oğul çok senün
- 254 Mekk idüplerdür bu ihvānuñ saña
Bir yalan kanı getürmişler baña
- 255 Söyledi oğullarına yā benün
Ġurd aña olmuş meger sizden cünün
- 256 Ġurd eger yemişse ol nāzik teni
Pārelememiş ‘aceb pīrāheni

249 Dir: A Ey; D Der/urduñuz: A urduñuz; B, D urdıñız/‘Ömrümün: A, C, D ‘Ömrimiñ; B ‘ömrümün/bināsını: D bināsını/devirdüñüz: A devirdiñiz; B devürdiñüz; C siz dögdüñüz; D yıkdıñız

⁷² Bu beyit E nüshasında yok.

250 hāletdür: D hāletdir; E *Dir oğullar ne getürdük başına*/başuma: A, B, C, D başıma/olısaram: D olurdu; E olırsarsız/gözümün: A, C gözimiñ; C gözlerimün

⁷³ C nüshasında buradaki dört beytin ilk mısraları sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

251 Gömlege: E Gömlegine/kıldı nazar: E baķuban

⁷⁴ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

252 Ġoķladı: A Ġoķuladı; D Ġoķları/ve hem: B hem/pīrāheni: A bīrāhını; B, C, D peyrāhını/dir: D der/degül: A, B, C, D degil/Yūsuf: A Yūsıfıñ

⁷⁵ Bu beyit E nüshasında yok.

253 Didi: A Ey/kızum: D kızım; E oğul/kanda: A kan icre/koķuñ: A koķıñ; B, C, D, E koķun/ senün: A, B, C seniñ/Gömlegünde: A Gömlegin içinde; B, C, D Gömleginde/koķuñ oğul çok: A koķıñ çok; B oğul koķun çok; C koķın çok oğul; D koķun oğul yok; E koķun oğul çok/senün: A, B, C seniñ

254 idüplerdür: D idüpdürler; E kıldılar/ihvānuñ: A, B, C, D, E ihvānıñ/Bir: B Bu

255 Ġurd aña olmuş meger: A Ġurt meger olmuş aña; B Ġurt aña olmuş meger; E *Yūsufa Ġurtlar meger sizden cünün*/cünün: A, C hanün

256 Ġurd: A *Gör nice anuñ yemiş nāzik tenin*; B Ġurt/yemişse; D yemiş; E yiseydi/Pārelememiş: A Bārelememiş; E *Pārelerdi anda bu pīrāhını*/‘aceb: A anıñ; D ol/pīrāheni: A bīrāhinin; B, C, D peyrāhını

- 11a 257 Kurd yimişse şāyed anuñ tenini
Var getürüñ ‘uzvınuñ siz birini
- 258 Ol tenüñ bir ‘uzvını tā görelüm⁷⁶
Sözünüñ şıdkına vākıf olalum
- 259 Anlar iytdiler kamu a‘zâların
Çok imiş kurdlar yemiş eczâların
- 260 Ol didi yoğısa mekrünüñ aña
Şayd idüñ bir kurdı getürüñ baña
- 261 Varuban bir kurdı anlar tutdılar
Ağzına kanı sürüp getürdiler
- 262 Kurdı görüp Ya‘kub aña söyledi
N’eyledünüñ anasuz oğlum didi
- 263 Ol benüm yavrucuğımı yidünüñ
Bed-du‘âmı siz meger bilmedünüñ
- 264 Dile gelüp kurd didi va’llâhi ben
Yimemişem oğluñı bi’llâhi ben

257 yemişse: A yemişse; B yerise yemiş; C yirise yemiş; D yeyerse; E yemiş ise/şāyed: A, B, E -; D ger/anuñ: A, B, C anıñ/-: D hem/getürüñ: A getür: B, D, E getürüñ; C getürün/‘uzvınuñ: A, C, ‘uzvınıñ; B ‘azvınıñ; D a‘zâsında/siz: D -

258 tenüñ: C teniñ/‘uzvını: B ‘azvını; D ‘azasın/görelüm: B, D görelim; E göreyim/sözünüñ: B, D söziñiz; C, E söziñüz/şıdkına: D şıdkını/olalum: B, C, D olalım; E olayım

⁷⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

259 iytdiler: A eyitdiler; B, C, D, E itdiler/Çok imiş: B Kõkımış; C Çokmış; D Çokuşur; E Çokuşub/kurdlar: A, B, D, E kurtlar/yemiş: B yemiş/eczâların: E a‘zâların

260 mekrünüñ: A *Söyledi Ya‘kub oğullardan yaña*; B, C mekriñiz; D, E mekriñüz/Şayd: E Cehd/ idüñ: C idiñ; D *Gidün bir kurd getürin sen baña*; E idin/bir: E bu/getürüñ: B, C getürüñ; E getürin

261 Varuban: E Vardılar/sürüp: A, C, E sürüb

262 görüp: A, B, C, E görüb/N’eyledünüñ: A N’eylediñiz; B, E N’eylediñüz; C N’ilediñüz/anasuz: A, B, C, D, E anasız/oğlum: A oğlumu; B, C oğlum/didi: D yidi

263 Ol: E Siz/benüm: A, C benim/yavrucuğımı: B yavruçuğımı; C yavrucuğımı; D yavrucuğum; E yavımı/-: E nice/yidünüñ. A yidiñiz; B yediñüz; C, D, E yidiñüz/bilmedünüñ: A bilemediñiz; B, C, D, E bilmediñüz

264 gelüp: A, E geldi; B, C gelüb/kurd: A kurt: B kûr/va’llâhi: A va’llâhu; E va’llâh/Yimemişem: B Yememişem/oğluñı: A oğluñı; B oğhyı/b’illâhi: D bâ illâhi; E b’illâh

- 265 Ben ġarībem bu ile kıldum nüzūl⁷⁷
Mısr ilinden oluram ben yā resūl
- 266 Var idi bir kardaşum itürmişem⁷⁸
Şam ilinden bir haberin almışam
- 267 Firkatinden olmuşam dīvāne ben
Anı arayı giderdüm Şāma ben
- 268 Kardaşuma gelmiş idüm hayli yol
Yorğun idüm tutdı bunlar yā resūl
- 269 Ağzuma bunlar bu kanı sürdiler
Bu siyākıla saña getürdiler
- 11b 270 Bilmedüm ben bunların aḥvālını⁷⁹
Böyle bühtānıla mekr ü alını
- 271 Bilmezem kardaşımı bulur mıyam⁸⁰
Yoksa bu firkat ile ölür miyem
- 272 Kardaşumuñ firkatı yakdı beni
Sen beni ‘avķ itme yoldan yā nebī

265 ġarībem: D ġarībim/bu ile: E böyle/kıldum: A, B, D kıldım; E kılurdım/ilinden: A ilinde/yā: E -

⁷⁷ C nüshasında buradaki altı beytin ikinci mısraları kağıt tahrip olduğundan tam okunamadı.

266 Var idi: A Yā nebī; C, E Varıdı/bir: A -/kardaşum: A kardaşımı; B, C, D kardaşım; E kardaşım/ilinden: E diyārında/bir: B ben; E -/haber: A haberin

⁷⁸ A nüshasında bu ve bundan sonraki beytin ikinci mısraları sonradan sayfa kenarına yazılmış.

267 Firkatinden: E Firkatile/Anı arayı: A, B Arayı; C Ara ara; D, E Anı arayı/giderdüm: A, B giderem; C gider didim; D giderdim

268 Kardaşuma: A, B, C Kardaşıma; D Kardaşım için; E Kardaşıçün/gelmiş idüm: A gelmiş idim; B, E gelmişidim; D gezerim/yol: A ben/Yorğun idüm: A Yorğunudum; B, E Yorğınidim; D Yozğunıdım/-: A beni

269 Ağzuma: A, B, C, D Ağzıma/bunlar bu kanı: D bu kanı bunlar/sürdiler: A sürdüler/siyāk ile: A kıyāfila

270 Bilmedüm: B Bilmedim; E Bildim/aḥvālını: E bu hālını/bunların: B, C bunların/mekr ü: C mekr-i

⁷⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

271 Bilmezem: A Yā nebī/kardaşımı: A, B, C, D kardaşımı/bulur mıyam: D bulur musam/firkat ile: A, C, D firkatile; B firākile; E hasret ile/ölür miyem: D ölür müsem

⁸⁰ Bu beyit E nüshasında iki beyit sonra.

272 Kardaşumuñ firkatı: A, B, C Kardaşımıñ firkatı; D Kardaşumuñ firkatı; E Firkatı kardaşımıñ/‘avķ: A Beni men‘itme yolundan yā nebī; B ‘uvķ/itme: E etme

- 273 Hızmetüñ var ise baña söyle sen
Karadaşa varuram ıtlâk eyle sen
- 274 Sen du‘ â eyle bulam karadaşımı⁸¹
Tâ ki dindürem bu gözden yaşımı
- 275 Ya‘ kub iytdi yâ oğullar görüñüz
Karadaşa şefkat nicedür bilüñüz
- 276 Gör bu hayvânlığıla karadaşını
İtürüpdür arar ol yoldaşını
- 277 Ol arar görmek diler hayvân iken
Zâyi‘ itdüz karadaşı insân iken
- 278 Oldı anlar mekrine bu iş delîl⁸²
Ol zamânda oldılar gâyet hacîl
- 279 Kurd i(y)dür Ya‘ kûba yâ şâdık nebî
Üç güne mühlet virüp gönder beni
- 280 Ben varuban işbu hâle ireyim⁸³
Gelüben dīvānuña bildüreyim

273 Hızmetüñ: A Hızmetin; B Hıdmetin; C Hızmetiñ; D, E Hızmetin/var ise: A, B, D varısa/söyle sen: A söylegil/Karadaşa: A Karadaşıma; D Karadaş icün/varuram: A varıram; D varam/ıtlâk: E âzâd/ eyle sen: A eylegil; D kılasan

274 dindürem: E döndürem

⁸¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

275 iytdi: A ider; B, C, D, E itdi/görüñüz: A görüñiz; B gördiñüz; C, D görüñüz; E biliñüz/şefkat: D şefaķat/nicedür: C nicedir/bilüñüz: A biliñiz; C biliñüz; E görüñüz

276 Gör: E Gör ki/hayvânlığıla: A, C hayvânlığı ile; D hayvânlığıla; E hayvâniken/İtürüpdür: A İtürüb de; C İtürübdür/arar ol: E arıyor

277 hayvân iken: B, C, D hayvâniken/görmek diler: E karadaşını/Zâyi‘ itdüz: A Zâyi‘ itdiñiz; D Zâyi‘ itdiñ; E Siz itürdün/karadaşı: A karadaşıñız/insân iken: B, C, D insâniken

⁸² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

279 Kurd: A Kırt/virüp: A virüb/Üç: A, B, D Üc/virüp: A, C, E virüb/gönder beni: A göndürdi anı; C, D göndür beni

280 bildüreyim: E bildireyim

⁸³ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 281 Biz benî âdem yimenüz dâ'imâ
‘Ahdümüz vardır tururuz kâ'imâ
- 282 Bunı iydem kurd meger bozdı anı⁸⁴
Ne sebebden eylemişlerdür bunı
- 283 Bu ilün kurdından anı şorayım
Gelüp aḥvālını saña diyeyim
- 284 Destur alup gitdi ol kurd ol zamân
Yūsufuñ teftişine oldı revân
- 285 Yūsufuñ qardaşları dir n'idelüm
Biz gerek ol kurdı döndürmeyelüm
- 286 Atamız yanında nice söyledi
Varup oğluñ ḥālını bilem didi
- 12a 287 Her kaçan varursa ol kurd öteye
Gelse işümüz tıyurur ataya
- 288 Varalum yolına tızaḥ kuralum⁸⁵
Tıtalum anı daḥı öldürelüm

281 benî âdem: A benî âdem eti; D beni adam/yimenüz: B yemenüz; E degilüz/dâ'imâ: A kâyimâ/‘Ahdümüz: A, C ‘Ahdimiz; B ‘Ahdümüz; D ‘Ahdimiz/tururuz: A tıduruz; C, D tıtururuz; E turuz/kâ'imâ: A dâ'imâ

282 iydem: E iyin

⁸⁴ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

283 ilün: A, B, C, D ilin; E *Varub anlardan bu ḥālī şorayım*/kurdından: A, C kurdundan/şorayım: B şoralım/Gelüp: A, B, C Gelüb; E *Vaḳı‘-ı ḥālī saña bildüreyim*/diyeyim: B diyelim

284 Destür alup: A Destür aldı; B Destür aluban; C Destür alub; E *Destür ile gitdi kurd anda hemân*/gitdi: B gider/kurd: A kurt/teftişine: A teşvîşine; B, D teftişine

285 Yūsufuñ qardaşları: A Ya‘küb oğlanları; E Yūsufuñ iḥvânları/n'idelüm: B, D n'idelim/ol: E bu/kurdı: D kurdını/döndürmeyelüm: A döndürmeyelim; B döndürmiyelim; C dindürmeyelüm; D öldirelim

286 Atamız: A, B, C Atamız/Varup: A *Bizi atamıza rüsvay eyledi*; B, C, E Varub/oğluñ: B, C, D, E oğlun

287 kaçan: A, B, C kaçan/varursa: A, B varırsa; D varur ki/kurd: A kurt; E zı'b/öteye: D ortaya; E ivine/Gelse: E Gelmese/işümüz tıyurur: A duyurur işimiz; B, C işimiz tıyurur; D işümüz tıyurur/ataya: E kidine

288 Varalum: A, D Varalım/yolına: A, D yoluna/tızaḥ: A, D, E tızaḥ; B, C tızāḥ/kuralum: A, D kuralım/tıtalum: A, D tıtalım /öldürelüm: A, B öldürelim

⁸⁵ C nüshasında buradaki dört beyit sayfa kopuk olduğundan tam okunamadı.

- 289 Varduğı yolu varup izlediler
Bir nice yire tuzah gizlediler
- 290 Varup ol kurd izledi yurtlarını
Çağırup cem^c eyledi kurdlarını
- 291 Söyledi ol kurlara bilün beni
İlçi gönderdi size Ya^c kûb nebî
- 292 Hâzret-i Ya^c kûbuñ oğlu Yûsufi
Nice yiyüp aña itdünüz hayfî⁸⁶
- 293 Bed-du^c âsından anuñ korğmaduñuz
Ne cerâ^cet siz de anı yidünüz
- 294 Arañuzda varıdı^c ahd ü emân⁸⁷
Siz n'îçün eylesesiz böyle yaman
- 295 Anlar iytdiler benî âdem bize
İftirâyı eylemiş haqqumuza
- 296 Biz gelürdük ol nebînüñ yanına
^cArz iderdük sözümüz dîvânına

289 Varduğı: A, B, E Vardığı/yolu: A yolu; D yola/varup: A -; B, C, E varub/nice: C niçe/yire: A, E yirde; D gün/tuzah: A tuzah B, C tuzâh; D tuzaha; E tuzâk

290 Varup: A, B, Varub; E Vardı/ol: E -/kurd: A kurt/-: E ol/yurtlarını: B, E kurtlarını/Çağırup: A Çağırub; B Çağırır; C, E Çağırub/kurdlarını: A, B, D, E kurtlarını

291 ol kurlara: A, D ol kurlara; E ehl-i zi'b/bilün: A, B bilin; C, E bilin; D bilüniz/İlçi: A İlci/gönderdi: B göndermiş; C göndürmüş; D göndür

292 Hâzret-i: A Hâzret-i/Ya^c kûbuñ: C Ya^c kûbuñ/oğlu: A oğlu/Nice: A *Yiyesiz kılasız aña hayfı*; C Niçe; E *Yiyüb anı eylediñüz hayyîfi/yiyüp*: B yeyüb; C, D yiyüb/aña: B aña siz/itdünüz: B itdiñüz/hayfı: C hafî

⁸⁶ Bu kelime vezni bozmaktadır.

293 Bed-du^c âsından: C Bed-du^c âsında/anuñ: A, C anıñ/korğmaduñuz: A korğmadıñız; C, D korğmadıñuz; E korğadıñuz/cerâ^cet: A cerâ^cetle; D çerâhat/siz de: A -/yidünüz: A yidiñiz; B, D yediñüz; C, E yidiñüz

294 Arañuzda: A Aramızda; B, C Arañızda; E Aramızda/varıdı: A n'oldı ol; D vardı/-: D hem/^cahd ü emân: B, C ^cahd-i emân/Siz: D Sen/n'îçün: A, B, D n'icün/eylesesiz: B, D eyliyesiz/böyle: E -

⁸⁷ Bu beyit A nüshasında iki beyit önce.

295 benî âdem: A ol benî âdem; C âdem; D beni adam/İftirâyı eylemiş: A Eylemişdür iftirâ; B, C, D İftirâ'yı eylemiş; E Eylemişler iftirâ/eylemiş: D eylemiş/haqqumuza: A hayfımıza; B, E haqqımıza; C haqqımıza

296 gelürdük: D gelürdik/nebînüñ: A, C, E nebîniñ/^cArz iderdük: A ^cArz iderdik; B, C, D ^cArz iderdik; E ^cArz iderdik/sözümüz: B, C sözümüz; D sözümüz; E hâlümüz

- 297 Leyk halk ıder bize belki zarar
Yoķ benī ādem olana i‘tibār
- 298 Çün bize ilçi seni kılmış o han
Var bizüm da‘vāmuzı eyle dīvān
- 299 Söyle Ken‘ān illerinüñ qurdları
Cümlesi olmuş anuñ itleri
- 12b 300 Beklerüz koyunlarını dā‘imā
Biz kılruruz hizmetini kâ‘imā
- 301 Bizler anuñ yemenüz koyunını
Nice yirüz ol nebīnūñ oğlını
- 302 Ceddümüz bize vaşıyyet eylemiş
Yimeñüz ādem bu ilde söylemiş
- 303 Yimeñüz ādem şaķınıñ size yol⁸⁸
Şāyed ol nesl-i peyāmbere⁸⁹ ola ol
- 304 Enbiyālar meskenidür ülkemüz⁹⁰
Yimenüz ādem teni var tevbemüz

297 Leyk: A, B, C, D Leyki; E *Eleyki ādemler bize ide zārāt/-*: A n‘idem/halk: A halk/belki: A -/ zarar: A zārār; B, C, D zārār/benī ādem: B *Yoķdur ādem evlādına i‘tibār*; D beni adam/olana: D olamı

298 seni kılmış: A *Çün seni ilci kılmış bize o han*; E kılub seni/bizüm: A, B, C, D bizim/da‘vāmuzı: A da‘vamızı; B, C da‘vāmızı; E da‘vāyı aña/eyle dīvān: B iyle dīvān; D eyle revān; E kııl beyān

299 Ken‘ān: C Ken‘ā/illerinüñ: A, B, C illeriniñ/qurdları: A, B qurtları/anuñ: A *Olmuş biz cümle anuñ itleri*; C anuñ; E *Olmasun biz cümle anuñ itleri*

300 A *Koyunını bekleriz biz dā‘imā/kā‘imā*: A *Hizmetin biz kılruruz kâ‘imā*; E dā‘imā

301 Bizler: A *Yimenüz bizler anuñ koyunını*; E Biz ki/anuñ: C anuñ/yimenüz: B yemenüz/Nice: C Niçe/yirüz: A yiriz; B yeyirüz; D yerüz/nebīnūñ: A, B, C nebīniñ/oğlını: B, C, D oğlını

302 Ceddümüz: A, E Ceddümüz; B, D Ceddimiz; C Cedimiz/Yimeñüz: A *Yimenüz ādem etin dimiş*; B Yimeñüz; D *Yimenüz biz adam bunda söylemiş*/bu: E -/ilde: B elde

303 Yimeñüz: B Yimeñüz; D Yimenüz/ādem: D adam/şaķınıñ: C şaķınıñ; D şadıķıñ/size: C siz/ yol: C n‘ola/şāyed: A, C şāyet/peyāmbere: A beygamber; B piygamber; C pīğanberden; D peygamber/ol: C

⁸⁸ C nüshasında buradaki beş beytin ikinci mısraları kağıt tahrip olduğı için tam okunamıyor. Bu beyit E nüshasında yok.

⁸⁹ Bazı beyitlerde vezin gereği *peyāmbere* olması gereken bu kelime, nüshaların hiçbirinde bu şekilde yazılmamıştır.

304 Yimenüz: B Yemenüz/ādem; D adam/teni: A tenini; E itin

⁹⁰ Bu beyit D nüshasında bir beyit önce.

- 305 Laḥm-ı peygamber ḥarāmdur ḳamuya
Her kim iyerse⁹¹ giriser ṭamuya
- 306 Bu sebebden laḥm-ı ādem yimenüz
Şāyed ol peygamber ola bilmenüz
- 307 Tā ḥarām yimeyelüm diyü anı
‘Ahdümüz var yimenüz ādem teni
- 308 Biz nice laḥm-ı peyāamber yiyelüm⁹²
Ḥālīḳa nice cevābı virelüm
- 309 Söyle aña oğlını biz görmedük
Ol Ḥudā ḥaḳḳıyçün anı yimedük
- 310 Ğayrı et yirdük yimezdük ādemi
Yimenüz şimden girü laḥm u demi
- 311 Tevbeler olsun bize laḥmī ğidā
Eyledük bundan girü laḥmı fedā

305 Laḥm-ı peygamber: A Laḥm-ı beygamber; B, C Laḥm-ı piḡamber; D Laḥm-ı peygimber; E Enbiyā laḥmı/Her kim: E Kim/iyerse: A yirise; C yiierse/giriser: A girer; E giriserdür

⁹¹ Çalışmamızda bu kelimeyi *yî*- şeklinde düzelttiğimiz halde vezin gereği burada değıştirmedik.

306 Bu sebebden: A Ol sebeden; E Bu sebebdendür ki/laḥm-ı ādem: D laḥm-ı adam; E ādem/yimenüz: B yemenüz/Şāyed: A, E Belki; C Şāyet/ol: E -/peygamber ola: A beygamber ola; B piḡamber ola; C ola piḡamber; D peygimber ola; E peygamber olanı

307 Tā: A Biz/yimeyelüm: A, D yimeyelim; B yemeyelim/diyü: A deyü/anı: E eti/‘Ahdümüz: A, B, C ‘Ahdimiz/yimenüz: B yemenüz; E yimeñüz/ādem: D adam/teni: E eti

308 nice: C niçe/-: D ol/laḥm-ı peyāamber: A laḥm-ı beygamber; B laḥm-ı piḡamber; C laḥm-ı piḡanber; D peygimber laḥmı/yiyelüm: A, D yiyelim; B iyelim/Ḥālīḳa: A Ḥālīḳa/-: D ben/nice: C niçe/cevābı: A, D cevāb/virelüm: A, B, D virelim

⁹² Bu beyit E nüshasında yok.

309 oğlını: C oğlını; D oğlın/biz: C -/görmedük: A, B, D görmedik/Ḥudā: A Ḥudā/ḥaḳḳıyçün: A ḥaḳḳıyçün; B, E ḥaḳḳıçün; D ḥaḳḳıçün/yimedük: A yimedik; B yemedik

310 Ğayrı et: C Ğayrāt/et: E it/yirdük: A yirdik; B, D yerdük; C yiridik/yimezdük: A, C yimezdik; B yemezdik/ādemi: D adamı/Yimenüz: B Yemenüz/şimden: A bundan; D şimdiden/laḥm u demi: A, C laḥm-ı demi; B laḥm-ādemi

311 Tevbeler: B Tövbeler; E Tevbe/bize: E yimenüz/laḥmī ğidā: B, E laḥm-ı ğadā; D laḥm u ğidāy/Eyledük: A Eyledik; C Yimezün/bundan; A şimden/laḥmı: B laḥm; D laḥma/fedā: A, E fidā; C ğidā

- 312 Dişlerümüze dağı kan degmesün⁹³
Lağm u kanuñ lezzetini bilmesün
- 13a 313 Otlaruz ota kanā‘ at iderüz
Dağı bundan şoñra lağmı yimenüz
- 314 Şimdi hālā ol diyāruñ qurdı
Ot yiyerler yimez ašlā etleri
- 315 Tevbeyi bozmazlar anlar dā‘imā
‘Ahd ü peymān üzredürler qā‘imā
- 316 Tevbesi üzre turur hayvānıken
Turmanuz bizler n’içün insānıken
- 317 Ğayrı yirüñ qurdu yir lağm u demi
Ol zamāndan berü yirler ādemi
- 318 Ol zamān bu iftirāya irdiler
Ādeme andan ‘adāvet kıldılar
- 319 İlci kurd iytdi haber virüñ baña⁹⁴
Yūsuf içün atası baqar baña

312 Dişlerümüze: A, B, C Dişlerimize; D Dişlerümüze/degmesün: A degmesin/Lağm u kanuñ: A, B, C Lağm-ı kanın; C Lağm-ı kanıñ/lezzetini: D lezzeteni/bilmesün: A, C bilmesin

⁹³ Bu beyit E nüshasında yok.

313 Otlaruz: A Otlarız/iderüz: A eyleriz/yimenüz: B yemenüz

314 diyāruñ: A, C, D diyārıñ; B diyārın/qurdı: A, B, D, E qurtları/yiyerler: A yirler; D yeyeler; E yiyer/yimez: A, E yimezler; B yemez

315 Tevbeyi: B Tövbeyi; E Tevbe/bozmazlar: D, E pozmazlar/‘Ahd ü peymān: A ‘Ahd-i beymān; B ‘Ahd-i piymān; C, D ‘Ahd-i peymān/üzredürler: C üzredür; D üzre dürür

316 Tevbesi: B Tövbesi/hayvānıken; C hayvā iken/n’içün: A n’icün; B n’icü

317 yirüñ: A, C yirin; B, D, E yerin/qurdu: A qurdı/yir: B, D, E yer/lağm u demi: A, C, E lağmı demi; B lağm demi; D lağm-ı deri/zamāndan: E zamānda/yirler: B, E yerler; D lağm u/ādemi: D adamı

318 irdiler: A *Her kaçan bu iftirāyı bildiler*; E yirdiler/Ādeme: A *Ol zamān insāna düşmān oldılar*; D Adama/andan: E buğz u

319 İlci: A İlci/kurd iytdi: A kurt itdi; B, C, D kurd itdi; E kurtardı/haber virüñ baña: A deyin haberin aña; B, D, E haber virin baña; C virin baña/içün: A icün; E *Yūsufuñ hālīñ varub diyem saña*

⁹⁴ A nüshasında bu beytin ikinci mısraı unutulup sonradan kenara eklenmiş. C nüshasında buradaki beş beytin ilk mısraları kağıt tahrip olduğundan tam okunamadı.

- 320 Ger bilürsüz Yūsufuñ aḥvālını⁹⁵
Söyleyüñ baña anuñ encāmını
- 321 İntizār üzre tırur şimdi nebī
Muntazırdur gözedür şimdi beni
- 322 Didiler anlar ki iḥvān ḥālını
Bilmenüz biz anlaruñ aḥvālını
- 323 Biz anı bilsek de aña dimenüz⁹⁶
Kardaş arasında kem söylemenüz
- 324 Kem sözi bizler aluban şatmanuz⁹⁷
Ol nemīme kumsılıkdur itmenüz
- 325 Anı kardaşlarına şorsun yine
Anlar ile arayu bulsun yine
- 13b 326 Ğayrı yolıla döner kurd ol zamān
Görmez ol tızaḥları bulur emān
- 327 Gıtdügüñ yolıla dönme sen giri⁹⁸
Belki düşmānuñ ola gözler seni

320 bilürsüz: D bilürsen/Söyleyüñ: A, D Söyleyin; B Söyle; C Söyliyün/anuñ: A, C anıñ/encāmını: B ser-encāmını; C aḥvālını

⁹⁵ Bu beyit E nüshasında yok.

321 E *Yūsufuñ ol atası Ya'küb nebī* gözedür: A gözedir; C *Muntazır durur diyü şimdi nebī*

322 didiler: D dirler/-: D yā/iḥvān: A iḥvan/Bilmenüz biz: C Bilmenüz; E Ne bilelüm/anlaruñ: A, B, C, D anların

323 anı: E eger/bilsek de: B, C bilsek de; D bilse de; E bilseydik/aña: E anda/arasında: C, E arasına; D arasından/kem söylemenüz: E nemām olmanuz

⁹⁶ Bu iki beyit A nüshasında yok.

324 sözi: C söz/kumsılıkdur: C kumsulukdur

⁹⁷ Bu beyit E nüshasında yok.

325 kardaşlarına: B kardaşlarından/şorsun: A, C, E şorsın/yine: B, D yine/Anlar ile: B, C, D, E Anlarıla/arayu: E bu da/bulsın: E bulınsun/yine: B, D yine

326 tızaḥları: A, E tızaḥları; B duzaḥları; C, D tızaḥları

327 Gıtdügüñ: A Gıtdigi; B, C Gıtdigin; D Geldügi/yolıla: A yolula/dönme sen: D dönmesiñ/giri: A girü/düşmānuñ: A, C düşmānıñ; D düşmān/ola: D olalar

⁹⁸ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

- 328 Ğayrı yolıla girü gel yirüñe
Bir ziyân irmeye dimişler saña
- 329 Geldi ilçi kırd nebīnün yanına
‘Arz kıldı sözlerin dīvānına
- 330 Kırdlaruñ ol ‘ahd ü peymān itdügin
Tevbe ile ādemi yimedügin
- 331 Cümle aḥvāli aña bir bir didi
Ya‘ kıbı ḥāle ḥāberdār eyledi
- 332 Kırdı Ya‘ kıb anda āzād eyledi
Var murāduñ Ḥālıkuñ virsün didi
- 333 Şam iline vardı kıardaşın bulur
Ol daḥı maḳşūdına nā’ıl olur
- 334 Çünkü bildi ol nebī bu işleri
Bildi mekr itmiş aña kıardaşları
- 335 Söyledi oğullarına yā benūn ⁹⁹
Bu sizūñ itdüğüñüz itmez cünūn
- 336 Mekr idüpsiz ol şabī ma‘ şūma siz ¹⁰⁰
Eylemişsiz zulmı ol maḫlūma siz

328 yirüñe: A, C yiriñe; B, D yeriñe/girü: A, B, C, D giri/ziyān: D zıyān/irmeye: B irmiye

329 ilçi: A ilci; E ilçi ile/kırd: A, B kırt; E kırdınıñ/nebīnün: A, B, C nebīniñ; E -/‘Arz: A, D ‘Arzı; ‘Arza/Sözlerin: C Sözleri

330 Kırdlaruñ: A, E Kırtların; B, C, D Kırdların/‘ahd ü peymān: A ‘ahd-i beymān; B, C, D ‘ahd-i peymān; E peymān/itdügin: A, B, E itdigin; C idegin/Tevbe: B Töbe/ile: D itmiş/ādemi: D adamı/yimedügin: A, E yimedigin; B yemedigin

331 aḥvāli: A sözlerin; C, E aḥvāli/aña: A -; E baña/didi: A söyledi/Ya‘ kıbı: A Ya‘ kıbu

332 āzād: A, B, D āzād/murāduñ: A, B, C, D, E murādın/Ḥālıkuñ: A, B, C Ḥālıkıñ; D, E Ḥālıkın/virsün: A, B, C virsin; D virsiñ

333 iline: A, D ilinde; E ilde/vardı: E varıdı/kıardaşın: E kıardaş/bulur: E bulub

334 A *Cünkü kırtıdan bildi Ya‘ kıb işleri*; mekr: A meger

335 sizūñ: A siziñ; B, C, E sizin; D seziñ/itdüğüñüz: A işiñiz; B itdigiñüz; C itdigünüz; D itdigiñiz; E ef āli/itmez: A itmek; E eylemez

⁹⁹ C nüshasında buradaki dört beytin ikinci mısraları kağıt tahrir olduğundan tam okunamadı.

336 idüpsiz: B idübsiz; E idisiz/Eylemişsiz: B İylemişsiz/zulmı: D zulum/maḫlūma: D maḫlūmı

¹⁰⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 337 Ol benüm kuzumı kurdlar yimemiş
Bu sizün bühtânı kimse dimemiş
- 338 Sizden olmışdur ne olmuşsa aña
Bu yalan aqvâli düzmişsiz baña
- 14a 339 Gelmez elden ğayrı bir iş n'ideyim¹⁰¹
Bu firâka yaz u kış şabr ideyim
- 340 Görelüm encâmı bunuñ n'olısar
Ol düşün ta' biri vâkı' olısar
- 341 Beytü'l-aḫzâna girüp ağlarıdı
Fırkat odına ciger dağlarıdı
- 342 Gömlege bakup sürerdi gözine
Ağlarıdı yaş aḫardı yüzine
- 343 Anca ağlardı yürek oldu kebâb¹⁰²
Ḥâlîkından aña irişdi ' itâb
- 344 Geldi Cebrâ 'îl didi kim yâ resûl
Ḥaḫ selâm itdi buyurdı saña ol

337 benüm: C benim/kuzumı: A kuzumu; C -; E yavrımı/kurdlar: A, B, E kurtlar; C kurdlarım/-: C anı/yimemiş: B yememiş/sizün: A, D siziñ; B, C sizin; E sizden

338 olmışdur: A, D olmuşdur; B olmuşsa/olmuşsa: A olmuşsa; B irmiş; C irmişse/aqvâli: A sözleri

339 elden: A elimden/ğayrı bir iş: A daḫı bir ğayrı iş/n'ideyim: A -; B idelim/firâka: A *Şabr idelüm bu firâka yaz ve kış*, D firâkı/ideyim: B idelim

¹⁰¹ Bu beyit E nüshasında yok.

340 Görelüm: A, B, D Görelim; E Şabr idem/encâmı bunuñ: A encâmını; C encâmı bunuñ; D encâmını nuñ/n'olısar: E iriser/düşün: A düşyin; B dişün; C, D dişin; E dişin/ta' biri: D ta' biri

341 girüp: A girib; B, C, E girüb/ağlarıdı: D ağladılar/odına: A oduna/dağlarıdı: A, C tağlarıdı; D tağladılar

342 Gömlege: A Gömlegi/bakup: A alub; B, C, E bakub/sürerdi: A sürer; D sürürdi/gözine: A gözüne/Ağlar idi: B, C Ağlarıdı; E Ağlayu/aḫardı: A dökerdi; E inerdi/yaş: E yaşlar/yüzine: A yüzüne

343 Anca: E Onca

¹⁰² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

344 Cebrâ 'îl: A, D Cebrâ 'îl/didi kim yâ resûl: A aña ol dem uşul; E aña dir yâ nebî/buyurdı saña ol: A buyurdı yâ resûl; B buyurdı saña yol; E su'âl itdi seni

- 345 Ne çok ağlar didi anı söylesün
Ne sebebdür bize taķrır eylesün
- 346 Hıvfumuzdan ağlar ise biz anı
Yarlıgadam rāhata irsün canı
- 347 Ya⁶ ķub iytdi Rabbüm a⁶ lemdür buña¹⁰³
Zıra ol virmiş bu efkārı baña
- 348 Kılmasa ol Yūsufı benden ıraķ
Virmez idi ol baña hūzn-i firāk
- 349 Ne sebebden oğlumı dūr eyledi
Firķatile beni mehcūr eyledi
- 350 Dilerem andan ki virsün yol aña
Ol benüm yavrucuğum gelsün baña
- 351 Cebra³ıl ol demde aña söyledi¹⁰⁴
Tevbiķ-i Yezdānı tebliğ eyledi
- 352 Hıķ ta⁶ālā didi saña yā resūl
Ne sebep bizden diler oğlına yol

345 Ne: B Neye; D Niye/ağlar didi: D ağlarıdı/anı: B kim; E hem/söylesün: A, B söylesin; D söylesen/sebebdür: B sebebdü; D, E sebebden/taķrır: E i⁶lām/eylesün: A eylesin; B iylesin; D eylesen
346 Hıvfumuzdan: A Hıvfımızdan; B, C Hıvfımızdan; D Hıvfımızdan/ağlar ise: B, C, E ağlarısa; D ağlarısañ/Yarlıgadam: A, B Yarlıgadım; C Yarlıgalım; D Yarlıgadam; E Yarlıgaram/irsün: A, B, C, E irsin

347 iytdi: A iydi; B, C, D itdi/Rabbüm: A, B, C, D Rabbim/buña: D aña/Zıra: C Zeyrā/efkārı: D ifkārı/ol: A ulu

¹⁰³ Bu beyit E nüshasında yok.

348 Kılmasa ol Yūsufı: A Yūsufı ol kılmasa/Virmez idi: A, D, E Virmezidi/firāk: A firāk

349 sebebden: E sebep/oğlumı: A, B, D oğlumı; E evlādımı

350 Dilerem: E İsterem/andan: D anda/virsün yol: A virsin; B, C virsin yol; E yol virsin/aña: B baña/benüm: C, D benim/yavrucuğum: C yavrucuğım; D yavrucağım/gelsün: A, B, E gelsin; D gelsiñ

351 Cebra³ıl: A *Hıẓret-i Cebra³ıl ol dem söyledi*; B, D Cebra³ıl/Tevbiķ-i Yezdānı: A Tevbiķ-i Yezdānı; B Tevfiķ-i Yezdānı; C Tevbiķ-i Yezdān; D Taķdır-i Yezdānı/tebliğ: B tebliğ

¹⁰⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

352 ta⁶ālā: C buyurdı; E *Cebra³ıl itdi Hıdā dir yā resūl*/sebeb: A sebebden/bizden: A -; D bezden/diler: D dilersin/oğlına yol: A, B, C oğluna yol; D ara bul; E oğul ne yol

- 14b 353 Oğlını virdi emānet ğayrıya
Fırķati hūzniyle dōndi řayruya
- 354 Her kime virdi emānet oğlını
İstesün andan getüreler anı
- 355 Ger bize virse emānet anı biz¹⁰⁵
Kendine ulařdururduķ anı tiz
- 356 İřidine bu ‘itābı ol resūl
Bildi kendinden açılmış hūzne yol
- 357 İtdügi ef āline nādim olur¹⁰⁶
Bir iken hūzni anuñ yüz biñ olur
- 358 Yūsufı oğullarıyla yollamış
Sizlere virdüm emānet söylemiş
- 359 Ol sebebden Yūsufı itürdi ol
Ol ecilden bu ‘itābı gördi ol
- 360 Her işi Hāķķa emānet eyle sen
Her münācātı Hūdāya söyle sen
- 361 Ğayrıdan bilme işi pendüm saña¹⁰⁷
Hāķ görür işi sebebdür ķul aña

353 Oğlını: B, C, D Oğlunu/virdi: D verdi/Fırķati hūzniyle: B Fırķati odıyla/şayruya: D şaruya

354 virdi: D verdi; E virmiş/oğlını: C oğlunu/İstesün: A, B, C, E İstesin; D İstesün/andan: C anı/getüreler: B götürerler

355 Ger bize: B Ger; E Bizlere/anı biz: E biz anı/virse: D verse/Kendine: C Kendüne/anı tiz: E tiz anı

¹⁰⁵ Bu beyit A nüshasında bir beyit önce.

356 ol: C -/kendinden: B kendine; D kendiden/açılmış: A acılmış/hūzne: D hūzni

357 İtdügi: B, C, D, E İtdigi/anuñ: A, C anıñ

¹⁰⁶ C nüshasında buradan itibaren beş beyit, kağıt nemli olduğundan tam okunamadı.

358 oğullarıyla: B, D, E oğullarına/virdüm emānet: A, B virdim emānet; D emānet verdim/ söylemiş: E bil dimiş

359 ecilden: D ecleden/gördi: A getürdi; B buldı

360 eyle sen: E virmeli/Hūdāya: A Hūdāya/söyle sen: E kılmalı

361 aña: E ña

¹⁰⁷ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 362 Sen yapuş esbābına eyle taleb
Hāķ virür bir vāsıta olur sebeb
- 363 Oldı Ya‘ķūbuñ ziyāde hüzni çün
Emr ider Azrā’ile ferdi içün
- 364 Var benüm Ya‘ķūbuma şorar saña
Yūsufuñ şıhhat haberin vir aña
- 365 Ol cevābıla tesellā olsun ol
Arayu tā Yūsufını bulsun ol
- 366 Ol benüm peygamberümdür isterem
Baña yalvarsun ki oğlın gösterem
- 367 Geldi Azrā’ıl aña virdi selām
Ol didi kabza mı geldüñ yā peyām
- 15a 368 Ol didi geldüm ziyāret kıılmağa¹⁰⁸
Yāre-i hüznüñe dermān urmağa
- 369 Sen şafā geldüñ eyā kardaş didi
Bir iken derdüm biñ oldı söyledi

362 yapuş: E yapun

363 Ya‘ķūbuñ: B Ya‘ķūbıñ; C Ya‘ķūbbıñ/çün: B çok; C cün/‘Azrā’ile: A, D ‘Azrā’ile; E ‘Azrāyle/ferdi içün: A ferdi cün; B ferdisi çün; D ferdiyiçün; E ol dem içün

364 Var: B Ol/benüm: A yiri; C benim/Ya‘ķūbuma: A Ya‘ķūba; B, D Ya‘ķūbıma/şorar: D şorur/-: A ol/şıhhat: B şıhat; C şahhat; D şahat/haberin: A haberin

365 Ol: E O/tā: A, E -/Yūsufını: A, B Yūsufı; D Yūsufunı

366 peygamberümdür: A beyğamberimdür; B pığamberimdür; C peyğamberimdür; D peygımbirimdür; E peygamberimi/Baña: E Bağa/yalvarsun ki: A, B, C yalvarsın ki; E yalvaruban/oğlın: A, B, C oğlun/gösterem: C, D göstürem

367 ‘Azrā’ıl: A, D ‘Azrā’ıl/kabza mı: D kabzama/geldüñ: A geldiñ; B, D geldin; C geldi/ya: C yā/peyām: A beyām; C imām

368 geldüm: A *Gelmişem ziyāret kıılmağa didi*; B geldim; D geldin/kılmağa: E ideyim/urmağa: A olmağa; E urayım

¹⁰⁸ İkinci mısra B nüshasında okunmuyor.

369 geldüñ: A geldiñ; B, C, D geldin/bir iken: C iriken/derdüm: A, B, D derdim/biñ oldı: D ve yüz biñ/ söyledi: A didi; D eyledi

- 370 Ādemī-zādam haṭādur işümüz
Fi' lümüzden rāhat olmaz başumuz
- 371 Bilmeyüp sehven haṭā ben kılmışam
Yūsufi ğayra emānet virmişem
- 372 Ol bize virdi fenāda fırşatı
İhtiyārıla buluruz zaḥmeti
- 373 Çünkü kendine emānet olmamış
Bu işüm Hālîkuma hoş gelmemiş
- 374 Ol sebebden eyledi baña 'itāb
Āteş-i hüznî kılur bağrum kebāb
- 375 Yā aḥî ol Yūsufumuñ firḳati
İrdi üstine Hudā hacāleti
- 376 Bu iki hüzn âteşine yanaram
Baña tūzaḥ oldı dünyā şanaram
- 377 Ey birāder bir su'ālüm var saña
Sen anuñ vāḳı' haberin vir baña

370 Ādemī-zādam: A Ādemī-zādam; B Ādemī-zādım; C Ādem-i zāram; D Ademī-zādım; E Ademī-zāde/haṭādur: A haṭādur/işümüz: A, E işümüz; B, C işimiz; D işümüz/Fi' lümüzden: A Fi' limüzden; B, C Fi' limizden; D Fi' limezden/başumuz: A, C, E başımız; B başımız; D başımız

371 Bilmeyüp: A, B, C Bilmeyüb; E Bilmezem/haṭā ben: A bir haṭā; E haṭāyı/kılmışam: A itmişem/ğayra: A ğayrıya/emānet: A imānet

372 fenāda: A fenādan/fırşatı: B, C fırşatı

373 kendine: A kendiye; C kendüye; D kendin/işüm: A, B, C işim; D işime/Hālîkuma: A Hālîkuma; B Hālîkuma; C, D Hālîka; E Yezdānıma/hoş: A hoş

374 Āteş-i hüznî kılur: A, E Āteşi kıldı anıñ; B Āteş-i hüznî kıldı; C Āteşi kıldı benüm/bağrum: A bağrın; B, C, D, E bağrım

375 Yūsufumuñ: A Yūsufiñ; B, E Yūsufuñ; C Yūsufumuñ/-: E bil/firḳati: B firḳatini/üstine: A, B, C, D üstüne; E Üstine irdi Hudādan hıçleti/hacāleti: A hacāleti; B hacāletini

376 âteşine: A ateşine; B, D atasına/tūzaḥ oldı dünyā: A tūzaḥ oldı dünyā; B dünyā tūzaḥ oldı; C, D tūzāḥ oldı dünyā; E dūzaḥ oldı dünyā

377 birāder: B, C, D bürāder/su'ālüm: A, B, C, D su'ālüm; E su'āl/anuñ: A, C anıñ; E Vāḳı'-ı ḥālî beyān eyle baña

- 378 Öksüz oğlum Yūsufi itürmişem
Kıanlu gömlegini anuñ bulmışam
- 379 Ol kıuzumuñ görmedüm ben tenini
Sen ‘aceb alduñ mı anuñ cānını
- 380 Vir baña anuñ haberin bileyim¹⁰⁹
Tā ki aḥvāline vākıf olayım
- 15b 381 Ol didi almadum anuñ cānını
Şağdur oğluñ ara bul dermānını
- 382 Bildi sālīm bilmedi yakın ırak
Mevtinüñ fikri gidüp kıaldı firāk
- 383 Faḥr-ı ‘ālem ol resūl-i kā’ināt
Ol Muḥammed Muştafāya vir şalāt

Hāzret-i Yūsufuñ kıuyudan çıkıduğıdur ‘aleyhi’s-selām.¹¹⁰

- 384 Aḥmedī di Yūsufuñ aḥvālini
Çāh içindeki olan encāmını

378 Öksüz oğlum: B, D Öksüz oğlım; E Anasız/Yūsufi: E Yūsufumı/itürmişem: D itdürmişem/
Kıanlu: C Kıanlı/gömlegini: E eşvābını/anuñ: A, C anıñ

379 Ol: A O/kıuzumuñ: B, C kıuzumuñ/görmedüm: A, B, D görmedim/alduñ: A, C aldıñ; B, D, E
aldın/anuñ: A, C anıñ

380 anuñ: A, C anıñ/haberin: A haberin/ki: C kim/Tā ki aḥvāline: B Tā ki ḥāline; E Ben anıñ
ḥāline/vākıf: B haberdār

¹⁰⁹ Bu beyit E nüshasında iki beyit sonra.

381 almadum: A, B, C, D almadım/anuñ: A, C anıñ/cānını: B ḥānını/oğluñ: B oğlın; C oğlun

382 sālīm: D sālīm/mevtinüñ: A, C mevtiniñ; B mövtiniñ; D mevteniñ/gidüp: A, C, E gidüb/kıaldı: B
kııldı

383 ‘ālem: D ‘ālim/şalāt: A şalavat; B, D şalavāt; E *Virelüm aña selāmıla şalāt*

¹¹⁰ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshasında yok. D nüshasında farklı bir başlık var.
Yūsufuñ: A Yūsufiñ; D *Kardaşı Yehūzā çāhuñ üstüne geldiler/çıkıduğıdur*; A çıkıdığıdur

384 di: B, D, E söyle/Yūsufuñ: A Yūsufiñ; B Yūsuf/aḥvālini: E ḥālini/Çāh: A, B, C, D Cāh/ içindeki:
A, B, C icindeki/encāmını: E aḥvālini

- 385 Çün bize virdüñ hayâtından haber
Söyle ol cāh-ı necâtından haber
- 386 Eyle ma' şüm çāh içinde tura mı
Nūr olan zūlmāta lāyık ola mı
- 387 Di hālāşını bizi mesrūr kııl
Bu harābe gönümüz ma' mūr kııl
- 388 Hālķı anı giriftār eyledi
Atasınũ işini zār eyledi
- 389 Dostına zindān ider dünyāsını
Çekdürür aḥbābına ğam yasını
- 390 Dostına dünyāda zaḥmet nāz ider¹¹¹
Āhiretde aña keşf-i rāz ider
- 391 Hikmetine kimse anuñ iremez¹¹²
Şun'ına her kimse vāķıf olamaz
- 392 Ol Yehūdā kardaşı bir gün tırur
Yūsufuñ ol çāhına tenhā varur
- 393 Yūsufı bilmezdi sağ giderdi ol
Ol kuyuya varuraķ aĝlardı ol

385 virdüñ: A virdiñ; B, C, D, E virdin/hayâtından: D hayâtandan/haber: A haber/cāh-ı: D, E çāh-ı/ haber: A haber

386 çāh: A, B, C cāh/içinde; A, C icinde; B içinden; D icinden/lāyık: D lā'ık

387 Di: B Söyle/hālāşını: A hālāşını; B hālāşı/bizi: A bize/mesrūr: A, C mesrūr; B, D mesrūr/ harābe: A harāye/gönümüz: B gönlimiz; D gönlimüz/ma' mūr: A ma' mūru; B, D ma' mūr; C ma' mūr

388 Atasınũ: B, C Atasınũ/zār: E zār

389 Dostına: A Dostuna/zindān: A zindan; D zindān/dünyāsını: D dünyāsını/Çekdürür: A Cekdürür/yasını: D yasını

¹¹¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

391 anuñ: A, C anıñ/her kimse: A kimse anıñ

¹¹² Bu beyit E nüshasında yok.

392 Yehūdā: A Yehūdu; B Yehūzā; C, D Yehūzā/ol çāhına: A, E ol cāhına; B çāhına; C ol cāha; D ol çāha/tenhā: B, D tenhāca/varur: E durur

393 bilmezdi sağ: A sağ bilmeyüb/varuraķ aĝlardı ol: A gider idi aĝlayu; B vardı ol dem aĝlayu; D Kuyuya varurdu aĝlardı ol, E Varur idi kuyuya aĝlardı ol

- 16a 394 Nādim olmuş işine dir n'eyledüm
Eyle bir ma'şūmı žāyi' eyledüm
- 395 Hāvf-ı Hāḫḫıla benüm baḡrum kebāb
Ben nice vırsem gerek yarın cevāb
- 396 Gitdi ḳardaşum elümden n'ideyim
Çāh-ı ḳabrini ziyāret ideyim
- 397 Varup ol çāha irişince hemīn
Zār u feryādından iñlerdi zemīn
- 398 Dirdi ey bī-çāre maḫlūmum aḫī
Ey benüm āvāre maḡbūnum aḫī
- 399 Mekr-i iḫvāna giriftār olınan ¹¹³
Ḳahrıla ḫulmāt-ı çāha atılan
- 400 Bī-günāhidūñ saña ḫulm eyledük
Nefse uyup ulu ' işyān eyledük
- 401 Çün Yehūdā eyledi böyle ḫiṭāb
Çāh içinde eyledi Yūsuf cevāb

394 olmuş: A olmuş/n'eyledüm: A, B n'eyledim; C n'idelim; D n'eylerem/ma'şūmı: A ma'şūmu/eyledüm: A, B, D eyledim

395 Hāvf-ı Hāḫḫ ile: A Hāvf u Hāḫḫıla; B Hōvf-ı Hāḫḫıla; C, D Hāvf-ı Hāḫıla/benüm baḡrum: A benim baḡrum; B ciger oldı; C benim baḡrum; D benüm baḡrum; E işüm oldı/kebāb: E ḫarāb/ Ben: E Biz/gerek: A -

396 ḳardaşum: A, B, C, D ḳardaşım/elümden: A, B, C, D elimden; E ilimden/n'ideyim: B n'idelim; C n'idiyim/Çāh-ı: A, B Cāh-ı; C Cāh/ideyim: B idelim

397 Varup: A, B, C Varub/çāha: A, B, C cāha; E ḳuyuya/irişince: C, E irince/hemīn: E yaḫīn/zār u: A, B, C, D zār-ı/iñlerdi: E iñlendi

398 Dirdi: E Didi/bī-çāre: A bi-cāre; D bey-cāre/maḫlūmum: B maḫlūmı; C maḫlūmım/benüm: A, C benim/āvāre: D āvāre/maḡbūnum: A ma' yūnum; B, D maḡbūnım

399 olınan: A, B, C olunan/çāha. A, B, C cāha/atılan: E atılan

¹¹³ Bu beyit D nüshasında yok.

400 Bī-günāhidūñ: B Bī-günāhidiñ; D Bey-günāhı ben; E Bī-günāhidin/eyledük: A, D eyledim; B eyledik/uyup: A, B, C uyub; E uydum/eyledük: A eyledim; B eyledik; D eyledin

401 Çün: A, D Cün/Yehūdā: A Yehūdī; B, C Yehūzā; D Yehūzā/böyle: D aña/ḫiṭāb: A ḫiṭāb/Çāh içinde: A Cāh icinde; B Cāh içinde; C Cāha içinde; D Çāh icinde

- 402 Ağlayurak söyledi cānum aḥī
Beni çıkarmaya mı geldün daḥı
- 403 Muntazır idüm aḥī ġāyet saña
Sen ne giç geldün aḥī cānum baña
- 404 Yā aḥī atam beni şormadı mı ¹¹⁴
Kanı yā Yūsuf size dimedi mi
- 405 Yā aḥī çıkar beni āzād kıl
Bu ḥüzünlü ḳalbümü sen şād kıl
- 406 Ol didi cānum çıkaramam seni
Töhma ider cümle iḥvānum beni
- 16b 407 Sen bir az şabr eyle varam anlara
Söyleyim aḥvālünü iḥvānlara
- 408 Anları rāzī kıluban geleyim
Çāh içinden ben seni kurtarayım
- 409 Virdi ġidāsın aña gitdi o dem
Yūsufa virdi tesellā gitdi ġam

402 Ağlayurak: D *Ağlayu dir ey benim cānım eḥī*; E Ağlayu Yūsuf/söyledi: E didi/cānum: A, B, C cānım/-: E Sen/beni: E baña/çıkarmaya mı: D çıkarmaya; E çıkarmaya/geldün: A, B geldiñ; C, D, E geldin/-: D sen

403 Muntazır idüm: A Muntazırdım; B Muntazır idim; D Muntazırdam/eḥī ġāyet saña: A daḥı ġāyet ben saña; B saña ġāyet eḥī; D ey daḥı ġāyet saña/ne: D niye/giç: A, B, E giç/geldün: A, B geldiñ; C, E geldin; D geldiñiz/eḥī cānum baña: A, C eḥī cānım baña; B benim cānım eḥī; D cānım baña

404 atam: A, C ata/size: A -

¹¹⁴ Bu beyit D ve E nüshalarında yok.

405 -: E sen/āzād: A āzād; B āzādī; C āzā; D āzāde; E şād/ḥüzünlü: A, B, D ḥüzünlü; C ḥarābe; E *Bu ḥabis yerden beni āzād kıl*/ḳalbümü: A, B, C ḳalbimi; D ḳalbim/şād: B şādī

406 cānum: A, B, C, D cānım/iḥvānum: A, B, C iḥvānım; D iḥvānın

407 şabr eyle: A şabreyle; C şabrı eyle/aḥvālünü: A aḥvālīñ; B, C aḥvālīñi; D aḥvālīñiz/iḥvānlara: A anlara

408 Anları: A Anlar/ḳıluban: B ḳuluban/Çāh içinden: A Cāh icinde; B Cāh içinden; C Cāh içinde; D Çāh icinden; E Çāh içinden/ben: B -

409 ġidāsın: B ġidāsı; E ġidāyı/Yūsufa: A Yūsufi

- 410 Yūsuf iytdi ey benüm cānum aḥī
Benden ataya selām eyle daḥı
- 411 Çāh içinde olduğum aḥvālūmi
Söyleme aña benüm bu ḥālūmi
- 412 Hüzni artar işidince ağlar ol
Fırkat odıyla cigerin dağlar ol
- 413 Faḥr-ı ‘ālem ol resūl-i kâ’ināt¹¹⁵
Ol Muḥammed Muştafāya vir şal’āt

Taşnīf-i Sā‘at¹¹⁶

- 414 Yā aḥī diñle su’ālüm var saña
Ne vaḳıtdür şimdi vir ḥaber baña
- 415 Ol didi yā nūr-ı ‘aynum bilmiş ol
Bu duḥā vaḳtidür anı bilmiş ol
- 416 Bildi vaḳti anda çün ol pāk-zāt
Zāhir itdi enfi ile mu‘cizāt

410 iytdi: A eyitdi; B, C, D itdi; E *Yūsufa gitti didi cānum eḥī*/benüm: A, B, D benim; C -/cānum: A, B, C, D cānım/daḥı: E eḥī

411 Çāh içinde: A Cāh icinde; B, C Cāh içinde; D Çāh icinden/olduğum: C olduğumuñ; E oldığım/aḥvālūmi: A, B, D aḥvālīmi; C ḥālīmi/Söyleme: B, E Söyle/-: E sen/benüm: A, C benim/ḥālūmi: A, B, D ḥālīmi; C, E aḥvālīmi

412 odıyla: E odına/cigerin: B cigeriñ; E yüregiñ/dağlar: A, C, D, E tağlar

413 Muştafāya; C Muştafā/şal’āt: C şalavāt

¹¹⁵ Bu beyit A, B, D ve E nüshalarında yok.

¹¹⁶ Başlık B nüshasında okunmuyor.

414 su’ālüm: B, D su’ālīm/vaḳıtdür: B vāḳıtdir

415 yā: A ey/nūr-ı ‘aynum: A, B, C nūr-ı ‘aynım; D nūr-ı ‘aynam/bilmiş ol: A bilmişem/duḥā: E seher/bilmiş ol: A bulmuşam; E kılmış ol

416 pāk-zāt: A bāk-i zāt; B pāk-i zāt; C pāk-i āzat/Zāhir: A Zāhiri/itdi: E anda/enfi ile: B enfeile; C, E enfile; D ānifile/-: C bir; D bu; E ol

- 417 Sâ'at-i vaḳti nefesiyle bulur
Çāh içinde ol namāzını kılar
- 418 Gör ne şan'at virdi enfe Girdgār
Hizmet ider cismine leyl ü nehār
- 419 Her taraf bir sâ'at ider hizmeti
Biri işler biri eyler rāḥatı
- 17a 420 Her biri on iki sâ'at iş kılar
Hizmet ider tenine leyl ü nehār
- 421 Gice gündüz bu yigirmi dört sa'at
Ḥazret-i Yūsufdan oldu mu'cizāt
- 422 Andan evvel kimse bilmezdi bunu
Giçürürlerdi hemān gice günü
- 423 Ol Yehūdā ağlayuban tıtdı yol
Varuban ḳardaşlarına yetdi ol
- 424 Yūsufuñ şıḥḥat ḥaberin söyledi
Ben ğidā virüp aña geldüm didi
- 425 Didi tā kim bunları rāzī kılam
Varup ol ma'şümü andan ḳurtaram

417 vaḳti: B vaḳtini; E *Ol nefesden sâ'at-i vaḳti bulur*/nefesiyle: A, D nefesile; B nefsiyle/bulur: B bilür/Çāh içinde ol: A, B Cāh içinde ol; C Cāh içinde ol; E Ol ḳuyı içre/namāzını: A namāzın
418 şan'at: A sâ'at/virdi: A, E virmiş/enfe: E aña/Girdgār: A, B, C, D Girdigār/Hizmet: A Hizmet; D *Cismine hizmet ider leyl ü nihār*
419 sâ'at ider: C olur sâ'at/ider: E eyler/hizmeti: A hizmeti/eyler: A, B, D ider
420 biri: A, B, C, D birisi/iş kılar: A mider; B, C müdām; D müdār/hizmet: A hizmet/tenine: D kendine/nehār: D nihār
421 gündüz: E gündüzde/bu: E -/sâ'at: E sa'at/Ḥazret-i: A Ḥazireti
422 Giçürürlerdi: A Gicürürlerdi; B Gicüyürlerdi; C Giçürlerdi
423 Yehūdā: A, D Yehūzā; B, C Yehūzā/yetti: C, D yetdi; E gitdi
424 şıḥḥat: C şaḥat; D şıḥat/ḥaberin: A ḥaberin; B ḥaberiñ/virüp: A, C virüb; B, E virdim/geldüm: A, B, D geldim
425 kim: C-/kılam:C kılm; D kılayam/Varup: A, B, C, E Varub/ma'şümü: E ma'şüm/andan: D anda/ḳurtaram: C ḳurtarım

- 426 Rāzı olmayuban aña didiler
Sen n'icün itdün bunu söylediler
- 427 Biz anı ol cāha şalduķ öle ol
Sen varup virdün ğıdāyı k̄ala ol
- 428 Sen n'icün bize muḥālif olasın
İstemedük işi n'icün kılasın
- 429 Görđi niyyetlerini iḥvānlaruñ
Var imiş Yūsufa ğayzı anlaruñ
- 430 Ol sükūt itdi daḥı söylemedi¹¹⁷
Yūsufı bunlara añmayım didi
- 431 Yūsufa varurđı kendi gizlüce
Hem ğıdāsını virürđi eyüce
- 432 Söyler idi şābır ol kardaşlaruñ
Ḥoş idem ḥātırlarını anlaruñ
- 17b 433 Anları daḥı bile getüreyim
Ey gözüm nūrı seni kırtarayım

426 E *Olmayub rāzı bu işe didiler*/itdün: B itdin/n'icün: A, B, D n'icün

427 cāha: A, B cāha; C cāh/şalduķ: B şaldıķ/varup: A, B, C, E varub/virdün: A, B, D, E virdin/ ğıdāyı: A ğıdānı/-: C ...dün/k̄ala: C k̄a/ol: B -

428 n'icün: A, B n'icün/muḥālif: A muḥālif; E mu'arız/olasın: B, D olasan/İstemedük: D İstemedin/n'icün: A, B n'icün/ kılasın: B, D kılasan

429 niyyetlerini: C niyetlerini; E bu işlerini/iḥvānlaruñ: A, C, D, E iḥvānların; B iḥvānlarıñ/Var imiş: A, C, D, E Varımış/Yūsufa ğayzı: A, E ğayzı Yūsufa; C ğayz-ı muḥadem; D ğıyız Yūsufa/ anlaruñ: A, C, D anların; B anlarıñ

430 sükūt itdi: E sükūta vardı/söylemedi: E dimedi/Yūsufı bunlara: D Bunlara Yūsufı/añmayım: B, C, E anmayım; D baḥşı/didi: D dimedi

¹¹⁷ Bu beyit A nüshasında yok. B nüshasında da bu ve sonraki iki beytin ikinci mısraları sayfa yırtık olduğundan tam okunmuyor.

431 -: A uğrın/varurđı: B, E vardı/kendi: A -; E ğitdi/ğıdāsını: B ğıdāsı; D ğıdāsını/virürđi: E virdi/eyüce: B, C, D, E eyyüce

432 Söyler idi: A, C, D Söyleridi; E Virdi aña/kardaşlaruñ: A, B kardaşlarıñ; C, D, E kardaşların/ ḥoş: A ḥoş/ḥātırlarını: A ḥātırlarını; D ḥātırların/-: D hem/anlaruñ: A, C, D, E anların

433 getüreyim: A götüreyim; C getürelüm/gözüm: D gözüm/kırtarayım: C kırtaralum

Kārbānuñ kuyuya geldügidür.¹¹⁸

- 434 Gitdi bunuñ üstine üç gün revān
Geldi bir kavm-i ‘Arabdan kārbān
- 435 Gelüben ol çāha yakın irdiler
Ol kuyunuñ yakınına kondılar
- 436 Mālik ibn-i Zu‘ra dirler bir kişi
Var idi anlarda kārbān başı
- 437 Kul karavaş şāhibiydi ol emīr
İki kulu var idi Büşrā Beşīr
- 438 Delveyi alup şu içün gitdiler
Ol kuyunuñ ağzına çün yetdiler
- 439 Ol Beşīr indürdi delve kuyuya¹¹⁹
Varuban delve irişdi çün şuya
- 440 Tutdı Yūsuf delveyi ol dem nihān
Çekmek ister ol Beşīr anı hemān
- 441 Çekemez ol delveyi oldu ‘asīr
Çağırur Büşrāyı anda ol Beşīr

¹¹⁸ Başlık B nüshasında okunmuyor. D nüshasında yok. Kārbānuñ: A Kārubānuñ; C *Bir kâfile kârubān gelüb Yūsuf cāhdan çıkdıkdur*./geldügidür: A geldigidür

434 Gitdi: A, E İtdi/bunuñ: C bunuñ/üstine: A, C üstüne; D üzerinde/Üç: D Üc/kārbān: A, B, C, D kārübān; E kārībān

435 çāha: B, C cāha/kuyunuñ: C kuyunuñ

436 Mālik ibn-i Zu‘ra: A Mālik ibn-i Zuğra; E Mālik itdi Zu‘ra/Var idi: A, D, E Varıdı; B Ol idi/anlarda: B anlara; C anlardan/kārbān: A, B, C, D kārübān

437 şāhibiydi: B şāhibidi/iki: B ikki/var idi: C, D varıdı; E var anıñ

438 alup: A, B, C, E alub/şu içün: A şu içün; D şuyiçün; E anıñçün/kuyunuñ: C kuyunuñ; E kuyı ağzına/çün: A cün anlar; D cün; E anlar/yetdiler: A, C yitdiler; E gitdiler

439 -: C andan/indürdi: C indirdi/delve: A, E delveyi/-: E ki/irişdi: A iricdi/çün: A, E -/şuya: E yere

¹¹⁹ D nüshasında bu beytin ilk mısraı ile sonraki beytin ikinci mısraı bir beyit oluşturmuş. D *Ol Beşīr atdurdı delveyi ol dem nihān/Çekmek ister ol Beşīr anı nihān*

440 E *Delve tutar Yūsuf anda nihān/Çekmek*: A Cekmek

441 Çekemez: A Çekemez; B Çekememez; E Çekebilmez/ol: E -/oldı: D ol dem/Çağırur: A Çağırur; C Çağırır

- 442 Baña imdād eyle yā Büşrā didi
Gel bu delveyi çekelüm söyledi
- 443 Geldi bir birine yardım itdiler
Delve ipini alup zor itdiler
- 444 Hiç çeker mi bir nebîyi on kişi¹²⁰
Cümleden a'zamdur anlarıñ başı
- 18a 445 Virdi her peygambere ol müste'ân
Cismine yüz er ağırlığı girân
- 446 Birinüñ yüz erce vardır kuvveti
Anlara virmiş Hüdâ bu kudreti
- 447 Anlara gönderdi ol ferdü's-şamed¹²¹
Çok melâ'ik anlara kıldı meded
- 448 Çekdiler her birisi biñ zor ile
Gördiler ol câhı tölmiş nûr ile
- 449 Her kaçan itdi yirinden ol hürûc
Nûrınıñ ol pertevi itdi 'urûc

442 imdād: A imdad/çekelüm: A çekelim; B, C, D, E çekelim

443 yardım: C yardım; D yardım/ipini: A ibini; C ipini/alup: A, B, C, E alub/zor: A zor; B, D zor; C zorla/itdiler: C çekdiler

444 Hiç çeker mi: C Hic mi çeker; D Hiç çeker; E *Hiç çekme bilmez idi on kişi*/bir nebîyi: B, C nebîyi; D enbiâyı/anlarıñ: B, D, E anların; C anlarıñ/başı: E işi

¹²⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

445 peygambere: A beygambere; B piygambere; C pîğanbere; D peygimbere/Cismine: C, D Cismine/er: E ara/ağırlığı: E ağırlığı/girân: A, B, D gîrân; C gîryân

446 Birinüñ: A, B, C Biriniñ/vardur: A vardır; B, C, E olur/kuvveti: E kudreti/Anlara virmiş: A, E Virmiş anlara; D Anlara virdi/Hüdâ: A Hüdâ/kudreti: D, E kuvveti

447 gönderdi: A, B, D göndürdi/melâ'ik: D melâ'ikler; E melâyik/anlara: D gelüp

¹²¹ Bu beyit C nüshasında yok.

448 Çekdiler her birisi: A Cekdiler her birisi; E Her birisi çekdiler/zor ile: A, C zorla; B, D zorla/ol: C ki; E -/câhı: A câhı; B câha; C câh; E kuyı/-: C ol/tölmiş: A, B tölmuş; E töludur/nûr ile: A, B, C, D nûrıla

449 kaçan: A kaçan; E kaçan ki/ol: E -/hürûc: A hürûc/Nûrınıñ: A, B Nûrınıñ; C Nûrınıñ/pertevi: A berteve/'urûc: E hürûc

- 450 Ol uyunuñ ağızına irdi ayan
Nûrına ġarķ oldu anlar ol zamān
- 451 şu yirine nûrı anlar buldılar
Görüp anı reng-i ġayrān oldılar
- 452 Didiler uldur firār itmiş dürür
Bu uyu içre arār itmiş dürür
- 453 Biz bunu Mışra bile iletelüm¹²²
ġayli ıymetile bunu şatalum
- 454 Ol uyudan olıcaķ āzādesi
Yedi yaşda idi ol māh pāresi
- 455 şekli tokuz ġalk idüpdür āleme
Biri taķsim oldu cümle ādeme
- 456 Sekizini Yūsufa virdi Ĥudā
Bunca ġübānlık aña ıldı atā
- 457 Hiç aña beñzer cihāna gelmedi
Ol ġüsünde kimse ādem görmedi
- 458 Ĥüsninüñ vaşfına ācizdür cihān¹²³
Leyk bir şu be idem andan beyān
- 459 Başdan ayaġa teni pür-nür idi
řanasın ki bir beyaź billür idi

450 Ol uyunuñ: A uyunuñ; B, C Ol uyunuñ/Nûrına: A Nûrıla; D Nûrını

451 yirine: B yerine; E şaaa nûrıla anlar doldılar/nûrı anlar: C anlar nûrı/Görüp anı: A, C Görüb anı; B görüb anıñ; E Vālih olub/reng-i: A, C, E dengi; D deng ü

452 uldur: E bu ul/itmiş dürür: A itmişdür/uyu: B, C, E uyı; D uyuya/içre: A icre/arār: A firār

453 bile: B daġı/iletelüm: A, B iletelim/ġayli A Ĥayle/ıymetile: E ıymet birle/şatalum: A, B şatalım

¹²² Bu beyit D nüshasında yok.

454 uyudan: B uyuda/olıcaķ: B olucaķ/āzādesi: B āzādesi; D azādesi/Yedi: B Yeddi; C Yidi; D Yiddi/yaşda idi: B yaşında idi C yaşında; E yaşındaydı/māh pāresi: A māh bāresi; E meh pāresi

455 şekli: D şikli; E şekl/ġalk: A ġalka/idüpdür: A, C idübdür/taķsim: A, D taķsim/ādeme: D adama; B āleme

456 Sekizini: B Sekkizin; D Sekkizini/-: B ol/Ĥudā: A Ĥudā

457 Hiç: A, C, D Hic/ādeme: D adam

458 Leyk: E Leyki

¹²³ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 18b 460 Her ʿaṁ yiyende ol dūr dānesi
Boğazında görünürdi loğması
- 461 Yarın erler böyle maḥbūb olalar
Cennet ehli ol cināna gireler
- 462 Alup anlar Yūsufi oldı revān
Kārbānuñ ḥalkına irdi ʿayān
- 463 Her kaçan Yūsufi anlar gördiler
Gözlerini aña diküp tūrdılar
- 464 Göz diküp aña iderler seyrini ¹²⁴
Atdılar māl u tavaruñ ḥayrını
- 465 Oldılar ʿıṣkıyla anuñ cümle fāṣ
Mālumuz dirler buña olsun şabāṣ ¹²⁵
- 466 Didiler nirden bu māhuñ pāresi ¹²⁶
Cümlemüz olduḡ bunuñ dīvānesi
- 467 Bu ʿaceb perīleruñ sulṭānıdur
Yāḥud ¹²⁷ cennet bāḡınuñ ḡilmānıdur

460 Her: D Hem/yiyende: A yirken; B, C iyende; D yeyinde/Boğazında görünürdi: A Boğazından görünür; B, C, D Boğazında görünürdi; E Görünürdi boğazından

461 erler: A anlar; D adam/böyle: A bunca/ol: C -

462 Alup: A, B, C Alub; E Aluban/anlar: E -/oldı: E oldılar/Kārbānuñ: A Kārubānı; B, C Kārubānıñ; D Kāribānıñ; E Kāribānıñ/ḥalkına: A ḥalkına/irdi: B oldı

463 kaçan: A kaçan; E *Her kaçan anı görince şaşdılar*/Yūsufi anlar: A Anlar Yūsufi/Gözlerini: A Gözlerin; E *Terk idüb işlerin aña üşdiler*/aṅā: A-/diküp: A dikib; B tiküb; C diküb/tūrdılar: A şordılar

464 diküp: E diküb/tavaruñ: E tavārın

¹²⁴ Bu iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

465 şabāṣ: E şebāṣ

¹²⁵ Aslında *şabāṣ* olması gereken kelime vezin gereği *şabāṣ* şeklinde yazılmıştır.

466 nirden: C nireden; E nerden/māhuñ: A, B, C, E mähın/pāresi: A bāresi/Cümlemüz: B, C Cümlemiz/bunuñ: B, C bunıñ

¹²⁶ Bu beyit D nüshasında yok.

467 perīleruñ: A berīleriñ; B, D perilerin; C pirilerin; E ol perīler/Yāḥud; E Bāḡ u/bāḡınuñ: A, B, C bāḡınuñ

¹²⁷ Birkaç beyitte görülen bu kelime vezni bozmaktadır.

- 468 Cümlesi Yūsufa meftūn oldılar
Girdiler ‘ışķına mecnūn oldılar
- 469 Vardı Yūsuf Mālikūñ dīvānına
Mālik oḥşayup oturdu yanına
- 470 Didi ādem midūr aşluñ māh-tāb
Ādemem didi aña Yūsuf cevāb

Hāzret-i Yūsufi kardaşları şatduğıdur.¹²⁸

- 471 Kārbānuñ geldüğini bildiler
Yūsufuñ iḥvānı cümle geldiler
- 472 Yūsufi Mālik yanında gördiler
‘İbr dilince Yūsufa söylediler
- 473 Kardaşı Şem‘ūn o dem dimiş aña
Biz seni kıl diyü virürüz buña
- 19b 474 Biz dirüz bunlara kaçğundur bu kıl¹²⁹
Söyleme yok kıl iderem bilmiş ol

468 Cümlesi: A Cümle

469 Vardı: C Vardılar/Yūsuf: E Yūsufa/Mālikūñ: A Mālikin; B, E Mālikin; C Mālik; D Mālikün/Mālik: B Melik/oḥşayup: A oḥşayub; B, E oḥşayu; C oḥşayub/oturdu: B oturdu

470 ādem midūr aşluñ: A ādem midūr aşlın; B, C ādemidūr aşlın; E aşlın ādemī/māh-tāb: A, B, C, D māh-i tāb/Ādemem: E Ādemim/didi aña Yūsuf: A deyü dedi Yūsuf; B didi Yūsuf aña; C didi Yūsuf; E söyledi Yūsuf

¹²⁸ Başlık B nüshasında okunmuyor. şatduğıdur: A şadğıdur; C *Ķarındaşları Yūsufi kārübān başına şatduklarıdur*; D *Hāzret-i çāha ḥalāş olup kārübānın içine geldigidir*.

471 Kārbānuñ: A, D Kārübānın; B, C Kārübānıñ; E Kārībānın/geldüğini: A, B, E geldigini

472 Yūsufi: A Yūsufi/yanında: C yanında/‘İbr: B ‘Arab; C Gayrı; D *Yūsufa ‘Arab dilince söylediler*; E ‘Abri/Yūsufa: A, B, C, E aña

473 E *Ķardaşın biri dimiş anda aña*/kıl: A, C, D, E kıldur/diyü: B deyü/virürüz: A, D virüz; C virürüz/buña: E aña

474 Biz dirüz: A Biz diriz; E Söylediler/bunlara: D bunları/kaçğundur: A, D kaçğundur; B, C kaçğundur; E kaç/Söyleme: E Sen dime/yok: D -/

¹²⁹ B nüshasında 19a sayfasına yanlışlıkla 14 a sayfası yazılmış. Bu yüzden 19b sayfasına geçtik.

- 475 Şatalum seni kulum ben söylegil
Var Mısır şehrini seyrân eylegil
- 476 Sen var anda çok 'acâ'ib göresin
Kullıguñ luftını anda bulasın
- 477 Didiler Mâlik bu oğlan kul durur
Korğar anlardan Yusuf dimez tırur
- 478 Bu bizüm kuldur firâr itmişdi bu
Nice gündür arar idük sū-be-sū
- 479 Mâlik iytdi kul ise baña şatuñ¹³⁰
Kaçmasından kurtuluñ anı atuñ
- 480 Anlar iytdi şatalum saña velî¹³¹
Küllî 'aybı var kaçucıdur belî
- 481 'Ādetidür dâ'imâ kaçar hemîn¹³²
Şatalum fikrinden olalum emîn
- 492 Mâlik iytdi alayım ammâ canum
Yok durur aqça metâ'um var benüm

475 Şatalum: A, D Şatalım; B *Şatalım biz kulum dahı söylegil*; E Şataram/kulam: D kulum/ söylegil: E söyle sen/Mısır: C Mısır; D Maşır/şehrini: A, D şehrine/eylegil: E eyle sen

476 çok: A çok/'acâ'ib: A, B, C, D, E 'acâyib/göresin: B, C göresen/Kullıguñ: A Kulluğın; B, C, E Kulluğın; D Kulluğu/luftını: E laṭifini/bulasın: B, C bulasan

477 Didiler: A *Didiler anda Mâlik Yūsuf kul durur*; D Didi/anlardan: A anda/dimez: E tırur

478 bizüm: A *Bu bizim kuldur firâr itmişdür*; B, C, D bizim; E bize/firâr: E qarâr/itmişdi: A, C, D itmişdür/bu: D yürü/Nice; C, E Niçe/arar idük: A, D arar idik; E arar ıduğ/sū-be-sū: B iş sebū

479 baña şatuñ: A baña şatun; B, C baña şatın; E şatın anı/Kaçmasından: A Kaçmasından/ kurtuluñ. A, C, E kurtulun; B kurtulın/atuñ: A, E atıñ; B, C atın

¹³⁰ D nüshasında bu beyitle sonraki beyit karışmış. Bu beytin ilk kelimesinin ardından sonraki beyte devam edilmiş. D *Mâlik itdi şatalım saña velî Küllî 'aybı var kaçucıdur belî*

480 Anlar iytdi: A Didi anlar; B Anda itdiler; C, E Anlar itdi; D Mâlik itdi/şatalum: A, B, D şatalım/kaçucıdur: A, E kaçucıdur; B kaçucıdur; C kaçucıdur; D kaçucıdur/belî: E velî

¹³¹ A nüshasında bu beyit ile sonraki beyit karışmış.

481 kaçar: A kaçar/Şatalum: A, B, D Şatalım/olalum: A -; B, D olalım

¹³² Bu beyit E nüshasında yok.

482 iytdi: A didi; B, C, D, E itdi/alayım: C alalum; D alayam/ammâ cānum: A cānım ammâ; B, C, D ammâ cānım/Yok durur aqça: A Yokdur aqça; B, E Hâzır aqça yok/metâ'um: A, B, C, D metâ'ım/benüm: A, D, E benim

- 483 Anlar iytdi biz metā¹³³ ı almanuz
Aķça az olsun biz azırġanmayuz
- 484 Mālik iytdi on sekiz aķça hemān
Var durur ķoynumda ŗimdi bu zamān
- 485 Anlar iytdi rāzıyuz virũn anı
Kũlli ^ı aybıyla alup varuñ anı
- 486 On sekiz aķçaya anı ŗatdılar
Ķullıġa anı giriftār itdiler
- 20a 487 Yũsufuñ ol kıymetine anlaruñ
İhtiyācı yoġıdı ol ħanlaruñ
- 488 Hem bilũrlerdi ħarām olduġını
İstemezlerdi anuñ çoķlıġını
- 489 Görđi Mālik gözleri toġ anlaruñ
Māla yoķdur ihtiyācı bunlaruñ
- 490 Didi Mālik kimsiñiz¹³⁴ iydũn bize
Yoķ mı ihtiyācuñuz dũnyāñuza

483 iytdi: A itdiler; B, C, D itdi/Aķça: A Aķça; B *Az olsun biz aza ġamlanmanuz*/biz: A -; C bizler/-: D aña/ azırġanmayuz: C ġanĩlerũz; D rāzĩyuz

¹³³ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

484 iytdi: A didi; B, C, D itdi/aķça: A aķça/Var durur: A Vardur/ķoynumda: B ķoynımda; D ķoynımda/ŗimdi: A -

485 iytdi: A itdiler; B, C, D, E itdi/rāzĩyuz: A, B, C, D, E rāzĩyuz/virũn: A, B, C, D, E virin/^ı aybıyla: A, B, C, D, E ^ı aybıla/alup: B, C, E alub/varuñ: A viriñ; B, C, D varın; E virin

486 aķçaya: A aķcaya/Ķullıġa: A, B, C, E Ķulluġa; D Ķulluġı

487 Yũsufuñ: B Yũsufın/ķıymetine: B, C ķimetine/bunlaruñ: A, C, D bunların; B, E anların/ol ħanlaruñ: A anların; B ol cānlariñ; C, D, E ol ħanların

488 bilũrlerdi: A bilũrdi; C bulurlar idi/ħarām olduġını: A ħarām olduġun; C ħarām olduġını; D, E ħarām olduġını/İstemezlerdi: A İstemezler/anuñ: A, C anıñ/çoķlıġını: A çoķluġun; B, D çoķluġını; C çoķluġunı

489 toġ: D toġ/anlaruñ: A, C, D, E anların; B anlarıñ/bunlaruñ: A anların; B bunlarıñ; C, D, E bunların

¹³⁴ Aslında -*siniz*, -*siniz* şeklinde olması gereken bu ek, bazen -*siñiz*, -*siñiz* şeklinde yazılmıştır.

490 Mālik: E sizler/kimsiñiz: A kimsiñũz; B kimsiz; D kimseñũz/iydũn: A, D, E idin; B idiñ; C din/ihtiyācuñuz: A, D ihtiyācıñuz; B, C ihtiyācıñız/dũnyāñuza: A, B, C, D dũnyāñıza; E diñũz bize

- 491 Böyle bir aĝn  tabi  at kıldu uz¹³⁵
Böyle kılı kem bah ya vird   z
- 492 Anlar iyt i a lumuz  bilme sen
Bir k l aldu  an  bizden  orma sen
- 493 Y suf i v n na   İbrice kel m
Didi benden ataya id   sel m
- 494 S yley   ol oĝl n  it rene¹³⁶
Başına fir at ĝam  get rene
- 495 S yley   oĝlu  Y suf atıldı di¹³⁷
K l diyü bezirgana  atıldı di
- 496 Ol ben m   n aĝlamasun fir ate¹³⁸
Mekrile d    m diy r-  ĝurbete
- 497 Git i k rda ları Y suf aĝladı
Fir at odıyla y reĝin daĝladı
- 498 M lik iyt i y  u a  aĝlama sen¹³⁹
Bo ına c n u ciger daĝlama sen

491 bir: B -/aĝn : B aĝniy ; D a  n /tabi  at: D  ayi  at /kıldu uz: B, C kıldı  z; D, E kıldı  z/ bah ya: B, C, D buh ya/vird   z: B, C virdi  z; D, E virdi  z

¹³⁵ Bu beyit A n shasında yok.

492 a lumuz : A a lım z; B, C a lım z /bilme sen: B bilme sin/k l: C k l/aldu : A, C, D, E ald n; B ald  / orma sen: B  ormas n

493 Y suf: A Y sufu /i v n na: A i v n na; D i v na/  İbrice: B   İbrince; C ĝayrıca; D   Arabice/ id  : A, B idi ; C, D, E idin/sel m: D e s-sel m

494 S yley  : A, C S yleyin; B S yle in/ol oĝl n : A ol oĝlunu; B oĝlun  ol; C oĝl n ol

¹³⁶ Bu beyit D ve E n shalarında yok.

495 S yley  : A, C, D S yleyin; B S yle in; E S yle kim/oĝlu : A oĝlun; B, C, E oĝl n/atıldı: D git i; E tabıldı/di: B -/ diy : A dey / bezirg na: B, D b zirg na/di: B -

¹³⁷ E nüshasında mısraların yeri deĝi ik.

496 ben m   n: C benim   n/aĝlamasun: C aĝlamas n

¹³⁸ Bu beyit A, B, D ve E nüshalarında yok.

497 y reĝin: A y rey n; D y reĝini; E *M lik a a ni   n aĝlars n didi*/daĝladı: A, C  aĝladı

498 c n u ciger: A y reĝi ni; D y reĝim  z/daĝlama: A, C  aĝlama; D daĝlamaz

¹³⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

- 499 Seni anlardan mu‘ azzez tutayım
 Ol ‘ azîz-i Mıṣra seni şatayım
- 500 Anda varup devlete ġarḳ olasın ¹⁴⁰
 Rıf‘ atile rāḫatı sen bulasın
- 20b 501 Sen bize lāyık degülsin nūr-ı tām
 Sen gerek ki olasın şāha ġulām
- 502 Eyle aġalardan ayrıldıñ sebeb
 Bu ecilden aġlar iseñ key ‘ aceb
- 503 Seni anlar kem bahāya şatdılar
 Kıymetüñ bilmezligile atdılar
- 504 Yūsuf iytdi anlar içün aġlamam
 Ben anuñçün yüregümi daġlamam
- 505 Anlaruñ bir atası var idi pîr
 Ol beni ġāyet severdi lā-naẓîr
- 506 Atadan beni ayırup atdılar ¹⁴¹
 Bir daḫı ‘ aybıla beni şatdılar

499 -: B, D, E Ben/anlardan: B daḫı seni; C, E seni daḫı/mu‘ azzez: C mu‘ azez; D mu‘ azez/ şatayım: A şatayım

500 varup: A varub/olasın: D olasan/Rıf‘ atile : D Ruḫ atile/sen: A -/bulasın: D bulasan

¹⁴⁰ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

501 Sen bize: B, C, E Bizlere/degülsin: A, C, D, E degilsin; B degilsen/-: A ey/gerek ki: C, E gerek; E gerekdür/olasın şāha: B, C şāha olasan; D olayasın şāha; E şāha olasın

502 Eyle: E Öyle/aġalardan: E oġladan/ayrıldıñ: A, C, D ayrıldın; B ayırdın; E ayırmaḳdan/Bu: B, E Ol/aġlar iseñ: B, C aġladığın; D aġlar isen; E aġladın sen/key: B, C bu; E ne

503 Seni anlar: D Ol seni hem/bahāya: B, C, D buhāya/Kıymetüñ: A Kıymetiñi; B, E Kıymetin; C Kımetin; D Kımetüñi/bilmezligile: A bilmeyüb; D bilmeyüp sen; E bilmezlige bil/atdılar: D virdiler

504 iytdi: A eyitdi; B, C, E itdi; D didi/anlar içün: A anlar icün; B anlaricün/anuñçün: A, B anıñcün; C anıñcün/yüregümi: A yüreyim; B, C, D, E yüregimi/daġlamam: A, C taġlamam

505 Anlaruñ: A Anlarıñ; B, C, D Anların/var idi: A, C varıdı

506 -: A *Kımetimi bilmeyüben atdılar*; B, C, D Ol pîr/Atadan: C Aġamdan; D Aġadan; E Ol aġamdan/beni: C, D, E -/ayırup: B, C ayırub; ayıruban/atdılar: E şatdılar/Bir daḫı: D Daḫı/beni: A anlar beni; D beni hem

¹⁴¹ A ve D nüshalarında mısraların yerleri deġişik. A nüshasında ilk mısra farklı.

- 507 Bunlar için ağlaram ben yâ emîr¹⁴²
Olmaduñ aḥvâl-i kâruma ḥabîr
- 508 Bir deveye bindürüp bir kûluna
Virüp anı girdi Mıṣruñ yolına

Ḥazret-i Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm vâldesinüñ ḳabrine indügidür.¹⁴³

- 509 Ol yoluñ yanı mezâristânıdı
Anda Yûsuf anası medfûnıdı
- 510 Ol mezâristâna varınca hemân
Vâldesi ḳabrine indi nihân
- 511 Dir ana ‘arz kıla(yı)m ḥâlüm saña
Gör ne ḳulm itdiler iḥvânüm baña
- 512 Beni ḳardaşlarum ana şatdılar
Ma‘şum iken ğurbet ile atdılar
- 513 Kimse yok ḥâlüm aña ‘arz eyleye
Atama varup bu ḥâli söyleye

507 Bunlar için: A, D ‘*Aybım için daḳı ayrıldı o pîr*; E Bunlarıçün/Olmaduñ: A *Ağladığım bunlar için yâ emîr*; B, E Olmadın; C *Ol benim aḥvâlcıġâzıma ḥabîr*/kâruma: B, E kârıma/ḥabîr: B ḥabîr

¹⁴² A ve D nüshalarında mısraların yerleri deġişik. Mısralar, B, C ve E nüshalarındakinden farklı.

508 bindürüp: A, E bindürüb; C bindürür/ḳulına: A, C ḳuluna/Virüp: A, E Virüb; C Virdi/girdi: A gitdi; E gönderüb/Mıṣruñ: A Mıṣır; B, C, D Mıṣrın; E Mıṣr/yolına: A, C yoluna; E iline

¹⁴³ Başlık B, C ve E nüshalarında yok. vâldesinüñ: A vâldesiniñ; D *Ḥazret-i anasınıñ maḳber üstüne geldigidür*/indügidür: A indigidür

509 yoluñ: A *Ol yol üzre bir gülistân varıdır*; B, C yolın; D yolun; E *Ol melik birle mezâristâna görüb*/yanı: D üstüne/medfûnıdı: A medfûrudı; B medfûn idi; E medfûn görüb

510 mezâristâna: A mezaristâna/varınca: B, C, E irince/Vâldesi: C Âvlidesi/indi: E itdi

511 ‘arz: A ‘arzi; B, C, D ‘arza; E *Diyyü ana ‘arz-ı ḥâl idem saña*/kıla(yı)m: A, B, C, D kılam/ ḥâlüm: A, B, C, D ḥâlüm/iḥvânüm: A -; B, C, D iḥvânım

512 ḳardaşlarum: A, B, C ḳardaşlarım; D *Didiler yâ ana beni şatdılar*; E *Ey ana sen bil ki beni şatdılar*/ma‘şum iken: B, C, D, E ma‘şumiken/ġurbet ile: E ġurbetile

513 yok: D yokdur; E *Kimse yok varub atama söyleye*/ḥâlüm: A aḥvâlimi; B, C ḥâlüm; D ḥâlumi/aña: A, D -/eyleye: C İleye/varup: A, B, C varub; E *Bu işi aña ḥaberdâr eyleye*/bu ḥâli: A ḥâlumi/söyleye: C söylye

- 21a 514 Yetmez elüm atama varup gidem
Bilmezem bu derdüme çäre n'idem
- 515 Ben bu gün olısaram sizden ırak¹⁴⁴
El-vedâ^c ey ata ana el-firāk
- 516 Yolumuzda var imiş çün bu kaçā
Biz gerek ki virelüm aña rızā
- 517 Söyleyüp böyle hazīn ağlar nihān
Görmez anı kul deve ider revān
- 518 Hayli varup ardına çok baqdı kul
Görmedi Yūsufi deve üzre ol
- 519 Bir mezār üzre dönüp gördi anı
Sen kaçar mısın diyü urdı anı
- 520 Kaçmayı kār eylemişsin kendüñe¹⁴⁵
Vākıf oldum ben senüñ ol fendüñe

514 Yetmez elüm atama: A Atama yitmez elim; B Yetmez elim ataya; D Atama yetmez elim; E Yetmez ilim ataya/varup: A -; B, C, E varub/gidem: A gideyim/-: C ben/derdüme: A, B, E derde; C burada; D derdime/-: B ben/çäre: C cäre/-: E ben/n'idem: A n'ideyim

515 bugün: B gün/olısaram: A, E olsam gerek; B olmalıyam; D olsam olmya/el-vedâ^c: B el-vidâ^c/el-firāk: A el-firāk

¹⁴⁴ A ve D nüshalarında mısraların yerleri değişik.

516 Yolumuzda: B Yolımızda; D Yolumızda/var imiş: A, C, D, E varımyış/çün bu: A cün bu; B, C böyle; E işbu/gerek ki: D gerekli; B, C *Kul gerek kaçā işe ola rızā*, E gerekdür/virelüm: A virelim; D olayım; E olalım

517 Söyleyüp böyle: A Bunları diyüb; B, C Söyleyüb böyle; D Bunları diyüp; E *Söyleyü ağlar hazīn böyle nihān*/hazīn: A hazin/Görmez anı kul; E Kul anı görmez; E D *Görmez anı kul ol deve üzre re 'ün*/ider: B gider

518 varup: A varub; B *Gitdi hayli ardına bakar o kul*; C *Gitdi hayli ardına baqdı o kul*; E *Gitdi bir hayli ırak ider bu kul*/ E *Yūsufi görmez deve üstinde ol*

519 Bir: E Bu/dönüp: A *Döndi girü bir mezar üstinde buldı ol*; B dönüb; C -; D *Döndi giri bir mezār üzre anı*; E varub/gördi: B, E görür/kaçar mısın: A *Gördi kaçarsın deyü vurdı ol*; C kaçar mısın; D *Didi kaçarsan diyü urdı anı*/diyü: C deyü

520 Kaçmayı: C Kaçmağı/eylemişsin: B iylemişsen; C, E eylemişsen/kendüñe: B, C kendiñe/ senüñ: B, C seniñ/ol: C, E bu/fendüñe: B, C fendiñe

¹⁴⁵ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 521 Ȧasret ile eyle bir āh eyledi
 Āhı anuñ göklere rāh eyledi
- 522 İytdi yā Rabbī bu ȧuldan dādum al
 Bir belāya uğradup zaȧmete ŗal
- 523 Ol ȧuluñ ŗell oldu eli itdi āh
 Kārbānı ȧapladı ebr-i siyāh
- 524 İtdi bārānını yire ser-nigūn ¹⁴⁶
 Kārbānuñ halkı oldu tedrügün
- 525 Ȧavf idüp bir birine ŗarıŗdılar ¹⁴⁷
 Bir yire derc oluban ağlaŗdılar
- 526 Mālik iytdi aramızda birūñüz
 Ġālibā fi‘li yaramaz ȧıldıñuz
- 21b 527 Her kim itdiyse ȧabāȧat sōylesün ¹⁴⁸
 Tevbe ȧılalum Ȧudā ref‘ eylesün

521 Ȧasret ile: D Ȧasretile; E *Ȧaçmadım dir ağlayu āh eyledi/eyle*: A -; B, C *Ağladı Yūsuf aña āh eyledi/anuñ*: A, C anıñ

522 İytdi: A *Didi yā Rab bu ȧuldan ȧaȧȧım aȧ*; B, C, E İtdi; D *Didi yā Rabbi bu ȧuldan ȧayfım al/ dādum*: B, C dādım/uğradup: A uğradıb; B, C, E uğradub; D uğrayup

523 ȧuluñ: A ȧulun; C, E ȧulın/ŗell: A yeŗil; B ŗel; C ŗeyl; D ŗīl/itdi: D etdi/Kārbānı: A, B, C, D Kārübānı; E Kārībānı/ȧapladı: A, B, C, E ȧabladı/ebr-i siyāh: A, B, C, E ebrū siyāh; D ayru siyāh

524 İtdi: A Eyitdi; D Etdi/-: B ol dem/bārānını: A, B, C yārānını; D yükleri; E bārānıñ/yire: B -/-: D ol/ser-nigūn: C ser-nügün; D sir-nigūn/Kārbānuñ: A, D Kārübānı; B, C Kārubanıñ; E Kārubanıñ/tedrügün: A, B, D tedrigün; C terrigün

¹⁴⁶ D nüshasında mısraların yerleri deȧişik.

525 Ȧavf: B Ȧovf/idüp: A, B, C, E idüb/ŗarıŗdılar: A sarıcdılar; D ŗaruŗdılar/Bir yire: A Yir yir; B, E Bir yere/oluban: B, E olunub

¹⁴⁷ A ve D nüshalarında mısraların yerleri deȧişik.

526 aramızda: B, C aramızda; D aramızdan; E *Mālik itdi bir ȧaȧā mı ȧıldıñız*/birūñüz: A, B, D birūñüz; C birūñüz/fi‘li: B, C fi‘li-i; E *Her kim itdi tevbe aña idiñiz*/ȧıldıñuz: A, B, D ȧıldıñuz; C ȧıldıñız

527 itdiyse: B, C itdi/ȧabāȧat: B, C āŗikāre/sōylesün: A, C sōylesin; D sōylesen/Tevbe: B Tōbe/ ȧılalum: B ȧılsın; C ȧılsın ki D ȧılalum/Ȧudā: A Ȧudā/ref‘ : A def‘/eylesün: A, C eylesin; D eylesen

¹⁴⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

- 528 Ol   ul iytdi y  em r m bilmiş ol¹⁴⁹
Ba a tesl m itd g   Ken   ni  ul
- 529  a mak  sterdi anı  arb eyledüm
Yine  a mak mı dilersin söyledüm
- 530 Bed-du     ıldı bize irdi bel 
Bir el m  ell olup oldum m btel 
- 531 Vardı M lik Y sufa ol dem hem n
O  ayı    ırın aldı ol zam n
- 532 Sen bize eyle du   yı y   abi¹⁵⁰
 tmese  bulur hel k ki i hepi
- 533  ıldı Y suf anlara  ula du   
M stec b itdi du  ısını  ud 
- 534 Ref  olup a ıldı gördiler  av ¹⁵¹
Ol  ulu  hem  ell eli buldı  if 
- 535 M lik ol dem a a ta s n eyledi
Bu u a     ib-ker metd r didi

528 em r m: B em rim; C em r; D em r sen/tesl m: D teslim/itd g  : B, C, D, E itdig n/Ken   ni: C Ken   n; D Ken   ni

¹⁴⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

529  a mak: A Ol  ul/ sterdi: A, B, C, D itdi ben/-: A y  em r/eyled m: A, B, D eyledim/Yine: B Yene; E Sen yine/mı: E -/dil rsin: A dil rsin; D, E dil rsen/s yled m: A, B, D s yledim

530  ıldı: A eyledi; D itdi/el m: A elem; B, C, D, E elim/ ell: A, D   l; B  el; C  eyl/olup: A, B, C olub; D, E oldu/oldum: D ol dem

531 O  ayı    ırın: A O  ayı    ırın; D O  ayı    arın; E    ırın o  ayı

532 Sen bize: C Did  sen; E Vir bize/du   yı: E du   sın/ tmese : B, C  tmesen; E *Yoksa hel ke varuruz biz hebi*/kişi: B i i

¹⁵⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

533  ıldı : A  ıldı   n/anlara: B anda; E * ıldı  ula anlara Y suf du   /-*: A bir/du  ısını: A du  ısın; C du  ısını; E *Ol bel  ref  oldu  ul budi  if */ ud : A  ud 

534 Ref  : A, B Def /olup: A, B, C olup/a ıldı gördiler  av : A acıldı hav  gördiler; B acıldı gördiler hav ; D hav  a ıldı gördiler/ ulu : A *Ol  ulu  destini s lim buldılar*, C  ulun; D *Ol  ulun hem desteni  a  oldılar*/hem: C ol/ ell: A, B, D  el; C  eyl

¹⁵¹ Bu beyit E nüshasında yok.

535 ta s n: A, B ta sin/eyledi: B söyledi/   ib-ker metd r: D    ib-ker merd r

- 536 Kārbānuñ halkına iytdi bilüñ
Kimse ƣalbine doƣunmasun bunuñ
- 537 Mālik aña şevb-i fāhır geydürür
Devesini bilesince yidürür
- 538 Rāhat olup yola düşdi kārban
Rāh-ı Mışra düşüp oldılar revān
- 539 Gelmedi Yūsuf Mışır diyārına¹⁵²
Biz gelelüm ol Zelīhā yārına

Zelīhānuñ Yūsufi düşünde gördügidür.¹⁵³

- 22a 540 Aḥmedī fetḥ eyle ‘ışķuñ bābını
Gir anuñ bezmine gör erbābını
- 541 Āşinā ol ‘ışķıla bul ƣurbeti
Sāķiden nūş it şarāb-ı ḥayreti
- 542 Vir Zelīhā ‘āşıkından sen ḥaber¹⁵⁴
Yūsuf-ı ma‘şūka baķ aña gider

536 Kārbānuñ: A Kārubān; B, C Kārubānıñ; E Kārībānın/halkına: A halkına/iytdi: A itdiler; B, C, D, E itdi/bilüñ: A, D beyān; B, C, E biliñ/Kimse ƣalbine: E ƣalbine kimse/doƣunmasun: A irmesin; B, C doƣunmasın; D toƣunmaya; E toƣunmasın/bunuñ: A, D ‘ayān; C, E bunuñ

537 fāhır: A fācır/geydürür: C gīdürür/Devesini: A Devesince; D Deveseni/bilesince: A bile; D bile anuñ/yidirür: B, D yedirür; C yirdürür

538 olup: A, B olub; E irdi/düşdi: C, E girdi/kārban: A, B, C kārubān; D kārıvan; E kārıban/düşüp: A, E işüb; B üşüb; C -

539 Gelmedi: C Geldi/gelelüm: B gelelim/ol: C -/Zelīhā: B Züleyhā/yārına: C yanına; E bārına

¹⁵² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

¹⁵³ Başlık B ve E nüshalarında yok. Zelīhānuñ: A Zelḥānıñ; C Zālīḥa vāķıyesinde Yūsuf ‘aleyselāmı gördügidür; D Züleyḥānuñ aşlı ve nesli beyān olunur./gördügidür: A gördügidür

540 ‘ışķuñ: A, D ‘ışķın; B, C ‘ışķıñ/bābını: D bābanı/anuñ: B Bezmine göre daḥı erbābını, C anıñ/erbābını: D erbābanı

541 ƣurbeti: B, C, E ülfeti/Sāķiden: A Sāķiden; B, E Sāķisinden; C Sāķisinden/nūş it: B, C, E al/ḥayreti: A ḥayreti; B, D ḥireti; E ḥasreti

542 Vir: E Vir bize/Zelīhā: B Züleyhā; D Züleyḥā; E Zelḥā-yı/‘āşıkından: A ‘āşıkdan/sen: B, C bir/ma‘şūka: A, D ma‘şūkı/baķ aña: A, D koy yolca

¹⁵⁴ A ve D nüshalarında mısraların yeri değişik.

- 543 ‘İşk-ı Zelhâdan haber söyle bize¹⁵⁵
Aşlı kimdür vir haber bezmümüze
- 544 Mısr ilinden tâ gide mağrib zemîn¹⁵⁶
Altı ay yol varılır eyle hemîn
- 545 Ol ilüñ sultânı Taymış şâh idi
Bir kıızı var ismi Zelhâ mâh idi
- 546 Ol ‘aşırda yoğıdı eyle güzel
Hüsn içinde yoğıdı aña bedel
- 547 Hayli begler ister ide nâm-zed
Eylemezdi ol Zelîhâ iltifât
- 548 Diñle aḥvâli ser-encâmı nice¹⁵⁷
Yūsufi düşünde görür bir gice
- 549 Çünkü Yūsuf ḥüsnine seyrân olur¹⁵⁸
Ol cemâle ‘âşık u ḥayrân olur
- 550 ‘İşk-ı Yūsuf tolar anuñ kalbine
Râğıb olur şâhibinüñ celbine

543 ‘İşk-ı Zelhâdan haber: A Ol Zelhâ ‘âşıkı; B ‘İşk-ı Zelhâdan haber; C ‘İşk-ı Zelîhâdan haber; D Ol Züleyhâ ‘âşıkı/kimdür: B bizden; C nirden; E bezden/bezmümüze: A bezmümüze; B nermimize; C bezmimize; D bizemize; E birimize

¹⁵⁵ Bu beyit B nüshasında bir beyit sonra.

544 ilinden: A ilinde/mağrib: B, D mağrib/ay: A, C, D aylık/varılır eyle: A, D arasıdır; C varılır il var; E varılır öyle

¹⁵⁶ A ve D nüshalarında mısraların yeri değişik.

545 ilüñ: A iliñ; B ilin; C ile; E iken/sultânı: E sultân/Taymış: C Tımuş; D Tamış/şâh idi; A, B, D, E şâhıdı/ismi Zelhâ: A ismi Zelîhâ; B Zelhâ adı; C idi Zelhâ; D ismi Zelhâ; E adı Zelhâ/mâh idi: A, B, E mâhıdı

546 eyle güzel: A aña bedel; B, E öyle güzel/içinde: A, B, D icinde/aña bedel: A öyle güzel

547 Hayli: A Hayle/hânlar: A, D begler/ister ide: A isterdi; B ister idi/nâm-zed: A, C nâm u zât; B nâm u zât; D nâm u zede/Eylemezdi: D Eylemezdi/Zelîhâ: A Zelhâ; B Züliyhâ; D Züleyhâ

548 ser-encâmı: A *Bir gice Yūsufi rü’yâda görür*; C ser-nicâmı; D *Bir gice ol Yūsufi düşde görür/ A Ol giceden ol aña ḥayrân olur*; C *Düşde görür Yūsufi ol bir gice*; D *Ol cemâl-i Yūsufi ḥayrân olur*

¹⁵⁷ Bu beyit B nüshasında yok.

549 ḥüsnine: A *Ol cemâle seyir idib meftûn olur*; B ḥüsnüne; E *Yūsufiñ ḥüsnine çün seyrân olur/ seyrân*; B, C ḥayrân/ A *‘İşkinuñ sevdâsına mecnûn olur*

¹⁵⁸ Bu beyit D nüshasında yok.

550 ‘İşk-ı Yūsuf: A Yūsufiñ ‘ışıkı/tolar: B dolar/anuñ: A -; C anıñ/şâhibinüñ: A, C şâhibiniñ

- 551 Rāḥatını kaldurur ol bir zamān
Gice gündüz āh ider ḥālī yamān
- 552 Vara vara incelüp olur za‘īf¹⁵⁹
Ṭāḳatı kalmaz olur ḡāyet naḥīf
- 553 Āteş-i ‘ışkı döküpdür sīneye
Söylemez aḥvālīni bir kimseye
- 554 Tābe-i ‘ışk içre ol leyl ü nehār
Ḳavrulurdu söylemez iderdi ‘ār
- 22b 555 Atası bir gün aña iydür kızum
Söyle aḥvālūñ baña iki gözüm
- 556 Erden özge eksügün yokdur senün
Ne sebebeden rāḥatı yokdur canuñ
- 557 Nice ḥanlar isteyor benden seni
Sen begen gör birine virem seni
- 558 Ol didi ben her kişīye varmazam
Ḡayrı erleri gözüme almazam
- 559 Gözlerem ḥurşīdi aḥter n’eylerem¹⁶⁰
Baḥre daldum dürr-i yektā dilerem

551 Rāḥatı: A Rāḥatı; B, E *Gice gündüz āh u vāh ider nihān*; C *Gice gündüz āh ider dā’im*
hemān/ḥālī: A, C ḥālīm; B, E *Rāḥatı yok incelür ḥālī yaman*

552 incelüp: A incelenüb/za‘īf: A za‘īf/naḥīf: A maḥīf

¹⁵⁹ Bu beyit B, D ve E nüshalarında yok.

553 ‘ışkı: E ‘ışkı/döküpdür: A, D döker ol; C dökübdür; E dökmüş/Söylemez: B, C Söylemezdi/
aḥvālīni: B, C ḥālīni; E aḥvālī/bir: E hiç bir

554 içre: A, D icre/nehār: D nihār/Ḳavrulurdu: A Ḳavrilırdı; E Ḳavrulur

555 bir gün aña: A aña bir gün/kızum: A, B, C, D, E kızum/aḥvālūñ: A derdin; D derdin ne; B, C
aḥvālīn; E aḥvālīñ/baña: E otağa/iki: E ey/gözüm: B gözüm

556 eksügün: A eksiyiñ; B, D eksügin; C eksügün/senün: A, B, C seniñ/rāḥatı: A, E rāḥatıñ/cānuñ: A,
C, B cāniñ; E seniñ

557 Nice: C Niçe/ḥanlar: A ḥanlar/isteyor: D istiyor/benden: E bekler/begen: D, E bugün/birine: A
birin; E birini/virem: C virüm

558 ben: A, D -/her kişīye: A, D yā ata ere/gözüme: E gözime

559 Gözlerem: C, D Gözlerim/n’eylerem: D n’eylerim/daldum: C, D daldım/dilerem: D dilerim

¹⁶⁰ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

- 560 Derdümüñ dermānı yoǵdur em idem
Söylenilmez ben aña bilmem n'idem
- 561 Bu sözinden atası bildi anı
Birine 'āşık durur anuñ canı
- 562 Atası iytdi baña söyle kızum
Sen birine olmsın 'āşık gözüm
- 563 Şaqlama benden sen anı söylegil
Derdüñe dermān iderem şöyle bil
- 564 Ol Zelīḥa dir ata ben uyuram
Vāqı' amda bir cemāli görürem
- 565 Göreli ben aña meftūn olmışam
'Āşık-ı dīvāne mecnūn olmışam
- 566 Levḥ-i ḳalbe naḳş olunmış ol cemāl¹⁶¹
Ol rikābında ğulām olmış me'āl
- 567 Cān göziyle görürem dā'im anı
Olmışam ḥayrān itürmişem beni
- 568 Rāḥatum yoǵdur ḳarārüm ḳalmadı
Gitdi elden iḥtiyārüm ḳalmadı

560 Derdümüñ: A, B, C Derdimiñ/em idem: B, C, E n'eyleyim/Söylenilmez: B Söylenimez; E *Söylemezem bilmezem ne söyleyim*/ben aña bilmem: A bilmem aña; B, C bilmezem aña/n'idem: B, C ne söyleyim

561 sözinden: A, D sözünden/'āşık durur: A 'āşık mısıñ; D 'āşık mısın/anuñ cānı: A kızım didi; C anıñ cānı; D iki gözüm cānı

562 iytdi: A, C, D, E itdi; B didi/baña: B aña/kızum: A, B, C, D kızım/gözüm: A *Birine 'āşık mısın iki gözüm*; B gözüm; D *Birine 'āşık mısın iki gözüm*

563 utanma: A, D sen anı/söylegil: C söyle dil; E söyle sen/Derdüñe: A, B, C, D Derdiñe/dermān iderem: B, C idem 'ilācı; E *Derdüve idem 'ilāc işini ben*

564 Zelīḥa: A Zeliḥa; B Züleyḥa; D Züleyḥa/ata: D aña/Vāqı' amda: D Vāqı' imda/-: D ben/ görürem: B, E buluram

566 Levḥ-i: B Lövḥ-i/olunmuş: B olunmuş/me'āl: E ḥayāl

¹⁶¹ Bu beyit A, C ve D nüshalarında yok.

567 görürem: B gördim/dā'im: E dāyim/ḥayrān: B, C ḥayrānı/itürmişem: B itürdim; C itürdim/ beni: C cānı

568 Rāḥatum: A, B, C, D Rāḥatım/yoǵdur: E gitdi/ḳarārüm: A, B, C, D ḳarārım/iḥtiyārüm: A, B, C, D iḥtiyārım

- 23a 569 Bilmezem ol baña ne fend eylemiş
Zencir-i ʿışka beni bend eylemiş
- 570 Bu şekilde bu simāda bir ricāl
Cümle cismi aña uygun pür-kemāl
- 571 Kemügi içre görünür iligi
Vaşfa gelmez yüzünñ enverligi
- 572 Atası iytdi bu şüretde kızum
Şehrümüzde böyle âdem yok gözüm
- 573 Bu şıfatda beni âdem mi olur
Ġayrı olunca saña rām mı olur
- 574 Ey benüm iki gözüm yatınca sen
Şor yirini ismini aşlını sen
- 575 Niredendür aşı gör âdem midür¹⁶²
Yâ melek mi yâ perî mi cin midür
- 576 Yatdı Zelha gördi şorar adını
Aşlını hem şehrini bünyādını

569 fend eylemiş: A fendeylemiş/Zencir-i ʿışka: A Zencir-i ʿışka; B Zencir-i ʿışkına; D Zincir-i ʿışkı
570 şekilde: D şikilde/simāda: B, C, D simāda/bir ricāl: E bu cemāl/uygun: B uyğunun/pür-kemāl: A
bür-kemāl

571 içre: A icre görünür: A görünür; B, C *Görünür kemügi içre iligi*/yüzünñ: A yüziniñ; B, E yüzünñ;
C yüzünñ; D yüzenün/enverligi: A, C envärligi

572 şüretde: A, B, C, E şüretde; D sürete/kızum: A ey kızum; B, C, D kızum/Şehrümüzde: A
Şehrimüzde; B *Yokdur âdem şehrimizde ey gözim*; C *Yokdur âdem şehrimizde ey gözüm*; D
Şehrümüzden/âdem: D adım/yok: A, D yokdur/gözüm: A, D gözim

573 benî âdem mi olur: A adam olamaz; D beni adam mı olur; E hiç benî âdem olur/Ġayrı: D Ġayrısı;
E Ġayrılar/olunca: A, E olursa; C olunca; D olsa/rām mı olur: A ram olamaz; D rāh mı olur; E rām
olur

574 benüm: A, B, C, D benim; E *Ey gözüm nûrı yatınca göresen*/iki: B ikki/gözüm: D gözim/-: A bir
dağı/yatınca: A görince/yirini: A *İsmi yirini şor görince sen*; B yerini; D *İsmi yirini şor görince
sen*

575 Niredendür: B neredendür/aşı: B aşlını/âdem midür: D adam mıdır/melek mi: A melik mi/perî yâ:
A bir midür; B *Yâ melek yâhud perî yâ cinni midür*; E *Yâ melek yâhud perî yâ cin midür*/cin midür: A
cinni midür

¹⁶² C nüshasında buradaki dört beyit kağıt nemden yıprandığı için tam okunamıyor.

576 Zelha: A Zelha; B, E *Zelha*/gördi şorar: A sordı gördi; C gördi şorur; E gördi sordı/ A, D *Aşlın
adam mı di şehrin adını*

- 577 Söyledi kim aña nesl-i âdemüz
Yûsuf adum Mısr-ı Kâhir şehrimüz
- 578 ‘İşkum itdiyse senün kalbüne yol
İster iseñ gel beni Mısr içre bul
- 579 Ben Mısr sultānıyam bilgil beni
Mısr gel alsam gerek âhır seni
- 580 Ol Zeliḥānuñ uyanur gözleri
Atasına söyledi bu sözleri
- 581 Ol didi sultān-ı Mısr olan emīr¹⁶³
Bed-liḳādur çehresi kendisi pīr
- 23b 582 Bu şekil ki vaşf idersin yā kızum¹⁶⁴
Ol degüldür Mısr sultān ey gözüm
- 583 Ol Zeliḥā iytdi yā ata anı
Almalıyam ‘âkıbet bilgil bunı
- 584 Sen beni vir şehr-i Mısr varuram
Yoksa ‘ışkıla helâki buluram

577 Söyledi kim: A Söylenildi; B Söylendi; D Söylenürdi; E Söyletürdi/nesl-i: D neslini/âdemüz: A, D adamuz; B âdemiz/adum: A, B, D adım/shërimüz: A, D şehrimüz; B, C şehrimiz

578 ‘İşkum: A, B, C, D ‘İşkım/itdiyse: C itdi/senün: A, B, C seniñ/-: C ki/kalbüne: A kalbiñe/İster iseñ: B, C, E İsterisen; D İsterisin/içre: A icre

579 bilgil: B biygil/âhır: D âhır

580 Zeliḥānuñ: A Zelḥanıñ; B Züleyḥanıñ; C Zeliḥanıñ; D *Ol Züleyḥā üḥudan açdı gözleri*

581 Mısr: C Mışra; D Mısr/Bed-liḳādur: E Bed-liḳā/çehresi: B, D çehrede; E bed-çehredür/ kendisi: C kendüsi

¹⁶³ Bu beyit A nüshasında yok.

582 şekil ki: B şekilli; C şekilde/vaşf idersin: A vaşfidersin; C vaşf idersen/kızum: A, B, C, D kızım/Mısr: D Maşra/gözüm: B, C gözüm

¹⁶⁴ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

583 Zeliḥā: A Zeliḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/iytdi: A didi; B, C, D itdi/yā: A ey/ata: D atam/‘âkıbet bilgil bunı: B Mışra şāh olan cānı; C Mışra şāh olan ḥanı

584 Sen beni vir: C Vir beni sen/şehr-i Mısr: A, D şāh-ı Mısrı/varuram: A, D aluram; E vararam/helâki: A helâke; B, C helâki; D hilâke/buluram: A, D varuram

- 585 Atası görüp anı fikr eyledi
Virmesem bu kız helāk olur didi
- 586 İlçi gönderdi Mışır sultānına
Varuban irdi anuñ dīvānına
- 587 Ol Mışır şāhı melik Reyyānıdı
Ol vaķitde Mışra ol sultānıdı
- 588 İlçi virdi nāmesini eline¹⁶⁵
Şanki virdi kuvveti bedenine
- 589 Yazmış anda bir kızum var bil anı
Ben saña gördüm münāsib al anı
- 590 Bir vezīrūñ baña gönder istegil¹⁶⁶
Men^c iden olursa anı dost degül
- 591 Bu canum sevmiş seni virdüm saña
Bir münāsib ādemūñ gönder baña
- 592 Bundan aḥsen var mıdur söz yā ricāl¹⁶⁷
Bir kişi saña diye gel kızum al

585 görüp: A, B, C, E görüb/anı: B, C bunı; E beni/fikr eyledi: A, D fikri eyledi; C fikri iledi/
Virmesem: C Virmem/bu kız: A, D bunı/helāk: D hilāk

586 İlçi: A Elci; D İlci/gönderdi: B, C göndürür; D göndürdi; E götürdi/Mışra: D Maşrı/anuñ: C anıñ

587 melik: E melik/Reyyānıdı: D Rāyānıdı/Mışra ol: D Maşrı ol; E Mışrda/sultānıdı: E sultān idi

588 İlçi: A Elci/nāmesini: D nāmeseni/eline: E iline/virdi: E vardı/kuvveti: A kuvvetini/bedenine: A
fertine; D her tenine; E firķatine

¹⁶⁵ Bu beyit C nüshasında yok.

589 kızum: A, B, C, D kızım/gördüm: B, D gördüm/al: A ol/anı: D seni

590 vezīrūñ: A, B, D vezīrin; C vezīriñ/gönder: B göndür/olursa: B alursa; D olsa/dost degül: C dost
degül; D bir dost a gıl

¹⁶⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

591 Bu cānum: A, B Bu cānım; C Dir cānım; D Cānımı/sevmiş: B sövmüş/seni: A kızım/virdüm: A
virem; B, C, D virdim; E gönder/saña: E baña/Bir münāsib: B İsteyecek; C İsteyecek; E *Bir vezīrin
isteyü virem saña*/ādemūñ: A, B ādemiñ; D adamuñ/gönder: A, B, C, D göndür

592 var mıdur: A var mıdır; E *Ben şirin gördüm bu sözi yā ricāl*/söz yā ricāl: A hiçbir maķāl/gel: C -
/kızum: A, B, C kızım

¹⁶⁷ Bu beyit A nüshasında iki beyit önce. D nüshasında yok

- 593 Çün işitdi kıız alur ol nā-tüvān
Pīr iken oldı melik bir nev-civān
- 594 Koşdı gönderdi aña nice vezīr
Tuḥfeler gönderdi aña lā-naẓīr
- 24a 595 On sene kıymet ḥarācı Mısrınıñ
Boynına bir ḥalka gönderdi anuñ
- 596 Çenberi zerle düzilmiş cevheri ¹⁶⁸
Gözleri şimşek kılurdi enveri
- 597 Şāh-ı Taymışa çün anlar irdiler
Buluşup ol tuḥfeleri virdiler
- 598 Anları alup ḳabūl itdüm didi
Āyinine kızını ‘aḳd eyledi
- 599 Nice yükler tuḥfeler cihāzıla
Rāh-ı Mışra girdi ṭabl-bāzıla
- 600 Gice konar gün göçerek gitdiler
Ol Mısr şehrine bir gün yetdiler

593 Pīr iken: C, D, E Pīriken/melik: E melīk/bir: C, E -/nev-civān: B nū-cüvān; C nev-cüvān; D nū-civān

594 Koşdı: A Koçdı; E Koşdı/gönderdi: A, C, D göndürdi; B gönderür; E göndir/vezīr: D vezir; E virür/gönderdi: A, B, C, D göndürdi/lā-naẓīr: A lā-naẓīr

595 kıymet: A, B, D kīmet/ḥarācı: A ḥarācı/Mısrınıñ: A, B, C Mısrınıñ/Boynına: A Boynuna; D Boyununa; E Yolına/ḥalka: A ḥalka/gönderdi: A, B, C, D göndürdi/anuñ: A, B, C anıñ

596 zerle: E altuna/düzilmiş: B, C düzülmüş; E düzmiş/cevheri: B cevheri/şimşek: B ḥayra; E *Göz kamaşdurur baḳınca enveri*/enveri: C envārı

¹⁶⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

597 Taymışa: C Taymuşa; D Ṭamışa/çün: A -; D cün; E ki/anlar: E bunlar/Buluşup ol: A, B, C Buluşub ol; E Buluşuban/tuḥfeleri: A tuḥfeler

598 alup: A, B, C, E alub/itdüm: A, B, C, D itdim/Āyinine: A Āyince; E Altınca/‘aḳd eyledi: D ‘aḳde eyledi

599 tuḥfeler cihāzıla: A tuḥfeler cehāzile; C tuḥfeler cihāz ile; E cihāzıla tuḥfeler/girdi: A, D girdiler/ṭabl-bāzıla: A, D biñ nāzıla; B, E ṭablu-bāzıla; C ṭaplu-bāzıla

600 konar: C konub; E *Gün göçerek dün konaraḳ gitdiler*/gün göçerek: A gün geçer; C göçerek hem; D gün göçerik/bir gün: D çünkü; E *Şehr-i Mışra varub anlar yetdiler*/yetdiler: A yendiler; C, D yitdiler

- 601 Şehr-i Mıṣruñ halkı baḥşin eyledi
Ol cihāza cümle taḥşin eyledi
- 602 Düğüne ulu tedārik kırdılar¹⁶⁹
Nice gün ṭabl u naḳāre urdılar
- 603 Kıydılar gerdege ol dür-dāneyi
Şaldılar ol dalğaçı¹⁷⁰ divāneyi
- 604 Ol dür-i yektâyı almaḳ diledi
Gör nice ḥāfız anı ḥıfz eyledi
- 605 Ol Zeliḥā çün niḳābından nihān
Baḳa ṭururdı göre anı ‘ayān
- 606 Kıdret-i Yezdānı sen gör yā kişı
Ḥikmetiledür Ḥudānuñ her işi
- 607 Hızır arar hırsıza tuş eyledi¹⁷¹
Ṭūṭiye yoldaşı bayḳuş eyledi
- 24b 608 Ol Zeliḥā göricek anı nihān
‘Aḳlı gidüp yire düşdi nā-gehān

601 Mıṣruñ: A Mıṣır; C Mıṣrın; D Mıṣrın/baḥşin: A taḥşin: B taḥşin; D baḥşin; E baḥş/cihāza: D, E cihāzı/taḥşin: B taḥşin

602 tedārik: B, D tedārek/nice: C niçe/gün: D -/ṭabl u: C ṭapl u; D ṭabl u hem/naḳāre: A, D naḳāre; B niḳāre

¹⁶⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

603 Kıydılar: A Kıydular/gerdege: B, C, E zifāfa; D girdege/dür-dāneyi: D dür-dāniyi/ol dalğaçı: A ol dalḡıcı; D ol dalḡıcı; E dalḡınçı ol

¹⁷⁰ Kelimenin anlamı tespit edilemedi.

604 dür-i: A, B, D, E dürr-i; C dürr ü/yektâyı: A yiktâyı/ḥāfız: B, C *Ḥāfızı gör anı maḥfūz eyledi*; D ḥāfızı; E *Ḥāfızı gör nice maḥfūz eyledi*/ḥıfz: D ḥıfzı

605 Zeliḥā: A Zelḥa; B, D Züleyḥā/çün: A cün/niḳābından: B niḳābında/Baḳa ṭururdı: A Baḳa ṭurur; E Baḳa ṭurdu/göre anı: A göreym bir; E göre bir kez bil

606 sen gör: A görseñ: B, E gör sen/Ḥudānuñ: A Ḥudānıñ; B, C Ḥudānıñ

607 Hızır: D Ḥazır; E Hızır/arar: C, E ararken; D arardı/hırsıza: E hırsız/Ṭūṭiye: B Ṭūṭaya; D Ṭūṭiye; E Ṭūṭiye/yoldaşı: E yoldaş/bayḳuş: E bayḳuş

¹⁷¹ Bu beyit A nüshasında yok.

608 Zeliḥā: A Zelḥa; B Züleyḥā; D Züleyḥā/göricek anı: B anı görince; C anı görünce/‘Aḳlı gidüp: A ‘Aḳlı gidüb; B, C ‘Aḳlı gitdi; E Gitdi ‘aḳlı/yire düşdi: B, D yere düşdi; E düşdi yere/nā-gehān: C, D nā-gihān

- 609 Ol melik çün anı ‘ âkıl görmedi ¹⁷²
Taşra vardı el ‘ arūsa urmadı
- 610 Geldi ol tāye Zelīhā yanına ¹⁷³
Gördi anı düşdi âteş cānına
- 611 Mā-i verdi saçdı anuñ yüzine ¹⁷⁴
Geldi ‘ aklı ol zamān kendözine
- 612 Didi ey tāye bu düş mi yā hayāl ¹⁷⁵
Çıkmadı ol aradıgum nūr-cemāl
- 613 Atamuñ sözine uymadum sebab ¹⁷⁶
Ol durur başuma geldi bu ‘ aceb
- 614 Bed-liqādur söyledi anda baña ¹⁷⁷
Yā n’içün oldum muhālif ben aña
- 615 Ben bu ‘ âlem içre bir nām eylerem
‘ Āleme kendümi bed-nām eylerem

609 melik: E melik/çün: A cün/el: C elin; E ol/‘ arūsa: B ‘ urūsa; C aña; D ‘ urūşa/urmadı: E varmadı
¹⁷² E nüshasında mısraların yeri değişik.

610 Zelīhā: A *Tāyesi geldi Zelīhā yanına*; B, C Züleyhā; D *Tāyesi geldi Züleyhā yanına*/anı: A *Görüb âteş düşdi anuñ cānına*; B -; D *Görüb âteş düşdi anuñ cānına*

¹⁷³ C nüshasında buradaki dört beyit kağıt yıpranmış olduğundan için tam okunamadı. E nüshasında mısraların yeri değişik.

611 Mā-i verdi: A Māh-i verdi; B *Gül şuyı saçdı anıñ gül yüzine*; D Māha verdi; E *Çün gül-ābı saçdı ol gül yüzine*/saçdı: A sacdı/anuñ: A anıñ/yüzine: D yüzüne/Geldi ‘ aklı: E ‘ Aklı geldi/ kendözine: A kendine; D kendözüne; E kendizine

¹⁷⁴ E nüshasında mısraların yeri değişik.

612 düş mi: B diş mi/ey: C yā/hayāl: A hayāl; E cinān/Çıkmadı: A Cıkmadı; D Çakmadı/ aradıgum: A, B, C, D, E aradıgım/nūr-cemāl: E bu cüvān

¹⁷⁵ E nüshasında mısraların yeri değişik.

613 Atamuñ: B, C Atamıñ/sözine: D sözüne/uymadum: A, B, C, D uymadım/Ol durur: A Oldur/ başuma: A, B, C başıma

¹⁷⁶ E nüshasında mısraların yeri değişik.

614 söyledi anda: B anda söyledi/n’içün: A n’içün

¹⁷⁷ E nüshasında mısraların yeri değişik.

615 Ben: B -/içre: A icre/bir nām: D bed-nām/eylerem: D eyledim/kendümi: A, B, C, D kendimi; E *Kendimi bu ilde yektām eylerem*/eylerem: D eyledim

- 616 ‘Āşıkam geldüm bu ‘ışkuñ iline¹⁷⁸
Cānumı ĩşār iderem yolına
- 617 İhtiyār itdüm ölümü qalmazam
Qatl iderse ben buña rām olmazam
- 618 Görđi hālīş niyyetini ol Ğanī
Gör nice hıfz ider ol hālīş canı
- 619 Geldi hādım didi tenhā eyleyüñ
Şāh irer sulţāna anı söyleyüñ
- 620 Gıtdiler andan hālāyıklar hemān
Ol Zelīhāyı Hūdā kıldı nihān
- 25a 621 Bir ecinnī kızını gönderdi ol
Ol melike var musahhar didi ol
- 622 Ol melik ol kızıla itdi zifāf
Oldı ol cinnī kızıla sine-şāf
- 623 Aḥmedī sen kudret-i Yezdānı gör
‘Aqluñ irmez hikmet-i Raḥmānı gör

616 ‘Āşıkam: B ‘Āşıkım/irdüm: A geldim; B, D irdim; C iderem/‘ışkuñ: A, B, C ‘ışkıñ/iline: A eline/Cānumı: A, B, C, D Cānımı/ĩşār: A, B ĩşār; C irşād; D ĩsār/yolına: C, D yoluna

¹⁷⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

617 itdüm: A etdim; B, C itdim; E itdi/ölümü: E ölüm/iderse ben: E olunursam/buña: D buna/rām: A rim

618 hālīş: A hālīş/niyyetini: D niyyetini; E niyyeti/ol Ğanī: D ol Ğani; E oldığını/Gör nice: A Görünce/hıfz ider: A, D maḥfūz ider/cānı: A, C, D anı

619 eyleyüñ: A idiñüz: B, C, E eyleyin; D idiñüz/söyleyüñ: A *Kimse olmasın burada gidiñüz*, D *Nikse olmasın burada gedenüz*

620 Gıtdiler: A Getdiler; E Gitdi/andan: B anda; E yanından/hālāyıklar: A hālāyıklar/Zelīhāyı: A Zelīhānı; B Zülhāyı; D Zülhāyı/ kıldı: A kıılır

621 ecinnī: D ecenni/gönderdi: A, B, C, D göndürdi/melike: C melīke; E *Ol musahhar ol melīke didi ol*

622 melik: C, E melīk/kızıla: E kız ile/itdi: B, C, E oldı/zifāf: A nifāf; B zikāf/cinnī: A ecinnī; D cinni/sine-şāf: B, C sine-şāf; D sene-şāf

623 Yezdānı: B, E Yezdāna/gör: B, C, E baq/‘Aqluñ: A ‘Aqlıñ; B, C, D ‘Aqlın; E *Var ise ‘aqlıñ al andan bir sabak*/Raḥmānı: A Yezdānı; B, C Raḥmāna/gör: B baq

- 624 Gicelerde Zelḥayı pinhân ider¹⁷⁹
Ol melike cinniî miḥmân ider
- 625 Kâfire idi Zeliḥa ol zamân¹⁸⁰
Büte ṭapardı ṭanımazdı imân
- 626 Yûsufuñ ol ḥâtırıyçün ol Ğani
Dostına şaḳlar nice kâfir zenî
- 627 Bunda nûkte var bize mü' min aḥî
Anı i' lâm ideyim añla aḥî
- 628 Kâfire zen sevdi mü' min ḳulını
Ḳalbine şaldı muḥabbet meylini
- 629 Ğayra meyyâl olmadı bir zerrece
Ḥâfızı ḥıfz itdi anı her gice
- 630 Virmedi 'ırzını aḡyâra anı
Şaḳladı mührile ol yâre anı
- 631 Virmedi aḡyâra andan bir sehim¹⁸¹
Var ise 'aḳluñ buña eyle fehîm

624 Zelḥayı: A Zelḥayı; C Zeliḥayı/pinhân: A bünhân; C nihân; D penhân/melike: C, E melîke/cinniî: A, E cinniî; C cinnî; D cinneyi/miḥmân: C miḥân; E pinhân

¹⁷⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

625 Zeliḥâ: A ol Zelḥâ; B Züleyḥâ; D ol Züleyḥâ/Büte: B, C, D, E Püte/ṭapardı: A, C ṭabardı; D ṭapar idi/ṭanımazdı: B tanımmazdı

¹⁸⁰ Bu beyit B nüshasında iki beyit önce.

626 Yûsufuñ ol: C Yûsufuñ/ol: E -ḥâtırıyçün: A ḥâtırycün; E ḥâtırı içün/Dostına: A Dostuna; C Dosta/-: C gör/zenî: E anı

627 A *Bunda vardur mü' mine nûkte daḥr*, D *Bunda vardur mü' mine nûkte daḥl*/ideyim: A idelim; E idelüm/añla: B, E diñle/eḥî: A, E daḥı

628 mü' min: D mü' mîn/ḳulını: A, C ḳulunı; B ḳulina/şaldı: E ḳoydı/muḥabbet: B muḥıbet; C muḥıbbet/meylini: B meylini; C mîlini

629 Ğayra: A, E Ğayrıya/meyyâl: A, E meyl/olmadı: A, E itmedi/ol: B, C, D, E bir/zerrece: B, C zerrece; C zerece/ Ḥâfız: A Ḥâfız; C Ḥıfz iderdi ol melîkden her gice/ḥıfz itdi anı: A ḥıfz itdi; B anı ḥıfz iderdi

630 Virmedi: D Vermedi/'ırzını: C, D 'arzını/mührile: A, E ol mührile; B, C mihriyle/ol yâre: A ol yâre

631 Virmedi: D Vermedi/andan: B anda/sehim: C, D sehim/'aḳluñ: B, C, D, E 'aḳlın/buña: B bu aña; D bu işe/eyle: B iyle; D ḳılsa/fehîm: D fehîm; E mühîm

¹⁸¹ Bu beyit A nüshasında yok.

- 632 Sen Һu mü ’min sen ki dostı Teñrinüñ
Қalbüñe girmiş muhabbeti anuñ
- 633 Küfr ü şirke zerre kılmazsın Һırām
Ol imānuñ nice Һıfz itmez müdām
- 634 Ol saña ‘arz eylemiş ĩmānuñı
Aña aғыār eylemiş şeytānuñı
- 25b 635 Һālīş itdünse muhabbet Rabbüñe¹⁸²
‘Irzuñı aғыāra virdürmez saña
- 636 Ger muhabbetüñ olursa ğayra қul
Қalbüñe bulur senüñ aғыār yol
- 637 Beklemez Һāfız seni ‘ırzuñ gider¹⁸³
Yıķılur dīn daһı ol feyzüñ gider
- 638 Yā ĩlāhī қıl mükemmel ‘ırzumuz
Her dü ‘ālem yıķma yā Rab feyzümüz
- 639 Yā aһı bu dīnüñ üzre қā ’im ol
Һаққа қıl meyl ü muhabbet dā ’im ol

632 Һu: A, B, C, D, E Һū/mü ’min: D mü ’mīn/sen ki: A -/Teñrinüñ: A, B, C, D Teñriniñ; E Tengriñ/Қalbüñe: A, C Қalbiñe/muhabbeti: B, C, D muһıbbeti/anuñ: A, B, C anıñ

633 Küfr ü şirke: A, B Küfr-i şirke; C Küfr ü şirki; D Küfre şirke/zerre: C zerre/қılmazsın: B itmesin; C itmizsin/Һırām: A Һarām/ĳmānuñ: A, D ĳmānın; B, E ĳmānı; C ĳmānıñ

634 eylemiş: B, C eyledi/ĳmānuñı: A, B, E ĳmānıñı; C ĳmānıñ/şeytānuñı: A, B, D, E şeytānıñı; C şeytānıñ

635 itdünse: B, C, E itdinse; D itdiñse/muhabbet: B muһıbbet; C muһabet; D muһıbbeti/Rabbüñe: D aña/‘Irzuñı: B, E ‘Irziñı; C ‘Arziñı; D ‘Irzını/Virdürmez: C Virdirmez; D Verdirmez

¹⁸² Buradaki altı beyit A nüshasında yok.

636 muhabbetüñ: B muһıbbetiñ; C muhabbetiñ; D muһıbbeti/ğayra: C, D ğayrı/senüñ: B, C seniñ/aғыār: B, D aғыāra

637 ‘ırzuñ: B, D ‘ırzın; C ‘arzın/Yıķılur: B Bitüb/dīn: B, C ĳmān/daһı: C dīn/ol: B, C -/feyzüñ: B feyzin; C feyzin; D feyzin

¹⁸³ Bu beyit E nüshasında da yok.

638 Yā ĩlāhī: E Rabbenā sen/mükemmel: D mükemel/‘ırzumuz: B, D ‘ırzımız; C ‘arzımız/yıķma: D yaķma/feyzümüz: B feyzimiz; C, D feyzimiz; E қalbimiz

639 bu: D -/dīnüñ: B, C dīniñ/kā ’im: E kāyim/muhabbet: B, D muһıbbet

- 640 Her dü ‘ âlem içre isterseñ ħalâş¹⁸⁴
Sen muĥabbeti Ĥudāya eyle ħâş
- 641 Bizleri saña muĥibb it yâ ġanî
Şermsâr itme bizi maĥşer ġünî
- 642 Ol ħabîbüñ ħürmetine yâ Kerîm¹⁸⁵
Vir bize îmânıla ħalb-i selîm

Yûsuf ‘ aleyhi’s-selâmuñ Mışra geldügidür.¹⁸⁶

- 643 Ahmedî koy Zelĥayı dilden bu dem
Yûsufî Mışra ilet başsun ħadem
- 644 Eyle bir Hû çek ayağıyla gele
Ol Zeliĥâ ‘ âşıkı bulsun hele
- 645 Görsün ol ‘ âşık-ı nâzır nicedür
‘ Āşık-ı ġâ’ib aña zerrecedür
- 646 ‘ Āşık-ı nâzır da görsün ne bula
Bir iken ‘ ışkî anuñ yüz biñ ola
- 647 Kârbânıla gelür ol mâh-tâb
Pertevinden zâ’il olur âfitâb

640 isterseñ: B istersen; C istesen; D *Ger dilerseñ her dü ‘ âlemden ħalâş*/muĥabbeti: B, D muĥıbbeti

¹⁸⁴ Bu beyit E nüshasında da yok.

641 muĥibb: A muĥabbet; B muĥıbbet; C muĥıbb; D muĥıb/it: B itdi/şermsâr: A, B, C, D Şermesâr

¹⁸⁵ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

¹⁸⁶ Başlık B nüshasında okunmuyor. E nüshasında yok. Yûsuf ‘ Aleyhi’s-selâmuñ: C Yûsuf ‘ Aleyhi’s-selâm; D Ĥazret-i Yûsuf/Mışra: A Mışra/geldügidür: A dâĥil oldıġıdır; D geldigidir

643 koy: A ħo/Zelĥayı: A Zelĥayı; B Zeliĥayı; C Zeliĥâyı; D Zelĥâyı/Yûsufî: A Yûsufu/ilet: D gider/başsun: A başsın; B, C, E başın; D başdı

644 Hû çek: A hevcek B hüveçek; C hûce; D hevçek/ayağıyla: B ayağıla/Zeliĥa: A *Zelĥaya vir anı olsunlar bile*; B Züleyhâ; D *Ver anı Zelĥaya olsunlar bile*

645 Görsün: E Görsin/ol: B -/nâzır: D şâdıĥ; E nâzır/ġâ’ib: C ġâ’ib; E ġâyib/zerrecedür: B, C zerrecedür

646 nâzır: D şâdıĥ/anuñ: A, B, C anıñ

647 Kârbânıla: A, C, D Kârubânıla: B Kârubâ ile/ol mâh-tâb: A mâh-i tâb; B, D ol âfitâb; C ol âfîtab/âfitâb: A, B, C, D mâh-i tâb

- 26a 648 Kārbān içre kimesne kalmadı
Yūsufuñ hüsne mā'ıl olmadı
- 649 Kimi mā'ıl kimi meftūn oldılar
Kimi nā'ıl kimi mecnūn oldılar
- 650 Kimisi diler yanınca varayım
Kimisi iver cemālin göreym
- 651 Kiminūñ Yūsufda gözi rū-be-rū¹⁸⁷
Kimiler mest oldu varur ilerü
- 652 Kimi vardı halk-ı Mışra buyura
Kārbānuñ geldüğini duyura
- 653 Didiler Mālik getürür bir esīr
Mişli yok dünyā içinde lā-naẓīr
- 654 Ğulğula düşdi o dem bay u fakīr
Oldılar hayrānı cümle muntaẓır
- 655 Ol melik Reyyāna irdi bu haber
Gönderür ol kārbāna nice er

648 Kārbān içre: A Kārübānda; B, C, E Kārübān içre/kimesne: A, C bir kimse; D bir kimesne/ Yūsufuñ: A Yūsufuñ/hüsne: A, B, C, D, E hüsüne/mā'ıl: E mā'ıl

649 Kimi: E Kimisi/mā'ıl: A, D nā'ıl; E hāyil/meftūn: A, D mā'ıl/oldılar: E olur/Kimi: E Kimisi/nā'ıl: A, D meftūn; C hayrān; E māyil/oldılar: E olur

650 Kimisi: A, B Kimi; E Ba'zılar/diler: E dirler/Kimisi iver: A Kimi iver; E Kimisi ider; E Kim anıñ enver

651 Kiminūñ: B, C Kiminiñ; D Kimenūñ; E Ba'zınuñ/Yūsufda gözi: C gözi Yūsufda/Kimiler: E Kimisi/varur: D, E vardı

¹⁸⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

652 Kimi: E Ba'zı/halk-ı Mışra: C Mışra halkı/buyura: E duyura/Kārbānuñ: A, B, C, E Kārübānıñ; D Kārübānıñ/geldüğini: A geldigin; B, C, E geldigini/duyura: E buyura

653 getürür: D getürdi/Mişli: A, C Mişl/içinde: A icinde/lā-naẓīr: A lā-naẓīr

654 Ğulğula: E Halka/o dem: A bu kez/bay u fakīr: A bu fakīr; D bayya fakīr; E yay u fakīr/ hayrānı: E hayrān vü/muntaẓır: C muntaẓır

655 Reyyāna: D Reyyānı; E *Ol Mışır sultānına irdi haber*/Gönderür: A *Göndürdi ol aña nice er*, B, C Göndürür; D *İrdi zīra kalbinūñ müjdesi der*, E *Kārübāna gönderür bir nice er*/kārbāna: B, C kārübāna

- 656 Ol Zelîhâ vâkıf olur bu işe¹⁸⁸
Ol zamân gönli irer bu teşvişe
- 657 Olmasun bu gönümün maḥbûbesi¹⁸⁹
İrdi ḳalbe ol cemâlün müjdesi
- 658 Ol gelür yarın diyü irdi ḥaber
Ol Mışır ḥalkı ḳamu ṭurdu seher
- 659 Ṭaşra vardılar ḳamu pîr ü civân
Sayılup ayrıldı dört biñ nev-civân
- 660 Tâze oğlanlar ḳamu sîb-i zenaḳ¹⁹⁰
Hep zerîn ḳuşaḳlular ḏîbâya ḡarḳ
- 26b 661 Merd-i da‘ vâ ile anlar geldiler
Yûsufun yolına nâzır oldılar
- 662 Medḥ idüp bir birine iderdi and¹⁹¹
Hiç ola mı bu gelen bize menend
- 663 Ṭurdılar yol üstine bay u faḳîr
Kârbânun gelmesine muntazır

656 Zelîhâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; D Züleyḥâ/olur: B oldu/B, C *Düşdi ol dem gönline bir endişe*, E *Düşdi anın gönli anda teşvişe*

¹⁸⁸ Bu beyit D nüshasında iki beyit önce.

657 Olmasun: A, B Olmasın/bu: B dir/gönümün: C gönlimiñ/ḳalbe: A *İrdi zîrâ ḳalbe anın müzdesi*, C ol dem/ol: C ḥûb/cemâlün: B, E cemâlîñ; C cemâlin

¹⁸⁹ Bu beyit D nüshasında yok. Önceki beyit ile karışmış.

658 diyü: A deyü; D diyyü/irdi: B, C oldu/Mışır: D Maşır/ṭurdu: B vardı

659 pîr ü civân: A bîr ü nev-civân; B, C, D pîr ü cüvân/Sayılup: A, C Sayılı; B Sayılub/ayrıldı: C erler idi/nev-civân: B nû-cüvân; C nû-civân; D cüvân

660 oğlanlar: A oğlan/sîb-i zenaḳ: A, B, C sîm ü zenaḳ; D sîm ü zenîḳ; E sîmîn zenaḳ/Hep: A C Heb; E E Hem/zerîn: E rezîn/ḳuşaḳlular: A ḳuşaḳlı; B, C, D ḳuşaḳlu; R ḳurşaḳlular/ḏîbâya: A zîbâya; B ḏîbâ câme; C ḏîbâce

¹⁹⁰ Aslında *sîb-i zenaḳ-dân* olması gereken yapı, yanlışlıkla ve kafiye zorunluluğuyla *sîm ü zenaḳ* şeklinde yazılmıştır.

661 Merd-i da‘ vâ ile: A Merd-i da‘ vânil; E Da‘ vâ merdile/yolına: A, B, C, D yoluna

662 idüp: A *Bir birine idürdi cümlesi anda*; B, C idüb/iderdi: C ideler/and: B anda; C menend; D andı/Hiç: A, C, D Hiç/bize : A biz gibi/menend: A bende; B, D menende

¹⁹¹ Bu beyit E nüshasında yok.

663 Ṭurdılar: B Durdılar/üstine: A, B, C, D üstüne/Kârbânun: A, D, E Kârubânın; B, C Kârubânın/gelmesine: A, D yolına heb/muntazır: E muntazır

- 664 Cümle gelmiş hüsni-i Yūsuf seyrine¹⁹²
Yol bulunmaz kārbanuñ seyrine
- 665 Hax ta'ālānuñ meger ol gün işi
Kıplamışdı buludıla güneşi
- 666 Her kaçan ki kārban itdi şurū¹⁹³
Şandılar şems itdi burcından tūlū'
- 667 Ol Zelīhā ol nurı görmiş idi
Vākı'ada āşinā olmuş idi
- 668 Cümleden evvel görür Zelha anı
Didi buldum derdümüñ dermānını
- 669 Hādimi Reyyāna gönderdi aña
Alsun ol oğlanı göndersün baña
- 670 Ol cemālūñ pertevi halk üstine
Düşdi anlar anı görmek kaçdına
- 671 Düşdi halkuñ içine bir gūlgūle
Birbirin başup iderler velvele

664 Cümle gelmiş: D Geldi cümle/bulunmaz: B, C, D bulunmaz/kārbanuñ: B, D, E kārbanın; C kārban/seyrine: C gele yene; E hüsni

¹⁹² Bu beyit A nüshasında yok.

665 ta'ālānuñ: B, C ta'ālānıñ/gün işi: C gün neşi/Kıplamışdı: A, B, C, D, E Kıplamışdı/buludıla: D bulutıla

666 kaçan: A kaçan; B, E *Kārban itdi tārīkıñdan şuru'*/kārban: A, D kārban/burcından: A burcundan

¹⁹³ C nüshasında buradaki üç beyit kağıt nemden yıprandığı için tam okunamadı.

667 Zelīhā: A Zelhā; B Zūleyhā; D Zūleyhā/nurı: E nūra/görmüş idi: A, B, D görmüşidi; E āşināndı/Vākı'ada: A Vākı'ada; E *Vākı'ada gördiği āşnā idi*/olmuş idi: A olmuşdı; B, D olmuşdı

668 Zelha: A *Cümleden evvel gine gördi anı*; B Zelha; C Zelīhā/buldum: B, D buldım/derdümüñ: A, B, C, D derdimiñ

669 Hādimi: A Hādimi; E Hādım/Reyyāna gönderdi: A göndürdi Reyyāna; C Reyyāna göndürür; D hem şāha göndürür; E Reyyānı gönderdi/aña: A, B, C, D hemān/Alsun: A, B, C Alsin/ göndersün: A göndirsin; B göndersin; C, D göndürsün/baña: B bañan

670 cemālūñ: A, D cemālīñ; B, C cemālın/pertevi: A bertevi/halk: A halk/üstine: A, C, üstüne/anı: C - /görmek: B görme

671 halkuñ: A halkıñ; B, C *Halk arasına düşer bir gūlgūle*; D halkın; E *Halk arasında düşer bir gūlgūle*/Birbirin: B Birbiriñ/başup: A, B, C, E başub/velvele: E helhele

- 672 Nūr-ı pertev irdi hālkuñ gözine
Başamazlar diğkatile yüzine
- 673 Merd-i da‘vā eyleyen dört biñ civān
Yūsufi gördükte oldılar nihān
- 27a 674 Hāş rikābında tırabilmez ‘umūm¹⁹⁴
Āfitāba karşı tırur mı nūcūm
- 675 Rūz irince şeb karasın baturur¹⁹⁵
Gün toğınca ay ziyāsın itürür
- 676 Didiler ādem degül ğaybānidür
Cennet-i ‘adnūñ büyük ğılmānidur
- 677 Her görenler dir ki olaydı benüm
Ah n’olaydı buña ireydi elüm
- 678 Geldi hādim bir dağı şāha didi
Hanum ister ol kulu alsun didi
- 679 Cānı iver bir kez anı göreyim
Şoḥbetiyle bir müşerref olayım

672 Tīr-i pertev: A Tīr-i bertev; C Nūr-ı pertev; E Pertev-i tīr/hālkuñ: A, C hālkuñ; B, D, E hālkin/gözine: A yüzüne; B, C gözüne/Başamazlar diğkatile: A, E Diğkatile başamazlar; D Başamazlar diğkatile

673 eyleyen: A, B, C, D ile ol/dört: D törd/civān: B, C, D cūvān/Yūsufi gördükte: A Yūsufi görince; B Yūsufi gördükte; D Yūsufi görince; E Gördiler Yūsufi

674 rikābında: B rikābından; E *Hic tırur mı hāş rikābında ‘umūm/‘umūm*: B ‘amūm/tırur mı: D tırsun mı; E tapşur mı

¹⁹⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

675 irince: A irişince/kaşasın: D kaşasan/baturur: A batırır; D yaturur/toğınca: A, C, D toğunca/ziyāsın: A, D ziyāsın

¹⁹⁵ Bu beyit E nüshasında yok.

676 ādem: A, D adam/degül: A, B, C, D degil/ğaybānidür: A, D ğaybānidür; C ğībānidür; E ğaybāniydi/‘adnūñ: A ‘adnin; B, C ‘adniñ; D ‘adnūni/büyük: B böyük/ğılmānidur: E ğılmāniydi

677 Her: D Kim; B *Herkez hūlyā ider bu olsa benim*; C *Her gören recā idür olsa benim*; E *Her göreñ hūlyā kılar olsa benim*/benüm: A, D benim/n’olaydı: E n’ola/buña: E bu hūşne/ireydi: D irmeyeydi; E irdi/elüm: A, B, C, D, E elim

678 Hanum: A Hanım; B, C, D Hanım; E Cānum/kulu: A kulu/alsun: A, B, C, D, E alsın

679 iver: E ister/Şoḥbetyile: C Şoḥbetine

- 680 İzdihāmından o maḥlūḳuñ üni
İşidür Reyḡān o hengāme günü
- 681 Didi nedür taşrada bu ğulğule
Ḥalk içinde bir şadā var velvele
- 682 Didiler gelen ğulām içündür ol¹⁹⁶
Bu anuñ hengāmesidür baḥtlu ol
- 683 Bir ḳul için ki nedür bu velvele¹⁹⁷
Fitne irmesün didi işbu ile
- 684 Gönderür ol dem añā taḥt-ı revān
Ḳoyup anı iletüñ baña nihān
- 685 Yūsuf itdi taḥt-ı revāna duḡul¹⁹⁸
Şanki şems itdi ğurūbına nüzul
- 686 İzdihāmından bu ḥalkuñ yetmege
Şu olursa yol bulamaz gitmege
- 27b 687 Birbirin başup iterek gıtdiler
Şāh sarāyı işigine yetdiler

680 o maḥlūḳuñ: A ol maḥlūḳıñ; B, D o maḥlūḳın; ol maḥlūḳın/üni: A ünini/günü: A, D üni

681 Didi nedür taşrada: B Taşrada didi nedür; C Taşradandır didiler; E Taşrada nedür didi/içinde: A, B, C, D içinde

682 ğulām içündür: A, B ğulām içündür; D ğulām içünsür; E ğulāmiçündür/ol: A, C bu; E o/anuñ: A, B, C anıñ/hengāmesidür: B, C, E hengāmesi; D hingāmesidür/baḥtlu ol: A, D baḥtlı; B, C, E yā baḥtulu

¹⁹⁶ C nüshasında buradaki üç beyit kağıt nemden tahrip olduğu için tam okunamadı.

683 ḳul için ki: E ğulāmiçün/velvele: E ğulğule/irmesün: C, E irmesin/işbu ile: C -

¹⁹⁷ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok. C nüshasında da kağıt tahrip olduğu için tam okunamadı.

684 Gönderür: A, B, C, D Göndürür/ol dem: C -; E ādem/Ḳoyup: A, C, E Ḳoyub/iletüñ: A, B, D iletin; E eyleyin/baña: E añā

685 Yūsuf itdi: B *Yūsufi indirdiler taḥta duḡul*; E İtdi Yūsuf/Şanki: E Şan/şems: B, C, E güneş/ itdi: A -; E irdi/ġurūbına: A ġurūbuna: B, C, E ġarbına/nuzul: E duḡul

¹⁹⁸ C nüshasında bu beyit önceki beyitle karışmış. Kağıt tahrip olduğundan tam okunamadı. Ayrıca on beyit sonra tekrar yazılmış.

686 İzdihāmından: A İzdihāmından; D İzdihāmında/ḥalkuñ: A, B, D, E ḥalkın; C ḥalkıñ/yetmege: A, B, E yetmege; C timege; D bitmege/olursa: C olur; E alursa/yol: A -; B yer/bulamaz: A, C bulamazlar; B bulunmaz/gitmege: A, B, C, D, E gitmege

697 başup: A, B, C, E başup/gitdiler: C getdiler/sarāyı: A şarāyınıñ; B, C sarāyın; E *Şāha seyrān idüben hem geldiler*/yetdiler: A, C, D yitdiler

- 688 Çün sarāya irdi Zühre aḥteri
Oldılar cümle o zāta Müşteri̇
- 689 Ol melik dir söyleyim ağır bahā
Ġayrılar almaz anı ḳalur baña
- 690 Dir ağırınca virem altun aru
İzdiyāde kim alur gelsün berü
- 691 Müşteri̇ler içre ‘İmlāḳuñ ḳızı
Söyledi Reyyāna ḳarşu bu sözi
- 692 Zer nedür ḳıymet ola aña şehā
Böyle ḥüsne hiç irişür mi bahā
- 693 İki ağırınca misk ü ‘anberi
Virürem ḳıymet virüñ bu dil-beri
- 694 Ol Zeliḥāya irişdi bu ḥaber
Oldı göñli ḡuşşadan zîr ü zeber
- 695 Ey meded almasun anı didi ol
Bir daḥı ḥādim şehe gönderdi ol

688 Çün: A Cün/irdi: A, C, D indi/Zühre: C zehri/aḥteri: A aḥteri/cümle: A *Oldılar ol cümle Müşteri̇*, E cümlesi/zāta: C zāta; E aña

689 melik: C, E melîk/dir: A ider/söyleyim: A diyem; D söyleyin/ağır bahā: A ḳıymet girān; D ḳıymet girān/Ġayrılar: A, E Ġayrı/almaz: A almasın; E alamaz/anı: B bunı/ḳalur: A ḳalsın

690 ağırınca: B ağırınca/virem: B virürem/aru: B, E zeri; C, D arı/izdiyāde: A ezdiyāde; B izdiyāye; C izdiyād/alur: A gelür; C iden/berü: B, C, D, E beri

691 içre: A icre/‘İmlāḳuñ: A, B, D, E ‘İmlāḳın; C ‘İmlāḳıñ/Reyyāna: A şāha; D ol şāha/ḳarşu: A o vakitde/bu sözi: A kendisi; B, C, D kendözi

692 ḳıymet: A, B, C, D ḳîmet/şehā: A, D şāhā/Böyle ḥüsne: A, D Bu cemāle/hiç: A -; C hic/irişür mi: B irişür mi; D irişürler/bahā: D buhā

693 ağırınca: A ağırınca/misk ü: A mişk-i; B, C mişk; D mişk ü; E mişk ü/daḥı: A, C -; D hem/Virürem: A, E Vireyim/-: A dil-beri/ḳıymet: A ḳıymeti; B, C, D ḳîmet/virüñ: A, D, E viriñ; B, C virin/bu: A -

694 Ol Zeliḥāya: A Ol Zelḥāya; B Ol Züleyḥāya; D Ol Züleyḥāya; E Zelḥa sulṭāna/irişdi: A irişince/Oldı göñli: A Göñli oldı/zîr ü zeber: A zeyr ü zeber

695 almasun: A, B, C, D, E almasın/anı: B -/ḥādim: A ḥādim/şehe: A, B, C şehā; D, E şāha/ gönderdi: A, B, C, D göndürdi/ol: C ḳul

- 696 Ol mücevher tavkı boynından hemân
Çıkarup Reyyâna gönderdi ‘ayân
- 697 Hep cevâhırle müzeyyen zîneti
Mısrûn on yıllık hārâcî kıymeti
- 698 Bunı virsün daḥı ‘anber misk ü zer¹⁹⁹
Ağırınca her birinden ikişer
- 699 Söyle virsün bunları kıymet aña
Alsun ol oḡlanı göndersün baña
- 28a 700 Geldi ḥādim tavkı teslīm eyledi
Ol sipāriş olınanı söyledi
- 701 Böyledür ‘âdetleri nesl-i kibâr²⁰⁰
‘Avratuñ maḥkûmıdur sözün tutar
- 702 Ol melik emr itdi misk ü ‘anberi
Getürüñ meydâna mîzân u zeri
- 703 Misk ü ‘anber koḡusuyla ol mekân²⁰¹
Toldı aña kırdılar ‘ālî mîzân

696 mücevher: D mücehver/tavkı: A toḡatı; B tovkı; C toḡı/boynından: A boynundan; D boynında/
Çıkarup: A, B, C, E Çıkarub/Reyyâna gönderdi: A, D göndürdi şâha; C Reyyâna göndürdi/‘ayân: A,
D ol zamân

697 Hep: A, B, C, D Heb/cevâhırle: B cevâherle/müzeyyen: D müzeyin/zîneti: D zeyneti/Mısrûn: A,
C Mısrûn; B, D, E Mısrın/yıllık: B, C sene; E aylık/hārâcî: A hārâcî/kıymeti: A, B, C, D kımeti

698 virsün: B, C, D virsin; E versin/‘anber: B ḥanber/misk ü: B mişk ü; C mişl-i; D, E müşk ü/
Ağırınca: B Ağrısınca; D Ağırınca

¹⁹⁹ Bu iki beyit A nüshasında yok.

699 virsün: B, C, D virsin/kıymet: C, D kımet/aña: E baña/Alsun: B, C, D, E Alsın/göndersün: B, E
göndersin; C, D göndürsin

700 ḥādim: A ḥādim/tavkı: A toḡ; B tovkı; C toḡı/sipāriş olınanı: A sıfāricler cümle; B, E sıfāriş
olunanı; C sefāriş olunanı; D sıfārişleri cümle

701 Böyledür: E Böyledi/‘Avratuñ: B, C ‘Avratuñ; D ‘Avratan; E ‘Avratın/sözün: B, D sözüñ/ tutar: E
dutar

²⁰⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

702 melik: B, C, E melîk; D melek/misk ü: A misk-i; B, C mişk-i; E müşk ü/Getürüñ: B Getürüñ/
meydâna: A miydâna/mîzân u zeri: A mîzân u terezi; B, C mîzân-ı zeri

703 Misk ü: A Müşk-i; B Mişk ü; C Mişk i/kırdılar: A, D Kırdılar vezne anı büyük mîzân, C
kırdılar/mîzân: B mîzân

²⁰¹ Bu beyit E nüshasında yok.

- 704 Girdi ol mîzâna ol bedrû'l-büdûr
Bir kefine koydılar 'anber 'uyûr
- 705 Koydılar 'anber ne deñlü gelmedi
Tâ yüz âdem ağırınca olmadı
- 706 Bir o deñlü misk o deñlü dağı zer
Vezn olındı yıgdılar tağlar kadar
- 707 Hüsni Yūsufa kurulmuşdur bazâr²⁰²
Bağ anuñ dellālına nice şatar
- 708 Ol bahâ ile şatılmaz bir metâ^c
Aña hâş oldu cihâna ola şâh
- 709 Gördi ağırlığını Yūsuf o dem
Geldi bir ağır anuñ yüz âdem²⁰³
- 710 Ben bu deñlü ağıram fikr eyledi
İmtihân için Hudâ gör n'eyledi
- 711 Üç kelef iplik getürdi bir qarı
Ol dağı Yūsufa oldu müşteri

704 ol mîzâna: A, D mîzâna; E mîzân içre/-: D oturdu/bedrû'l-büdûr: A, D ol бүдүр; C bedri'l-büdûr/kefine: C gözine; D kefine/koydılar: A koydular; D kodılar/ 'uyûr: A 'abûr; C, D, E 'ubûr

705 Koydılar: A Koydular/âdem: A, D adam/ağırınca: A aqırınca; C, D aqrınca

706 misk: A müşk ü; B mişk; C mişki; E müşk/o deñlü: A -/Vezn olındı: A Vezne tıldı; B, C, D Vezn olundu/yıgdılar: D yağıdılar; E yağıldılar/tağlar: B dağlar

707 Yūsufa: E Yūsuf diyükurulmuşdur: D kurulmuşdur; C kurulmuşdı; E kurmuşlar/bazâr: C bazar; D bazâr/Bağ anuñ: B, C Bağ anıñ; D Görin; E *Bağ ki dellāl ne kıymetler şatar*/dellālına: C delālına; D delāl anı

²⁰² Bu iki beyit A nüshasında yok. E nüshasında üç beyit önce.

708 bahâ ile: D buhâ ile; E bahâda/şatılmaz: D şatalmaz; E hiç şatılmamış/ola şâh: B, E ola şâ^c; D ol metâ^c

709 ağırlığını: D ağırlağını; E çün ağırlığı/ağır: B, C, D ağır/anuñ: B, C anıñ/âdem: D adam

²⁰³ Bu kelime vezni bozuyor. Yokluk anlamındaki *adem* kelimesiyle karışmaması için değiştirmedik.

710 fikr eyledi: A, D fikir eyledi; B fahr eyledi; C fıhr eyledi; E fahr eylemiş/İmtihân için: A İmtihân için; E İmtihâniçün/Hudâ gör: A Hudâ gör; E Hudâsı/n'eyledi: C niledi; E n'eylemiş

711 Üç: A Üc/iplik: A iblik/getürdi: E görindi/ A *Vireyim bunu viriñ ol dil-beri*; D *Vireyem bunu virin ol dil-beri*

- 712 Halk gūlişdi bu arınıñ işine
Didiler sevdā getürmiş başına
- 28b 713 Ol melik kıldı tebessüm dir atun
Üç ağırınca alınmış ol şatun
- 714 Virmişem bunca zeri misk ü ‘anber²⁰⁴
Bir mücevher alka mişli yok meger
- 715 Ol arı dir bunların ürmetleri²⁰⁵
Sizlerün atındadır ıymetleri
- 716 Dirheme urmuş bazārı ‘ām u āş
Kimi zer peydā ider kimi penās
- 717 İpligün bizlerde vardur ürmeti
Oldı zīrā iki dünyā sitreti
- 718 Gerçi yegni görünür bu şüretā
Leyk bu zımnem ağırdur sīretā
- 719 Bu kelefle ile vezn idün anı
Ger ber-ā-ber gelse bey‘ idün anı

712 gūlişdi: A, B, C, D gūlüşdi/bu: A bir/arınıñ: A, B, C arınıñ/işine: D sözine/getürmiş: A getürmüş; D götürmüş

713 melik: B, C, E melik; D melek/ıldı tebessüm: A, D güldi didi kim/dir: A, D yā/atun: A atun/Üç ağırınca: A Üç ağırınca; E Bunca ıymetle/alınmış ol: D alanmışdır; E bu alınmış/ ağırınca: B, C ağırınca

714 -: B ben/bunca: D bunca/zeri: B zer/misk ü: A müşk ü; B, C mişk ü/‘anber: A, B, D ‘amber/alka: A alka/mişli yok meger: A, B, D daı lā-naır

²⁰⁴ Bu beyit E nüshasında yok. ‘Anber kelimesi vezni bozuyor.

715 bunların: A bunlar; B, C, D bunların/Sizlerün: A Sizler; B, C, D, E Sizlerin/atındadır: C atında var/ıymetleri: A, B, C, D ıymetleri

²⁰⁵ A nüshasında bu beyit ile sonraki beyit karışmış.

716 Dirheme: A urmuş aça duzaı āş u ‘ām; C Dirhem; D urmuş açaya uzaı ‘ām u āş/urmuş: B urmuş; C urulmuş/bāzārı: B, C bazārı/‘ām u āş: E işbu nās/peydā: A şikār; D Zer şikār ider kimi kimi penās/penās: A benās; E penāh

717 İpligün: A, B, C, D, E İpligin/bizlerde: B yerlerde/vardur: A, D çokdur/ürmeti: B ımeti; E ıymeti/Oldı zīrā: A Zīrā oldur; C Oldı zeyrā/dünyā: B, C ‘ālem/sitreti: B sūtreti; E kisveti

718 Gerçi: A Gerci/-: C, E bu/yegni: A yegli; B hafif; C hafif; D iplik; E yengil/görünür: A, B görünür; C görünü/bu: E -/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/bu: C -/zımnem: A im‘ānen; B zımnem; D in‘āmin/ağırdur: A aırdır/-: A bu/sīretā: B sīretā

719 kelefle ile: B, C keleflele; D keliflerle; E Bu kelef ipligile tartın anı/vezn idün: A vezne idiñ; B vezn idiñ; C, D vezn idin/bey‘ idün: A, C biy‘ idin; B bey‘ idiñ; D, E bey‘ idin

- 720 Ol melik didi bu söz degül tehi²⁰⁶
Biz ‘aceb bu kıymete olduk sahi
- 721 Ol melik dir hâtırıñ çün yâ zenân
Vezn olınsun ipligile ol civân
- 722 Üç kelef bu ipligile gelse ol
Saña virdüm ol civânı eyle kul
- 723 İşbu kavle rāzı oldılar hemân
Koydılar mizâna anları ‘ayân
- 724 Çekdiler geldi ber-â-ber ikisi
Halk aña itdi ta‘accüb hepisi
- 725 Ol karı dir pâdişâha yâ hanum
Kavl ü va‘dünle bu kul oldu benüm
- 29a 726 Aluban kabûl anı ben eyledüm
Bey‘ümi saña ikâle eyledüm
- 727 Ba‘zılar didi melekdür ol karı
İmtihâna geldi ola müşteri

720 degül: B digül; D *Ol didi degil hem bu söz tehî*; E *Ol melîk itdi degil beyhûde lâf*/Biz: B, D Bir; E *Biz bu deñlü kıymeti kıldık telâf*/kıymete: B, D kımete/olduk: B oldık

²⁰⁶ Bu beyit A ve C nüshalarında yok.

721 melik: B, E melîk; D meligün/hâtırıñ çün: A hâtırıñ icün; B, D hâtırı çün; C hâtırın çün; E hâtırınçün/yâ zenân: A zenân; E ey karı/vezn olınsun: A Vezne olınsun; B, C Vezn olınsun; D Vezne olsun; E Vezn idin/ipligile: A iplik/ol: B, C bu/civân: B cüvân; C civân; D çüvân; E dil-beri

722 Üç: A Üc/bu ipligile: A iblikle; B epligile; C, E ipligile/gelse: D gele; E geldiyse/virdüm: A, B, C, D virdim/ol civânı: A bu kulu; B bu cüvânı; B, C ol kulu/-: A, C, D var

723 İşbu: A İşbu/Koydılar: A Koydular

724 hepisi: B, C kamusı; D hepesi; E *Kıldılar aña ta‘accüb kamusı*

725 hanum: A, E hanım; B, C, D cânım/Kavl ü va‘dünle: A Kavl ü va‘dünle; B Kavl ü va‘dile; C Kavlün va‘dünle; D Kavl-i va‘dile/benüm: A, C, D, E benim

726 kabûl anı: A *Aldım anı ben kabûl eyledim*; B anı kabûl; C anı kabûle; D anı kabûli; E *Ben bunı alub kabûle eyledim*/eyledüm: B, D eyledim; C İledüm/Bey‘ümi: A, B, C, D Bey‘imi; E Bey‘i/saña: A ben saña/ikâle: D imâle/eyledüm: A, B, D, E eyledim

727 didi: A, D dimiş/geldi: A gelüb; D gelüp/ola: A, D oldu

- 728 Üç kelef ipligile yüz âdemi²⁰⁷
Vezn iden Hâllâka bil olma ğanî
- 729 Bildi Yûsuf şun'ını ol dem hemân
Tevbe kıldı Hâlîka ol pâk-cân
- 730 Ol melik virdi şu deñlü kıymeti
Yûsufa virdi bu 'ızz u rıf' ati
- 731 Yûsufuñ kalbine geldi bu 'aceb
Bu melik dîvâne midür ne sebeb
- 732 Virdi bunca kıymeti aldı beni
Ma' rifetüm ne benüm bilsem anı
- 733 Kardaş iken baña kıymet tutdılar
On sekiz aqçaya beni şatdılar
- 734 Çünkü Yûsuf kendini bildi haķır
Hâlîka hoş geldi ilhâm itdi dir
- 735 Yâ Yusuf sen koyduĝuñ kıymet ile
Hiç bir olsun mı bizüm kıymet ile
- 736 Sen fülân günde bilürsin özüñi
Gösterüp mir'âta gördüñ yüzüñi

728 yüz: B dört yüz/Vezn: B Vüzn/Hâllâka: E Yezdâna/ĝanî: B ĝinî

²⁰⁷ Bu beyit A, C ve D nüshalarında yok.

729 şun'ını: E şan'atı/ol dem: D oldım/Hâlîka: A Hâlîkına/ol pâk-cân: A ol zamân; B, C, D ol pâk-i cân

730 melik: B, E melîk; D mülük/şu: B, E bu/kıymeti: B, C, D kımeti/bu 'ızz u: A *Alub ol Yûsufı virdi rıf'atı*; B bu deñlü; C aña çok; D *Alup ol Yûsufı virdi ruf'atı*

731 melik: B, E melîk/ D *Bu melik dir alduĝım bilmez ne sebeb*

732 kıymeti: A *Bunca kıymet virüben aldı beni*; B, C, D kımeti; E *Bunca varın virüb aldı bu beni*/ ma' rifetüm: A, B, C, D ma' rifetim/ne benüm: A, B ne benim; C nedir; E nedür/bilsem anı: A bilse beni; D, E bilse anı

733 Kardaş iken: D, E Kardaşiken/kıymet: A, B, C, D kımet/tutdılar: C koydılar

734 Çünkü: A Cünkü/kendüni: A, B, D kendini/bildi: B, C gördi/haķır: E haķır/Hâlîka: A Hâlîka

735 koyduĝuñ: B koyduĝun; C, D, E koyduĝım/kıymet: A, B, C, D kımet/mı: D ki/bizüm: A, B, C, D, E bizim/kıymet: A, B, C, D kımet/ile: D eyle

736 fülân: E kalan/günde: A vakte/bilürsin: A bilürsiñ; C bulursan; E bilürsen/özüñi: A öziñi; B, C, E yüziñi/Gösterüp: A, B, C, E Göstürüb; D Göstürüp/mir'âta: B mîzâna; E mir'ât/ gördüñ; A, B, C gördiñ/yüzüñi: A, C, D yüziñi; B, E öziñi

- 737 Ben k ul olsaydum bana kimse bah a
Yet rebilmez did  n bay u  eh a
- 738   yra  ullu ı m n sib kend  ne²⁰⁸
Sen tefe'  l eyledün irdi sağa
- 29b 739 Ol söz i  n kem bah aya t tdılar
On sekiz ağaya seni şatdılar
- 740 Şimdi biz t tdu  sağa bu  ıymeti
Biz sağa virdük bu ' ızz   rif' ati
- 741 On sekiz bi  Mı r  ar cına seni
Virmişüz dell l u medd   n tanı
- 742 Gördi Y suf H l kından rif' ati
  kr idüben g  li buldı r  atı
- 743 ' det-i d ny  ider böyle m r r²⁰⁹
G h  am bulur ki i g h s r r
- 744 B yi' ine s yledi Y suf nih n
 ıymet mi m lu a  atma ziy n

737 olsaydum: A olsam; B olsaydım; D olaydım; E olınsam/ba a: A hi /bah : D buh / Yet rebilmez: B Yet rebilmez: B, C, D Yit rebilmez; E Yet rebilmezem/did  n: B did n/bay u  eh : B bu  eh ; D pay u  eh ; E y  bu  eh 

738   yra: D   yr / ullu ı: B, C, D, E  ullu ı/kend  ne: B, C, D, E kendi ne/eyled  n: B eyled  n; C  led  n; D, E eyled  n

²⁰⁸ Bu beyit A n shasında yok.

739 s z i  n: A s z ic  n; B, C, D s zi  n; E s zinden/bah aya: D buh aya

740  ıymeti: A, B, C, D   meti/vird k: A *B yle buldu  'ızz   c h-ı   rmeti*; B virdik; D *B yle buldu  'ızz   c h-ı ref' ati*/rif' ati: B rif' ati

741 bi : B, C sene; E -/Mı r: A, C Mı r; B, E Mı rın; D Mı rı/ ar cına: A  ar ca; D  ar cı/seni: A sini/dell l u medd   n: A tell la medd   n; C dell l-ı medd   n; D del l u m dd   n; E dell l-ı mel   n/tanı: E seni

742 H l kından: B Rabbinden; C, E Rabbinden/rif' ati: B, C bu rif' ati; D rif' ati; E bu rif' ati/  kr idüben: A   kr idüben; B   kri idüben; C, D   k r idüben/g  li buldı: B, C buldı g  li

²⁰⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

744 B yi' ine: E T bi' ine/ ıymet mi: A  ıymeti; B, C, D, E   metimi/m lu a: A, C, D m lu a/ ziy n: C hem n; E zam n

- 745 K̇ul diyü ad itdiler anlar baña
 On sekiz aķçaya virdiler saña
- 746 Sen ‘aceb taşdıķ idesin bu işi
 Hiç inanur mı buña ‘ākıl kişi
- 747 K̇ul degülem sen beni bey‘ eyledüñ
 Ol didi evvel n’içün söylemedüñ
- 748 Yokdur evlādum seni oğul baña
 İder idüm k̇ul dimezlerdi saña
- 749 Yūsuf iytdi ben anuñçün dimedüm
 Saña irerdi ziyān söylemedüm
- 750 Şehre şāy²¹⁰ oldu ki k̇ulam sen velī
 Şāh alurdi zorıla senden beni
- 751 Sen bulamazduñ o deñlü kıymeti²¹¹
 Ben dahı bulmazdum işbu ‘ızzeti
- 30a 752 Bunda vardur hikmet-i Yezdān işi²¹²
 Al bahāmı var naşībüñdür kişi

745 ad itdiler anlar baña: A anlar baña ad itdiler; D ‘ad itdiler anlar baña/aķçaya: A aķçaya/virdiler saña: A saña virdiler

746 idersin: A idesin; B, D, E idersen/Hiç: A, D Hic/buña: D, E baña/‘ākıl: D ‘ākıl

747 degülem: A, B degilem; C ‘aceb/bey‘ eyledüñ: A biy‘ eylediñ; B bey‘ eylediñ; C, D bey‘ eyledin; E k̇ul eyledin/evvel n’içün: A evvel n’icün; D n’içün evel/söylemedüñ: A, B söylemediñ; C, D söylemedin; E söylemedi

748 Yokdur: C Yok durur/evlādum: A, C evlādım; B, D üvlādım/oğul: C evlād/İder idüm: A, B, C, D İderidim; E İtdilerdim

749 Yūsuf iytdi: A, B, C, D Yūsuf itdi; E Yūsufam/anuñçün: A anıñ cün; B, C, D, E anıñçün/dimedüm: A, B, D dimedim/ irerdi: E irdi/ziyān: C zinām/söylemedüm: A, B, C, D söylemedim

²¹⁰ Aslında şāyi‘ olması gereken kelime, metnimizde halk arasında yaygın olan şāy şekliyle kullanılmıştır. 1015, 1019, 1025, 1052, 1070, 1086, 1233, 1509, 1574, 1674, 1675, 1676, 1757 ve 2792 numaralı beyitlerde de aynı durum söz konusudur.

750 şāy oldu ki: A, D şāy oldum ki; B şāh oldu ki; E *Halķa žāyi‘ oldu ki k̇ulsın velī*/k̇ulam sen: C k̇amusın; D k̇ulam/alurdi: A alur/zorıla: A, B zorıla; C, D žorıla; E şorıla

751 bulamazduñ: B, C, D, E bulamazdın/o: D, E bu/kıymeti: B, C, D kımeti/dağı: E de/ bulmazdum: B, C, E bulmazdım/işbu: E bu deñlü/‘ızzeti: D ‘ızzeti

²¹¹ Buradaki iki beyit A nüshasında yok.

752 Bunda: B, C Anda/naşībüñdür: B, C naşībindür/-: B ey

²¹² Bu beyit D nüshasında da yok.

- 753 Mâlik iytdi sen baña kıl bir du‘â
Yoğdur evlādum Hudā kılsun ‘aṭā
- 754 Ol du‘â kıldı Hudā oğul virür
Ol dağı maqşūdına nâ’ıl olur
- 755 Aldı bunca mâlı vardı yolına
Biz gelelüm ol Zeliḥâ ḥāline
- 756 İntizāriydı gele Yūsuf göre
Şoḥbetiyle hem vişāline ire
- 757 Yūsufı gönderdiler i‘zāzıla²¹³
Ol Zeliḥâ ḥanıma biñ nāzıla
- 758 Her kaçan Yūsuf aña karşı çıkar
Gördi Zelḥâ anı ḥayretde bakar
- 759 Cān göziyle gördügi dildārını²¹⁴
Ten göziyle gördi diñle ḥālini
- 760 İytdi bu cānān imiş iden ḥırām
Hiç buña lâyıḳ mıdur ola ğulām
- 761 Vir şalavāt ol ḥabībün rûḥına²¹⁵
Āline evlādına aḥbābına

753 evlādum: A, C evlādım; B üvlādım/Hudā: A Hudā/kılsun: A, B, C, D kılsın

754 A *Ol du‘â kıldı zeni er toğurur*; D *Ol du‘â kıldı zene’i er toğurur*/maqşūdına: D maqşūda yine

755 Aldı bunca mâlı: A, D Bunca kıymet aldı/vardı: A gitdi; D varur/yolına: A, B, D yoluna/ gelelüm:

A, B, D geelim/ol: C -/Zeliḥâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; D Züleyḥâ

756 İntizāriydı: A, B İntizārıdı/Şoḥbetiyle: A, B, D Şoḥbetile; C Şoḥbet ile; E *Şoḥbetiyle ḥanıma biñ nāzıla*/hem: B, C ol

757 Yūsufı: A Yūsufu/gönderdiler: A, C göndürdiler/Zeliḥâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; D Züleyḥâ/ ḥanıma: A ḥanıma; D ḥanuma

²¹³ Bu beyit E nüshasında yok. Önceki beyitle karıştırılmış.

758 Yūsuf: A Yūsufa/aña: A -/çıkır: A cıkar; B çıkā; E gelür/Zelḥâ: A Zelḥâ; B Zelḥā; C Zeliḥā; D *Ḥıyrete düşmiş aña Zelḥā bakar*; E *Zeliḥâ/anı*: B -/ḥayretde: B ḥıretde/bakar: E kalur

759 gördügi: E gördügi

²¹⁴ Bu beyit A; B, C ve D nüshalarında yok.

760 İytdi: A İyitdi; B, C, E İtdi; D İder/cānān imiş: A; B, C, D cānānımiş/iden: D idün/ḥırām: A ḥarām/Hiç: A, C Hic/lāyıḳ mıdur: B lâyıḳ mı/ola: B, C oluna

761 ḥabībün: C ḥabībün

²¹⁵ Bu beyit A, B, D ve E nüshalarında yok.

Ġazel-i Zelîhâ Beyân²¹⁶

- 762 Ben buña rû 'yâda seyrân olmışam
‘Işkınuñ yolında virân olmışam
- 763 Başımı top eyledüm çevgânına
Bu gelen hûbâna kurbân olmışam
- 764 ‘Işkı ayırdı diyârumdan beni²¹⁷
Ben bunun çün terk-i evtân olmışam
- 765 ‘Aqlımı yağma iden budur benüm²¹⁸
‘Işkına kul deñlü hayrân olmışam
- 30b 766 Cism ü cânımdan haberdâr olmadum²¹⁹
‘Işkına düşeli hayrân olmışam
- 767 Şeb nehârum zârıla yok râhatum
‘Işkınuñ odıyla biryân olmışam
- 768 Devlet-i dünyâımı virem uğrına²²⁰
Ben bunun yolında tâlân olmışam

²¹⁶ Başlık A, C ve E nüshalarında yok. B nüshasında okunmuyor. Zelîhâ: D Züleyhâ

762 olmuşam: C itmişem/‘Işkınuñ: A ‘*Işkına düşüb birişân olmuşam*; B, C ‘Işkınıñ/yolında: C yolunda; E yolına/virân: D kurbân

763 Başımı: A ‘*Işkı cûgâyına ser top eyledim*; C Başımı; D Sirrimi/top: C tob/eyledüm: B, C eyledim; D eylerem/çevgânına: B, C, D çügânına; E çevgânına/hûbâna: A hûbâna; D yolana; E cânâna

764 ‘Işkı: E ‘Işk/ayırdı: D ayardı; E iderdi/diyârumdan: A, B, C diyârimdan/bunun çün: A bunun çün; B anıñcün; C anıñçün; E bunıñcün/evtân: B, D uvtân

²¹⁷ Bu beyit D nüshasında bir beyit sonra.

765 ‘Aqlımı: A, B, C ‘Aqlımı/yağma iden: A yağmağiden; B yağmaladım; D yağmaladan/benüm: A benim/ ‘Işkına: B, C ‘*Işkına nûger perişân olmuşam*; D ‘Işkınuñ/deñlü: A dek ki/hayrân: A hayrân

²¹⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

766 Cism ü cânımdan: B, C Cism-i cânımdan; E Cân cisminden/olmadum: B olmadım

²¹⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

767 nehârum: A, B, C nehârim; D nihârum; E nehâdım/zârıla: D zarıla/râhatum: A, B, C, D, E râhatım/‘Işkınuñ: A, B, C ‘Işkınıñ/odıyla: C odına/biryân: B, D büryân; C biryâ

768 Devlet-i dünyâımı: B Dövmletlü dünyâyı; C Devlet ü dünyâımı; E Devletlü dünyâyı/virem: B, E virdim/uğrına: E yolına/yolında: C yolına; E uğruna/tâlân: E nâlân

²²⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 769 Bunca yıldur hüsünün gül-zârına²²¹
Bülbül-i şeydâ-yı nâlân olmuşam
- 770 Ol Mısır sultânını gördüm bu gün
Mürde cisme cânımı buldum bu gün
- 771 Baħr-ı ʿışkuñ kaʿrına daldum henüz
Dürr-i yektâ gevheri buldum henüz
- 772 Derdümüñ buldum henüz Luḡmânını²²²
İltimâs itdüm vire dermânını
- 773 Aḥmedî sen gör Zeliḥâ nʼeyledi
Bir iken derdini yüz biñ eyledi
- 774 Bu meşeldür ḥalk arasında zükür
Dîdelerden dūr olan gönüldedür
- 775 Fikrile gözden ḥaber diñle ricâl²²³
İnfiʿâl ider bulunur ol mişâl
- 776 Gözlerüñ hizmetleri tende müdâm
Leyk fikr olmuş hemân câna ḡulâm

769 Bunca: D Niçe/hüsünün: B hüsünüñ; C hüsünüñ; E hüsünüñ/gül-zârına: D bağına ben/ Bülbül-i: D Bilbil/nâlân: B tâlân

²²¹ Bu beyit A nüshasında yok.

770 sultânını: A, C sultânını; E sultânına/gördüm: B, D gördüm; E irdim/bu gün: E henüz/Mürde: B Merde; C Müjde/cisme: D cisme/cânımı: A, B, C, D, E cânımı/buldum: D, E buldım/bu gün: E henüz
771 Baħr-ı: D Baħra/ʿışkuñ: A, D ʿışkın; B, C ʿışkuñ/kaʿrına: C aḡrebine; D ḡahrana; E ḡahrına/daldum: A, B, D, E daldım/buldum: A *Derdimiñ dermânını buldum henüz*, B buldım; D *Derdümüñ dermânını buldum henüz*

772 Derdümüñ: C Derimiñ; E Derdimiñ/itdüm: E idem/vire: C aña vire; E bula

²²² Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

773 sen: A, D -/gör: A, D gör ki/Zeliḥâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; C Zeliḥâ; D Züleyḥâ/nʼeyledi: C nîledi/derdini: D derdin ve

774 ḥalk: A ḥalk/zükür: E diyilür/gönüldedür: A *Dîdeden ırak olan gönüldedür*; B gönüldedür; C gönüldendür; D gönüledür

²²³ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

776 Gözlerüñ: A *Dîdeler ten hizmetindedür müdâm*, C, D Gözlerin; D *Didi zîrâ hizmeti tende müdâm*, E Ten gözinüñ/hizmetleri: E hizmeti/Leyk fikr olmuş: A Fikrin olmuşdur; B Leyk fikr olmuş; C Lâkin fikir olmuş; D Leyki fikr olmuş durur; E Leyki fikr itmiş/hemân: D -

- 777 Fikrũñ ef' âli hemân cāna ge'çer
Gözlerũñ fi' li tene cāna ge'çer
- 778 Sevdügũñ fikrũñde olsa cāna zār
Görse göz anı ten ü cānuñ azar
- 779 Görmeyince 'ışk odı yakar canı²²⁴
Görse gözler yandurur cān u teni
- 780 Var buña 'âşık ıarındaşum mişāl
Diñle ey cānum anı aña mişāl
- 781 Şem' a baı pervāne 'âşıkdur müdām
Rāhatı yokdur arar şubhıla şām
- 782 Görmeyince şem' i pervāne arar²²⁵
Diler ol ma' şũkıñı cānı iver
- 31a 783 Fikr ider cānı diler gündüz arar
Gelmez anuñ cism ü cānına zarar
- 784 Leyk şem' i görse anuñ gözleri
Şabr idebilmez yaıar cān u teni

777 Fikrũñ: A Fikriñ; B, C Fikrin/ef' âli: A aııkāmı; B aııvālî; D ef' âlini/hemân: B, C sözi; E söze/cāna: E ħālî/ge'çer: A gecer; B, C, E gi'çer/Gözlerũñ: A Gözleriniñ; B *Dĩdeniñ hem cisme hem cāna gi'çer*; D, E *Gözlerin hem cismile cāna ge'çer*/fi' li: A ħükmi

778 -: D Fikrin/Sevdügũñ: A, C, D, E Sevdigin; B Sevdigi/fikrũñde: A fikriden; B, C, D, E fikrinde/olsa: D iken/cāna: C cānı/zār: B zād; C azar/göz anı: A gözũñ; E *Görse ammā göz ni cānı azar*/ten ü cānuñ: A cānıla tenũñ; B, D teni cāna; C teni cānı

779 Görmeyince: D Gör nice/Görse gözler: D Gör anı

²²⁴ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

780 buña: A, D *Var mişālüm idem anı yā ricāl*; B, C aña/'âşık: E 'ışk/ıarındaşum: B, C, E ıarındaşım/cānum: A, D *Diñle anı saña irer infi'āl*; B, C, E cānım

781 Şem' a: E Sem' a/pervāne: A bervāne; E pervān/Rāhatı: B Rāhatıla/şubhıla şām: A, D her şubı u şām

782 şem' i: D şem' a/pervāne: A bervāne/iver: A sever

²²⁵ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

783 cānı diler gündüz: A *Fikr idib arar anı ıuramaz nihān*; D *Fikr idüp arar anı ıuramaz nihār*; E gündüz anı cānı/arar: B müdām/anuñ: A, B, C anıñ; E anı/cism ü cānına: A cismine aşıā; B, C cism-i cānına; D cismene aşıā; E cān-ı cismiyle/zarar: A ziyān; B, C, D, E zarar

784 Leyk: A *Her kaçan görse gözi diler anı*; B, C Leyki/anuñ: C anıñ; D *Giceler şem' i görince gözleri*; E *Her kaçan görse gözi diler anı*/cān u teni: A, C cānı teni

- 785 Bilmeyen ‘ışk’ı ‘aceb insân ola²²⁶
Ol meger âdem degül hayvân ola
- 786 ‘Âşık olanlarda ‘ışk odı tüter
‘Ârif olan kimseye bu söz yeter
- 787 Bulınur ‘ışk-ı haqîkîyle kemâl²²⁷
Ol mecâzî ‘ışkıla olur zevâl
- 788 Ol Zelîhâ Yūsufa dürlü dibâ
Geydürüp virdi aña zevk u şafâ
- 789 İstemezdi ol dibâ eşvâbı ol
Geydi nâ-çârî bulunmuş aña kul
- 790 Eyle oldı bir kimesne özine
Diğkatile baķamazdı yüzine
- 791 Kim aña diğkat ile olsa başîr²²⁸
Zencir-i ‘ışkına olurdı esîr
- 792 İstemez ğayrı aña kıla naķar
Göz toķınmasun diyü eyler hâzer

785 Bilmeyen: A Bilmeyin; D Bilmiyinner/‘aceb: B, C meger/insân: B, C nâ-dân/âdem: A adam; B, C *Ol degül âdem nice insân ola*; D adım/degül: A, D değil

²²⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında iki beyit sonra. E nüshasında yok.

786 olanlarda: C olanlar/odı: C odını/tüter: B tüte; C tutar/kimseye: B, C âdeme; D her kimse/ yeter: A, C yiter

787 Bulınur: A, B, C, D Bulunur/haqîkîyle: D haqîkîla/‘ışkıla: E ‘ışka/olur: E bulunur/zevâl: E muhâl

²²⁷ D nüshasında mısraların yeri değışik.

788 Zelîhâ: A Zelhâ; B Züleyhâ; D Züleyhâ/dürlü: D türlü/dibâ: A, C dibâ; B diyâ/Geydürüp: A Geydirib; B Geydirüp; C Gidirüb; D Geydürüb/virdi aña: E aña virüb/zevk u şafâ: A zeyn ü zibâ; B zeyn ü ziyâ; C zeyn ü ziyâ; E dürlü ziyâ

789 İstemezdi: A İstemezdi/dibâ: A, B, C, E dibâ/eşvâbı: B, C, E kaftânı; D esbâbı/nâ-çârî: A nâ-çârî/Geydi: C Gîdi/bulunmuş aña: A aña bulunmuş; B, C, D bulunmuş aña; E aña bulundı

790 oldı: E oldı ki/kimesne: A kimsene; C kimse; E âdem/özine: B yüzine/yüzine: A yüzüne

791 diğkat ile: B, C diğkatile/olsa: B, C olunca/‘ışkına: B, C ‘ışkında/olurdu: C olunur

²²⁸ Bu iki beyit A ve D nüshalarında yok.

792 E *Cism-i nûra geydüre dibâ fener*toķınmasun: B toķuncasın; C toķınmasın; E *Ya anuñ ğayrânı olmaz mı beşer*

- 793 Kem nazarlar bakmaya tā yüzine²²⁹
Bir niķāb itdürdi anuñ yüzine
- 794 Kimseye göstermezidi anı ol
Şaqlar idi cān içinde cānı ol
- 795 Bunca yıllar görmedi hayrānını²³⁰
Şimdi buldı kılmasun seyrānını
- 31b 796 Bunca varın virmiş aña ol ḥatun
Ḥüsn-i Yūsuf seyrini almış şatun
- 797 Bāğ-ı ḥüsne kendi olmuş bāgbān
Seyr ider ammā alamaz zevk u kām
- 798 Kendi ḥüsn-i Yūsufa olmuş daḥīl²³¹
Ġayra göstermez anı olmuş baḥīl
- 799 Hep ḥased eyler aña ḥāş u ‘avām
Ol nice alsun daḥı andan merām
- 800 Rāḥatı olmazdı aşlā Yūsufuñ
Ol Zelīḥā andan ayırmaz gözin

793 Kem: B Kim/nazarlar: A nazarla; E nazar/bakmaya: A bakmasınlar; E bakmayalar/tā yüzine: A yüzine; B, E tā özine/itdürdi: A itdirdi; E ittirdi/anuñ: A, B anıñ

²²⁹ Bu beyit A nüshasında bir beyit sonra.

794 göstermezidi: A gösdermezdi; B, C göstürmezidi; D göstürmezdi/Şaqlar idi: A, B, C, D Şaqlaridi/içinde: A, B, C icinde

795 görmedi: B, C gördi; E çekdigi/kılmasun: B, C, E kılmasın

²³⁰ Bu üç beyit A ve D nüshalarında yok.

796 virmiş aña: E aña virmiş/seyrini: C seyrānı/şatun: E ḥatun

797 kendi: E gitdi/bağ-bān; B bağubān; C bağubān/zevk u kām: B zevka kām; C zevk u kām; E zevk kām

798 ḥüsn-i Yūsufa: D Yūsuf ḥüsne/daḥīl: D baḥīl/göstermez anı: B, C, D göstürmez anı; E göstermesine/baḥīl: D daḥīl

²³¹ Buradaki iki beyit A nüshasında yok.

799 Hep: C Cümle; D *Kendi de andan alabilmez merām*/ḥased eyler: E taḥayyür eyler/ḥāş u ‘avām: C, E ḥāş u ‘ām; D *Aldı zīrā inkisār-ı ḥāş u ‘ām*/alsun: B, C alsın; E bulsun/andan: B anda

800 Yūsufuñ: C Yūsufiñ/Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/andan: B anda/ayırmaz: A ayırmazdı/gözin: A gözini; B, D gözüñ; C, E göziñ

- 801 Bir sa' at ayrılmağa hiç ara yok
N'eylesün kul olmuş aña çäre yok
- 802 Ol Zelîhânuñ görürdi niyyeti
Kem fesâd üzre dilerdi vuşlatı
- 803 Hıvıf ider Yūsuf ki ben nisyân idem
Azdura şāyed beni 'ısyân idem
- 804 Dirdi yâ Rabbî şıgındum ben saña
Ġālib itme nefsümi yâ Rab baña
- 805 Yâ İlāhî kılma ' avrat mekrini ²³²
Bizlere ġālib fenānuñ fikrini
- 806 Geldi Yūsuf kalbine yâ Rabbi dir
Ne idi cürmüm beni kıldıñ esir
- 807 Aña ilhām olunur dirler bunı
Atañ evinde bilür misin anı
- 808 Dögdüñ ol fülân kuluñ evlādını
Atañ işitdi anuñ feryādını

801 ayrılmağa: C ayrılmağa/hiç: A, C hic/ara: E ada/N'eylesün: A, B, C, D N'eylesin/olmuş: A, C olmuş/çäre: A cäre

802 Zelîhânuñ: A Zelhâniñ; B Züleyhâniñ; C Zelîhâniñ; D Züleyhânuñ/görürdi: C o idi; E görildi/niyyeti: E kendi/Kem: C Kim/fesâd üzre: A fesâ üzre: E fesâdıla

803 Hıvıf: A Hıvıf/Yūsuf: C Yūsufı; E Yūsufi/ki: B dir; C, E -/nisyân: C nisyâ/idem: E ider/ Azdura: A, B, C, D, E Azdıra/şāyed: A, D şāyet/idem: E ider

804 Dirdi: C Yalvardı/Rabbî: D Rabbi/şıgındum: A, B, C şıgındım; D şağındım; E şakındım/ nefsümi: A, B, C, D, E nefsimi

805 Yâ İlāhî: E Rabbenā sen/fenānuñ: A, B, C fenāniñ; E fenānın

²³² Bu iki beyit D nüshasında yok.

806 yâ Rabbî: A yâ Rab; E yâ Rabbi/idi: E ider/cürmüm: B, C cürmim/beni: A benim/kıldıñ: A itdiñ; B kıldıñ; E kıldın

807 Aña ilhām: D Yâ İlāhî/olunur: A olunub; B, C olunur; D olunup/bunı: A bunu/Atañ: A, B, C, E Atan; D Atın/evinde: C evünde

808 Dögdüñ: B Döğdiñ; E Dödiñ/fülân: E kalan/kuluñ: B kuliñ; C, E kulın/Atañ: A, B, C, D Atan/anuñ: A, B, C anıñ

- 32a 809 Ben esîr oldum ġarîbem söyledi
Ataň aňa iltifât eylemedi
- 810 Sen dahı kullıķ tefe ʾʾül eyledüñ²³³
Baňa kıymet mi irişür söyledüñ
- 811 Bu sebebden kıl olıñduñ bilesen
Kullaruñ aĥvâlini öğrenesen
- 812 Āh idüp ĥasret çeker Yûsuf hemân
Dir ben itmişem yine baňa ziyân
- 813 Yâ İlâhî kılılmışam ben çün ĥaṭâ
ʿAfv kıl bağışla cürmüm kıl ʿaṭâ
- 814 Sen bizi kayd eyle ĥıfzuñ bağına
Girmeyelüm her ĥaṭâ tızağına
- 815 Vir şalavât ol ĥabîbüñ rûĥına²³⁴
Āline evlâdına aĥbâbına

809 esîr oldum: B, D esîr oldım; E esîrem/-: E hem/ġarîbem: A, D ġarîbim/Ataň: A, B, C, D Atan/iltifât: B iltifâtı/eylemedi: B kılmađı

810 kullıķ: B, C kulluk/tefe ʾʾül: B, C tefe ʾʾül/eyledüñ: B, C eyledin/kıymet mi: B, C ķimet/irişür: B olmaz idi; C olmaz diyü/söyledüñ: B, C söyledin

²³³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

811 Bu sebebden: A Ol sebebden nedür; D Ol sebebdendür/kıl olıñduñ: A kıl oldun; B kıl olıñdıñ; C kıl olunduñ; D kıl oldu/bilesen: A bilesin/Kullaruñ: A, D Kulların; B Kulluğıñ; C Kulluğun; E *Kullar aĥvâline vâķıf olasan*/öğrenesen: A, C öğrenesen

812 idüp: A, B, C, E idüb/çeker: A ceker/ben itmişem yine: B yine ben itmişem; C yine ben itmişem; E *İtmişem ben kendi kendime zeyân*/ziyân: A, D yaman

813 kılılmışam: B itmişem/ben çün: A ben cün; E dir ben/ĥaṭâ: A ĥaṭâ/ʿAfv: A, B, D ʿAffi; C ʿAfi/cürmüm: B cürmim/kıl: A -

814 bizi: B beni; D bize/eyle: C ile; D eyleye/ĥıfzuñ: A, D, E ĥıfzın; B, C ĥıfzıñ/Girmeyelüm: A, E Girmeyelim; B, D Girmiyelim/ĥaṭâ: A ĥaṭâ/tızağına: A düzâğına; B, C, D, E tüzâğına

815 ĥabîbüñ: B, C ĥabîbiñ

²³⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

Hikāyet-i Usta Nakḫāş²³⁵

- 816 Aḥmedī meydān-ı ‘ışķa gir yine
Āşinā olup demini sür yine
- 817 Vir bize Zelḥā-yı ‘āşıkdan ḥaber
Söyle ol Yūsuf-ı şādıkdan ḥaber
- 818 Sen bize söyle bu ‘ışķ âteşini
Nice yaķar kendi āşināsını
- 819 Ol Zelīḥā ile Yūsuf yedi yıl
Bir arada oldılar her ay u yıl
- 820 Ol Zelīḥā ‘ışķı kılmışdı delīl²³⁶
Ḳandil-i ‘ışķ içre olmuşdı fetīl
- 821 Çün irişdi Yūsuf on dört yaşına
Ol Zelīḥā düşdi ‘ışķ âteşine
- 32b 822 Ol Zelīḥā cāna ister şarmağa²³⁷
Yūsufından vuşlat-ı kām almağa

²³⁵ Başlık B, C ve E nüshalarında yok. D *Ḥazret-i Züleyḥā tapa usta nakḫāşı beyān olunur.*

816 meydān-ı ‘ışķa: A meydān ‘ışķına; C meydān-ı ‘aşķa; E meydān ‘ışķ/gir: E içre/yine: B, C yene/Āşinā olup: A Āşinā olub; B, C, E Āşināsın; D Āşānā olup/demini: B, C, E demlerini/yine: B yine

817 Zelḥā-yı: A Zelḥā-yı; B Zēlḥā-yı/ḥaber: A ḥaber/Yūsuf-ı: D Yūsufa; E -/ḥaber: A ḥaber

818 Sen bize: E Bizlere/‘ışķ âteşini: A ‘āşık ateşi; B, C, D ‘ışķ ataşını/āşināsını: D āşināsını

819 Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; C Zelīḥā; D Züleyḥā/yedi: A, C yidi; B yeddi; D yiddi/her: A -/ay u yıl: A ay ve yıl

820 Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā/‘ışķı: A ‘ışķ; C ‘aşķı/Ḳandīl-i: A *Yidi yıl ḳandīline oldı fetīl*, C Ḳandil-i/olmuşdı: C olmuşdur/fetīl: C fetil

²³⁶ Bu beyit D nüshasında yok.

821 irişdi Yūsuf: A *İrdi Yūsuf on üç on dört yaşına*; B Yūsuf irişdi; C yirişdi Yūsuf/dört: D törd; E beş/Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/düşdi: B irdi; C girdi; E yandı/‘ışķ âteşine: A ‘ışķına ataşına; B, C, D ‘ışķ ataşına

822 Zelīḥā: B Züleyḥā; E *Zelḥā ister cāna anı şarmağa*/kām: E kām

²³⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 823 Miḥnet-i ‘ışkıla giryān oldı ol
Tābe-i ‘ışk içre biryān oldı ol
- 824 Cilveler kılurdu Yūsufdan yaña²³⁸
İltifātı eylemez Yūsuf aña
- 825 Yedi yıl yanında kaldı çıkmadı
Ol Zeliḥā yüzine kem bakmadı
- 826 Ol Zeliḥā ‘ışkını bir kimseye
Söylemezdi ḥālını bir özgeye
- 827 ‘İşk ucından gözinüñ tırmar yaşı
Tāḫatini kesdi ‘ışkuñ āteşi
- 828 İtdi ‘ışkı şaklama ile ferec²³⁹
Bulmadum bu derdüme anda ‘ilāc
- 829 Söylesem ben tāyeme bu ‘ışkımı
Belki ol bula baña dermānumı
- 830 Çağırur gizlüce dir ey tāye gel
Em bilürsin derdüme ser-māye gel

823 Miḥnet-i: A, B, C, D Meclis-i/‘ışkıla: A ‘ışkı içre; B, D ‘ışkında; C ‘ışkıdan/‘ışk içre: A ‘ışkı içre; E ‘ışkında/biryān: A, B, D büryān

824 kılurdu: E kıldı o/ A *İltifāt itmezdi ašlā ol aña*

²³⁸ Bu beyit D nüshasında yok.

825 Yedi: A, C Yidi; B Yeddi/yanında kaldı: A, D kaldı yanında/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā; E *Zelḥaya kem niyyetile bakmadı*/yüzine: A yüzüne; B, C ḥatuna/kem: D hem

826 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/‘ışkını: C ‘aşkı/kimseye: C kimse/Söylemezdi: A Söylemez/ḥālını bir: E ḥāl-i zārın

827 ucından: A, C ucundan/gözinüñ: A, B göziniñ; C gözünüñ/Tāḫatini: A Tāḫati/‘ışkuñ: A, C, D ışkıñ; B ‘ışkın/āteşi: A, B, C, D ataşı

828 İtdi: A, D Dir bu/ferec: A, B, C, E ferāc; D firāc/Bulmadum: A, B, C, D Bulmadım/-: A, D ašlā/derdüme: A, B, D derdime; C derime/anda: A, D -; E andan

²³⁹ Bu beyit B nüshasında bir beyit önce. Aslında *ferec* olması gereken kelime, kafiye gereği *ferāc* olarak yazılmış.

829 Söylesem: A Söyleyeyim; E Söyleyem/tāyeme: D tāyime; E tāyeme/bu: C -/‘ışkımı: A, B, C ‘ışkı/-: A şāyet; D şāyed/baña: A, D -; E anıñ/dermānumı: A, B, C, D dermānımı; E dermānını

830 Çağırur: A Çağırır; C Çağırır; E Çağırub/gizlüce: A, D gizlü/-: A, D anı/ey: A, D -/tāye: A tāyeye/em: C devā/bilürsin: A bilür misin; C bilürsen/derdüme: A, B, C, D derdime

- 831 Bir sözüm var gizlü saña anı kıl
Hem-çerâğ idem seni eyüce bil
- 832 Ben bu Yûsuf kulumuñ meftûniyam
Bunca yıllardur anuñ mecnûniyam
- 833 Atam evinde iken rü 'yâda ben
Görmüşem 'âşıkıyam dünyâda ben
- 834 Ol zamândan 'âşık oldum buña bil²⁴⁰
Gizledüm 'ışkını bende bunca yıl
- 33a 835 Bunca yıllar 'ışkıla dîvâneyem²⁴¹
Ol cemâlûñ şem' ine pervâneyem
- 836 Bunca yıldur şîveler kıldum aña²⁴²
İltifâtı eylemez aşlâ baña
- 837 Bilmezem n'idem baña meyl eyleye
Yâ baña bir kez bakup seyr eyleye
- 838 Gizlüce direm bu esrârı saña
Şâyi' itme sırrımı yandan yaña

831 sözüm: A, D *Bir sözüm vardur saña gizlüce bi*; B, C sözüm; E işim/saña gizlü: B, C gizlü saña/çerâğ: A cerâ'/eyüce: B, C eyyüce

832 bu: C -/kulumuñ: B, C kulumuñ/anuñ: A bunuñ; B, C anıñ

833 evinde iken: C evünde iken; E ivindeki ol/'âşıkıyam: A, B 'âşıkam

834 Ol zamândan: A Ol zamân/'âşık oldum: B, E 'âşıkam ben; D 'âşık oldım/Gizledüm: A, B, C Gizledim/'ışkını: A 'ışkımı/bende: A -; E anıñ

²⁴⁰ Bu iki beyit C nüshasında yok.

835 dîvâneyem: D dîvâniyem/cemâlûñ: A cemâliñ; B cemâlin; D cemâl-i/pervâneyem: A bervâneyem; D pervâniyem

²⁴¹ Bu beyit E nüshasında yok.

836 şîveler: B şe' ralar; D şeyveler/kıldum: B, D kıldım/İltifâtı eylemez: D İltifât eylemez; E Eylemez ol iltifât/eylemez: D itmedi/-: D ol

²⁴² Bu beyit A nüshasında yok.

837 Bilmezem: C Bilmez/meyl: C mîl/eyleye: D eyliye/kez: A *Ya bakub bir kez seyir eyleye*, E hoş/bakup: B, C, E bakub

838 Gizlüce: A *Gizlü bu esrârı didim saña ben*; D Gizlü/direm: E didim/bu esrârı saña: D saña bu esrârı ben; E bu esrârım saña/sırrımı yandan yaña: A *Şâyi' itme gayrı ile sen*; B, E sırrımı yandan baña; D dime gayra anı sen

- 839 Ey gözüm tāye ne istersin virem²⁴³
Bul ʿilācı bir vişāline irem
- 840 Sen ʿaceb tedbīrini bilür misin²⁴⁴
Āh bunuñ dermānını kılrur mısın
- 841 Tāye dir sen mi yalañuz ʿāşıkı²⁴⁵
Aña ʿāşıkdur bu şehrūñ maḥluḳı
- 842 Żabṭuña alduñ anuñ seyrānını
Eyledüñ maḥrūm kamu ḥayrānını
- 843 Saña anlar cümle ider inkisār
Yā nice ola vişāline zafer
- 844 Bir ṭarīḳın idelüm saña anuñ
Belki vuşlatkār ola anda canuñ
- 845 Ol didi bir ḥāne tenhā isterem
Anda saña kār-ı vuşlat gösterem
- 846 Zelḥanuñ var idi bir büt-ḥānesi
Beş kapudan içre nekbet-ḥānesi

839 gözüm: B gözim/istersin: D, E istersen/virem: E direm/Bul: B Bu/ʿilācı: B, E ʿilācını/bir: B, E -;
C ben

²⁴³ Bu beyit A nüshasında yok.

840 bunuñ: C bunıñ/kılrur mısın: D kılrur masın

²⁴⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

841 sen mi: B sen/yalañuz: B, C, E yalañız/şehrūñ: B, C şehrin

²⁴⁵ Bu dört beyit A ve D nüshalarında yok.

842 Żabṭuña: C, E Żabṭuña/alduñ: B, C, E aldın/anuñ: B -; C anıñ/Eyledüñ: B, C, E Eyledin/kamu: C
kamum

843 cümle ider: B ider cümle; E *Cümle anlar saña ider inkisār/zafer*: B zafer

844 ṭarīḳın: E ṭarīḳatı/idelüm: B idelim; E idem/anuñ: C anıñ/cānuñ: C cānıñ

845 ḥāne: A ḥāne; B, E *Aña bir tenhāca ḥāne isterem*/Anda: A *Tā ki anda saña vuşlat göstürem*; C
Eger/kār-ı vuşlat: C, E kār u vuşlat; D yār-ı vaşlat/gösterem: B göstürem

846 Zelḥanuñ: A Zelḥanıñ; B Zelḥanıñ; C Zeliḥanıñ/var idi: A vardı; C, D, E varıdı/büt-ḥānesi: A puṭ-
ḥānesi; B buṭ-ḥānesi; D püt-ḥānesi/Beş: B, C, D Biş; E Bes/kapudan: A, D kabudan/içre: A iceri/
nekbet-ḥānesi: A nikbet-ḥānesi

- 847 Bir mücevher бүti var idi aña²⁴⁶
Ma' bud idinmiş tapar idi aña
- 848 Tāye varup hāneleri gezdi ol
Görüp ol büt-hāneyi begendi ol
- 33b 849 Tāye iytdi baña bir naqqāşı bul
Hep muhallā āletile gelsün ol
- 850 Zelha fermān eyleyüben vardılar
Bir ehil naqqāşı alup geldiler
- 851 Tāye anuñla varup büt-hāneye
Girdiler ikisi nekbet-hāneye
- 852 Tāye iytdi bu evüñ her yirine
İki şüret naqq kıl bir birine
- 853 Şarıluban bir birine kuçuşa
Sīne-ber-sīne leb-ā-leb emişe
- 854 Şan' atı göster bu işde sen bize²⁴⁷
Hayli dünyalık vire hanım size

847 mücevher: E cevāhirler/büti: C, D püti/var idi: A, D vardı; E vardı/idinmiş: C idinüb; E *Tapardı ma' būdum dirdi aña*/tapar idi: A tabardı

²⁴⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

848 Tāye varup: A Gizlü zāhir; B, C Tāye varub; E *Tāye varub hāne-ber-hāne gezer*/hāneleri: A hāneleri/Görüp: A Görüb; B Gördi; E *Geldi ol büt-hānede cümle düzer*/büt-hāneyi: B puṭ-hāneyi; C püt-hāneyi; D hāneleri/-: D hem

849 Tāye iytdi: A, B, C, D Tāye itdi; E Didi hanım/naqqāşı: A, E naqqāş/Hep: A, C Heb/muḥallā: D müyehā/āletile: D hālile/gelsün: D, E gelsin/-: A bir

850 Zelha: A Zelha; B *Zelha*/eyleyüben: A eyleyince; D itdi aña/ehil: C ehli; D -/naqqāşı: A naqqāş/alup: A, B, C, E alub; D aluban/geldiler: D getürdiler

851 anuñla: A, C anıñla/varup: A, E varub; C, D varur/büt-hāneye: A büt-hāneye; B puṭ-hāneye; C, D püt-hāneye/ikisi: B, C, E idbār-ı/nekbet-hāneye: B nikbet-hāneye

852 evüñ: A, C, D evin; B puṭ evin; E ivin/her yirine: A her birine B yanına; C, E her yanına/şüret: B sūret; E *İki sūret yaz kamu dīvārına*/naqq kıl: A naqqımı kıl; B, C yaz tola

853 Şarıluban: A Şarılub; D Şarılup; E *Birbirisine şarışub kuçuşa*/bir birine: A, D birbirisiyle/ kuçuşa: A, C kuçuşa/Sīne-ber-sīne: B, C Sine-ber-sine/leb-ā-leb: A, B leb leb; C lebi leb; D, E lebe leb/emişe: A, D emişe

854 göster: B, C göstür/dünyalık: B mālı/hanım: B sultānım; C sultān

²⁴⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 855 Ol didi ḥatun bunı direm saña
Naḳş olan şüretleri göster baña
- 856 Anlaruñ naḳşını bir dem göreyim
Aña göre şan^c atı göstereyim
- 857 Vardılar ol bezm-i Zelḥāya hemīn
Göruben būs itdiler anlar zemīn
- 858 Gördiler ay ile güneş oturur²⁴⁸
Ḥāne ṭolmış nūrıla enver ṭurur
- 859 Yūsufa naḳḳāş o dem seyrān olur
Naḳş iden naḳḳāşına ḥayrān olur
- 860 Kıldı naḳḳāşuñ ta^c accüb işine²⁴⁹
Vālih olup geldi ‘aqlı başına
- 861 Dir bunı yazmış o naḳḳāş-ı ezel
Kılmasun buña dimiş kimse bedel
- 34a 862 Hiç benī ādem bunı uydura mı
Rengini yā naḳşını ḳondura mı
- 863 Her şeyüñ²⁵⁰ rengine buldılar bedel
Reng-i nūra bulmadı kimse bedel

855 ḥatun: A ḥāṭun/şüretleri: C şüretler/göster: A göndür; B, C göstür

856 Anlaruñ: A, B, C, D, E Anların/naḳşını bir dem: A bir naḳşını ben; D naḳşını alup; E endām-ı şaḥşın/şan^c atı: C kār u şan^c atı/göstereyim: A, B, C, D göstüreyim

857 ol bezm-i Zelḥāya: A ol bezm-i Zelḥāya; B bezm-i Zūleyḥāya; C bunlar Zeliḥāya; D ol bezm-i Zūleyḥāya; E bizi Zelḥāya/būs itdiler anlar: A *Güneş ayile olısar hemīn*, C anlar būs itdiler; D *Gördi ayıla güneş dolmış neşin*; E *Gördiler ayıla gün olmuş nişin*

858 ay ile: C ayıla/enverturur: C envārturur

²⁴⁸ Bu beyit A, D ve E nüshalarında yok.

859 naḳḳāş: D naḳāş/seyrān: A ḥayrān/naḳḳāşına: B, D naḳāşına/ḥayrān: B ḥayrān

860 naḳḳāşuñ: A, B naḳḳāşın; D *Muḥayyer oldı naḳḳāş bu işine*/Vālih: B, D Vālī; C Vāleh/olup: A, B, C olub/geldi ‘aqlı: A ‘aqlı gelür; B ‘aqlı geldi; D irdi ‘aqlı

²⁴⁹ Bu beyit E nüshasında yok. B nüshasında mısraların yeri değişik.

861 bunı: A bunu/Kılmasun: A, B, D, E Kılmasın/buña dimiş: A, D dimiş buña

862 benī: D benī/ādem: A adam/bunı: A bunu/uydura mı: A uyduramaz/ḳondura mı: A ḳonduramaz

²⁵⁰ Aslında *şey* ‘olması gereken kelime, bazı yerlerde vezin gereği *şey* şeklinde okundu.

863 şeyüñ: A, B, D şeyin; C şine/buldılar: A buldular/bedel: E yedek

- 864 Belki naḳşına göre uydurayım
Rengine zāmin olamam n'ideyim
- 865 Leyk bir resm ideyim aña bedel
Beñzemez ammā yine virmez ḥalel
- 866 Gördi naḳḳāş usta anda anları
Zihnine aldı ol iki cānları
- 867 Vardı ol büt-ḥānenüñ dīvārına
Yazdı ol şüretleri her yanına
- 868 Tāye didi usta naḳḳāşa buni²⁵¹
Ġayra dime ḳatlı olursın bil anı
- 869 Vardı taşra usta naḳḳāş ol zamān
Vardı anı görmege Zelḥā nihān
- 870 Gördi ḳuçmuş dil-berini didi hū
Āh olur mı Yūsuf ile baña bu
- 871 Yüz biñ altun virdi naḳḳāşa o dem
Kim feraḥlar göñlüme virdi bu dem
- 872 Ol Zeliḥā buña mesrūr oldu çün
Tāye iytdi re'ÿümile var bu gün

864 naḳşına: D naḳşına/zāmin: A, E zāmin; D zan/olamam: E olayım

865 Leyk: A, B, C, D, E Leyki/yine: B niye; D yene/ḥalel: A ḥalel; D ḥaleyl

866 usta anda: A *Çünkü gördi usta naḳḳāş anları*; B usta ide; D anda çünkü; E usta ayda/Zihnine: C Zehine/iki: B ikki/cānları: B ḥānları

867 büt-ḥānenüñ: A büt-ḥāneniñ; B puṭ-ḥāneniñ; C püt-ḥāneniñ; D püt-ḥānenüñ/her: A, D dört

868 -: D ey/naḳḳāşa: D naḳāş/Ġayra: A Ġayrıya; D Kimse/olursın: D olursan/bil: A meyl

²⁵¹ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

869 naḳḳāş: D naḳāş/görmege: A *Ol Zelḥā görmege oldu nihān*; B, C görmege; D *Ol Zeleyḥā görmege vardı nihān*; E görmeye/Zelḥā: B Zelḥā; C Zeliḥā

870 ḳuçmuş dil-berini: A ḳuşmuş dil-berini; C ḳucmuş dil-berini; D maḥbūbın ḳuçmuş/Yūsuf ile: A, B, C, D Yūsufila/bu: D bunu

871 Yüz biñ: A Üz biñ; B Vāfire; C, E Vāfir; D On biñ/naḳḳāşa: D naḳāşa/Kim: D Hem/ferahlar: A feraḥları; E feraḥ/göñlüme virdi: A, D virdi göñlüme; E virdi bu göñlüme

872 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Zeleyḥā/mesrūr: B mesrur/çün: A cün/iytdi: A, D, E didi; B, C itdi/re'ÿümile: A ne dirsem; B, C, E re'ÿimile; D ne dirisem/var: A, D ḳıl

- 873 Sen buyur Yūsufa büt-ḥāneye git
Sen ƙapuları urup ardınca git
- 874 Bağla cümle ƙapuyı gir içeri
Var otur zānū-be-zānū rû-be-rû
- 875 Ol divāra baƙıcaƙ naƙşın görür
‘Avrat ile yatduğı ḥaṭra gelür
- 34b 876 Çün saña göstermeyüpdür gözini
Ol zamān saña çevirür yüzini
- 877 Bir görem dir Zelḥa bu şüretde mi
Ol saña baƙsa irer vuşlat demi
- 878 Ol tūvānā vaƙtidür anuñ daḥı²⁵²
Hem güzellik çağıdur senüñ daḥı
- 879 Bir elüñ şar boynına ƙuç dalusın
Ḥüsninüñ bāğından al şeftālüsün
- 880 Bir elüñ daḥı şal uçƙur bendine
İresin vuşlat diyār u kentine

873 Sen buyur: A, D Söyle sen/Yūsufa: C Yūsuf/büt-ḥāneye: A puṭ-ḥāneye; B puṭ-ḥāneye; C, D püt-ḥāneye/ƙapuları: B ƙapulara; E *Sen ƙapulara olar ardınca git*/urup: A, C ur; B varub; D *Sen ƙapuyı anuñ ardlarınca kilit*

874 Bağla: A, D Kitle/ƙapuyı: A ƙabuyı; E ƙapunı/içeri: A iceri; C içrerü/zānū-be-zānū rû-be-rû: C zātū-ber-tür-be-rû

875 baƙıcak: B baƙaçak; C, D, E baƙıcaƙ/‘Avrat ile: B, C, D, E ‘Avratıla/yatduğı: A, D, E yatdığı/ḥaṭra: A, D ḥaṭar; B ḥaṭar; E ḥazza/gelür: B gülür

876 göstermeyüpdür: A göstürmeyübdür; B, C, D göstürmeyüpdür; E göstermeyor ol/gözini: C, D gözüni; E yüzini/çevirür: A ceviri; B, C çevürür; D çeviri; E çivirür/yüzini: E özini

877 Bir görem: A, D Göreyim/Zelḥa: A Zelḥa; B Zelḥa; D Zelḥaya/şüretde mi: A şüretde mi; D retde mi/Ol sanā baƙsa: A Ol şaña baƙsa; B Saña baƙarsa; E Saña baƙınca

878 tūvānā: B tūvān; D tūvānlıƙ/vaƙtidür: D vaƙtidir/anuñ: B, C, D anıñ/güzellik: D güzelik/ çağıdur: B çağıdur; C çağındur/senüñ: B, C seniñ

²⁵² Bu beyit A ve E nüshalarında yok. D nüshasında sekiz beyit sonra.

879 elüñ: A *Şal elin boynuna ƙuc sen dalusın*; B elin; E ilin/boynına: D boynuna/ƙuç: C, E ƙuc/Ḥüsninüñ: A Ḥüsniniñ; B, C Ḥüsnünün/bağından: B, C bāğında; D bāğanda/şeftālüsün: A şeftālisin

880 elüñ: A eliñ; B, C, D elin; E ilin/daḥı: D -/uçƙur: B, C, D, E uçƙur/vuşlat: D vaşlat/diyār u kentine: A diyār kendine; B, C, D, E diyār-ı kendine

- 881 Kān-ı dildāra odur evvelki bāb
Feth olursa kām irer alkar icāb
- 882 Ol seni bōyle beāretde gōrūr²⁵³
Vulatına rāıb olduun bilūr
- 883 Arada dellāl olur eytānuuz²⁵⁴
Uydurur maūd olan bāzāruuz
- 884 āyed ol senden utanur eylemez
avf ider vulat kelāmı sōylemez
- 885 Gōrse bu ide seni ol āfitāb
Ref^o olur almaz ara yerde icāb
- 886 Meyl ider saa o vatde ol perī
Kāma irūben emesin dil-beri
- 887 andadur Yūsuf āna ben gideyim
Ben seni bir āna terīb ideyim
- 888 Ol didi bācede vardur bir ofa
Anda varup oturur var Yūsufa
- 35a 889 Tāye varup gōrdi didi yā Yusuf
Bu tūvānā vatūne āyet ayıf

881 Kān-ı dildāra: A Kān dildāra/odur: E odur ki/evvelki: A encām-ı; D evelki/Feth: D Feti/ kām irer: A -; D kāma irer

882 seni bōyle: D bōyle seni/Vulatına: D Valatıla/olduun: B olduın; C olduun; D olduın; E olduını

²⁵³ Bu be beyit A nūshasında yok.

883 eytānuuz: B, C, E eytānıız/olan: C ollan/bāzāruuz: B, C, E bāzārıız

²⁵⁴ Bu beyit D nūshasında da yok.

884 āyed: C, D āyet/utanur: E utanub/eylemez: B sōylemez/avf: C ovf/vulat: D valat

885 yirde: B, D yerde; E perde

886 o: C ol/vatde: C vatı; D vate/Kāma: B, C, E Kāna/emesin: D sin; E emersin

887 andadur: A, D Nirdedir/āna ben: A, D, E ben āna/gideyim: D gideyem/āna: D yaa/terīb: B terib; D tirib/ideyim: D ideyem

888 bācede: A, B, C, D bacada; E bacadaki/vardur: E fūlān/bir: E -/ofa: B, D uffe/varup: A -; C, E varub; D gidūp/var: D ol

889 varup: A varıb; B, C, E varub/didi: A dir; B, C itdi/tūvānā: A yigitlik; D igitlik/vatūne: A, C vatūne/-: D ve/ayıf: A ayf

- 890 Sen ‘aceb Zelḥāya rām olmayasın
Lezzet-i dünyāda kām almayasın
- 891 Yanına var gör anuñ bīmārını²⁵⁵
Luḡmanısın kıl anuñ dermānını
- 892 Zaḥmına urma hemī bulsun şifā²⁵⁶
Hem görürsin sen daḡı zevḡ u şafā
- 893 Ol efendüñdür anuñ söziyle git
Ol saña emr itdügi fermānı it
- 894 Varmasun mı ol aña ḡuldur bu gün²⁵⁷
Kim aḡa efendisi oldur bu gün
- 895 Vardı Yūsuf ol Zeliḥā yanına
Ol ḡıyām itdi anuñ dīvānına
- 896 Fısk işinden ḡavf iderdi anda ol²⁵⁸
Ḳoyamaz ḡarşu bulunmış aña ḡul
- 897 Ol Zeliḥā nāz ile itdi ḡırām
Zīnete ḡarḡ eylemiş kendini tām

890 Zelḥāya: A Zelḥāya; B Zelḥāya/olmayasın: B olmıyasın; E olmayasan/dünyāda: D dünyāda/ almayasın: B almıyasın; E almayasan

891 Yanına var: E ‘Āşıkındur/anuñ: A, B, C anıñ/bīmārını: B pīmārını; C peymārını; D beyçāreni/ Luḡmānısın: A, B Luḡmanısın; D Luḡmānısız

²⁵⁵ D nüshasında mısraların yeri deḡişik.

892 urma: E urmar/bulsun: B bulsın/zevḡ u şafā: E zevḡ şafā

²⁵⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

893 efendüñdür: A efendiñdür; B, C efendindür; D, E efendidür/anuñ: A, B anıñ; C -/söziyle: B, E sözine/itdügi: A *Ol saña her ne buyurur anı tūt*; B, E itdigi; D *Ol saña her ne buyurur sen eyle et*

894 Varmasun mı: B, C Varmasın mı; D, E Varmasın/ol aña: D aña nice; E nice aña/aḡa: E aña

²⁵⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

895 Vardı: D Var ey/ol Zeliḥā: A ol Zelḥā; B ol Züleyḥā; D ol Züleyḥā; E ḡavfıla/yanına: E şulṭānına/anuñ: A, B anıñ; D aña

896 ḡarşu: E ḡarşı

²⁵⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

897 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/nāz ile: A, B, C, D nāzıla/ḡırām: A ḡırām/Zīnete: D Zeynete/ḡarḡ: B ‘arḡ

- 898 ‘İşve ile didi ol dūr-dāneye
Bir kadem-rencide kıl büt-hāneye
- 899 Bu emirde ol tesellā eyledi²⁵⁹
Fısk işi yokdur bu işde añladı
- 900 Ger olaydı fısk işinde nisbeti
Gayrı yirde itdürürdi halveti
- 901 Būti Zelha kendine ma‘ būd tanur
Fısk işi itmez öñinde utanur
- 902 Vardı büt-hāneye şādık niyyeti
Kim varup seyrān idem ol nekbeti
- 903 Vardı Yūsuf kapulardan içeri
Gördi bir uşak bişikde şarılı
- 904 Ol meligün kardaşınıñ oğlu o²⁶⁰
Hastalanmış yokdur anda reng-i rū
- 905 Anı koymışlar meger büt-hāneye²⁶¹
Ya‘ ni şihhat ire ol bi-çāreye

898 ‘İşve ile: B ‘İşvetile; D, E ‘İşk ile/ol: E o dem/dūr-dāneye: B zūr-dāneye; D dūr-dāniye/ kadem-rencide: B kadem-zencinden; C kadem-zencide/büt-hāneye: A put-hāneye; B put-hāneye; C püt-hāneye; D püt-hāniye

899 Fısk: E Kısmet/bu: E -

²⁵⁹ Buradaki dört beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

900 olaydı: E olanı/yirde: E yerde/itdürüdi: E itdirürdi

901 Būti: E Pūti

902 varup: E varub

903 kapulardan: A kabulardan; E kapularda/içeri: A icerü/bir: B -/uşak: B uşakı/bişikde: A bişige; D peşine; E beşige/şarılı: C şarulu; E şarılur

904 meligün: A, D, E meligin; B, C melġin/kardaşınıñ: A, B, C, E kardaşınıñ/oğlu o; A oğlıdur/ anda: A -; D anuñ

²⁶⁰ A nüshasındaki bu mısra düzeltme yapılmış. Önceki şekli *Hastalanmış eyü olsun diyü komışlar anı*

905 büt-hāneye: B put-hāneye; C, E püt-hāneye; D püt-hāniye/Ya‘ ni şihhat ire: C Ya‘ ni şahat ire; D Şahat ire ya‘ ni/bi-çāreye: B pi-çāreye; D bi-çāreye

²⁶¹ Bu beyit A nüshasında yok.

- 906 Çapuları baēladı Zelḥā nihān²⁶²
 Geldi Yūsuf yanına irdi hemān
- 35b 907 Gördi uşaēı Zelīḥā orada
 Unudılmış ṭurur ol büt-ḥānede
- 908 Didi bu uşak işi bilmez ‘ayān
 Büte aşup perdesin itdi nihān
- 909 Yūsuf iytdi ne sebebden bütüñi
 Gizledürsin görmeyen ma‘ būduñı
- 910 Dir Zelīḥā bir işüm var kıluram
 Ma‘ budumdur görmesün utanuram
- 911 Yūsuf iytdi düzdi ādem büt anı²⁶³
 Sen nice idinmisin ma‘ būd anı
- 912 Zātı görmez göz degüldür gözleri²⁶⁴
 Hem işitmez söyledüğün sözleri
- 913 Sen utanursın bu a‘ mā bütten²⁶⁵
 Yā utanmazsın gören ma‘ būddan

906 Çapuları: A Çabuları/baēladı: A, D kitledi/Zelḥā: A -; B Zēḥā; C, E Zelḥā/hemān: A *Girdi Zelḥā Yūsufıla icerü nihān*; D *Girdi Zelḥā Yūsufıla icerü ol zamān*; E nihān

²⁶² A nüshasında mısraların yeri deēişik.

907 Gördi: A Gör/uşaēı Zelīḥā: A Zelḥā ol uşaēı; B uşaēı Züleyḥā; C uşaēı Zelīḥā; D Zelḥā ol uşaēı/ Unudılmışṭurur: A *Unudub ḳalmış meger büt-ḥānede*; C Unudulmuşṭurar/büt-ḥānede: B puṭ-ḥānede; C püt-ḥānede; D *Unudup ḳalmış meger püt-ḥānede*

908 bu uşak: B, C uşakḍur/Büte: A Büt; B Puṭa; C, D, E Püte/aşup: A, D aşub; B, C, E aşdı/ perdesin: A berdesin

909 ne sebebden: A yā Zelḥā; D yā Zelīḥā/bütüñi: A büt sen; B pütüñi; C, E pütüñi; E bütü sen/ Gizledürsin: A, D *Ne sebebden gizledürsin anı sen*; B Gizledürsen/görmeyen: B görmiye; E görmesin/ma‘ būduñı: B, C, D ma‘ būduñı

910 Dir Zelīḥā: A, D Ol didi kim; B Dir Züleyḥā; C Dir Züleyḥā/işüm: A, B, C, D, E işim/ Ma‘ būdumdur: A Ma‘ būdumdan; B Ma‘ būdımdur; D Ma‘ būdımdır/görmesün: A, B, D görmesin

911 ādem: C med; D adam/büt: B puṭ; C, D, E püt/idinmisin: D idinmiş hem

²⁶³ Bu iki beyit A nüshasında yok.

912 göz degüldür: C püt didüğün/göz: E gün/gözleri: C gizlüləri/söyledüğün: B, E söyledigin; C söyledüğün

²⁶⁴ Bu beyit D nüshasında da yok.

913 -: C meger/utanursın: E utanursan/a‘ mā: D nekbet/bütten: B püteden; C, D pütten; E bundan/Yā utanmazsın: A Nice utanmañ; D Nice utanmam; E Yā utanmazsın/ma‘ būddan: D ma‘ būdıdan

²⁶⁵ Vezin bozuk.

- 914 Kāfire imiş Zelīhā ol zamān²⁶⁶
Büte tapardı tanımazdı imān
- 915 Bütine yalvaru isterdi murād
Yūsufi rām it diyü isterdi dād
- 916 Aḥmedī īmānı virdi Ḥaḳ saña
Ḥamd ü şükr eyle imānuñçün aña
- 917 ‘İbret al gör ehl-i küfrüñ cehlını
Nice maḡbūn aḥmaḳ eyler ehlini
- 918 Zelḥayı gör küfr içinde bilmesin
Bezm-i fışḳ itmiş ‘ibādet-ḥānesin
- 919 Kār-ı fışḳı ister anda eyleye²⁶⁷
‘Aḳl-ı dīni yok bi-çāre n’eyleye
- 920 Diñle ‘aḳlı bildürem cānum saña²⁶⁸
Cān ḳulaḡuñ aç aḡı benden yaña
- 36a 921 İki dürlüdüñ ‘aḳıl maḡarrı baş
Biri ‘aḳl-ı dīn biri ‘aḳl-ı ma‘aş
- 922 Diñle ta‘rīf ideyim anı beyān²⁶⁹
Zihnüñe al anları ey pāk-cān

914 imiş: E idi/Zelīhā: B Züleyhā; C Züleyhā/Büte tapardı: B Puṭa tapardı; C Püte tapardı; E Tapardı püte/tanımazdı: A tanumazdı; B tanınmazdı; E bilmezdi

²⁶⁶ Buradaki iki beyit A ve D nüshalarında yok.

915 Bütine: B Puṭına; C Pütüne; E Pütine/yalvaru: C yalvarur; E yalvarub/isterdi: C esterdi

916 īmānı virdi: A, B, C, E virdi īmānı/D verdi īmānı/Ḥamd ü şükr: A Ḥamd ü şükri; B, C Ḥamd-i şükri; E Ḥamd ü şükrin/eyle: B, C, E ḳıl/īmānuñçün: A īmānıñ cün; B īmānicün; E īmāniçün

917 al: A -/gör: A, D gördün mi/ehl-i küfrüñ: B, C ehl-i küfriñ; A, D küfriñ; E ehl-i küfrin/ maḡbūn: A, D *Nice aḥmaḡdan ḳılur ol ehlini*; C ma‘būd/aḥmaḡ eyler ehlini: E itmiş aḥmaḡ ehlini

918 Zelḥayı: A *Küfr içinde Zelḥanuñ gör bilmesin*; B Zelḥayı; D *Küfr içinde Zelḥanuñ gör bilmesin*; E Zelḥa/küfr içinde: C küfrüñ içinde/‘ibādet-ḥānesin: A ‘ibādet-ḥānesin

919 eyleye: B eyliye/bi-çāre: B bī-cāre; E bi-çāre/n’eyleye: B n’eyliye

²⁶⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

920 bildürem: E bildirem/ḳulaḡuñ: E ḳulaḡın/yaña: E baña

²⁶⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

921 İki: B İkki/‘aḳıl: A, B, C, D, E ‘aḳıl-ı/maḡarrı: B maḡrı; D muḡarra

922 beyān: B saña/Zihnüñe: B Zihniñe/pāk-cān: B pāk-i cān

²⁶⁹ Bu beyit A, C, ve D nüshalarında yok. E nüshasında bir beyit sonra.

- 923 Müşterek ‘aql-ı ma‘āşa cümle nās
‘Aql-ı dīni virdi mü ’minlere hāş
- 924 ‘Aql-ı dīn arar imān uhrā işi²⁷⁰
Hall-i hürmet āhiret endişesi
- 925 Az bulur ‘aql-ı ma‘āşī anda dād²⁷¹
Şan‘at-ı dünyāsına irer kesād
- 926 Şol taķī mü ’minlere baķ yā ricāl
Var mı dünyā şan‘atında zī-kemāl
- 927 ‘Aql-ı hāricide yokdur ülfeti²⁷²
Ehl-i dünyā aldudur anı ķatı
- 928 Leyk ‘aql-ı dīni olmayan ķişı
Dürlü şan‘at gösterür dünyā işi
- 929 Var delīli söyle dīn ķardaşuňa
Baķ Firenk kāfirlerinüň işine
- 930 Yok imānıla beķā endişesi
Gösterür şan‘at ‘acā’ib pīşesi
- 931 ‘Aql-ı ma‘āşıla bulmuşlar kemāl
‘Aql-ı dīnile imān olmuş zevāl
- 932 Yā İlāhī ‘aql-ı dīnile bizi
Behre-yāb eyle bulaķ saňa izi

923 Müşterek: D Müşterik/cümle: C ħumle/‘Aql-ı dīni: A ‘İql-ı dīn/virdi: D verdi/ħāş: A hāş

924 Hall-i: C Hıll u

²⁷⁰ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

925 bulur: B bilür; C bulunur/dād: E dār/kesād: E azar

²⁷¹ Buradaki yedi beyit A ve D nüshalarında yok.

926 dünyā: B dünyāsına/şan‘atında: B şan‘atıza/zī-kemāl: C zīmi-kemāl

²⁷² Bu beyit B ve C nüshalarında da yok.

928 Leyk: B, C, E Leyki/gösterür: B, C göstürür

929 delīli: C, E delīlin/ķardaşuňa: B ķardaşlara; C ķardaşına; E ķardaşına/Firenk: B Kirenk/ kāfirlerinüň: B, E kāfirleriniň; C kāleriniň

930 E *Yokdur imān bahā endişesi*/Gösterür: B, C Göstürür/‘acā’ib: B, C, E ‘acāyib/pīşesi: B, C pīşesi

931 ‘Aql-ı ma‘āşıla: E Ol ma‘āş ‘aqlıyla/bulmuşlar: E bulmuş

932 dīnile: A dīnle/bizi: D sen bizi/Behre-yāb: A Behre bāk; B Behre yāk; C Behre yā; D *Cümle mü ’minleri ħıfķ ider sizi*/eyle: E it/bulaķ: E bulalım/saňa izi: A imezi; C yirimizi

- 933 Biz geledüm m̃a-cerā aḥvāline²⁷³
Zelḥanuñ büt-ḥāne içre kārına
- 934 Zelḥa aña gösterürdi yüzini
Yūsuf utanur yumardı gözini
- 935 Zelḥa nāzırdı münevver yüzine²⁷⁴
Ḥasretidi ol mübārek gözine
- 36b 936 Dil-berüñ baqışı ‘āşık kandurur
Bağmasa göz ‘āşıkı rüy yandurur
- 937 Gördi Yūsuf naqş olunmış şūreti
Aña şarılmış yatur bir ‘avratı
- 938 Dir nice ‘avrat ola görmüş beni
Bu ḥayālile nice şarmış beni
- 939 Gördüğüm var mı bu şūret ‘avratı
Kim baña kılmış bu fi‘l-i nekbeti
- 940 Bu Zeliḥa olmasun kılmış bunı
Buña beñzer mi görem bir kez anı
- 941 Baqdı ol demde Zeliḥā yüzine
Çeşm-i pertev irdi Zelḥā gözine

933 geledüm: B geledim/Zelḥanuñ büt-ḥāne içre: B Puṭ-ḥāne içreZüleyḥā; C Püt-ḥāne içre Züleyḥā

²⁷³ Buradaki dört beyit A ve D nüshalarında yok.

934 Zelḥa: B Zelḥa; E *Gösterdi Zelḥa aña yüzini*/gösterürdi: B, C göstürirdi/yumardı: C yumar

935 nāzırdı: E baqardı/yüzine: B gözine/gözine: B yüzine

²⁷⁴ E nüshasında bu beyitten sonra 907, 908, 909 ve 910. beyitler tekrar yazılmış.

936 Dil-berüñ: B Dil-berin; C, E Dil-berin/‘āşık: C ‘āşıkı/kandurur: B kanıdur/göz: C du/‘āşıkı: C ‘āşıkını/rüy: C -; E ru³/yandurur: B yanıdur

937 naqş olunmış: A naqşı olunmuş; C naqşı olunmış; D naqş olunmış; E naqş olmuş/Aña: C Göre/yatur: A yatır; E görür/bir: E dir

938 ‘avrat ola: A ‘avratdur; D ‘avrat durur/görmüş: A görmüş/ḥayālile: A ḥālile; D ḥıyālile

939 Gördüğüm: A Gördüm; B Gördigim; C Göreyim; D Gördüğim/şūret: C şūretde/kılmış: E kılmış durur/fi‘l-i nekbeti: A fi‘l-i nikbeti; B, C fi‘l-i bid‘ atı; E bid‘ atı

940 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/olmasun: A, B, C, D, E olmasın/Buña: C Bu aña/ beñzer: E beñzerem/kez: E -

941 ol demde: A ol dem/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; C, D Züleyḥā/yüzine: A, C yüzüne/Çeşm-i pertev: A, D Pertevi; C Çışm-i pertev/irdi: E erdi/Zelḥā: A Zelḥā; B Zelḥā; C, D Züleyḥā; E Zeliḥā/gözine: A, C gözüne

- 942 Yūsufî Zelhâsına gösterdi göz²⁷⁵
Zelhanuñ rûhı ğıdâlandı henüz
- 943 Gördi vâkı‘ ki Zeliḥâ şüreti²⁷⁶
Cümle kendi hep libâsı hey’eti
- 944 ‘İşkınuñ baḥrı o dem taşar kıatı²⁷⁷
Yetmez oldu ol ḥayātuñ tākātı
- 945 Yūsufa atdı Zeliḥâ elini
Sînesine aldı kıuçar bilini
- 946 ‘Āşıkam saña didi yâ nev-civân
Zencir-i ‘ışkıñdayam bunca zamân
- 947 Bunca yıllardur senüñ meftûnuñam
‘Āşık-ı zâram senüñ mecnûnuñam
- 948 Zâhir oldum ben saña gerçi emîr²⁷⁸
Leyk ‘ışk itmiş beni saña esîr
- 949 Bil ḥabîbüm saña râm olsam gerek
Vuşlat-ı cânıla kâm alsam gerek

942 Yūsufî: C Yūsuf/Zelhâsına: B Zelhâsına/gösterdi: B, C göstürdi/Zelhanuñ: B Zelhanıñ; C, E Zelḥânıñ/rûhı: E cânı

²⁷⁵ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

943 Gördi: B, C Gördiği/vâkı‘ ki: B, C vâkı‘/Zeliḥâ: A Zelḥâ; B, C, D Züleyḥâ

²⁷⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

944 ḥayātuñ: E ḥayâtın

²⁷⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

945 atdı: E itdi/Zeliḥâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; D Züleyḥâ/elini: E ilini/kıuçar: A, C, E kıucar; D oldem/bilini: D belini

946 nev-civân: B nû-civân; C nû-civân/Zencir-i: A Zencir-i/‘ışkıñdayam: A, B, C, E ‘ışkıñdayam; D ‘ışkıñdayım/bunca: E nice

947 senüñ: A, B, C seniñ/meftûnuñam: A, D meftûniyam; B, C meftûnunam/‘Āşık-ı zâram: D ‘Āşık-ı zârim; E ‘Āşık-ı nâram/senüñ: A, B, C seniñ/mecnûnuñam: A, B, D mecnûniyam; C, E mecnûnınam

948 oldum: B, D oldım/ben: A, B, D -/gerçi: A gerci; D girçi/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/‘ışk: A ‘ışkı/itmiş: B -/beni: A -

²⁷⁸ Bu beyit A nüshasında altı beyit sonra.

949 ḥabîbüm: A, B, C, D ḥabîbim/râm: A ram

- 37a 950 Görđi Yūsuf ol Zeliḥā ‘avratı
Kim zinā kıılmaḫdur anuñ niyyeti
- 951 Yūsuf iytdi böyle ḫavli söyleme
Ben ḫuluñ bulınmışam cebr eyleme
- 952 İtmezem ben kār-ı fışkı bilmiş ol
Kim bizüm neslümüze gelmemiş ol
- 953 Ol Zeliḥā didi lâ-büdd kııluram
Yā bu gün yoluña cānum virürem
- 954 Bu ḫicābıla nice ben ṭurayım²⁷⁹
Nice bu ‘ıřķ odına ḫavrulayım
- 955 Ṭařdı ‘ıřķ odı Zeliḥā n’eylesün²⁸⁰
Aşdı yandurdı ḫayānuñ perdesin
- 956 Bir elin şarar Yusufluñ boynına
Bir elin şalar anuñ diz ṭonına
- 957 Bu günüñ ol ḫavfını çeker idi
Uçķurın yedi düğün düger idi

950 Yūsuf: B, C, E böyle/Zeliḥā: A Züleḥā; B Zeliḥā; D Züleyḥā/Kim: A Kem; D Hem/zinā: D zinā/kıılmaḫdur: E kıılmağa/anuñ: A, B, C anıñ; E vardur

951 ḫavli: A *Ol didi kim ḫavl ü fışkı söyleme*; D *Ol didi kem ḫavl-i fışkı söyleme*; E aḫvāli/ söyleme: E dime/ḫuluñ: A ḫul; C ḫulın/bulınmışam: A, D bulunmışam/cebr: A cebir

952 ben: A, D *Ben bu işi eylemezem bilmiş ol*; E bu/Kim: D Hem/bizüm: A, B, C, D bizim/ neslümüze: A, D neslimüze; B, C, E neslimize

953 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/didi: E itdi/kııluram: B kııluram/cānum: A, B, C, D cānım/virürem. A virirem

954 nice: C niçe/ben: A, C, D, E bir/ṭurayım: A, D, E olayım/Nice: C Niçe/bu: A, C, E bir/odına: A oduna/ḫavrulayım: E ḫavurayım

²⁷⁹ Bu beyit D nüshasında bir beyit önce.

955 ‘ıřķ: D *‘ıřķ odı yandı Züleyḥā n’eylesin*; E ‘ıřķıñ/odı: E āteři/Zeliḥā: B Züleyḥā; E ya/ n’eylesün: B, E n’eylesin; C nılesin/Aşdı: D Açdı; E Yağdı/ḫayānuñ: B, C ḫayānıñ; D ḫayānan; E ḫayānın

²⁸⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

956 şarar: A şalar; C şardı; E şaldı/Yusufluñ: E Yūsuf/boynına. A, B, D boynuna/elin: D elen/şalar anuñ: A, B, C şalar anıñ; D atar anuñ; E dağı atar/ṭonına: B ṭonuna

957 Bu günüñ: B, C Bu günüñ; E Bir günin/ol ḫavfını: A ol ḫavfını: B ḫavfın; C ḫavfuñ; D ol ḫūnını; E ḫorkusını/-: B, C Yūsuf/çeker idi. B çekeridi/Uçķurın: A, C, D, E Uçķuruñ; B Uçķurın/ yedi: A, C yidi; B, D yeddi/düğün: A düyüm/düger idi: B dügeridi

- 958 Açdı üç düğünü Zelhâ ol zamân
Yūsuf iytdi yâ İlâhî el-emân
- 959 Geldi anuñ gūşına dir bir şadâ
Didiler Yūsuf kıılır mısın zinâ
- 960 Bir dağı dirler yarıldı bir divâr
Bir melek görindi ol Ya' kûbvâr
- 961 Barmağı ağzında ısırmış tırur²⁸¹
Yūsuf anı görüp atası şanur
- 962 Bunda oldu çok rivâyet yâ ebî
Cümleden eşaḥḥ rivâyetdür şabî
- 37b 963 Dile gelüp ol bişikde söyledi
Yâ Yusuf zinâ kıılır mısın didi
- 964 Enbiyâ olan zinâ ider mi hiç
Ḥaḳḳa varmayan yola gider mi hiç
- 965 Yūsuf iytdi yâ İlâhe'l-^ç âlemîn
Sen bu tūzaḥdan beni eyle emîn

958 Çizdi: A *Üc düyümün çizdi Zelîḥâ nihân*; D *Üç düğünün çizdi Zelîḥâ nihân*; E Açdı/üç: C üç/düğünü: B, C düğünini/Zelḥâ ol zamân: A, D, E Zelḥâ ol zamân; B Zelḥâ-i cân; C Zelîḥâ cânı/yâ İlâhî el-emân: B, C, E Rabbi imdâd el-emân; D yâ İlâhî el-emân

959 anuñ: A, B, C anıñ; E *Geldi Yūsuf kulağına bir nidâ*/dir bir: B, C dirler/kıılır mısın: C kıılır mısın; D kıılır masın; E *Yâ Yūsuf sen nice idersin zinâ*/zinâ: A zinâ; D zinâ

960 dirler: D yerler; E *Bir dağı dirlerdi yer ayrılıyo*/bir: D o/divâr: A divâr/melek: D melik/görindi: A, D göründi; C göndürdi; E görildi/-: C dir/Ya' kûb-vâr: B, C Ya' kûb-ı vâr; D Ya' kûb-ı var/ Ya' kûb-şıfatlu

961 ısırmıştırur: A *Barmağı ağzına ısırmış durur*; D aşarmıştırur/görüp: A *Atası şanub Yūsuf anı görür*; B, C görüb; E *Gördi Yūsuf atası anı şanur*

²⁸¹ A ve D nüshalarında mısraların yeri değişik.

962 oldu: D oldur; E olmuş/ebî: A velî; B aḥî/eşahḥ: A, C eşah/rivâyetdür: A rivâyet; D rivâyetdür

963 gelüp: A gelüb; B, C geldi; E *Ol beşikde dile geldi söyledi*/ol bişikde: D bişikde ol/zinâ: A zinâ mı; D zinâ/kıılır mısın: A kıılıñ; C kıılır mısın; E ider misin

964 zinâ: A zinâ; D zinâ/hiç: A, C hiç; D heç

965 Yūsuf iytdi: A, D Yūsuf itdi; B, C, E İtdi Yūsuf/İlâhe'l-^ç âlemîn: D İlâhî'l-^ç âlemîn/tūzaḥdan: A *Bu tūzaḥdan sen beni eyle emîn*; B duzaḥdan; D *Bu duzaḥdan sen beni eyle emîn*

- 966 Ger ‘ināyet eylemezseñ baña sen
Kurtulamam düşerem hızlāna ben
- 967 Sen baña eyle ‘ināyet yā Kerīm²⁸²
Sen halāş eyle beni olam selīm
- 968 Yūsufuñ oldu du‘āsı müstecāb
Hālîkı Cebrā’ile kıldı hıtab
- 969 Var yūri ol kapuları aç hemān
Tā ki Yūsuf yol bulup ola revān
- 970 Çünkü bizden istedi imdādı ol²⁸³
Biz gerek gösterelüm halāşa yol
- 971 Geldi Cebrā’îl aña kapu açar²⁸⁴
Gördi açuk kapular Yūsuf kaçar
- 972 Düşdi destārı yire itdi firār
Ol Zelîhâ ardına düşüp kıvar
- 973 Düşer anuñ dahı dülbendi yire
Cehd ider ki Yūsufa eli ire
- 974 Şimdi böyle iş havāş u ‘ām durur²⁸⁵
Er kaçar ‘avrat kıvar hengām durur

966 eylemezseñ: A eylemezsin; B, C, D, E eylemezsen/hızlāna: A, B, C hızlāne

²⁸² Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

968 Yūsufuñ: C Yūsufuñ/Hālîkı: A Hālîk/Cebrā’ile: B Cebrā’ile; D Cibrā’ile

969 yūri: A yürü; E iriş/kapuları: A kabuları; C kapular/aç: A; C ac/bulup: A bula; B bilüb; C bulub; E
Yol bula ol Yūsufum ola revān/ola: A gide

970 imdādı: E imdād

²⁸³ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

971 Cebrā’îl: A, C Cebrā’îl; D Cibrā’îl/aña kapu: C, E kapuları/açar: A acar/açuk kapular Yūsuf: A
açuk kabular Yūsuf; B, C kapular açuk Yūsuf; D, E Yūsuf kapular açuk/kaçar: A kaçar

²⁸⁴ Bu mısra B nüshasında okunmuyor.

972 yire: B, D, E yere/Zelîhâ: A Zelîhâ; B Züleyhâ; D Züleyhâ/düşüp: A, B, C düşüb; E düşdi/ kıvar:
B, C, E kıvar

973 anuñ: A, B, C anıñ; E Zelîhanın da düşdi dülbendi yere/yire: B, D yere/Cehd: D Cehdi/ider ki: A
ider/Yūsufa: D Yūsufi/eli: E anı/ire: D ala

974 havāş u ‘ām durur: B havāş-ı ‘ām durur/‘avrat: B ‘avrat/kıvar: B, E kıvar/hengām durur: E
hengāmedür

²⁸⁵ Bu beyit A, C ve D nüshalarında yok.

- 975 Varuban irdi elin şundı aña
Gömlegini tıtdı ardından yaña
- 976 Çekdi anı kendine kıla yakın
Pārelendi gömlegi anuñ hemīn
- 38a 977 Ol ḥalāş olup yine itdi firār
Ol Zeliḥā ardına düşüp kıovar
- 978 İrdi Ḥaḳḳuñ ḥikmeti ol araya
Ol melik gelür meger büt-ḥāneye
- 979 Nıyyeti ol büt evine gitmege²⁸⁶
Ḳardaşı oğlın ziyāret itmege
- 980 Gördi Yūsuf çıkdı andan nā-gehān
Ol Zeliḥā ardına olmış revān
- 981 Gördi anlaruñ melik bu fendini
Başlarında görmedi dülbendini
- 982 Dir ne ḥāletdür sizüñ bu işüñüz²⁸⁷
Böyle midür dā'imā cünbüşüñüz

975 Varuban: A Varıb; D Varup/elin: A, D elini; E eliñ/Gömlegini tıtdı: A Tıtdı gömlegini

976 Çekdi: A Cekdi/anı: A anıñ/kendine: B, C kendüye/Pārelendi: A Bārelendi/gömlegi: D gömlegini; E gömlegin/anuñ: A, B, C anıñ; E anda

977 olup: A, B, C, E olub/yine: A gine; B, C, D, E yene/itdi: A tırmaz; D andan/firār: A kıacar; D kıaçar/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Zeleyḥā/ardına düşüp: A, B, C ardına düşüb; E yene ardınca/ kıovar: B, C, E kıavar

978 Ḥaḳḳuñ: A, C Ḥaḳḳıñ; B Ḥaḳḳın/ḥikmeti: A ḥikmetiyle/araya: A arahāya/melik: B, E melīk/ büt-ḥāneye: A büt-ḥāneye; B puṭ-ḥāneye; C, D, E püt-ḥāneye

979 büt: B puṭ; C, E püt/evine: E ivine/gitmege: B, C gitmege; E gitmeye/Ḳardaşı: B Ḳardaşın/ oğlın: C oğluñ/itmege: B, C itmege; E itmeye

²⁸⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

980 çıkdı andan: A çıkdı andan; B anda çıkdı/nā-gehān: C, D nā-gihān/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/olmuş: A olmuş

981 anlaruñ melik: A anlarıñ melik; B anlarıñ melīk; C melīk anların; D anların melik; E anların melīk/dülbendini: C dülbendi

982 Dir: A, C Bu/sizüñ: A bu siziñ; B, E siziñ; C sizin/bu işüñüz: A işiñüz; B, C, E bu işiñiz/ cünbüşüñüz: B cünbüşiñiz; C cünbüşiñiz; E cünbüşiñüz

²⁸⁷ Bu beyit D nüshasında yok.

- 983 H̄ayret ire itmediler āl u āl̄
Ol melik atında oldılar ac̄il
- 984 Cürmi başılmağičün Zelḡa n'ide²⁸⁸
Ol melik Reyyāna ol taḡrīr ide
- 985 Ol Zelīḡā dir melike yā kişi
İtdüren sensin buña böyle işi
- 986 Bunca yüz virdün bu oğlana didi
Cāme-ḡābuma gelüp aşd eyledi
- 987 Ol melike Zelḡa gör ta' zīr ider²⁸⁹
Cürmini itürmegičün 'özr ider
- 988 Kendi cürmi eylemiş ḡayra atar²⁹⁰
Uḡrı güçlü gelse ev ıssın tutar
- 989 Söyleyince bu sözi Zelḡa kibār
Ḡāyetile Yūsuf oldu řermsār
- 990 Ol melik anda taḡayyur eyledi
Beñzini ḡāyet taḡayyur eyledi

983 H̄ayret: A *Ḡaldı anlar ḡayret icre āl u āl̄*; B H̄ayret; D *Ḡaldı ḡayret ire anlar āl u āl̄*; E *Ḡaldılar ḡayretde anlar āl u āl̄*/melik: A *Ḡılmadılar oldılar ḡāyet ḡac̄il*; B, C, E melīk; D *Ḡılmadılar oldılar anda ḡac̄il*/ḡac̄il: C ḡac̄il

984 Cürmi: B *Çürmi/n'ide*: C, E n'ider/melik: B, C melīk; E melīke/Reyyāna: E anda ol/taḡrīr: C ta' zīz; E taḡrīr/ide: C, E ider

²⁸⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

985 Ol Zelīḡā: A Ol Zelḡā; B, C, E Ol melīke; D Ol Züleyḡā/dir melike: B dir Züleyḡā; C dir Zelīḡā; E Zelḡa itdi/İtdüren: A *Buna sensin itdürēn böyle işi*; B İtdiren; D *Sensin itdürēn baña böyle işi*; E İtdürür/sensin: E sensen/buña: C baña

986 Bunca: A, C, D, E Onca; D *Bunca yüz biñ virdi hem bunı aldı*/virdün: A virdiñ; B, C virdin/Cāme-ḡābuma: A Cāne-ḡābuma; C Cānıma; D Cāme-ḡānuma/gelüp: A, B, C, E gelüb/-: C böyle/aşd: A aşıd

987 melike: A, D melīke/Zelḡa: A Zelḡa/ta' zīr: A ta' zīz; D ta' zīr/itürmegičün: A itürmeyicün; D itürmeyince/'özr: A, D 'özr

²⁸⁹ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

988 Kendi: B Kendisi; C Kendüsi/cürmi: B, C cürm/güçlü: A, B, C, D güçlü/gelse: A -ıssın: C iyesin

²⁹⁰ Bu beyit B ve C nüshalarında iki beyit önce. E nüshasında yok.

989 Zelḡā: A Zelḡā; B Zelḡa; C, D Zelḡa; E *Zelḡa diyince bu sözi āşikār*/Ḡāyetile: D Ḡāyetile; E *Yūsuf oldu ḡāyetile řermesār*/oldı: A olur/řermsār: A sermesār; B, C, D řermesār

990 melik: B, C, E melīk/taḡayyur: A taḡavvur; C, E tehevvr/Beñzini: D Bezleri/ḡāyet: E anda/taḡayyur: A naḡayyür; C taḡayur; E taḡayyür

- 38b 991 Göñline irdi Zelîhânuñ meger
Bu melik Yûsufî şâyed qatl ider
- 992 Ol melikûñ fikrine gösterdi yol
Kim bu oğlanuñ cezâsı bilmiş ol
- 993 Sû-i kaçdı hânedâna eyledi
Bunı zindâna qosunlar söyledi
- 994 Zann ider Zelhâ ki Yûsuf söylemez
İşbu sırrı şâha ifşâ eylemez
- 995 Anı bu töhmetile hâbse qoram
Bir nice gün soñrası kırtaruram
- 996 Anı Yûsuf şaklamadı söyledi
Yok durur cürmüm bu işde bil didi
- 997 Ger inanmazsañ bu qavle yâ melik
Şor bu ahvâli uşağa yâ melik
- 998 Ol didi fâsid maqâle söyleme
Bunı uşağa havâle eyleme

991 Göñline: A, B, C, D Göñlüne/Zelîhânuñ: A Zelhâniñ; B Züleyhâniñ; D Züleyhânuñ/meger: B zede; C, E zede/Bu: B, C Kim; E Ol/melik: B, E melîk/Yûsufî şâyed: A şâyet Yûsufu; B, C Yûsufî anda; D şâyet Yûsufî; E şâyed Yûsufî/ider: B, C, E ide

992 melikûñ: A, D melikin; B, C melîkin; E melîkiñ/fikrine: E qalbine/gösterdi. B, C, D göstürdi/Kim: D Hem/oğlanuñ: A, B, C, E oğlanıñ; D oğlanın/cezâsı: A cezâsın

993 Sû-i kaçdı: A Sû-ü kaçdı; C Sû-i kaçdını/hânedâna: C hâna/eyledi: E kılanıñ/Bunı: A Bunı; E *Kim cezâsı hâbse girmekdür anıñ*

994 ider: A *Ol Zelhâ şandı Yûsuf bu sözi söylemez*, D *Ol Züleyhâ şandı Yûsuf söylemez*, E iderdi/Zelhâ: B, C, E Zelhâ/ki: E -/şâha: A *Ol bu sır esrârımı şây eylemez*, C halka; E *Gizlü bu esrârı ifşâ eylemez*

995 Anı bu: B İşbu; C Uşbu; E Böyle/töhmetile: B töhmetle; E yöhmetle/-: B, E anı/hâbse: C hâpse/gün soñrası: B günde soñra; C, D, E günden soñra/kırtaruram: A, B, C kırtaram; E kırtarırım

996 Anı Yûsuf şaklamadı: A, D Anı şabr itmedi Yûsuf; E Yûsuf anı şaklamayub/Yok durur: A Yokdur/cürmüm bu işde: B cürmim bu işde; C cürmim bu işde; E bu işde cürmim

997 Ger: A Eger/inanmazsañ: B, C, D inanmazsın; E inanmazsan/bu qavle: E sözime/melik: C, E melîk/ahvâli: D ahvâle/uşağa: E uşağdan/melik: B, C, D, E melîk

998 fâsid maqâle: A fâsid olur iş; E *Ol didi ma'şûm uşacuq ne bilür*/söyleme: A, C eyleme/Bunı: A Bunı; E *Yok dili anıñ şehâdet mi kıılır*

- 999 Altı aylık uşak anı ne bilür²⁹¹
Gizlū işe ol nice vākıf olur
- 1000 Yā nicesi ol kelāmı söyleye²⁹²
Ol sizūñ ḥālī ṣḥādet eyleye
- 1001 Ol didi sen şor anı söyler saña
Ḥaqqūñ emriyle beyān eyler saña
- 1002 Varuban Yūsuf uşağı getürür
Ol melik Reyyāna anı yetürür
- 1003 Ol melik dir yā şabī nedür bu ḥāl
Ol uşak dile gelür faşih-maḳāl
- 39a 1004 Yūsufuñ dir gömlegine nāzır ol
Öñden ise yırtuğı kâzibdür ol
- 1005 Eñseden olursa şādıkdur ḳatı
Zelḥa itmiş şāyed aña tōhmeti
- 1006 Söyledi uşak anı gerçi faşih
Ḳoydı meḥlūl itmedi anı şaḥih
- 1007 Aḥmedī gör Ḥālīḳ-ı perverdgār
Nice ḳullar ‘aybını eyler setār

999 aylık: C ayluk/bilür: B, C bile/işe: B kārı; C kārınza/ol: B tiz; C -/olur: B, C ola

²⁹¹ E nüshasında bu beyitten 1031. beyte kadar otuz bir beyitlik bölüm atlanmış.

1000 söyleye: C söylese/sizūñ: B, C sizin

²⁹² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1001 sen: D-/anı: A uşağı; D ol uşak/Ḥaqqūñ: A, C Ḥaqqūñ; B Ḥaqqın

1002 Yūsuf: A *Varuban uşağı anlar getürdiler*; D andan/melik: A *Ol melikin Reyyānına anı yitürdiler*; B, C, D melik/Reyyāna: C Reyāna/yetürür: A, D yitürür

1003 melik: B melik/dir yā şabī: A şorub didi; C dir yā uşak; D uşağı dir/dile gelür: C geldi dile; D dilde gelüp/faşih-maḳāl: A, B faşih-maḳāl

1004 Yūsufuñ: A Yūsuf; B, C Yūsufuñ/yırtuğı: A, D yırtuğı; B *Yırtuğı öñden ola kâzibdür ol*; C *Yırtuğı öñden ola kâzibdür ol*

1005 Eñseden: A *Eñseden olursa şādıkdır ol*; B, C, D Enseden/şāyed aña: A *Şāyet itmiş ol Zelḥa tōhmeti*; C aña şāyet; D *Şāyet itmiş ola Zelḥa tōhmeti*

1006 gerçi: A gerci; B *Söyledi gerçi şabī böyle faşih*; C *Söyledi gerçi şabī böyle faşih/faşih*: A faşih/şaḥih: A, B şaḥih

1007 perverdgār: A bervārdigār; B, C, D perverdigār/setār: A, C sitār

- 1008 Ol uşağa vāķı' ın söyletmedi
Müttehem olanı rüsvây itmedi
- 1009 Koydı meçhûl anı ki bilmeyeler
Budur elbetde iden bulmayalar
- 1010 Gömlege itdi havâle sırrını
Tâ ki itüre melikûñ zannını
- 1011 İstemez kulları rüsvây olmaya
Dilemez hiçbir kulu utanmaya
- 1012 Ol ki ifşâ olına bir işde kul²⁹³
Kendi şun' ıyla açupdur aña yol
- 1013 Yâ İlâhî setr kıl cürmümüzi
Her dü ' âlemde utandırma bizi
- 1014 Eylemezsin kâfire zeni hacîl
Hâşe mü 'min kulu idesin zelîl
- 1015 Rabbenâ ' aybumuzı şây eyleme²⁹⁴
Her dü ' âlem bizi rüsvây eyleme
- 1016 Bakdı Yûsuf gömlegine ol melik
Pârenlenmiş eñseden olmuş delik

1008 uşağa: C *Vāķı'ın ol uşak söylemedi*; D uşağ/vāķı' ın: D vāķa' anı/Müttehem: A, B, D Müttehim/rüsvây: A rüsvey; B rüsvâ; C, D risvây

1009 meçhûl anı ki: A, B, C meçhûlen anı/bilmeyeler: B bilmiyeler/bulmayalar: B *Ol işin fâ'ilini bulmıyalar*; C *Ol işin fâ'ilini bulmayalar*

1010 itdi: C idi/sırrını: A nazarı; D anları/melikûñ: A, B melikin; D *Tâ itürse ol melikin zanları*

1011 rüsvây olmaya: A rüsvey olmağa; B, C risvâ olmağa; D risvây olmağa/hiç bir kulu: A hiç kulları; B ol bir kulu/utanmaya: A, B, C, D utanmağa

1012 olına: B, C oluna

²⁹³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1013 setr: A, B, C setri; D sitri/cürmümüzi: A, B, D cürmümüzi

1014 Eylemezsin: D Eylemezsen/hacîl: A hacîl/Hâşe: A, C, D Hâşâ/kulu: A kuluna/zelîl: C zelîl

1015 ' aybumuzı: B ' aybumızı; C ' ayubumuz/rüsvây: B, C risvâ

²⁹⁴ Bu beyit A nüshasında yok. *Şây* kelimesi, *şâyı'* olmalı.

1016 melik: B, C melîk/Pârenlenmiş: A bârenlenmiş/eñseden: B, C, D enseden/olmuş: A olmuş

- 39b 1017 Ol melik Zelḥāya baḳup söyledi
Ġālibā sensin bunı kılan didi
- 1018 Ol Zelīḥā eyledi ġāyetde ʿār
Ol melik yanında oldu şermsār
- 1019 Ḳalbi içre sırrı dir şāy eyledün
Yūsufum sen beni rüsvāy eyledün
- 1020 Ummazıdum ben bu aḳvāli saña
Söyleyesin bu vaḳıtde sen baña
- 1021 Sen sükūt idüp dimeseñ bu sözi
Ol melik bilmezdi bu sırrumuzu
- 1022 Yūsufa dir āh beni dār eyledün²⁹⁵
Giñ cihānı başuma dar eyledün
- 1023 Ser-nigün olup baḳar Zelḥa yire
Ol diler yir yarılup yire gire
- 1024 Hızmet itdüm bunca yıl esrāra ben²⁹⁶
Dimedüm esrārımı aḡyāra ben

1017 melik: A *Zelḥāya baḳub o vaḳte söyledi*; B, C, D melīk/Zelḥāya: D Zelḥaya/baḳup: B, C baḳub/bunı: A bu işi; B, C *Ġālibā sen kılmısın bunı didi*

1018 Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Züleyḥā/ġāyetde: C ġāyet/melik: B, C, D melīk/yanında. B, C ḳatında/şermsār: A, D sermeşār; B, C şermesār

1019 içre: A icre/sırrı dir: A sırrımı; C sırrı/şāy eyledün: A, D şāy eylediñ; B şāy eyledim; C şāy eyledin/Yūsufum: A Yūsufım; D Yūsufam/rüsvāy eyledün: A rüsvey eylediñ; B, C, D risvāy eyledin

1020 Ummazıdum: A Ummazdım; B Ummazıdım/Söyleyesin: C, D Söyleyesen/bu vaḳıtde: A bu vaḳit; D bu vaḳatda

1021 idüb: A eyleyüb; B *Sākit olup söylemeyeydin sözi*; C *Sükut olup söylemeyeydin sözi*/ dimeseñ: A dimesen; D dimeyeydin/bu sözi: D bunı/Ol melik: B, C Bu melīk/bilmezdi: B, C bilmez idi/bu sırrumuzu: A bu sırrımızı; B, C sırrımızı; D bu sırrımızı

1022 eyledün: C eyledin/Giñ: C Gin/başuma: C başıma/eyledün: C eyledin

²⁹⁵ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

1023 olup: A, C, D olup/baḳar: D paḳar/Zelḥa: A ol dem/yire: B, D yere/yir: D yer/yarılup: A B, C yarılup/yire gire: A girem yire; B yere gire

1024 itdüm: B, C itdim/bunca: C bunça/esrāra: B esrārī/dimedüm: B, C dimedim/esrārımı: B, C esrārımı

²⁹⁶ Bu dört beyit A ve D nüshalarında yok.

- 1025 Saña keşf itdüm anı şây eyledüñ
Bu melike beni rüsvây eyledüñ
- 1026 N'eyleyim 'ışka haberdâr olmaduñ
Bencileyin 'ışkıla yâr olmaduñ
- 1027 Yûsufum şaqlamaduñ esrârı sen
Andan âgâh eyledüñ ağıyarı sen
- 1028 Ğayb ilinden Yûsufa irdi hitâb
Kıldı aña Hâlîkî gör ne 'itâb
- 1029 Ol Zelîhânuñ bu esrârını sen
Kim didi ifşâ kılasın anı sen
- 1030 Bunca yıllardur saña ol yâr idi
Âteş-i 'ışkuñla ol ğam-h'âr idi
- 1031 Ol görürdi dâ'imâ nâzuñ senüñ²⁹⁷
Söylemezdi kimseye râzuñ senüñ
- 40a 1032 Senden ötrü düşdi bunca ğurbete²⁹⁸
Senüñ içün izilmişdi miñnete

1025 keşf: C keşif/itdüm: B, C itdim/şây eyledüñ: B, C şây eyledin/melike: B, C melîke/rüsvây eyledüñ: B, C risvây eyledin

1026 N'eyleyim: C N'eyliyem/olmaduñ: B olmadım; C olmadın/'ışkıla: C 'ışka/olmaduñ: B olmadım; C olmadın

1027 şaqlamaduñ: B, C şaqlamadın/eyledüñ: B, C eyledin/ağıyarı: C ağıyâra

1028 ilinden: C, D ilinde/hitâb: A hitâb/Hâlîkî: A Hâlîkî; B *Kıldı Hallâk-ı cihân aña 'itâb*; D Hâlâkî/'itâb: A 'aceb

1029 Zelîhânuñ: A Zelhânîñ; B Züleyhânîñ; C Zelîhânîñ; D Züleyhânîñ/ifşâ kılasın: A, D şây eyle/-: A; D halka

1030 yâr idi: A, C, D yâridi/'ışkuñla: B, C 'ışkıla; D 'ışkıñla; E 'ışkıñ ile/ĝam-h'âr idi: A ĝam-h'âridi; B ol yanar idi; C ol yârân idi; D ĝam-h'âridi; E yanar idi

1031 görürdi: A görür/nâzuñ: A nâzîñ; D nâzın/senüñ: A seniñ/râzuñ: A, D râzın/senüñ: A seniñ

²⁹⁷ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1032 ötrü: B, C, D, E ötri/bunca: E dâr-ı/Senüñ içün: C Seniñ ucundan; E *Senden ötri uydı bunca miñnete*/izilmişdi: C irişdi

²⁹⁸ Bu beyit A nüshasında yok. Vezin bozuk.

- 1033 Ol saña dostum diyü olmışdı yâr²⁹⁹
Sen gerek sırrını ideydün setâr
- 1034 Sen ne için keşf-i esrâr eyledün³⁰⁰
Yâr olanı böyle rüsvây eyledün
- 1035 Sen bu deñlü sırrını gizlemedün
Şāyi‘ itdün rû-be-rû anı didün
- 1036 Bu sebebden miñnete olduñ sezâ
İrmelidür saña te’ dîben kaçâ
- 1037 Nâdim oldı Yûsuf itdügi işe³⁰¹
Düşdi gönli gâyetile teşvişe
- 1038 Aḥmedî var bunda müjde bizlere
Gör ne elṭâf olısar mü ’minlere
- 1039 Rabbü ‘İzze bizlere zımnen didi³⁰²
Ol ḥabîbi bizlere yâr eyledi
- 1040 Kâfire ‘avrat didi Yûsufa yâr
Ol anuñ sırrını kıldı âşikâr

1033 dostum: B, D dostım/olmuşdı: A olmuşdı/gerek: A gerekli; C gerek ki/sırrını: A sırrı; C sırrın/ideydün: A, C, D ideydin; B ideydiñ; E idüb/setâr: A, C sitâr; E âşikâr

²⁹⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında üç beyit sonra.

1034 ne için: A n’içün; B ne icün; E n/içün/keşf-i esrâr: A, D keşf-i isrâr; E sırrın anuñ fâş/ eyledün: A eylediñ; B, C, D eyledin; E eyledi/Yâr: A Dost/olanı: D olan/-: D hem/rüsvây eyledün: A risvey eylediñ; B, D risvâ eyledin; C, E risvây eyledin

³⁰⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında iki beyit sonra.

1035 sırrını: A sırrı; E cürmini/gizlemedün:A gizlemediñ; B, C, D, E gizlemedin/itdün: A, D itdiñ; B, E itdin/didün: A, B didiñ; C, D, E didin

1036 miñnete olduñ: A göresin; B, E miñnete oldın; D görmelisin/sezâ: A emr-i kaçâ; D kaçâ/ A, D *Zaḥmeti görmek saña oldı sezâ*

1037 itdügi: E itdigi

³⁰¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1038 A *Bunda müzde görünür mü ’minlere*; B *Bunda müjde görünür mü ’minlere*; C *Bunda müşde görünür mü ’minlere*; D *Bunda müjde görünür mü ’minlere*/A *Gör ne didi Rabbü’l-‘İzze anlara*; B, D *Gör ne didi Rabbü ‘İzze anlara*; C *Gör ne didi Rabbi ‘İzzet anlara*

³⁰² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1040 anuñ: A, B, C anuñ/kıldı: A itdi

- 1041 Biz aña tevbîh idüp zâr eyledük
Habs idüp kendini bîdâr eyledük
- 1042 Yâ baña mü'min kulum dostum diye
Luṭfum uma ḥüsn-i zannı eyleye
- 1043 Hâlıkıyam anı maḥrûm eylemem
Âteş-i ḥüzne anı mûm eylemem
- 1044 Sırrıla ol kılduğı 'işyânını
Setr idüben eylerem ğufrânını
- 1045 'Âlimem 'ilmümdedür cümle 'uyûb
Sâtirem setrümdedür cümle zünûb
- 1046 Zî-'uyûb mü'minlerüñ settâriyam³⁰³
Zî-cürüm mü'minlerüñ ğaffâriyam
- 40b 1047 Ben ziyâde isterem 'afv itmeyi
İstemem me'yûs u maḥrûm gitmeyi
- 1048 İstemem kullarum ola şermsâr
Kendi şun'ından irer kula zarar

1041 aña: E anı/tevbîh idüp: A tevbîh idüb; B, C, E tevbîhile/eyledük: A, B eyledik/Habs idüp: A Habs idüb; B, C, E Habsile/kendini: C kendüni; D kendine/bîdâr eyledük: A bizer eyledik; B bîdâr eyledik; D beydâr eyledük

1042 kulum: B, C kulum/diye: A, D diyer/dostum: D dostım/uma: A *Luṭf u iḥsânım umar raḥmet diler*, B -; C umma; D *Luṭf-ı iḥsânım umma raḥmet diyer/zannı*: C zannı/eyleye: B eyliye

1043 Hâlıkıyam: B Hâlıkam ben/anı: A, D nice/eylemem: A, D eyleyem/Âteş-i ḥüzne: E Hiç ḥüzünle/anı: A, D nice/mûm: E meh-mûm/eylemem: A, D eyleyem

1044 Sırrıla: C Sırrıla/kılduğı: A itdigi; B, C, D, E kılduğı/'işyânını: D 'işyânına/ A *İstemem ašlâ anuñ izhârını*, D *İstemem ašlâ anuñ izhârına*

1045 'Âlimem: A 'Âlimim; D 'Âlimün/'ilmümdedür: A, C 'ilmimdedür; B 'ilmindedür; D 'ilmiledür/setrümdedür: A *Hem benim Settâr u Ğaffâr-ı zünûb*; B, C sitrimdedür; D *Hem benim Settâr u Ğaffârı z-zünûb/zünûb*: C zünûb

1046 Zî-'uyûb: C Zî-'ıyûb/mü'minlerüñ: B, C mü'minlerin/settâriyam: C settâriyam/Zî-cürüm: C Zî-cürüm/ mü'minlerüñ: B, C mü'minlerin

³⁰³ Buradaki üç beyit D nüshasında yok. Bu beyit A nüshasında da yok.

1047 'afv itmeyi: A 'afvitmeyi; B, C 'af itmeyi/me'yûs u maḥrûm: A hiçbir maḥrûm; B me'yûs-ı maḥrûm; C ol me'yûs maḥrûm; E me'yûs mü'min

1048 kullarum: A *İderem kullarımın 'aybın sitâr*, B, C kullarım/şermsâr: B, C, E şermesâr/irer: A *İstemem hiç biri ola sermesâr*, B ire; E ider

- 1049 Aḥmedī ‘aybuñ setār eyler Ğanī
İtmedünse ḳullara izhār anı
- 1050 Ḥālīḳuñ settār durur setri sever³⁰⁴
Ḳul ḳuluñ ‘aybını izhāra iver
- 1051 Biñ ‘uyūbuñ Ḥālīḳuñ bilsün nihān
Bilmesün bir ‘aybuñı ḳullar hemān
- 1052 Yā İlāhī sen bizi şāy eyleme
‘Aybumuz setr eyle rüsvāy eyleme
- 1053 Cümlemüz ecrāmıla ālūdeyüz
‘Afva muḥtācuz ki ādem-zādeyüz
- 1054 Perde-i setründe ḳıl bizi setār³⁰⁵
Her dü ‘ālem bizi itme şermsār
- 1055 Ḥürmetine seyyidü’l-kevineyn-zāt
Vir bize maḥşer günü emn ü necāt
- 1056 Bende yoḳdur saña yarar bir ‘amel
Baḡlamışdur yolımı tül-i emel

1049 ‘aybuñ: A, B, C, D ‘aybın; E ‘aybı/setār: A sitār; C settāra; E ḥafī/İtmedünse: A İtmediñse; B, C, E Ḳılmadınsa; D İtmedinse

1050 Ḥālīḳuñ: A Ḥālīḳın; B Ḥālīḳın; C Ḥālīḳıñ; D Ḥālīḳan/settār durur: A, D settāridür; E settārdur/setri: D sitri/ḳuluñ: B Ḳullar ḳulın ‘aybını izhār ıder; C ḳulın/izhāra iver: D, E izhār ıder

³⁰⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında bir beyit sonra.

1051 ‘uyūbuñ: A, B ‘uyūbın; C, D ‘uyūbıñ/Ḥālīḳuñ: A Ḥālīḳıñ; B, D Ḥālīḳın; C Ḥālīḳı/bilsün: A, B, C, D bilsin/Bilmesün: A, B, C, D, E Bilmesin/bir ‘aybuñı: A anıñ birini; B, C, E bir ‘aybıñı; D birini anuñ/ḳullar: A, D ḳul

1052 Yā İlāhī: E Rabbenā sen/sen bizi: D sen bize; E bizleri/‘Aybumuz: A ‘Aybı; B, D ‘Aybımı; C ‘Aybımız/setr: A setir; D sitr/rüsvāy eyleme: A izhār eyleme: B, D, E risvā eyleme; C risvā eyleme

1053 Cümlemüz: A, E Cümle; B Cümle-i/-: A, D, E ben/ālūdeyüz: A, E ālūdeyem: B oludeyem; C ālūdeyiz; D ālūdeyim/‘Afva: A *Velī ḥāhende-i luṭf-ı ‘atāyam*; B, C, ‘Affa; D *Ve illā sende var luṭf-ı ‘atāyım*/muḥtācuz: B, E muḥtācam; C muḥtācız/ādem-zādeyüz: B, E ādem-zādeyem; C ādem-zādeyiz

1054 Perde-i: A Berde-i/setründe: A setrinde; D sitrinde/setār: A sitār; D settār/bizi: D bize/şermsār: A, D sermesār

³⁰⁵ Bu üç beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1055 seyyidü’l-kevineyn-zāt: A seyyidi’l-kevineyn-i zāt; D seyyidi’l-kevineyn zāt/emn ü: D sitr-i

1056 saña yarar: A yā Rab saña/Baḡlamışdur: A Baḡlamışdır

- 1057 Senden özge yok ümîdüm yâ Raḥîm
Her dü ‘âlem kııl bizi ğamdan selîm
- 1058 Hürmetine ol resûl-i kâ’înât
Virelüm aña selâmile şalât
- 1059 Okuyanı diñleyeni yazanı³⁰⁶
Yarlıķa raḥmetlerle yâ Ğanî

Hazret-i Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm Zelḥâdan ayrıldıĝıdır.³⁰⁷

- 1060 Aḥmedî söyle Zeliḥâ yârini³⁰⁸
Nice aldurdu Yusuf dildârını
- 1061 Bezm-i Zelḥâdan nice gitdi çerâĝ³⁰⁹
Nice Yûsuf Zelḥâdan oldu ıraĝ
- 41a 1062 Yûsuf işitdi Hüdâsından ‘itâb
Âteş-i hüzn eyledi baĝrın kebâb
- 1063 Nâdim oldu âh ider ben n’eyledüm
Ben n’içün dir keşf-i esrâr eyledüm

1057 Senden özge: D Sende özge; E Sende özgede/yok ümîdüm: A, B, D yok ümîdim; E ümîdim yok/yâ Raḥîm: E Kerîm/dü ‘âlem: E dü ‘âlemde/kıl bizi ğamdan: E bizi eyle

1058 resûl-i: A resûlün/Virelüm: A, B, D Virelim/selâmile şalât: A selâm ü şalavât; B selâmile şalavât; D şalâtile selâm

1059 diñleyeni: B diñliyenî/Yarlıķa: B Yarlıķa

³⁰⁶ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

³⁰⁷ Başlık B, C ve E nüshalarında yok. Zelḥâdan: A Zelḥâdan; D *Hazret-i Yûsuf Züleyḥānuñ sırrı şaha söylediĝidir*/ayrıldıĝıdır: A ayrıldıĝıdır

1060 Zeliḥâ: B Züleyḥâ/yârini: C yâreni/aldurdu: B, C aldırdu

³⁰⁸ Bu iki beyit A ve D nüshalarında yok.

1061 Zelḥâdan: C Zeliḥâdan; E Zelḥâdan/gitdi: C kendi/çerâĝ: C çerâĝ/Zelḥâdan oldu: B Zelḥâ oldu; C oldu Zeliḥâdan; E oldu Zelḥâdan

³⁰⁹ E nüshasında mısraların yeri deĝişik.

1062 işitdi: C işdi/Hüdâsından: A Hüdâsından/Âteş-i: B Ataş-ı/hüzn: B, C, E tevbîḥ/eyledi baĝrın; B, C anı itdi; E anı kıldı/kebâb: D kibâb

1063 oldu: B, C olub/âh ider: D ider; E işine/ben: B, E dir/n’eyledüm: A, B, D, E n’eyledim; C niledüm/n’içün: A n’icün/esrâr: D isrâr/eyledüm: A, B, D, E eyledim

- 1064 Çün Zelîhâ ile Yûsuf hâlini
Bildi Reyyân anlaruñ aḥvâlini
- 1065 İytdi bu işi gerek te 'hîr idem
'Āqılâne ben buña tedbîr idem
- 1066 Cürmi şâyed olmaya bu oğlanuñ
Ḳatlı idüp n'icün aḳıdalum ḳanın
- 1067 Yâḥud virsem anı zindân içine
Güft ü gû ṭolar bu 'âlem içine
- 1068 Ḥânedâna ḳaşd olunmış diyeler
Hiçbir âdem bilmez iken bileler
- 1069 Aramızda şimdi bir bîgâne yok
Gizlemeden ğayrı bunı çâre yok
- 1070 Gizlü sır çıḳsa ağızdan şây olur³¹⁰
Ol düşer dilden dile rüsvây olur
- 1071 Yûsufa söyler melik anda ḳatı³¹¹
Girme ḥareme baña it ḥizmeti

1064 Çün: A, D Ol/Zelîhâ: A Zelhâ; B, D Züleyhâ/Reyyân: E Reyyânı/anlaruñ: A anlarıñ; B, C, D anların; E anıñ

1065 İytdi: A, B, C, D, E İtdi/işi: D işe/ben buña: E buña bir

1066 şâyed olmaya: A, D şâyet olmaya; B, C, E olmamak gerek/oğlanuñ: A, B, C, E oğlanıñ; D oğlanı/idüp: A, B, C, E idüb/-: D ben/n'icün: A, C n'icün/aḳıdalum: B aḳıdalım; D aḳıdam; E aḳıtalım/ḳanın: B, C, E ḳanıñ; D ḳanı

1067 Yâḥud: D Yâḥu/virsem: D versem/zindân: A, D zindan; B zindân/anı: E bunı/içine: A icine/ṭolar: A tolar; B ire; C, E irer/içine: A icine

1068 olunmış: A, D olunmuş; C olmuş/Hiçbir: A, C Hicbir

1069 Aramızda: A, B, C Aramızda/şimdi bir: B, C, E şimdilik/bîgâne: D peygâne/ğayrı: D özge/bunı: E buna/çâre: A câre

1070 ağızdan: B ağzından/şây: E fâş/rüsvây: B, C, E risvâ

³¹⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1071 melik: A *Yûsufa melik söyler ḳatr*, C, E melîk/Girme ḥareme: A *Ḥarâmıma girib itme ḥizmeti*, D *Ḥaremime girüp itme ḥizmeti*, E Ḥareme girme/it: B ḳıl

³¹¹ Bu beyit D nüshasında yok.

- 1072 Yūsufuñ cānına minnetdür ‘ayān
Kurtula mekr-i Zeliḥādan hemān
- 1073 Vardı Reyyāna kıla hı̄zmet kerem
Ol Zeliḥā gönline taldurdu ğam
- 41b 1074 Ol Zeliḥā eyledi derdile āh
Kıpladı hırşı̄dümü ebr-i siyāh
- 1075 Gitdi yanından anuñ cānānesi
Oldı anuñ ‘ı̄şkınıñ dıvānesi
- 1076 Firḳatinüñ odına düşdi yanar³¹²
Rāḥatını kesüp oldı bî-ḳarār
- I Gitdi baḳmaz bañā ol çeşm-i ḥumārūm ḥayf u ḥayf³¹⁴
Perde-niṣ̄n oldı māhum perdedārūm hayf u hayf³¹⁵
Bî-vefālîḳ zāhir itdi ol kibārūm ḥayf u hayf³¹⁶
Tırmadı dı̄deme ḳarşu gitdi yārūm ḥayf u hayf³¹⁷
Gitdi zāyi‘ olmalıdur şeb nehārūm ḥayf u hayf

1072 Yūsufuñ: A Yūsuf; C Yūsufiñ/minnetdür: B minnetdir; D münnetdür/ Kurtula: D Kurtara/ Zeliḥādan: A Zelḥādan; B, D Züleyḥādan

1073 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Zelḥanuñ/gönline: A, C, D gönline/-: D hem/taldurdu: A, B, D taldırdı

1074 Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥā/eyledi derdile: A ile bir ḳatı; D eyledi bir ḳatı; E derdile eyledi/Kıpladı: A, B, D Kıpladı; E Tıtdı ol/hırşı̄dümü: A hırşı̄d; B, E hırşı̄dimi/-: A, D dir/ebr-i siyāh: A, B, C, D ebru siyāh

1075 -: B, C çün/yanından: B yanında/anuñ: A, E anıñ; B, C, D ol/anuñ: A, B, C, E anıñ/‘ı̄şkınıñ: A, B, C ‘ı̄şkınıñ

1076 Firḳatinüñ: A Firḳatiniñ; B Firḳatıñ; C Firḳatile; E Ol firāḳıñ/kesüp: A, B, C kesüb; E atub/ bî-ḳarār: D bey-ḳarār

³¹² B nüshasında bu beyitten sonra bir başlık var. Fakat fotokopide iyi çıkmadığından okunamıyor.

Burada Züleyḥā dilinden bir şiir başlıyor.

I Gitdi baḳmaz: A Vardı baḳmaz; E Baḳmazam oldı/çeşm-i ḥumārūm: A cism-i ḥumārım; B, C, D çeşm-i ḥumārım/Perde-niṣ̄n: A Berde-niṣ̄; D Perde-niṣ̄/oldı: A, D olundu/māhum: A, B, C māhum/perdedārūm: A berdedārım; B, C, D perdedārım/ol kibārūm: A ol kibārım; B reh-kibārım; C dir kibārım; E gül-‘ızārım/dı̄deme ḳarşu: B, C yanımda n’idem; E yanımda yārım/gitdi yārūm: A, B gitdi yārım; E gitdi n’idem/olmalıdur: B olalıdur; E olmalı/şeb nehārūm: A, B, C şem nehārım; E leyl ü nehārım

³¹⁴ D nüshasında buradaki üç bent sayfa tahrir olduğundan tam okunamadı. Bu nüshada bentler dörtlüklerden oluşmuş. Buradaki iki mısra bu nüshada yok.

³¹⁵ E nüshasında yok. Bu nüshasında ilk ilki bent dörtlüklerden oluşmuş.

³¹⁶ B ve C nüshalarında bir mısra sonra.

³¹⁷ E nüshasında bir mısra önce.

- II Bî-vefâ yârûn ğamından hayli ibrâm eyledüm
İhtiyârum kalmadı kendümi bed-nâm eyledüm
Ben bu ‘ışkuñ meclisinde bir ulu nâm eyledüm³¹⁸
Mâlî cânı şarf idüp ol âhuyı râm eyledüm³¹⁹
Gitdi elden nâ-gehân vahşî şikârum hayf u hayf³²⁰
- III Dil-berâ şol ğamze-i ğammâzuña cânum fedâ
Kılmasun ayru beni bir dem hayâlünden Hudâ³²¹
Görelî hüsniñ şehâ oldum esîrûn ben gedâ³²²
Hastadur dîvâne gönlüm olalı hüsniñ cüdâ
Bâğ-ı hüsniñ ayrı düşdi gül-‘izârum hayf u hayf³²³
- IV İştîyâk-ı vaşlıla düşdüm belâ-yı ‘ışka ben
42a Çeşm-i fettânun işidir dil-berâ mekrile fen
Kıldı sevdâ-yı gönül zülf-i perişânun vatan³²⁴
Yandı ‘ışkuñ âteşine dil-berâ cânıla ten
Firkatün yağmaladı şabr u qarârum hayf u hayf³²⁵

II Bî-vefâ: D Bey-vefâ/yârûn: A yâri; B, C, D yârin; E -/hayli: A hayli/ibrâm: A irdim/eyledüm: A, B, C, D eyledim/İhtiyârum: A, B, C, D, E İhtiyârim/kendümi: A, B, D, E kendimi/eyledüm: A, B, D, E eyledim/‘ışkuñ: A ‘ışkıñ; D ‘ışkın/eyledüm: A, D eyledim/Mâlî cânı: B Hayli dünyâ; Hayli dünyâlik/idüp: A, B, C idüb/râm: A ram/Gitdi: A, D, E Çıkdı/nâ-gehân: C, D nâ-gihân/şikârum: A, B, C, D, E şikârim

³¹⁸ B *Dil-berâ yolında bunca râhı hırâm eyledim; C Dil-berâ yolunda bunca râhı hırmân eyledüm; E Dil-bermâ yolında bunca râhı hırmân eyledüm*

³¹⁹ Bu mısra D nüshasında üçüncü bendin başına eklenmiş. E nüshasında yok.

³²⁰ D *Bey-vefâlık zâhir itdi ol kibârum hayf u hayf*

III Dil-berâ. B Dil-ber/ġammâzuña: A, C, D ġammâzuña; B ġamâz-ı kârim/cânum: A, B, C, D cânım/fedâ. A, B, E fidâ/Kılmasun: B Kılmasın/hayâlünden: A hayâlünden: B hayâlimden; C hayâlimden; D vişâlimden; E hayyâlinden/Hudâ: A, B, D cüdâ/hüsniñ: C hüsniñ/şehâ: E dil-ârâ/ ben şâh iken oldum gedâ: A oldum esîriñ ben gidâ; B ben şehâ iken oldım gedâ; E şâh iken oldum gedâ/Hastadur: A Hasdadur; B Hastarur/dîvâne: B îvâne/gönlüm: B gönlüm/olalı: A -/hüsniñ: A hüsniñ; C hüsniñ; E yârdan/-: A ben/cüdâ. A cidâ/Bâğ-ı hüsniñ ayru düşdi: A, C Bâğ-ı hüsniñ ayrı düşdi; B, C Bâğ-ı hüsniñ düşdi ayru; E Düşdi ayru bâğ-ı hüsniñ/gül-‘izârum: A, B gül-‘izârim; C gül-‘üzârum

³²¹ A *Kılmasun ayrı vişâlimden beni Hudâ*

³²² Bu mısra dördüncü bendin başına eklenmiş. *Gül-i hüsniñ şahiken sen şehâ oldı ben gedâ* Buradaki iki mısra D nüshasında yok.

³²³ D *Görmedi dîdeme karşı gitdi yârim hayf u hayf*

IV vaşlıla: B vaşla; C vuşlıla/düşdüm: B düşdi; D düşdim; E düşen/belâ-yı: A, B, C, D belâ-i/‘ışka: C ‘aşka/Çeşm-i fettânun: A Çişmim fettânın; B, C Çeşm-i fettânın; D Çişm-i fettânın; E Çeşm-i fettânın/işidir: A işidüb; B işidir/dil-berâ: E dil-ber/sevdâ-yı gönül: A, C, D sevdâ-i gönül; B sevdâ-i gönül; E süvârî gönül/zülf-i perişânun: A zülf-i birişânın; B, C zülf-i perişânın; D zilf-i perişânın; E zülf-i perişânım/‘ışkuñ: A ‘ışkıñ; B, D ‘ışkın; C ‘aşkıñ/âteşine: A âteşiyle/dil-berâ: A -/cânıla: A cânılan/Firkatün: A, B, C Firkatın/şabr u qarârum: A şabr-ı qarârim; B, C şabr u qarârim

³²⁴ Buradaki iki mısra D nüshasında beşinci bendin başına eklenmiş.

- V Dür olup hüsniñ ziyâsı cānuma şaldı ğamı
Fırkatüñ kan ağladur her dem bu çeşm-i pür-nemi³²⁶
Baña kısmet eylemiş rûz-ı ezelden mâtemi³²⁷
Giceler feryâd u efgānum uyutmaz ‘ âlemi
Sem‘ üñe irmez ‘ aceb bu âh u zârum hayf u hayf³²⁸
- VI Dil-berâ muhtâcuñam ben şimdilik sensin ğanî
Cân zülâlün teşnesidür la‘ lüne kândur beni
Fırkatüñle yakdı ‘ ışkuñ âteşi cân u teni
Sırrı ifşâ eyleyüp ağıyâra aldurdum seni³²⁹
Halka şây oldı benüm esrâr-ı kârum hayf u hayf

Zelhâya ta‘ n iden ‘ avratlar Yūsufi görüp ellerin toğraduklarıdır.³³⁰

- 1077 Ol Zeliḥâ Yūsufından oldı dür
Eyledi üç ay bu hâl üzre mürûr
- 1078 Usta nakḳâşıla tâye bu işe
Vâkıf oldılar çün anlar bilişe

³²⁵ D *Getdi zâyi‘ olmalıdur şeb nihârım hayf u hayf*

V Dür olup: A Dürölü olup; B Dür olup; C Dür olup/hüsniñ ziyâsı: A hüsniñ ziyâsı; D hüsniñ ziyâsı/cānuma şaldı: A şaldıñ cānımı; B cānıma şaldı; D cānıma şaldıñ/ġamı: A ġamını/Fırkatüñ: A, B, E Fırkatın/ağladur: A ağladım; B ağladır; E ağladan/çeşm-i pür-nemi: A cişm-i pür-nemi; B, C cism-i pür-nemi; D çeşm-i mâtemi/eylemiş: E eyledi/feryâd u efgānum: A, B, C, D feryâd u efgānım/uyutmaz: E uyarur/Sem‘ üñe: A, B, C Sem‘ iñe; D Şem‘ üñe/‘ aceb bu: A be benüm/âh u zârum: A, B, C âh-ı zârım; D âh u zârım

³²⁶ D *Çıkdı elden nâ-gihân vahşî şikârım hayf u hayf*

³²⁷ D nüshasında buradaki üç mısra altıncı bendin başına eklenmiş. A *Kısmet itmiş Haḳ baña rûz-ı ezelden mâtemi*

³²⁸ D *Fırkatın yağmaladı şabr u kararım hayf u hayf*

VI muhtâcuñam: A, B, C, D muhtâcınam; E muhtâcam/şimdilik: A şimdi bilki/sensin: D, E sensen/zülâlün: A zülâlün; B, C, D, E zülâlin/teşnesidür: B teşnesidir; E teşnesiydi/la‘ lüne: A, B, C la‘ lüne/kândur: B kândır/Fırkatüñle: A Fırkat icre; B Fırkatınle; C Fırkatıñle; D, E Fırkatile/‘ ışkuñ: A, B, C ‘ ışkuñ; D, E ‘ ışkın/âteşi: A ataşı/cân u teni: A cānı teni/Sırrı: E Sırrımı/eyleyüp: B, C eyleyüb; E idüb/aldurdum: B aldırdım/şây oldı: A şâyı‘ oldum; E fâş oldı/benüm: B, D benim/ esrâr-ı kârum: A, B, D esrâr-ı kârım

³²⁹ A *Ayrılık hicriyle yakdıñ dil-ber âḥir beni*; D *Şem‘ üñe irmez ‘ aceb bu âh u zârım hayf u hayf*

³³⁰ Başlık B, C, D ve E nüshalarında yok. görüp: A görüb/toğraduklarıdır: A toğradıklarıdır

1077 Zeliḥâ: A Zelḥâ; B Züleyḥâ; D Züleyḥâ/Yūsufından: A Yūsufdan; D Yūsufundan/hâl üzre: A *Gıtdi bunuñ üste üç ay mürûr*; B kâl üzre; D *İtdi bunuñ üstine üç ay mürûr*, E hâlile

1078 işe: E işi/çün: A cün/çün anlar: E o hâli/bilişe: B bu işe; D tebleşe; E bilişi

- 1079 Her birisi maḥremine didiler
Düşdi bu kez dillere söylediler
- 1080 Söyleseñ gizlü işüñ bir âdeme
Söylemiş olduñ o sırrı ‘âleme
- 1081 Bildiler bu sırrı cümle ‘âm u ḥāş³³¹
Söyler oldı bunı dilde cümle nās
- 42b 1082 Çün Zeliḥā bildi bu bed-kārını
Ḥalk-ı ‘âlem söyler ol esrārını
- 1083 Āh idüp başın döger kıılır fiḡān
Ḥalka dir olmış bu esrārūm ‘ayān
- 1084 Bunca yıllar şaḳladum sırrı nihān³³²
Şimdi n’oldı eyledüm ḥalka beyān
- 1085 Kalmadı fikrüm perişān olmışam
Düşüben dillere destān olmışam
- 1086 Ben n’içün itdüm bu ḥalka şây-ı ‘ışk³³³
Āhiri kıldı beni rüsvây-ı ‘ışk

1079 Her birisi: A, D *Ba‘zı maḥrem âdemîne didiler*; E Her biri/maḥremine: E maḥremlerine/ didiler: E söyledi/diller: A, D *Dillere düşdi bu kez söylediler*; E il diline/söylediler: E söyledi

1080 Söyleseñ: A, B, C, D, E Söylesen/işüñ: A, B, D işin; C, E işi/olduñ: A olursiñ; B olduñ; D olursın; E *Söylediñ ol sırrı şanki ‘âleme*/o sırrı: A, D anı

1081 Bildiler: B, C Bildi/cümle: B, C kamu; E şanki/‘âm u ḥāş: A ‘âm u ḥāş; B, C a‘vām u ḥāş/ bunı dilde: A dilinde bunı; E dilde anı

³³¹ D nüshasında kağıt nem sebebiyle tahrip olduğundan bu beyit tam okunamadı.

1082 Çün: A Cün/Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyhā/bildi bu: E eyledi/bed-kārını: A aḥvāli; D aḥvālını/Ḥalk-ı ‘âlem: D Ḥalk içinde

1083 idüp: A, B, C, D, E idüb/kıılır: E eyler/dir olmış: A, D olmış dir/esrārūm: A, B, C, D esrārım

1084 şaḳladum: A şaḳlarım; B *Şaḳladım ben bunca yıl ‘ışkı nihān*; D şaḳladım/sırrı: C, D, E ‘ışkı/eyledüm: A, B, D eyledim/Şimdi n’oldı: B N’oldı şimdi; E *Şimdi ne ayırdı baña itdim beyān*/ ḥalka: C, D anı

³³² Bu beyit E nüshasında iki beyit sonra.

1085 fikrüm: A, B, C, D fikrim/perişān: A birişān/Düşüben: E Düşmüşem/dillere: E dillerde

1086 n’içün: D nice/itdüm: B, D itdim/şây-ı ‘ışk: C ‘ışkı şây; E fāş-ı‘ışk/rüsvây-ı ‘ışk: B, E risvây-ı ‘ışk; C *Āhiri kıldı ol ‘ışk beni risvây*

³³³ Bu beyit A nüshasında yok.

- 1087 Ol Mışır a‘yānınuñ ‘avratları³³⁴
İtdiler Zelḥāya kem tōhmetleri
- 1088 Ṭa‘n ider oldılar aña ḵamusı
Kim Zeliḥā atdı ‘ırz u nāmusu
- 1089 Zevci Mıŝruñ ulu sulṭānı ola
‘Ayb aña kim göñlini virmiş ḵula
- 1090 Atdı ‘ırzı ṣāh-ı Mıŝruñ gelini³³⁵
Ḵul nedür kim aña virmiş göñlini
- 1091 Ḵul ne deñlü ḥüsnile ola ğanī³³⁶
Hūra olur mı menend aşlı denī
- 1092 Ol Zeliḥā bildi ol ‘avratları
Kendine ṭa‘n eyleyen nekbetleri
- 1093 Anları ben didi da‘vet itdürem
Yūsufı anlara bir dem gösterem
- 1094 Yūsufuñ ḥüsnine nāzır olalar
Baña ṭa‘n itdüklerini bulalar

1087 a‘yānınuñ: A a‘yārınıñ; B, C a‘yānınıñ; E a‘yānların/‘avratları: E ‘avratı/Zelḥāya: A Zelḥāya; C Zeliḥāya; E *Eylediler Zelḥāya bu tōhmeti*/kem: C ki

³³⁴ D nüshasında kağıt tahrip olduğundan bu beyit tam okunamadı.

1088 ḵamusı: A hepüsi/Kim: D Der/Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥā/atdı: E gitdi/‘ırz u nāmusu: A ‘arzi nāmusu; B, E ‘ırzı nāmusu; C, D ‘arzi nāmusu

1089 Zevci: B Zövcü/Mıŝruñ: A Mıŝrıñ; B, C, D Mışrın/ulu: A ol/‘Ayb: A *Ḵul nedür kim aña virmiş göñlini*; C ‘Ayıb/göñlini: C göñlüni/virmiş: D vermiş

1090 Atdı: E İtdi/‘ırzı: C, D, E ‘arzi/ṣāh-ı Mıŝruñ: B, C, D ṣāh-ı Mışrın/ki: D -/virmiş: D vermiş/göñlini: C göñlüni

³³⁵ A nüshasında bu beyit atlanmış. Önceki beytin ilk mısraı ile bir beyit haline gelmiş.

1091 Hūra: E Hūra/menend: E mēnend

³³⁶ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1092 Zeliḥā. A Zelḥāy; B, D Züleyḥā/ṭa‘n eyleyen: A *Kendine ğaybında ṭa‘n itdikleri*; C, D ṭa‘n eyliyen; E ol ṭa‘n iden

1093 Anları ben: A, E Didi ben; D Anlara ben/didi: A, E anları/itdürem: A eyleyim; B, E iderem/ bir dem: A *Anlara bir Yūsufi göstüreyim*; D, E ben/gösterem: B, C, D göstürem; E gösterürem

1094 Yūsufuñ: A *Yūsufi bir kerre anlar göreler*; Yūsufa/ḥüsnüne: B, C ḥüsnüne; D bir kere/nāzır: D nazar/ṭa‘n itdüklerini: A ṭa‘nı itdikleri; B ṭa‘n itdiklerini; E itdikleri ṭa‘nı

- 43a 1095 Kıldı Reyyāna Zelīhā ‘arz-ı rāz
Yā efendim eylerem senden niyāz
- 1096 Beş ulu a‘yān fülānlar ‘avratı
İstemişler benden anlar da‘veti
- 1097 Zann iderler Yūsufi katumdadur
Bilür anlar hāla hizmetümdedür
- 1098 Kılmağ isterler benümle şöḥbeti
Söylemişler Yūsuf itsün hizmeti
- 1099 Yūsufi gönder kim hizmet eylesün
Ol müsāfirlere ‘izzet eylesün
- 1100 Böyledür kāfirlerüñ hep ‘ādeti
Ġayrıya nā-maḥrem olmaz ‘avratı
- 1101 Yūsufa virdi izin geldi o dem³³⁷
Ol Zelīhā yāresine irdi em
- 1102 Ol Zelīhā her kaçan anı görür
Mürde cisme cān-ı ḥayvānı gelür

1095 Zelīhā: A Zelḥā; B, D Züleyhā; E *Eyledi Zelḥā melīke* ‘arz-ı zār’ arz-ı rāz: B ‘arz u zār; C ‘arz-ı dāz/efendim: C efendi/ eylerem: C İlerem

1096 Beş: B, C Biş/ulu a‘yān: A, D ‘ayān ulu

1097 Zann iderler: E Zann iderler ki/Yūsufi: E Yūsuf/katumdadur: A, C, D, E katımdadır; B katımdadır/hālā: A, C hāla; E *Hizmetimde bilüben dir bundadır* hizmetümdedür: A, C, D hizmetimdedür; B hizmetimdedir

1098 Kılmağ: A İtmek/benümle: A, C, D, E benimle/Yūsuf: D itsün; E Yūsufa/itsün: A, B itsin; D ider; E it/hizmeti: A hizmeti

1099 gönder: B, C, D göndür/kim: E ki/hizmet eylesün: A hizmet eylesin; B, D hizmet eylesin; E ḥidmet eyleye/müsāfirlere: D müsāferlere/‘izzet eylesün: A, B, D ‘izzet eylesin; C ‘izet eylesün; E ‘izzet eyleye

1100 Böyledür: B Böyledir/kāfirlerüñ: A, B, C, D kāfirlerin/hep: B -/‘ādeti: B, C ‘ādetleri/ Ġayrıya: B, C, E Ġayra/nā-maḥrem olmaz: B nā-maḥrem degül; C nā-maḥrem degil; E nā-maḥrem degildür/‘avratı: B ‘avratları

1101 izin: B izin/Zelīhā: A Zelīhā; B, D Züleyhā/em: C dem; E hem

³³⁷ D nüshasında kağıt tahrip olduğundan bu beyit tam okunamadı.

1102 Zelīhā: A Zelīhā; B, D Züleyhā/her kaçan: A her kaçan; E Yūsufi/anı: E anda/Mürde: C Müşde/cisme: C çimsi; E cismine/cān-ı ḥayvānı: B cān-ı ḥayrānı; C cā ḥayātı; D cān-ı ḥayātı; E cān-ı ḥayvān

- 1103 Gözleri rûşen buluban oldu şād
Eyledi bu şi‘rile qalbi güşād
- I Hayli demlerdür gözüm arar seni³³⁸
Ben saña qurbān olayım nirdesin
Qorqaram cānum unutduñ bu teni
Ey benüm rûh-ı revānum nirdesin
- II Sen olasin bî-vefā ağıyār ile
Ben nice tūram bu āh u zār ile
43b Ğam görür misin yine efkār ile
Ben senüñ hayrānuñam sen nirdesin
- III Halk-ı ‘ālem üstümüze hānedür
Firqatüñ odı yanar bu tendedür
Rûz u şeb fîkr ü hayālüm sendedür
Ben senüñ qurbānuñam sen nirdesin
- IV Hiç düşer mi bî- vefālîk aduña³³⁹
Boynum egdüm ğamze-i cellāduña
Gāh bir bu ‘āşîkî şal yāduña
Ben senüñ hayrānuñam sen nirdesin

1103 buluban: A *Gözine nūr irdi gönli oldu şād*; D bulup; E olub/oldı; E bulur/şād; D güşād; E neşāt/qalbi; B, C kıldı; D qalbini; E gönlini/güşād; D, E şād

I demlerdür: E demden bil/olayım; C oldum/nirdesin; A nirdesin; B, E nirdesen; C buldum seni; D nirdesin/cānum; A, C, D cānım; B *Ey cānım qurbān unutduñ bu teni*/unutduñ; C, D unuttun/ benüm; A, B, C, D benim/rûh-ı revānum; A rûh-ı revānım; B, C, D rûh-ı revānım/nirdesin; A nirdesen; B, C nirdesen; D nirdesin; E qandasın

³³⁸ D nüshasında şiir kısmı, kâğıt tahrip olduğu için tam okunamıyor.

II -: A, D nice/olasın; A tūrursın; B, C, D, E olasan/bî-vefā; A, D ol/ağıyār ile; A, C, D ağıyārıla/āh u zār ile; A, D āh-ı zārıla; B āh-ı zār ile; C āh-ı zāyile; E *Ben qalam firqatle āh-ı zār ile*/görür misin; A çeker misin; B görür misin/yine; B yene/efkār ile; A, C, D, E efkārıla/senüñ; A saña; B, C, D seniñ/hayrānuñam; A hayran olayım; B, C, E hayrānınam; D hayrānıyam/sen; A -/nirdesin; A nirdesin; B, C, D, E nirdesen

III üstümüze: B, C üstümüze/hānedür; A, C hānedür; B hānderür/Firqatüñ; A, B, C, D, E Firqatın/odı; B oldı/Rûz u şeb; B, C, D Rûz-ı şeb/fîkr ü hayālüm; A fîkr-i hayālüm; B, C fîkr ü hayālüm; D fîkr ü hayālüm/sendedür; A sendedir/senüñ; A, D saña; B, C, seniñ/qurbānuñam; A, D qurbān olayım; B qurbānıyam; C qurbānınam; E hayrānınam/sen; A, D -/nirdesin; B, C, D, E nirdesen

IV aduña: A adıña/egdüm; A egdüm/cellāduña; A cellādıña/Gāh; A Gāhi/yāduña; A yādıña/senüñ; A saña/hayrānuñam; A hayrān olayım/sen; A, D -/nirdesin; A nirdesin

³³⁹ Bu bent B, C, D ve E nüshalarında yok.

- 1104 Yâ Yusuf cānum saña olsun fedā
Da‘ vetüm var hı̄zmeti eyle edā
- 1105 Kılma hı̄zmet anlara yâ nūr-ı tām
Bir görin anlara karşı kıl hırām
- 1106 Görmezem lâıyık saña yâ nūr-ı ‘ayn³⁴⁰
Hı̄zmet itmegi saña ey hūr-ı ‘ayn
- 1107 Her ne vakıt çağırur olsam seni
Ol zamān şalın gel ey cānum canı
- 1108 Perde ardına anı itdi nihān
Zenlere gönderdi ādem ol zamān
- 1109 Vardı da‘ vet kıldı anlar geldiler
Zelha ile şöhbete oturdılar
- 1110 Öñlerine koydılar zerrīn şabak
İçlerinde meyveler altun bıçak
- 1111 Aldılar meyvelerinden şoyalar
İç idüp ağızlarına koyalar

1104 cānum: A, B, C, D cānım/olsun: B olsun/fedā: A, B, D fidā/da‘ vetüm: A, B, C, D da‘ vetim; E da‘ vetimde/var: D, E -/hı̄zmeti: A hı̄zmeti; B yâ Yūsuf/edā: A āgāha/-: B sen

1105 Kılma: A İtme; C Kıla/hı̄zmet: A hı̄zmet/nūr-ı tām: D nūr-ı táb/görin: A *Lākin anlara görüñ eyle hırām*; B görin; C görüñ; D *Lākin anlara görüñ eyle hırāb*

1106 Görmezem: E Görmez/lāıyık saña: A seni lāıyık; B lāıyık seni; C saña lāıyık; D lāıyık seni/nūr-ı ‘ayn: A nūr u ‘ayn; E hūr-ı ‘ayn/Hı̄zmet itmegi: A Hı̄zmet itmegi; B, C, D Hı̄zmet itme’i; E Hı̄zmet itmegi/ey: D -; E yâ/hūr-ı ‘ayn: E nūr-ı ‘ayn

³⁴⁰ E nüshasında mısraların yeri değışik.

1107 vakıt: A, D vakte; B vākit; E vakıde/çağırur olsam: A çağıram ben; B, C çağırır olsam; D çağıruram ben; E isterem oldem/şalın: C şalan; D *Şalın ol zamānda gel cānum cān*; E *Ol şallan gel ey cānım cān*/cānum: A, B, C cānım

1108 anı itdi: A *Kıldı anı berde ardına nihān*; D *Kıldı anı perde ardında nihān*; E olur Yūsuf/ Zenlere: A ‘Avratlara/gönderdi: A göndür; C göndürdi; E gönderür/ādem: E ādemler/ol zamān: E hemān

1109 Zelha: A Zelha/oturdılar: E uzdılar

1110 zerrīn. A zerrin; E rezīn/İçlerinde: B İçlerine/meyveler: A meyvā; C mīveler/bıçak: A bıcağ; B, D bıcağ

1111 -: E ki/meyvelerinden: A sikkīn mīvā; C, D mīvelerinden; E meyve ile/İç idüp: A İç idüb; B, C, D, E İç idüb/-: D hem/ağızlarına: A ağızına

- 1112 Ol Zelîhâ Yûsufa kıldı hîṭâb
Perdeden ṭoğdı görürler âfîṭâb
- 44a 1113 Ol cemâl-i Yûsufî seyr itdiler
Vâlih olup kendilerden gitdiler
- 1114 Hüsni-i Yûsuf bâğına uğradılar
Meyve diyü ellerin ṭoğradılar
- 1115 Ma‘ reke-i ‘ışkı meydân aldılar
Ceng içinde kana ğaltân oldılar
- 1116 Ol Zelîhâ yidi ol turuncını
Gördi anlaruñ o zaḥm u rencini
- 1117 Ol Zelîhâ Yûsufa dir ol zamân
Perdedâr ol ey gözüm nûrî nihân
- 1118 Gitdi Yûsuf geldi anlar kendine
Girdiler zencîr-i Yûsuf bendine
- 1119 Ceng-i ‘ışk içre görüp zaḥmet keşîr
Zencir-i ‘ışk içre olmuşlar esîr

1112 Zelîhâ: A Zelhâ; B, C Züleyhâ/Yûsufa: D Yûsıfa/kıldı: E itdi/Perdeden: A Berdeden; E Perde/ṭoğdı: A ṭoğrı/görürler: E görildi/âfîṭâb: A âfütâb; E mâh-tâb

1113 Yûsufî: A *Her kaçan ki Yûsufu anlar görür*, B, C Yûsufa; E *Her kaçan ki Yûsıfı anlar görür*/ Vâlih olup: A *Vâlih olub reng-i hayretler bulur*, B Vâle olub; C Vâleh olub; D *Vâlih olub deng ü hayrânlar olur*, E Vâlih olub/kendilerden: E kendülerden

1114 Hüsni-i Yûsuf: A Hüsünüñ; D Hüsünüñ/-: A, D çün/Meyve: A Mîvâ; D Mîve; E Meyveler/diyü: B diyüb; E dir/-: A anlar

1115 Ma‘ reke-i ‘ışkı: A Ma‘ reke-i ‘ışk; C Ma‘ reke-yi ‘ışka; D Ma‘ reke ‘ışkı; E Ma‘ reke ‘ışk/ meydân: A meydânına; D meydânı/aldılar: A ḳodılar/Ceng içinde: A Ceng idib/kana: A ḳanıla/ ğaltân: A ğiltân

1116 Zelîhâ: A Zelhâ; B Züleyhâ/yidi: D, E idi/turuncını: B, D turuncını/Gördi anlaruñ: A, B Gördi anlarıñ; C, D Gördi anların; E Anların gördi/zaḥm u rencini: A zaḥm-ı zencini; B, C, D, E zaḥm-ı rencini

1117 Zelîhâ: A Zelhâ; B Züleyhâ; E *Yûsufa itdi Zelîhâ ol zamân*/Yûsufa dir: A dir Yûsufa; D Yûsıfa dir/Perdedâr: A Berdedâr/ey: D iy/ gözüm: B gözüm/nihân: D behân

1118 Yûsuf: D Yûsıf/geldi anlar: B anlar geldi/Yûsuf: D Yûsıf; E ‘ışkıñ

1119 ‘ışk içre: A ‘ışkı icre; D ‘ışkı içre; E ‘ışkıñda/görüp: A, B, C, D, E görüp/zaḥmet: A, C, D zaḥmı; B zaḥmeti/‘ışk içre: A ‘ışkı icre; D ‘ışkı içre; E ‘ışkıñda/olmuşlar: A olmuşlar

- 1120 Ellerinüñ zaḥmetini duydılar
Ḳana boyanmış libāsı buldılar
- 1121 Ol Zelīḥā dir ne iş irdi size
Var mı ser ağrıñuz ‘aceb diñ bize
- 1122 Bu ne ḥāletdür ki size uğradı ³⁴¹
Nāzenin ellerüñüzi toğradı
- 1123 Anlar iytdi ağrumuz yok cānumuz
Bir melek gördük eyā sulṭānumuz
- 1124 ‘Aqlumuz gitdi perişān olmuşuz
Meyve diyü elleri toğramışuz
- 44b 1125 Dir Zelīḥā anlara Yūsufdur ol
İtdi mecnūn sizleri bir eyle ḳul
- 1126 Ḳul nedür ki aña meftūn olasız
Zevcūñüzden anı a‘lā bilesiz
- 1127 Anlar iytdi yā Zelīḥā bu kemāl
Hiç benī ādemde var mı bu cemāl

1120 Ellerinüñ: A, B, C, D Ellerinin; E Ellerinden/zaḥmetini: D zaḥmını çün; E yāresine/duydılar: A duydular; D, E gördiler/boyanmış: E boyalı/libāsı: E libāsın/buldılar: A gördiler

1121 Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā/dir ne iş: A did ne D dir ki ne/diñ: A diyin; B *Sır‘ıñız var mı anı diyin bize*; C *Sür‘atıñız var anı din bize*; D *Sır‘ıñız var mı ‘aceb diyin bize*; E *Siz meger var mı din anı bize*

1122 ḥāletdür: B ḥāletdir/Nāzenin: A Nāzik; C Nāzile/ellerüñüzi: A elleriñüz; B, C elleriñizi; D elleriñüzi

³⁴¹ Bu beyit E nüshasında yok.

1123 ağrumuz: A ser ağrımız; B siz‘ımız; C sür‘atımız; D, E sır‘ımız/yok: A yokdur/cānumuz: A, B, C, D cānımız; E bilmeyiz/gördük: B gördik; D gördim; E görindi/sulṭānumuz: A, B, C, D sulṭānımız/eyā: E yā

1124 ‘Aqlumuz: A, B, C ‘Aqlımız; D ‘Aqlımız/perişān: A birişān; D pirişān/Meyve: A Meyvā; C Mīve/diyü: A deyü/elleri: A ellerimiz; E ilimiz

1125 Zelīḥā: A Zelcā; B, C, D Züleyḥā/anlara: E ki ḳulım/ol: E o/İtdi: A *Sizleri mecnūn ide bir öyle ḳul*; D *Size mecnūn eyledi bir eyle ḳul*; E Eyledi/sizleri: E sizi/eyle: B nice; E öyle

1126 olasız: B olalar/Zevcūñüzden: A Zevcūñüzden; B Zeciñizden; C Zevciñizden; D Zücūñüzden/a‘lā: C ‘alā

1127 Anlar iytdi: A, B, C, D Yūsuf itdi; E Didi anlar/Zelīḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥā/Hiç: A Hic/ādemde: A adamda

- 1128 Bu hüsünde görmedi kimse enām
Nice lâyıkdur buña dirsın ğulām
- 1129 Bu melekler ulusıdur didiler
Yâhud cennet hūrisidūr didiler
- 1130 Hiç menend olsun mı aña gencümüz
Aña kurbân ola bizüm zevcümüz
- 1131 Dir Zeliḥâ ey denî bî-çâreler³⁴²
‘Âşıka hicv eyleyen âvâreler
- 1132 Dir Zeliḥâ irdi size ok-ı ‘ışk³⁴³
Şundı mı meyden size sâķi-i ‘ışk
- 1133 Tâķatuñuz yokdur anı görmege
Bir dem anuñ şöḥbetine irmege
- 1134 Bir görüşde ‘ışķına uğraduñuz
Ḥayret içre elleri toğraduñuz
- 1135 Ḥaddüñüzi bildüñüz miskîneler
N’eylesün yâ hem-nişîn sâkineler

1128 hüsünde: C hüsnde/Nice lâyıkdur: A *Yâ Zelḥâ hic ola mı bu ğulām*; B Nice lâyıkdır; E Lgyık olsun mı/dirsın: A, B, C, D dirsın; E dirsız

1129 melekler: E melekdür/ulusıdur: B ulusıdır/Yâhud: E Ya/cennet: E cinânıñ/hūrisidūr: A hūrisidūr; B, C, D hūrisidūr

1130 Hiç: A Hic/menend: C menendi; E mânend/olsun mı: A ola mu; D var mı/aña: A buña/gencümüz: A, B, C, E gencimiz; D gencümüz/ola: B olınanlar; C olsun; E *Hep buña kurbân olalar zevcimiz*/bizüm: A bizim; B -; C, D cümle/zevcümüz: A, B, C zevcimiz

1131 denî: E zelîl/hicv: B hiçv; C hecûv; E hücûm/eyleyen: E eden/âvâreler: E divâneler

³⁴² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1132 Zeliḥâ: A Zelḥâ; B *Urdı mı sizi şabâḥan ok-ı ‘ışk*; C *Urdı mı sizi amacan ok-ı ‘ışk*; D Zeleyḥâ; E *Urdı mı size de avcı ok-ı ‘ışk*/size: A size ol; B, C size de/sâķi-i ‘ışk: A, B, C, D sâķ-i ‘ışk

³⁴³ B ve E nüshalarında mısraların yeri değişik.

1133 Tâķatuñuz: A, D Tâķatıñuz; B, C Tâķatıñız/yokdur: A yok ki/görmege: A görmeye: B, C, D, E görmege/anuñ: A içre; B, C anıñ/irmege: B, C, D, E irmege

1134 görüşde: A görünce; B, C, D görüşde; E görüşle/‘ışķına: A ‘ışķa/uğraduñuz: A, D uğradıñuz; B, C, E uğradıñız/Ḥayret: D Ḥiret/içre: A, D icre/toğraduñuz: A, D toğradıñuz; B, C, E toğradıñız

1135 Ḥaddüñüzi: A Ceddıñüz; B, C, E Ḥaddıñizi; D *Bildiñüz mi ḥaddıñüz miskîneler*/bildüñüz: A biliñüz; B, C, E bildiñiz; D bilüñüz/N’eylesün: A, B, D N’eylesin; C Nîlesin/yâ: B, C, E -/hem-nişîn: A, B hem-nişin; C hem-niş; D hem-neşîn/-: B, C, E olan

- 1136 Anlar iytdiler saña ‘ayb eyledük
Bilmedük bunca seni ta‘b eyledük
- 45a 1137 Sen meger girdüñ taḥammül ḥānına
Anda irmişsin ḥayānuñ kânına
- 1138 Varımış şabruñ katı sultānumuz³⁴⁴
Ol ḥayānuñ kânı sende ḥānumuz
- 1139 Biz senüñ yirüñe olayduḡ ḥatun
Ṭaḡlara kaçup getürürdük cünün
- 1140 Dir Zeliḥā siz baña ta‘n itdüñüz³⁴⁵
Siz daḡı ol ta‘n-ı tıynne baḡduñuz
- 1141 Girdüñüz bencileyin zencirine³⁴⁶
Siz daḡı irdüz Zeliḥā sırrına
- 1142 Zāhiren oldum o dildāra emīr
Leyk ‘ışk itmiş beni aña esīr
- 1143 Bilmezem baña nice fend eylemiş
‘İşkınıñ zencirine bend eylemiş

1136 iytdiler: A, B, C, D itdiler; E itdi/‘ayb: E ‘aybı/eyledük: A, B, D, E eyledik/Bilmedük: A, B, E Bilmedik/bunca seni: E aḥvālīni/ta‘b: A ta‘cib; C, D ta‘ab; E ḥayf/eyledük: A, B, D, E eyledik

1137 girdüñ: A girdiñ; B, C, D, E girdin/taḥammül ḥānına: A taḥammül-ḥāneye; D taḥammül ḥānına/ḥayānuñ kânına: A ḥayānın kânıya; B *İrmisin anda ḥayānuñ kânına*; C *İrmesün andan ḥayānuñ kânına*; D ḥayyānın kânına; E *İrmisin anda ḥayānın kânına*

1138 -: D çok/şabruñ: A şabriñ; D şabrın/eyā: D ey/sultānumuz: A sultānımız; D sultānımız/ḥayānuñ: A, D ḥayānın/kânı: D kânın/ḥānumuz: A ḥānımız; D ḥānumuz

³⁴⁴ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1139 senüñ: B, C seniñ; E *Biz olaydık senciley yā ḥatun*/yirüñe: A, C yiriñe; B, D yerine/olayduḡ: A olaydık; B olaydık/ḥatun: A ḥatun/kaçup: A kaçub; B, C kaçar; E düşüb/getürürdük: A götürürdik; D getürdük/-: D ben

1140 Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥā/itdüñüz: A, D itdiñüz; B, C, E itdiñiz/ta‘n-ı tıynne: A *Ṭa‘n-ı tıyne siz varub baḡduñuz*; C ta‘n tıne/baḡduñuz: B, C, E batdıñız

³⁴⁵ İkinci mısra, D nüshasında yanlış yazılmış. Doğru şekli, sayfa kenarına eklenmiş.

1141 Girdüñüz: B, C, E Girdiñiz; D *Girüñüz ben gibi sen zencirine*/irdüz: B, C irdiz; D, E irin/ Zeliḥā: B, D Züleyḥā/sırrına: E günine

³⁴⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

1142 Zāhiren: *Zāhiri ben Yūsuf ol dem emīr*; B Zāhiren; C, E Zāhir; D/-: C, D ben/o: C bu/dildāra: D Yūsuf/Leyk: Leyk: A, B, D, E Leyki; C Belki

1143 -: B ol/nice: B ne/fend eylemiş: A fendeylemiş; D fende eylemiş/‘İşkınıñ zencirine: A ‘İşkınıñ zencirine; B, C, E Zencir-i ‘ışka; D Zincir-i ‘ışka/-: B, C, D, E beni/bend eylemiş: A bendeylemiş

- 1144 Eylemişdür ol beni ‘ışkına hayl³⁴⁷
Kendisi kılmaz baña bir kerre meyl
- 1145 Bunca yıllardur anuñ meftūnıyam
‘Āşık-ı zāram anuñ mecnūnıyam
- 1146 Eyledüm ben vuşlatına sa‘yi bol
İltifâtı kılmadı hiç baña ol
- 1147 ‘İşkınıñ kandīline oldum fetīl³⁴⁸
Ol baña kılmadı hiçbir kerre meyl
- 1148 Żabţ iderdi ħüsninüñ ħırmānını³⁴⁹
Bulmadum ol vuşlatuñ dermānını
- 1149 Anlar iytdi sen bize vir ruşsatı
Varup anuñla idelüm şöĥbeti
- 1150 Seni terġīb eyleyelüm aña biz
Arañuzı idelüm şāyed temiz
- 45b 1151 Saña meyl itdürelüm bizler anı
Tā ki ülfet eyleye saña canı

1144 kerre: C kere/Kendisi: E Kendüsi/meyl: C mīl

³⁴⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1145 yıllardur: A yıllardır/anuñ: A, B, C, E anıñ/zāram: A, C zāram; D zārim/anuñ: A, B, C, E anıñ

1146 Eyledüm: A, B Eyledim; D Eyledük; E Eylerem/ben: A, B, C, D çok/vuşlatına: D vaşlatına/ hiç
baña ol: A *İtmedi hic iltifâtı baña oğ*; D bir kere meyl

1147 ‘İşkınıñ: A ‘İşk

³⁴⁸ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1148 Żabţ iderdi: B Żabţ kıldı; C, E Żabţ kıldım/ħüsninüñ: B ħüsünüñ; C ħüsünüñ; E ħüsniñ ol/ ol:
E hiç/vuşlatuñ: B, C vuşlatıñ

³⁴⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1149 iytdi A itdiler; B, C, D, E itdi/ruşsatı: A ruşsatı; B furşatı; D ruzkatı/Varup: C, D, E
Varub/anuñla: A anıñla/ idelüm: A, B, D idelim

1150 eyleyelüm: A idelim; B eyliyelim; D almalıyam/Arañuzı: B Arayınız; C, E Arañızı; D
Arañızda/idelüm: A, B, D idelim/şāyed: A, D şāyet

1151 meyl itdürelüm: A meyil itdürelim; B mā’il itdirelim; C mā’il itdürelüm; D meyl itdürelim; E
māyil idelüm/bizler: B ben; C biz

- 1152 Bunlaruñ niyyetleri kim varalum
Bir daḡı anuñ cemālin görelüm
- 1153 Ol Zelīḡāyı aña medḡ idelüm³⁵⁰
İstemezse bizi terḡīb idelüm
- 1154 Hiç inana anlara ol yārini³⁵¹
Geldi gözler gizlüce dildārını
- 1155 Geldi anlar Yūsufuñ dīvānına³⁵²
Girdiler ol bezminüñ eyvānına
- 1156 Yūsufuñ ḡüsnine seyrān oldılar
Göz diküp vālih ü ḡayrān oldılar
- 1157 İstediler ideler bunlar peyām
Ḥayret aldı dilleri itmez kelām
- 1158 Gördi Yūsuf bunlaruñ ḡāli yaman
Yüzine urdı niḡābı ol hemān
- 1159 Ol zamān nuṡḡa gelüp dirler aña
Bir sözüümüz var münāsibdür saña

1152 Bunlaruñ: A, B Bunlarıñ; C, E Bunların/niyyetleri: D niyyetleri; E niyyetlerin/kim: A bu; C -; D, E biz/varalum: A, B, D varalım/anuñ: A, B, C, E anıñ/cemālin: E cemāliñ/görelüm: A, B, C görelim

1153 Zelīḡāyı: A Zelḡāyı; B, D Züleyḡāyı/medḡ idelüm: A terḡīb idelüm; B, D medḡ idelim/İstemezse: D İstemezsen/bizi: B bize/idelüm: B, D idelim

³⁵⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

1154 yārini: E yādını/dildārını: E dīdārını

³⁵¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1155 Geldi: A, B, C, D Geldiler/Yūsufuñ dīvānına: A Yūsufuñ yanına; B, C Yūsuf dīvānına; D Yūsufun yanına/ol bezminüñ eyvānına: A bezmine ol dīvānına; B, C ol bezminiñ eyvānına; D ol bezminüñ dīvānına

³⁵² Bu beyit E nüshasında yok.

1156 ḡüsnine: A, B, C ḡüsnüne/seyrān: B seyrā/diküp: A, B, C, E diküb/vālih ü: D vāliy ü/ḡayrān: B ḡayrā

1157 bunlar: B anlar/peyām: E beyān/Ḥayret: B, D Ḥiret/aldı: A aldı/itmez: E dutmaz

1158 Gördi: B Baḡdı/bunlaruñ: A, B, C, D, E bunların/Yüzine: A Yüzüne/ol hemān: A ol hümān; B, C, D ol zamān

1159 gelüp: A, B, C gelüb; E gelüben/dirler aña: D didi aña; E didiler/sözüümüz: B sözüimiz; C, D, E sözümüz/münāsibdür saña: A münāsib saña; B münāsibdir saña; E saña söylediler

- 1160 Sen n'icün Zelhāya rām olmayasın³⁵³
Lezzet-i dünyāda kām almayasın
- 1161 Ol Zelīhā şimdi hūblar şahıdur
Hep güzeller aḥterinüñ mähıdur
- 1162 Geşt ider olsañ cihānı bir güzel
Bulabilmezsen Zelīhāya bedel
- 1163 Sen aña rām ol uşandurma anı³⁵⁴
Āteş-i nāzuña yandurma anı
- 46a 1164 Oldı meftūnuñ vü yār-i şadıkuñ
Nāzı çok itme uşanur ' aşıkuñ
- 1165 Ol ğaḡab idüp seni zindāna ḡor
Zaḥmeti virüp iderler saña zor
- 1166 Şoñra rām olsañ anuñ meyli gide
Şoñ peşimān eylemez bir fā'ide
- 1167 İstenürken sevile gör olma yād
Ol muḥabbete irer şoñra kesād

1160 n'icün: B n'icün/Zelhāya: E Zelhāyla/olmayasın: C olmayasan; E olmasun/dünyāda: B dünyāya/kām: E bir kām/almayasın: C almayasan; E almasın

³⁵³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1161 Zelīhā: A Zelhā; B -; D Züleyhā/hūblar: A hūblar; D hūplar/Hep: A, C Heb/aḥterinüñ: A aḥteriniñ; B, C aḥteriniñ/mähıdur: A mähıdır

1162 Geşt: A *Geşt idesin bu cihānı yā eḡr*; B Gişt; D *Geşt ider olsun cihānı yā saḡı* olsañ: B, C, E olsan/Bulabilmezsin: A *Aña bedel bulamazsın bir daḡr*; B Bulabilmezsen; D *Bir bedel aña bulamazsan daḡr*, E *Bulmasın Zelḡā-yı sulṭāna bedel*/Zelīhāya: B Züleyhāya

1163 uşandurma: B uşandırma/Āteş-i: D Aṭaş-ı/nāzuña: B, E nāziña; C nāzıla; D nāriña/yandurma: B yandırma

³⁵⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

1164 meftūnuñ: B, C meftūnıñ/vü: A, B, C, D ve/yār-ı şadıkuñ: A, C yār-ı şadıkuñ; B, E yār-i şadıkuñ/' aşıkuñ: A, C ' aşıkuñ; B ' aşıkın; E *İtme çok nāzı uşanur ' aşıkun*

1165 ğaḡab idüp: A, C ğaḡab idüb; B ğaḡab ider; E ğaḡablanur/virüp: A görüb; B, C, E virüb/zor: A, B, D zor; C, E zor

1166 Şoñra: A Şora/olsañ: B, C, E olsan; D olsun/anuñ: A, B, C, E anıñ/gide: C, D gider/Şoñ: A, D Şoñra: B, C, E Şon/peşimān: A bişimānlık; B pesimān; D püşmān/eylemez bir fā'ide: A eylemez fā'ide; B, D eylemez bir fāyide; C bir fā'ide itmez meger

1167 İstenürken: A Sevilirken; D *Şöyle gör istenürken olma yād*/sevile gör: B sövüle gör; C sevüle gör; E şovula gör/olma: B ola/yād: B ayād; C yār/muḥabbete: B *Şora irer ol muḥıbbete kesād*; C *Şoñra irer ol muḥabbete zarār*; D muḥıbbete/irer: D ider/kesād: D güşād

- 1168 Zelhaya vir meylüni izine git
Bâri meyl itmezsın aña bize it
- 1169 Belki hoş gelmez Zelîhâ çün size ³⁵⁵
İstemezsın bâri meyl it bizlere
- 1170 Gör ne hûbânuz bize kim seyr ider
Cânı yok mevtâ olursa meyl ider
- 1171 Kıl bize meyli saña râm olalum
Lezzet-i dünyâda bir kâm alalum
- 1172 Yok mıdur nefsün melek misin ‘aceb
Lezzet-i dünyâyı itmezsın taleb
- 1173 Acıruz saña kamumuz katı çok
Bu senün reftârûña gâyet yazuk
- 1174 Nesl-i âdem şâhib-i nefis olasın
Lezzet-i nefsi ‘aceb bilmeyesin
- 1175 Bizlere râm ol eziyyet görmeden ³⁵⁶
Hem dahı zindân u hâbse girmeden

1168 Zelhaya: A Zelhâya; E *Meyliñi vir Zelhaya sözini it*/vir: D ver/meylüni: A, C meyliñi; C mîliñi/izine: A ol ize/Bâri: B Bâli/meyl: C mîl; D meyli/itmezsın: A itmez iseñ; C, E itmezsın; D yokdur/aña: A -

1169 hoş: A hoş/Zelîhâ: A Zelhâ; B, D Züleyhâ/çün zize: A, E sizlere/İstemezsın: E İstemezsın/ bâri: B ger anı/meyl it: D meyl ider/bizlere: B, D bize

³⁵⁵ Bu beyit C nüshasında yok. E nüshasında beş beyit sonra.

1170 ne: D -/hûbânuz: A hûbânuz; D bânuz; E hûbânıñız/kim: D kim her/mevtâ: A nevtâ; E mevtî/ meyl: A seyr; C mîl

1171 olalum: A, B, D olalım/Lezzet-i: C Lezet-i/bir: D bize/alalum: A olalum; B, D alalım

1172 Yok mıdur: B, D Yok mıdır/nefsün: A, B, D nefsin; C nefsiñ/melek misin: A melek midür; D meliksen; E meleksın sen/‘aceb: D ne ‘aceb/dünyâyı: A, E dünyâya/itmezsın: C etmezsın; E olmazsın

1173 Acıruz: A Acırız; D Açıdur/kamumuz: B, D, E kamumuz/çok: A, C çok/senün: A, B, C, E seniñ/reftârûña. A rüftârûña: B, D reftârûña; C deftârûña/yazuk: A yazık; E yok

1174 âdem: A adam/olasın: D olalar; C, E olasan/bilmeyesin: B bilmiyesin; D bilmeyeler; E bilmeyesen

1175 râm ol: E meyl it/Hem dahı: C Ol dâr-ı; E Ol diri/zindân u hâbse: B zindân-ı hâbse; C, E zindâna hâbse

³⁵⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 1176 Gör ne aşra irdi dünyā nābe-kār³⁵⁷
Erleri ‘avrat ider oldu şikār
- 46b 1177 Yūsuf iytdi ḥabse girsem baña hoş
Olmayam tā sizlerūn mekrine tuş
- 1178 Ol zamān Yūsuf münācāt eyledi³⁵⁸
Ḥālķına ‘arz-ı ḥācāt eyledi
- 1179 Yā İlāhī bunlaruñ mekri ‘azīm
Fırķati vir aramuza kıl selīm
- 1180 Rāzıyam zindāna girsem baña ḥāş
Bunlaruñ mekrinden olayım ḥalāş
- 1181 Ḥaķ ķabūl itdi du‘āsını anuñ
Taķdir imiş ḥabse girmesi anuñ
- 1182 Didiler ḥatunlar ol demde aña³⁵⁹
Bilmedūn sen rāḥatı yazuķ saña
- 1183 Vardılar mekr içün anlar n’ideler³⁶⁰
Ol Zelīḥāyı ğaḏabnāk ideler

³⁵⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1177 Yūsuf iytdi: A, B, C, D Yūsuf itdi; E Didi Yūsuf/hoş: A hoş/Olmayam: A, B, C Olmayım; D Olmaya/sizlerūn: A, D bu sizin; B sizleriñ; C, E sizlerin/mekrine: A ef’āle; D ef’ālū/tuş: C, E tuş

1178 ‘arz-ı ḥācāt: B ‘arz u ḥācāt

³⁵⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1179 Yā İlāhī: B *İtdi yā Rabbi’r-raḥīm mekri ‘azīm*; C, E İtdi yā Rab/bunlaruñ: A, C, D, E bunların/aramuza: A, B, C, D aramıza; E aramız/ķıl selīm: E ķalb-i selīm

1180 Rāzıyam: A, B, C, D, E Rāzıyam/ḥāş: A ḥāş; D hoş/Bunlaruñ: A, C, E Bunların; B Bunlarıñ; D Olmayam/olayım: B olalım/ḥalāş: A ḥalāş; D ḥavāş

1181 itdi: E -/anuñ: A, B, C, E anıñ/Taķdīr imiş: A, B, D, E Taķdīrimiş/anuñ: A, B, C, E anıñ

1182 A *Didiler ḥatunlar aña bilmez lezzeti*/Bilmedūn: A Bilmediñ; B, C, D Bilmedin/sen: A -/rāḥatı: A, D lezzeti

³⁵⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

1183 mekr içün: C mekriçün; E *Eylediler meşveret zenler gide*/n’ideler: C ideler; E *Ol Zelīḥā ḥanı ğaḏab-nāk ide*/Zelīḥayı: B Züleyḥayı

³⁶⁰ Bu üç beyit A ve D nüshalarında yok.

1184 Yā İlāhî ol ḥabîbüñ ḥürmeti³⁶¹
Bizlere gösterme mekr-i ‘avratı

1185 Sen bizi kayd eyle ḥıfzuñ bâğına
Girmeyelüm zenlerüñ tızağına

Ḥazret-i Yūsufuñ zindāna girmesidür.³⁶²

1186 Geldi ḥatunlar Zelîḥā yanına
‘Arz kıldı sözlerin dīvânına

1187 Mā-cerā ḥālî aña söylediler³⁶³
Eylikile rām olunmaz didiler

47a 1188 Sen bunu te’dīb içün zindāna қо
Ḥalk arasından gider bu güft ü gū

1189 Hem diyeler Zelḥayı sevse bu kul
Hiç anı zindāna mı virürdi ol

1184 ḥabîbüñ: B, C ḥabîbiñ/gösterme: B, C göstürme

³⁶¹ Bu beyit E nüshasında da yok.

1185 ḥıfzuñ: B, E ḥıfzın; C ḥıfzıñ/Girmeyelüm: B Girmiyelim; E Girmeyelim/zenlerüñ: B, C, E zenlerin

³⁶² Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. D *Ḥazret-i Züleyḥā Yūsufi zindana göndürdigidür.*

1186 Geldi: E Geldiler/ḥatunlar: A ḥatunlar; E zenler/Zelîḥā: A Zelḥāya; B Züleyḥā; D Züleyḥāya/yanına: A, D didi/‘Arz: A, D *Eylikile rām olunmaz söyledî*; B, C, E ‘Arza/kıldı: E kıldılar/ sözlerin: E anıñ

1186 Mā-cerā: C Mā-cerā-yı/ḥālî: E aḥvālî/aña: E hep/Eylikile rām olunmaz: B Eylikile rām olunmaz; E Rām olunmaz eyliğile

³⁶³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1187 te’dīb içün zindāna қо: A zindāna қо te’dīb içün; B te’dīb içün zindāna қор; D te’dīb içün zindana қор; E bir nice gün zindāna қо/Ḥalk: A Ḥalk/arasından: A, B arasında/güft ü gū: B güft ü gūr; D güfte gū

1188 diyeler: A dirler; B, D diyerler; E didiler/Zelḥayı: A Zelḥayı/sevse: E sivse/Hiç: A *Anı zindāna қomaz bilmiş ol*; C Hec; D Heç/zindāna: C zendāna/virürdi: C virirdi; E virdi

- 1190 Bu işile ‘ âlemüñ sözi yatar
Hem senüñ dağı o maqşûduñ biter
- 1191 Bir nice gün gitse anuñ rāhatı
Meyl ider saña görince zaḥmeti
- 1192 Ol Zeliḥā gördi bu ḥatunlaruñ
Varımış sa‘yi işinde anlaruñ
- 1193 Anlaruñ kanlu libāsın şoydurur
Yeñiden fāḥir dibālar geydürür
- 1194 Nice anlar geymesün ḥil‘ at dibā³⁶⁴
İtdiler ḥizmet-i pezvengi edā
- 1195 Koydılar bu i‘ tibārı ādeme³⁶⁵
Mu‘ teber düşmedi anlar ‘ âleme
- 1196 Ol Zeliḥā tutdı zenler rāyını
Ḥabse göndermek diler dildārını
- 1197 ‘ Avrat ile kim kılsa meşveret
Olmaz anuñ ol işinde meymenet

1159 işile: B işinde/‘ âlemüñ: A, C ‘ âlemiñ; B, E ‘ âlemin/yatar: A biter; E biner/senüñ: B, C seniñ; E *Hem dağı seniñ murād işi biter*/o: A ol/ maqşûduñ: A maqşûdıñ; B maqşûdın; D maqşûdun

1160 nice: B niçe/gitse: A yetse/anuñ: A, C, E anıñ; B bunıñ/görince: A görür; B, C görünce

1161 Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥa/ḥatunlaruñ: A ḥatunların; B ḥatunlarıñ; C, D, E ḥatunların/ işinde: A icinde: B *Sa‘yi var işinde ḡāyet anlarıñ*; C *Sa‘yi var işinde ḡāyet anların*/anlaruñ: A, E anların; D anları

1162 Anlaruñ: A, B Anlarıñ; C, D, E Anların/libāsın: B, C, E şiyābın/Yeñiden: A Yiñiden; B, D, E Yengiden; C Yingiden/fāḥir: A fācir/dibālar: A, B, C, E dibālar; B libāsın/geydürür: A, E geydirür; C gīdürür

1194 geymesün: C gīmesin; D geymesin; E *Geymesin anlar nice ḥil‘ at dibā*/dibā: B, C dibā/ ḥizmet-i: C, D, E ḥizmet/pezvengi: B pervengi; D pizerengi; E bezevāngli

³⁶⁴ Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

1195 düşmedi: E dürişmedi

³⁶⁵ Bu beyit B, C ve D nüshalarında da yok.

1196 Zeliḥā: B, D Züleyḥa/rāyını: B re‘yini; D sözini; E re‘ni/göndermek: C, D göndürmek/dildārını: D ol gözini

1197 ‘ Avrat ile: B, C, D, E ‘ Avratıla/kılsa: A iderse; C kılsa; D kılar/anuñ ol işinde: A ol icinde anıñ; B ol anıñ işinde; C anıñ ol işinde; D anuñ ol işinden; E *Olmaz işinde ol anuñ meymenet*

- 1198 Yūsufi zindāna virdi Zelḥa cān
Çağırur zindāncıyı Zelḥa nihān
- 1190 Aña tenbīh itdi anı eyü tüt
Ḥāş matbaḥda viresin aña küt
- 1200 Şoyma egninden anuñ libāsını
Hem aña bildürme zindān yasını
- 47b 1201 Virme zaḥmet di mülāyim ḳāl aña
Her ne ister gönli anuñ al aña
- 1202 Saña ikrām eylerem ḡāyet ḳatı³⁶⁶
Sen var aña eyüce ḳıl ḥizmeti
- 1203 Ger eziyyet ider olursañ aña³⁶⁷
Ḳatlı iderem seni yazuḳdur saña
- 1204 Biñ fülürî virdi zindāncıya ol³⁶⁸
Var aña ḳullıḳ idüp ḥizmetde ol
- 1205 Ol didi ben Yūsufi cānum gibi
Şaḳlayım cān içre cānānum gibi

1198 virdi: A göndürdi; D gönderdi/Zelḥa cān: A, D o cān; E Zelḥa ḥān/Çağırur: A Çağırır; B, C Çağırır/zindāncıyı: A zindancıyı; B, C, D, E zindāncıyı/Zelḥa: A, D gizlū

1199 Aña: C Āḡāh/tenbīh: A, B tenbih; D tenbi/itdi: A, D ider/eyü: B, C, D eyyü/Ḥāş matbaḥda: A Ḥāş mıtlaḳtan; B Ḥāş-ı mutbaḥdan; C Ḥāş mutbaḥda; D Ḥāş-ı matbaḥdan; E Matbaḥ-ı ḥāşından/viresin: A virilsün; B, C viresen; D -; E virsin/aña: D ana hem

1200 Şoyma: D Şoyasan/egninden: A, B, C şaḳın sen; D ḥaḳın/sen: A, D -/anuñ: A, B, C anıñ/libāsını: A eşvābını/Hem: A Sen/bildürme: B yedirme/zindān: A zindan/yasını: B, D pasını; E ye'sini

1201 Virme: D Verme/zaḥmet: A -/ḳāl: A, D sen/ister: A isterse/anuñ: A virem; B, C anıñ/al aña: A saña; D vir aña

1202 ḳatı: A feni/Sen var aña: A *Tek anıñ gönline eyle ḥizmeti*; D *Sen aña gönline eyle ḥizmeti*; E Var aña sen/eyüce: B, C eyyüce

³⁶⁶ Bu beyit B ve E nüshalarında iki beyit sonra.

1203 eziyyet: A, D eziyyet; E *Sen eziyyet işini itme aña*/ider: D eyler/olursañ: A olsañ; B, C, D olursan/yazuḳdur: A bil/saña: A aña

³⁶⁷ Bu beyit B nüshasında iki beyit önce.

1204 fülürî: B fülüzî; E *Biñ kadar altun virür zindāncıya/zindāncıya ol*: A zindancıya ol; B, C ol zindāncıya; D zindāncıya ol/aña; B, C, E *Yüz daḡı virin didi ḳollıḳçıya*; D didi/ḳullıḳ idüp: A ḳulluḳ idüp/ḥizmetde: A ḥizmetde; D ḥizmete

³⁶⁸ Bu beyit B nüshasında iki beyit önce.

1205 cānum: A *Ol didi ben Yūsufi şaḳlayım cānım gibi*; B, C, E cānım; D *Ol benim Yūsufımı cānım gibi*/cānānum: A *Cān içre cānānım gibi*; B ben cānım; C, D, E cānānım

- 1206 Hâtırıñçün bilmeyem maḥbūs anı³⁶⁹
Her cihetden kılmayam me'yūs anı
- 1207 Vardı hizmet kıлмаğa aña kişi³⁷⁰
Şād-ı merd³⁷¹ olmuş n'ide bilmez işi
- 1208 Vardı dāḥil oldu zindāna o ḥūr
Zulmet-i zindānı giderdi o nūr
- 1209 Girdi zindān içre zindānı görür
Her mülevveş yirlerini süpürür
- 1210 Ehl-i zindānuñ şiyābını soyar
Ol mubārek elleri ile yuyar
- 1211 Ehl-i zindāna iderdi hizmeti³⁷²
İhtiyār iderdi anda zaḥmeti
- 1212 Ehl-i zindānuñ şağiri ulusu
Oldılar anuñla rāḥat kaması
- 1213 Ol nefā'is sükker ü aş u ta'ām
Gönderürdi Yūsufa Zelḥa müdām

1206 Hâtırıñçün: E Hâtırıñçün

³⁶⁹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1207 Şādımerd: B Şādımürd/n'ide: B niye

³⁷⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

³⁷¹ Bu kelime sözlüklerde bulunamadı.

1208 ḥūr: B *Vardı Yūsuf dār-ı ḥabse ol şabî*, C *Vardı Yūsuf dār-ı celse ol cevri*, D ḥūr; E *Vardı ḥabse girdi Yūsuf ol perî/zindānı*: D, E zindāna/giderdi: B götürdi; D girdi/-: D çün/o nūr: B, C, E nūr

1209 içre: A icine; E *Gördi zindān içini Yūsuf görür/zindānı*: A anı/mülevveş: A, B, D mülevves/yirlerini: B yerlerini; E yerlerin ol/süpürür: A, C süpürür

1210 zindānuñ: A, B, C zindānıñ; D, E zindānıñ/şiyābını: A şiyābın; D eşbābanı/elleri ile: A elleriyle; C ellerile; D elleriyle; E ellerin/-: D hem; E hem bu/yuyar: B yuyardı

1211 hizmeti: A hizmeti; E *Ehl-i zind ider idi hizmeti/zaḥmeti*: B rāḥatı

³⁷² E nüshasında mısraların yeri değişik.

1212 zindānuñ: A, D zindānıñ; B, C, E zindānıñ/şağiri: A şağiri/anuñla rāḥat: A *Rāḥatı buldı anuñla kaması*, B anuñla cümle rāḥat; D rāḥat anuñla

1213 nefā'is: A neḳāyis; B nefāsi; C, D, E nefāyis/sükker ü aş u ta'ām: A sükkeriñ işi ta'ām; B sükkeri aş ta'ām; C, E sükkeriñ işi ta'ām; D sükkeriñ ayışı ta'ām/Gönderürdi: A *Ol Zelḥa göndürür müdām*, B Gönderirdi; C, D Göndürürdi; E Gönderdi/müdām: B nihān

- 48a 1214 Ehl-i zindānı yığardı başına³⁷³
Yidürür ortak ıderdi aşına
- 1215 Ehl-i zindān anda rāḥat oldılar³⁷⁴
Rāḥat u lezzeti anda buldılar
- 1216 Anlara zindān idi zaḥmet yiri
Şimdi oldu anlara ʿışret yiri
- 1217 Anlaruñ daḥı murādı ol zamān
Hāşıl olup buldılar rāḥat emān
- 1218 Cennet oldu anlara zindān-ı dār³⁷⁵
İstemez ıtlākı anlar zevkvār
- 1219 Faḥr-ı ʿālem ol resūl-i kāʾināt³⁷⁶
Ol ḥabībūñ rūḥına yüz biñ şalʿāt
- 1220 Okuyanı diñleyeni yazanı
Raḥmetile yarlıkağıl yā Ğanī

1214 yığardı: D yakardı/Yidürür: A Yidürüb; B Yidirir; D Yeyüp hem/ortak: A, D ortağ

³⁷³ Bu beyit E nüshasında yok.

1215 anda rāḥat: D cümle ḥandān/lezzeti anda: C lezzet-merāmıñ; D *Lezzet-i rāḥat merāmın buldılar*, E *ʿİşretin vaḳtiyle ḥandān oldılar*

³⁷⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

1216 zindān idi: A zindan; B zaḥmet idi; D zindānıd/zaḥmet yiri: B zindān yeri; D, E zaḥmet yeri/Şimdi oldu: E Oldı bu kez/ʿışret yiri: B rāḥat yeri; C raḥmet yiri; D, E ʿışret yeri

1217 Anlaruñ: A, B, C, D, E Anların/murādı: D merāmı/olup: A, B, C olub; E oldu

³⁷⁵ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1219 kāʾināt: B kāyināt/ḥabībūñ: B ḥabībiñ/rūḥına: B rūḥuna/şalʿāt: B şalavāt

³⁷⁶ Buradaki iki beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

1220 okuyanı: B okıyanı/diñleyeni: B diñliyeniyarlıkağıl: B yarlıkağıl

Hazret-i Yûsuf ‘aleyhi’s-selâma (‘ilm-i) ta‘bîr geldügidür.³⁷⁷

- 1221 Hâk ta‘âlâ Cebrâ’île dir bu hâl
Yûsufuñ yanına var hâtırın al
- 1222 Şor anuñ sen hâtırın bizden yaña
İlm-i ta‘bîr eyledüm ihsân aña
- 1223 İlm-i ta‘bîri aña ilhâm idem³⁷⁸
Nice ta‘bîrin ider ikrâm idem
- 1224 Geldi Cebrâ’îl o demde yanına
‘Arz-ı fermân eyledi dîvânına
- 1225 Hâlîkuñ saña selâm itdi didi
‘İlm-i ta‘bîrini ihsân eyledi
- 48b 1226 Girdi zindâna didi görür melâl
Hâtıruñ şorar senüñ ol lâ-yezâl
- 1227 İşidüp Yûsuf ferağ bulur canı³⁷⁹
Sevinür ki Hâlîkum öğdi beni

³⁷⁷ Başlık B nüshasında tam okunmuyor. Okunan kelimeler: **e’s-selâm ‘İlm-i digidür**. C ve E nüshalarında yok. ‘ilm-i ta‘bîr: A ta‘bîr; D *Hazret-i Cebrâ’îl Yûsuf ‘ilm-i ta‘bîr geldigidir./ geldügidür*: A geldigidir

1221 Cebrâ’île: A Cebrâ’île; E *Hâk ta‘âlâ Cibrîle dir ol hâl/*bu: B o; C vü/Yûsufuñ: B Yûsufung/ yanına var: E var yanına

1222 anuñ sen: A sen anıñ; B *Hâtırını şor dağı söyle aña*; C *Şor sen ol hâtırın söyle aña*; D sen anuñ/hâtırın: D hâtırını; E hâtırın/yaña: E aña/İlm-i ta‘bîr: A *Söyle ‘ilm-i ta‘bîri virdim aña*; D *Söyle ‘ilm-i ta‘bîri virdim aña*; E İlm-i ta‘bîri/eyledüm: E idüb

1223 ider: E iderdi

³⁷⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1224 Cebrâ’îl: A, B Cebrâ’îl/o demde: A o vakte; B, C ol demde/‘Arz-ı: A ‘Arz u

1225 Hâlîkuñ: A, B Hâlîkın; C Hâlîkîñ; D Hâlâkın/‘İlm-i ta‘bîrini: A, D İlm-i ta‘bîr/-: D saña saña/eyledi: C iledi

1226 didi görür: A, D görür şimdi/Hâtıruñ: A Hâtırın; B, C, D, E Hâtırın/şorar: C şorur/senüñ: B, E seniñ/ol: A -

1227 İşidüp: A İşidüb/Sevinür: A Sevünür/Hâlîkum: A Hâlîkım

³⁷⁹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

- 1228 Ol i(y)dür zindāna koydı Hâk beni
Bunda vardır hikmeti bilsem anı
- 1229 Var durur her işde anuñ hikmeti³⁸⁰
Boşına virmez kûluna zaḥmeti
- 1230 İytdi Cebrā'îl giriftâr olduĝuñ
Râḥatı kıalduruban zâr olduĝuñ
- 1231 Ol vakıtde sen 'acele eyledüñ
Sırr-ı Zelḥâyı melike söyledüñ
- 1232 Şermsâr itdüñ kıatı ol 'avratı
Ol sebebden bulduñ işbu zaḥmeti
- 1233 İstemez Ol kıulları rüsvây ola³⁸¹
Sırr olan ef'âli anuñ şây ola
- 1234 Hem seni lûtfen bu zindāna kıodı
Tâ seni azdurmaya zenler didi
- 1235 Hem daḥı ḥüsnüñ her âdem görmeye³⁸²
'İşkıña düşüp giriftâr olmaya

1228 iydür: A *Didi bilsem hikmetine yâ eḥî*, B, C ider; D didi; E *Yûsuf itdi kıoydı zindāna beni/vardur*: A *Kıoydı zindāna Rabbi'l-ġanî*, B vardı; C, E var; D *Hikmeti nedür 'aceb bilsem anı/hikmeti*: C, E hikmetleri

1229 Var durur: B Var dırır; C Var dırur/her işde: E işinde/anuñ: B, C anıñ; E nice/kûluna: B, C kûluna

³⁸⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1230 İytdi Cebrā'îl: A, B Cebrā'îl itdi; C, D Cebrā'îl itdi; E İtdi Cebrā'îl/giriftâr: D geriftâ/olduĝuñ: A olduĝuñ; B, C, E olduĝuñ; D olduĝuñ/Râḥatı: A, C Râḥatıñı; D Râḥatını/kıalduruban: A, C kıaldurub; D kıaldırub; E kıaldıruban/olduĝuñ: A olduĝuñ; B, C, E olduĝuñ; D olduĝuñ

1231 vakıtde: A vakte; E *Mâ-cerâ işinde 'acele eyledüñ/eyledüñ*: A, B, C, D eyledin/Sırr-ı: E Sizi/Zelḥâyı: A Zelḥâyı; D Zelḥâya/melike: B, C melîke; E mülkiye/söyledüñ: A, B, C, D söyledin

1232 Şermsâr: A Sermesâr; B, C, D Şermesâr/itdüñ: A itdiñ; B itdin; C oldu/bulduñ: A bulmısın; B buldıñ; E *Ol sebeb buldı bu ḥasb-i miḥneti/işbu*: A bu

1233 Ol kıulları rüsvây ola: A rüsvay ola ol kıulları; B, C Ol kıulları risvây ola; D Ol kıulları risvay ola/Sırr: A, B Sır/ef'âli: A esrârı/anuñ: A, B, C anıñ

³⁸¹ Bu beyit E nüshasında yok.

1234 lûtfen: C lıtfen/azdurmaya: B azdırmaya

1235 Hem: E Sen/düşüp: E düşüb

³⁸² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 1236 Sen dahı zindānı kılduñ ihtiyār³⁸³
İtmeye tā kim seni zenler şikār
- 1237 Bu işüñ halka naşihat olısar
Şıdķuñ ol ‘ālemler içre tılsar
- 1238 Çünki Cebrā’ıl didi böyle haber
Yūsufuñ kalbi feraħlandı meger
- 1239 İki ‘usruñ arasında yüsr olur
Gör nice ol kalbini maħzūn kılar
- 49a 1240 Yūsuf iytdi bir su’āl idem saña³⁸⁴
Atamuñ hālinden i’lām it baña
- 1241 Yūsuf oğlını itüren atamı
Nicedür hālî görür mi mātemi
- 1242 Sen benüm hālūmi aña söyleme
Hüzni yeter anı ğamgīn eyleme
- 1243 Ol eger bilse ben olmışam esīr
Zulmıla zindāna girmişem ‘asīr
- 1244 Tābe-i hūzn içre ol biryān olur
Ağlamağdan gözleri giryān olur

1236 kılduñ: A, B, E kıldıñ; C kıldın/İtmeye: A Kılmasın/tā kim: A tā ki

³⁸³ Bu beyit D nüshasında yok.

1237 işüñ: A, B, C, D işin/Şıdķuñ: A Şıdķıñ; B, C Şıdķıñı; D Şıdķın; E ‘*Ālem içre hūsn ü şıdķın biliser*/ol: A, B, C -/‘ālemler içre: A ‘ālem icre; D ‘ālemleri içre/tılsar: B tıyısar

1238 Cebrā’ıl: A, B Cebrā’il; E *Cebrā’ıl çün söyledi unca haber*/haber: A haber/Yūsufuñ: C Yūsufiñ/ferahlandı: A feraħ olur; D feraħlanur

1239 ‘usruñ: A ‘usrı; B ‘usrıñ; C, D ‘usrın; E *İki şādın arasında ğam bulur*/arasında: C arası/yüsr: A yüsri; C yüsre/olur: A var/ol kalbini : C kalbini ol; E *Bu fenādur ğāh ğam ğāhi sürür*/kılar: A kılar

1240 su’āl: A su’ālīm/idem: A var/Atamuñ: A, B, C Atamuñ/hālinden: A aħvālını; C hālını/i’lām it: A söyle

³⁸⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

1241 oğlını: C, E oğlını/Nicedür: B Nicedir; E Niçedür

1242 benüm: C, D, E benim/hālūmi: A, D, E aħvālımı; B, C hālını/söyleme: A, D, E dime/Hüzni yeter: A, D Pır kışıdır; B, C Hüzni yiter; E Hüzni artar/ğam-gīn: A, D ğam-gin

1243 ben: A ki/Zulmıla: C Zulmet-i; E *Zulme zindāna girüb emrim* ‘*asīr*/girmişem: B olmışam

1244 hūzn içre: A hūzn icre; D hūzninden; E hūznile/ol: A -/biryān: A giryān; B, D, E büryān/Ağlamağdan: C Ağlamağdan/giryān: B giryā

- 1245 Ol didi çün atañı şorduñ baña³⁸⁵
‘Arz idem aḥvālını anuñ saña
- 1246 Beytū’l-aḥzāna girüpdür ağlar ol
Fırkatūñ ḥüzniyle ḳalbin dağlar ol
- 1247 Ẹandil-i ḥüznüñe olmışdur fetīl
Ağlamağdan gözleri olmış ‘alīl
- 1248 Bu sözi işitdi Yūsuf ağladı
Söylemeyeydūñ bunı ḳardaş didi
- 1249 Kem ḥaber söyler mi ādem dostına
Sen baña urduñ dağı dāğ üstine
- 1250 Ol didi geldi feraḥ ḳalbüñe çün
Her feraḥ encāmına irer ḥüzün
- 1251 Bu feraḥ yurdi degüldür bilesin
Bunda maḥzūn ol ki yarın gülesin

1245 atañı: A, B, D atayı/şorduñ: B şordıñ; C şordun/‘Arz idem: A ‘Arz idem; B Söyleyem; C Söyleyim/anuñ: A, B, C anıñ

³⁸⁵Bu beyit E nüshasında yok.

1246 girüpdür: A giribdür; B giripdür; C girübdür; E gidipdür/Fırkatūñ: A *Fırkatinden ḥüznile yüreyin tağlar ol*; B, C, D, E Fırkatın/ḥüzniyle: E odıyla/ḳalbin: B, E ḳalbi; D gönli

1247 Ẹandil-i ḥüznüñe: A *Ḥüzniñ ol Ẹandiline olmış fetīl*; D Ẹanlı ḥüznüñe; E Ẹandil-i ḥüzninde/olmuş: A olmuş

1248 işitdi Yūsuf: D Yūsuf işitdi/Söylemeyeydūñ: A, D Dimeyeydin; B, C, E Söylemeyeydin/-: D sen/-: A yā

1249 dostına: A *Yār olan dimez bu sözi dost üstüne*; C dostuna; E üstine/urduñ: A, D, E urdıñ; B, C urdın/dāğı dāğ: A dāğ dāğ; C dāğı dāğı; D dağı dāğ/üstine: A, C üstüne

1250 ḳalbüñe: A, B, C, E ḳalbiñe/ferah: A ferahın; D ferahın/-: A, D olur/encāmına: A, D encāmı/irer: A, D -

1251 yurdi: A yiri; D *Bu feraḥ degüldür bile yeri sen/degüldür*: B degüldür; A, C degüldür/ bilesin: E bilesen/maḥzūn: A *Bunda gör ḥüzni ki yarın yülesin*; C maḥzun; D *Bunda gör ḥüzni ki yarın gülesin*/gülesin: E gülesen

49b **Sākīdār ile çeşn-girūn zindāna girmesidür.**³⁸⁶

- 1252 Aḥmedī söyle bize ḥaldaşları
Hem-nişini Yūsufuñ yoldaşları
- 1253 Sāķi ile çeşn-gir ol ḥānları³⁸⁷
Nice ḥabse koydı ol sulṭānları
- 1254 Ne sebebden girdiler zindāna di
Kıl beyān anı bize rindāne di
- 1255 Şāh-ı Mısr ile Urum sulṭānınuñ
Var imiş buğzı muḳaddem anlaruñ
- 1256 Şāh-ı Rum iydür bir ādem gönderem³⁸⁸
Ḥile ile şāh-ı Mısrı öldürem
- 1257 Öldürüp anı diyārın alayım
Ol diyār-ı Mısrā mālīk olayım
- 1258 Virdi bir ‘ayyārına ağu zehir
Virdi hem vāfirce aḳça sīm ü zer

³⁸⁶ Başlık B nüshasında çıkmamış. C ve E nüshalarında yok. çeşn-girūn: A cişni-giriñ; D *Çeşn-gir ve sākīdār zindāna göndürdığıdur*.

1252 hem-nişini: B hem-nişini; C hem-neşini; D hem-neşizi/Yūsufuñ: C Yūsufiñ; E *Yūsuf ile ḥabs olan yoldaşları/yoldaşları*: D yoldaşların

1253 Sāķi ile: D Sāķi ile/çeşn-gir: D çeşne-gir/koydı: C koyıdı; D girdi; E yolladı/ol sulṭānları: D söyle anları; E sulṭānımızı

³⁸⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

1254 sebebden: C seyebeden/beyān anı bize: B bize anı beyān/rindāne: B, C, D, E zindāna

1255 Şāh-ı Mısr ile: A, D, E Şāh-ı Mısrıla; C Ol şāh-ı Mısrıla/sulṭānınuñ: A, B, E sulṭānınuñ; C sulṭānıñ/Var imiş: A, C, D Varımış; E Varıdı/buğzı: D buğz-ı; E buğz u ‘adāvet/muḳaddem: C muḳadem/anlaruñ: A, B, E anlarıñ; C anların

1256 ādem: D adam/gönderem: A, C göndürem; B göndirem; C göndürüm

³⁸⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

1257 Öldürüp: A, C, E Öldürüb; B Öldirüb/anı: A, B anıñ/alayım: B alalım/olayım: B olalım

1258 ‘ayyārına: C ‘Arabına; D ‘ayārına/zehir: B, C, D zeher/aḳça: B, C, E bile/sīm ü zer: A sīm ü zem

- 1259 Al didi git bunı Mıṣruñ yolına
Vir Mıṣır sulṭānınuñ bir ḳulına
- 1260 Çeşn-gîr ola veyā sāḳîsi ol
Bu ikiden birini tenhāca bul
- 1261 Vir bu vāfir altunı gizlū aña
Söyle bu zehri yidür sulṭānuña
- 1262 Żabṭ ide şāhum Mıṣır diyārını
Saña virür ḥükminüñ fermānını
- 50a 1263 Ḥaṭṭ-ı destümi daḥı virem saña
İ' timād itsün diyü virgil aña
- 1264 Ḥaṭṭ-ı destümi şaḳın virme aña³⁸⁹
İ' timād itdürmeyince tā saña
- 1265 Aldı 'ayyār anları çün ṭutdı yol
Vardı Mıṣruñ şehrine irişdi ol
- 1266 Girdi bir eve görür bir 'avratı
Ḥüzñ içinde yas idüp aḡlar ḳatı

1259 didi git bunı: A *Bunları al git Mıṣır şehrine*; E didi git bunı/Mıṣruñ: B Mıṣır; C, D, E Mıṣırın/yolına: A, D şehrine; B iline/sulṭānınuñ: A *Vir melikin bir muḳarreb ḳuluna*; B, C sulṭānınıñ; D *Vir melikin bir muḳḳareb ḳulına*

1260 Çeşn-gîr: A Cışni-gîr; B, C Çışni-gîr; D Çeşne-gîri; E Çeşn-gîri/veyā: A, D ya/sāḳîsi: A sāḳî; B sāḳisin; D sāḳini/ol: E -/birini: D birine; E *Gör bu iki ādeminiñ birisi*

1261 Vir: E Dir/vāfir: A aḳça/gizlū: A cümle/yidür: A *Di bu zehri vir ol sulṭānuña*; D *Di bu zehri yeydür ol sulṭānuña*; B yidir; E yedür/sulṭānuña: B, E sulṭānuña

1262 Żabṭ: A, B Żabṭ; D Żabṭ/şāhum: A, B, D, E şāhum; C şāham/diyārını: A, D diyārına/virür: B, C, E virmiş/ḥükminüñ: A, B, D, E ḥükminiñ/fermānını: A fermānına

1263 Ḥaṭṭ-ı destümi: A Dest-i ḥaṭṭımı; B, C, D, E Dest-i ḥaṭṭımı/daḥı: A -; D deni/İ' timād: B, C, E İ' timādi/itsün: B eylesen; C eylesin; D itsin; E eylesün/diyü: B, C, E -

1264 Ḥaṭṭ-ı destümi: A Dest-i ḥaṭṭımı

³⁸⁹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1265 çün: A -/Mıṣruñ: A, B, C, D Mıṣırın

1266 eve: E ive/Ḥüzñ içinde: A Ḥüzün içinde; B Ḥun içinde; C Ḥüzñ içinde; D *Geydiler yası hem aḡlardı ḳatı*/idüp: A idüb; B, C, E ider

- 1267 Didi ne ağlarsın ey hatun kişi
Yüzüñe yir eylemiş gözün yaşı
- 1268 Didi zevcüm öldi hüznüm mevtine
Şāh alupdur māl u mülkin zabtına
- 1269 Kalmadı andan bir evlādum benüm
Ol sebebdendür bu feryādum benüm
- 1270 Ol didi şāhuñ meger ğaddārımış
Zulm idici halka sitemkārımış
- 1271 Bir işüm vardur anı sen eyleseñ
Yāhud anuñ tedbirini söyleseñ
- 1272 Hep umūruñ cümlesini göreyim
Māl u mülküñ saña cümle vireyim
- 1273 Sen bu şāhuñ sākisin bilür misin
Yā ‘ aceb çeşn-girini tanur mısın

1267 Didi: E İtdi/ağlarsın: A ağlarsın; B, C, E ağlarsan/hatun: A hatun/kişi: B ıssı/Yüzüñe: A *Ne sebebdend dökülür gözün yaşr*, B Yüzüñe; C Yüzñe/yir: B pür; E yer/gözün: B göziñ; C, E gözün

1268 zevcüm: B *Zevcim öldi hüznüñ mevtine*; C, D, E zevcim/hüznüm: C, D, E hüznim/mevtine: A mevtüne/alupdur: A *Mālı mülki şāh alubdur zabtına*; C alubdur/māl u mülkin: C māl-ı mülkin/ zabtına: B, D zabtına

1269 andan: B, D anda/evlādum: A, C, D, E evlādım; B ulādım/benüm: B, C, D benim/ sebebdendür: A, D sebebdür; B sebebdendir/bu: A erdi; D artdı/feryādum: A, B, C, D, E feryādım/ benüm: B, C, D benim

1270 şāhuñ meger: A Mısrıñ şāhı; B, C, D, E şāhın meger/halka: D halk/sitemkārımış: A siyekārımış; E sitemkār imiş

1271 işüm: A *Bir işimiz vardur sen anı eyle*; B, C, D, E işim/vardur: B, D vardır/anı sen: C, D sen anı; E anı ger/eyleseñ: B eyliyesen; C İlesen; D eylesen; E eylesin/Yāhud: A Yāhud/anuñ tedbirini: A, C, E anıñ tedbirini; B tedbirini anıñ; D anuñ tedbirini/söyleseñ: A söyle; B bilesen; C, D, E söylesen

1272 Hep: C Heb/umūruñ: B, C, E umürin; D umürin/cümlesini; B, D cümle seni/göreyim: D göreyem/Māl u mülküñ: A Mālı mülki; B, D, E Mal u mülkin; C Mālı mülkün/saña cümle: A cümlesini; E cümle saña/vireyim: D vireyem

1273 Sen bu şāhuñ: A Sen o şāhıñ; B, C, D Sen bu şāhın; E Pādişāhın/sākisin: A, B, D sākisin; B sākisen/çeşn-girini: A cişni-giri; B cişni-giri; C cişni-girin; D çeşne-girin; E *Yāhud çeşn-girini tanur mısın*/tanur mısın: B tanur mısın

- 1274 Anlara bildür beni kılam sülük
Ben vireyim birine zehr-i helāk
- 1275 Şāha yidürsün anı kırtulasız
Kahr-ı zulmından hālāşı bulasız
- 1276 Hātun iytdi anları tanumazam
Var ara bul anları ben bilmezem
- 50b 1277 Bir emīrāne libāsa girdi ol
Varuban sāķīyi tenhā buldı ol
- 1278 Sāķiye altunı teklīf eyledi
Ol hıyānet sözlerini söyledi
- 1279 Sāķi iytdi ben hıyānet bilmezem
Ben efendime ihānet kılmazam
- 1280 Ni‘ metin yiyüp keremin görürem³⁹⁰
Hā’ın olursam belāmı buluram
- 1281 Sen bu aqvāli baña dime ķişı
Yoksa meydān içre bulursın başı
- 1282 Gördi şādık anı ‘ ayyār ol zamān
Başladı ol sözleri ide nihān

1274 Anlara: B, C, D Anları/bildür: B bildir/beni: B baña/kılam: C, E olam/sülük: A, D sülāk; B, C, E selāk/Ben vireyim: A Vireyim; C Ben virem tā; D Vireyem ben; E *Vireyim tā buna zehr-i helāk/zehr-i*: D zehrile

1275 yidürsün: A yidüre; B, E yedürsin; C yidürsen; D yedüre/kırtulasız: D kırtulasan; E kırtulasan/hālāşı: A hālāş/Kahr-ı zulmından: C Kahr u zulmundan; E Zulm-ı kahrından/bulasız: D, E bulasan

1276 Hātun: A Hātun/tanumazam: A tanumazam/ben: A -

1277 emīrāne: E aḥīrāne/libāsa: D libāsi/girdi: B buldı; C gidi; D geydi/sāķīyi: A, B sāķiye; C sāķisin; D sāķiye; E sāķī

1278 Sāķiye: A, B, C, D, E Sāķiye/altunı: A altunu/teklīf: A, B teklif/hıyānet: A hıyānet/sözlerini: E hāli añā

1279 iytdi: A -; B, C, D, E itdi/hıyānet: A hıyānet/kılmazam: B itmezem

1280 yiyüp: E yiyüb/Hā’ın: E Hāyin

³⁹⁰ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1281 bulursın: E bulursan

1282 şādık: E şandı/‘ ayyār: A ‘ ayyāre; C ‘ ayyā/ol: E -/ol sözleri: A, D sözini; E ol sözi/ide: E itmeye

- 1283 Didi ey şādık kişi merd-āferīn
Ben seni buldum hıyānetden emīn
- 1284 Tab^c -ı pākūñ varmadı hā³⁹¹ 'in işe
Süd emilen pākimiş neslūñ nişe
- 1285 Ben bunı saña laṭīfe söyledüm
İmtihāniçün sāna böyle didüm
- 1286 Āferīn gördüm seni şādık kişi
Görmedūñ efendiñe kemlik işi
- 1287 Geldi andan çeşn-girūñ yanına
Gör ne şekerler ezer dīmāgına
- 1288 Didi remmālam saña reml atmışam
Aḥterūñde ṭālī^c üñ yoqlamışam
- 51a 1289 Sende devletden nişāne bulmışam³⁹²
Anı bildürmeye saña gelmişem
- 1290 Ben Urum sulṭānınuñ remmāliyam
Şāh-ı Rūmuñ derdinūñ dermāniyam

1283 Didi: E İtdi/ey: E -/merd-āferīn: A merdā^c aferin/buldum: A gördüm; B buldım; D gördim/
emīn: A aferin

1284 pākūñ: E pākīn/hā³⁹¹ 'in: E hāyīn/Süd: E Südin/neslūñ: E neslin/nişe: E işe

³⁹¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1285 bunı saña: E saña bunı/laṭīfe: B laṭīfe/eyledüm: A, D söyledim; B, E eyledim/İmtihāniçün: A, E
İmtihān itdüm/saña: A, E seni/böyle: A anı/didüm: A, B, D, E didim

1286 Āferīn: A Āferin/gördüm: B gördim; D gördi/Görmedūñ: A Görmediñ; B Görmedim; C, E
Görmedin; D Görmedem/efendūñe: A, B, C, D efendiñe/kemlik: E hāyīn

1287 andan: B anda/çeşn-girūñ: A çişni-gir; B çeşen-girīn; C çeşni-girin; D çeşne-girin; E çeşn-
giri/şekerler: E sükkerler/ezer: E ezüb/dīmāgına: A anıñ dīvānına; E dīmāgına

1288 remmālam: D remmālīm/reml: A rem; C remil/atmışam: C itmişem/Aḥterūñde: A Ben seniñ ol;
B Aḥirinde; C, E Aḥterinde; D Aḥterile/ṭālī^c üñ: A ṭālī^c in; B, C, E ṭālī^c in; D ṭāla^c ın

1289 devletden: C devletin/nişāne: A nişān; B, C, D nişānı/Anı: B Saña/bildürmeye: B bildirmeye; D
bilürmeye; E bildimeye/saña: B anı

³⁹² Bu beyit B ve E nüshalarında dört beyit sonra.

1290 Urum: C Uvadım/sulṭānınuñ: A, B, C sulṭānınuñ/Rūmuñ: B, C Rūmıñ/derdinūñ: A, B, C
derdiniñ; E derdinin

- 1291 ‘Adl ü inşâfı ziyâde eyler ol
Mışra mâlik olduğunu diler ol
- 1292 Mışra mâlik oluram mı söyledi
Baña tedbîrini anuñ bul didi
- 1293 Remle zâr atdurdı şâhum orada
Mışra fâtih seni buldum burada
- 1294 Feth iden sensin bu Mısr-ı Kâhîrî³⁹³
Hâkimi sen olacaksın âhîrî
- 1295 Çeşn-gîr aldanur anuñ sözine
Ol kazâ ipin tolar boğazına
- 1296 Ol didi söyle bunuñ tedbîrini
İdelüm anı bulalum yirini
- 1297 Ol didi tedbîri budur kılasın³⁹⁴
Ağu virem şâhuña yidüresin
- 1298 Şâh-ı Rûmuñ haţtını getürmişem
İ‘timâd içün saña yetürmişem

1291 ‘Adl ü inşâfı: A, B, C, D ‘Adl-i inşâfı; E ‘Adl inşâfı/eyler: D îler/olduğunu: A, D olmasını; B, E olduğunu; C olduğunu

1292 oluram mı: A oluram gör; D, E olur mı/tedbîrini: D tedbirini/anuñ: A, B, C anıñ

1293 zâr: A zem; B *Remli atdım didi şâha orada*; D dâr/atdurdı: A itdirdi; C itdürdi; E indürdi/ şâhum: A, C, E şâhim; D remli/fâtih: D mâlik/buldum: B, E buldım

1294 iden: E -/sensin: D, E sensen/bu: C -/olacaksın: B olaçaksan; C olacaksan; D *Hüküm iden sulţânı sensen âhîrî*; E olmalısın

³⁹³ Bu beyit A nüshasında yok.

1295 Çeşn-gîr: A, B, C Çişni-gîr; D Çeşne-gir/aldanur: D aldanup/anuñ: A bu; B, E anıñ/sözine: A sözene/ipin: A in; C işin

1296 didi: B ider/bunuñ: A baña; B bunıñ/tedbîrini: D tedbirine/İdelüm: A Kılalım: B İdelim; E Kılalum/bulalum: A, B, D bulalım/yirini: B birini; C yerine; E yerini

1297 tedbîri: E tedbîrini/budur: E bunıñ/kılasın: E kılasan/şâhuña: B şâ’ıña; C, D, E şâhıña/ yidüresin: B yedüresen; C yidüresen; D yedüresin; E bidüresen

³⁹⁴ Bu beyit A nüshasında yok. E nüshasında bir beyit önce.

1298 Rûmuñ: A *Şâh-ı Rûm virmişdür baña*; B Rûmıñ/haţtını: D, E haţtını/getürmişem: C itdürmişem; E gitürmişem/İ‘timâd içün: A İ‘timâd icün; E İ‘timâdiçün/saña yetürmişem: A getürmişem saña; C, D, E saña getürmişem

- 1299 Mısrı tevcih eyledi anda saña
Var didi ilet bu haṭṭımı aña
- 1300 Bil getürmişem o haṭṭı saña ben³⁹⁵
Mısrā ḥākimsin bu gün ki göresen
- 1301 Zehrile altunı alup söyledi
Ḳanı ya ol haṭṭ-ı şāhı vir didi
- 1302 Haṭṭ-ı şāhı virdi ʿ ayyār eline
Vardı andan ol ḳarınun yanına
- 1303 Didi virdüm aña zehri bilesin
Ağladupdur seni mesrūr olasin
- 1304 Zehri virdüm diyü ḳarıya didi³⁹⁶
Ḳanḳısına virdügin söylemedi
- 1305 Şāh-ı Rūma vardı ʿ ayyār ol zamān
İrüp aña eyledi ḥālī beyān
- 51b 1306 İytdi şāhum çeşn-gīre virmişem³⁹⁷
Ḥīle ile anı inandurmışam

1299 Mısrı: A, B, D Mısrā/tevcih: A,B, D tevcih/eyledi: A, D eylemişdür/anda: A -; D ol/didi: A -; E diri/ilet bu haṭṭımı: A ilet haṭṭı sen; B bu haṭṭımı ilet; C, E ilet bu haṭṭımı; D eylet bu haṭṭımı

1300 haṭṭı: A ḥaḍḍı; D *Şāhuñ emriyle getürdim saña ben*/ḥākimsin: D ḥākimsen/göresen: A -

³⁹⁵ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1301 alup: A, B, C, E alub/haṭṭ-ı şāhı: A *Ḳanı şāhuñ haṭṭı vir baña didi*; C, E haṭ-ı şāhı/vir didi: C virin didi; D söyledi

1302 Haṭṭ-ı şāhı: A Şāh-ı haṭṭı/virdi: C vir/eline: E iline/Vardı: B Varub/andan: B anda/ḳarınun: A, B, C ḳarınun; E kızınun

1303 virdüm. A, D virdim; B *Zehri virdim diyü kiy dār olasan*; C *Zehri virdim key haberdār olasan*; E *Zehri virdim dir haberdār eyledi*/bilesin: D bilesen/Ağladupdur: A Ağladubdur; B *Ağlama ki āḫiri sen gülesen*; C *Ol seni ağlatdı āḫir gülesen*; D *Ol seni ağlatdı mesrūr olasan*; E *Ol ağlatdı vü şora görildi*

1304 virdüm: B virdim/virdügin: B, C virdigin

³⁹⁶ Bu beyit A, D ve E nüshalarında yok.

1305 vardı: B, C oldı/ʿ ayyār: B, C, D ʿ ayyārı; E ḥayyārı/ol zamān: B, C revān; D nihān/İrüp: A, B, C İrüb; E Varub

1306 İytdi: A Didi; B, C, D, E İtdi/şāhum: A, B, E şāhum/çeşn-gīre: A cişni-gīre; B cişni-gire; C cişni-gīre; D çeşne-gire/inandurmışam: B inandırılmışam; E *Eyledin Mısrā beni sen pādişāh*

³⁹⁷ E nüshasında bu beytin ilk mısraı ile sonraki beytin ikinci mısraından yeni bir beyit oluşmuş.

- 1307 Virdi vāfir altun aña Rūmi şāh
Didi kılduñ Mışra beni pādīşāh
- 1308 Gözedür ol şāh-ı Mışır olmağı³⁹⁸
Hıle ile Mışra sultān olmağı
- 1309 Bir işi kim Hālīk anı dilemez
Halk-ı ‘ālem ider olsa kılamaz
- 1310 Düzdüğini halk-ı ‘ālem bozamaz
Bozduğunu halk-ı ‘ālem düzemez
- 1311 Vardı ol ‘avrat Mışır sultānına
‘Arz-ı hāl itdi anuñ dīvānına
- 1312 Eylik içün şāh-ı Mışra söyleye
Māl u mülkin aña ihsān eyleye
- 1313 Şāhuma gizlü sözüm var söyleyim
Ol işe seni haberdār kılayım
- 1314 Vākıf olursañ saña irmez ezā³⁹⁹
Diñlemezseñ başuña irer kazā

1307 Virdi vāfir altun aña: A Vāfir altun virdi aña; B Virdi vāfir aña altun; D Virdi vāfir altunı aña/Rūmī şāh: A, B Rūm-ı şāh/kılduñ: A, B, C, D kıldın/Mışra beni: B, C beni Mışra/pādīşāh: A bādīşāh; C şāh

1308 Mışır: C Mışır; E Mışra/olmağı: B, C, E olmağa/olmağı: B, C, E olmağa

³⁹⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1309 kim: B, C, D ki/Hālīk anı: E Hāk ta‘ālā/olsa: D ise

1310 Düzdüğini: A, E Düzdüğini; B, C, D Düzdüğini/halk-ı ‘ālem: A, D her dü ‘ālem/bozamaz: A düzemez; C, D pozamaz/Bozduğunu: A, B, E Bozdüğünü; C, D Pozdüğünü/halk-ı ‘ālem: A, D her dü ‘ālem/düzemez: A bozamaz

1311 ‘avrat: D ‘avratlar/Mışır: D Maşır/‘Arz-ı hāl: A ‘Arz u hāl/anuñ: A, B, C, E anıñ

1312 söyleye: A *Ya‘nī sultāna eylik söyleye*; B söyliyē; C, D söyledi; E *Kaşdı bulam şāha anı söyleye*/Māl u mülkin: A Māl-ı mülki; B *Belki malın aña ihsān eylīye*; C, E Māl-ı mülkin/aña: A girü/eyleye: A eylīye; C, D eyledi

1313 Şāhuma: A, B, C, D Şāhıma; E *Didi şāhum gizlü sözüm var saña*/gizlü sözüm: A, D gizlü sözüm; B bir gizlü söz; C bir gizlü sır/var: C va/söyleyim: D diyeyim/haberdār: A haberdār; B *Ol seni haberdār işe kılayım*; E *Şāhı andan bil haberdār eyledim*/kılayım: C eyleyim; D kılayam

1314 olırsañ: A, D olursın; C, E olursan/ezā: A, D izā; E ezā/Diñlemezseñ: A, C, D, E Diñlemezsen/başuña irer: A başuña irer; C irüşür saña; E saña irüşür

³⁹⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

- 1315 Aldı tenhâ ‘avratı söyletđi řāh
Vaşf-ı hāle anda vākıf oldu řāh
- 1316 Hātun ile meşverete girdiler
Kānķısında olduğın bilmediler
- 1317 Zehri virdüm diyü ‘ayyār söyledi⁴⁰⁰
Kānķısına virdüğini dimedi
- 1318 Her ikisin bend-i zindān eyleyüñ⁴⁰¹
İrmesün kaza ‘ilācı arayüñ
- 1319 Ol melik hātuna zevci mālını
Virdi mesrūr itdi anuñ cānını
- 52a 1320 Ol dađı maķřūdına irdi hemīñ⁴⁰²
Geldi eve ğuşşadan oldu emīñ
- 1321 Sāķi ile çeşn-gīri ol zamān
Gönderür zindāna anları hemān
- 1322 Girdiler anlar Mışır zindānına⁴⁰³
İrdiler anlar da Yūsuf yanına

1315 söyletđi: D söylendi; E ‘*Avratı tenhā idüb söyletđi řāh/řāh*: A ol/Vaşf-ı hāle: A Vaşf-ı řāha; E Hāl u kārā/anda vākıf oldu: B vākıf oldu anda

1316 Hātun ile: A Hātun ile; B, C, D Hātunıla; E ‘Avratıla/Kānķısında: A, D Kānķısından; B, C Kānķısındađur/olduğın: A olduğun; B, C anı; D olduğın; E zehir

1317 Zehri: E Zīrā/virdüm: A, E virdim/diyü: A deyü/‘ayyār: D ‘ayār/söyledi: D söylemiş/ Kānķısına: D Kānķısından; E Kānķısında/virdüğini: A virdiğini; D, E virdiğini/dimedi: D dimemiş

⁴⁰⁰ Bu beyit B ve C nüshalarında yok.

1318 Her: E Dir/ikisin: E ikisi/eyleyüñ: B eylesin; C, E eyleyin/İrmesün: B, C, E İrmesin/‘ilācı: B, E ‘ilācın; C ‘ilācın/arayüñ: B arasın; C, E arayın

⁴⁰¹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1319 melik: C, E melīk/hātuna: A hātuna/Virdi: D Verdi/itdi: B, C, E eyledi/anuñ: A anıñ; B, C, E ol/ cānını: B hātunı

1320 eve: E ive

⁴⁰² Bu beyit A nüshasında yok.

1321 Sāķi ile: D Sāķi ile/çeşn-gīri: A cişni-gīri; B cişin-gīri; C çeşni-gīri; D çeşne-giri/Gönderür: A *Ol melik zindāna gönderdi yaman*; B Göndirir; C Göndürür; D *Ol melik zindāna göndürür yaman*

1322 Girdiler: A *řehr-i Mıřır girdiler zindānına*; D *řehr-i Mıřırın girdiler zindānına*; E Girdi/anlar: E anlar da/İrdiler: A Vardılar/anlar da: A, B anlar/Yūsuf: B Yūsufuñ

⁴⁰³ A nüshasında beyitteki mısraların yeri değişik.

- 1323 Faḥr-ı ‘âlem server-i her dü cihân
Vir şalavât Muştafâya bul emân
- 1324 Oқuyanı diñleyeni yazanı⁴⁰⁴
Raḥmetile yarlıқағıl yâ Ğanî

Çeşn-gîr şalb olup sâķî ḥalâş olmasıdır.⁴⁰⁵

- 1325 Ol mu‘ abbirligi Yūsufuñ ‘ayân
Söylenürdi ḥalk içinde rāyegân
- 1326 Kim göreydi vâķı‘ a gündüz gice
Ol kıılır ta‘ bîr olurdı eylece
- 1327 Çeşn-gîr sâķîye iytdi yâ aḥî
Bir yalan rü ‘yâ düzelüm biz daḥı
- 1328 Yūsufa rü ‘yâ diyü söyleyelüm
Ta‘ bir itsün tecribe eyleyelüm
- 1329 Sâķi dir gördüm düşümde bu gice
Şıkaram üzüm şarâb için nice

1323 Faḥr-ı ‘âlem: A Şâh-ı ‘âlem/Vir: D Ver/şalavât: E şal‘âtı/Muştafâya: B, E ol ḥabibe; C rûḥına sen

1324 Oқuyanı: B Oқıyanı/diñleyeni: B diñliyenı/yarlıқағıl: B yarlıғasın

⁴⁰⁴ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

⁴⁰⁵ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. Çeşn-gîr: A Çişni-gîr; D *Sâķî ve çeşne-gir rü ‘yâ gördiğidir Yūsufa baḥş itmişler*/şalb olup: A şalb olub

1325 mu‘ abbirligi: A mu‘ abberlığı; B, C, D mu‘ abberlığını; E *Yūsufuñ ta‘ bîr işi oldı ‘ayân*/ Yūsufuñ: A, B, C Yūsuf/Söylenürdi: B Ḥalk içinde; E Söylenür/ḥalk içinde: A ḥalk icinde; B söylenirdi; E ḥalkıñ içinde/rāyegân: A, B, C rāyigân

1326 göreydi: E görürse/gündüz: A *Ehl-i zindân görseler rü ‘yâ nice*; D rü ‘ya/eylece: E öylece

1327 Çeşn-gîr: A Çişni-gîr; B Çişni-gîr; C Çişni-gîr; D Çeşne-gir; E *Sâķîye çeşn-gîr itdi yâ eḥî* sâķîye: A, B, C, D sâķîye/düzelüm: A, B, D düzelim

1328 rü ‘yâ: E rü ‘yayı/diyü: E-/söyleyelüm: A, B, D söyleyelim; C söyliyelim; E söylelim/ta‘ bîr: A ta‘ bir/itsün: B, D itsin/tecirbe: B, D tecirbe/eyleyelüm: A, B, D, E eyleyelim

1329 Sâķi: D Sâķi/dir: B, C, E didi/gördüm düşümde: B dişde gördüm; C, E düşde gördüm; D gördüm düşümde/Şıkaram: A *Ben şıkaram yaş üzüm ta‘ bir nice*; B, E Sıkaram; C Şığaram/üzüm: B üzüm; D üzem/şarâb için: C şıra için; D şarâb idem; E şarâbiçün

- 52b 1330 Yūsuf iytdi h̄izmetũne varasın
Yine şāhuñ kurbetini bulasın
- 1331 Çeşn-ḡir iytdi ki geldi düşüme
Bir tabağ etmek alupam başuma
- 1332 Etmege kuşlar konup anı yiyer
Böyle gördüm vāqıʿ amda vir haber
- 1333 Taʿ bir itmez Yūsuf anı ol zamān⁴⁰⁶
Söylesem dir taʿ biri görür ziyān
- 1334 Dir fenādur taʿ birini söylesem⁴⁰⁷
Hātırũñ maḥzũn olur anı disem
- 1335 Yūsuf iytdi taʿ bir itdürme bunı
Hüzniñ artar söylesem taʿ birini
- 1336 Andı virdi Yūsufa ki söyle sen
Eyü yavuz anı iʿ lām eyle sen

1330 Yūsuf iytdi: A Yūsuf didi; B Yūsuf itdi; C Bu itdi; D Didi Yūsuf; E İtdi Yūsuf/h̄izmetũne: A h̄izmetiñe; B, C h̄izmetiñe; E h̄izmetkār/varasın: E olasan/Yine: A *Sābıķā ol mertebeyi göresin*; B Yene; D *Sābıķāki mertebeyi bulasın*; E *Pādişāhın kurbetine iresen*/şāhuñ: B şāhın; C şāhıñ

1331 Çeşn-ḡir: A Çişni-ḡir; B Çişn-ḡir; C Çeşni-ḡir; D Çeşne-gir/iytdi ki: A iyitdi; B, C, D, E itdi ki/düşüme: A, B, C, D, E dişime/etmek: D, E etmegi/alupam: A, B aluban; D aldı; E aldım/başuma: A, B, C, D, E başıma

1332 konup: A, B, C konub; E itüb/yiyer: A iyer; D diyer/gördüm: B, D, E gördüm/vāqıʿ amda: C vākaʿ amda; D vākıʿ amdan/haber : A haber

1333 Taʿ b̄ir itmez: B, C *Yūsuf anı taʿ b̄ir itmez ol zamān*; D Taʿ bir itmez/anı: A -/Söylesem: A, D *Söylemez ebsem t̄urur bilür yaman*; B Söylesen/taʿ b̄iri: C taʿ b̄irin

⁴⁰⁶ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

1334 fenādur: A fenādır/taʿ birini: A taʿ biri/Hātırũñ: A Hātırın; D Hātırı

⁴⁰⁷ Bu beyit B ve C nüshalarında da yok.

1335 iytdi: A iyitdi; B, C ider; D itdi; E itmez/taʿ b̄ir: A, B, D taʿ bir; E taʿ b̄iri/itdürme: B itdirme; D idürme/Hüzniñ: A, B, C, E Hüzniñ/artar: E olur/söylesem: E eylesem/taʿ birini: A, D taʿ birini; C taʿ b̄irni; E taʿ b̄ir anı

1336 Andı virdi: E Virdi andı/ki: B dir/söyle sen: A söyle dir; D eyle sen; E söylesün/Eyü: A *İyi mi fenā mı idivir*; B, C Eyyü/yavuz: B yavız; D *Eyyi mi yāḥud fenā mı söyle sen*; E *Eyü mi yavuz mı iʿ lām eylesün*

- 1337 Andı virdüñ dir Yusuf ta‘bır idem⁴⁰⁸
Hâtıruñ maḥzûn olur ammâ n’idem
- 1338 Ol didi şāhuñ ḥıyānetüñ bile
‘İbret içün ol seni şalb eyleye
- 1339 Kuşlar inüp üstüne başuñ dide⁴⁰⁹
Beynüñi yiyüp seni ber-bād ide
- 1340 Ol didi rü’yāda böyle görmedüm
Bir yalan efsāne düzüp söyledüm
- 1341 Yūsuf iytdi toğrı olsun yā yalan
Ta‘bir oldı görmeli olduñ ziyān
- 1342 Her fenā rü’yāyı ḥalka söyleme⁴¹⁰
Hüb olan rü’yāyı a‘lāya dime
- 53a 1343 Ol melik Reyyān i(y)dür varuñ bu gün
Anlaruñ meskenlerin arañ bu gün

1337 virdüñ: B, C virdin; E *Yūsuf itdi andı virdin ideyim*/Hâtıruñ: B, C Hâtırın; E *Görmeyesin lāyıkın ya n’ideyim*

⁴⁰⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1338 şāhuñ: A şāhın; B *Pādişāhın ḥāyın olduğun bile*; C *Pādişāhın ḥāyın olduğun bile*; D şāhın; E *İtdi şāhın ḥāyın olduğun bile*/ḥıyānetüñ: A ḥıyānetin; D ḥıyānet/‘İbret içün: C, D ‘İbretiçün; E Ḡayrıniçün/eyleye: B eyliye; C İliye

1339 inüp: A ine; B, C inüb/başuñ: A, B, C, D başın/dide: D dire/Beynüñi: A, B, C Beyniñi; D Beynü ki/yiyüp: A, C yiyüb; B yeyüb; D yeyüp

⁴⁰⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

1340 görmedüm: A, D *Ol didi kim bunı rü’yā görmedim*; B görmedim; E *Ol didi rü’yā degil bunı didim*/efsāne düzüp: A *Bir yalan söz idi söyledim*; B efsāde düzüb; C, E efsāne düzüb; D efsānidi ben/söyledüm: B, D, E söyledim

1341 Yūsuf iytdi: A Didi Yūsuf; B, C, D, E Yūsuf itdi/olsun: C olub/ya: A gerek; C -; D ger/ Ta‘bır: A Ta‘bir; E *Görmelisin ta‘bırini ol zamān*/oldı: D olundı/görmeli olduñ: A görmelisin; B görmeli olduñ; D göreçeksiz/ziyān: A sen yaman; D yaman

1342 rü’yāyı: C rü’yā’ı; E *Eyü rü’yā olsa a‘dāya dime*

⁴¹⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1343 melik; B, C, E melik/Reyyān: A -/iydür: A iytdi; C, D, E ider; D didi/varuñ: A, B, C, D, E varın/Anlaruñ: A *Sākidārın meskenin arañ böyün*; B, C, D Anların/meskenlerin: B meskenleriñ; D meskenlerin/ arañ: B, C, E arayın; D aran

- 1344 Sâķidâruñ meskenini ol zamân
Aradılar yok ‘ alâmetden nişân
- 1345 Çeşn-gîrûñ hânesin aradılar
Zehr ile ol haţţ-ı şâhı buldılar
- 1346 Sâķidâruñ şıdķı oldı âşikâr
Çeşn-gîrûñ oldı işi teng ü dar
- 1347 Ol melik dir sâķidârum getürûñ ⁴¹¹
Çeşn-gîr hâ’ini ber-dâr itdürûñ
- 1348 Geldiler çıkaralar anları çün ⁴¹²
Birine yas oldı sâķiye düğün
- 1349 Emrile zindân-ı Mışra yetdiler ⁴¹³
Çeşn-gîri götürüp şalb itdiler
- 1350 Kaldı maşlûben nice günler eyâm ⁴¹⁴
Yidi kuşlar beynini anuñ tamâm

1344 Sâķidâruñ: A *Varub anda ol zamân aradılar*; B, D Sâķidârın; C Sâķidârın; E Sâķidârıñ/ A *Ol ‘alâmet bulunamadı nihân*

1345 Çeşn-gîrûñ: A Cîşni-gîriñ; B Çeşne-gîriñ; C Çişni-gîrin; D Çeşne-girin; E Çeşn-gîrin/ hânesin: A hânesin/Zehr ile: A, B, C, D Zehrile/haţţ-ı şâhı: A haţţ-ı şâh

1346 Sâķidâruñ: A, E Sâķidârıñ; B, D Sâķidârın; C Sâķidârın/Çeşn-gîrûñ: A Cîşni-gir; B Çeşne-gîriñ; C Çeşni-gîrin; D Çeşne-girin; E Çeşn-gîrin/oldı işi: B işi oldı; E hâli oldı/teng ü dar: A, C, E teng-i dar
1347 melik: B, C, E melik/sâķidârum: B sâķidârım; C, D, E sâķidârım/getürûñ: B getüriñ; C getüvün/Çeşn-gîr: B Çeşne-gîr; C Çeşni-gîr; D Çeşne-gir; E Çeşn-gîrin/hâ’ini: B, C, D hâyini/itdürûñ: B itdiriñ; C itdürün; D itürüñ; E idüñ

⁴¹¹ Bu beyit A nüshasında yok.

1348 Geldiler: A Geldi/sâķiye: A sâķiye

⁴¹² Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

1349 zindân-ı Mışra: A *Sâķidârı şâhına ilettiler*; D zindân içine/yetdiler: B C geldiler/Çeşn-gîri: A Cîşni-gîri; B Çişni-gîri; C Çeşni-gîri; D Çeşne-girin/götürüp: A, B, C götürüb

⁴¹³ Bu beyit A nüshasında yedi beyit sonra. E nüshasında yok.

1350 maşlûben: A maşlûben; E *Kaldı maşlûb-hânede leyl ü nehâr*/günler: D gün/eyyâm: A tamâm; B, C eyâm; D şubh u şâm/Yidi: A Beynini: B, D Yedi; E *Yedi kuşlar bey’in itdi târ u mâr*/beynini: A yidi; D beynü ki/anuñ: A, B, C anıñ

⁴¹⁴ Bu beyit A nüshasında altı beyit sonra. *Eyyâm* kelimesi vezin gereği *eyâm* okundu.

- 1351 Hâ'in olan olur encâmı zelîl⁴¹⁵
Şâdıkuñ şıdkı çeküp ider halîl
- 1352 Sâki ıtlâk oldu varmak diledi
Sâkidâra Yûsuf anda söyledi
- 1353 Şâha varup hâlûmi söyleyesin⁴¹⁶
Cürmi yok ıtlâk idüñüz diyesin
- 1354 Yûsufa hâtifden irdi bir hitâb
Kimden istersin meded geldi ' itâb
- 1355 Sâki midür seni zindâna koyan
Eyleme gaflet eyâ Yûsuf uyan
- 53b 1356 İtdi istiğfârı Yûsuf ol zamân
Didi yâ Rabbî dilümden el-amân
- 1357 Aḥmedî olmaz bu dil ' aḳluña râm⁴¹⁷
Cân u teni yanduran oldur müdâm
- 1358 Sâki varup ' ıṣret ü zevkî bulur⁴¹⁸
Yûsufuñ hâlini dimez unudur

1351 Hâ'in: B, C, D Hâyin/olan: D, E olanlar/encâmı: D dâ'im; E âhir/Şâdıkuñ: B, D, E Şâdıqın; C Şâdıkuñ/çeküp: B, C, E çeküb

⁴¹⁵ Bu beyit A nüshasında yok. D nüshasında mısraların yeri değişik.

1352 ıtlâk: A itlak/varmak: E varqın/Sâkidâra: A, D Sâkidâra; B Sâkiye; C Sâkiye/Yûsuf anda: B, C ol demde Yûsuf

1353 varup: A, B, C varub/hâlûmi: A, B, C, D hâlîmi/söyleyesin: A bildüresin; B söyliyeyin; C söyleyesen/Cürmi: A Cürmü; D Cürmüm/yok: A, D yokdur/ıtlâk idüñüz: A söyleyü; B, C ıtlâk idüñüz; D anı kırtar/diyesin: A kırtarasın; C diyesen

⁴¹⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

1354 Yûsufa: A Yûsuf/hâtifden irdi: A irdi hâtifden/hitâb: A hitâb/istersin: A ister; E istersen/meded: A -

1355 Sâki midür: A, C, D, E Sâki midür; B Sâki midir/eyâ: A yâ; D ayâ; E *Bu ne gaflet eyledin Yûsuf uyan*

1356 Yûsuf: D Yûsufi/ol zamân: C hem ol zamân/Rabbî: A Rabb; B, D Rabbi/dilümden: A, B, D, E dilimden; C dilimde

1357 ' aḳluña: D ' aḳlına/yanduran: D yandıran

⁴¹⁷ Bu beyit A, B, C ve E nüshalarında yok.

1358 Sâki: D Sâki/varup: B, C, E varub/' ıṣret ü zevkî: B, C, E ' ıṣreti zevkî; C ' ıṣret-i zevkî/hâlini: C, D, E hâlin/dimez: D, E dimege/unudur: B unudur; C unudılır; E utanur

⁴¹⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

- 1359 Ol gerek ki yedi yıl maḥbūs ola
Taḳdır-i Rabbānidür yirin bula

Yūsuf ‘aleyhi’s-selām zindānda ḳalsun diyü fermān itdügüdür.⁴¹⁹

- 1360 Dir melik Yūsuf görünmez n’irdedür
Didiler ḥanım ḳomış zindāndadır
- 1361 Yazdı fermānı anuñçün yolladı
Çıḳmasun anda ebed ṭursun didi
- 1362 Ol Zelīḥā ḥanım işitdi bunı
Başına ḳopdı ḳıyāmetler günü
- 1363 Didi ḥasret oldum ol dildāruma
Yetmedüm bir kerre ḳavl ü kāruma
- 1364 Günde biñ kerre görürdüm yüzini
İşidürdüm ḳand u şeker sözini

1359 gerek ki: A *Yūsuf yedi yıl daḥı ḥābiş ola*; D gerekli; E gerek/yedi: B yeddi; C yidi/yıl: E sene/yirin: A *Taḳdır öyleyimiş hem yirin bula*; B, E yerin

⁴¹⁹ Başlık B, C, D ve E nüshalarında yok. ‘aleyhi’s-selām: A ‘aleyhi’s-selāmıñ/ḳalsun: A ḳalsın/ diyü: A deyü/fermān itdügüdür: A fermā itdigidür

1360 melik: B, E melīk/Yūsuf görünmez: A görünmez Yūsuf; C, D Yūsuf görünmez/n’irdedür: D, E n’erdedür/ḥanım: A ḥanım/ḳomış: A ḳomuş; B, C, E ḳodı/zindāndadır: A zindandadır; B zindāndadır; D zindandadır; E zindedür

1361 fermānı: A *Dest-i ḥatını yazdı yolladı*; D ḥatını; E fermānı/anuñçün: B, C anıñçün; E aña/ yolladı: D yoladı/Çıḳmasun: A Cıḳmasın; B, D, E Çıḳmasın; C Çımḳasın/anda ebed ṭursun: B dursın ebed anda; C anda yire ṭursın; E anda ider ṭursun

1362 Zelīḥā: A Zelḥa; B, D Züleyḥā/ḥanım: A ḥanıma/işitdi: A dirler/ḳopdı: A ḳobdı; C ḳoyıdı/ ḳıyāmetler: A ḳıyāmet

1363 Didi: A -/oldum: B, C, E oldım/ol: A -; C o/dildāruma: A, B, C, D, E dildārıma/Yetmedüm: A Yitemedim: B, E Yetmedim; C Yitmedi; D Yitmedim/ḳavl ü kāruma: A ḳavlüme ben; B ḳavl ü kārıma; C, D ḳül u kārıma; E ḳaşd u kārıma

1364 kerre: C kere/görürdüm: B, D, E görürdim/yüzini: A, C yüzünü/İşidürdüm: A, B, E İşidirdim; D İşidürdim/ḳand u: A, D ḳand-ı; B, C ḳanda/şeker: C sükker/sözini: C sözüni

- 1365 Kānī^ç olmazdı bu gön̄lüm bî-ķarār⁴²⁰
Ben nice idem gerekdür intizār
- 1366 Kādrini ol demlerüñ ben bilmedüm
Ben n'ichün bu işe ğaflet eyledüm
- 1367 ^çAqlına taķşiri ķıldı ol kibār
Eyledüñ firķat demiyle beni zār
- 1368 Zenlerüñ sözine uydurduñ beni
Firķatüñ odına yandurduñ beni
- 54a 1369 Nāķış-ı ^çaķla uyuban yārüñi
Viresin zindāna ol dildāruñi
- 1370 Olmısın mecnūn uyarsın her yaña
Var daķı ansuz gerekmezsın baña
- 1371 Zindanuñ yanında bir bāğçe şatun
Şāķibinden aldı ol Zelķa ķatun
- 1372 Her şabāķ olur varurđı ol bağa
Tā ki zindānuñ divārına baķa

1365 gön̄lüm: B, D, E gön̄lim/bî-ķarār: D bey-ķarār/idem: C, D, E olsam/gerekdür: B gerekdir

⁴²⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

1366 demlerüñ: A, B, C, D, E demlerin/bilmedüm: A, B, C, D, E bilmedim/n'ichün: A n'icün/bu işde: A eyü işe; D bu işe/eyledüm: A eylemedim; B, D, E eyledim

1367 -: A *Eyledi ^çaqlına ol kibār*; D hem/taķşiri ķıldı: B, C, E ta^çziri ķıldı; D taķşir itdi/Eyledüñ: A *Didi itdiñ firķati ile beni zār*; B, C, D Eyledin; E *Senden irişdi baña bu intizār* -: D dir/firķat demiyle; D firķatile

1368 Zenlerüñ: A ^çAvratüñ; B, E Zenleriñ; C, D Zenlerin/-: E ol/uydurduñ: B, D uydırdın; E uyduñ/beni: A, D seni; E deni/Firķatüñ: A *Viresin zindāna ol dildāruñ*; B, C, D, E Firķatin/odına: C oduna/yandurduñ: B yandırdın; D yandurdın; E yandurđı

1369 yārüñi: A, B, E yāriñi; D yārāniñ/Viresin: A Virsin; C Viresen; E Virdin/-: E ol/ol: E şol/dildāruñ: A, B, E dildāruñ; C dildārını; D dīdāreñi

1370 Olmısın: C Olmusın; D Olmasın/uyarsın: E uyarsan/ansuz: A, B, C, D, E ansız/gerekmezsın: D gerekmez cān

1371 Zindānuñ: A, B, C Zindānıñ; D, E Zindānın/bāğçe: A baķce; B, C, D, E baķçe/Şāķibinden aldı: A Aldı şāķibinden/Zelķa: A Zelķa

1372 olur: A *Günde varuban gezerdi ol bāğa*; C ol; D olsa; E *Miskīn itdi ol bāğı dāyım varur* varurđı: B, C varırdı/zindānuñ: A zindan; B, C *Ol dīvār-ı zindāna ķurub baķa*; D zindānın; E *Ol divār-ı zindāna baķub ķurur*/baķa: A, D baķa

- 1373 Geşt iderdi bāğ içinde kendözi
Leyk zindān-ḥānede göñli gözi
- 1374 Nice ḥasret oldum ol cānāna dir⁴²¹
Yıkılaydı āh bu zindān-ḥāne dir
- 1375 Çağıruñ gelsün baña zindāncıyı⁴²²
Ol melik virdi baña bu acıyı
- 1376 Geldi zindāncı Zeliḥā yanına
Yir öper tırur anuñ dīvānına
- 1377 Āfitābum dir n'icün aldı melik
Zulmet-i cāha beni şaldı melik
- 1378 Ol benüm maḥbūbımı dūr eyledi⁴²³
Firḳatiyle beni mechūr eyledi
- 1379 Yūsufum şimdi 'aceb ne işdedür
Göñli ğam içre nice teşvişdedür
- 1380 Söyleme aña melik ḳahr eyledi
Çıkmasun Yūsuf ebed tırsun didi

1373 iderdi: A ider/bāğ: A bāğın/içinde: A, B icinde/kendözi: A kendisi; D, E kendizi/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/zindān-ḥānede: A zindan-ḥānede

1374 oldum: B *Perde olmışdur n'idem cānānesi*; C *Perde olmışdur n'idem cānāna dir*; D oldı; E *Ḥāyil olmışdur n'idem cānāna dir*/cānāna: A cināna/Yıkılaydı: C Yıkılayıdı/zindān-ḥāne dir: A zindan-ḥāne dir; B zindān-ḥānesi

⁴²¹ B, C ve E nüshalarında mısraların yeri değışik.

1375 Çağıruñ: A, B, C, D, E Çağırın/gelsün: A, D gelsin; B, C, E dir/-: B, C, E ol/zindāncıyı: A zindancıyı; B, E zindāncıyı/melik: B, C, E melik/virdi: B virmiş

⁴²² B, C ve E nüshalarında mısraların yeri değışik.

1376 zindāncı: A zindancı; B, C, D zindāncı/Zeliḥā: A -; B, C, D Züleyḥā/Yir öper: A *Tırdırdı anuñ dīvānına*; B Yer öper; D Yer öpüp; E Yer öpüp/tırur: D, E tırdı/anuñ B, C, E anıñ

1377 Āfitābum: A, B, C, D, E Āfitābım/n'icün: A aña/melik: B, C, E melik/Zulmet-i ḥüzne beni: A Beni zulmet cāhına; B, C Zulmet-i cāha beni; E Zulmet-i ḥüzne beni/melik: B, C, E melik

1378 maḥbūbımı: A maḥbūbımı/dūr: A dur/Firḳatiyle: A Firḳatile

⁴²³ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1379 Yūsufum: B, E Yūsufım/işdedür: D işdedir/içre: A icre/nice: A ne; E niçe/teşvişdedür: D teşvişdedir; E teşvişdedür

1380 Söyleme: A Sen dime/melik: B, C, E melik/Çıkmasun: A, B, C Çıkmasın; E *Kim ebed anda ḳala Yūsuf didi*/Yūsuf ebed tırsun: A Yūsuf ebed tırsın; B, C, D anda Yūsuf ḳalsın

- 1381 Sen şaķın aña bu sözi söyleme
Sen bunuñla anı ğamġin eyleme
- 1382 Ğam yimesün söyle ol cānum canı ⁴²⁴
Bir nice günde çıkarurlar anı
- 54b 1383 Yā yigit sen eyü kıl ħizmet aña
Ol Yusuf benden emānetdür saña
- 1384 Sen baña her ħālini anuñ digil
Ħabs içün ħüzni görür mi söylegil
- 1385 Ol didi kim gice gündüz aġlar ol ⁴²⁵
Bizlerüñ yüregini hep taġlar ol
- 1386 Baña göndersün ğamın ğam-ĥ~arıyam ⁴²⁶
Her dü ‘ālem yār-i miĥnetkāriyam
- 1387 Di n’içün taşra kapuya gelmez ol
‘Āleme bakup temāşā kılmaz ol
- 1388 Gösterür zindāna ħüsn-i bedrini
Ol ne bilsün eyle ni‘ met kıdrini
- 1389 Bāġ-ı ħüsnin ğayra iĥsān eylemiş
Ol Zeliĥā yāre pinhān eylemiş

1381 Sen: D -; E *Sen ebed sözini aña söyleme*/bu: A yu; D hem bu

1382 yimesün: A yimesin; D yemesin/cānum: A, D cānım/çıkarurlar: A çıkarurlar

⁴²⁴ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1383 yigit: B igit; C, E yigid; D bigit/eyü kıl ħizmet: A ħizmet ide gör; B eyyü kıl ħizmet; C eyyü ħizmet kıl; D ħizmeti eyle; E eyü ħizmet kıl/emānetdür: B emānetdir

1384 anuñ: B, C, E anıñ/digil: D degil/Ħabs içün ħüzni: A Yine gönli ğam; C Ħaps içün ħüzni; D Gönli anuñ ğam; E *Ħabs içün ġussalanur mı söylegil*/mi: D -

1385 Bizlerüñ: A Bizlerin/yüregini: A yüreyin/hep: A -

⁴²⁵ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1386 göndersün: B göndersin; C göndürsün; E virsün/ġamın: C ġamı; E ġamını/ġam-ĥ~arıyam: B, C ġam-ĥ~arıyam

⁴²⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1387 Di: C Didi; B *Taşra kapusına n’içün gelmez ol*/n’içün: A n’içün/taşra: C hic/kapuya: A kabuya/gelmez: E çıkamaz/‘Āleme: C ‘Ālem/bakup: A bir kez: B, C, E bakub

1388 Gösterür: A, B, D Göstürür; C Gösdürür/ne : A -/bilsün: A, B, C, D bilsin

1389 Bāġ-ı ħüsnin: A, B, D Bāġ-ı ħüsünü; C, E Bāġ-ı ħüsniñ/Zeliĥā: A Zeliĥā; B, D Züleyhā/ pinhān: A, B bünhān; C, D pünhān

- 1390 Ben anuñçün ‘ âşık-ı zâr olmışam⁴²⁷
Zencir-i ‘ ışkâ giriftâr olmışam
- 1391 Var aña söyle benüm yârümdür ol
Ġamlu gönlüm yâr-i dildârumdur ol
- 1392 Ansuz olmasun baña her dü cihân
Ansuz olmasun baña cismile cân
- 1393 Söyle baña söylesün bâri n’idem
Yüzini görmem şadâsın işidem
- 1394 Vardı zindâncı didi Yûsuf saña
Ġanım iydür söylesün bâri baña
- 1395 Ġüsniini görmem şadâsın işidem⁴²⁸
Böyle oldu ħâl ü kârumuz n’idem
- 55a 1396 Ol saña ‘ arz eyledi aĥvâlini⁴²⁹
Yoluña kılmış fedâ ol cânını
- 1397 Gerçi bunda seni iskân eylemiş
Kendine dünyâyı zindân eylemiş

1390 anuñçün: A *Yâ yigit anıñ icün zâr olmışam*; B, C, E anıñçün; D *Yâ yigit anuñ içün zâr olmışam*/Zencir-i ‘ ışkâ: B Zencir-i ‘ ışkâ; C Zencir-i ‘ aşkâ; A, D Zencir-i ‘ ışkâ

⁴²⁷ Bu beyit A nüshasında üç beyit önce.

1391 benüm: B, C, E benim/yârümdür: A, B, C, D, E yârümdür/Ġamlu gönlüm: A Ġamlı gönlü; B Ġamm-ı gönlüm; C, D, E Ġamlı gönlüm/dildârumdur: A, B, C, E dildârumdur; D dildârumdur

1392 Ansuz: A Añsız; B, C, D, E Ansız/olmasun: A, B, C, D, E olmasın/Ansuz: A, B, C, D, E Ansız/olmasun: A, B, C, D, E olmasın/cismile: B cismile

1393 baña: A, D bâri/söylesün: A söyleye; B, D söylesin; C sen/bâri: A baña: B bâri; C yâr; D aña/n’idem: A dîdem; D didim/Yüzini görmem: B Yüzi görünmez; C Yüzi görünmez/işidem: D işidim

1394 zindâncı: B, C, D zindâncı; E cellânı/Ġanım: A Ġanım/iydür: A, D itdi; C, D, E ider/ söylesün: A söyleye; B, C, D söylesin/bâri: A, D bir kez

1395 E *Tez çıkar ħamlanmasın nûr-ı dîdem*/ħâl ü kârumuz: B, C, E ħâl-i kârimuz

⁴²⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok. E nüshasında mısraların yeri değişik.

1396 Yoluña: B Yoluña/fedâ: A, B, D fidâ

⁴²⁹ Buradaki üç beyit E nüshasında yok.

1397 Gerçi bunda seni: A Seni girci bunda; D Bunda seni girci/iskân: C iskân/zindân: B zindâ

- 1398 Didi ol cānum baña luṭf eylesün
Hiç degül bir kez benümle söylesün
- 1399 Yūsuf iytdi ben aña ne söyleyim
Ol idüpdür bu işi ben n'eyleyim
- 1400 Ben ulu'l-emre itā' at eyledüm
Taşra varmağa ferāgat eyledüm
- 1401 Ol baña zindānı mesken eyledi
Kendine ğam-ḥānı iskān eyledi
- 1402 Var sen aña söylegil oldum nihān⁴³⁰
Görmez ol daḥı beni nice zamān
- 1403 Geldi zindāncı Zelīḥā yanına
‘Arz ider bu sözleri dīvānına
- 1404 Āh idüp urdı Zelīḥā başına⁴³¹
Kendini ğarḳ itdi gözi yaşına
- 1405 Didi ben itdüm ne oldıysa aña
Söylemiş bu sözleri toğrı saña

1398 cānum: A, B, C, D cānım/luṭf : D luṭuf/eylesün: A, B, C, D eylesin/Hiç degül bir kez: A, D Hic degil bir kez; B, C Günde bir kerre/benümle: C, D benimle/söylesün: A, B, C, D söylesin

1399 Yūsuf iytdi: A Yūsuf iyitdi; B, C, D Yūsuf itdi; E İtdi Yūsuf/aña ne söyleyim: A aña söylemem; E söyleyem aña/idüpdür: A *Ol baña itdi ben aña n'eyleyim*; B idibdir; C idübdür; D *Ol baña itdi bu işi n'eyleyem*; E *Andan irdi her ne irdiyse baña/n'eyleyim*: C nileyim

1400 ulu'l-emre: B ulu'l-emrem/eyledüm: A, B, D, E eyledim/varmağa: A, E çıkmağa; D varmaya/ferāgat: A, D firāgat/eyledüm: A, B, D, E eyledim

1401 mesken: A, B, D meskān/ġam-ḥānı iskān: E ġam-ḥāneyi skān

1402 Var sen aña söylegil: A Var sen söyle aña; D Var aña söyle aña/oldum: A bizden; D oldım/nihān: A yegān

⁴³⁰ Bu beyit B, D ve E nüshalarında yok.

1403 zindāncı: B kolları; C, D zindāncı/Zelīḥā: A Zelḥā; B, C Züleyḥā; D Zeleyḥā; E Zelīḥāya/yanına: E didi/iydür: A, B, D, E ider; C eyder; E *Yūsufuñ aḳvālını ‘arz eyledi*/bu sözleri: A bu sözlerin; B ol sözleri; C bu sözler

1404 idüp: A ider; B, C idüb; E *Āh idüb Zelḥā didi itdim aña*/Zelīḥā: A eliyle; B, C Züleyḥā; D Zeleyḥā/gözi: A gözünüñ; C göz; E *Söylemiş bu sözleri toğrı saña*

⁴³¹ Bu beyit D nüshasında bir beyit sonra. E nüshasında bu beytin ilk mısraı ile sonraki beytin ikinci mısraından bir beyit oluşmuş.

1405 itdüm: A, B, D itdim/ A *Yā yigit toğrı dimişdür ol saña*; D *Toğrı söylemiş bu aḳvāli saña*

- 1406 Kendine zindānı ben dām eyledüm⁴³²
Adumı dünyāda bed-nām eyledüm
- 1407 Nākış-ı ‘aqla uyup yañılmışam⁴³³
Ben anuñ ħabsine bā‘ iş olmışam
- 1408 Ħasret oldum ol ruĥ-ı revāna ben
Fırkatile oluram dīvāne ben
- 55b 1409 Gündüzin varur baġa devrān ider
Yūsufuñ zindānına seyrān ider
- 1410 Gitdi bunuñ üzerine nice yıl
Görmedi Yūsufını oldı ‘alīl
- 1411 Ol firākıla za‘īf oldı katı
Kalmadı varmaġa bāġa tākātı
- 1412 Köşkinüñ üstine bir ‘ālī binā
Yapdurur tā ola zindāna nümā
- 1413 Gözedür zindānı ol dā‘im baġar
Fırkatile yandurup gönli yaġar

1406 dām: B dād; C dār/eyledüm: A, B, E eyledim/Adumı: A, B, C Adımı; E *Bilmedim böyle işi ħām eyledim*/eyledüm: A, B eyledim

⁴³² Bu beyit D nüshasında yok.

1407 Nākış-ı: C Nākış/uyup: A, B, C uyub/yañılmışam: B ya‘ılmışam; C yañılmışam/anuñ: A, B, C anuñ; D *Ħabsine bā‘ iş ben anuñ olmışam*/ħabsine: C ħapsine

⁴³³ Bu beyit E nüshasında yok.

1408 Ħasret oldum: B Ħürmet oldı; D, E Ħasret oldım/rūĥ-ı revāna: B rūĥ-ı dāvāna; C rūmı vāna/oluram: A olmışam

1409 Gündüzin: A *Her şabāĥ olunca varurdu bāġa*; B, D Gündüzüñ; C Gündüzin; E Gündüzi/ varup: B varur; C varub/devrān: B devrā; D devrāne; E devān/ider: D ben/Yūsufuñ: A *Tā ki zindānuñ dīvārına baca*; C Yūsufuñ

1410 bunuñ: B, C bunıñ/üzerine: E üstine/nice: E bir nice/Yūsufını: A ol Yūsufu; C, D Yūsufunu

1411 varmaġa: A gelmege; D, E varmaya/bāġa: C anıñ

1412 Köşkinüñ: A, C, D Köşkünüñ; B, E Köşkiniñ/üstine: A, C üstüne; B, D üstünde; E üstinde/-: E idüb/‘ālī: A ‘alī; D ‘ālī/Yapdurur: A Yabdurur; B Yapdırır; E Yapdurub/tā: A, B -/ola zindāna: B zindānına ola; C zindāna ola/nümā: B nümāh

1413 Gözedür: A *Gözini diküb o zindāna baġardı*; E Göz diküb/zindānı: E zindāna/dā‘im: B, E dāyim/yandurur: A *Fırkat odıyla yüregin yaġardı*; B yandırır; C yandurub; E Ateş-i fırkat anıñ gönlin yaġar/gönli: C gönlin

- 1414 Gönderürdi günde nice altun ol
Her ne ister göñli alsun şatun ol
- 1415 Didi asret oldum ol dildāra ben⁴³⁴
Āh bulur mıyam bu derde çāre ben
- 1416 Gice gündüz ağlar idi zār zār
Gözlerinüñ yaşı olurdu puñar
- 1417 ‘Āşıkun āhı ider ma‘ şūka yol⁴³⁵
Rāhat olmaz ‘āşıkun āhından ol
- 1418 Ol Yusuf dahı meger rāhatda mı⁴³⁶
Zelha āhından görür zindān ğamı

Ya‘kūb ‘aleyhi’s-selām Yūsufi aramağa ādem gönderdügüdür.⁴³⁷

- 1419 Aḥmedī dilden bıraḳ maḥbūbı sen
Söyle ḥüzni çok olan Ya‘kūbı sen
- 1420 Kāndil-i ḥüzn içre olmuşdı fetīl
Ağlamaḳdan gözleri olmuş ‘alīl

1414 Gönderürdi: A, B, C Göndürürdi; D Göndürür; E Gönderür hem/günde nice altun ol: B aña günde altun ol; C aña altun ol; D günde aña çok altun ol; E günde aña altun ol/alsun: A *Göñli her ne ister alsın ol*; B, C, D, E alsın

1415 oldum: D oldım/çāre: A cāre

⁴³⁴ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1416 ağlar idi: A ağlardı; D ağlarıdı; E ağlar ider/zār zār: A, B, C, D zār u zār; E āh u zār/ Gözlerinüñ: A, C Gözleriniñ: B Gözleriñ; E *Gözleri yaşları döküb mişl-i buñar*/olurdu: B olunurdu/puñar: A, B buñar

1417 ‘Āşıkun: B, D, E ‘Āşıkın; C ‘Āşıkın/‘āşıkun: B, D ‘āşıkın; C ‘āşıkın; E ‘āşıkı/āhından: B, C, D āhında

⁴³⁵ Bu iki beyit A nüshasında yok.

1418 Yūsuf: B -/meger: D -/āhından: D ahından

⁴³⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

⁴³⁷ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. gönderdügüdür: A göndürdiydür; D *Ḥazret-i Ya‘kūb ḥüznin arturduğudur*.

1419 bıraḳ: D, E burak/maḥbūbı: A maḥbūbu/çok: A çok/Ya‘kūbı: A Ya‘kūbu

1420 Kāndīl-i: A Kāndil-i/ḥüzn içre: A ḥüzne/olmuşdı: A olmuşdı/fetīl: A fitil; D fetil/ Ağlamaḳdan: E Ağlamadan/gözleri: D gözlerinde/olmuş: A olmuşdı; B kılmış

- 56a 1421 Yūsufi añup ƣatı aƣlardı ol
Fırƣatiyle göñlini ƣaƣlardı ol
- 1422 Geldi Cebṛā'īl didi bir gün aña
Ĥālīƣ-ı ʿālem ĥitāb eyler saña
- 1423 Dir nice bir aƣlayu Yūsuf diyer
Dir nice bir Yūsufuñ ģamın yiyer
- 1424 Yūsufi vird eylemişdür diline
Çok diyince ol girer mi eline
- 1425 Hem daħı oƣulları da söyledi
Yūsuf adıyla ƣulak ƣoldı didi
- 1426 Gel bu Yūsuf dimegi terk eyle sen
Yoƣsa bizi daħı evde görme sen
- 1427 Ol didi dimem daħı ben adını
N'eyleyem bilmezsiz oƣul dādını
- 1428 Ey benüm zāyiʿ olan yavrucuğum⁴³⁸
Kendine adına ģasret olduğum

1421 añup: A añub: B anub; C oñub; D diyüp; E *Yūsufım n'oldıñ deyü ağlardı ol*/kātı: B dañı/ağlardı ol: B ağlar idi/göñlini: C göñlüni/tağlardı ol: B tağlar idi

1422 Cebṛā'īl: A, B Cebṛā'il/didi bir gün: A Ḥudāsından/Hâlîk-ı 'âlem: A Ḥaḵ ta'âlā dir/ḥitāb: A ḥitāb/eyler: A, D ider

1423 Dir nice bir: A Nice bir ol; D Dir nice bir/Yûsûf: D Yûsufım/diyer: C, D dir/Ol nice bir: A, B, C Nice bir ol: D Niçe bir ol/ğamın: C ğammin; E ğamın/yiyer: A iyer; D eyer

1424 Yūsufı: B Yūsufını; C Yūsufunı; D Yūsufim/-: A ol/vird eylemişdür: A virdi idinmiş; B vird idipdür; C vird idüpdür/Çok diyince: A Çok diyince: B Ağlayınca; E Çok dimeyle/ol: E hiç/eline: E iline

1425 oğulları da: B da oğulları; D oğlanlarıdı/adıyla: C ile/kulağ: B kulağın

1426 bu: E -/dimegi: B, C, D dimeği; E dime/Yoksa: A Yoħsa/bizi daħı evde: A bizi evde daħı: B birimizi evde; D bezi daħı uda; E daħı evde biri/görme sen: D görem sen

1427 dimem daḥı ben adını: B ben dimem anıñ adını; D dimem daḥı ben adanı; E daḥı dimezem/
N'eyleyem: A Nicidem; C Neylim; D İncinem/bilmezsiz: A, B bilmezsın; C bilmesiz; D
bilmezsen/dādını: C dādanı

1428 Ey benüm: A, D Didi ey: B, C, E Ey benim/zāyî': D gā'ib/yavrucuğum: A oğlucuğum; B, E yavrucuğım; D oğlucağam/Kendine adına: B, C Adına kendine; D, E Kendinüñ adına/olduğum: B, D, E oldığım

⁴³⁸ Bu beyit E nüshasında üç beyit sonra.

- 1429 Varup anda bir yol üzre tırdı ol
Anda bir ev yapduruban girdi ol
- 1430 Beytü'l-aḥzān söyledi ol eve ad⁴³⁹
Girüp ağlardı iderdi Ḥaḫḫa dād
- 1431 Anasuz oğlumı dir yitürmişem
Ḥaberin almağa yola gelmişem
- 1432 Firḫat ile yā oğul oldum yaduñ
Bāri illerden işideyim aduñ
- 1433 Anı her kim göricek söyler idi
Bu Yusuf atasıdur dirler idi
- 56b 1434 Yūsuf adın işidüp iñler idi
Bir ḥaber alam diyü diñler idi
- 1435 Anda ebnā'ü's-sebīl gelüp gider
Almadı ol Yūsufından bir ḥaber
- 1436 Bir ḫulı kim Ḥaḫ ta'ālā gizleye⁴⁴⁰
Ḥaḫ-ı 'ālem bulmaz anı izleye

1429 Varup: A Varub; B, C *Vardı bir yol üzre bir ev itdi oḫ*; E *Varayım sizden ırağa didi ol*/anda: D andan/ev yapduruban: A ev de yabdurdı; B, C *Ol ev içre girüben otırdı oḫ*; D ev yapdurup hem; E *Vardı bir yol üzre bir ev kıldı ol*

1430 ad: E ar/Girüp: E Girüb/dād: E dār

⁴³⁹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1431 Anasuz: A, B, C, D, E Anasız/oğlumı: A oğlum/dir: A -/yitürmişem: B, E itürmişem/ Ḥaberin: A Ḥaberin; E Ḥaber/yola: B bura; C bula; E bu yola

1432 Firḫat ile: B, C, D, E Firḫatile/yā oğul oldum: A oldum: B yā oğul oldım; D yā oğul ol dem; E olmuşam oğul/yāduñ: A, B, C, D, E yādın/Bāri: C Bārili/illerden: A ilden; C illerde; D elden/ işideyim: A, D işidem oğul; C işdelüm/aduñ: A, B, C, D, E adın

1433 Anı her kim: A Her kim anı; D Aña her kim; E *Görse her kimse anı söyler idi*/göricek: C, D göricek/söyler idi: A söylerdi; D söyleridi/dirler idi: A dirlerdi; D dirleridi

1434 işidüp: A *Anda ḫalkıñ sözlerini diñlerdi*; B, C, E işidüb; D *Anda ḫalkın sözini diñlerdi ol*/iñler idi: C anlar idi; E añlar idi/diñler idi: A *Yūsuf adın işidüb iñilerdi*; B dinler idi; D *Yūsuf adın işidür iñilerdi ol*

1435 ebnā'ü's-sebīl: A ebnā'ü's-sebīli; B ebnā'is-sebil; C ebnā'ü sebīl; D enbā'i sebīl/gelüp: A, B, D, E gelüb; C gelür/Almadı ol: E Alabilmez; A *Yūsufından alamazdı bir ḥaber*/Yūsufından: D sufından

1436 kim: B ki/bulmaz anı: B anı bulmaz

⁴⁴⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

Ahvâl-i cemel-i Yūsuf ‘aleyhi’s-selām⁴⁴¹

- 1437 Bir deve yavrusını Yūsuf civân
Almış anı şağlar idi ol zamân
- 1438 Ol güçek Yūsuf gideli başını
Egüben ağlar döker göz yaşını
- 1439 H̄asret ile bağrını kıan eylemiş
Yimez içmez teni vîrân eylemiş
- 1440 Bir ‘Araba virdi ücret ol resûl
Dir süvâr ol bu deveye yûri yol
- 1441 Şāma Mışra var ara şāhibini⁴⁴²
Kes kıulağumdan bunuñ sen zārını
- 1442 Şāyed anuñ şāhibini bulasın⁴⁴³
Yā bilenlerden haberin alasın
- 1443 Bu devenüñ intizârı h̄od beni⁴⁴⁴
‘Āciz itdi yā yigit al git bunu

⁴⁴¹ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. D *H̄azret-i Ya‘kûp aramağa göndürdiğidir Yūsuf için.*

1437 deve yavrusını: A deveniñ yavrusını; C deve yavrusunu; E *Bir dive yâr olmuşıdı ol zamân/* civân: B, D cüvân/Almış: A *Aluban şağlar Yūsuf ol zamân;* E Alub/şağlar idi: D şağlarıdı; E şağladı/ol zamân: E Yūsuf civân

1438 Ol güçek: A Ol deve; C Ol gücük; D Ol güçik; E Ol dağı/Egüben: A Aluban; C Egüb; D Egüp/ağlar: D ağlardı/ döker: D, E dökerdi/göz yaşını: A, D, E yaşını; C gözi yaşını

1439 H̄asret ile: E H̄asretile/kıan eylemiş: A yakmışdı/Yimez: A *Yimeyi içmeyi bırakmışdı;* B, D, E Yemez/vîrân: B, C, D veyrân

1440 Bir ‘Araba virdi ücret: B Bir ‘Araba virdi üçret; D Bir ‘Araba verdi ücret; E Virdi ücret bir ‘Araba/süvâr: A *Didi bu deveyi al git yol-be-yol;* D *Der süvâr aña yûri yolına yol;* E su’âl/deveye: E diveye

1441 E *Var aña görgil bunuñ şāhibini/*kıulağumdan: B, C, E kıulağımdan/bunuñ: B, E bunuñ/sen zārını: C bu zārını; E giryânını

⁴⁴² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1442 Şāyed: A, D Şāyet; E Belki/anuñ: A, B, E anuñ/bulasın: B, D, E bulasan/haberin: A haberin/ alasın: B, E alasan

⁴⁴³ Buradaki iki beyit C nüshasında yok.

1443 devenüñ: A deveniñ/h̄od: A h̄od/‘Āciz itdi: D İtdi ‘āciz/yā yigit: D yā kışı

⁴⁴⁴ Bu beyit B ve E nüshalarında da yok.

- 1444 Bir daḥı işitmeyem bu zārını⁴⁴⁵
Ḥālīkī virsün anuñ merāmını
- 1445 Bir қаşıde saña virem yā taḳī
Var anı şenlikler içre sen oḳı
- 57a 1446 Añlamaz ‘İbrī dilidür her enām
Ḳavmümüz ancaḳ bilür ider kelām
- 1447 Mışra Şāma var oḳı her kim bilür
Yā benüm oḑlumdur ol yāḥud bilür
- 1448 Belki gā’ib oḑlumı sen bulasın⁴⁴⁶
Yāḥud anuñ bir ḥaberin alasın
- 1449 Bindi ‘Arabī deve üzre gider
Varup ol Şām illerini devr ider
- 1450 Bulmadı anı veyā anı bilür
Şām ilin gezdi bu dem Mışra gelür
- 1451 Ol gezerdi şenlik olan arada
Ol қаşıdeyi oḳurdı orada

1444 işitmeyem: A, C işitmeyim; B işitmiyem/bu: B ben/Ḥālīkī: B Ḥālīkım; E Ḥālḳ/virsün: A, B, C virsin; D versin/anuñ: A, B, C anıñ; E bil anıñ/merāmını: D, E murādını

⁴⁴⁵ Bu beyit E nüshasında iki beyit önce.

1445 saña virem: A virem saña/yā taḳī: B, C ey taḳī; D yā taḳī/şenlikler içre: A *Anı şenlikler içre var oḳur*, B şinlikler içre; C şinliklerde içre; E şenlik arasında/sen: E -

1446 Añlamaz ‘İbrī dilidür: A ‘İbrīdir añlamaz; B Anglamaz ‘İbrī dilidir; C Añlamaz ḡayrı dildür; D Añlamaz ‘Arab dilidür/-: A anı/Ḳavmümüz: A, B, E Ḳavmimiz; C Ḳavmümüz/ancaḳ: B, C ancaḳ/bilür: C bulur/ider: D, E söyler

1447 benüm: C benim/oḑlumdur: B, C, E oḑlumdır/ol: B, C o/bilür: C bulur

1448 -: A ol/oḑlumı: A ḳuzumı/sen: A-/bulasın: D bulasan/Yāḥud anuñ bir: D Ya bilenlerden/ alasın: D alasan

⁴⁴⁶ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1449 ‘Arabī: A, D A‘rābī; B, C ol deveye; E ol A‘rābī/deve üzre: B Aḥrābī; C A‘rābī; E diveye/Varup: A, B, C, D, E Varub/Şām illerini: C ellerin; E Şām illerin/devr ider: A, D geşt ider; B düvr ider; C devrān ider

1450 veyā: A ve hem/Şām ilin gezdi: D Şām ilin gezdim; E Gezdi Şām ilin/bu dem: E bu kez

1451 gezerdi: D gezer/şenlik: A coḳluḳ; B, C şinlik; D şinlikler

1452 Añlamaz ğayrı velī oğur ħazīn
Ağladur ħalkı şadāsıyla hemīn

1453 Ĥüb-avāzı varıdı oğurdı ol⁴⁴⁷
Derdi olanları ağladurdı ol

1454 Geldi ol ‘Arabi zindān ucına
Deve çökdi bāb-ı zindān içine

1455 Aldı Yūsuf koğusun ister göre
Ol deve ister ki zindāna gire

1456 Ol ‘Arab itdi қаşıdeye ‘amel
Gözlerinden ağıdur yaşı cemel

Makşūd-ı Kaşīde⁴⁴⁸

1457 Ey ırağ yola gidenüm ey oğul
Pīr atasın unudanum ey oğul

1458 Yol bulup gelmege yok mı kudretün
Tāzece irmiş fidānum ey oğul

1452 Añlamaz: A, E Añlamazlar; B Anlamaz/ğayrı velī: A leyki; B ‘Abri velī; E ğayrılar/oğur: A oğurdı/Ağladur: A Ağladurdı; B Ağladır; D Ağlar/ħalkı: D ol ħalka/şadāsıyla: A şavtile; E şadā ile

1453 Ĥüb-āvāzı: A Ĥüb-āvāzı/Derdi: D Gördi/ağladurdı: A ağladırdı; D ağladururdı

⁴⁴⁷ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1454 Geldi ol ‘Arabi: A Geldi ‘Arab; B, C, D Geldi ol A‘rabī; E Gizerek geldi o/zindān: A, D zindan/ucına: A ucuna/Deve çökdi: E Çökdi dive/bāb-ı zindān içine: A bāb u zindan icine; D ister göre yüzine

1455 koğusun: A, D koğusun; C kusun/göre: A göreye/deve: E dive/ki: A -/zindāna: A iceri/gire: A girmeye

1456 itdi: A ider; B idi/қаşıdeye: E қаşıdeyi/‘amel: E ‘al/ağıdur: A, B ağıdır

⁴⁴⁸ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. D *Қаşıде-і Ya‘қуб Peyğumber ‘aleyhi’s-selām*

1457 yola: B yollarda; C yollara/gidenüm: A, B, C, E gidenim; D gidelim/ey oğul: B, C oğul/ atasın: B, C atasını/unudanum: A, B, C, D unudanım; E unudayım/ey oğul: B, C oğul

1458 bulup: A bilüb; B, E bulub; C lub/gelmege: B, C, D, E gelmege/kudretün: A, D kudreti; B, C, E kudretin/fidānum: A, B, C, D, E fidānım

- 1459 Görmeseñ bir laḥza ṭurmazduñ beni
İẓtırārī terk idenüm ey oğul
- 1460 Firḳatüñ odıyla vîrân olmışam⁴⁴⁹
Gel iriş yâ ḥānedānum ey oğul
- 1461 Āteş-i hicrūñle mehcūr eyledüñ⁴⁵⁰
Em kılan derdüme dermānum oğul
- 1462 Gel baña ey nev-civānum nirdesin⁴⁵¹
Žāyi‘ olan yavrucuğum nirdesin
- 1463 Her kime şordum baña dimediler
Nirde olduğūñ ḥaber virmediler
- 1464 Gel baña sen yâ ḥaber gönder baña⁴⁵²
Muntaẓır olmuş atañ oğul saña
- 57b 1465 Ḥāzret-i Yūsuf ki bunu dīñledi⁴⁵³
Bildi anı dilleridür añladı

1459 Görmeseñ: A, E Görmesen; B, D Görmesin; C Görmes/ṭurmazduñ: A, B, C, D, E ṭurmazdın/
İẓtırārī: E İẓtırāları/idenüm: A, B, C, D, E idenim

1460 Firḳatüñ: A, C, D, E Firḳatın/odıyla: C nārıyla; E hicriyle/vîrân: A vārân; B, D veyrân; E
mehcūr/olmuşam: B olmuşan/baña ir: A iriş yâb; E *Ey kılan derdüme dermānum oğul*/ḥānedānum ey
oğul: A ḥānedān olmuşam; B, D ḥānedānım ey oğul; C cānedānım ey oğul

⁴⁴⁹ B nüshasında buradaki dört beyit tam okunamadı.

1461 Āteş-i: B, C Firḳat-i/hicrūñle: A hicriñle; C hicrile/mehcūr: C mehcüre; D mehcūr/eyledüñ: A
eyledin; C iriş; D olmuşan/derdüme: A, D *Derdime dermān idenim ey oğul*; B derdime; C
derdim/dermānum: B dermānım; C Luḡmānım

⁴⁵⁰ E nüshasında bu beytin ikinci mısraıyla önceki beytin ilk mısraından bir beyit oluşmuş.

1462 ey: B, D gel/nev-civānum: A, D nev-civānım; B, C nū-civānım/nirdesin: B, C, D nirdesen/
Žāyi‘: A Žāyi‘/yavrucuğum: A yavricıgım; B yavrucuğım; C yavrucıgım; D yavrucağım/nirdesin: B,
C, D nirdesen

⁴⁵¹ Bu beyit E nüshasında yok. B ve C nüshalarında mısraların yeri değişik.

1463 şordum: D şorduñ; E şordım/baña: A ḥaber; C, E seni/dimediler: A virmediler; C, E
bilmediler/olduğūñ: A, E olduğun; B olduğımı; D olduğın/ḥaber virmediler: A baña dimediler; B
söylemediler; D ḥaber vermediler

1464 Gel baña sen: A Sen baña gel/gönder: A, C göndür/olmuş: A olmuş/atañ: A, C, D, E atan

⁴⁵² Bu beyit B nüshasında hiç okunamıyor.

1465 ki: A -/bunu: A bunu/anı: B anların/dilleridür: B dilidir

⁴⁵³ Bu beyit B nüshasında altı beyit önce yanlışlıkla yazılmış. Burada tekrarlanmış.

- 1466 Bildi kendini arar işbu ‘Arab⁴⁵⁴
Atasına bir haber eyler taleb
- 1467 Ol devesini görüp bildi ‘ayân
Leyk bilmezdi ‘Arabı ol zamân
- 1468 Ol ‘Araba eyledi Yūsuf hîṭāb
Niredensin yâ ‘Arab eyle cevāb
- 1469 Ol didi Ken‘ân ilinden oluram
Bir işe me‘mūr olındum kııluram
- 58a 1470 Yūsuf iytdi bir su‘âlüm var saña
Yâ ‘Arab anı bilürsin di baña
- 1471 Var idi Ken‘ân ilinde bir ağaç
Dalları var idi on iki sirāc
- 1472 Ol daluñ biri egilmişdi ‘aceb
Ol ağaç ṭurur mı şimdi yâ ‘Arab
- 1473 Ol ‘Arab dir bu mu‘ammā didügün
Ol nebî Ya‘kūb durur söyledügün
- 1474 On iki oğlu var anuñ dalları⁴⁵⁵
Biri ġā‘ibdür gezerem illeri

⁴⁵⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1467 devesini: D deveseni/görüp: A, B, C, D, E görüb/‘ayân: B, C, E nihân/Leyk: A, B, C, D, E Leyki
1468 eyledi Yūsuf: A *Eyledi Yūsuf ol ‘Araba hîṭāb*; C Yūsuf eyledi/Niredensin: A *Sen niredensiñ eyle cevāb*; C Niredensen; E *Yâ ‘Arab nirden olursan vîr cevāb/cevāb*: D cüvāb

1469 olındum: A, C olundum; B, D olundım; E olındım

1470 Yūsuf iytdi: A, B, C, E Yūsuf itdi; D İtdi Yūsuf/su‘âlüm var: A, E su‘âl idem; B, C, D su‘âlüm var/Yâ ‘Arab: E Sen eger/anı bilürsin: A *Ger bilürseñ vîr cevābı baña*; D bilür misen; E anı bilürsen

1471 Var idi: A, D Varıdı; C, E Vardı/Ken‘ân; C Ken‘ân/ilinde: D ilinden/ağaç: A, B, C, D ağac/var idi: A *On iki dalı varıdı anda sirāc*; D, E varıdı

1472 Ol daluñ: A Şāḥıñ; B, C Ol dalın; D Şāḥıñ; E Dalıñ/ağaç: A *Şimdi ṭurur mı ol ağac yâ ‘Arab*; B, C, D ağac/ṭurur mı şimdi: B durur mı şimdi; E şimdi ṭurur mı

1473 bu mu‘ammā: A yâ kişi bu; B bu ma‘ammā; C bir mu‘amā/didügün: A didiyiñ; B, C, E didigin; D didügin/nebî: C, E benî/Ya‘kūb durur: A Ya‘kūbdur; B Ya‘kūp durır/söyledügün: A söylediyiñ; B, C söyledigin; D söyledügin; E söyledigün

1474 anuñ: A *Ol ağacñ şāḥı on iki oğul*; B, C anıñ/ġā‘ibdür: A *Ġā‘ib itmiş birini durur melûl*; B ġā‘ibdir; C ġāyibdür; D ġā‘ib ben/illeri: C elleri

⁴⁵⁵ E nüshasında bu beyitten başlayıp 1489. beyte kadar devam eden on beş beyitlik bölüm yok.

- 1475 Egri dalı gitdi oğlu ğurbete
Ben araram me'muram bu ğizmete
- 1476 Aña kâr itmişdür anuñ firqati
İntizâr üzre gidermiş râhatı
- 1477 Yâ yigit anı bilürseñ di baña
Şıḥḥat aḥbârın ileteyim aña
- 1478 Ol didi ben bunda pinhân olmışam
Yedi yıldur bend-i zindân olmışam
- 1479 Dir 'Arab cürmüñ nedür olduñ sezâ
Bunca yıllar göresin zaḥmet cezâ
- 1480 Yûsuf iytdi 'ayb-ı ḥalkı söyledüm
Ḥaḥdan özgeden i'ânêt diledüm
- 1481 İḥtiyâr itdüm bu kem ef'âli ben
Ol sebebden görürem bu ḥâli ben
- 58b 1482 Ol zamân Yûsuf münâcât eyledi
Ḥâlîḳına 'arz-ı ḥâcât eyledi
- 1483 Ehl-i zindânı kılupsın ḥalkâdur
Taşra işin ehl-i zindâna duyur

1475 dalı: A *Ol egilen dal ğâ'ib oğlınr*, B dallı/gitdi oğlu: B oğlu gitdi; D gitmiş oğlu/araram: A ararım/me'muram bu ğizmete: A me'mur itmişdür beni; B me'mulem bu ğizmete

1476 kâr: D kâ/itmişdür: B itmişdi/anuñ: A, B, C anıñ/İntizâr üzre: A İntizârı üzre; B, C İntizârından

1477 Yâ yigit: A Sen eger; B Yâ igit; C Yâ yigid/bilürseñ anı: A bilürseñ; B anı bilürsin; C bilürsin anı; D bilür anı/baña: D bañan/Şıḥḥat: B Şıḥat; C Şaḥḥat; D Şaḥât/aḥbârın: A, B, C aḥbârı/ileteyim: A göreyim; C eyleteyim; D egleyim/aña: B saña; D aña

1478 Ol didi: A ol düdi/bunda: A bunhâda/pinhân: A benhân; B pünhâ; C pühân; D pünhân/Yedi: A, C Yidi; B, D Yeddi/yıldur: A, B, C yıldır/bend-i zindân: A bende zindanda

1479 Dir 'Arab: A *Ol 'Arab didi aña zindânı ser*; D Ol didi/cürmüñ: B cürmin; D cürmün/nedür: B nedir/olduñ: B oldın/sezâ: D sizâ/göresin: A *Yidi yıl n'îçün göresin anı ser*; B göresen

1480 Yûsuf iytdi: A Ol didi kim; B, C, D, E Yûsuf itdi/söyledüm: A, B, D söyledim/diledüm: A, C eyledim; B diledin; D diledim

1481 itdüm: A, B, D itdim/bu kem: A bu kez; B buña/görürem: B görirem

1482 ḥâcât: A ḥâcet/eyledi: D diledi

1483 kılupsın: A kılubsın; C kılubsan; D kılupsan/işin: A içün/ehl-i zindâna: D ehl-i zindânı/ duyur: B, C tıyur

- 1484 Ol sebebden ehl-i zindāna haber
Cümlesinden aḳdem anlara irer
- 1485 Yūsuf iytdi yā ‘ Arab benden yaña
Al bu altun bilezük olsun saña
- 1486 Bu senüñ olsun bedel-ḥizmet saña⁴⁵⁶
Ol nebīden var du‘ ā algıl baña
- 1487 Ol nebīye var du‘ ā kılsun o ḥāş
Ehl-i zindāna ire Ḥaḳdan ḥalāş
- 1488 Ol ‘ Arab dir ‘ ahdüm olsun ireyim
Ḥāneme girmezden evvel varayım
- 1489 Vireyim evvel selāmuñ ben aña
Hem du‘ ā itdüreyim senden yaña
- 1490 Yūsufı bilmezdi evvel ol ‘ Arab
Tanumaz şimdi anı oldur sebeb
- 1491 Kendini Yūsuf daḥı bildürmedi⁴⁵⁷
Ḥaḳḳuñ emri olmaya şāyed didi
- 1492 Ol deve diñlerdi Yūsuf sözini
Zindan içinden ayırmaz gözini

1484 sebebden: B sebebdir; C sebebdir/ḥaber: A haber

1485 A *Viridi Yūsuf ol ‘ Araba ol zamān*; D *Al ‘ Arab bunı bedil ḥizmetüñe/bilezük*: A *Bir altun bilezik eyle nihān*; B bile zer; D *Ol nebīden var du‘ āsın al baña/olsun*: B olsun

1486 senüñ: A seniñ; D *Ol ‘ Arab bunı işitdi ol zamān/Al bu altunı bedil olsun saña*

⁴⁵⁶ Bu beyit B ve C nüshalarında yok.

1487 nebīye: A *Ehl-i zindāna du‘ ā kılsın o ḥāş*; B nebīyye; D *Ehl-i zindānı du‘ ā kılsun o ḥāş/kılsun*: B kılsın/ A *Tā ki ḥātifden ire ḥalāş*; D *Tā ire Ḥaḳdan bize ‘avn ü ḥalāş*

1488 ‘ ahdüm: A, B, C, D ‘ ahdim/olsun: B olsun/ireyim: D ireyem/Ḥāneme: D Ḥānıma/girmezden; D girmez ben/varayım: D varayam

1489 evvel: A evvelā; C send/selāmuñ: A, B, E selāmıñ; C selāmı; D es- selāmı/aña: D saña/ itdüreyim: B, E itdireyim; D itdüreyem/sendem: C send/yaña: E baña

1490 evvel ol: A, C ol; E evvelde/Tanumaz: A *Şimdi daḥı tanımazdı sebeb*; B, C, E Tanımaz

1491 Yūsuf daḥı: A ol ādeme/bildürmedi: B, E bildirmedi/Ḥaḳḳuñ: A, C, E Ḥaḳḳıñ; B Ḥaḳḳın; D Ḥaḳḳuñ/şāyed: A, C, D şāyet

⁴⁵⁷ Bu beyit A nüshasında bir beyit önce.

1492 deve: D -; E *Ol didi dive işidüb sözini/diñlerdi*: B dinglerdi/sözini: C sözüni/zindān: A zindan/içinden: A icinde; E içinde/ayırmaz: A iremez/gözini: C gözüni

- 1493 Ol apudan ierüyi gözedür
Yaş aıdur boynını ha uzadur
- 1494 Gitmek ister ol  Arab gitmez deve
Ol  Arab urur gidelüm dir eve
- 59a 1495 Yûsuf iytdi yâ  Arab urma anı⁴⁵⁸
Hâı alur sende incitme canı
- 1496 Bu deve alar n'iün anı digil
Ol  Arab dir bu deve benüm degül
- 1497 Ya ubun â'ib olınan olunuñ
Devesidür yavrucudan bu anuñ
- 1498 Şâhibinden ayrıralı alar ol
Firat odıyla yüregın dalar ol
- 1499 Atası buña süvâr itdi beni
Var didi ara bunuñ şâhibini
- 1500 Hem du âyı itdi bula yârini⁴⁵⁹
Ol merâm olup kese bu zârını

1493 apudan: A abunuñ/ierüyi: A ıcerisin; D ierisin; E Yûsufını/gözedür: A, B, D gözedir/ Yaş: C Yaşın/aıdur: B aıdır; D aıdup/boynını: A boynunu; C, D boynunu/ha: A -/uzadur: A, B uzadır
1494 ister: A itdi; D isterdi/ol: D -/deve: E dive/urur: C urar/gidelüm: A, B, C, D, E gidelim/eve: E ıve
1495 cânı: A anı

⁴⁵⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

1496 deve: A *Ne sebebden bu deve alar digil*, E dive/alar n'iün anı: D nedür sebep alar; E alar n'iündür/digil: E söylegil/Ol  Arab dir: A Ol didi kim/deve: E dive/benüm: B, C, E benim/ degül: A, B, C, D, E degil

1497 Ya ubun: B Ya ubun; D, E Ya ubun/ol: A, B -/â'ib: E âyib/olınan: A, C, D olan/ olunuñ: A, C, E olunuñ; B olunuñ/Devesidür: E Divesidür/yavrucudan: A üçüçükden; B, C yavrucudan; D yavrucudan/bu anuñ: A, B, C bu anıñ; E degil

1498 Şâhibinden ayrıralı: B Şâhibinden ayrıları; E Ayrıralı şâhibinden/Firat odıyla: D Firatile/ yüregın: D yüregini/dalar: A, B, C alar

1499 buña: A -/süvâr: A şuvâr/didi ara: C ara didi/bunuñ: B bunuñ; E bul anıñ

1500 olup: E olub/zârını: E zâdını

⁴⁵⁹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 1501 Mış u Şāmı arayu gezdüm birin
Bulmadum anı ya anuñ haberin
- 1502 Bunca kıldum bu işe ben diğkati⁴⁶⁰
Bunda vardur Hālīkuñ bir hikmeti
- 1503 Yūsuf iytdi Mıřrı Şāmı gezme sen⁴⁶¹
Hizmeti edā idüp arama sen
- 1504 Hāk ta‘ ālā bir kulu kim gizleye⁴⁶²
Maḥlūkāt-ı ‘ālem anı izleye
- 1505 Aramayıla bulamazlar anı
Rū-be-rū olsa tanumazlar anı
- 1506 Var aña sen eylesün du‘ ā bize⁴⁶³
Feth-i bāb ide Hudā cümlemüze
- 1507 Hāl diliyle dir deve nedür bu hāl
Görmeyince gün yüzüñ gitmem muḥāl
- 1508 Misk ü ‘anber koğuñ aldum yā perī
Bir kadem-rencide kıl görem seni

1501 Mış u Şāmı: A Şāmı Mışrı; B Mışrı Şāmı; C Mışra Şāmı; D Şāma Mışra/arayu: A arayı; B ara/gezdüm: A, B, C, D gezdim; E gizdim/birin: A yirin; D yerin/Bulmadum: A, B, E Bulmadım; D Bulmazım/anı ya anuñ: A ya anı ya anıñ; B, C, E anı vü anıñ/haberin: A haberin

1502 kıldum: B, D, E kıldım/diğkati: C, E diğkati; D değkati/vardur: B vardır/Hālīkuñ: B Hālīkın; C, E Hālīkıñ; D Hālākın

⁴⁶⁰ Bu beyit A nüshasında yok. D nüshasında mısraların yeri değışik.

1503 idüp: E idüb/arama sen: E aramasın

⁴⁶¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1504 kulu kim: A kulunu; B kulu ki/gizleye: C gizlese/Maḥlūkāt-ı: A Maḥlūkāt-ı/izleye: C izlese

⁴⁶² B nüshasında 1436. beyitte buna benzer ifade var.

1505 Aramayıla: A Arayu varub: B, C, D, E Arama ile/Rū-be-rū: E Dū-be-rū/tanumazlar: A tanumazlar

1506 eylesün du‘ ā: E du‘ ā eylegil/cümlemüze: E cümlemize

⁴⁶³ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1507 Hāl diliyle: C, D Hāl-i dilile; E *Hāl lisānıyla dive itdi maḥāl*/dir deve nedür bu hāl: A Yūsufa söyler deve; B dir deve nedir bu hāl; D deve dir nedür bu hāl/gün yüzüñ: A *Ey benim cānım varalım gel eve*; B gün yüzü; D ben seni; E gün yüzüñ/muḥāl: B, C, D maḥāl

1508 Misk ü ‘anber: A, E Müşk-i ‘anber; B Mişk ü ‘anber; C Misk-i ‘anber/koğuñ: A koğuñu; B koğın; C, D, E koğun/aldum: A, B, D aldım/yā perī: A gitmezem/kadem-rencide: A *Görmeyince tā seni terk itmezem*; B kadem-rencinde; C kadem-zenciden

- 1509 Geldi Yūsuf kapuya dir yā deve
Gör beni şây itme sırrı git eve
- 59b 1510 Atama varup bu hâli söyleme
Hüzni yeter anı ğamgîn eyleme
- 1511 Görelüm Hâkdan nice fermân ola
Bizlerün derdine ne dermân ola
- 1512 Her ne iş itdüm izinsüz irmedüm
Ol sebebdendür merāmum bulmadum
- 1513 Yūsufı gördi devesi ol zamân
İrdi maḳṣûda yola oldu revân
- 1514 Ol ʿArab irişdi Kenʿân iline
Gitdi evvel ol nebînün yanına
- 1515 Didi gezdüm Mısrı Şâmı ser-te-ser
Bulmadum oğluñ vü almadum haber
- 1516 Ol Mısrır zindânına itdüm hırām
Anda bir maḥbûs saña itdi selām

1509 Yūsuf: A, D uğrun/kapuya: E -/deve: E dive/sırrı: A şimdi; B, C *Sırrı şây itme benî gör var eve/eve*: E ive

1510 varup: A *Atama aḥvālîmî şaḳın dime*; B, C varub; D *Atama varup bu efʿālî söyleme*; E *Varub atama bu hâli söyleme*/Hüzni: A Yiter/yeter anı: A anıñ hüzni; C yiter anı; D artar anı/ġam-gîn: A ġam-gin

1511 Görelüm: A, B Görelim/nice: E niçe/ola: A olur/Bizlerün: A, B, C, D, E Bizlerin/ne: D -/ola: A olur

1512 ne iş: A neyi/itdüm: A, B, D, E itdim/izinsüz: A izinsiz; B, C, D, E izinsiz/irmedüm: A, B, D irmedim; E itmedim/sebebdendür: A sebebdür nedür; B sebebdendir; D sebebden bir/merāmum: A, B, E merāmım; C, D merāmı/bulmadum: A, B, D, E bulmadım

1513 gördi: A *Yūsufi görürdi anda nihân*; C görürdi/devesi: C devesini; D deve; E divesi/ol zamân: D anda nihân/İrdi: B Oldı/oldı: A düşdi/revân: E devân

1514 irişdi: A cün vardı; D çün vardı/Gitdi evvel: B Evvelâ gitdi; D Getti evvel/nebînün: A, B, E nebîniñ

1515 gezdüm: A, B, C, E gezdım/Mısrı Şâmı: A Şâmı Mısrı; D Şâma Mısrı/Bulmadum: A, E Bulmadım; B Görmedim; C Görmedüm; D *Almadım oğlından aṣlâ bir haber*/oğluñ: A, C oğlun; B, E oğlın/almadum: A, B, E almadım/haber: A haber

1516 itdüm: A, B, D, E itdim/hırām: A hırām/maḥbûs: E âdem/selām: D es-selām

- 1517 Ol kimesne eyledi senden ricā
Kılasın ıtlâkına anuñ du' ā
- 1518 Yedi yıl tırur o zindān içre ol
Pek niyāz itdi du' āyı yā resūl
- 1519 Ol didi kim nice idi ol kişi⁴⁶⁴
Baña bildür nice tarzı rüşeni
- 1520 Ol didi kim yüzün anuñ görmedüm
İşidüp şavtını şöhet eyledüm
- 1521 İytdi yā Rabbī o zindān ehline
Vir hālāşı anlaruñ her birine
- 1522 Çün du' āsı oldı ol peygamberüñ
İrdi yakınca hālāşı anlaruñ
- 1523 Ol zamān dünyāda olan 'ām u hāş⁴⁶⁵
Habs olanlar buldılar cümle hālāş
- 1524 Ğayrıya ider du' āyı ol resūl⁴⁶⁶
Hālîkı tizce kıılır anı kabūl
- 60a 1525 Kendine olmaz du' āsı müstecāb
İnkisār āhı ara yirde hicāb

1517 ricā: A, C recā/Kılasın: C, E Kılasan; D Kılasız/anuñ: A, B, C, E anıñ

1518 Yedi: A, C Yidi; B, D Yeddi/yıl tırur: B, E yıl imiş; C yılmış; D yılmışdur/o: C ol/zindān içre: A zindan icerü/itdi: E itdim/du' āyı: E du' ā

1519 bildür: A bildir

⁴⁶⁴ Bu iki beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1520 yüzün anuñ: A anıñ yüzün/görmedüm: A görmedim/İşidüp: A İşidüp/eyledüm: A eyledim

1521 İytdi: A Didi; B, C, D, E İtdi/yā Rabbī: A yā Rab; B yā Rabbi; C yā Rab/zindān: A zindan/Vir: D Ver/hālāşı: A hālāşı; E hālāş/anlaruñ: A, E anlaruñ; B, C, D anların

1522 peygamberüñ: A beygamberiñ; B *Mağbūl oldı çün du' āsı Ya'kūbın*; C peygamberin; D peygamberin; E peygamberiñ/yakınca hālāşı: A yakınca hālāşı; E ıtlâkı yakınca/anlaruñ: A anlaruñ; B, C, E anların

1523 'ām u hāş: E 'ām hāş

⁴⁶⁵ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1524 du' āyı: E du' āsı/Hālîkı tizce kıılır anı: D Hağ ta'ālā tiz anı ider; E Hālîkı eyler du' āsını

⁴⁶⁶ Bu üç beyit A nüshasında yok.

1525 Kendine: C Kendünüñ; D, E Kendinüñ/du' āsı: E 'aceb ki/ D *Ğayrısına arada olmış hicāb*, E *Ara yerde inkisār āhı hicāb*

- 1526 Hâ'îl olmuşdur anuñ yolına âh
Ol sebep olmaz du'â dergâha râh

Melik Reyyân vâkı' a görüp Yûsuf ta' bîr ile zindândan çıkmasıdır.⁴⁶⁷

- 1527 Aḥmedî söyle melik Reyyânı sen
Uykusında gördüğü rü'yâyı sen
- 1528 Vâkı' a görsün ola Yûsuf ḥalâş⁴⁶⁸
Gönlümüz bulsun feraḥ gitsün bu yas
- 1529 Ol melik uyur meger rü'yâ görür
Nîlûñ ol nehri kesilmiş yir tırur
- 1530 Çıkdı yirinden anuñ yedi öküz
Ṭavlu kuvvetlü be-ğâyet key semüz
- 1531 Yedi daḥı çıkdı ġâyet de za'îf⁴⁶⁹
Tenlerinde laḥmı yok ġâyet naḥîf
- 1532 Yedi daḥı sünbül-i buğday tölü
Çıkdı andan dânesi olmuş kırı

1526 Hâ'îl: B, C Sâ'îl; E *Hâ'îl olmuş du'â yolına*/olmuşdur: B olmuşdur/anuñ: B, C anuñ/sebeb: C, E sebebden/olmaz: E olmadı/du'â: D du'âsı; E -/dergâha: D Hâḫḫa

⁴⁶⁷ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. görüp: A görüb; D *Melik Reyyân rü'yâ gördüğü mu'abbirliği cem' itdiği*/ta' bîr: A ta' bir/zindândan: A zindandan

1527 melik: B, C, E melîk/Uykusında: A Uykusından/gördüğü: A gördüyü; B, D, E gördüğü

1528 görsün: E görsin/Gönlümüz: E Gönlümüz/yas: E yaş

⁴⁶⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1529 Ol melik: A Bir gice; B, C, E Ol melîk/uyur: E Reyyân/meger: A melik; E bir/Nîlûñ: A *Ol mübârek Nîl kesilmiş yir tırur*: B Neylin; C, E Nîlin; D Millin/ol: A, C on/nehri: D, E şuyı/yir: A, B, C bir; D, E yer

1530 Çıkdı: A Cıkdı/yirinden: B, D, E yerinden/anuñ: A, B, C, E anuñ/yedi: A yidi; B, D yeddi/ Ṭavlu: E Tavlu/kuvvetlü: C, D kuvvetlü/key: A -; C kiy; D ke

1531 Yedi: A, C Yidi; B Yeddi/çıkdı: A çıkdı/ğâyet de: A ġâyet/za'îf: A za'îf/laḥmı yok: A etleri yok/ğâyet: A key/ naḥîf: C naḥîk

⁴⁶⁹ Bu beyit D nüshasında yok.

1532 Yedi: A *Yidi sünbül buğday çıkdı*; B, D Yeddi; C Yidi; E Didi/sünbül-i: C sünbül; D sünbül ü/buğday: B, C, E buğdâ; D buğda/Çıkdı: A -/andan: B anda

- 1533 Yedi sünbül dağı çıkdı başı hoş⁴⁷⁰
İçlerinde dānesi yok başı boş
- 1534 Ol melik yanına anlar geldiler⁴⁷¹
Ol za‘îfler tavluları yidiler
- 1535 Ol kalanlar bir birine şarılır⁴⁷²
Kalkup ol yirden semāvāta varur
- 1536 Bunları görüp melik havf eyledi
Çok mu‘abbirler getirüp söyledi
- 60b 1537 Ol mu‘abbirler taḥayyür kaldılar
Üç güne mühlet melikden aldılar
- 1538 Varuban ta‘bīr kitābın aldılar⁴⁷³
Gice gündüz fikre anlar daldılar
- 1539 Ol düşün nebī ola mu‘abbiri⁴⁷⁴
Hiç bulabilsün mi anlar ta‘biri
- 1540 Hiç biri irişmedi ta‘birine
‘Āciz olup didiler bir birine

1533 Yedi: A *Yidi sünbül dağı buğday çıkdı kat yaş*; B Yeddi; C Yidi/sünbül dağı: B dağı sünbül/başı hoş: C başı boş; E baş hoş/İçlerinde: A İçlerinde/başı boş: A cümle baş

⁴⁷⁰ Bu beyit D nüshasında yok.

1534 melik: B, C, E melik/yanına: E katına/za‘îfler: A za‘îfler; C za‘îf/yidiler: D, E yediler

⁴⁷¹ Bu beyit A nüshasında iki beyit önce.

1535 A *Ol kurular yaş ile sarışdılar*; D *Bir birine oynayı şarıldılar*/Kalkup: A *Ol kavî olan za‘îf yidiler*; B, C, E Kalkub/yirden: B, D, E yirden/semāvāta: D semāya/varur: D vardılar

⁴⁷² A nüshasında bu beyitten sonra diğer nüshalarda bulunmayan bir beyit var. A *Kuruları yaş olanlar yidiler/Turmayub anda semāya vardılar*

1536 görüp: A, B, C görüb; D gördi; E *Böyle görüb uyanur havf eyledi*/melik: B melik/havf: A havf/getirüp: A, B, C, E getirüb

1537 taḥayyür: A *Ta‘birini hiçbirisi bilmedi*; B, D taḥayyür/kaldılar: B, C buldılar/güne: A *Üç güne mühleti anlar diledi*; D gün/melikden: B, C melikden

1538 Varuban: E Vardılar/ta‘bīr: B, C, D ta‘bir/kitābın: B kitābın

⁴⁷³ Bu beyit A nüshasında yok.

1539 düşün: B, C dışın; E *Ol dışın ki benîdür mu‘abbiri*/Hiç: C Hic/bulabilsün: B, C, E bulabilsin/ta‘bīr: B, C ta‘bir

⁴⁷⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1540 Hiç biri: A *‘Āciz oldılar anın ta‘birine*; C Hic biri; E Hiç birisi/irişmedi: E irmedi/ta‘birine: D ta‘birine/olup: A *Söylediler ol zamān bir birine*; B, C, E olub

- 1541 Cümlemüz ol pâdişâha varalum
Bu düşüñ ta' bîri yoğdur diyelüm
- 1542 Bu söz üzre ittifâkı kıldılar
Ol melik Reyyâna anlar vardılar
- 1543 Didiler şâhum kamu mu' abbiri⁴⁷⁵
Cem' kılduğ yoğ bu düşüñ ta' biri
- 1544 Tağdır-i Yezdâni çün yirin bulur
Yüsufuñ habsi o gün itmâm olur
- 1545 Ol zamânda sâkidâruñ nâ-gehân
Hâtırına geldi Yüsuf ol zamân
- 1546 İytdi şâhum ta' biri Yüsuf bilür
Hüb mu' abbirdür nice dirse olur
- 1547 Şâh i(y)dür zindâna anı atmışam
Bunca yıllardur anı unutmışam
- 1548 Var aña sen vâkı' amı söylegil⁴⁷⁶
Gör ne söyler anı baña söylegil

1541 Cümlemüz: B, C, E Cümlemiz/varalum: A, D varalım/düşüñ: A *Ta' biri yoğdur bu düşüñ diyelim*; B, C, D, E dişin/ta' bîri: D ta' biri/yoğdur: B yoğdur; C, E yoğ/diyelüm: B, D diyelim; C söyleyelüm; E söyleyelim

1542 söz üzre: B söz ile; C, D sözile/ittifâkı: A ittifâk/kıldılar: A eylediler/melik: A *Ol melike varuban söylediler*; B, C, E melik; D *Ol melikün yanına çün vardılar*

1543 Didiler: D İtdiler/şâhum: B, C, D, E şâhım/mu' abbiri: C mu' abbîri; D mu' abberi/Cem': B, C Cem' î; D Cem' i/kılduğ: B, D kıldı; E kıldıñ/düşüñ: B, C, D, E dişin/ta' bîri: B, D, E ta' biri

⁴⁷⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

1544 Tağdır-i: A *Müddet-i habs-i Yüsuf itmâm olur*; C Ta' bîr-i/Yezdâni: E Yezdân/yirin: B, D yerin; E perin/Yüsufuñ: A *Hudânuñ tağdırî yirin bulur*; B Yüsufun/o gün: E günü/itmâm: C tamâm

1545 zamânda: A *Sâkidâruñ ol vakte nâ-gehân*; C, E zamân ol/sâkidâruñ: B, E sâkidârin; C sâkidârin/nâ-gehân: B, C nâ-gihân/Hâtırına geldi: A Hâtırına geldi; B, C Geldi hâtırına

1546 İtdi: A Didi; B, C, D, E İtdi/şâhum ta' bîri: A, D şâhım ta' biri; B ta' bîri şâhım; C, E şâhım ta' bîri/Hüb: D Hoş/mu' abbirdür: B mu' abbirdir; D mu' abberdür/nice: E niçe/dirse: B, C dise

1547 atmışam: B, C atmışuz; E şalmışuz/yıllardur: B yıllardır/unutmışam: B, C, E unutmışuz

1548 aña sen: C, D, E sen aña/vâkı' amı: A vâkı' ayı; C vâka' amı/anı baña söylegil: A *Ol ne dirse gel baña söylegil*; C gel baña digil; E gel baña anı digil

⁴⁷⁶ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

- 61a 1549 Varuban Yūsufa sākī söyledi
Bu düşüñ ta' bîrini söyle didi
- 1550 Ol didi on beş sene âhîr öte
Şoñra yedi yıl taḥıl ġāyet bite
- 1551 Şoñra yedi yılda taḥıl bitmeye
Mısr ilinden қаһт u қıtlıқ gitmeye
- 1552 Sākī varup şāha anı söyledi
Şāh işitdi ġāyet-i ḥavf eyledi
- 1553 Didi var sen bir de anuñ yanına⁴⁷⁷
Gör ne söyler bu işüñ tedbîrine
- 1554 Sākī varup anı teblîğ eyledi
Bu işüñ tedbîri nicedür didi
- 1555 Ol didi yedi ucuzlık yılda siz
Ekdürüñ taḥıl ziyāde yirde siz
- 1556 Şapıla anbāra koyuñ anları
Yıyesiz gelince қıtlıқ yılları

1549 Varuban: A, D Vardı/Yūsufa sākī: A sākī Yūsufa; D sākī Yūsufa/-: A cün; D çün/düşüñ: A düşin; B, C, E dişin; D dişin/ta' bîrini; D ta' birini

1550 beş: C, D biş/sene âhîr: A âhîr; B senesinden/yedi: A, C yidi; B yiddi; D yeddi

1551 yedi: A, C, D yidi; B *Yeddi yıldan şoñra taḥıl bitmeye*/қаһт u қıtlıқ: A қаһт-ı қıtlıқ; B қаһт-ı қıtlıқ; C, D қаһт u қıtlıқ

1552 Sākī: D Sākī/varup: A, B, C, E varub/anı: A -/işitdi: A, E işidüb/ġāyet-i: C -/ḥavf: A ḥavf; B ḥovf

1553 var sen: A *Didi bir daḥı var nedür*; C sen var; E *Şāh ider bir daḥı varın yanına*/anuñ: C anıñ/işün: A *Bu işüñ tedbîrine*; C, D, E işin

⁴⁷⁷ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1554 Sākī: D Sākī/varup: A, B, C, E varub/anı teblîğ eyledi: A bir de aña söyledi; B, D anı teblîğ eyledi/işüñ: A, B, C, D, E işin/tedbîri: B, E tedbîrini/nicedür: B eyle; C ne söyle; E söyle

1555 Ol didi: A -/yedi: A Yidi; B, D yeddi; C -/ucuzlık: A, D ucuzluk; B uçuzluk/yılda: A yalda/Ekdürüñ taḥıl: A, D Taḥıl ekdirin; B, C, E Ekdirin taḥıl/yirde: B, D, E yerde; C -

1556 Şapıla: A *Şabile anbāra koyasız*, B Sābiṭayla; C Sapı ile; D Sapıla; E Sabıla/koyuñ: B koyın; C, D, E koyun/Yıyesiz: A *Yıyesiz ucuzluk yıllar*; D Yeyesiz; E İyesiz/қıtlıқ: C қıtlıқ

- 1557 Sâķi varup böyle şâha söyledi
Şâh o dem Yūsufa taḥsîn eyledi
- 1558 Ġāyetile ol begendi bu işi⁴⁷⁸
Didi ‘aql-ı kâmil imiş bu kişi
- 1559 Biz gerekdür bu kişiye uyalum
Hem bu ḥizmet üzre anı kıoyalum
- 1560 Şâh i(y)dür Yūsufi varuñ getürüñ
Ol umürü pâdişâha yetürüñ
- 61b 1561 Geldiler kıullar Yūsufuñ yanına⁴⁷⁹
Buyuruñ dirler melik dīvânına
- 1562 Yūsuf iytdi rüy-ı şâha bakmazam
Şıdkımı tâ bilmeyince çıkamazam
- 1563 Şâha söyleñ ḥâlümü bilenleri
Kâtına getürsün ol beş zenleri
- 1564 Nice gördiler şehâdet ideler
Şâhı ol aḥvâle vâkıf ideler

1557 Sâķi: D Sâķi/varup: A, B, C, E varub/böyle şâha: B şâha böyle/o dem: E anıñ/Yūsufa: E ‘aqlına/taḥsîn: A, B taḥsîn

1558 ol: A şâh/begendi: A kendi; D, E begenür/‘aql-ı kâmil imiş: A kâmil ‘âkılmış; D kâmil ‘âkılmış; E ‘âkılmış/taḥsîn: A taḥsîn

⁴⁷⁸ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1559 gerekdür: A, D gerekdir; B, C, E gerek ki/uyalum: A, B, D, E uyalım/Hem bu: A, C, D Biz bu; E İşbu/ḥizmet: A ḥizmet/kıoyalum: A, C, D, E kıoyalım; B -

1560 Yūsufi varuñ: A, D *Yūsufuñ ıtlâķına fermân ider*; B, C varın Yūsufi; E Yūsufi varın/getürüñ: B, E getürüñ; C getürin/Ol: A *Zaḥm-ı zindan ehline fermân ider*; E Bu/yetürüñ: B, C yetürin; D *Zıḥm-ı zindân ehline dermân ider*; E yetürüñ

1561 Yūsufuñ: A Yūsuf; C Yūsufiñ/Buyuruñ: B, E Buyuruñ; C Buyurun/dirler: B diller/melik: B, C, E melik

⁴⁷⁹ Bu beyit D nüshasında yok.

1562 iytdi: A, D itdi; B, C, E ider/rüy-ı şâha: A, C ru’y-ı şâha; D şâh yüzine; E şâha varub/Şıdkımı: A, B, C, D, E Şıdkımı/çıkmazam: A çıkmazam

1563 söyleñ: B söyle; C söyleyen; D söylin; E diyin/ḥâlümü: A, B, C, D, E ḥâlimi/bilenleri: C pigenleri/getürsün: A götürsün; B getürsin; E çağırın/beş: B, C, D biş

1564 C *Nicedür diyeler şehâdet ideler*/Şâhı: D Şâha; E Şâh/ol: E -/aḥvâle: A ef’âle; E aḥvâli/vâkıf: E ḥaberdâr/ideler: D olalar

- 1565 Olmayınca tã ki şıdkuma güvâh⁴⁸⁰
Varmazam dîvânına bilsün o şâh
- 1566 Varup ol kıllar melike söylemiş⁴⁸¹
Dir melik ol ‘ākıbet-endişimiş
- 1567 Ol melik varur Zeliḥā yanına
Çağırur ol zenleri dîvânına
- 1568 Şâh o dem zenlere ibrâm eyledi
Katl iderem toğrı dimezsiz didi
- 1569 Söyleyün ol Yūsufün aḥvālını⁴⁸²
Bu Zeliḥā ile olan ḥālını
- 1570 Diseler toğrı Zeliḥāya ḥarāb⁴⁸³
Dimeseler katl ider cāna ‘azāb
- 1571 Girdi zenler iki taş arasına
Em nice olsun bu iş yarasına
- 1572 Bakdı zenler ol Zeliḥā yüzine⁴⁸⁴
Ḥavf iderler ki görelüm sözine

1565 şıdkuma: A *Tã ki şâh olmasa bu ḥâle güvâh*; B, C şıdkuma; D aḥvâle/-: D ben/dîvânına: D dîvâna/bilsün: A, B, D bilsin; C bulsun

⁴⁸⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

1566 Varup: A, B, C, E Varub/ol kıllar: A ola kılları/melike: C, D, E melîke/Dir: D Didi/melik: C, E melîk/ol: C, D, E bu/‘ākıbet-endişimiş: C ‘ākıbet-endişemiş; D ‘ākıbet-endemiş

⁴⁸¹ Buradaki iki beyit B nüshasında tam okunmuyor.

1567 melik: B, C, E melîk/Zeliḥā: A Zelḥā; C, D Züleyḥā/Çağırur: A Çağurur; D Çağırur

1568 o dem zenlere: A o ḥatunları; E ‘avratlara/Katl iderem: A Katl iderem/dimezsiz: A diyin

1569 Söyleyün: B, C, D, E Söyleyin/Zeliḥā: B Züleyḥā; D Zeleyḥā; E *Zelḥa ile mâ-cerā ol ḥālını*

⁴⁸² Bu üç beyit A nüshasında yok.

1570 Zeliḥāya: B Züleyḥāya; D Zeleyḥāya/ider: E iderler/cāna: E hem

⁴⁸³ Bu beyit D ve E nüshalarında bir beyit sonra.

1571 iki: B ikki/taş: B daş/olsun: B olsun; E *Ya nice itsünler iş yâresine*/bu: D ol

1572 Bakdı: A, E Bakdılar/zenler: E anlar/ol Zeliḥā: A Zelḥā; B, C ol Züleyḥā; E Zeliḥā/yüzine: A, C yüzüne/Ḥavf: A Ḥavf/ki: A -/ görelüm: A göreler; C, E görelim/-: A anıñ/sözine: A sözini

⁴⁸⁴ Buradaki iki beyit D nüshasında yok. Beytin ikinci mısraı B nüshasında okunmuyor.

- 1573 Ol Zelîhâ hâli söyleyüñ didi ⁴⁸⁵
Benden ötrü katl olunmayuñ didi
- 62a 1574 Dir Zelîhâ söyleyüñ sizlere rây ⁴⁸⁶
Olmuş esrârum bu ‘âlem içre şây
- 1575 Dağı gizlenmez bu aḥvâlüm benüm ⁴⁸⁷
Dillere düşmüş bu esrârum benüm
- 1576 Eyledüm meydân-ı ‘ışk içinde ad
Söyleyüñ aḥvâli herçi bād abād
- 1577 Eyledi zenler şehâdet râyegân
Yūsufuñ yoğıdı cürmi ol zamân
- 1578 Bu Zelîhâ ‘âşıkıdı Yūsufa
Kendi kıldı töhmet itdi Yūsufa
- 1579 Cürmi yokdur Yūsufuñ ol işde bil ⁴⁸⁸
Şâdıq-ı kâmil dürür her işde bil
- 1580 Ol melik Zelḥāya iytdi n’eyledüñ ⁴⁸⁹
Ḥā’inesin böyle işler eyledüñ

1573 söyleyüñ: E söyleyin/ötrü: E ötri/olunmayuñ: E olunmayın

⁴⁸⁵ Bu beyit A, B ve C nüshalarında da yok.

1574 Dir: A İtdi; E *Şöyleyin ol sırrımı sizlere rây/Zelîhâ*: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Zeleyḥā/ söyleyüñ: A, B, C, D söyleyin/rây: D ray/esrârum: A, B, C, D, E esrârim/içre: A, C icre

⁴⁸⁶ E nüshasında mısraların yeri değişik.

1575 aḥvâlüm: A, B, C, D, E aḥvâlim/benüm: C, D, E benim/düşmüş: B, C, E düşdi/esrârum: A, B, C, D, E esrârim/benüm: C, D, E benim

⁴⁸⁷ E nüshasında mısraların yeri değişik.

1576 Eyledüm: A, B, D, E Eyledim/meydân-ı ‘ışk içinde: A meydâna ‘ışk icinde; B, C meydân-ı ‘ışk içre; D meydân-ı ‘ışk icinde/ad: A, D edâ; B ide; C zâr/Söyleyüñ: A, B, C, D, E Söyleyin/-: C sizler/aḥvâli; B aḥvâlimi/herçi bād abād: B her abâda: A herci bād abād; C herçi var; E herçi bād bād

1577 Eyledi: A, D İtdiler/râyegân: A, C, D râyigân; B râ’igân

1578 Zelîhâ: A *‘Âşıkıdur bu Zelîhâ Yūsufuñ*; B, C Züleyḥā; D Zeleyḥā/Yūsufa: B ol zamân/ töhmet itdi Yūsufa: A töhmet ider Yūsufa; B Yūsufa kim ol zamân; E töhmet anda Yūsufa

1579 işde: A icde; E *Yūsufuñ yoğıdı cürmi işde bil*/Şâdıq-ı: D Şâdağ-ı/kâmil dürür: A kâmindür/her: C bu/işde: A icde

⁴⁸⁸ B nüshasında buradaki iki beyit okunmuyor.

1580 melik: C, E melîk; D -/Zelḥāya: C Zelîḥāya; D Züleyḥāya/n’eyledüñ: A n’eyledi; C, E n’eyledin; D n’eyledin/Ḥā’inesin: A Ḥāyinesin; D, E Ḥāyinesin/böyle: A bunca/işler: A töhmet/ eyledüñ: A, C, D eyledin; E eyledin

⁴⁸⁹ A nüshasında burada olması gereken otuz beyit, 51a ve 51b sayfalarına yazılmış.

- 1581 Lāyık olmazsın baña şimden girü⁴⁹⁰
Sen baña dağı gerekmezsin yüri
- 1582 Ol didi atdum bu sırr endişesin
Yire urdum sırr-ı ʿışkuñ şisesin
- 1583 Bulmuşam sevdā-yı ʿışkuñ dādını⁴⁹¹
Gizlemem şimden girü ʿışk adını
- 1584 Ben anuñ ʿışkıyla vīrān olmuşam⁴⁹²
Ben anuñcün terk-i evṭān olmuşam
- 1585 ʿĀşıkıyam Yūsufuñ direm saña
Töhmeti ğadri ben itmişem aña
- 1586 Cümle ecrāmı ben itdüm bilmiş ol⁴⁹³
Toğrıdur ğāyet de şādıkdur o kıl
- 1587 Bunca yıllardur anuñ meftūnıyam⁴⁹⁴
ʿİşkınuñ dīvānesi mecnūnıyam
- 62b 1588 Ben aña rām oldum olmadı baña⁴⁹⁵
Zerrece meylini şalmadı baña

1581 Lāyık: C Lālīk/olmazsın: D, E olmazsan/girü: A, B, C, D, E giri/gerekmezsin: D gerekmezsen; E *Ḳatl iderdim şāh-ı duḡtersen belī*

⁴⁹⁰ B nüshasında beyitteki bazı kelimeler okunmuyor.

1582 Ol didi: E Zelḡa dir/atdum: A, B, D atdım; C, E itdüm/sırr: A, B, D sır; C sırrı/endişesin: D endişesen/Yire: D, E Yere/urdum: B, D urdım; E çaldım/ʿışkuñ: A, B, D ʿışkın; C, E ʿışkıñ/ şisesin: B, C, D şüşesin

1583 ʿışkuñ: E ʿışkıñ

⁴⁹¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1584 anuñ: B, C, E anıñ/vīrān: C veyrān; E nālān/anuñcün: B, C, E anıñcün/evṭān: B ūṭān/ olmuşam: E itmişem

⁴⁹² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1585 ʿĀşıkıyam: A, D ʿĀşıkam ben/Yūsufuñ: A Yūsufa

1586 ben: C -/itdüm: A, D itdim; E andan/ġāyetde şādıkdur: B *Toğrıdur şādıkdur bilmiş ol; C şādıkdur ğāyet; D Toğrıdur ol ğāyetde şādıkdur ol*

⁴⁹³ Bu beytin ilk mısraı B nüshasında okunmuyor.

1587 anuñ: A anıñ/ʿİşkınuñ: A ʿİşkıñıñ

⁴⁹⁴ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1588 oldum: B, E oldım/-: D ol/olmadı: B, C uymadı/Zerrece: A, B, C Zerrece; D Zerreçe

⁴⁹⁵ B nüshasında beytin birinci mısraındaki ilk iki kelime okunmuyor.

- 1589 Her ne didi ٲoęrđdur nâٲıķđur ol⁴⁹⁶
Cümle tühmet bendedür řâdıķđur ol
- 1590 Oldı esrârũm bu ĥalk içre ‘ayân⁴⁹⁷
Eylemem şimden girũ ‘ıřķı nihân
- 1591 ‘Āřıķam ‘ıřķı dağı itmem nihân⁴⁹⁸
Yolına ķoydũm anũ başıla cân
- 1592 ‘Āřıķam bilsũn bu ‘âlem ķamusı⁴⁹⁹
Yire urdũm câh u ‘ırz u nâmusı
- 1593 Ol benũm yârũmdür ağyâr eylemem⁵⁰⁰
Sen beni terk eyleseñ ‘âr eylemem
- 1594 Sen ķabũl itseñ ger itmeseñ beni⁵⁰¹
İsterem ol yâri terk itmem anı
- 1595 Ben anı terk eylemek baña muĥâl⁵⁰²
Ol ĥüsũnde gelmemiřđür bir ricâl

1589 didi: D -/ٲoęrđdur: B ٲoęrđdır/-: D ol/nâٲıķđur: B nâٲıķdır; C nâ-řâdıķđur/bendedür: B bendedir/řâdıķđur: B řâdıķdır

⁴⁹⁶ Buradaki üç beyit E nüshasında yok.

1590 esrârũm: A, B, C, D esrârım/ĥalk: A, ĥalk/içre: A icre/‘ayân: A ‘ân/‘ıřķı: D ‘ıřķ

⁴⁹⁷ Bu beyit A nüshasında dört beyit sonra. A nüshasında mısraların yeri değişik.

1591 dağı: D ‘Āřıķam ben Yūsufâ bilũn ‘ayân; A dağı/Yolına: A Yoluna/ķoydũm: D ķoydım/anũ: A anũ

⁴⁹⁸ Bu beyit B ve C nüshalarında da yok.

1592 bilsũn: A, B, C, E bilsin/ķamusı: B ķamusın/Yire: B, D, E Yere/urdũm: B, D urdım/câh u ‘ırz u nâmusı: A câh-ı ‘ırz u nâmusı; B câh-ı ‘ırz-ı nâmusım; C câh-ı ‘arz-ı nâmusı; D câh-ı ‘ırz-ı nâmusı

⁴⁹⁹ Bu beyit A nüshasında kenara yazılmış. Üç beyit önceye işaretlenmiş.

1593 benũm: B, D benim/yârũmdür: A, C, D yârimdür; B yârimdır/eyleseñ: A, B, C eylesen; D eyle/eylemem: D idemem

⁵⁰⁰ E nüshasında bu beyitten başlayıp 1625. beyte kadar devam eden otuz iki beyitlik bölüm yok. Bu beyit A nüshasında bir beyit önce.

1594 Sen: A Ger/itseñ: A eyle; C itsen; D itsin/ger: C ya/itmeseñ: A itme sen; C, D itmesen/ A ‘Āřıķam Yūsufâ ķılmam terkini

⁵⁰¹ B nüshasında bu ve bundan sonraki beyit okunmuyor.

1595 C Anı terk itmek maĥâl-ender-maĥâl; D Anı terk itmek baña oldı muĥâl/gelmemiřđür bir: C Ol ĥüsũnde gelmedi gelmez ricâl

⁵⁰² C nüshasında mısraların yeri değişik.

- 1596 Çünkü esrârını şâha söyledi
Ol melik anda anı redd eyledi
- 1597 Ol Zelîhâ tırmayup oldu revân
Aldı başın vardı bir eve ‘ayân
- 1598 Ol ecinnî kıızı dağı ol zamân⁵⁰³
Ol melikden giceler oldu nihân
- 1599 Ol melik anda gelüp dîvân ider⁵⁰⁴
Yüsufuñ ıtlâkına fermân ider
- 1600 Hatt-ı destini melik yazdı hemân⁵⁰⁵
Gönderür Yüsufa anı ol zamân
- 1601 Yazmış anı töhmet oldu cânuma⁵⁰⁶
Şıdkuñ ızhâr oldu gel dîvânuma
- 63a 1602 Hatt-ı şâhı gördi ol Yüsuf kirâm⁵⁰⁷
Eyledi zindân içinde ol hırâm
- 1603 Fağr-ı ‘âlem söyledi Yüsuf ağı⁵⁰⁸
Şabrı benden çoğımış anuñ dağı

1596 Çünkü: A Zelîha/-: B, C ol/esrârını: B, C esrârı/Ol melik: B Şâh dağı; C Ol melîk

1597 Zelîhâ: B, D Züleyhâ/tırmayup: A tırmayub; B kalğuban; C tıruban/vardı bir eve: B, C bir eve vardı/‘ayân: A nihân

1598 ecinnî: B ecinne; D ecinni/dağı: A dağı/melikden: B melîkden/giceler: D gice/oldı: A olur; D oldılar

⁵⁰³ Bu beyit C nüshasında yok.

1599 melik: B, C melîk/anda: D andan/gelüp: B gelüb; C gelür; D geldiler/Yüsufuñ: B Yüsufiñ

⁵⁰⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

1600 Hatt-ı destini: A Dest-i hattını/Gönderür: A Gündürür

⁵⁰⁵ Bu beyit B, C ve D nüshalarında yok.

1601 anda: C, D aña/cânuma: A cânımız; C, D cânıma/Şıdkuñ: A, D Şıdkın; C Şıdkıñ/dîvânuma: A dîvânımız; C, D dîvânıma

⁵⁰⁶ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1602 Hatt-ı şâhı gördi: A Gördi şâh-ı hattı/ol Yüsuf kirâm: A Yüsuf ol kiram/ zindân: A zindan; C zindâ/içinde: A icinden; D içinden/hırâm: A hırâm

⁵⁰⁷ B nüshasında beytin ilk üç kelimesi okunmuyor.

1603 ağı: A eğı/Şabrı: C Şabr/çoğımış: C çoğımış/anuñ: A, B, C anıñ/dağı: A dağı

⁵⁰⁸ D nüshasında bu beyitten önce tam okunmayan bir başlık var. *Hâzret-i Yüsuf zindandan halâş oldığıdır.*

- 1604 Evvelâ geldükde ol ıtlâkına
Ben çıkardum olsam anuñ yirine
- 1605 Ol melik hâmmâma anı soydurur
Şevb-i fâhirinden aña geydürür
- 1606 Vardı ol şâhı görende ol hümâm⁵⁰⁹
‘İbri dilince aña virdi selâm
- 1607 Hem aña ‘İbrî dilince söyledi⁵¹⁰
Şâha medhile şenâlar eyledi
- 1608 Ol melik bilürdi ğayrı dilleri⁵¹¹
Bilmezidi ol dil-i ‘İbrîleri
- 1609 Didi Yūsufa bu nice dil dūrür⁵¹²
Bu dilüñ yiri di nice il dūrür
- 1610 Yūsuf iytdi bu eb ecdādum dili
Oldı ilümüz bizüm Ken‘ân ili
- 1611 Ol melik iytdi meger aşillusın
Kul degülsin sen meger nesillüsin

1604 geldükde: A, B geldikde/çıkdum: A çıkardım; B, D çıkardım/anuñ: A, B, C anıñ/yirine: B yirine

1605 melik: B, C melîk/hâmmâma: A hâmmâya/soydurur: B soydurır; D göndürür/Şevb-i fâhirinden: B Şevb fâhirinden/geydürür: A göndürür; B gönderir; C göydürür

1606 ‘İbri: B *Vardı şâha ‘İbrice virür selâm*; C *Vardı şâha ‘İprânca virdi selâm*; E ‘İbr/ B *Hem şenâlar kıldı ‘İbrice kelâm*; C *Hem şenâlar kıldı ‘İbrânca kelâm*

⁵⁰⁹ Bu beyit D nüshasında tam okunamadı.

1607 ‘İbrî: A ‘İbri

⁵¹⁰ Bu beyit B nüshasında yok.

1608 melik: B, C melîk/bilürdi: C bulurdi/ğayrı: A, D ekşer/Bilmezidi: A *Leyki bilmendi dil-i ‘İbrîleri*; B *Bilmez idi ol dili ğayrıları*

⁵¹¹ Bu beyit D nüshasında tam okunmuyor.

1609 Didi: C Söyledi/-: A yâ/Yūsufa: A Yūsuf/nice: C ne/dilüñ: A, C, D dilin/yiri: D yeri/di: C, D -

⁵¹² B nüshasında buradaki iki beyit okunmuyor.

1610 eb: C âbu/ecdādum: A, D ecdādım/Oldı ilümüz bizüm: A Oldı ilimiz bizim; C İlimiz oldu bizim; D İlümüz oldu ve hem

1611 aşillusın: A aşılsın; B, D aşıllısın; C aşıllısın/degülsin: A degilmişin; B, C degilsin; D degilmissin/sen: A, D -/nesillüsin: A neslissin; B, D neslilisin; C nesillisin

- 1612 Ol didi atam benî Ya‘kûbı bil
Ulu ceddüm oldu İbrâhîm Halîl
- 1613 Mekrile ilden ile atılmışam⁵¹³
Kul diyü elden ele şatılmışam
- 1614 Dir melik sehven saña zulm eyledüm⁵¹⁴
Kul degülmişsin seni kul eyledüm
- 63b 1615 Çün saña ğadrüm olupdur ilerü
Tahtumı virdüm saña şimden girü
- 1616 Yûsuf iytdi istemem tahtuñı yok
Var senüñ haqquñ benüm üstümde çok
- 1617 Dilerem evvel beni şâd idesin
Ehl-i zindānı sen âzād idesin
- 1618 Ehl-i zindāna Yusuf dād eyledi⁵¹⁵
Cümlesini anda âzād eyledi
- 1619 O zindān ehli irdiler azāda⁵¹⁶
İrişdiler o dem anlar murāda
- 1620 Yûsuf iytdi koy beni ol hîzmete
Nef̣ ola hem halk irişe rāhata

1612 Ya‘kûbı: C Ya‘kûbdur; D *Ol atam nebî Ya‘kûb didi bil*/ceddüm oldu: A ceddüm oldu; B ecdādımdır; C ecdādımdur; D *Ol cedim oldu mı İbrâhîm Halîl*/İbrâhîm: A; B, C, D İbrâhîm/Halîl: A Halîl

1613 ilden: A elden/elden: C ilden/ile: A ele

⁵¹³ A nüshasında 49a ve 49b sayfalarında olması gereken otuz beyit, 51a ve 51b sayfalarına yazılmış.

1614 melik: C melîk/eyledüm: A, D eyledim/degülmişsin: A degilmişsin; C degilmissin; D degilmisin/ eyledüm: A, D eyledim

⁵¹⁴ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1615 Çün: A, C Cün/ġadrüm: A, B, C ġadrim; C ġadim/olubdur: B, C olındı; C olındı/ilerü: A, B, C, D ilerü/ Tahtumı: A, B, C Tahtumı; D Tahtum/virdüm: A, B virdim; D olsun/girü: A, B, C, D giri

1616 tahtuñı: A, B, D tahtıñı; C tahtını/senüñ: A, B, C seniñ/haqquñ: A, D haqqın; B, C haqqıñ/benüm üstümde: B, C benim üstimde; D benüm üstimde/çok: A, C çok

1617 Dilerem: D Dilerim ki/evvel: D sen/idesin. B, D idesen

1618 Cümlesini: D Cümleseni/anda: C andan/âzād: D azād

⁵¹⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

⁵¹⁶ A ve D nüshalarında olmayan bu beytin vezni farklı. (Mefā‘îlün mefā‘îlün fe‘ûlün)

1620 A, D *Leyki bir hîzmet münāsibdür bañal Koy beni ol işe nef̣ ola saña*

- 1621 Pādiṣāhum қаһтуñ аһvālını siz⁵¹⁷
Bī-ḥabersiz tedbirini bilmesiz
- 1622 Koy beni taḥıla anbār üstine
Ben dürişem tedbirinüñ қаşdıна
- 1623 Bildügüm gibi anı derc ideyim
Müsteḥaqq olanlara ḥarc ideyim
- 1624 Herkese ḥaddine göre ‘adl ola
İntifā‘ı çok idüp ḥazne ṭola
- 1625 Ol melik gördi ki ḡāyet ‘aqlı var
Ḥil‘ati geydürüp itdi ḥaznedār
- 1626 Hep umūrı aña teslīm eyledi⁵¹⁸
Sen benüm ulu vezīrūmsin didi
- 64a 1627 Hem aña virdi mükemmel bir sarāy
Ḳul qaravaş virdi vāfir hūy u hāy
- 1628 Hiç gidermezdi yanından bir sa‘at
‘Aqlına fikrine iderdi pesend

1621 Pādiṣāhum: A, C, D Pādiṣāhım/қаһтуñ: A, C, D қаһтın/siz: D sen/Bī-ḥabersiz: A Ni ḥabersiz; C *Rāy-ı tedbīrini anıñ bilmesiz*; D Bey-ḥabirsен/teдbīrini: D tedbirini/bilmesiz: D bilmesen

⁵¹⁷ Bu iki beyit B nüshasında okunmuyor.

1622 taḥıla: A taḥıla/üstine: A, C, D üstüne/dürişem: A, D dürüşem; C düşürem/teдbīrini: A, C tedbīrini; D tedbirinüñ

1623 Bildügüm: A, B, C Bildigim; D Bilmedügim/anı: B adını/ideyim: D ideyin/olanlara: D olanlarına/ḥarc: A ḥarc

1624 Herkese: B Herkesin/‘adl: C ‘ad/idüp: A, C idüb; B olub/ḥazne: A ḥazne; D ḥızne

1625 melik: B, C, E melīk/ki: E bunıñ/ḡāyet: E çok/‘aqlı: D ‘āqlı/Ḥil‘ati: A Ḥil‘atin; B, D Ḥal‘ati; C Ḥil‘ati/geydürüp: A gidürdi; B geydirüb; C ḡidürüb; E geydürüb/ḥaznedār: A ḥazne-dar; D ḥıznedār

1626 Hep: A, D Heb; C, E Her/teslīm: D teslim/benüm: D, E benim/vezīrūmsin: A, C vezīrimsin; D, E vezīremsen

⁵¹⁸ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1627 mükemmel: A mükemmil; D mükemel/sarāy: D sayrā/hūy u hāy: A, B, C hūy-ı hāy; D hū‘-ı hā‘; E hū hāy

1628 Hiç: A, C Hic/gidermezdi: B gidermez/yanından: B, D yanında/sā‘at: A, E sa‘at/iderdi: E eylerdi/pesend: A, Dḥased

- 1629 Oldı on beş yıl bu hâl üzre yürür
Başladı yedi ucuzluk yıl gelür
- 1630 Viridi ol yıllar re‘âyâya katı
Tahtılı ekdürdi viridi kuvveti
- 1631 Ekecek deñlü virürdi kalanı
Toldurur anbâra şapıyla anı
- 1632 Didiler şapıla koymak ne sebep ⁵¹⁹
Şoñra döğmesi olur halka ta‘ab
- 1633 Ol su ‘âl idenlere viridi cevâb
Dir ne deñlü çok kala olmaz harâb
- 1634 Tursa buğday sünbülile yâ ricâl ⁵²⁰
Gelmez anuñ dânesine bir zevâl
- 1635 Yarın âdem dâneyi ider kefâf
Şapını hayvâna itdürür ‘alâf
- 1636 Gördiler bilür her işüñ yirini
Hep begendiler anuñ tedbîrini

1629 beş: B, C, D biş/hâl üzre: C, E hâlile/yürür: B mürür/yedi: A, C yidi; B, D, E yeddi/ucuzluk yıl: A, C ucuzluk yıl; B, D yıl ucuzluk

1630 yıllar: A yerler/re‘âyâya: C ri‘âyâta; D ri‘âyâya/Tahtılı: A, D, E Tahtıl/ekdürdi: A, B ekdirdi/virdi: A, E vü virdi; D virürdi

1631 Ekecek: D Ezecek/virürdi: A viridi; B virirdi/Toldurur: B Toldırır/anbâra: B annâra/şapıyla: A, B, C, D şapıyla; E şabıla

1632 şapıla: A, C, D sapıla; E sayımıla/koymak: E koymaya/ne: E-/döğmesi: A dükemesi/halka: A halka; D halk

⁵¹⁹ Bu iki beyit B nüshasında okunmuyor.

1633 E ‘*Âkılâne anlara viridi cevâb*/harâb: A hazan; E *Didi olmaz dânesi anda harâb*

1634 Tursa: B Dursa/buğday: A buğday; B, C buğdâ; D buğda/sünbülile: C sünbile ile/anuñ: A, B, C anıñ

⁵²⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

1635 dâneyi: A dânesin; E *Âdemîler dânesi ider kefâf*/ider: A kıılır/kefâf: A kifât; B kışfâf; C, D kifâf/Şapını: A, B Sapını; D Sapını/itdürür: B itdirir; E itdürin/‘alâf: B ‘ılâf

1636 işüñ: A, B, C, D, E işin/yirini: A, D, E yerini; C re‘yini/Hep: A, D Hem; C Heb/anuñ: B, C, E anıñ

- 1637 Cümle Mıṣruñ ḥalkı anı bildiler
İl vilāyet cümle eyü didiler
- 1638 Ḥastelik irdi melikūñ cānına⁵²¹
Ḥalkı da' vet eyledi dīvānına
- 64b 1639 Didi görüñ Yūsufuñ tedbīrini
'Aql-ı kāmildür bilür her re'yini
- 1640 Anlar iytdi pür-hünerdür her demi
Görmedük biz böyle 'âkıḷ âdemi
- 1641 Şāh i(y)dür çün yokdur evlādum benüm
Yūsufa virdüm bilün taḥtum benüm
- 1642 Ben gidince taḥta anı koyasız
Bī'at idüp cümle aña uyasız
- 1643 İttifākıla bu 'ahdi kırdılar
Ṭağılup yirlü yirine vardılar
- 1644 Yūsuf iytdi acıram şāhum saña⁵²²
Bir sözümdür izin virgil baña

1637 Mıṣruñ: A, B, C, D Mıṣrın; E Mıṣrıñ/ḥalkı: A ḥalkı/eyü: A iyi; B, D eyyi; C anı; E eyyü

1638 Ḥastelik: A Ḥastelik; C Ḥastelük; E Ḥastelik/melikūñ: A, C, D melikin; E melikin/Ḥalkı: A Ḥalkı; D Ḥalka

⁵²¹ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1639 görüñ: B görin; D görin; E görürsüz/Yūsufuñ: E Yūsuf/tedbīrini: D tedbirini/'Aql-ı kāmildür: B 'Aql-ı kāmildir; C 'Âkıḷ u kāmil/re'yini: A re'yeni; D tedbirine

1640 pür-hünerdür: A hünerdür; B pür-hünerdir/Görmedük: A, B, D, E Görmedik/'âkıḷ: E kāmil

1641 çün: A cün; E ki/evlādum: A, D evlādım; B ulādım; C uvlādım/benüm: A, C, D, E benim/virdüm: A virdi; B, C, E olsun; D virdim/bilün: A, B, C bilin; D bilen; E biliñ/taḥtum: A, B, C, D, E taḥtım/benüm: A, C, D, E benim

1642 taḥta anı: A, E anı taḥta; C anı/koyasız: A koyasın; D koyasan/Bī'at idüp: B Bey'at idüb; C Bet'at idüb; D Bey'at idüp; E Bī'at idüb/cümle aña: E aña cümle/uyasız: A uyasın; D uyan; E iresiz

1643 kırdılar: A itiler/Ṭağılup: A; B, C Ṭağılub; E Her biri/yirlü: B, E yerlü/yirine: B, D, E yerine/vardılar: A gtdiler

1644 şāhum: A, C, D, E şāhım/sözümdür: D sözüm; E *Bir sözüm var rāzī ol şāhım aña*/vardur: C, D var/izin virgil baña: C rāzī ol şāhım aña; D söyleyim güş ver baña

⁵²² Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

- 1645 Sen ‘aceb ol söze rām olur mısın⁵²³
Ol sebeble rāhatı bulur mısın
- 1646 Ol didi ‘aqluñña yok durur sözüm
Her ne dirseñ tütaram anı gözüm
- 1647 Didi uḡrāda diler misin emān
Ol müsülmān olasin ehl-i imān
- 1648 Bende var ḡaḡḡuñ ben acıram saña
Küfrile gitmek revā görmem saña
- 1649 Ol melik ‘arz it baña ĩmānı dir
Zaḡm-ı uḡrāya uram dermānı dir
- 1650 Aña telḡin itdi ĩmānı hemān
Geldi ĩslāma melik buldı emān
- 65a 1651 Faḡr-ı ‘ālem ol resūl-i kā’ınāt⁵²⁴
Rūḡ-ı pāk-i Muṡṡafāya vir ṡal’āt
- 1652 Oḡuyanı diñleyeni yazanı⁵²⁵
Yarlıḡa raḡmetlerle yā Ğanī

1645 söze: D sözimi/ rām olur mısın: D kıılır mısın/Ol sebeble; D Anuñıla

⁵²³ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1646 Ol didi: A *ṡāh ider yok ‘aqluñña aṡlā sözüm/-*: D kim/‘aqluñña: B, C, D, E ‘aqluñña/yok durur: B yokdurır; C, D yokdur; E yok/-: C bir/sözüm: B sözim; E aṡlā sözüm/dirseñ: A, C disen; B, E dirsens; D disin/tütaram: A tütam; E iderem/-: A ey/gözüm: B, D, E gözüm

1647 Didi: B, C İtdi; E *İtdi istersen selāmet dü cihān/uḡrāda*: B ey ṡāḡım; C ṡāḡım/müsülmān: A, C, D müsülmān; E *Ol ĩmān ehli bulasın tā emān/olasın*: B, C olasan

1648 var ḡaḡḡuñ: A ḡaḡḡın var; B, C, E var ḡaḡḡuñ; D vardur ḡaḡın/ben acıram: D acıram; E acıram ben/gitmek: A, C, D gitme

1649 melik: B, C, E melik/it: E eyle/baña: E dir/ĩmānı: A ĩmān/dir: E siz/Zaḡm-ı; B Nezm-i/uram: A, D, E ur ol; B olan/dir: E siz

1650 telḡin: A telḡin/itdi: D etdiler/ĩmānı hemān: B, C ĩmān-ı emān/melik: B, C, E melik/emān: A, B ĩmān; C eymān

1651 Rūḡ-ı pāk-i Muṡṡafāya: A Rūḡ u bāk-i Muṡṡafāya

⁵²⁴ Bu beyit B nüshasında okunmuyor. Bundan önceki okunmayan beyit A nüshasında yok.

1652 diñleyeni: B diñlieni

⁵²⁵ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

Melik Reyryān fevt olup Yūsuf pādīshāh olup Zelīḥa yolına geldügidür.⁵²⁶

- 1653 Aḥmedī sen vir Zelīḥādan ḥaber
Söyle bize ‘ışk-ı sevdādan ḥaber
- 1654 Yūsufuñ ‘ışkı aña zor eyledi
‘Äleme sulṭān iken ḥor eyledi
- 1655 ‘Işk iki dürlüdür ideyim beyān⁵²⁷
Ḥişşe al andan eyā ‘aqlı olan
- 1656 Ol ḥaḳīḳī ‘ışk rızā-yı Bāridür
Bil mecāzī sevgü nefsuñ kārīdur
- 1657 Eyleyen maḥlūkı nefis içün ḥalīl
‘Işk-ı maḥlūk itdürür āḥir zelīl
- 1658 Ḥālīḳa ‘āşık olup ‘ışkına yan⁵²⁸
Her dü ‘ālem içre görmezsın ziyān
- 1659 ‘Işk-ı Ḥaḳdan idelüm bir şemme rāz⁵²⁹
Bunda kıl yarın idesın Ḥaḳka nāz
- 1660 Her rızāsında bulın ‘ışkıla sen
Ḥālīḳa ‘āşık bu durur kıl ḥasen

⁵²⁶ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. olup: A olub; D *Mālik Reyryān fevt olinca Ḥazret-i Yūsuf şāh oldu./Zelīḥā*: A Zelḥā/yolına: A yoluna/geldügidür: A geldigidir

1653 sen vir: E söyle/Zelīḥādan: A Zelīḥādan; B, D Züleyḥādan; D Zeleyḥādan/ḥaber: A ḥaber/ Söyle bize: E Yene vir ol/‘ışk-ı: C ‘ışk

1654 zor: A, C zor; B, C zor; E şor/‘Äleme: C ‘Älemi/sulṭān iken: A, B sulṭānıken/ḥor: A, E ḥor

⁵²⁷ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1656 nefsuñ: E nefsiñ

1657 Eyleyen: A, B, C, D Eyledi; E *Nefs içün maḥlūkı idenler ḥalīl*/nefis içün: A nefsi cün; B, C, D nefsiçün/ḥalīl: A ḥalīl/‘Işk-ı maḥlūk: A ‘Äşık maḥlūk/itdürür: A, B, C, D eyledi/āḥir: A, B, C, D anı/zelīl: A zelīl

1658 Ḥālīḳa: A Ḥālīḳa; C Ḥālīḳına/olup: A olub; C, E ol/-: E Aḥmed/‘ışkına: C ‘aşkına; E ‘ışka/ içre: A icre/görmezsın: D, E görmezsın

⁵²⁸ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1659 idesın: E idesın

⁵²⁹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1660 rızāsında: C rızāsına/bulın: A, D bulun; C, D, E bulun/Ḥālīḳa: A Ḥālīḳa/bu durur: A, D, E budur: B budurır/kıl: A, D, E kıl ol

- 1661 ‘Āşıkına fānide virür cefā⁵³⁰
Āhıretde itdürür zevk u şafā
- 1662 ‘Işıkına göre bulur ‘āşık sitem
Fānide görmelidür derd ü elem
- 1663 ‘Āşık-ı Hakkıñ birin göster baña⁵³¹
Kim meşekkat irmemiş ola aña
- 65b 1664 ‘Işık-ı Hakkı enbiyālar buldılar
Dīn yolında bunca miñnet gördiler
- 1665 Eylemişdi anları ‘ışık isti‘āb⁵³²
Her kazā işi bilürlerdi şevāb
- 1666 ‘Işıkñ ol cüz’ine irdi etkiyā
Ol sebebdan anlar oldu evliyā
- 1667 Bizlerñ ‘ışık rızāsın gözlemek⁵³³
Hakkā varan yolu dā’im izlemek
- 1668 İsterüz senden eyā Perverdgār
Vir rızāñı ‘ışık-ı gāfletten uyar
- 1669 Çün Zeliḥāya talākı virdi şāh⁵³⁴
Var baña lāyık degülsin didi şāh

1661 virür: E eyler/Āhıretde: C Acırında/itdürür: B itdirir

⁵³⁰ Buradaki üç beyit A ve D nüshalarında yok.

1662 göre: E gör kim/Fānide: E Fānisinde/görmelidür: B görmelidir; E ol görür

1663 Hakkıñ: E Hakkı/göster: B göstür

⁵³¹ Bu beyit C nüshasında da yok. B nüshasında tam akunamıyor.

1664 Hakkı: C Hakkı/yolında: A, D *Evliyālar sırı vākıf oldılar*; C yolına

1665 isti‘āb: B, C, E isti‘āb/bilürlerdi: B billürlerdi; C bulurlardı

⁵³² Buradaki iki beyit A ve D nüshalarında yok.

1666 ‘Işıkñ: B, E ‘Işkın; C ‘Işıkñ/etkiyā: B, C evliyā/anlar oldu: B oldu cümle

1667 Bizlerñ: B Bizleriñ; C, D, E Bizlerin/‘ışık: E ‘ışık/varan: E varuz/yolu: E bunı/dā’im: E dāyim

⁵³³ Bu beyit A nüshasında yok.

1668 İsterüz: A Dilerüz/Perverdgār: A Berverdigār; B, C, D Perverdigār/Vir rızāñı: A Ver rıṣāña; B Vir rıṣāñan; C, D, E Vir rızāña

1669 Çün: A Cün/Zeliḥāya: A Zeliḥāya; C Züleyḥāya; D Zeleyḥāya/talākı: E talākın/degülsin: A, C, D degilsin; E degilmisin

⁵³⁴ Bu beyit B nüshasında okunmuyor. B nüshasında bundan sonra okunamayan beyit A nüshasında yok.

- 1670 Varup ol bir hānede mekş eyledi
Yūsufuñ ol şüretin naķş eyledi
- 1671 Baķa tūrurđı añā leyl ü nehār⁵³⁵
Gözlerinüñ yaşı olurđı puñār
- 1672 ‘Işķ ucından rāḥatı bulmazdı ol
‘Ār iderđi taşraya varmazdı ol
- 1673 Dirdi ben aḥvālümü şüm eyledüm
‘Işķ odına kendümi müm eyledüm
- 1674 Kılmadı bir kimse böyle şây-ı ‘ışķ
Bencileyin böyle bir rüsvây-ı ‘ışķ
- 1675 Şây olındum ‘āleme bu ‘ışķıla⁵³⁶
Bulmadum germiyyeti ‘uşşākıla
- 66a 1676 Bāri şây oldum murād alsam idi
Vuşlat-ı yārıla dād alsam idi
- 1677 Āteş-i ‘ışķına yandurdum teni⁵³⁷
Hiç su’āl itmez o dildārum beni

1670 Varup: A, B, C Varub; E Vardı/mekş: E ‘aks/Yūsufuñ ol şüretin: B, C Şüretini Yūsufuñ; D Yūsufuñ şüreteni; E Yūsufuñ şüretini

1671 Baķa tūrurđı: A Baķa tūrardı; C Ayağa tūrur/Gözlerinüñ: A, E Gözlerinden/yaşı olurđı: A aķıdur yaşı; E yaşını itmiş/puñār: A, E buñār

⁵³⁵ Bu beyit B nüshasında yok.

1672 ucından: A, C ucundan

1673 aḥvālümü: A, B, C, E aḥvālimi; D aḥvāleme/eyledüm: A, B, D, E eyledim/‘Işķ odına: A, D ‘Işķ oduna; B, C, E Şem‘-i ‘ışķa/kendümi: A, B, C, D, E kendimi/eyledüm: A, B, D, E eyledim

1674 şây-ı ‘ışķ: A şāh ‘ışķ; D şāh-ı ‘ışķ/rüsvây-ı: B, C, E risvây-ı; D risvây u

1675 Şây olındum: A Şây olundı; B Şây olındım; C Şâyı olındum/bu ‘ışķıla: B ‘ışķıla ben/Bulmadum: A, B Bulmadım/germiyyeti; B ger münneti; C kerāmeti/‘uşşākıla; B ‘uşşākıla ben

⁵³⁶ Bu beyit D ve E nüshalarında yok.

1676 şây oldum: A şây olundım; B, E şây oldım; D şāh oldım/murād alsam: A meram olsam; C murādum alsam; D mürām olsam; E merām almasam/idi: B didi/dād alsam: A ķam olsam/idi: B didi

1677 Āteş-i: D Ataş-ı/yandurdum: B, D yandırdım/Hiç: C Hic/o: A ol; D bu/dildārum: A, B, C, D dildārım

⁵³⁷ Bu beyit E nüshasında yok.

- 1678 Kāndil-i ‘ışķında olmışam fetīl
Ağlamaķdan gözleri kıldum ‘alīl
- 1679 Çünkü aldurdum ben ol dildārumı⁵³⁸
N’eylerem şimden girü bu varımı
- 1680 Yūsufı her kim diyerse gūşuma
Vireyim mālī ben ol sırdaşuma
- 1681 Gelse biri Yūsufı gördüm dise
Yā birinden ben anı şordum dise
- 1682 Virür aña avucıla sīm ü zer
Kim virüpdür baña Yūsufdan haber
- 1683 Ol melik Reyyān vefāt itdi meger⁵³⁹
Virdiler Zelhāya mevtinden haber
- 1684 Ol didi varsun baña nāfi‘ degül
Yūsufum sağ olsun ol māni‘ degül
- 1685 Geldi biri didi Yūsuf oldu şāh
Tahta giçdi Mışra oldu pādīşāh

1678 Kāndīl-i ‘ışķında: B Kāndīl-i ‘ışķa ben; D Kāndīle ‘ışķından; E Kāndīl-i ‘ışķ içre/olmışam: E olmışdı/fetīl: A fetil; B, C, D fetil/gözleri: A gözlerim/kıldum: A, E oldu; B, D kıldım; C kıdım

1679 aldurdum ben: A, D aldurdım ben; B almadım ben; C ben aldurdum/dildārumı: A, B dildārımı; C ol dārımı; D dildāramı/N’eylerem: A *İstemem dağı bu dünyā varım*, D N’eylerim/girü: C giri/bu: B ben/ varımı: B, C, D varımı

⁵³⁸ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

1680 diyerse: C diyirse/gūşuma: A, B, D gūşıma; C gūşama/Vireyim: D Vireyem/mālī ben: C hālīmi/sırdaşuma: A, B, C, D sırdaşıma

1681 Gelse: E Aña/gördüm: B, D, E gördim/birinden: B, C birisinden; E biri senden/ben: B, C, E -/şordum: B, D, E şordım

1682 Virür aña avucıla: Avucıla virür aña; B Virür aña avıcıla; E Virür aña avıcıya/sīm ü zer: A sīm-i zer; B sīm ü zer; C sīm ü zer/virüpdür: A virübdür; B *Kim baña virdi Yūsufımdan haber*, C, E *Kim baña virdi Yūsufımdan haber*, D *Kem baña virdi Yūsufımdan haber*/haber: A haber

1683 melik: C, E melik/Reyyān: D Reyyāna/Virdiler: A Verdiler/Zelhāya: A Zelhāya/haber: A haber

⁵³⁹ B nüshasında buradaki iki beyit okunmuyor.

1684 Ol didi: E Didı/varsun: A, C, D, E varsın/-: E ol/baňa: A melik/degül: A, C, D, E degil/Yūsufum: D Yūsufım/degül: A, C, D, E degil

1685 giçdi: A gecdi; C gicdi; D geçdi

- 1686 Çün yetürdüñ sen bu aḥbārı baña⁵⁴⁰
Cümleten ʿālem şabāş olsun baña
- 1687 Virdi aña hep qaravaşlarını
Cümle mālıyla perīveşlerini
- 1688 Hızmetiyçün koydı iki cāriye
Ṭākatı yok hızmetine yaraya
- 1689 Çünki aldurdum dir ol dildārumı⁵⁴¹
N'eylerem şimden girü ben varımı
- 66b 1690 Qaldı iki cāriyesiyle бүti
Qor öñine бүti görüñ nefreti
- 1691 Didi bunca yıl saña ben taparam
Maʿbudum diyü ayağüñ öperem
- 1692 Sen işitmedüñ benüm bu zārumı
Virmedüñ sen hiç benüm murādumı
- 1693 Bunca yıllardur beni güldürmedüñ
Ol vişāl-i Yūsufa irdürmedüñ

1686 yetürdüñ: E yetürüñ/şābāş: E şabāş

⁵⁴⁰ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1687 hep: A, C heb/qaravaşlarını: D qarravaşlarını/mālıyla: B, C, D mālıla/perīveşlerini: B pīriveşlerini; D perīveslerini

1688 Hızmetiyçün: B, C, E Hızmetine/iki: B ikki/hızmetine: D hızmetine/yaraya: A, B, C, D yarıya

1689 dildārumı: E dildārımı/varımı: E varımı

⁵⁴¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1690 iki: B ikki/cāriyesiyle: A, D cāriye ile/bүti: B, C, D, E pүti/Qor: A Qoydı/öñine: A, C, D, E öñüne; B öñinde/bүti görüñ: A gör andan; B pүti görür; C, D pүti görüñ; E pütini gör

1691 taparam: A taparım; B taparam/Maʿbudum: B, D Maʿbūdım/diyü: E deyü/ayağüñ: A, B, D, E ayağın; C ayağüñ/öperem: A, D öperim

1692 işitmedüñ: A, B, C, D, E işitmedin/benüm: B, C benim/bu zārumı: A, D bu zārımı: B feryādımı; C, E giryānımı/Virmedüñ: A Vermedin; B, C, D, E Virmedin/sen: A, D -/hiç benüm: A hiç nefes; B hiç benim; C hic benim/benüm; D hiç nefis; E bir nefes/murādumı: A, B murādımı; C, E merāmımı; D murādamı

1693 yıllardur: A, D, E yıllarda; B yıllardır/güldürmedüñ: A, C, D, E güldürmedin; B güldirmedin/irdürmedüñ: A, C, E irdürmedin; B, D irdirmedin

- 1694 Virmedün bu derdüme devâyı sen
Oldum âhîr ʿışkınuñ rüsvâyı ben
- 1695 Var dağı tapmam saña şimden girü
Arayam maʿbūdumı sen var yüri
- 1696 Kırdı ol бүti cevâhirlerini⁵⁴²
Virdi iki câriyeye anları
- 1697 Çünkü бүti kıldı Zelha târ u mâr⁵⁴³
Eyledi aña hidâyet Girdgâr
- 1698 Didi var bir hizmetüm siz bitürün
Yüsufün yolına beni götürün
- 1699 Gözedün taşraya varınca anı
İletün rāhına ol görsün beni
- 1700 Ol beni şormaz ben anı arayım
Belki bu derdüme dermân urayım
- 1701 Ol göre şâyed benüm giryānumı⁵⁴⁴
Belki kıla derdüme dermānumı

1694 Virmedün: A, B, C, D, E Virmedin/derdüme: A, B, C, D, E derdime/devâyı: A revâyı; B, C dermānı/Oldum: B, D, E Oldım/âhîr: B -/ʿışkınuñ: A, B, C, E ʿışkınuñ/rüsvâyı: B risvâyı; D rişvâyı; E risvâsı/ben: A, E sen

1695 tapmam: A tabmam; E tayam/girü: B, C, D giri/Arayam: A, C, D Arayım/maʿbūdumı: B, D, E maʿbūdumı; C maʿbūdı/yüri: A, C yiri; E yürü

1696 бүti: B, C, D püti/cevâhirlerini: C cevâherlerini/iki câriyeye: A, D ol câriyesine; E iki câriyesine/anları: E anı

⁵⁴² Bu beyit B nüshasında tam okunamıyor.

1697 бүti: C püti/kıldı: C kıdı; E itdi/Girdgâr: C Girdigâr

⁵⁴³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok. B nüshasında okunamıyor.

1698 var bir: E vardır/hizmetüm: A, B, C hizmetim; D hizmet; E hizmet işim/siz: A, D, E -/ bitürün: B, E bitürin; C bitürün; D bitürin/Yüsufün: B Yüsufün/yolına: A, C yoluna/beni: A benü/ götürün: B, D götürin; C götürün; E götürün

1699 Gözedün: A, B, C, D, E Gözedin/taşraya: B, C taşra/-: B, C siz/İletün: A, B, C, D, E İletin/rāhına: A yoluna; E yolına/görsün: B, E görsin

1700 şormaz: A şomaz/ben anı: C, E anı ben; D anı/derdüme: A, B, C, E derdime; D derdimün/dermân: D dermānını

1701 göre: A gör/şâyed: A, C şâyet/benüm: B, C benim/giryānumı: A, B, C, E giryānımı/ derdüme: A derdimün; B, C derdimin; E derdime/dermānumı: E dermānımı; E dermānını

⁵⁴⁴ Bu beyit D nüshasında yok. Önceki beyitle karıştırılmış.

- 67a 1702 Ol baña rü 'yām içinde söyledi⁵⁴⁵
Mışra şāham gel seni alam didi
- 1703 Bu sözile terk-i evṭān olmuşam
Āteş-i 'ışkıla vīrān olmuşam
- 1704 Ben bu gün rāhına anuñ varayım
Ḥālūmi 'arz kılub(an) yalvarayım
- 1705 Ḥākim olmuş merḥamet kılup baқа
Gördüğüm ol vāķı' a şāyed çıқа
- 1706 Şāh olanlar sâ 'ili boş yollamaz⁵⁴⁶
Ol kılur iḥsānı me 'yūs eylemez
- 1707 Gördiler küs-i süvārī çalınur
Şāh süvār olmuş münādī çağırur
- 1708 Cāriyeler Ol Zeliḥāyı alır⁵⁴⁷
Yūsufuñ ol rāhına varup tırur
- 1709 Kōrlar anı bir yüce yir üstine⁵⁴⁸
Tā şadāsı ire Yūsuf dostına

1702 baña: C benim/içinde: A icinde/söyledi: B, C söylemiş/şāham. A, C, D şāhım/gel seni alam: A, E aluram seni; D gel sizi alam/didi: B, C dimiş

⁵⁴⁵ B nüshasında beytin ilk iki kelimesi okunmuyor.

1703 terk-i evṭān: B, C 'ışқа tālān/Āteş-i 'ışkıla: B Bu yüzile; C, E Bu sözile; D Ataş-ı 'ışkıla/vīrān: A vīrān; B terk-i ūṭān; C terk-i evṭān; E 'ışқа tālān

1704 anuñ: B, C, E anıñ/Ḥālūmi: A, B, C, E Ḥālīmi; D Ḥālemi/'arz: A, B, C, E 'arza/kıluban: A, B, C, E kılub; D kılup/yalvarayım: B yarvalayım

1705 olmuş: E olmuşdur/merḥamet kılup: A, B, C merḥamet kılub; D merḥamet kılur; E baña şāyed/Gördüğüm: B, C, D, E Gördüğim/vāķı' a: C vāķa' a/şāyed: A, C, D şāyet; B gāyet

1706 Şāh olanlar: E Şād olan/sā 'ili: E sāyirleri/me 'yūs: C me 'yūs; E *İder iḥsān anı me 'yūs eylemez/eylemez*: C ĩlemez

⁵⁴⁶ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1707 küs-i süvārī: A künile küsi: B kevs-i süvārī; C göz borı/çalınur: A calınur/Şāh: A Sāh/süvār: A sevār/olmuş: A, D, E oldu/münādī: A, D çavışlar/çağırur: A çağırur; C çağurur

1708 Cāriyeler: B Cāriyeler/Zeliḥāyı: A Zeliḥāyı: B Züleyḥāyı; D Zeleyḥāyı/-: B ol dem/rāhına: A yoluna/varup: A, B, C, E varub

⁵⁴⁷ D nüshasında beytin ikinci mısraı yerine iki beyit sonraki beytin ikinci mısraı yazılmış.

1709 Kōrlar anı: C Kōdılar anı; D Kōydılar anı; E Anı kōrlar/bir: A -/yir: E bir/üstine: A, C üstüne/dostına: A, C dostuna

⁵⁴⁸ B nüshasında buradaki iki beyit okunamıyor.

- 1710 Oturur anda bunı fikr iderek⁵⁴⁹
Yūsufuñ Teñrisi haq olmağ gerek
- 1711 K̄ul iken Yūsufı sultān eyledi
‘Ālemi h̄ükmine fermān eyledi
- 1712 Gör beni sultāniken oldum haq̄ir
Gitdi cāh u salṭanat qaldum faq̄ir
- 1713 Didiler Yūsuf yakın irdi saña
Bir cevābuñ var ise söyle aña
- 67b 1714 Ol nidā kıldı ki şādıq k̄ul olan
Nefse uymayup başı devlet bulan
- 1715 Nefsine uyan ‘aziz iken zelil
H̄or olur menfūr olur gözden ‘alil
- 1716 Gūşe-i miḥnetde olmışam esir
H̄akim olanlar gerek ola ḥabir
- 1717 Devleti virdi saña Rabbü’l-kerim
Ol bu aḥvāl ü diger güne H̄akim
- 1718 Bilmedi Yūsuf anı varuñ didi
Bu n’içün feryād ider şoruñ didi

1710 bu: A bunı/fikri: A fikr

⁵⁴⁹ Bu beyit D nüshasında yok.

1711 K̄ul iken: C, E K̄uliken/eyledi: C ĩledi/‘Ālemi: D ‘Āleme/h̄ükmine: A, B, D h̄ükmüne

1712 oldum: B, D, E oldım/cāh u: A ḥāh u/qaldum: B, E oldım; C ol dem; D qaldım

1713 cevābuñ: A, B, C, D, E cevābın/var ise: A, C, E varısa; D varsa/söyle: A, C, E eyle

1714 uymayup: A, B, C, E uymayub/başı: A başı; C bādişā

1715 Nefsine: A, D Nefse/uyan: A, D uyanlar/‘aziz iken: A, D ‘aziziken/H̄or: A H̄or/olur: A olub; D olup/menfūr: C mağrūr/olur: A olub; E -/gözden: E gözlerden

1716 miḥnetde: E miḥnete/gerek ola: A, D olur derde/ḥabir: D ḥabir

1717 A *Devlet-i dāreynūñ artursın Kerim*/aḥvāl ü diger güne: A, B, D, E aḥvāl-i diger güne; C aḥvālī diler güne

1718 Bilmedi Yūsuf anı: A Yūsuf anı bilmedi; E Bildi Yūsuf anı/varuñ: A, B, C, D, E varın/-: E kim/şoruñ: B, C, E şorun; D şorıñ

- 1719 Vardı kullar Zelhaya didi size⁵⁵⁰
Kim ta' addî eylemiş söyle bize
- 1720 Ol didi şâh atınuñ licâmını
Tutmayınca söylemem aḥvâlümü
- 1721 İşidür Yūsuf aña toğrı gider
Atınuñ licâmını teslîm ider
- 1722 Tutdı Zelhâ dir bu şâhuñ atı mı
Şeh-süvârı Mışruñ ol sulṭânı mı
- 1723 Yūsuf iytdi ' arz-ı ḥâl it diñleyem
Söyle aḥvâlün Mısır sulṭanıyam
- 1724 Yūsuf anı tanımadı ol zamân
Söyle kim dir eylemiş saña yaman
- 1725 Ol didi ğadr olıcak bir kişiye
Ol gerek er ola eger dişiye
- 68a 1726 Dâd içün mazlûm olan şâha varur
Ol kişiden şâh anuñ dâdın alur
- 1727 Şâh idince ğadri kime varayım
Dâd içün varup kime yalvarayım

1719 -: E ol/Zelhaya: C Zelhayı; E Zelîhâya/size: E -/ta' addî: C, D ta' adâ; E *Saña kimdendür ta' addî söyledi*/söyle: A, D şöyle

⁵⁵⁰ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1720 -: E tâ/atınuñ: B, C atınuñ; E atın/licâmını: A licâmeti; B, D lüccâmını; C lüḥâmını/ Tutmayınca: B Tutmayınca/aḥvâlümü: A, B, C, D, E aḥvâlimi

1721 İşidür: B İşidir/Atınuñ: A, B, C, E Atınuñ/licâmını: B, D lüccâmını; C lüḥâmını/teslîm: D teslim

1722 Zelhâ: B, C, D, E Zelhâ/dir: B, C, D didi/bu: B-/şâhuñ: A, B, E şâhın; C şâhın; D şâh/Şeh-süvârı: B, C, E Şeh-süvârın/Mışruñ: A, B, C, D, E Mısrın/sulṭânı mı: E sulṭânatı

1723 ' arz-ı ḥâl: A, B ' arz u ḥâl/diñleyem: A, B diñliyem; C, D diñleyim; E diñlerem/aḥvâlün: A, B, C, D, E aḥvâlin/Mısır: C Mısrın; D Maşır

1724 tanımadı: B tanumazdı; C tanumadı; E *Tanımazdı Zelhâ olmışdı beşâr*/Söyle kim dir: B Söyle kim; C Söyledi kim; E *Dir Yūsuf kim eylemiş aña zarar*/yaman: B ziyân

1725 ğadr olıcak: A ğadrolıcak; B ğadr iricek; C ğadir irecek; E ' özr olıcak/kişiye: E kimseye/er: C erden; E *Ol gidüb ḥākime gerek söyleye*/ola: A olsun/eger: B yâhud; C ya; D gerek/dişiye: A dişe

1726 içün: A içün/anuñ: B, C, E anıñ

1727 ğadri: E ' özri/varayım: A, E varalım/varup: A, B, C, E varub/yalvarayım: A, E yalvaralım; B yarvalayım; D yalvarayam

- 1728 Sen baña itdün cefâlar ey ‘azîz
Kim bizüm ider aramuzı temiz
- 1729 Ben Zelîhâyam aramazsın beni ⁵⁵¹
Şimdi kocaldum tanumazsın beni
- 1730 Baña senden irdi ‘ışkuñ şerbeti ⁵⁵²
Nüş ideli gitmez oldu lezzeti
- 1731 Dün ü gün senden hayâlüm yarıman ⁵⁵³
Bilmedün n’idem bu yâr-i zârı sen
- 1732 Yedi yıl senünle oldu şöhetüm
Âteş-i ‘ışkuñla oldu ülfetüm
- 1733 Hüb bilürsin hâlümi ne söyleyim
Ben saña senden şikâyet eyleyim
- 1734 Bu ‘ışk odı geliştirdi baña senden ⁵⁵⁴
Bu zahmetler irişdi baña senden
- 1735 Senün ‘ışkuñ ayırdı beni ilden ⁵⁵⁵
Ferâgat bulmadum ben derd-i dilden

1728 baña: E bağa/itdün: A, D itdin; B itdin; E andan/ey: A iy/bizüm: A, B, C, D, E bizim/ider aramuzı: A ider aramızı; B da‘vâmızı eyler; C da‘vâmızı ide; E aramızı eyler

1729 Zelîhâyam: D Zeleyhâyam/aramazsın: D aramazsan/Ben kocaldum: A Ben kocaldım; D Pîrî zen oldım; E Pîre zen oldım/tanumazsın: A tanımazsın; D tanımazsan

⁵⁵¹ Bu beyit B ve C nüshalarında yok. D ve E nüshalarında bir beyit sonra.

1730 Baña senden irdi: B Baña irdi senden; D Senden irdi baña/‘ışkuñ: B, D ‘ışkın; C, E ‘ışkıñ/ Nüş: B, C, D Nüşı/ideli: B, D kıldım; E kıldum/lezzeti: D lezzeti

⁵⁵² Bu iki beyit A nüshasında yok.

1731 Dün ü gün: B, C Dün-i gün/hayâlüm: B, C hayâlim/Bilmedün: B, C Bilmedin

⁵⁵³ Bu beyit D ve E nüshalarında da yok.

1732 Yedi: A, C Yidi; B, D Yeddi/oldı senünle: A, D senünle oldu; B, C, E oldu seniñle/şoşbetüm: A, C, E şoşbetim; B, D şoşbete/Âteş-i ‘ışkuñla: A, C Âteş-i ‘ışkıñla: B, E Âteş-i ‘ışkıla; D Ataş-ı ‘ışkıñla/oldı: B oldım/ülfetüm: A, E ülfetim; B ülfete; D ülfeti

1733 Hüb: C Çüb/bilürsin: B, C, E bilürsen/hâlümi: A, B, C, E hâlîmi; D hâlîme/Ben: D Sen/saña: D baña/eyleyim: E ideyim

1734 ‘ışk: E ‘ışkdan/odı: E özi/geliştirdi: B tıtuşdı; C gelmişdür; D geliştirdi; E irdi

⁵⁵⁴ B nüshasında tam okunamayan bu iki beytin vezni farklı. (Mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün fe‘ ulün)

1735 ‘ışkuñ: A ‘ışkın; C, D ‘ışkıñ/ayırdı: D irdi/Ferâgat: D Firâgat/bulmadum: A, D bulmadım/ ben: C bu/derd-i dilden: A, C, D derd ü dilden

⁵⁵⁵ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

- 1736 Tâc u tahtum mâl u mülküm varı hep⁵⁵⁶
Yoluña kıldum fedâ anları hep
- 1737 Yandurup ‘ışkuñ beni kül eyledi
Âb-ı ‘ışkuñ dîdeme yol eyledi
- 1738 Cûş idüp gözlerümi kıldı ‘alîl⁵⁵⁷
Koydı zulmetde beni itdi zelîl
- 68b 1739 Bunca yıllardur senüñ meftûnuñam⁵⁵⁸
‘Âşık-ı zâram senüñ mecnûnuñam
- 1740 Ben senüñ hüznüñle giryân olmışam
Tâbe-i ‘ışkuñda biryân olmışam
- 1741 Benüm bu derdüme dâd itmedüñ hiç⁵⁵⁹
Ki bir lahza beni şâd itmedüñ hiç
- 1742 Kândil-i ‘ışkuñda olmışam fetîl
Şem‘-i ‘ışkuñ yandururam bunca yıl

1736 Tâc u tahtum: A Kendi bahtım; B, C Tâc u tahtım; D Gitdi bahtım/mâl u mülküm: A, B, D mâl-ı mülkim; D mâl u mülkim/varı: D vara/hep: A, B, C heb/Yoluña: B, C Yoluña/kıldum: A, B, D kıldım/fedâ: B, C, D fidâ/hep: A, B, C heb

⁵⁵⁶ B nüshasında beytin ilk kelimesi okunmuyor.

1737 Yandurup: A, C Yandurub; B Yandırub/‘ışkuñ: A, B, D ‘ışkın; C, E ‘ışkıñ/Âb-ı ‘ışkuñ: A *Kör idüb sulţāniken hor eyledi*; B, C Âb u ‘ışkıñ; D *Gör ider sulţāniken hor eyledi*; E Eyü ‘ışkıñ/ dîdeme: E dîdemi/yol: E kör

1738 Cûş: B, C Çûş/idüp: B, C, E idüb/gözlerümi: B, C, E gözlerimi/kıldı: C kıldum/zulmetde: C zalmetde/itdi: E kıldı

⁵⁵⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1739 senüñ: A, B seniñ/meftûnuñam: A, C meftûnınam; B, D meftûniyam/‘Âşık-ı zâram: D ‘Âşık-ı zârim/senüñ: B, C seniñ/mecnûnuñam: A, B mecnûnınam; C mecnûnunam; D mecnûniyam

⁵⁵⁸ Buradaki üç beyit E nüshasında yok.

1740 senüñ: B, C seniñ/hüznüñle: B, C hüznüñle; D hüznile/giryân: B, C veyrân/‘ışkuñda: A, C, D ‘ışkıñda; B ‘ışkınla/biryân: A, B, D büryân

1741 Benüm: B, C Benim/bu: B, C, D -/derdüme: A, B, C, D derdime/dâd itmedüñ: A dâd itmedin; B dermân itmedin/hiç: A hic; B, C, D sen/Ki bir lahza: B, C Beni bir dem/beni: B nefse; C nefis/şâd itmedüñ: A, B, C, D şâd itmedin/hiç: A hic; B, C, D sen

⁵⁵⁹ B ve C nüshalarında iki beyit sonra olan bu beytin vezni farklı. (Mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ülün)

1742 ‘ışkuñda: A, B, C, D, E ‘ışkıñda/fetîl: A fitil; D fetil; E kâtîl/‘ışkuñ: A, B, D ‘ışkın; C ‘ışkıñ; E *Yanaram şem‘ ile ben de bunca yıl* yandururam: A, B yandırırım; D yandırım

- 1743 Hiç benüm zâr-ı nihānum bilmedüñ⁵⁶⁰
Hālūme ašlā haberdâr olmaduñ
- 1744 Dād elüñden Yūsufum ey dādı tām
Virmedüñ sen ‘ākıbet baña merām
- 1745 Hālını kıldı hikāyet ağladı
Andaki halkuñ yüregın tağladı
- 1746 Yūsuf iytdi cümle ħarcuñ göreyim⁵⁶¹
Her ne deñlü māl dilerseñ vireyim
- 1747 Ol Zeliḥā dir ki mālı n’eylerem
Ben senüñ ancağ vişālüñ dilerem
- 1748 Şāh olupsın vir murādumı baña⁵⁶²
Yoksa rencümi ħelāl itmem saña
- 1749 Şāh öninden isteyü gelmiş gedā⁵⁶³
Şāh olanuñ ‘ādeti luṭf u ‘aṭā
- 1750 Şeh-süvārum sen beni gönderme boş⁵⁶⁴
Vir murādum kıl benüm göñlümi ħoş

1743 Hiç: C Hic/benüm: B, C benim/nihānum: A, B, C, D nihānım/bilmedüñ: A, B, C, D bilmedin/Hālūme: A, B, C, D Hālīme/ašlā: B, C bir dem/olmaduñ: A, B, C, D olmadın

⁵⁶⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

1744 elüñden: A, B, C, D elinden; E ilüñden/Yūsufum: D, E Yūsufım/ey: B, C, D iy/dādı tām: D dād u dād; E zâr-ı tām/Virmedüñ: A, B, C, D, E Virmedin/merām: D murād

1745 Hālını: E Hāleti/kıldı: B itdi; C *Hālını şikāyet eyle ağladı*/hikāyet: B, E şikāyet/halkuñ: A, B, C, E halkın; C halkıñ

1746 Yūsuf iytdi: A, B, C, D Yūsuf itdi; E İtdi Yūsuf/cümle: B -/ħarcuñ: A, B, C, D, E ħarcın/dilerseñ: A dilersen; B, C, D, E dilersen

⁵⁶¹ B nüshasında buradaki iki beyit tam okunmuyor.

1747 Zeliḥā: B, D Züleyhā/senüñ: B, C, E seniñ/ancağ: D ancağ/vişālüñ: A, B, C, D, E vişālin

1748 Şāh olupsın: A Yā Yūsufum; C Şāh olupsın; D, E Şāh olupsun/murādumı: A merāmımı; B, C, E murādımı; D murādımı/rencümi: A, B, C, D, E rencimi

⁵⁶² Bu beyit D nüshasında üç beyit sonra.

1749 Şāh öninden: C Şāh önünde; D Şāh olındun; E Şāh olandan/olanuñ: B, C olanıñ; D, E olanın

⁵⁶³ Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

1750 Şeh-süvārum: B, C Şeh-süvārım; C Şāh-süvārım; E Şāh-süverim/gönderme: B gönderme; C, C göndürme/murādum: C, D, E murādım/benüm: C benim; E betüm/göñlümi: C göñlimi/ħoş: C cüş

⁵⁶⁴ B nüshasında beytin birinci mısraı tam okunmuyor. İkinci mısra hiç okunmuyor.

- 69a 1751 Al beni bir zevcelik ad eyle sen
Cism-i vîrânımı âbâd eyle sen
- 1752 Yûsuf iytdi olmsın koca karı
Dağı bundan şöña n'eylersin eri
- 1753 Bu söze incine Zelhâ dir aña
Eyledün kaçınç kocalığı baña
- 1754 Bâr-ı 'ışkuñ tenümi kıldı koca⁵⁶⁵
Cânıla qalbüm tüvânâdur nice
- 1755 Hep güzeller şâhı idi evvelüm
Bâr-ı 'ışkuñ âhîri бүkdi bilüm
- 1756 Tâzelikden sevmişem cânım seni
Ten qarınca hiç atar mı cân teni
- 1757 Ben senüñçün 'ömrümi zây eyledüm⁵⁶⁶
'İşkuñ ile kendümi şây eyledüm

1751 Al: E Ol/eyle: C ile/vîrânımı: B veyrânımı; C, D, E vîrânımı/âbâd: B âzâd/eyle sen: D kılasan
1752 olmsın: A olmsan; E olmasın/Dağı: A, D Şimdi/n'eylersin: B, D, E n'eylersen; C nîlersen/ eri:
E iri

1753 incine: B icindi; C incindi; D incitdi; E *Bu sözile Zelhâ incildi didi*/Zelhâ: A Zelhâ; B, C, D
Zelha/Eyledün: A Eyledi; B, C, D Eyledin; E *Oldıñ kocalığıma sebeb sen didi*/kocalığı kaçınç: A
kaçınca kocalığı; B koçalığı kaçınç; C kocalığı menhâ; D kocalığı meskine

1754 Bâr-ı 'ışkuñ: B Nâr-ı 'ışkın; C, E Bâr-ı 'ışkıñ/tenümi: B, C tenimi; E cismimi/qalbüm: B, C, E
qalbim/tüvânâdur: B, C, E tüvânâdır

⁵⁶⁵ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1755 Hep: A, C, D Heb/şâhı idi: A şâhıydım; D şâhı itdi/evvelüm: B, D evvelim/Bâr-ı 'ışkuñ: A Bâr-ı
'ışkıñla; B Bâr-ı 'ışk; C Âteş-i 'ışkıñ; D Bâr-ı 'ışkın; E Bâr-ı 'ışkıñ/âhîri бүkdi bilüm: A бүkölmişdi
bilim; B, D âhîri бүkdi bilim; C âhîr бүkdi bilim; E бүkdi bilim âhîrim

1756 Tâzelikden: B, C, D Tâzelikden; E *Cânıma cânân idinmişem seni*/cânım: A, B, C, D
cânım/qarınca: A karı olsa; B, D qalınca; C, E karı nice/hiç: A, C, D, E -/cân: A cânı/teni: A -; C, D, E
anı

1757 Ben senüñçün: B, C Ben seniñçün; E Senden ötri/'ömrümi: B, C, E 'ömrimi/eyledüm: B, E
eyledim; D itmişem/'İşkun ile: B 'İşkınla; D 'İşkıla; E 'İşkımla/kendümi: B, C, D kendimi; E
'ömrimi/zây: E zâr/eyledüm: B, E eyledim; D itmişem

⁵⁶⁶ Bu beyit A nüshasında yok. E nüshasında mısraların yeri değişik.

- 1758 Āteş-i ‘ışkuñ beni fevt eyledi⁵⁶⁷
Cismümi yaqdı beni fevt eyledi
- 1759 Daldı şol ‘ummān-ı ‘ışka bu tenüm⁵⁶⁸
Ṭākatüm qalmadı cevlaña benüm
- 1760 Qalmadı ‘ışkıla meydānum benüm⁵⁶⁹
Qalmadı meydāna devrānum benüm
- 1761 Yūsuf iytdi sen beni unıtmaduñ⁵⁷⁰
Benden ayrılalı ‘ışkı atmaduñ
- 1762 Ol didi kim cān unıdur mı teni⁵⁷¹
Nār-ı ‘ışkuñ bunca yıl yaqar beni
- 1763 Yūsuf iytdi nār-ı ‘ışkımdan nişān
İsterem göster anı eyle beyān
- 1764 Dir Zeliḥā tāziyāneñ vir baña⁵⁷²
Gösterem ol āteş-i ‘ışkımdan saña

1758 Āteş-i ‘ışkuñ: A Āteş-i ‘ışkın; C Āteş-i ‘ışkıñ; D Ataş-ı ‘ışkın/fevt: A füt; C kut/Cismümi: A Cismimi; C *Yandub cismimi fer tut eyledi*; D *Yandırıp çışmım fer fut eyledi*/fevt: A füt

⁵⁶⁷ Bu beyit B nüshasında tam okunmuyor. E nüshasında yok.

1759 şol: A ol; E -/‘ummān-ı ‘ışka: C baḥr-ı ‘ışka; D ‘ummāna ‘ışkı; E baḥr-ı ‘ışkıña/tenüm: A tenim; C, E cān u tenim/Ṭākatüm: A Ṭākatim; C *Qalmadı devrāna dermān ne benim*; D, E *Qalmadı devrāna dermānum benim*

⁵⁶⁸ Bu iki beyit B nüshasında yok.

1760 meydānum: A meydānım/devrānum: A devrānım

⁵⁶⁹ Bu beyit C, D ve E nüshalarında da yok.

1761 unıtmaduñ: A, E unutmadıñ; B, C, D unutmadın/‘ışkı: C ‘aşkı/atmaduñ: A atmadıñ; C, D atmadın; E itmedin

⁵⁷⁰ Bu beyit B nüshasında tam okunmuyor.

1763 kim: C *Ol didi hiç unuda mı cānān*; D, E hiç/cān: D, E ten/unıdur mı: A unudur mı/teni: D, E cānı/‘ışkuñ: A, C, D, E ‘ışkıñ

⁵⁷¹ Bu beyit B nüshasında yok.

1763 ‘ışkımdan: A, C, D, E ‘ışkımdan; B ‘ışkımda/nişān: C şān/göster: B, C, D göstür/anı: E baña/eyle: E olsun/beyān: A, E ‘ayān

1764 Dir Zeliḥā: A Dir Zeliḥā; C Zelḥa ider; D Dir Zileyḥā/tāziyāneñ: A, B tāziyānıñ; tāziyānıñ; C tāzubānıñ; D tāziyānıñ/Gösterem: A Göstereyim; B, C Göstürem; D Göstürim/ol: A ben/āteş-i ‘ışkımdan: A āteş-i ‘ışkımdan; B, C āteş-i ‘ışkı; D ataş-ı ‘ışkımdan

⁵⁷² Bu beyit E nüshasında yok.

- 1765 İnce zengiyle binerlerdi o dem⁵⁷³
Atı kâmcıyla sürerlerdi o dem
- 69b 1766 Virdi kâmcınıñ ucını tutdı ol
Ağzına yakın idüp âh itdi ol
- 1767 Çıkdı ağzından bir âteş ol zamân
Kâmcıyı yandurdu gördiler ‘ayân
- 1768 Atdı elinden Yusuf kâmcı şapın
Ol Zeliḥâ bildi anı atduğın
- 1769 Ol didi n’içün atarsın anı sen
Bislerem bunca senedür anı ben
- 1770 Yūsufum sensin bu ‘âlem içre er
Kanı yâ sende bu erlikden hüner
- 1771 Āteş-i ‘ışkuñ közinüñ ‘alevin
Taşrada bir laḥza tutmadı elüñ
- 1772 İçerümdedür senüñ ‘ışkuñ közi⁵⁷⁴
Yandurur cismümi gice gündüzi

1765 İnce: A, E Anca/zengiyle: D zenginle/binerlerdi: C bizerlerdi/Atı: E Anı

⁵⁷³ Bu beyit B nüshasında tam okunamıyor. A nüshasında bir beyit sonra ve mısraların yeri değişik.

1766 kâmcınıñ: A, D, E kâmcınıñ; B, C ol kâmcı/ucını: A, B, C, D ucunu/idüp: A, B, C, E idüp

1767 Çıkdı: A Çıkdı/âteş: A od; D atas/Kâmcıyı yandurdu: A *Yağdı kâmcınıñ kamu gördi ‘ayân*; B Kâmcıyı yandırdı; D Kâmcıyı yağdı; E Kâmcı yandurdu/gördiler: A, D kamu gördi

1768 Atdı: A *Atdı kâmcıyı Yūsuf elinden şapın*; E İtdi/elinden: E ilinden/şapın: E şapın/Zeliḥâ: A Zeliḥâ; B Züleyḥâ; D Zeleyḥâ/bildi: B gördi/anı: D anı/atduğın: A, B, E atduğın; C atduğun

1769 Ol didi: A Söyledi ol/atarsın: A atdıñ; B, E atarsan/Bislerem: C Pislerem; D Bislerim/ senedür: A yıl; B senedir

1770 Yūsufum: B, D Yūsufim/sensin: B, D, E sensen/bu ‘âlem: E cihân/içre: E içinde/er: C ins/ sende: A -; D senden/bu erlikden: A bu erlikde

1771 Āteş-i ‘ışkuñ: A *Gör bu ‘ışkuñ âteşinüñ ‘alavın*; B Āteş-i ‘ışkın; C, E Āteş-i ‘ışkuñ; D Atas-ı ‘ışkuñ/közinüñ: B közimiñ; C közüm; D közünün; E közinden/‘alevin: B ‘alevi; C ‘alavın; D ‘alevin/bir laḥza tutmadı: A tutmadım bir laḥza; D bir laḥza tutmadın/elüñ: A anıñ; B, C elin; D anı; E ilin

1772 İçerümdedür: A İcerimdedür; C, E İcerimdedür; D İçerimde/senüñ: A, C, E seniñ; D dursun/ ‘ışkuñ: A, C, E ‘ışkuñ/Yandurur: A Yağar ol/cismümi: A tenim; C cismimi; D çismim

⁵⁷⁴ Buradaki iki beyit B nüshasında yok.

1773 Gör ki ‘avratlıgumıla ben anı⁵⁷⁵
Bunca yıldur şaqlaram yaķar beni

1774 Āteş-i ‘ışķuñdur anı atma sen
İncinürem baña yazuķ itme sen

1775 Atduñ anı eyle bî-kes ķalsun ol⁵⁷⁶
Vir yirine ķoram anı ķursun ol

1776 Bunca yıllar eylemişüz ülfeti⁵⁷⁷
İstemem bir laķza andan fırķati

1777 Bislemişem ben anı buña degin⁵⁷⁸
Ķıymetini bilürem senden yegin

1778 Bunca yıllardur ben aña nökerem⁵⁷⁹
Gice gündüz zaķmetini ķekerem

1779 ‘Işķ odını yaķaram dindürmezem
‘Işķ ocağuñ āteşin söndürmezem

1773 ki: E bu/‘avratlıgumıla: C, E ‘avratlıgumıla; D ‘avratlıgıla/şaklaram: C şaklarım

⁵⁷⁵ Bu beyit A nüshasında da yok.

1774 Āteş-i ‘ışķuñdur: A Āteş-i ‘ışķından; B, E Āteş-i ‘ışķındır; C Āteş-i ‘ışķıñdur; D Ataş-ı ‘aşķuñdur/atma: A itme/İncinürem: A İncinireme; D İncinürem/aña yazuķ: A baña yazıķ; D, E yazuķ aña

1775 Atduñ: A *Atduñ ol bî-kes degül omı arar*; B Atma; C, D, E Atduñ/bî-kes: B bi-kes; D bey-kes/ķalsun: C ķalmış; E ķalsın/-: A, D baña/yirine: B, D, E yerine/ķoram: E ķoyam/anı: D -/ķursun ol: A ķurar; C, E ķursın ol

⁵⁷⁶ Bu beyit B nüshasında tam okunamıyor.

1776 yıllar: A yıllardur; D yallar/laķza: D laķza

⁵⁷⁷ Bu beyit B nüshasında yok.

1777 Bislemişem: C Pislemişem/ben anı: D anı ben/buña: C bu āna/degin: E rigin/Ķıymetini: B, C, D Ķımetini/yegin: C yigin; E igin

⁵⁷⁸ Bu beyit A nüshasında yok. B nüshasında bir beyit önce yazılmış. Silik çıktığından okunamadı.

1778 A *Ķırķ yıldur ben anı ķekerem*/zaķmetini: A zaķmeti ben/ķekerem: A ķekerem; D ķekerim

⁵⁷⁹ Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

1779 ‘Işķ odını yaķaram: A Yaķar ‘ışķıñ āteşi; C ‘Işķ odunu yaķaram; D ‘Aşķ odunu yaķaram/dindürmezem: A döndürmezem; B döndürmezim; C dindürmezem; D döndürmezem; E ndürmezem/‘Işķ ocağıñ: A, B, E ‘Işķ ocağın; C ‘Işķ ocağın; D ‘Aşķ ocağam/āteşin: A odunu; B, D ataşın/söndürmezem: B söndürmezem

- 1780 Sen beni ‘ışķa giriftār eyledüñ⁵⁸⁰
Gice gündüz işümi zār eyledüñ
- 1781 Zencir-i ‘ışķuñā itmişsin esīr⁵⁸¹
Gezdürürsin bunca yıldur yā emīr
- 1782 Ben daħı te’dīb-i ‘ışķı bulmadum
Ben ‘aceb āzāda lāyık olmadum
- 70a 1783 Gitdi ‘ömrüm sen baña yār olmaduñ⁵⁸²
‘Āşık-ı zāram ħaberdār olmaduñ
- 1784 Kılmaduñ şimdi daħı dermānı sen
Var saña kıymam yoluña şağ esen
- 1785 Bu imiş baħtum benüm ağıyār ile⁵⁸³
Giçe ‘ömrüm böyle āh u zār ile
- 1786 Yūsuf iytdi yok izin olmaz n’idem⁵⁸⁴
Āyinüñ āyīnūme uymaz n’idem

1780 ‘ışķa: A aña; D ‘aşķa/eyledüñ: A eylediñ; B, C, D eyledin/işümi: A, B, C, D işimi/eyledüñ: A eylediñ; B, C, D eyledin

⁵⁸⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

1781 Zencir-i ‘ışķuñā: A, C Zencir-i ‘ışķıñā; D Zencir-i ‘ışķıñā; E Zencir-i ‘ışķa/-: E beni/ itmişsin: D itmiş ben; E kıldıñ/Gezdürürsin: A Gözet birsiñ; C Gezdirürsen; E Gizdir sen/bunca yıldur: A bulunca/yā: A -

⁵⁸¹ Bu beyit B nüshasında yok.

1782 te’dīb-i: A te’dīs-i; D te’dīb/bulmadum: A buldım; B, D, E bulmadım/Ben ‘aceb: A Bunca yıl/āzāda: A, B āzāda/olmadum: A, B, D, E olmadım; C olmadın

1783 ‘ömrüm: B, D ‘ömrüm/olmaduñ: B, C, D olmadın/‘Āşık-ı zāram: D ‘Āşık-ı zārım/olmaduñ: B olmadım; C, D olmadın

⁵⁸² Bu beyit A ve E nüshalarında yok. D nüshasında bir beyit önce.

1784 Kılmaduñ şimdi: A Çünkü kılmadıñ; B, C Kılmadın şimdi; D Kılmasan çünkü; E Kılmadıñ şimdi/daħı: A, D baña/dermānı: A, E dermān/yoluña : A *Saña kıymam Yūsufum var şağ esen*; B, E yoluña; D *Saña kıymam var yoluña şağasen/şağ esen*: B, E şağasen; C şağ olasan

1785 baħtum benüm: A benim baħtım; C baħtım; D baħtım benüm; E baħtım n’idem/ağıyār ile: A, D, E ağıyārıla/Giçe: A Gece; E Gice/‘ömrüm: A, C, D, E ‘ömrüm/āh u zār ile: A āh-ı zar ile; C, E āh-ı zārıla; D āh u zārıla

⁵⁸³ Bu beyit B nüshasında yok. A ve D nüshalarında dört beyit sonra.

1786 yok izin: A n’eyleyim; B yok izin; D n’eyleyem/n’idem: A idem/Āyinüñ: A Āynüñ; B Āyiniñle; C Āyinin; E *Dīnīñ uymaz dīnime ya ben n’idem*/āyīnūme: A āynūme; B āyinin; C āyünūme; D āyineme/n’idem: A dīdem

⁵⁸⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında üç beyit sonra.

- 1787 Yalvaru Yūsuf aña dir itme zār⁵⁸⁵
Sen baña luṭf eyle kılma inkisār
- 1788 Ol didi kıysam saña dil-ḥ~āhıla⁵⁸⁶
Yandururdum ben seni bir āhıla
- 1789 Var hemān sen sağ senüñ ḥayrānuñam⁵⁸⁷
Her belāña qarşu ben ḳalḳanuñam
- 1790 Virdi vāfir altun aña ol zamān
Yūsuf ol dem yolına oldı revān

Ḥazret-i Zelḥā İslāma gelüp nikāhıla Yūsuf alduğıdur.⁵⁸⁸

- 1791 Ḳaldı Zelḥā anda gitdi ol emīr
Zelḥanuñ ḳalbini itdi münkesir
- 1792 Mā-sivādan ḳaṭc -ı ümmīd eyledi⁵⁸⁹
Kendi aḥvālin tefekkür eyledi

1787 Yalvaru Yūsuf: C Yalvaru di Yūsuf; D Yūsuf aña yalvaru/zār: C rāz/luṭf: C lüṭuf

⁵⁸⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

1788 dil-ḥ~āhıla: A *Dir saña kıysam Yūsufum dil-cāhile*; E Zelḥa hele/Yandururdum ben: A Şimdi yakardım; D Yandırurdum ben/bir: E pīr

⁵⁸⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

1789 Var: A Sen/sen sağ: A, C, E sağ ol; B sağ/senüñ: B, C, E seniñ/ḥayrānuñam: A ḥayrānuñam; B, C, E ḥayrānuñam; D ḥayrānuñam/belāña: A *Ben sulṭānım senüñ ḳurbānuñam*; D belā o/ ḳalḳanuñam: B, C, E ḳalḳanuñam; D ḳalḳanıyam

⁵⁸⁷ A nüshasında mısraların yeri değişik.

1790 aña: A -/ol dem: B, E andan; D *Vardı yoluna girüp oldı revān*/yolına oldı: A, C yoluna oldı; E oldı yolına

⁵⁸⁸ Başlık B nüshasında okunmuyor. C, D ve E nüshalarında yok. gelüp: A gelüb/alduğıdur: A aldığıdur

1791 Zelḥā: A Zelḥā; B, C, D Zelḥa; E *Zelḥa anda ḳaldı gitdi ol emīr*/Zelḥanuñ: A Zelḥā; B, C, E Zelḥanuñ/ḳalbini: A, B, C, E ḳalbi/itdi: B olındı; C olundu/münkesir: C, E münkesir

1792 Mā-sivādan: E Cümlesinden/ümmīd: B, C, E ümmīd

⁵⁸⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 1793 Fikr ider oldu Zelîhâ bu işi⁵⁹⁰
Atamuñ evinde gördüğüm düşi
- 1794 Bu ‘aceb oldu ki nâ’il olmadum
‘Ömrüm âhîr oldu aña irmedüm
- 1795 Ol ümîd ile bu gün geldüm aña
Key ‘aceb râm olmadı Yūsuf baña
- 70b 1796 Çıkmadı ol vâkı‘ am oldu yalan
Gitdi ‘ömrüm boşına bunca zamân
- 1797 Ben eger Hâk rāhına itsem hırām⁵⁹¹
‘Ākıbet ben dahı bulurdum merām
- 1798 Yūsufumuñ dîni hâk olmak gerek
Kul iken cümleden oldu yigrek⁵⁹²
- 1799 İhtiyâr İslām irişdi gönline⁵⁹³
Hişşedâr oldu hidâyet hūznine
- 1800 Geldi ol vaķit aña bir infi‘âl
Söyledi Yūsuf baña nükte-maķâl

1793 Fikr ider oldu: D Fikir iderdi; C Fikir ider oldu/Zelîhâ: A Zelhâ; B Züleyhâ; D Zelha hatun/
Atamuñ: C, E Atamuñ/gördüğüm: C gördüğüm; D gördigim; E gördim/düşü: C, D, E dışı

⁵⁹⁰ Bu beyit B nüshasında tam okunmuyor.

1794 Bu: D Ne/oldı ki: A oldu; D oldu kim; E ben aña/olmadum: A, B, D, E olmadım/‘Ömrüm: A, B,
C, E ‘Ömrüm/âhîr oldu: B oldu âhîr/aña: A anı/irmedi: A görmedim; B, E irmedim

1795 ümîd ile: B, C, D, E ümîdile/bugün geldüm: A geldim bugün; B, D, E bugün geldim/Key: A -; D
Ke

1796 Çıkmadı: A Cıkmadı/ol: A -/vâkı‘ am: A vâkı‘ amda/‘ömrüm: A, B, E ‘ömrüm/boşına: A, C
boşuna; E boş yere

1797 itsem: E ideydim

⁵⁹¹ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1798 Yūsufumuñ: E Yūsufimñ

⁵⁹² Vezin bozuk.

1799 gönline: B gönline; C gönlüne/hūznine: B hūznime; C hūnuna; D, E hūnına

⁵⁹³ Bu beyit A nüshasında yok.

1800 ol vaķit: A irişdi; D, E ol vaķte/aña bir: A hidâyet/infi‘âl: A infe‘il/Söyledi Yūsuf: A *Yūsufum
dir söyledi nükte kavāl*; D *Didi Yūsuf söyledi nükte-maķāl*; E Yūsufim didi

- 1801 Ol baña ‘arz eyledi toğrı dini
Bende göñli olmasa dimez bunı
- 1802 Āyinüñ āyīnūme uymaz didi
Ol baña bu kavli nükte söyledi
- 1803 Kendinüñ dīninde olaydum eger⁵⁹⁴
Pīrligüme belki itmezdi naẓar
- 1804 Yūsufuñ Teñrisine yār olayım
Hālūmi aña diyüp yalvarayım
- 1805 Kim Yusuf andan izinsüz bir işi⁵⁹⁵
İtmez imiş indürem aña başı
- 1806 Mā-sivādan ẓaṭ‘-ı ümmīd eyledüm⁵⁹⁶
Yūsufuñ Teñrisine meyl eyledüm
- 1807 Büti atdum bāṭıl imiş ẓamusa
Saña döndüm Yūsufuñ ey Teñrisi
- 1808 Derdüme dermānı ğayrı ẓılmadı⁵⁹⁸
Senden özgede ümīdüm ẓılmadı

1801 ‘arz: A *Ol baña pinhān ‘arz itdigī*; D ‘arzi/Bende göñli olmasa: A Bende meyl olsa; B Bende olmasa göñli; E Göñli bende olmasa/bunı: A, E anı

1802 Āyinüñ: A Āyiniñ; B Āyiniñle; C Āyinin; E Āyiniñ/āyīnūme: A, D āynime; B āyinin; C, E āyinine/uymaz: B olmaz/kavli nükte: A ẓavle-nükte; E *Baña ittişāl içün ol söyledi*/söyledi: C söyledi

1803 Kendinüñ: A Kendi; C, E Kendiniñ/dīninde: A dīnine/olaydum: A döneydim; D, E olaydım/eger: E gerek/Pīrligüme belki: A Bīrligime belki; C, E Belki pīrligime; D Pīrlegime belki

⁵⁹⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

1804 Yūsufuñ: C, E Yūsufiñ/Teñrisine: D Tarısına/yār olayım: A ẓaḥḍur yaḥīn; B olayım/Hālūmi: A *Anı henüz buldum hemīn*; B, C, D Hālimi; E Hālime/aña diyüp: B, C aña diyüb; E ‘arzi ẓılab/yalvarayım: B yarvalayım

1805 izinsüz: B, D, E izinsiz; C izinsiz/İtmez imiş: C İtmezimiş; E Eylemez/indürem: C nidirem; D endirem; E endireyim

⁵⁹⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

1806 ümmīd: A, B, D, E ümīd/eyledüm: A, B, eyledim; D eyledi/Yūsufuñ: B, E Yūsufiñ/ eyledüm: A, B eyledim; D eyledi; E ideyim

⁵⁹⁶ A ve D nüshalarında mısraların yeri değişik.

1807 Büti: A Puṭı; B, C, D, E Püti/atdum: A atdı; B, E atdım/bāṭıl imiş: B, C, E bāṭılımış; D bāṭılımış/ẓamusa: A hebisi/döndüm: B, D, E döndim/Yūsufuñ ey: B ey Yūsufuñ/Teñrisi: D Tarısı

1808 Derdüme: A, B, C, D, E Derdime/dermānı: E dermān/ğayrı: B, C kimse; D, E özge/ẓılmadı: D ẓılmadı/Senden özgede: B, C Ğayrılardan; D Ğayrılarda/-: B, C, D hiç/ümīdüm: A, B, C, E ümīdim

⁵⁹⁸ Bu beyit B, C ve E nüshalarında beş beyit sonra.

- 1809 Sen kerem eyle baña dermānı kıl⁵⁹⁹
Yūsufuñ vaşlına sen fermānı kıl
- 1810 Āteş-i ‘ışka beni mūm eyleme⁶⁰⁰
Vir murādum beni maḥrūm eyleme
- 1811 Hākka meyl itdi hidāyet buldı ol⁶⁰¹
Hişşe-i imāna nā’il oldı ol
- 1812 Şıdkıla ma‘būdum illa’llāh didi⁶⁰²
Hāk ta‘ālā anı maḥbūl eyledi
- 1813 Mā-sivādan eyledüm kaṭ‘-ı ümīd⁶⁰³
İsterem lütfuñ eyā Rabbü’l-mecīd
- 1814 İytdi yā Rabbī benüm vir ḥüsnümi⁶⁰⁴
Hem benüm ma‘şūḫum ol Yūsufumı
- 71a 1815 Sen keremler kânısın eyle kerem⁶⁰⁵
Derdüme dermānı senden dilerem
- 1816 Cümle müşkiller kilidi sendedür⁶⁰⁶
Kılmaḫ isterseñ devālar sendedür

1809 kerem: B keremler/eyle: A kıl/baña: A Yūsufa/dermānı: A fermānı; E dermān/Yūsufuñ: A *Bu ḥüzünli gönölüme dermānı kıl*/fermānı: E fermān

⁵⁹⁹ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yedi beyit sonra.

1810 Āteş-i ‘ışka: A Nār-ı ‘ışka; D Ataş-ı ‘ışka/-: A sen/murādum: A, B, D, E murādım/-: A sen

⁶⁰⁰ Bu beyit B, C ve E nüshalarında altı beyit sonra.

1811 meyl: A meyli; C mīl/nā’il: E nāyil

⁶⁰¹ Bu beyit B, C ve E nüshalarında üç beyit önce.

1812 ma‘būdum: A, D *Şıdkıla Allah didi bir kez hemān*; B, E ma‘būdım/ A *Hāk anı maḥbūle kıldı ol zamān*

⁶⁰² Bu beyit B, C ve E nüshalarında dört beyit önce.

1813 lütfuñ: E lütfiñ

⁶⁰³ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1814 İytdi: A, B, C, D İtdi; E *Vir benüm ol giden ḥūr u ḥüsnimī*/yā Rabbī: A, D yā Rabbī; B, C yā Rabb/benüm vir: A vir benim/benüm: A benim; B, C *Hem tüvānālīgımı Yūsufım, E Hem tüvānā kuvveti hem Yūsufım*/ ma‘şūḫum: A ma‘şūḫ/ol: A -/Yūsufumı: A, D Yūsufumı

⁶⁰⁴ Bu beyit B ve C nüshalarında altı beyit önce. B nüshasında tam okunmuyor.

1815 Derdüme: A, B, C, D Derdime

⁶⁰⁵ Bu beyit, B ve C nüshalarında yedi beyit önce. E nüshasında yok. A nüshasında beyitteki mısraların yeri değişik.

1816 Kılmaḫ: E Kılmañ/isterseñ: E istersen

⁶⁰⁶ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 1817 Hālîkî Yūsufa fermân eyledi
Zelhanuñ derdine dermân eyledi
- 1818 Gönder eve ol Zelîhâyı didi⁶⁰⁷
Ben saña virdüm nikâh eyle didi
- 1819 Biz sâna anı (ki) meftûn eyledük⁶⁰⁸
‘Āşîk-ı dîvâne mecnûn eyledük
- 1820 Biz senüñ virdük muhabbetüñ aña⁶⁰⁹
Āşinâdur seni görmeden saña
- 1821 Biz aña rû’yâda senden söyledük
Şehr-i Mışra gel seni alam didük
- 1822 Ol senüñçün Mışra geldi yâ emîr
Bunca zaḥmetler görüp oldu faḳîr
- 1823 Bunca yıllar çekdi ‘ışkuñ bārını
Ġayrıdan isterdi ol dildarını
- 1824 Şimdiye dek ol bizi bilmez idi
Ol sebebdan yârine irmez idi

1817 Hālîkî Yūsufa: E Yūsufa Hālîkî/Zelhanuñ: A Zelhâmî; B, C Zelhanî; E *Zelhâyı gönder nikâh eyle didi*

1818 Gönder: A, D Gündür; C Getürin/ol: C -/Zelîhâyı: A Zelhâmı; D Züleyhâmı/Ben: C Biz/ virdüm: A, D virdim; C virdük/nikâh eyle: A alğıl

⁶⁰⁷ Bu beyit, B nüshasında okunmuyor. E nüshasında yok.

1819 Biz: A Ben/ki: A -/eyledük: A eyledik

⁶⁰⁸ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1820 Biz: A, D Ben/senüñ: A, C, E seniñ/virdük: A, E virdik; D -/muhabbetüñ: A, E muhabbetin; D muhabbetin/seni görmeden: A görmeden seni; D seni görmedin/saña: C yaña

⁶⁰⁹ Bu beyit B nüshasında okunmuyor.

1821 Biz: A, D Ben/senden: C aña/söyledük: A, B, E söyledik; D söyledim/gel seni: A *Mışra gel ben seni alayım didük*; C gelesen; D *Mışra gel Yūsuf seni alsun didim*/didük: B didik; E didi

1822 senüñçün: A seniñçün; B, C, E seniñçün/Bunca zaḥmetler görüp: A Gördi bunca zaḥmeti: B, C, E Bunca zaḥmetler görüp; D Gördi bunca zaḥmet/faḳîr: C ḥaḳîr

1823 çekdi: A cekdi/‘ışkuñ: A, C ‘ışkıñ; B, D, E ‘ışkın/bārını: A, B, D, E yārını/Ġayrıdan: C Ġayrıdan/ol: E sen

1824 dek: A, E degin/ol: A, E -/bizi: D beni/bilmez idi: A, E bilmezdi ol/yârine: D yârini/irmez idi: A, E irmezdi ol; D görmez idi

- 1825 Ol bizi şimdi bilüben oldu yâr⁶¹⁰
Görmenüz lâyıķ biz aña intizâr
- 1826 İrdi vaķti sen var anı alasin
İntizârından anı kırtarasın
- 71b 1827 Ol Zelîhâyı Yusuf ive ive
Bindürüp kıuçına götürür eve
- 1828 Aña maķşûş (bir) ev(i) döşetdiler⁶¹¹
Ĥâtırını şoruban oķşadılar
- 1829 Ĥâlîķı Cebrâ 'ile emr eyledi
Var Zelîhâmı şığa tiz söyledi
- 1830 Vardı mess itdi gözine irdi nûr
Bir kıız oğlan oldu gûyâ mişl-i ĥûr
- 1831 Yüzinüñ nûrı ziyâsı tal'atı
BaķmaĖa kimse getürmez tâķatı
- 1832 Āşinâ oldu gelür Ĥaķdan nidâ
Yâ Zelîhâ sen bize kılduñ şadâ

1825 bizi: C *Ol henüz bildi bizi olundı yâr*; D beni; E *Ol henüz bildi bizimle oldu yâr*/şimdi bilüben: D bildi henüz/Görmenüz: A *Lâyıķ olmaz daķı göre intizâr*; C, D Görmenüz; E Gör henüz/biz aña: D ben aña; E aña bir

⁶¹⁰ Bu beyit B nüshasında yok.

1826 İrdi vaķti: A Vaķti irişdi; D Vaķti irdi; E Geldi vaķti/sen var: A var; E var sen/alasin: B, C, D alasin/kırtarasın: B, C, D kırtarasan

1827 Zelîhâyı: A Zelhâyı; B, D Züleyhâyı/ive ive: D göndüre ive/Bindürüp: A, C Bindirüb; B Bindürüb; C Yindirüb; E Bindirür/kıuçına: A kocayı; B kıuçıya; C kıuca; E kıuçıya/ götürür: A göndürdi; B göndürir; C göndürüb; D göndürür; E gönderür/eve: C avah; D ive

1828 maķşûş: A maķşûş/bir: A -/evi: A ev/Ĥâtırını: A Ĥâtırın/oķşadılar: A oķşadılar

⁶¹¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1829 Cebrâ 'ile: A, B, C, D Cebrâ 'ile/emr: A emir/Zelîhâyı: A Zelcânıñ; B Züleyhâyı; C Züleyhâmı; D Züleyhânuñ/şığa tiz: A şıfatın; D gözelig; E şığa biz/-: A, D vir/söyledi: D didi

1830 Vardı: A Anı/mess: A mesih; B, D mes/itdi: D idüp/gözine: C gözüne/oğlan: B *Bir kıızıl kıız oğlan mişl-i ĥûr*; D olmiş; E -/-: E tâze/gûyâ: A gûya

1831 Yüzinüñ: A, B, C, E Yüziniñ/ziyâsı: A ziyâsın; B ziyâ/getürmez: B, E götürmez

1832 oldu: A olub/gelür Ĥaķdan: B, D, E Ĥaķķa irdi; E Ĥaķdan irdi/Zelîhâ: A Zelhâ; B, D Züleyhâ/sen bize: A sen beni; B bizlere; D sen baña/kılduñ: A itdiñ; B, C, D, E kıldın

- 1833 Bunca yıllar bilmez idüñ sen bizi
Biz dağı hızlāna şalmışduğ sizi
- 1834 Çağırurduñ dā'ima sen ol бүti
Virmedi saña merām ol nekbeti
- 1835 Yūsufi dilerdüñ andan (sen) hemīn⁶¹²
Virmedi āhir seni itdi hāzīn
- 1836 Bizi bilüp bir kerre kılduñ nidā⁶¹³
Yūsufi virdük vü zīnet hüsünüñe
- 1837 Sen eger bilseydüñ evvelden bizi⁶¹⁴
Çağırayduñ bir nefes adumuza
- 1838 Yūsufi saña virürdüm ol zamān⁶¹⁵
Görmez idüñ bunca günleri yaman
- 1839 Maḥrūm olmaz bizi her kim çağırur⁶¹⁶
Ol murādına irüp anı bulur

1833 yıllar: A yıllardır/-: E içre/bilmez idiñ: A tanımazdıñ; B, C bilmez idin; D bilmezidin; E bilmezdin/bizi: D beni/Biz: D Ben/hızlāna: A hāzlāna; B, C hāzlāna; E hıdlāna/şalmışduğ: A, B şalmışdı; E şalmışdık

1834 Çağırurduñ: A Çağırurduñ; B, C Çağırırduñ; D Çağırurduñ; E Çağırurduñ/dā'ima sen: A bunca yıllar/büti: A бүte; B, C, D, E pütü/ A *Hiç murādıñ virmedi ol nekbeti*

1835 dilerdüñ: A dilerdiñ/sen: A -/āhir: A āhiri

⁶¹² Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1836 Bizi: D Beni/bilüp: A bilüb; B, C bildin/bir kerre: A bir kez/kılduñ: A itdiñ; B, C, D kıldın/ Yūsufi: A Yūsufu/virdük: A virdik; C virdim; D virdin/zīnet: D zeynet

⁶¹³ Bu beyit B nüshasında tam okunamıyor. E nüshasında yok.

1837 Sen eger: A Eger sen/bilseydüñ evvelden: A evvel bileydiñ; C bilseydin evvelden; D bilseydin evlidden; E bilseydin oldı/Çağırayduñ: A Çağıraydıñ; C, D, E Çağıraydın/bir nefes: A ol zamān/adumuza: A, C, E adımızı

⁶¹⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

1838 Yūsufi: A Yūsufu/virürdüm: A virdüm; B virirdim; D virürdim; E virdim/Görmez idüñ: A Görmez idiñ; C Görmezidin; D Görmezidiñ; E Görmez idi/bunca: A bu/günleri: A ğamları; E günlerde

⁶¹⁵ Bu beyit B nüshasında tam okunmuyor.

1839 Maḥrūm: B Maḥrūm/olmaz: A oldı/çağırur: A çağıra; B çağırır/murādına: B murāda; D merāma/irüp: A, C irüb; B irişir; D irüşür/anı: B, C āhir/bulur: A bula

⁶¹⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

- 1840 Çün Zelîhâ bu nidâyı diñledi
Heybet irdi ‘ışķ-ı Yūsuf oynadı
- 1841 ‘Işķ-ı Yūsuf taşra-gâha buldı yol
‘Işķ-ı Bārî eyledi ķalbe nüzûl
- 72a 1842 ‘Işķ-ı Yūsuf eyledi andan firār
Ķul ider mi şâh öñinde hiç ķarār
- 1843 Taht-ı ķalbe ‘ışķ-ı Hâķ itdi cülûs⁶¹⁷
Eyledi ķalb anı kendine ‘arûs
- 1844 Ķalb aña oldı rikâbında nedîm⁶¹⁸
Kendine buldı henüz yâr-i ķadîm
- 1845 Çünki ‘ışķ-ı Hâlîķa oldı nöķer⁶¹⁹
‘Işķ-ı ğayra hiç olunur mı nazār
- 1846 Ne kerem ķıldı aña ol luţfı bol
İtdi müstaĝrak anı ‘ışķına Ol
- 1847 Ol nidâ-yı sırra vâķıf eyledi⁶²⁰
Îl vilâyet rütbesiyle toyladı

1840 Çün: A Cün/Zelîhâ: A Zelîhâ; B, D Züleyhâ/bu nidâyı; E hâķ nidâ anı/diñledi: B dilledi/ oynadı: A *Yūsufuñ ‘ışķı göñlinden eyledî*; B unudı; C unutdı

1841 ‘Işķ-ı Yūsuf: A Cıķdı andan; E *Taşra vardı ‘ışķ-ı Yūsuf buldı yol*/taşragâha: A ‘ışķ-ı Yūsuf; B, C taşragâra/ķalbe: A aña

1842 andan: A, B, C anda/firār: A, E ķarār/Ķul: A, E Hiç; D *Şâh öñinde Ķul ider mi hiç ķarâr* öñinde: A yanında; C öñünde/hiç: A, E Ķul

1843 ‘ışķ-ı Hâķ: D ‘ışķ Hâķ/ķalb anı kendine: D kendine ķalb anı/‘arûs: D ‘urûş; B, C ‘urûs

⁶¹⁷ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

1844 yâr-i: E bār-ı

⁶¹⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1845 E *Hâlîķiñ nûrına göz oldı nöķer*/hiç olunur mı: C, D hiç olur mı; E eylemez daķı

⁶¹⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

1846 kerem: E keremler/ol: E -/Ol: B yol

1847 İl: B, C, D, E Ol

⁶²⁰ A nüshasında bu beyitten sonra diĝer nüshalarda olmayan şü beyit var. Konu bütünlüĝüne uymadıĝından metne alınmadı. *Böyledi ‘ibâdet idince bir kibâr Turmaz anda ķulları ider firār*

- 1848 Aḥmedī bunlar işāretdür bize
Diñle cānum ḥūb beşāretdür bize
- 1849 Bilmedi evvel Zelīḥā ol Ḥaḳı
Bildī bir kerre çağırdı Ḥālīḳı
- 1850 İstedi ol nefsinüñ murādını
Kıldı arzū añdı Ḥaḳḳuñ adını
- 1851 Yūsufıla tāzeligin diledi ⁶²¹
Bir nidā ile anı Ḥaḳ eyledi
- 1852 Bir nidā ile gözine irdi nūr ⁶²²
Bir nidādan cismīni kıldı ṭahūr
- 1853 Aldı hem ‘acūzeligin ol Mu‘īn ⁶²³
Yūsufını virdi hem ḥüsn-i güzīn
- 1854 Bir bilişde bunca ikrām eyledi
Bir nidādan bunca in‘ām eyledi
- 1855 Mecnunuñ virdi hemān Leylā idi
Yañılup bir kerre yā Mevlā didi

1848 bunlar: A *Aḥmedī bunda şiddeti görünür*; D bunda/işāretdür: B işāretdür; D işāret var; E beşāretdür/cānum: A *Bizlere bundan beşāret görünür*; B, C, E cānım; D anı/beşāretdür: B beşāretdür; D beşāret var

1849 evvel: C ol/Zelīḥā: A Zelḥā; B, C, D Züleyḥā/Ḥaḳḳı: A, D Ḥaḳı/Bildi: C Bilmedi/bir kerre çağırdı: A çağırdı bir kez; C bir kez çağırdı; D bir kere çağırdı

1850 nefsinüñ: A, C nefsinüñ; B Yūsufuñ; D nefsiñ; E nefsiñ/Kıldı arzū: A Arzū kıldı; C, D Kıldı arzū/añdı: B, C, D andı; E itdi/Ḥaḳḳuñ: A, C Ḥaḳḳıñ; B Ḥaḳḳın; D, E Ḥaḳın/adını: C adanı

1851 Yūsufıla: A Yūsufıla

⁶²¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1852 nidā ile: A nidā itdi; C, D nidāyile/gözine: C, D gözüne/irdi: E virdi/cismīni kıldı: A kıldı cismīni; D çismīni kıldı/ṭahūr: E ṭahūr

⁶²² Bu beyit B nüshasında okunamıyor.

1853 C *Hem ‘acūzeligini aldı Mu‘īn*; D *Hem ‘acūzligini aldı ol Mu‘īn*/Yūsufını: C Yūsufını; D Yūsufi/hem: D ve hem

⁶²³ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

1854 nidādan: A nidā

1855 Mecnünüñ: A, B, C, E Mecnünüñ; D Mecnünü/virdi: C derdi/hemān: A dā’im/Yañılup bir kerre: A Yañılup bir kerre; B, E Bir kerre yañıldı; C Bir kez yañıldı; D Bir kerre ağladı/yā: A, E -/ Mevlā: E Mevlāy

- 1856 Anuñ ile vāşıl oldı rıf ate
Bir nidā ile irişdi vuşlata
- 1857 Yā ki mü 'minler anı bunca zamān⁶²⁴
Çağırub secde kıılır gizlü 'ayān
- 1858 Bunca yıllar Hāḫka yārān olalar⁶²⁵
Vir murādum diyüben yalvaralar
- 72b 1859 Gice gündüz çağırılar adını
Ol nice virmez anuñ murādını
- 1860 Eylemiş Aḫmed seni zenbüñ 'acüz⁶²⁶
Gözlerüñ ğafletden olmışdur ğamüz⁶²⁷
- 1861 Olmısın emrāz-ı nefse mübtelā
Raḫmeti bābından iste kııl nidā
- 1862 Cümle ḫikmet bilenüñ sulṭānıdır⁶²⁸
Raḫmeti derdümüzüñ dermānıdır
- 1863 Ḳapusında ḫulıyuz dilenciüyüz⁶²⁹
Raḫmetini umaruz muḫtāciyuz

1856 Vāşıl oldı anuñ ile: A Vāşıl oldı anuñıla; B, C Anuñıla vāşıl oldı; D Vaşıl oldı anuñıla/ rıf ate: A ḫāzretine; B ruf ate; D ḫāzrete/Bir nidā ile: A Bir nidā ilen; E Anıñ ile/-: E ol/vuşlata: A vuşlatına

1857 Çağırub: B, C, E Çağırub/kılur: E kıırlar/gizlü 'ayān: E el-īmān

⁶²⁴ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

1858 murādum: D murādım

⁶²⁵ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

1859 çağırılar: B çağırılar; E çağırılar/nice virmez: D vire elbet/anuñ: B, C, E anıñ

1860 Eylemiş: E Eyledi/Aḫmed: C, D Aḫmedī/seni: D sen/zenbüñ: C, E zenbin/gözlerüñ: C, D, E gözlerin/ġafletden olmışdur: D olmuş bu ğafletden/ġamüz: C 'amūs: D ğumün; E ğamūs

⁶²⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

⁶²⁷ Bu kelime sözlüklerde bulunamadı.

1861 Olmısın: A Olmışsın; D Olmaşın; E Olmasun/emrāz-ı: D emrāza/bābından: B bābında; E *Bāb-ı raḫmetden dile eyle nidā*/nidā: B 'atā

1862 bilenüñ: A bulanıñ; B, C bilenin; E bilenin/derdümüzüñ: A derdimüz; B, C, E derdimiziñ; D derdümüzün

⁶²⁸ E nüshasında mısraların yeri değişik.

1863 Ḳapusında: A Ḳabusını; C, E Ḳapusunda; D Ḳapusını/ḫulıyuz: A, D bulmuşuz/dilenciüyüz: C dilençiyüz/Raḫmetini: A, E Raḫmeti/umaruz: E umucı

⁶²⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

- 1864 Ol Ġanīdür virgüsi çokdur anuñ
Cümlesinden rahmı artuğdur anuñ
- 1865 Hāşe ki maḥrūm ide mü 'minleri
Ḳapusından göndere boş anları
- 1866 Ḳalb-i mü 'min ṭolıdur ĩmānıla
Nöker olmışdur Ḥudāya cānıla
- 1867 İtdügi işe nedāmet ide ol
Rabbenā estağfiru'llāh diye ol
- 1868 Her du'āsında kılupdur 'ādeti⁶³⁰
İster andan rahmetile cenneti
- 1869 Virür anı cümle 'ālem şāhı Ol
Eylemez maḥrūm anı va'llāhi Ol
- 1870 'Ādetidür istemek ol maḥlukuñ⁶³¹
'Ādeti virmek aña ol Ḥālukuñ
- 1871 İste Ḥaḳdan yok durur andan ulu
Yirleriyle gökleri ni' met ṭolı

1864 Ġanīdür: B Ġanīdir/virgüsi: A bilgisi; B, C virgisi; D vergüsi/çokdur: A çokdur/anuñ: A, B, C, E anuñ/Cümlesinden: A Cümleden/-: C daḡı/rahmı: A, C, E rahmeti/artuğdur: E artuğ/anuñ: A, B, C, E anuñ

1865 Hāşe: A *Hāşe mü 'minler ide maḥrūm*; B, C, D, E Hāşā/ki: D, E -/ide: D, E eyleye/ Ḳapusından: A Ḳabusından/göndere boş: A göndire boş; B boş göndirmez; C boş göndürmez; D, E boş gidermez/anları: A anlarum

1866 ṭolıdur: A, D ṭoludur; B ṭoludur/olmuşdur: B olmuştur; E olmuş/Ḥudāya: A Ḥudāya; E Ḥaḳḳa/cānıla: E cism ü cānıla

1867 İtdügi: A, B, D, E İtdigi/işe: E sü' fi'le/nedāmet ide: A nidāmet ide; B peşimān ola; C peşimān ola; D nedāmet iye; E peşimān olalar/ol: E -/diye ol: E diyeler

1868 kılupdur 'ādeti: A kılub du'ā deni; C, E kıla hoş 'ādeti/İster andan: A İsteye andan; C, E İsteye ol/rahmetile cenneti: A cinānı rāḡatı

⁶³⁰ Bu beyit B nüshasında yok.

1869 şāhı: B *Her dü 'ālem cümlemizin şāhı ol*; E şāh/maḥrūm: A maḥzūn/va'llāhi: A bi'llāhi; E bi'llāh

1870 istemek: E istemege/ol: E -/maḥlukuñ: E maḥlukuñ/'Ādeti: E 'Ādetidür/virmek: E virmege/ aña: E -/Ḥālukuñ: E Ḥālukuñ

⁶³¹ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1871 ṭolı: E ṭolu

- 1872 Girelüm ol bâğ-ı naḥlistāna biz⁶³²
Zevk idelüm temri dāne dāne biz
- 1873 Yūsufa irdi nidā Ḥaḳdan yaña⁶³³
Var Zeliḥâyı nikāḥ eyle saña
- 1874 Çün Zeliḥā āşinā oldu bize
Var aña anı bağışladum size
- 1875 Tıtdı fermān-ı Ḥudāyı ol hümām
Döndi andan yirine oldu revān
- 73a 1876 Ol ḥarem bâbına irişdi girer
Cāriyeler virdi Zelḥādan ḥaber
- 1877 Ḥānedānuñ nūrı irmiş didiler
Ḥüriler sulṭanı gelmiş didiler
- 1878 Ancılayın görmedi kimse güzel
Bu cihān içre aña yokdur bedel
- 1879 Ol saña lâyıkdur ancak yā emîr⁶³⁴
Biz aña lâyıkdur olalum esîr

1872 Girelüm: B Girelim/naḥlistāna: B taḥlitāna/Zevk idelüm: B Zuvk idelim; E Dadalum/temri: E temrini

⁶³² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1873 irdi: A ir/Ḥaḳdan: A ḥaḳdan/yaña: B, C, D aña/Zeliḥâyı: A Zelḥāmı; B, D Züleyḥâyı; C Züleyḥāmı

⁶³³ Buradaki üç beyit A nüshasında otuz beyit önce.

1874 Çün: A Cün/Zeliḥā: A Zelḥā; B, D Züleyḥā/oldı: A idür/anı bağışladum: A, B, D anı bağışladım; E bağışladım anı/-: D ben

1875 Ḥudāyı: A Ḥudāyı/andan: A girü/yirine: B yolına; E yerine

1876 ḥarem: A *Vardı Yūsuf ḥareme girer*; C ḥarām/bâbına: D bâbana/girer: C gire/Cāriyeler: B Cāriyeler/Zelḥādan: A Zelḥādan; C Zeliḥādan

1877 Ḥānedānuñ: A, C Ḥānedāniñ; B, E Ḥānedānın/nūrı: E nūrını/irmiş: A gelmiş/Ḥüriler: A Ḥürî; D Ḥüblaruñ/sulṭanı: E sulṭān

1878 görmedi kimse: A görmemişiz/-: A bir/yokdur: A *Yokdur aña bu cihānda icre bedel*; B yokdur

1879 lâyıkdur ancak: C lâyuḳ sezādır; E lâyıḳ sezādur/Biz: D *Ben size yüz olalım aña esîr*; E Bizler/lâyıkdur: E lâyıḳ

⁶³⁴ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

- 1880 Meclisine varup itdi feth-i bâb
Gördi inmiş eve gökden âfitâb
- 1881 Gördi anı ol zamân fermân ile
‘Âşık oldu biñ gönül biñ cân ile
- 1882 Çeşmini Zelhâdan ayırmaz bakar
Âteş-i ‘ışk anı kaplayup yakar
- 1883 Yûsufına gör Hudâsı n’eyledi
Ma‘şukiken anı ‘âşık eyledi
- 1884 Ol Zelîhâdaki ‘ışkı aldı Ol
Yûsufuñ fikrine anı şaldı Ol
- 1885 Bilmez idi görsün anuñ dadını
Bilsün ol ‘âşıklarun feryâdını
- 1886 Hâk ta‘âlâdur ‘azîzün zü’ntikâm⁶³⁵
Ol gerek Yûsufdan ala intikâm
- 1887 Bunda var hûbâne ‘ibret Aḥmedî
Ḥüsnine maḡrûr olınmaya katı

1880 varup: A, B, C, E varub/inmiş eve gökden: A gökden eve inmiş; E inmiş yere gökden

1881 anı: E anıñ/ol zamân: B, D Rabbiden; C Rabbiden; E Rabbisiñ/fermân ile: A, B fermânıla; E fermânını/oldı: E itdi/biñ gönül: A Zelhâya; B bir gönli; E bir gönül/biñ cân ile: A, B, D biñ cânıla; C bir cân ile; E biñ cânını

1882 Çeşmini: A Gözini; B Çeşmeni/Zelhâdan: A Zelhâdan; C Zelhâdan/ayırmaz: D ayarmaz/ Âteş-i ‘ışk: A, E Âteş-i ‘ışkı; D Ataş-ı ‘ışk/anı kaplayup: A, D anı kablayub; B anı kablayuy; C anı kaplayuy; E kılub anı

1883 Yûsufına: A Yûsufu; D Yûsufana/gör: E ol/Hudâsı: A Hudâsı/Ma‘şukiken: E Ma‘şukın iken

1884 Zelîhâdaki: A Zelhâdaki; B Züleyhâda; C Zelîhâda; D Züleyhâdaki/fikrine: A, D kalbine/anı: C -

1885 Bilmez idi: A Bilmezdi; C, D Bilmezidi/görsün: B görsiñ; E görsin/anuñ: B, C, E anıñ/ Bilsün:

A, B, C, D, E Bilsin/‘âşıklarun: A ‘âşıkların; B, C, D, E ‘âşıkların/feryâdını: D feryâdanı

1886 ta‘âlâdur: E ta‘âlâdır

⁶³⁵ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1887 A *Nükte var hûbâna beñzedir Aḥmedî* Ḥüsnine: A, B, C, D, E Ḥüsnüne/olınmaya: A, B, C olunmaya; D olanmaya/-: A didi

- 1888 Kıldığı ol şiveler meftūnına⁶³⁶
‘ Ākıbet anlar geliser yolına
- 1889 İrdi Yūsuf Zelḥanuñ sevdāsına
Düşdi bu kez ‘ ışkınıñ ğavğāsına
- 73b 1890 İytdi yā Zelḥā izin virüñ aña
Hak seni virdi nikāḥ idem baña
- 1891 Yalvaru dir yā Zelīḥā söylegil⁶³⁷
Ol i(y)dür biñ nāzıla vaḫti degül
- 1892 Bir nice gün yalvarur (aña) ḫatı⁶³⁸
Kalmadı bu işe şabr u ṭāḫatı
- 1893 Yūsuf aña yalvaru āğāz ider⁶³⁹
Ol Zelīḥā dürlü dürlü nāz ider
- 1894 Dir nikāḥa yā Zelīḥā vir izin
Ol i(y)dür kırk gün saña gerek ḫazīn
- 1895 Kırk sene gördüm bu ‘ ıškuñ zaḫmeti⁶⁴⁰
Sen de kırk gün gör bu şerbet lezzeti

1888 Kıldığı: B, E Kıldığı; D Kaldığı/şiveler: D şeyveler/meftūnına: D meftūnana/yolına: C yoluna; D yolana

⁶³⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

1889 İrdi: D Girdi/Zelḥanuñ: A Zelḥāniñ; B, C, E Zelḥanıñ/‘ ışkınıñ: A, B, C ‘ ışkınıñ; E ‘ āşıkıñ

1890 İytdi: A, B, C, D İtdi; E -/Zelḥā: A Zelḥā; B, C Zelḥa; E Zelīḥā/-: E dir/izin: B izin/virüñ: A, D virgil: B, C, E virin/aña: A bu dem/-: A ta‘ ālā/seni virdi: A virdi seni/idem: C itdüm/baña: A -; C yaña

1891 Yalvaru: A Yalvarur; B Yarvarur/Zelīḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā/iydür: A, B, C ider; E didi/degül: A, B, C, E degil

⁶³⁷ Bu beyit D nüshasında yok.

1892 aña: A -/şabr u ṭāḫatı: A şabrı ṭāḫatı

⁶³⁸ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1893 yalvaru: A yalvarur; B yalvaruban; E *Yalvaruban Yūsuf aña rāz ider/āğāz*: A āğaz; B, C zār/ Ol Zelīḥā: A Ol Zelḥā; B, C, E Zelḥa aña; D Ol Züleyḥā/dürlü dürlü: A aña dürlü

⁶³⁹ Bu beyit E nüshasında bir beyit sonra.

1894 nikāḥa: A Zelḥāya; E *Yā Zelīḥā vir nikāḥ için izin/yā Zelīḥā*: A nikāḥa: B, C, D yā Züleyḥā/vir: B var/izin: B, D izin/iydür: A *Kırk gün olmayınca virmem izin*; B, C, E ider; D *Ol didi kırk günde bu lezzet şerbeti*; E didi/saña gerek: E gerek saña/ḫazīn: E ḫüzün

1895 gördüm: B gördim; E *Görmişem kırk sene ‘ ışkın miḫnetiñ/bu*: C ki/‘ ıškuñ: B ‘ ışkın; C ‘ ışkınıñ/zaḫmeti: C zaḫmetin/kırk gün gör: E gör kırk/lezzeti: B lezzeti; C, E lezzetin

⁶⁴⁰ Bu beyit A nüshasında yok. D nüshasında bir önceki beyitle karışmış.

- 1896 İtdüğün bulmasını söyler aña⁶⁴¹
Pek ziyâde şîveler eyler aña
- 1897 Düşdi Yūsuf ‘ışkuñ ol sevdāsına⁶⁴²
Oldı kırk gün (aña) gūyā kırk sene
- 1898 Zelḥanuñ kırk yıldaki zaḥmetleri
Görđi Yūsuf kırk gün içre anları
- 1899 Şol Zeliḥā hayfını ol zū’ntikām
Aldı kırk gün Yūsufından intikām
- 1900 Görđi Zelḥā rām olunmaz n’eyledi
Yūsuf anda Ḥaḫḫa zārın söyledi
- 1901 Rabbenā sensin muḫallibe’l-ḫulūb
Ḳalb-i Zelḥāya beni sen eyle ḥūb
- 1902 Ol Zeliḥāyı baña rām eyle sen
Anuñ ile vuşlat-ı kām eyle sen
- 1903 Çün tamām oldı Yusufuñ kırk günü⁶⁴³
İrdi ol vaḫit nikāhuñ düğüni

1896 İtdüğün: E İtdigin/bulmasını: E bulma seni/aña: E saña/şîveler: E şîveler nân

⁶⁴¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1897 ‘ışkuñ: A ‘ışkıñ/aña: A -

⁶⁴² Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1898 Zelḥanuñ: A Zelḥā; B, C, E Zelḥanuñ/kırk yıldaki: A kırk yıl içinde; D kırk yıldaki/ zaḥmetleri: E miḥnetleri/Yūsuf kırk gün içre: A Yūsuf kırk gün içinde; B *Kırk gün içre görđi Yūsuf anları*, D Yūsuf kırk gününde; E kırk gün içre Yūsuf

1899 Şol: A Ol; C Şöyle; D Gör/Zeliḥā: A Zelḥā; B, C, D Züleyḥā/hayfını: B, C haykıını; D hayfanı/zū’ntikām: A, B, C, D zū’ntikām/kırk: D kırk/gün: A, D, E günde/Yūsufından: A, D, E Yūsufdan; C Yūsufundan

1900 Zelḥā rām olunmaz: A *Ol Zelḥā Yūsufā nāz eyledi*; C Zeliḥā rām olmaz; E rām olmaz Zeliḥā/ n’eyledi: C niledi/anda: A *Yūsuf anda Ḥālīḫa zār eyledi*; B andan; D *Yūsuf andan Rabbene zār söyledi*; E *Ḥālīḫa zārın şikāyet eyledi*/söyledi: C eyledi

1901 sensin: A sinsen; B, E sensen/muḫallibe’l-ḫulūb: A muḫallibeti li-ḫulūb; D muḫallibe’l-ḫulūb/ Zelḥāya: A Zelḥāya/ḥūb: A ḥūb

1902 Zeliḥāyı: A Zelḥā; B, C, D Züleyḥāyı/eyle sen: A eylesün/Anuñ ile: A Anuñla; B, D Anu ile; C Anıñ ile; E Anıñla/vuşlat-ı: D vaşlat-ı

1903 oldı: E olur/Yūsufuñ: B Yūsufuñ/vaḫit: B vaḫtin; C, E vaḫti/nikāhuñ: B nikāhın; C, E nikāhuñ

⁶⁴³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

- 1904 Nār-ı ‘ışkı gördi Zelḥā kırk sene⁶⁴⁴
Oldı bu kırk gün Yusufa kırk sene
- 74a 1905 Bir nidā irdi Zelīḥāya o gün
Vir nikāḥuḥna izin olsun düğün
- 1906 Eyledi Yūsuf bize şekvā nidā
İntizārı ḥüzni ol kıldı edā
- 1907 Gördüğün kırk yıldaki zaḥmetleri⁶⁴⁵
Yūsufa kırk günde gösterdüm anı
- 1908 Dir Zelīḥā yā İlāhe’l-‘ālemīn
Cümle esrārı bilen sensin hemīn
- 1909 Ḳalbüme ‘ışkuñ ṭolupdur eylece
Ḳalmadı ḡayrıya bir yir zerrece
- 1910 Yol bulamaz ‘ışk-ı Yūsuf izlene⁶⁴⁶
Yir bulamaz anda varup gizlene
- 1911 Bir daḥı geldi nidā Yūsufı sen
Taḳdir itmişem anı almalısın

1904 Nār-ı ‘ışkı: D Bār-ı ‘aşkı; E Nā ‘ışk/Zelḥā: B, C, D, E Zelḥa/kırk: D kırk/bu: C a bu/kırk: D kırk

⁶⁴⁴ Bu beyit A nüshasında yok. D nüshasında yedi beyit önce.

1905 Zelīḥāya: A o dem Zelḥāya; B Züleyḥāya; D Zeleyḥāya/o gün: A cün/Vir nikāḥuḥna: A Sen nikāḥa vir: B, C, D Vir nikāḥuḥna; E Vir nikāḥ için/izin: B, E izin/olsun: E ola

1906 Yūsuf: A *Ḳıldı şekvāyı Yūsuf itdi nidā*; B, D şekvā; C şekvāyı/şekvā: B, C, D Yūsuf/nidā: D şadā/İntizārı: C İntizār/ḥüzni: C ḥüznüñ/ol kıldı: C, E kıldı ol/edā: B fedā

1907 Gördüğün: A Gördiği; C, E Gördigin; D Gördüğün/kırk: D kırk/zaḥmetleri: E miḥnetleri/Yūsufa: A Yūsuf/gösterdüm: A, D gösterdim; C göstürdüm; E gösterdi/anı: A anları

⁶⁴⁵ Bu beyit B nüshasında yok.

1908 Dir Zelīḥā: A Dir Zelḥā; B Dir Züleyḥā; D Dir Zeleyḥā; E Zelḥa itdi/İlāhe’l-‘ālemīn: D İlāhi’l-‘ālemīn/bilen sensin: A bilürsin

1909 Ḳalbüme: A, B, C Ḳalbime; E Ḳalmaya/‘ışkuñ: A, C, D ‘ışkıñ; B, E ‘ışkın/ṭolupdur: A, D, E ṭolubdur; C ṭolidur/eylece: A ölece/Ḳalmadı: A, D Ḳalmamışdur/ḡayrıya: E ḡayrılara/bir yir: A -; B bir yer; D yir; E yer/zerrece: D zerrece

1910 izlene: C izlenem; D izline/Yir: E Yer/varup: C, E varub/gizlene: D gizline

⁶⁴⁶ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

1911 geldi nidā: A nidā geldi; E irdi nidā/Yūsufı: C Yūsuf; E Yūsufa/itmişem: A itmiş; C itmişim/anı: A -/almalısın: A almalısın sen

- 1912 Ol senüñ düşüñ yalan eylemenüz
Virmişüz seni hilâf eylemenüz
- 1913 Yūsuf aḥvālin bize rāz eyledi⁶⁴⁷
Dir baña Zelḥā katı nāz eyledi
- 1914 Var seni virdüm aña rām olasın
İznümile var aña kām alasın
- 1915 Ol didi varup aña rām olayım⁶⁴⁸
İntizārından anı kırtarayım
- 1916 Leyk vardur bir murādum yā Ğanī
İsterem ol Yūsufa bildür beni
- 1917 Şıdkını bildürmeyince ol emīn⁶⁴⁹
Çıkmadı zindān içinden ol hemīn
- 1918 Tā benüm de şıdkımı ol bilmeye
Eyle bilsün kāmı benden almaya
- 1919 Şimdi eyle zann ider ki kendiye⁶⁵⁰
İtdüğüm meyli iderdüm ğayrıya

1912 senüñ: A, E seniñ/düşüñ: B, C dişin; E düşün/eylemenüz: A eylemeniz/seni: B anı/hilâf: A ḥalâyık; D hilân

1913 Zelḥā: A Zelḥā

⁶⁴⁷ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

1914 seni: D aña/virdüm: A, B, D, E virdim/aña: D seni/rām: C -/olasın: D olasan; E eylesin/İznümile: A, D İznimile; B, D, E İznimile/var: A -/alasın: A olasın; D alasan

1915 Ol didi: E Urdı/varup: B, E varub; C varam/İntizārından: E İntizārdan

⁶⁴⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

1916 Leyk: A, B, C, D, E Leyki/vardur bir murādum: A, D vardur bir murādım; B vardır bir murādım; C vardum bir murādum; E bir ricā iderem/Ğanī: D Ğayni/İsterem: D İsterim/ol: E ki/Yūsufa: A senden aña; E Yūsufım/bildür: A, B bildir; C buldur; E bile/anı: A beni

1917 bildürmeyince: A, D bildirmeyince/Çıkmadı: A Çıkmadı/zindān: A zindan/içinden: A icinden

⁶⁴⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

1918 Tā: A *Tā benim daḡı kim şıdkım bilmez oḡ*; C Ya/benüm: C, D, E benim/de: D -/şıdkımı: B, C, D, E şıdkımı/ol bilmeye: D Yūsuf bilemez/bilsün: A *Öyle bilsin kāmı benden olmaz oḡ*; B, C, D, E bilsin/kāmı benden: B kām-ı ğaflet; D kāmı benden; E kām benden/almaya: D alamaz

1919 zann: B, C, D zan/kendiye: B, C kendine/İtdüğüm: B, D, E İtdigim; C İtdüğim/meyli: D mīl/iderdüm: B, E iderdim; C iderem; D iderim

⁶⁵⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 1920 Tā şehādet kılmayınca sen baña
Virmezem izni nikāhiçün aña
- 74b 1921 Yūsufa irdi Hudāsından hıṭāb
Ol Zeliḥā ḥaqqına geldi cevāb
- 1922 Pākizedür pāk-i dāmen ol ḥatun
Şādıkadur ḥaqquña ‘ırzı bütün
- 1923 Olmadı gayrılara meyli anuñ ⁶⁵¹
Hāla mühri üzredür ‘ırzı anuñ
- 1924 Degmedi gayrılarıñ desti aña
Şaklamışuz mühr ile anı saña
- 1925 Şād olup Yūsuf Zeliḥāya didi
Ḥaqquña Rabbüm şehādet eyledi
- 1926 Ol Zeliḥā Yūsufa dir yā emīr
Ḥamdü li’llāh olduñ aḥvāle ḥabīr
- 1927 Kāfire zenler lehüñe söyledi
Ḥaqquña anlar şehādet eyledi

1920 Virmezem: C Virmez; D Virme/izni nikāhiçün: A izn-i nikāhı ben; B, C izni nikāhiçün; D rām izni nikāhiçün

1921 A *Ḥālḥından Yūsufa geldi hıṭāb*/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā/geldi: A, D itdi

1922 Pākizedür: A *Bāk-i-demīn bākizedür ol ḥatun*; B, C Pākizedür; D Pākizādur; E *Pāk-i dāmen pākizedür ol ḥatun*/ pāk-i dāmen: C pāk-i dāne; D pāk-i dāmin/Şādıkadur: D Şādıkādur; E *Ġayra meyyāl olmadı ‘ırzı bütün*/ḥaqquña: A ḥaqqıña; B, C, D kāmile/-: A ol/‘ırzı: A şıdkı; C ‘arzı/ bütün: B, D bitün

1923 gayrılara: D gayrıların/anuñ: A, B, C anıñ/Hālā: A Hāla/mühri: B ‘ırzı; C mihri/üzredür: B üzredir/‘ırzı: B mihri; C ‘arzı/anuñ: A, B, C anıñ

⁶⁵¹ Bu beyit E nüshasında yok.

1924 Degmedi gayrılarıñ: A Gayrılarıñ degmedi; B, D, E Degmedi gayrılarıñ; C Degmedi gayrıların/desti: A, D eli/Şaklamışuz: A Şaklamışın/mühr ile: A mühri ile; B, C mehrile; E mührile

1925 Şād olup: A, C Şāz olub; B Şāz olub; E Şāh olub/Zeliḥāya: A Zelḥāya; B Züleyḥāya/ Ḥaqquña: A, B, C, D, E Ḥaqqıña/Rabbüm: A, B, D Rabbim; E Rabbī

1926 Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyḥā; D Zeliḥā/olduñ: A olduq; B, E oldın; D oldıñ/aḥvāle: A aḥvāle

1927 Kāfire: A Kāfirī/zenler: D zenlerle/lehüñe: B melīke; D aña/Ḥaqquña: A, B, C, D Ḥaqqıña; E Şıdkıña/anlar: A, D eyü

- 1928 Ol senüñ cāhil şühedāñ mı ıavı̄
Yā benüm ‘ālim şühedām mı ıavı̄
- 1929 Gerçi ol dem saña kıldum töhmeti
Eyle imiş ol cehālet ‘ādeti
- 1930 Ol cehālet vaḳti kim işleri ben⁶⁵²
İtdügüme hiç ta‘ab eyleme sen
- 1931 Tāze ‘avrat oluban er görmeye
‘Āşık ola sevdügi rām olmaya
- 1932 Yedi yıl bir ḥāne içre olalar⁶⁵³
Gice gündüz birbirini göreler
- 1933 Bā-ḥuşûşā sencileyin dil-beri⁶⁵⁴
Göre ‘avrat olmaya anuñ eri
- 75a 1934 Saña meyl itdüm ‘aceb midür baña
Levm iderdün ‘ākıbet geldi saña
- 1935 Kırk sene sevdüm seni yād itmedüm⁶⁵⁵
Vaşluñ için kimseye dād itmedüm

1928 senüñ: A, B, C seniñ; D saña/şühedāñ mı: A şehādetiñ mi; B, C, E şehādın mı; D şehādetli/benüm: C, D benim/‘ālim: A ‘ādıl; B, C, E ‘ādil; D ‘ālem/şühedām mı: A şehādetim mi; B, C, E şehādım mı; D şehādet mi

1929 Gerçi: A *Gerci ben kıldım saña ol töhmeti*; D Gerçe/ol dem: C oldum/kıldum: B, D kıldım; C kılmadım; E itdi/Eyle: A *İtdigime hiç ‘aceb itme sen*; D Öyle/cehālet: D cihālet

1930 cehālet: D cihālet; E cehl/vaḳti: E vaḳtimde/işleri: D işlerin/İtdügüme: B, D, E İtdigime/hiç: C, D hic

⁶⁵² Bu beyit A nüshasında yok. C nüshasında beytin ilk kelimesi okunmuyor.

1931 ‘avrat: A ‘avratlar/oluban: A bunca yıl/görmeye: E bulmaya/‘Āşık ola: B ‘Āşık; D Ola ‘āşık/sevdügi: A sevdigine; B sövdigi; C, E sevdigi; D sevdi ki/rām: E yār

1932 Yedi: A, C Yidi; B, E Yeddi/içre: A icre/olalar: E ṭura ol/birbirini: A bir arada; E er ḳoḳusın/göreler: A duralar; E ala ol

⁶⁵³ A nüshasında mısraların yeri değişik.

1933 Bā-ḥuşûşā: A Bā-ḥuşûş/dil-beri: A bir dil-beri/Göre: A Gören/‘avrat: A ‘avratıñ/anuñ: A, C, E anıñ

⁶⁵⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

1934 meyl: D mıl/itdüm: B, C, E itdim/‘aceb midür: B ‘aceb midir/Levm: C Levme/iderdün: A, D, E iderdiñ; B, C iderdin

1935 Kırk: D Kırk/sevdüm: D, E sevdüm/yād: E yār/itmedüm: D, E itmedim/Vaşluñ: D Vaşlıñ; E Vaşlın/dād: D rād/itmedüm: D, E itmedim

⁶⁵⁵ Bu beyit A, B ve C nüshalarında yok.

- 1936 Sen bu kırk gün ‘ışkı ‘âdet eyledüñ
Hâlîka benden şikâyet eyledüñ
- 1937 Kulumiken baña kılduñ nâzı sen⁶⁵⁶
Yâ nice kıldum taḥammül aña ben
- 1938 Bunca yıllar sen baña virdüñ melâl
İntikâmum aldı senden zü’l-celâl
- 1939 Sen de gördüñ mi bu ‘ışkuñ dadını⁶⁵⁷
Añladuñ mı ‘âşkuñ feryâdını
- 1940 Sende idi ol zamân gönüm benüm
Bir mecâzî ‘ışkımış meylüm benüm
- 1941 Ol ḥaḳîkî ‘ışka buldum ben sebîl⁶⁵⁸
Eyledüm şimden girü anı ḥalîl
- 1942 Bilmez idüm ol zamân ma‘būdumı⁶⁵⁹
Gitdi ‘ömrüm bilmedüm mescūdumı
- 1943 Hâlîkî bildüm seni ben n’eylerem
‘Işk-ı Ḥaḳḳı buldum ülfet eylerem

1936 kırk: A *Kırk gün içre ‘ışkı ‘âdet eylediñ*; D *qark/‘ışkı*: D ‘aşkı/eylediñ: B, C, D eyledin; E eylediñ/eylediñ: A *Zelḥa rām olmaz şikâyet eylediñ*; B, C, D eyledin; E eylediñ

1937 Kulum iken: A, B, D Kulumike; C Kul miken/kılduñ: B, C, D kıldım/kıldum: A, D kılam; E kıldım/aña: B, C, E anı

⁶⁵⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

1938 yıllar: A yıllardur/virdüñ: A, D virdiñ; B, C, E virdin/İntikâmum: A, B, C İntikâmım; D *Aldı senden intikâmım zü’l-celâl*; E İntikâmı/aldı senden: C, E senden aldı/zü’l-celâl: A, B, C zü’l-celâl

1939 gördüñ mi: C, D gördün mi; E gördüğü/ışkuñ: A, C, E ‘ışkıñ; D ‘aşkıñ/Añladuñ mı: C, D, E Añladın mı/-: A bu/‘âşkuñ: A, C, D, E ‘âşkıñ/feryâdını: A feryâdını

⁶⁵⁷ Bu beyit B nüshasında yok. A nüshasında beş beyit sonra.

1940 gönüm: B, E gönüm/benüm: C, D, E benim/Bir: D Ber/ışkımış: D ‘aşkımış/meylüm: A gönüm; C, D, E meylüm/benüm: C, D, E benim

1941 buldum: E buldım/Eyledüm: E Eyledim

⁶⁵⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1942 Bilmez idüm: A, B Bilmez idim; C Bilmezidüm; D Bilmezidim/ma‘būdumı: B, D ma‘būdumı/Gitdi: D Geçdi/ömrüm: A, B ömrüm/bilmedüm: A, B, D bilmedim/mescūdumı: A, B, D mescūdumı

⁶⁵⁹ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

1943 bildüm: A, B, D bildim; C buldum/‘Işk-ı Ḥaḳḳı: D ‘Aşk-ı Ḥaḳı/buldum: A, B buldım/ eylerem: B iderem

- 1944 Şerbet-i ʿışk-ı Hâkî nûş eyledüm⁶⁶⁰
Yûsufum ʿışkuñ ferāmûş eyledüm
- 1945 Mâ-sivâya kalmadı meylüm şehâ
Leyk nʼidem Hâk beni virdi saña
- 1946 Lâyık oldu ki beni râm bulasın⁶⁶¹
Vaşlum ile tâ ki bir kām alasın
- 1947 Var nikâh eyle beni sen kâma ir
İzn-i Hâkķıla bu gün merâma ir
- 1948 Yûsuf ol dem içre fermân eyledi
Hâk yolına nice kurbân eyledi
- 1949 ʿAkd olındı kıldılar anlar zifâf
Oldılar ol gice anlar sîne-şâf
- 1950 Yâ İlâhî hürmetine anlaruñ
Nâʼil eyle maķşuda yârenleruñ
- 75b 1951 Aḥmedîñüñ eyle ʿaybını setâr
Her dü ʿâlem kılma anı şermsâr

1944 ʿışk-ı Hâkķı: D, E ʿaşk-ı Hâkķı/eyledüm: D, E eyledim/ ʿışkuñ: C, E ʿışkıñ; D ʿaşkıñ/eyledüm: D, E eyledim

⁶⁶⁰ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

1945 Mâ-sivâya: A *Yoķdur şimdi ere meylim şāha*; B Mâ-sivāda/kalmadı: D kalmadım/meylüm: B, C, D, E meylim/şehā: B saña/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/nʼidem: B nʼeydem/virdi: A, D virmiş

1946 bulasın: C, D bulasan/Vaşlum ile: A Vaşlıma; C Vaşlım ile; D Vaşlımeyle; E Vaşlımıla/tâ ki bir kām; E kāmı benden/alasın: A olasın; C, D alasan

⁶⁶¹ Bu beyit B nüshasında yok.

1947 eyle: A ile/kāma: A kāmurā/ A *Var izin saña merāma ir*

1948 ol dem içre: A ol dem icerü; D ol demde icre/yolına: A, C, D yoluna/nice: A cānını; E niçe/ kurbân: E fermân

1949 olındı: B olunub; C, D olub/anlar: C -; D anda/zifâf: A zifâf/ol gice anlar: A anlar; E ol iki ʿâşık/sîne: B sine; C sene

1950 İlâhî: C lâhî/hürmetine anlaruñ: A anlarıñ hürmetine; B, C hürmetine anların; D, E hürmetine anlarıñ/maķşuda yârenleruñ: A cümleyi maķşūdına; B maķşuda yārānların; C maķşuda yârenlerin; D, E maķşuda yârenleriñ

1951 Aḥmedîñüñ: A, C Aḥmedî; B *Bizlerin ʿaybını eyle sen setâr*, E Aḥmedîñüñ/eyle ʿaybını: C ʿaybını eyle/setâr: A, C, D sitâr/şermsâr: A sermesâr; B *Kılma anları her dü ʿâlem şermesâr*, C, D şermesâr

- 1952 Rabbenā senden umaruz rahmeti⁶⁶²
Vir bize rāhat cinān u rü 'yeti
- 1953 Kılma yâ Rab bizleri bu dünyada⁶⁶³
Hör olup rāhat idelüm bâkıde
- 1954 Şoḥbet ister Zelḥa ile ol imām
Zelḥa girmez eline anuñ müdām
- 1955 Ol Hudānıñ hizmetinde kul idi
Gice gündüz tã' ata meşgûl idi
- 1956 Yalvarur Zelḥā ile ḥalvet ide
Bir gün anuñla olup şoḥbet ide
- 1957 Ol Zeliḥā dir beni çok egledüñ
Tã' at-i Haḫdan beni alı ḳoduñ
- 1958 Gitmek iytdi şavma' aya ol zamān
Tutdı Yūsuf gömlegini nā-gehān
- 1959 Oturalum diyü ibrām eyledi⁶⁶⁴
Şoḥbet idelüm senüñle söyledi

1952 cinān u: B, C cinān-ı; D cenān-ı; E *Ḳorḳıñız oddan diğerüz cenneti*

⁶⁶² Bu beyit A nüshasında yok.

1953 olup: B olub/idelüm: B idesin

⁶⁶³ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

1954 Zelḥa: A *Yūsuf anuñla diler şoḥbet merām*; D *Zelḥa*; E *Zelḥa ile şoḥbet ister ol imām*/ girmez: A *Zelḥa girmez eline hiç şubḥ u şām*; B, C anıñ; E *Gizmez anñ iline Zelḥa müdām*/anuñ: C anıñ

1955 Ol Hudānıñ: A Hālıḳınıñ; B, C, D Ol Hudānıñ/kul idi: A meşgûl idi; C, D ḳulıdı/Gice gündüz: D Ekşer evḳāt/tã' ata: C tã' atda/meşgûl idi: A, B, C meşgûlıdı

1956 Yalvarur: A *Yalıñuz Zelḥā bir ḥalvet ider*; B, C Yalvaru/Zelḥā: B, C Zelḥa/ide: D, E ider/ anuñla: B anile; C, D, E anıñla/olup: A, B, C, D, E olub/ide: A ider; E ḳılar

1957 Ol: A Dir; E Vir/Zeliḥā: A Zelḥā; B Züleyhā/dir: A, E sen/çok: A çok/egledüñ: A eylediñ; B, C, E egledin; D eglediñ/Tã' at-i Haḫdan: A Ol ' ibādetden/beni: A -/alı ḳoduñ: B, C, E alı ḳodın

1958 şavma' aya: A *Sevmeğe gitmek itdi ol zamān*; B sevme' aya; C şavmı' ina; D dışarıya/Yūsuf: A *Yūsuf gömlegi tutdı ol zamān*; D Yūsufuñ/nā-gehān: C, D, E ol zamān

1959 Oturalum: A Oturalım/diyü: A deyü/senüñle: A seniñle

⁶⁶⁴ Bu iki beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

- 1960 Dir Zelîhâ ey şehâ koğıl beni⁶⁶⁵
Tutdı Yûsuf gömleginüñ ardını
- 1961 Pârelendi gömlegi Zelhâ anı
Gördi dir itdüñ baña bedel bunı
- 1962 Gömlegüñ yırtıdum o vaqıt ey begüm
Bedel içün pâre kılduñ gömlegüm
- 1963 Böyle ‘ışret idüben görışdiler
Ol rızâ-yı Bâride sevişdiler
- 1964 Gitdi bir yıl geldi bir oğlı anuñ
Adını virdiler Efrâyim anuñ
- 76a 1965 Geldi Cebrâ ‘îl aña yarın didi
Şubh irince taşraya varuñ didi
- 1966 Karşuña bir kimse gelür yâ emîr
Aña ikrâm eyle anı kıl vezîr
- 1967 Ol binüp varur kapu taşrasına
Bir kişi irer anuñ karşusına

1960 Zelîhâ: A Zelhâ/gömleginüñ: A gömleginiñ

⁶⁶⁵ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

1961 Zelhâ: A *Gömlegi yırtıldı anıñ ol zamân*; B, C, D Zelha/anı: B cânı/itdüñ: A *Gördi Zelhâ gömlegini dir aña*; B itdiñ; C itdin; D *Gördi anı dir bedil itdiñ bunı*/baña bedel: C bedel baña

1962 Gömlegüñ: A *Ben o vaqte gömlegini yırtım iken*; B, C Gömlegin; D Gömlegini; E *Pâre kıldım gömlegin ol dem begim*/yırtıdum: B yırtım; D yırtıdım/o vaqıt: B o vaqde; C ol vaqıt; D o vaqte/begüm: B, C, D begim/bedel içün: A *Şimdi yırdıñ aña bedel gömlegin*; B bedel icün; D bedeliçün; E *Sen bedel itdiñ aña bu gömlegim*/kılduñ: B, C kıldın; C kıldıñ/gömlegüm: B, C, D gömlegim

1963 idüben: A, E eyleyü; B, C eyleyüb/görışdiler: A, C görüşdiler/rızâ-yı Bâride: A rızâsıyla/ sevişdiler: C, D sevüşdiler; E şavışdılar

1964 geldi: B oldı/bir: D -/oğlı: A oğlu; D oğul/anuñ: A, B, C, D, E anıñ/Adını virdiler: A Virdiler adına; E Didiler adına/anuñ: A, B, C, D, E anıñ

1965 Cebrâ ‘îl: A, B, C Cebrâ ‘il/yarın: A bir gün; D gelür/varuñ: A *Taşra var yâ Yûsuf yarın didi*: B, C, D, E varın

1966 Karşuña: E Karşuña/bir kimse gelür: E irer bir âdem/eyle: A it; E *Eyleme ikrâm anı saña kıl vezîr*/anı: A, C, D saña/kıl: A eyle

1967 Ol binüp: A, D, E Ol binüb; B Ol pinüb; C Uyanub/varur: B varar/kapu taşrasına: A taşra çıkar/irer: A gelür/anuñ: A, B, C, E anıñ/-: A çıkar

- 1968 Şevbi ednâ setri ‘uryân eylemiş
Faqr odı bağrını biryân eylemiş
- 1969 Bu meşel sözdür anı dimiş beşer
Kepenek altında yatur didi er
- 1970 Bakmaz endām u libāsa ol Kerīm
Ol kulu ister ola qalb-i selīm
- 1971 Ol eri Yūsuf bulup itdi vezīr
Re’y-i tedbīrin begendi ol emīr
- 1972 Ārzulardı ol kişi anı bulur⁶⁶⁶
Ol dağı maqşūdına nā’ıl olur
- 1973 Geldi Cebrā’ıl didi Yūsuf aña
Bu vezīrüm kim dūrür bildür baña
- 1974 Bu ekābir neslidür revşi bunuñ⁶⁶⁷
Hem rızām üzre kamu işi bunuñ
- 1975 Ol didi bu ol uşakdur yā ‘azīz
Ol bişikde kıldı ef’ālūñ temiz

1968 ednâ: A *Eşvâbı eskimiş sütri ‘uryân öylemiş*, B ed’â; D eski; E *Şevb erini setr-i ‘avret eylemiş*/setri: B setr-i; D sitri/‘uryân: B ‘avret/Faqr: A Fıkrı; D Faqra/odu: B odını; D vüy/bağrını: B bağı; D bağıñ/biryân: B büryân

1969 sözdür: A *Bu meşeldür söylemişler bir haber*; B sözdür; D *Bu meşeldür söylemiş anı beşer*/anı dimiş: E dimiş anı/Kepenek: A *Yata dimiş kebānıñ altında er*, B Kebeniñ; D *Keñbeniñ icre yatur merdāne er*, E *Kim yatur dir kiseniñ altında er*

1970 endām u libāsa: A anda mu libāsa; C adamun libāsına; D endām-ı libāsa/kulu: A kulu; D *İster Ol kulu ola qalb-i selīm*

1971 Ol eri: A *Gördi Yūsuf ol eri itdi vezīr*; E Olları/Yūsuf bulup: B Yūsuf bulur; C, D Yūsuf bulub; E buldı Yūsuf/itdi: B ider/Re’y-i tedbīrin: A Rū’y-i tedbīrini; B Rāy-ı tedbīriñ; E Rāy-ı tedbīrini

1972 Ārzulardı: B Arzuları; C Arzūlardı; D ‘Arzūlardı/hükmi ol: E ol kişi/anı bulur: E buldı anı/maqşūdına: D maqşūduna; E *İrdi maqşūda anıñ dağı cāmı*

⁶⁶⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

1973 Cebrā’ıl: A, B, C Cebrā’ıl/didi Yūsuf: A su’āl itdi/vezīrüm: A, B, C, D, E vezīrim/kim dūrür: B kilmidir; D ne kişidir/bildür: A söyle; B bildir; D di

1974 bunuñ: E bunıñ

⁶⁶⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

1975 Ol: E Bil/ol: D -/uşakdur: B, D uşakdır; E uşmakdur/ef’ālūñ: A, C, D, E ef’ālın; B aqvālin

- 1976 Şıdķuña ol gün şehâdet eyledi
Ol melik Reyyâna anı söyledi
- 1977 Ol melikûñ ķardaşınıñ oğlı bu ⁶⁶⁸
Aşlı pāk olanda olur eyü ħū
- 76b 1978 Ĥālķa şükr eyledi anda emīr
Kim bu kāmīl ādemi virdüñ vezīr
- 1979 İ‘ tibār iderdi aña ol resūl
Virdi aña māl u mülk ü nice ķul
- 1980 Pek düzenlü il-emīnlikde sürūr ⁶⁶⁹
Eyledi on beş sene böyle mūrūr
- 1981 Geldi irişdi ucuzlık yılları
İzdiyāde ekdiler taķılları
- 1982 Bir eken yüz deñlü andan biçdiler ⁶⁷⁰
Ağniyāsı faķrı yığdı şaşdılar
- 1983 Yedi yıl buldı ucuz vaķti kemāl
Her kemālūñ āķiri olur zevāl

1976 Şıdķuña: A, B, C, D, E Şıdķıña/melik: B, C, D, E melīk

1977 melikūñ: A melikiñ; B, C, D, E melīkin/ķardaşınıñ: A, B, C, D, E ķardaşınıñ/bu: A er; C ..ce; D o/ pāk: A bāk/olanda: A erlende/eyü ħū: A eyü çok; B, D eyyü ħū; C eyyüce

⁶⁶⁸ C nüshasında beytin son kelimesi olkunmuyor. Özel ad olmalı.

1978 şükr: A, B, C şükri; E şükrāne/eyledi: B, C, E ķıldı/anda: B, C, E ol/Kim: A Ki/ādemi: C adı/virdüñ: A, D virdiñ; B virdi; C virmişdi; E virdin/vezīr: A vezir

1979 iderdi: C ider/māl u mülk ü nice: A, D māl mülki nice; E māl u emlakile

1980 Pek: E Bek/il-emīnlikde: B, E il-emīnlikde; C yıl-emīnlikde/beş: B, C, E biş

⁶⁶⁹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

1981 -: A ol/ucuzlık: A, C, D ucuzluk; B uçuzlık/İzdiyāde: A İzdiyāt; C İzdiyār; D İzdiyād; E Pek ziyāde/ekdiler: A, D ekdirdi; B ekdi ol

1982 eken: B, E iken; D ekin/andan: B anda/biçdiler: E bicdiler/Ağniyāsı: E Ağnāsı/faķrı yığdı: B ķaşrı yığdı; C, E yığdı faķrı; D yığdı faķır

⁶⁷⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

1983 Yedi: A, D Yidi; B Yeddi; C Yiddi/buldı: E gördi/ucuz: B uçuz; D ucuzluk/kemālūñ: A, B kemālīñ; C, D, E kemālin/āķiri: E āķirinde/olur: E var

- 1984 Ni‘ metinüñ qadrini bilmeye qul⁶⁷¹
Bulur encāmı zevāli aña yol
- 1985 Ol cezāsıdur anı lâ-büdd bulur⁶⁷²
Fānide görmezse uhrāda olur
- 1986 Faḥr-ı ‘ālem ol resūl-i kâ’ināt
Ol Muḥammed Muṣṭafāya vir şal‘āt
- 1987 Oqıyanı diñleyeni yazanı⁶⁷³
Raḥmetünle yarlıqağıl yā Ğanī

Ḥazret-i Yūsuf ‘aleyhi’s-selāmuñ qardaşları taḥıl içün Mısır iline geldügidür.⁶⁷⁴

- 77a 1988 Qaḥṭ-ı Mısrı Aḥmedī söyle bize
Yūsufuñ iḥvānını getür söze
- 1989 Söyle anlar nice Mısrā geldiler
Ḥāk-i pāy-i Yūsufa yüz sürdiler
- 1990 Yedi yıl çün ḥabs olındı ol ricāl⁶⁷⁵
Ol diyāra irdi kıtlıq yedi sāl

1984 Ni‘ metinüñ: B, C Ni‘ metiniñ; D Ni‘ metiñ/bilmeye: C bilmese

⁶⁷¹ Bu beyit A ve E nüshalarında yok.

1985 cezāsıdur: B, D cezāsıdır/olur: D bulur

⁶⁷² Bu beyit A nüshasında yok. E nüshasında on bir beyit sonra.

1986 Ol: B Vir/vir: A viriñ/şal‘āt: A, B şalavāt; D şalāt

1987 diñleyeni: B diñlieni/Raḥmetünle: B Raḥmetiñle

⁶⁷³ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

⁶⁷⁴ Başlık C ve E nüshalarında yok. Yūsuf: A Yūsufuñ/‘aleyhi’s-selāmuñ: A -; B, D ‘aleyhi’s-selāmuñ/qardaşları: B qardaşları/içün: A içün/Mısır iline: A, B Mısrā/geldügidür: A, B geldigidür; C geldikleridir.

1988 Qaḥṭ-ı; A Aḥmedī di qaḥṭ-ı Mısrı sen bize; B, C Qaḥṭ-ı; D Aḥmedī di qaḥṭ-ı Mısrā sen bize/ iḥvānını: A aḥvālını; D iḥvānına

1989 nice: A -/geldiler: A, D vardılar/Ḥāk-i pāy-i Yūsufa: A Ḥāk-i bāy-i Yūsufa/sürdiler: E süreler

1990 Yedi: D Yeddi/çün: D cün/ḥabs: D ḥabse/olındı: D olındı/yedi: D yeddi

⁶⁷⁵ Buradaki iki beyit A, B, C ve E nüshalarında yok.

- 1991 Zülmıla maḥbūs olına bir kişi
Ol şehir ḥalkı bulur ʿışret işi
- 1992 Eylik iden kişiler eylik bulur
Kemlik iden āḥiri nādīm olur
- 1993 Mıṣruñ ehli niʿ meti çok buldılar⁶⁷⁶
Her fūrū-mānde zi-niʿ met oldılar
- 1994 Yoḥsulına eylemez oldu ʿaṭā⁶⁷⁷
Eyle ādemden umılur mı seḥā
- 1995 İrdi zillet kārı ehl-i sāyeye⁶⁷⁸
Şān u rıf at irdi fūrū-mānde
- 1996 Niʿ metüñ ḳadrini anlar bilmedi
Ol viren Rezzāḳa şükri ḳılmadı
- 1997 Görmeyenler gördiler geydi eyer⁶⁷⁹
Başa lāyık sözleri ayak diyer
- 1998 Söz ayaḡa düşdi başlar kesdi dil
Düşdi ḥalkuñ arasına ḳāl u ḳıl
- 1999 Saymaz oldu atabeglerin gedā
Her ḳafadan gelür oldu bir şadā

1991 şehir: D şehir

1992 kişiler: A *Eylik kimselerden eylik olur*; D kimseler; E *Kemlik idenler gerek nādīm ola*/nādīm: C nādān; E *İtdigi işden nedāmetler bula*

1993 Mıṣruñ: B, C, E Mıṣrın/fūrū-mānde: B fūrū-māye; C femāna; E denī ādem

⁶⁷⁶ Buradaki on bir beyit A ve D nüshalarında yok.

1994 Yoḥsulına: C Yoḥsuluna/Eyle ādemden: C Eyle adamdan; E Hiç denīlerden/umılur mı: C, E umulur mı/seḥā: E ʿaṭā

⁶⁷⁷ Bu beyit B nüshasında da yok.

1995 Şān u rıf at: B, C, E Şān-ı rıf at/fūrū-mānde: B ferū-māyeye; C, E fūrū-māyeye

⁶⁷⁸ C nüshasında mısraların yeri deḡişik.

1996 Niʿ metüñ: B Niʿ metiñ; C, E Niʿ metin/Ol: E Hem/Rezzāḳa: E Rezzāḳ

1997 eyer: E iyer

⁶⁷⁹ Buradaki iki beyit B ve C nüshalarında da yok.

1998 ḥalkuñ: E ḥalkın/ḳāl u ḳıl: E ḳāl ḳıl

1999 Saymaz: C Sābık

- 2000 Gördiler çün keşretiler ni‘ meti
Ni‘ metüñ kalmadı qadr u kıymeti
- 2001 Her qanā‘ at kārı anlar atdılar
Rāh-ı işrāfıla anlar gitdiler
- 2002 Cümle ni‘ metler seri nān-ı ‘azîz
Mezbelelerde olınmazdı temiz
- 2003 Eylediler ni‘ met-i Raḥmānı ḥor⁶⁸⁰
Eyledi Rezzākuñ ol qahrı zuhūr
- 2004 Başladı kıtlık senesi gelmeye
Ḥaḥ anı dārü’l-emāna virmeye
- 2005 Kıldı fermān ol sene Yūsuf ‘ayān
Ekmeyüñ taḥıl eken kıılır ziyān
- 2006 Kim ekerse taḥılı ziyān ider⁶⁸¹
Zāyi‘ olur qolına ziyān ider
- 77b 2007 Ekmediler ba‘ zı ekdi anlaruñ
Bitmedi ekinleri ekenlerüñ
- 2008 Gördiler anı ferāḡat kıldılar⁶⁸²
Mıṣr ili terk-i zirā‘ at kıldılar

2000 Ni‘ metüñ: B, C Ni‘ metin; E Ni‘ metiñ/qıymeti: B, C, E kıymeti

2001 atdılar: B, E itdiler/işrāfıla: B, C işrāfıla

2002 E *Ni‘ metin ser-dārı ol nān-ı ‘azîz*/Mezbelelerde: E Mezbele yerde/olınmazdı: B, C olunmazdı

2003 Raḥmānı: E Raḥmān/Rezzākuñ: C, E Rezzākıñ

⁶⁸⁰ Bu beyit B nüshasında da yok.

2004 gelmeye: D gelmiye/Ḥaḥ: E Ḥaḥ/dārü’l-emāna: A dürr-i emāna; D dārü’l-emānı/virmeye: D virmiye

2005 ‘ayān: A, D hemān/Ekmeyüñ: A *Ki münādî çağırur ider beyān*; B, C, E Ekmeyin; D *Taḥıl ekme ekin kıılır ziyān*

2006 ziyān: A zıyān/qolına: A qoluna/ziyān: A ziyān

⁶⁸¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2007 Ekmediler: A Almadı/ba‘ zı: A, D ba‘ zısı/anlaruñ: A, E anlarıñ; B, C, D anların/Bitmedi: E Bitmedin/ekinleri: E ekeşleri/ekenlerüñ: A *Biçmedi ekinleri anlarıñ*; B, C ekenlerin; D dānelerin; E ekenleri

2008 anı: E temiz/ferāḡat: D firāḡat/kıldılar: B, C itdiler

⁶⁸² Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

- 2009 Oldı darlık Mısrũn ili sũ-be-sũ⁶⁸³
Düşdi ħalkũn arasına güft ü gũ
- 2010 Ayağ altında yatan ni‘ met xanı
Şimdi baş üzre bulamazlar anı
- 2011 Cümle defter kıldı Mışruñ ħalkını
Bildı anlaruñ ħanısın faķırını
- 2012 Kıymet almazdı faķırden ol ‘ azız
Buğda virürdi ħıdā ide leziz
- 2013 Açları unutmayam dir ol imām
Xarnı toynca yimezdi ol ta‘ām
- 2014 Aç yaturmazdı faķır olanları⁶⁸⁴
Üç sene böyle yürıdi ħālleri
- 2015 Ağniyāda kalmadı taħıl ħıdā
İstediler mırıden anlar ħıdā
- 2016 Akça aldı ağniyādan ol emır
Anlara virürdi buğday u şa‘ır

2009 Mısrũn: B, C Mısrın; E Mısrıñ/ħalkũn: B, E ħalkın; C ħalkıñ

⁶⁸³ Bu iki beyit D nüshasında da yok.

2010 Ayağ: B Pāyin

2011 kıldı: A itdi/Mışruñ: A, E Mısrıñ; B, C, D Mısrın/anlaruñ: A, E anlarıñ; B, C, D anların/ħanısın: A xanısın; D ħanısın; E ħanısi

2012 Kıymet almazdı: A Buğday virürdi; B, C Kım̄et almazdı; D Akça almazdı; E Kıymet almadı/ faķırden: A fāķırine; B, C, D faķırden/Buğda: A *Ķatu yoķdur anı bilsün leziz*; B, C Buğdā; E Buğdāy/virürdi: E virdi/ħıdā ide leziz; B, C ħıdā ide leziz; D yiye nān-ı lezziz; E ħıdālansun fāķır

2013 Açları: A, B, C, D, E Acları/unutmayam: A, D unutmasın; C unutmayım/dir ol imām: A, D virdi nızām/toynca: A, D tolusunca; E tolusı/yimezdi: B yemezdi/ol: A, D -

2014 Aç: C, E Ac/yaturmadı: B yaturmazdı/Üç: C Üc/yürıdi: B yürürdi

⁶⁸⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2015 ħıdā: E ħadā/mırıden: A mırıden; C emırden

2016 Akça: A Akça/aldı: A alırdı; D alırdı/ağniyādan: A ħanıden; D ħanıden/ol: A -/emır: E esır/virürdi: E virdi/buğday u şa‘ır: A buğdāy-ı şa‘ır; B, C buğdā hem şa‘ır; D buğdā vü şa‘ır; E buğdā vü şa‘ır

- 2017 Ol kadar hazne yığıldı haddi yok
Şıgımaz oldu deftere ne haṭṭı çok
- 2018 Hep derāhim sīm ü zerden ne ki var⁶⁸⁵
Ḥazne-i Yūsufda maḥbūs oldılar
- 2019 Kalmadı aḳça virürlerdi metā⁶
Aldı taḥıl virüp itdi intifā⁶
- 78a 2020 Yūsufuñ bāyi⁶ i geldi ileri
Zu⁶ ra oğlu Mālik ol didükleri
- 2021 Virdi ol ṭavḳıla misk ü ⁶ anberi
Virdi taḥıl aldı Yūsuf anları
- 2022 Kalmadı eşyā ḳamusın virdiler
Mülkümüzi bey⁶ idelüm didiler
- 2023 Virdiler emlāki taḥıl yirine⁶⁸⁶
Mālik oldu şehir-i Mıṣruñ yirine
- 2024 Ol bahā-yı mülki daḥı yidiler
Mıṣruñ ehli cümle şāha geldiler

2017 hazne: A hazne; D hızne/haddi: B, C ⁶ addi/Şıgımaz oldu deftere ne: A Şıgımadı defter içine; B Şıgımaz oldu defterāne; D Deftere şıgımaz olundu; E Şıgımaz oldu defter anı/haṭṭı: B ⁶ addi; E haṭ/çok: A yok

2018 Hep: C Heb/derāhim: C derāhīm/sīm ü zerden: C, D sīm ü zer/Ḥazne-i: D Ḥızne-i/Yūsufda: C Yūsufdan; E Yūsufa/maḥbūs: D maḥpūs

⁶⁸⁵ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2019 aḳça: A aḳca/virüp: A, C, E virüb; B *Alırdı anları virürdi intifā⁶*

2020 Yūsufuñ: C, E Yūsufuñ/bāyi⁶ i: A bey⁶ i; D bāye⁶ i/Zu⁶ ra: A Ru⁶ za/Mālik ol: A ol Melik/ didükleri: A, E didükleri

2021 ṭavḳıla: A, C, D ṭoḳıla/misk ü ⁶ anberi: A, C misk-i ⁶ anberi; B mişk-i ⁶ anberi; D mişk ü ⁶ anberi; E müşk ü ⁶ anberi/Virdi: A Vir/aldı Yūsuf: A aldıYūsufdan; C, E Yūsuf aldı

2022 ḳamusın: A ḳamusun; B ḳamusı/Mülkümüzi: A, B Mülkimizi/idelüm: B, D idelim

2023 emlāki: D imlāki/yirine: D, E yerine/Mıṣruñ: A, E Mıṣrıñ; C, D Mıṣrıñ/yirine: A, D, E yerine

⁶⁸⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

2024 bahā-yı: B, C buhā-yı/yidiler. B, D, E yediler/Mıṣruñ ehli cümle: A Şehr-i Mıṣrıñ halkı; B, C, D Mıṣrıñ ehli cümle; E Mıṣrıñ ehli cümle

- 2025 Didiler kul teg şatılalum size
Ol bahāmuza virūñ taḥıl bize
- 2026 Cümlesi nefis ü ‘ıyālin şatdılar
Hep bahālarına taḥıl aldılar
- 2027 Şehr-i Mışruñ ḥalkı cümle oldu kul
Yūsufuñ kullıḡın itdiler kabūl
- 2028 Ḥaḡ bunı dārü’l-emāna virmeye⁶⁸⁷
Mü ’min ihvānlar giriftār olmaya
- 2029 Mālik ibn-i Zu‘ra geldi Yūsufa
Hep ‘ıyāliyle kul oldu Yūsufa
- 2030 Böyledür fānī cihānuñ ‘ādeti⁶⁸⁸
Kimi iner kimi bulur rıf’ atı
- 2031 Ol iki kulları Büşrā vü Beşīr
Kıldı āzād anları Yūsuf emīr
- 2032 Çok kerem anlara kıldı ol kibār
Bende didi sizlerūñ eyliḡı var

2025 teg: A deyü; C olub/şatılalum: A, B, C, D, E şatılalum/bahāmuza: A, C bahāmıza; B buhāmıza; D buhāmuza; E bahā size/virūñ taḥıl: A taıl viriñ; B, D, E virin taḥıl; C taḥıl vire

2026Cümlesi: A Cümle/nefs ü ‘ıyālin: A nefsi ‘ayālin; B ol dem ‘ayālin; C nefsin ‘ayālin; D nefis ü ‘ayālin/şatdılar: A, D virdiler/Hep: A, C Heb/bahālarına: B, D buhālarına; E bahālarında

2027 Mışruñ: A, E Mışriñ; B, C, D Mışrın/oldı cümle: A cümle; C oldu; D cümle oldu/-: D o/ kullıḡın: A kullıḡına; C kullıḡın C, E kullıḡını; D kullıḡı/itdiler: B kıldılar; C, D itdi; E kıldı

2028 virmeye: B virmiye/olmaya: B olmiya

⁶⁸⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2029 ibn-i: A bin; C ibnü/Hep: A, C, E Heb/‘ıyāliyle: A, B, C, D ‘ayāliyle

2030 cihānuñ: E cihānın/bulur: E pulur

⁶⁸⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2031 iki: B, C ikki/-: E ki/Büşrā vü Beşīr: A, E Büşrā Beşīr/āzād: A azad; B āzād; C azāde

2032 Çok: A Coḡ/kerem: C ikrām; E keremler/anlara: E -/ol: E oldılar/Bende didi: A, E Didi bende/sizlerūñ: A sizleriñ; B bunlarıñ; C, D, E sizlerin

- 2033 Siz iriřdüñüz kıuyuda dāduma
Siz sebeb olmışsınız āzāduma
- 78b 2034 Ol Beřirüñ ‘aqlını begendi ol
Virdi aña māl u mülk ü nice kıul
- 2035 Bir ırāğ idüp anı kıldı kıarīb⁶⁸⁹
Geldi eylik yolına oldu ħabīb
- 2036 Kıullanurdu anı ħizmetinde ol
Südi pāk olana Ħaķ virür ‘uķül
- 2037 Bundan aķdem Yūsufuñ dört biñ kıulı
Kıapusında kıullarıydı her biri
- 2038 Şehr-i Mıřruñ virdi her kıapusına
Nice kıullar kıoydı her birisine
- 2039 Ol fikir iderdi kim kıardařları⁶⁹⁰
Mışra gelürler dükene açları
- 2040 Kıullara dir taşradan her kim gelür
Gösterüñ baña taķıl her kim alır

2033 Siz iriřdüñüz: A, D Siz iriřdiñüz; B *Kıuyuda irişdi bunlar dādıma*; C Siz iriřdiñiz; E Geldiñiz sizler/dāduma: A dādına; C, D, E dādıma/Siz: B *Oldılar sebeb benim āzādıma*; D Sen; E *Siz sebebsiz kıuyudan āzādıma*/olmışsınız: A olmışsıñuz D olmış benim/āzāduma: A azdādıma; C āzādıma; D āzāduma

2034 Beřirüñ: A, B, E Beřiriñ; C, D Beřirin/māl u mülk ü nice kıul: A mālı mülki nice ol; B, C māl u emlakile kıul; E *Südi pāk olanlar olur zī-‘uķül*

2035 ırāğ: A cirāğ/olup: A olub/yolına: A yoluna

⁶⁸⁹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2036 Kıullanurdu: A Kıullanırdı; C Kıullunurdu; D Kıulanurdu/anı ħizmetinde: A ħizmetine anı; B anı ħizmetine; D ħizmetine anı; E ħizmetinde anı/Südi: A Sevdı; E *Virdi aña māl u mülk ü nice kıul*/ pāk: C bāk/olana: A olanları; D olanlar/Ħaķ virür: A, D olurdu

2037 aķdem: A evvel; D aķdim/Kıapusında kıullarıydı: A Kıullarıydı kıabusında; D Kıullarıydı kıapusında; E Kıapusında kıullar idi

2038 Şehr-i Mıřruñ: A *Şehr-i Mıřrıñ kıabusına kıodr*; B, C, D, E Şehr-i Mısrın/Nice kıullar: A *Her bir şoķağa bir ādem kıodr*; Bir nice kıul/kıoydı: B virdi

2039 fikir iderdi: D gümān iderde; E megerlenürdi/dükene: C tükene; D dükenise; E düküne/açları: D işleri

⁶⁹⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

2040 Kıullara: A *Taşra ħalkından bu şehre kim gelür*; D Kıullarına/taşradan her kim: E kim ki taşradan/Gösterüñ: A *Tālīb olur mırīden taķıl alır*; B Göstüriñ; C Göstürüñ; D Yetüriñ; E Gösteriñ

- 2041 Anları görünce baña getürüñ⁶⁹¹
Göreyim anı şoram taḥıl virüñ
- 2042 Ol sene Ken'ân ilinüñ taḥılı
Dükenür zaḥmet görür ehl-i ili
- 2043 Bildiler kalmadı taḥıl ğayrıda
Şehr-i Mışruñ ḥâkiminden ğayrıda
- 2044 Ol melik ḥalka taḥıl şatar imiş⁶⁹²
İbrahîm Ḥalîl dini tutar imiş
- 2045 Ya' kub oĝlanlarına dir yâ benûn
Ol melikden varuban buĝday aluñ
- 2046 Ol melik ecdâdumuzuñ dînini⁶⁹³
Dutar imiş ol Ḥalîl âyînini
- 2047 Bildürüñ aşluñuzu taḥıl vire
İ' tibâr idüp sizi tiz göndere
- 2048 Mışra yakın varıcaḳ dağılasız⁶⁹⁴
Her ikiñüz bir ḳapudan giresiz

2041 görünce: A görünce/şoram: A şorayım/virüñ: A vireyim

⁶⁹¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2042 ilinüñ: A, B, C, E iliniñ/Dükenür: A Tükenüb; D Tükenür/ehl-i ili: A, D Ken'ân ili

2043 ğayrıda: A, E sayrıda; C bir yerde; D sa'ride/Şehr-i Mışruñ: A Şehr-i Mışrıñ; B, C, D, E Şehr-i Mışrın

2044 melik: C melîk/şatar imiş: C, D şatarımış/İbrahîm: A, B, C, D İbrahîm/tutar imiş: A dutar imiş; C, D tutarımış

⁶⁹² Bu beyit E nüshasında yok. Beytin vezni bozuk.

2045 oĝlanlarına: C, E oĝullarına/dir: A -/melikden: C melîkden/varuban: B, C, D siz varın; E varınız/buĝday: B, C, D, E buĝdâ/aluñ: B, C, E alın; D alun

2046 melik: C, E melîk/ecdâdumuzuñ: A, E ecdâdımızñ; C, D ecdâdımızın/Tutar imiş: C, D, E Tutarımış/âyînini: A âynini; C âyânını

⁶⁹³ Bu beyit B nüshasında yok.

2047 Bildürüñ aşluñuzu: A *Aşlñuz bilzürñ tâ ire göre*, B Bildiriñ aşlñızı; C Bildirin aşlñızı; D Aşlñızı bildürin; E Yedin aşlñızı/vire: E yere/idüp: A ide; B idüb; C idüben; E *Vire İ'tibâr idüb size göndire/sizi*: A -/tiz: B de; C -/göndere: A, C, D göndüre; B göndire

2048 Mışra: A *Her kaçan kî şehre yakın varasız*, D Şhre/varıcaḳ: B, D varıcaḳ/dağılasız: D dağılasız/ikiñüz: A *Bir ḳabudan cümleñüz girmeyesiz*, B, C ikiñiz/ḳapudan: D ḳabudan

⁶⁹⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

- 79a 2049 Sizlere t̃a kim naz̃ar uğramaya
Bu h̃üzünlü bağrumı toğramaya
- 2050 Her ikiñüz bir ęapudan giriñüz⁶⁹⁵
Şoñra andan şāh-ı Mışra gidüñüz
- 2051 Göz değermiş gizle māl̃ı yā h̃oca⁶⁹⁶
Enbiyā andan h̃azer kılmış nice
- 2052 H̃āsidiñ zımnen gözinde t̃ire var⁶⁹⁷
Her neye ursa anı kıılır z̃arar
- 2053 Aldılar dört yüz f̃ül̃uri gitdiler
Dār-ı Mışra her dü ęardaş yetdiler
- 2054 Anları şāh ęulları alup gider
Ol divān-ı Yūsufa anlar irer
- 2055 Girdi ęardaşlar anuñ d̃ivānına
Heybet irdi her birinüñ cānına
- 2056 H̃aç ta‘ālā gizleyince birini⁶⁹⁸
Rū-be-rū olsa tanumazlar anı

2049 uğramaya: A irmesün; B uğramıya; D uğramasın/Bu: A Tā/h̃üzünlü: A, B, C, D, E h̃üzünlü/
bağrumı: A göñlumi; B ęalbimi; C, D, E bağrumı/toğramaya: A tağlamasın; B toğramıya; D
toğramasın; E tağlamaya

2050 ikiñüz: A ikiñiz/ęapudan: A ęabudan/giriñüz: A girmenüz/gidüñüz: A giriñüz

⁶⁹⁵ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2051 E *Göz değermiş h̃ağkı var d̃imiş h̃oca*/Enbiyā andan: E Enbiyālar da

⁶⁹⁶ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

2052 H̃āsidiñ: E H̃āsidiñ

⁶⁹⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2053 yüz: A, B biñ; E *Aldı dört yüz altun anlar gitdiler*/f̃ül̃uri: B f̃ül̃üzi/Dār-ı: A *Her ikisi şehir-i Mışra
yitdiler*; B Rāh-ı; D Der-i/ yetdiler: C, D yitdiler

2054 Anları şāh ęulları: A Şāh ęulları cümlesini; B, D Şāh-ı ęullar anları; C Şāh ęulları/alup gider: A
götürür; B, C, D, E alub gider/divān-ı Yūsufa: A d̃ivān-ı bādīşāha/anlar irer: A yetirür; B anları irer; E
anlar ider

2055 ęardaşlar: A ęardaşları; E anlar/anuñ: A, C anıñ; B Yūsuf; E Yūsufiñ/Heybet irdi: A *İrdi bir
heybet anların cānına*; D Heybet irişdi; E İrdi heybet/her birinüñ B, C, E her biriniñ; D oların

⁶⁹⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 2057 Yüzine urmuş niķābı ol imām⁶⁹⁹
Anlara eyle görindi ol kirām
- 2058 Görđi ķardaşlarını bildi hemān
Bilmedi ķardaşlar anı ol zamān
- 2059 Yūsuf iytdi siz ne işe gelmisiz⁷⁰⁰
Bu diyāruñ ādemi degül misiz
- 2060 Anlar iytdi ey şehā Ken‘ āniyüz
Ol nebī Ya‘ ķūbuñ oğlanlarıyuz
- 2061 Ķaḥṭıla bizler perişān olmışuz⁷⁰¹
Eyü aduñ işidüben gelmişüz
- 2062 Ceddinüñ dīninde ol bildi sizi⁷⁰²
Taḥıl içün saña gönderdi bizi
- 2063 Bildi Yūsuf atası şihḥatlığın
Bilmek ister ibn-i Yāmin ķardaşın
- 2064 Dir ķamuñuz oğlı mı ol atanuñ
Daḥı var mı sizden özgesi anuñ

2057 Yüzine: D Yüzüne/eyle: C ĩle; E eyler/görindi: C, D göründi

⁶⁹⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2058 hemān: A, C, E nihān/ķardaşlar: A ķardaşları

2059 iytdi: A iyitdi; B, C, D, E itdi/gelmisiz: A geldinüz; D geldünüz; E gelmişiz/diyāruñ: A diyārın; B diyār; C, E diyārın/ādemi: B ādemleri/degül misiz: A degil misinüz; B, C, D degil misiz; D degilsiniz

⁷⁰⁰ Bu beyit D nüshasında sonraki beyitle karışmış.

2060 Anlar: D Yūsuf/Ken‘ āniyüz: A, B, C, D, E Ken‘ āniyüz/nebī: C benī/Ya‘ ķūbuñ: B, E Ya‘ ķūbıñ; C Ya‘ ķūb; D Ya‘ ķūbınuñ/oğlanlarıyuz: B, C oğullarıyuz

2061 Ķaḥṭıla: A Ķaḥṭıla; B, C, D, E Ķaḥṭıla/bizler: A, D cümle/perişān: A birişān; D pirişān/Eyü: B, C, D Eyyü/aduñ: A, B, C, D, E adın

⁷⁰¹ Bu beyit A nüshasında bir beyit sonra.

2062 Ceddinüñ: A Ceddi; B, C, E Ceddinüñ/gönderdi: A A *Atamuz gönderdi size bizi*; C, D göndürdi

⁷⁰² A nüshasında mısraların yeri değişik.

2063 şihḥatlığın: A şihḥatde imiş; B şihḥatlıyın; C şahḥat-nişin; E şöḥbet-nişin/Yāmin: A *Bilmek diler ibn-i Yāmin ķardaşın nide imiş*; B, C Yāmen

2064 Dir ķamuñuz: A Cümleñüz; B, C, E Dir ķamuñuz/oğlı mı: A oğlu mıdur; B, D oğlu mı/ol: A -/atanuñ: A, B, C, E atanıñ/Daḥı var mı: A *Sizden özge var mıdur oğlı anıñ*; E Var mı daḥı/anuñ: B, C, E anıñ

- 2065 İytdi anlar bir küçük de oğlu var⁷⁰³
İbn-i Yâmin dirler aña yâdigâr
- 2066 Ol didi ol dağı gelseydi bize
Bir yük artuğ buğday alurdi size
- 2067 Anlar iytdi atamız virmez anı
Bir sa‘ at yanından ayırmaz anı
- 79b 2068 Ol küçük kardeşumuzuñ yâ kişi
Anasından var idi bir kardeşı
- 2069 Ğâyetile ‘aql-ı kâmil hûb idi
Cümlemüzden ataya mergûb idi
- 2070 Anaları öldi öksüz kaldılar
Boynı buruk vâlidesüz kaldılar
- 2071 Yidi ol ma‘ şümü kırdlar gitdi ol
Ol sebebdan kardeşını ol resûl
- 2072 Bir sa‘ at yanından ayırmaz anı
Şalmış aña meylini ister canı

2065 İytdi anlar: A Anlar itdi; C, D, E İtdi anlar/küçük: A küccük; D küçük/de: A, D -/Yâmin: B Yâmen/dirler aña: A adı hem; C dirler

⁷⁰³ Buradaki üç beyit B nüshasında yok.

2066 Ol didi: A Yûsuf itdi/ol dağı gelseydi: A ol dağı gelse; E gelseydi ol dağı/buğday: C, D buğdâ; E buğda/alurdi: C vireydim; D, E olurdi

2067 iytdi: A, C, D, E itdi/atamız: C, E atamız/yanından: D yanında

2068 Ol küçük: A, D Ol kücük; B Başka bir/kardeşumuzuñ: A, B, E kardeşimiziñ; C, D kardeşimiziñ/-: A bāk/Anasından: B Anasandan; C Atasından/var idi: A, C, D, E varıdı

2069 ‘aql-ı kâmil: B merd kâmil; C ‘âqıl kâmil/hûb idi: A hûb idi; D, E hûbıdı/Cümlemüzden: B, C, E Cümlemizden

2070 Anaları: A, D Anası/öldi: A fevt olub; D füvt oldı/kaldılar: C, E oldılar/buruğ: B buyrıq; D buyruğ/vâlidesüz: A, B, C, D, E vâlidesiz/kaldılar: D oldılar

2071 Yidi: B, D Yedi; E *Ol şağı yedi kırtlar gitdi ol*/kırdlar: A, B, C, D kırtlar/gitdi: C yitdi/ol resûl: A virmez ol/kardeşını: E kardeşın/ol: E oldı

2072 meylini: A meyli; B *Meylini şalmış illâ ister cānı*

- 2073 Pek severdi ol uşağı atamuz⁷⁰⁴
Hüsni hulkı hūb idi ğāyet temiz
- 2074 Yūsuf iytdi ol küçük kardaşuñuz⁷⁰⁵
Bir de gelince anı getürüñüz
- 2075 Bir yük aña buğda dağı ziyade⁷⁰⁶
Virelüm buğday olur izdiyade
- 2076 Anlar iytdi atamuz anı bize
İnanup virmez getürelüm size
- 2077 Yūsuf iytdi ğālibā kardaşına
Mekrūñüzle bir iş irmiş başına
- 2078 Ol sebebden kardaşını ol resūl
Havf ider inanmaz anı size ol
- 2079 Anlar iytdi zāyi' ine biz sebep⁷⁰⁷
Olduğumuz çün inanmaz bize eb
- 2080 Biz koyunlar yanına varınca ol⁷⁰⁸
İstedi koşdı bize anı resūl

2073 Pek: A Bek/severdi: E siverdi/atamuz: C, E atamız/Hüsni hulkı: E Hüsni hulkı/hūb idi: A hūb idi; C, D, E hūbıdı

⁷⁰⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

2074 ol: A *Yūsuf itdi bir dağı Mısrā gelün*; C, E *-/kardaşuñuz*: B, C *kardaşınız*; E *kardaşı sen/de*: A *Ol küçük kardaşınızı getürün*; E *dağı/anı*: E *-/getürünüz*: B *getüreyinüz*; C *getürünüz*

⁷⁰⁵ Buradaki üç beyit D nüshasında yok.

2075 aña: A *-/buğda*: A, D *buğday*; B, C *buğdā*; E *gönderür/-*: B *bir/dağı*: E *tağıl/ziyāde*: B, C, E *ziyād/Virelüm*: B *Virelim*; E *Olinur tağıllarıñız izdiyād*/buğday: A *buğdāyıñuz*; B *buğdāyıñız*; C *buğdāñız/-*: A *anda/ izdiyāde*: A *ziyāde*; B, C *izdiyād*

⁷⁰⁶ Vezin bozuk.

2076 atamuz: B, E *atamız/anı* bize: A *bize anı*/İnanup: A, B, C, E *İnanub/-*: A *ki/getürelüm*: B *getirelim*; E *getürelim*

2077 Mekrūñüzle: A *Mekriñizden*; B, E *Mekriñizle*; D *Mekriñüzle/bir iş irmiş*: B *irmiş bir iş*; D *bir iş olmuş*

2078 kardaşını: A *kardaşı*/Havf: A *Havfı*; C *Hovf/ider*: B *idüb/-*: D *anı/inanmaz anı*: A *anı inanmaz*; D *size inanmaz*; E *inanmayor kim*

2079 Olduğumuz: B, E *Oldığımız/bize*: C *-*; D *anı/eb*: E *ab*

⁷⁰⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

2080 İstedi: D *İştedi*

⁷⁰⁸ Bu beyit B nüshasında yok.

- 2081 Biz geyik avına meşgûl olmuşuz
Kurd anı yemiş meger tuymamışuz
- 2082 Gömlegi bilenmiş anuñ kanına⁷⁰⁹
Anı iletdük atamız yanına
- 80a 2083 Tâ ki kanlu gömlegini görsün ol
Şun‘umuz yokdur bu işde bilsün ol
- 2084 Gördi kanlu gömlegini ol kibâr⁷¹⁰
Ağlar ol kardaşın itmiş yâdigâr
- 2085 Yûsuf iytdi girmedi ‘aqla bu söz
Zannum oldur var bu işde şun‘uñuz
- 2086 Bilmeye mekr işüñüzi ol resûl⁷¹¹
Nice kardaşlarına virmez oğul
- 2087 Mekrûñüzle bir iş irmiş başına⁷¹²
Ol inanmaz kardaşı kardaşına
- 2088 Bu sizüñ aqvâlüñüz şâdık ise
Bir dahı gelince ol gelür bize

2081 geyik: A, C giyik; E kimik/Kurd: A, D Kurt/anı yemiş: B, E anı yemiş; D yemiş anı/meğer: B, E o dem; C anı/tuymamışuz: A duymamışız

2082 bilenmiş: D boyanmış; E bulanmışdı/anuñ: A, C anıñ; E -/iletdük:: A aldık; C yiletdük; E iletdik/atamız: A atamuzuñ; C, E atamız

⁷⁰⁹ Bu beyit B nüshasında yok.

2083 kanlu: A kanlı/gömlegini: C mlegini/görsün ol: E göreler/Şun‘umuz: A *Şıdķımız bilüb inansın o!*; B, C Şun‘ımız; E Şun‘ımız/bilsün ol: B, C bilsin ol; E bileler

2084 Gördi kanlu gömlegini: A Kanlı gömlegin gördi/kardaşın: A başın; B kardaşı

⁷¹⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

2085 Yûsuf: C Yûsufun/iytdi: A, B, D, E itdi; C -/‘aqla: C ‘aqlına/Zannum: A *Zannı olursa bu işde var şun‘ıñuz*; B, C Zannım; D *Zan odur bu işe vardur şun‘uñuz*; E *Ġâlibâ bu işde var bir şun‘ıñuz*/var: C va/işde: C yişde/şun‘uñuz: B, C şun‘ıñız

2086 mekr: A meger

⁷¹¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2087 Mekrûñüzle: A Mekriñiz; C, E Mekriñizle; D Mekriñüzle/bir: A -/irmiş: C -; E olmuş/ kardaşı: A kardaş

⁷¹² Bu beyit B nüshasında yok.

2088 sizüñ: A sözüñ; B siziñ; C, D, E sizin/aqvâlüñüz: A ef‘âli meger; B, C, E aqvâliñiz; D aqvâli ger/gelince: B *Bir de gelince getürürsüz bize*; A gelünce/bize: A bile

- 2089 Tā getürmeyince siz bile anı
Buğda virilmez size bilün bunı
- 2090 Anlar iytdi getürelüm size biz⁷¹³
Tā beyân olına size şıdkumuz
- 2091 Yūsufi iḥvānı çün medḥ eyledi⁷¹⁴
Ġaybetinde eyüdür bizden didi
- 2092 Yūsuf anlardan işitdi bu sözi
Dir yine bunlar severlermiş bizi
- 2093 Ger ne deñlü baña kemlik itdiler
Ġaybetümde eyü baña didiler
- 2094 Kullarına söyledi kim bunlaruñ
Kıplarına tılduruñ buğdayların
- 2095 Bir kıluna gizlü anı söylemiş
Aķçaların bir yüke kıyuñ dimiş
- 2096 Altunı bir yüke itdiler nihān
Nıyyeti bu idi anuñ ol zamān

2089 Tā: B Ger/siz bile anı: A size anı; E siz anı bile/Buğda: A Buğday; B, C Buğdā; D Buğdāy/virilmez: D virmez/ bilün: A, E biliñ; B, D bilin; C bin/bunı: A anı; E hele

2090 iytdi: A itdiler/getürelüm: A getirelim/olına: A olsun/şıdkumuz: A şıdkımız

⁷¹³ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2091 iḥvānı çün: A iḥvānı cün; B, C kardaşları/Ġaybetinde: A Ġaybetinden; B Ġaybetde; C Ġaybanda; E Ġaybetinde baña eyü didiler/eyüdür: B, C eyyüdür

⁷¹⁴ E nüshasında bu beytin birinci mısraıyla 2093. beytin ikinci mısraından yeni bir beyit oluşmuş. Sonraki beyit E nüshasında yok.

2092 Yūsuf: B, C, D Çünkü/yine B *Dir meger severmiş iḥvānım bizi*; A gine; C *Dir severmiş iḥvānım bizi*; D yene

2093 Ger: A Gör/itdiler: D kıldılar/Ġaybetümde: A Ġaybetimden; B, C, D Ġaybetimde/baña eyü: A baña eyü; B, C, D baña eyyü

2094 Kullarına söyledi: B Emr ider kullarına; E *Kullarına itdi mihmān bunları*/bunlaruñ: A bunlarıñ; B, C, D bunların/Kıplarına tılduruñ: A Kıplarını alıñ kıyuñ; B Tıldurın kıplarına; C Kıblarına tıldurun; E Kıblarına tıldırın/buğdayların: B buğdaların; D buğdaların; E buğdaları

2095 kıluna: A, D, E kıluna/söylemiş: A söyledi; B eylemiş/Aķçaların: A Aķçaların; B Aķçalarıñ/ yüke: E yük/kıyuñ: B, C kıyın; D, E kıyun/dimiş: A didi

2096 A *Kıblarına taḥıl doldırdılar*/Nıyyeti: A *Bir yüke altunı kıydılar*; E Nıyyetinde/anuñ: B, C, E anıñ/ol zamān: E hemān

- 2097 Yirleri köylikdür aqça olmaya⁷¹⁵
Aqça olmayınca belki gelmeye
- 80b 2098 Göreler aqçaların getüreler
İbn-i Yâmin kardaşum yetüreler
- 2099 Bunlara lâyıq geyeler hil' atüm⁷¹⁶
Söylediler baña eyü gaybetüm
- 2100 Anlara iytdi peyâmbere-zâdesiz
Çün divân-ı pâdişâha gelesiz
- 2101 Sizlere lâyıq ki hil' at geydürem
Tâ feraḥ birle qapudan gönderem
- 2102 Geldi hil' atler qamuya geydürür⁷¹⁷
Ol feraḥ birle qapudan gönderür
- 2103 Qalbi içre kıldı anlara ḥelâl⁷¹⁸
Qalmadı gönlinde anlardan melâl

2097 Yirleri: B, D, E Yerleri/köylikdür: B köylikdir; C köylükdür; D eke hem/olmaya: D olmaya/ gelmeye: D *Belki aqça olmayınca aña gelmiye*; E *Belki aqça olmayınca gelmeye*

⁷¹⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2098 aqçaların: A *Göreler ol altını yine geleler*, E ol aqça/İbn-i Yâmin: A İbn-i Yâmini; B, C İbn-i Yâmen/kardaşum: A baña; B, C, D, E kardaşım/yetüreler: A getüreler; C, E yetüreler

2099 geyeler: A -; C giyeler/hil' atüm: A hil' at; C, D, E hil' atım/-: A didiler/baña eyü: A *Gaybetimden baña eyü didiler*; C eyyü baña; D baña eyi; E *Eyyü diyü söylediler gaybetim*/ gaybetüm: C, D gaybetim

⁷¹⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

2100 iytdi: A iyitdi; B, C, D, E itdi/peyâmbere-zâdesiz: A beygamber-zâdesiz; B piygamber-zâdesiz; C piğamber-zâdesiz; D peygamber-zâdesiz; E peygamber-zâdesiz/diḡvân-ı: A -; E *Çünkü bizden atañız gidesiz*/gelesiz: A irmisiz; C iresiz; D irmesiz

2101 Sizlere lâyıq ki: A *Atañuzuñ ḥâtrıyçün sizlere*; D Lâyıq oldı size/hil' at: C ḥal' at/geydürem: B, E geydirem; C gıdürem/Tâ: A *Lâyıq oldı size hil' at bizlere*; C, D, E Ol/gönderem: B, E göndirem; C, D göndürem

2102 qamuya: A -/geydürür: B geydirir/birle: B *Anları feraḥ qapudan göndirir*; D bizler/qapudan: D qapuya/gönderür: A, D göndürür

⁷¹⁷ Bu beyit C ve E nüshalarında yok.

2103 Qalbi: E Qalb/içre: A icre/kıldı anlara: A itdi anlara; B anları kıldı; D anları itdi/gönlinde: A gönlü icre; C gönlünde; D, E gönlinde/anlardan: A -/melâl: A maşlâl; D ḥelâl

⁷¹⁸ A ve D nüshalarında mısraların yeri değışik.

- 2104 Var bize bunda beşâret mü 'minân
Aḥmedî kıl bizlere anı beyân
- 2105 Hâḡ ta' âlâ didi Yūsuf ḡul iken
'Afv ide ḡardaşını kīnlü iken
- 2106 Ḥil' atile ḡapusından göndere ⁷¹⁹
Anları feraḡ mükerrrem döndüre
- 2107 Ğaybetinde aña eyü didiler ⁷²⁰
Ol sebebdan bu keremi buldılar
- 2108 Yâ ki ben 'âlemlerüñ sultānıyam
Müznebin ḡullarumuñ raḡmānıyam
- 2109 Eyle mü 'min ki ġıyābumda beni ⁷²¹
Medḡ ide uma kerem bile beni
- 2110 Gele ecrāmıla anlar ḡapuma
'Afvı me'mül eyleyeler ḡapuma
- 2111 Ben nice anları maḡfūr eylemem ⁷²²
Ḥil' atile cennetüme yollamam

2104 bunda: A *Vir beşâret mü 'mine bunda nihân*; E bundan/beşâret: E naşıḡat/mü 'minân: D mü 'minât/kıl: B, C *Eyle cânım Aḥmedî anı beyân*; D eyle/bizlere: D bize; E sen bize

2105 didi: A dir/Yūsuf: A Yūsufa/ḡul iken: C, D, E ḡuliken/'Afv ide: A 'Afvide; B, C, D 'Af ide; E 'Afv idüb/ḡardaşını: A aḡvâlini; E iḡvâni/kīnlü iken: A bol iken; D kin iken; E kīni bol iken

2106 Ḥil' atile: C Ḥal' atile/göndere: B, C, D göndüre; E göndire/feraḡ mükerrrem: D feraḡ evine; E mükrem feraḡla/döndüre: B göndire; D indüre

⁷¹⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2107 eyü: C, E eyyü/keremi: E 'aḡâyı

⁷²⁰ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

2108 Ya ki: A Tâ ki/ben: E -/'âlemlerüñ: A 'illîleriñ; B 'âlâlarıñ; C, D, E 'âlemlerin/Müznebin: A Müznebin; B Müznebin; D Müznebin/ḡullarumuñ: A mü 'minleriñ; B ḡullarımın; C, E ḡullarımıñ; D ḡullarımıñ/raḡmānıyam: E ḡaffarıyam

2109 mü 'min ki: D mü 'min; E mü 'minler ki/ḡıyābumda: C ḡıyābımda; D ḡayābımda; E ḡaybetde/uma: D umma/beni: D, E ḡanî

⁷²¹ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2110 anlar: A mücrim/ḡapuma: A ḡabuma; B ḡapuya; D ḡamuma/'Afvı: A, B 'Affı; C 'Affa; D 'Affıma; E 'Afv ide *mevlâ ireler ḡapuma*/eyleyeler: B ide anlar; C ide ire/ḡapuma: A ḡabuma; B ḡapuya; C ḡapuma

2111 cennetüme: B, C, D, E cennetime/yollamam: B yolamam; E yol bulam

⁷²² Buradaki iki beyit A nüshasında yok.

- 2112 Bâ-ḥuṣṣâ ol imānī ḥil' ati ⁷²³
Geymiş anlar bulmalıdır rahmeti
- 2113 Raḥmetümde kāfirün yok ḥiṣṣesi ⁷²⁴
Müznibîn mü'minler için cümlesi
- 2114 Ḥamd ü şükr olsun bizi nās eyledün
Raḥmeti mü'minlere ḥāṣ eyledün
- 2115 Mü'min itdün ḥil' at-i imānıla
Kıl feraḥ ḥaṣrümüzi cinānıla
- 81a 2116 Yūsufün kardaşları çün gitdiler
Varuban Ya'kūb ataya yetdiler
- 2117 Yüklerini boşadurlar ol zamān
Altunı yükde bulurlar nā-gehān
- 2118 Gelüben Ya'kūb ataya didiler
Ne saḥī sulṭānımış söylediler
- 2119 Bizlere ikrām u 'izzet eyledi
Ḥil' at ü in'āmla ḥürmet eyledi

2112 ḥil' ati: C ḥal' ati/Geymiş: C Giymiş; E *Geydirüyem virmeliyem rahmeti*

⁷²³ Bu beyit B ve D nüshalarında da yok.

2113 Raḥmetümde: E Raḥmetimde/kāfirün: E kāfirin/mü'minler: E mü'minlere

⁷²⁴ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2114 Ḥamd ü şükr: A Ḥamdi şükri; C Ḥamd ü şükür; E Ḥamd şükr/bizi: D bize/eyledün: A eylediñ; B, D, E eyledin; C eyledi/mü'minlere: C mü'minler/ḥāṣ: A ḥāṣ/eyledün: A eylediñ; B eyledi; C ĩledi; D, E eyledin

2115 itdün: A, E itdiñ; B itdi; C itdün/ḥaṣrümüzi: A, D ḥaṣrı bize: B, C, E ḥaṣrimizi

2116 kardaşları: E iḥvānı/çün: A cün; E andan/gitdiler: D getdiler/Ya'kūb: A, D Ya'kūba/ataya: A, D anlar/yetdiler: A, C yitdiler

2117 Yüklerini boşadurlar: A Boşadurlar yüklerini; C Yüklerini boşadırlar; D Boşatılar yüklerini/Altunı: A Altun/bulurlar: C bulalar/nā-gehān: B, C, D nā-gihān

2118 Gelüben: B Geldiler; E *Altunı atalarına virdiler*/Ya'kūb ataya: A atalarına; D Ya'kūba anı/saḥī: C -/: C bu/söylediler: A didiler

2119 ikrām u 'izzet: A çok 'izz-i ikrām; B ikrām-ı 'izzet; D çok 'izz ü ikrām; E ikrām 'izzet/ eyledi: D eyledin/Ḥil' at ü in'āmla: A Ḥil' at-i fāḥir B Ḥil' at-i in'āmla; C Ḥil' at ü in'ām u; D Ḥil' at-i fāḥir; E Ḥil' at-i in'ām/ḥürmet: A, D in'ām/eyledi: D eyledin

- 2120 Hem selām itdi saña ol pādişāh
Hâtıruñ şordı senüñ ol ulu şāh
- 2121 Ol yine altunumuz virmiş bize
Gizlüce kıoymış anı yükümüze
- 2122 Belki almanuz anı diyü ‘ayān⁷²⁵
Virmiş anı gizlüce bize nihān
- 2123 Ya‘ kıub iytdi diñlemem böyle sözi
İmtihān itmiş ola şāyed sizi
- 2124 Bir dağı varınca aña götürüñ
Belki unutmışlar anı yetürüñ
- 2125 Hakkıdur teslīm idüñüz anı siz
Yarın oddan kıurtarasız cānı siz

Hāzret-i Yūsufuñ kıardaşı ibn-i Yāmini virmedügidür.⁷²⁶

- 2126 Aḥmedī vir ibn-i Yāminden kıaber
Nice vardı kıardaşa ol mu‘teber

2120 selām: D es-selām/pādişāh: A bādişāh/Hâtıruñ: A Hâtırın; B, C, D, E Hâtırın/şordı: B şormış/senüñ: B, C, E seniñ/ulu: B eyle

2121 yine: B, D yene; E bizim/altunumuz: B altunımız; C altunumızı; D altunumuz; E altunı/ virmiş: D virdi; E virmişdür/Gizlüce: A *Kıoymuş anı gizlice yükümüze*, D *Kıoymuş anı gizlüce yükümize*; E Gizlü/kıoymış: E kıoydurmuş/anı: B bizim/yükümüne: B, C, E yükümüne

2122 almanuz anı diyü: E dimiş almanuz anı/gizlüce bize: E ol bize gizlü

⁷²⁵ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

2123 iytdi: A iytdi; B, C, D, E itdi/diñlemem: B n’eyleyim; C nileyim; E istemem/sözi: E sizi/İmtihān: A İmtihān/ şāyed: A, C, D şāyet/sizi: E bizi

2124 varınca aña: A varınca anı; B, C aña varınca/götürüñ: B götürin; E götürin/Belki: A, C, D Yāhud/unutmuşlar: B, C unudılmış/yetürüñ: A yitirüñ; B, D yetürin; C yitürüñ; E bitürin

2125 Hakkıdur: C Hakkıdur/idüñüz: A idüñ; B, E idinüz; C idinin; D idinüz/oddan: A otdan

⁷²⁶ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. virmedügidür: A virmedigidir; D *Hāzret-i Yūsufuñ kıardaşı ibn-i Yāmini gördigidir*.

2126 vir: D ver/ibn-i Yāminden: B, C ibn-i Yāmenden/kıardaşa: B, C kıardaşına; E *Kıardaşına nice vardı mu‘teber*/ol mu‘teber: B ol meger; C mu‘teber

- 2127 Nice Ya' kûb anı irsâl eyledi
Karadaşı Yûsuf nice al eyledi
- 2128 Bir nice gün ol taḥıl yidiler
Bir daḥı Mıṣra varalum didiler
- 2129 Ya' kûb iytdi yâ oğullar varuñuz⁷²⁷
Ol melikden yine buğday aluñuz
- 81b 2130 Anlar iytdi yâ ebâ diler misin
Bize buğday vire şâh ister misin
- 2131 Virür âdem başına bir yük taḥıl
Virmez artuḡ nâzırı eyler baḥîl
- 2132 İbn-i Yâmini eger virseñ bize
İki yük buğday getürelüm size
- 2133 Şâh su 'âl itdi bize karadaşuñuz
Var mıdur daḥı sizüñ yoldaşuñuz
- 2134 Bir küçük karadaşumuz vardur didük
Andan anı biz ḥaberdâr eyledük
- 2135 Ol didi bir daḥı gelince bize
Getürüñ anı virem buğday size

2127 irsâl: A Īrsâl/Yûsuf: A Yûsufa; E *Nice Yûsuf al idüb alı kodı*/al: B ald; D aḡz/eyledi: C ĩledi

2128 yidiler: B, D, E yediler/varalum: B, D, E varalum

2129 varuñuz: A varıñuz/aluñuz: A alıñuz

⁷²⁷ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2130 iytdi: A iyitdi; B, C, D, E itdi/ebâ: C ebî/diler misin: D diler mesin; E diler misiz/buğday: B *Şâh bize taḥıl vire diler misin*; C *Şâh bize taḥıl vire ister misin*; D buğda; E *Şâh vire taḥıl bize ister misiz*/şâh: D şâha/ister misin: A ister misiñ; D ister mesin

2131 taḥıl: A taḥılı/nâzırı: A, D bu işe/eyler: A ider; D kıılır/baḥîl: C paḥîl

2132 İbn-i Yâmini: B, C İbn-i Yâmeni/virseñ: B, C, E virsen; D versen/İki: B İkki/buğday: A artuḡ; B, C, E buğdâ; D buğda/getürelüm: A, D, E getürelim; B getürürük

2133 bize: B bizden/karadaşuñuz: A, D yoldaşuñuz; B, C, E karadaşuñuz/daḥı: A -/sizüñ: B, E siziñ; C sizin; D sezin/yoldaşuñuz: A qarındaşuñuz; B, C, E yoldaşuñuz

2134 küçük: A kücük/karadaşumuz: A, D karadaşımız; B, C, E karadaşımız/vardur: B, C var/didük: A, E didik; B söyledik; C söyledük; D didin/Andan anı biz: A Anda anı biz; D Anda anı hem; E Anı biz aña/eyledük: A, B, E eyledik; D eyledin

2135 Getürüñ: B, E Getürüñ; C Getüre/virem buğday: A virem; B, C virem buğdâ; D virem buğda; E bile virem

- 2136 Ol gelürse bir yük artuḳ virürem
Gelmese sizi tehî gönderürem
- 2137 Ya‘ ḳub iytdi yine fikre dalmısız
Ḥîle ile aña mekri bulmısız
- 2138 Ḳardaşını zāyi‘ itdünüz ‘ayān
Bunı daḫı itmek istersiz nihān
- 2139 Siz varuñuz anı size virmezem
İnanup anı bile göndermezem
- 2140 Ḳardaşınıñ yādigārıdur baña⁷²⁸
İstemem ire ziyān işler aña
- 2141 Anlar iytdi şāha ansuz varmanuz
Ger varursak taḫıl andan bulmanuz
- 2142 Gitmediler ansuz anlar bir zamān
Açlıgıla ḥālleri oldı yaman
- 2143 Gördi Ya‘ ḳub gitmez anlar söyledi
İbn-i Yāmini alup varuñ didi

2136 artuḳ: A artıḳ/virürem: C virem/Gelmese: B Gelmezse/sizi: A -; E sizleri/tehî: E boş/
gönderürem: B dönderürem; C döndürirem; D göndererem

2137 yine: A gine; B, D, E yene/fikre: A fikri/dalmıSız: A dalmıSız; D ḫalmasız; E daldıñız/aña: A
gine; D yene/mekri: D mekre/bulmısız: A bulmuşuz; D bulmasız; E buldıñız

2138 Ḳardaşını: A Ḳardaşın/zāyi‘: A zāyi‘/itdünüz: A itdiñüz; B, E itdiñiz; C itdivünüz; D idiñüz/
istersiz; B *Bunı itmek istersiz daḫı nihān*; D istersin/nihān: A hemān

2139 varuñuz: A varıñ; B, C varıñız; D varıñuz; E varın biz/anı size: B, C, E size anı/İnanup: A, E
İnanub; B *Sizlere inanuban göndürmezem*; C *Size anı inanub göndürmezem*/anı bile: D anı birle; E
size anı/göndermezem: A, D göndürmezem

2140 Ḳardaşınıñ: A, C, E Ḳardaşınıñ/yādigārıdur: A yādileridür/ A *İstemem ki bir ziyān ire aña*

⁷²⁸ Bu beyit B nüshasında yok.

2141 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/ansuz: A -; B, C, D, E ansız/Ger varursak: A *Varursak da taḫılı
bulmanuz*; B Ger varursañ; C *Varsañ ansız taḫıl daḫı bulmanuz*; D Ger varursın; E Varsak ansız/taḫıl
andan: D taḫıl aña/bulmanuz: A almanuz; E olmanuz

2142 Gitmediler: A Gitmedi/ansuz anlar: A anlar; B, C, D ansız anlar; E anlar ansız/Açlıgıla: A
Aclıḳdan; B, C, D Aclıgıla; E Aclıḳıla/ḥālleri: C cānları

2143 Ya‘ ḳub: B *Gitmez anlar gördi Ya‘ ḳub söyledi*; E ata/gitmez: D getmez/İbn-i Yāmini: B, C İbn-i
Yāmeni/ alup: A alıñ; B, C, E alub; D alın/varuñ: A varıñ; B, C, D, E varın

- 82a 2144 Lîkin anı virürem şimdi size ⁷²⁹
Va^c d idüñ getüresiz anı bize
- 2145 Anlar iytdi vir götürelüm bile
‘Ahdümüz olsun getürelüm size
- 2146 İn-şa ’allāh dimediler bu işe ⁷³⁰
İktizā itdi düşeler teşvişe
- 2147 Ya^c kub iytdi ceddümün ‘imāmesin
Virem anı şāha benden viresin
- 2148 Ol gelen altunı aña yetürün ⁷³¹
Taḥıl içün kiçe kilim götürün
- 2149 Aluban anları yola düşdiler
Şehr-i Mışra varuban iriştiler
- 2150 Kem naẓar irmeye anlar didiler ⁷³²
Her ikisi bir ẓapudan girdiler
- 2151 Vardı ẓullar Yūsufa virdi ḥaber
Yine Ken^c ānī yigitler geldiler

2144 Lîkin: B, C, D Leyki//virürem: C virdüm; D vireyem; E vireyim/Va^c d: C, D, E Va^c de/idüñ: B, C idin; E idiñ/getüresiz: C, D getürün; E getürin

⁷²⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2145 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/vir: A -; D ver/götürelüm: A, B, D götürelim; C, E getürelim/ bile: A beyaz; C, D bile/‘Ahdümüz: A ‘Ahdimüz; B ‘Ahd; C, E ‘Ahdimiz; D Va^c demiz/getürelüm: A, B, C getürelim/-: B biz/size: C yine; D yene; E bile

2146 İnşā ’allāh dimediler: E Dimediler inşā ’allāh/İktizā: C İktizā/itdi: E ider/teşvişe: B teşvişe

⁷³⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2147 iytdi: B, C ider; D, E itdi/ceddümün: A, B, E ceddimiñ; C ceddimin; D ceddümün/‘imāmesin: A, B, D ‘ammāmesin; C ḥammāmesin/şāha benden: A şā Mışra/viresin: D alasin

2148 yetürün: B yetürin; E bitürin/Taḥıl içün: A Taḥıl icün; E Taḥılıçün/kiçe: A kece; E kice/kilim: E kilüm/götürün: B, E götürin

⁷³¹ Bu beyit D nüshasında yok. A nüshasında mısraların yeri değişik.

2149 Aluban: A, D Aldılar/anları: A bunları/yola: A -

2150 ẓapudan: A ẓabudan

⁷³² Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2151 Yūsufa: D şāhına/Yine: B, D, E Yene/Ken^c ānī: A Ken^c ān/yigitler: A, C yigitleri; D yegitler/ geldiler: A geldi didiler

- 2152 Ol didi varuñ getürüñ indürüñ ⁷³³
Her ikisin bir odaya konduruñ
- 2153 Vardı kullar anları getürdiler ⁷³⁴
Yūsufuñ divānına yetürdiler
- 2154 İbn-i Yāmin kardaşını gördi ol ⁷³⁵
Derdinüñ dermānını (hem) buldı ol
- 2155 İrüben Yūsuf ile görüşdiler
Virdiler ‘imāmeyi bulışdılar
- 2156 Aldı ol ‘imāmeyi dir bilürem
Bu beşāretdür peyāamber oluram
- 2157 Virdiler altunları söylediler
Unudup gelmiş bizümle didiler
- 2158 Yūsuf iytdi çünki yañlış olmuş ol
Ol sizüñ olsun yirini bulmuş ol
- 82b 2159 Anlar iytdi hāk-i pāye irmişüz ⁷³⁶
Kem hedāyā ile saña gelmişüz

2152 -: E anları/varuñ: B, C, D varın; E varıñ/getürüñ: B getirin; C getürün; D getürin; E -/ indürüñ: B yendürüñ; C indirin; D, E indürin/ikisin: D ikisini/konduruñ: B, C kondırın; E kondırın

⁷³³ Bu beyit A nüshasında yok.

2153 Vardı: D Var/anları: C -/yetürdiler: A, C yitürdiler

⁷³⁴ Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

2154 Derdinüñ: A Derdiniñ/hem: A, C, D -

⁷³⁵ Bu beyit B nüshasında da yok.

2155 İrüben: B, C İrdiler; E Geldi anlar/Yūsuf ile: A şāha; D ol şāhıla; E Yūsufa/görüşdiler: A, B, C, D görüşdiler/‘imāmeyi: A, B, D ‘ammāmeyi; C ‘amāmeyi/buluşdılar: A, B, C, D buluşdılar

2156 ol: E -/‘imāmeyi: A *Gördi ol ‘ammāmeyi dir bilürem*; B, D ‘ammāmeyi; C ‘amāmeyi/dir: E didi/bilürem: B, D, E buluram/beşāretdür: B beşāretdür/peyāamber: A beyğamber; B piğamber; C peyğamber; D peygamber; E peygamber

2157 Virdiler: D Virdi/altunları: A ol altunı; D ol altunı hem; E altunı hem/Unudup: A Unudub; B, C, E Bu yanı/bizümle: A, B, C, D, E bizimle

2158 yañlış: B, C, D, E yanı/olmuş: B, E gelmiş/sizüñ: A siziñ; B, C, D sizin; E size/olsun: B olmuş/yirini bulmuş: A bulmuş yirini; B, E yerini bulmuş; D yerini bulsun

2159 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/hāk-i pāye: A hāk-i bāye/Kem: A Hem; B, C Kim; E *Kemce kıymetle tañıla gelmişüz*/hedāyā ile: A hedāye; C, D hedāye ile; B hedāile/gelmişüz: B getürmişüz

⁷³⁶ A nüshasında burada 2155. beyit tekrar yazılıp üstü çizilmiş.

- 2160 Taḥıla lāyık degül ki virelüm⁷³⁷
Altunı al taḥıl içün n'idelüm
- 2161 Ol didi bu söz revā olmaz yiri
Şāh olan virdüğini almaz giri
- 2162 Ğayrı her ne ki getürmişsiz bize
‘Arz kıluñ virelüm taḥıl size
- 2163 Taḥıla lāyık bahāmuz yok durur
Bilürüz senüñ ‘atıyyeñ çok durur
- 2164 Biz kilim kiçe getürdük kıl kabül
Al anı vir taḥıl ey iḥsānı bol
- 2165 Ol didi vardur hediye bizlere⁷³⁸
Ḥātıruma gelmez idem sizlere
- 2166 Ol ‘imāmeyi selāmetle bize
Çün yetürdünüz kerem lāzım size
- 2167 Ol didi kim şey’-i ednā alalum
Ḥātır içün şey’-i a’ lā virelüm

2160 lāyık: B lā’ık/degül ki: B, C degil ki; E degildür/virelüm: B virelim; E diyelim/taḥıl içün: C taḥılıçün; E *Altunı taḥıla kıymet virelim*/n’idelüm: B n’idelim

⁷³⁷ Buradaki üç beyit A ve D nüshalarında yok.

2161 bu söz revā olmaz: E olmaz revā bu söz/yiri: E yeri/olan: E olanlar/virdüğini: B virdigini; E virdigiñ

2162 her ne ki: E ednā şey/‘Arz kıluñ:B, C ‘Arzı kılın;E ‘Arza kılın/virelüm: B virelim; E virürem

2163 lāyık: B, C dirler/bahāmuz: B, D buhāmız; C, E bahāmız/yok durur: B yok durır/Bilürüz senüñ: A, B Bilüriz seniñ; C Bilürüz seniñ; D Bilürüz saña; E Leyki bilürüz/‘atıyyeñ: A ‘atıñ; B, C ‘atiyyen; D ‘atiyyin/çok durur: A çok durur; B çok dırır

2164 kilim kiçe getürdük: A getürdik kece kilim; B, E kilim kiçe getürdik; D kiçe kilim getürdük/Al anı: A *Anı al taḥıl vir iḥsānı bol*; E Anları al/vir taḥıl: B vir bize; C taḥıl vir D *Anı al taḥıl iḥsānı bol*/ey: E -

2165 Ḥātıruma: E Ḥātırında

⁷³⁸ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2166 yetürdünüz: E bitürdiñiz

2167 Ol didi kim: E Biz anıñçün/alalum: B alalım; D alalam/Ḥātır içün: A Ḥātırıcün; C, D Ḥātırıçün; E Ol sebebdan/virelüm: B virelim; D virürem

- 2168 Almasam da anı buğday virürem⁷³⁹
Leyk hâtırlar hoş olmaz bilürem
- 2169 Kullarına anda fermân eyledi
Konduruñ bunları varuñ söyledi
- 2170 Her iki kardaş bile kondı o gün
İbn-i Yâmin yalañuzca kaldı çün
- 2171 Ağlayu ol demde bir âh eyledi
Ol şadâsı Yūsufa rāh eyledi
- 2172 Yūsuf iytdi ne şadâ ağlar biri⁷⁴⁰
Didiler Ken' âni kardaşuñ biri
- 2173 Getürüp katına anı söyledi
Ne sebep ağlarsın ey uşak didi
- 2174 Ol didi vardur firâkum ağlaram⁷⁴¹
Ol firâk odıyla bağrum dağlaram
- 83a 2175 Kondılar her iki kardaş bir eve
Ünsiyet ülfet kıılır anlar bile

2168 Almasam da: A, C Almasam/anı: C anları/buğday: C buğdâ; D buğda/Leyk: A Deñli; C, D Leyki/hâtırlar: A hâtırları/hoş: A hoş

⁷³⁹ Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

2169 Konduruñ: A Konduriñ; B Kondiriñ; C Kondurun; D Kondurin; E Kondırın/-: D ol/bunları: A -; D bunlarını/varuñ: A varıñ; B, C varın; D -; E varub

2170 iki: A *Her ikisi kardaş bir yire kondı cün*; B ikki/kardaş: D kardaşlar/İbn-i Yâmin: B, C İbn-i Yâmen/yalañuzca: A yalıñuz; B, E yalıñızca; C yalañızca/çün: A cün

2171 demde: A dem/şadâsı: A sedâsı; B *Âhı anıñ göklere rāh eyledi*/rāh: A zār; D reh

2172 Yūsuf iytdi ne şadâ: B, C, E Yūsuf itdi ne şadâ; D Ol didi nedür/Ken' âni: C Ken' ânı/kardaşuñ: B, C, D, E kardaşın

⁷⁴⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

2173 Getürüp: A, B, C, E Getürüb; D Getürin/anı: E aña/ağlarsın: A *Ağladığıñ ne içün söyle didi*; B, C ağlarsan; D ağlar

2174 firâkum: B firâka; E firâkım/odıyla: E odına/bağrum: B cānı; C, E bağrum

⁷⁴¹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2175 Kondılar: A Ol didi/iki: B ikki/eve: E yere/Ünsiyet ülfet: A, D *Kondılar her ikisi oldı bile*; E Ünsiyet ü ülfet/kıılır: E kııla

- 2176 Yalañuz qaldum firāk aldı beni ⁷⁴²
Ol firākuñ āteşi yaqdı beni
- 2177 Ben tehī qaldum benüm yok qardaşum ⁷⁴³
Ol sebebdendür aqar gözden yaşum
- 2178 Şimdi qardaşum olaydı bu gice ⁷⁴⁴
Konup anuñla olurdum bilece
- 2179 Yūsuf iytdi var mı ana qardaşuñ
Böyle aqlarsın iner gözden yaşuñ
- 2180 Ol didi kim var idi bir qardaşum
Bir anadan bir babadan sırdaşum
- 2181 Ben şabiyyken zāyi‘ olmış bilmedüm
Anuñ aḥvāline vāqıf olmadum
- 2182 Bilmezem ne ḥile kılmışlar aña
Anı kurdlar yidi söylerler baña
- 2183 Atam inanmaz buña aqlar qatı
Firqatiyle qaldurupdur rāḥatı

2176 Yalañuz: A Yalıñız; C, D Yalañız/qaldum: A, D qaldım/firākuñ: A, C firākuñ; D firākuñ/āteşi: A odu/yaqdı: A yandırdı/beni: D teni

⁷⁴² Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

2177 Ben tehī: E Yalıñız/qaldum: B, C, E qaldım/benüm: C benim/yok: E bir/qardaşum: B, C, E qardaşım/Ol sebebdendür: B Ol sebebdendir; E Zāyi‘ olmuştur/gözden: C gözüm/yaşum: B, E yaşım; C yaşın

⁷⁴³ Bu beyit A ve D nüshalarında yok. C nüshasında bir beyit önce.

2178 qardaşum: A, B, C, D qardaşım/olaydı: D olaydım/bu gice: A benim/Konup: A, B, C Konub/ anuñla: A, B anıñla/olurdum: B, D olurdım/bilece: A cānım; D eylece

⁷⁴⁴ Buradaki üç beyit E nüshasında yok.

2179 iytdi: B, C, D itdi/-: A yā eḥī/var mı ana: A var mı; D daḥı var mı/qardaşuñ: A qardaşuñ; B, C, D qardaşım/aqlarsın: A aqlarsuñ; C -; D aqlarsan/yaşuñ: B, C, D yaşın

2180 var idi: A, C, D varıdı/qardaşum: A, B, C, D qardaşım/bir: C -/sırdaşum: A sırtaşım; B, C, D sırdaşım

2181 zāyi‘: A zāyi‘ /bilmedüm: A, B, C, D, E bilmedim/Anuñ: A, B, C, E Anıñ/olmadum: A, B, C, E olmadım

2182 Bilmezem: C Bilmez/ne: A -/kurdlar: A *Qurt anı yemiş didiler baña*; B, E kurtlar/yidi: B yemiş; D *Qurd anı yemiş diyüdiler baña*/söylerler: C söylediler

2183 buña aqlar: A aqlar buña/qatı: A -/Firqatiyle: A, D Firqatinden/qaldurupdur: A qaldırdı; B, C qaldırupdur; E qaldurubdur

- 2184 K̄anlu ḡöml̄egin getürmişler anuñ
Bulmaduḡ nām u nişānın biz anuñ
- 2185 Olmadı andan bize bir fetḥ-i bāb⁷⁴⁵
Fırḡatiyle baḡrumuz olmış kebāb
- 2186 K̄ardaşumdan beni maḥrūm itdiler⁷⁴⁶
Şem-i fırḡate beni mūm itdiler
- 2187 Ben itürdüm ata ana k̄ardaşum⁷⁴⁷
Gice gündüz aḡlaram durmaz yaşum
- 2188 Yūsuf iytdi sen burada aḡlama
Bizleri maḥzūn idersin eyleme
- 83b 2189 Sen feraḡ ol ki feraḡ biz bulalum⁷⁴⁸
Ol müsāfir ḡaḡḡını biz kılalum
- 2190 Er olan miḡmānı maḥzūn eylemez⁷⁴⁹
Yidürür a' lā fenā ḡān eylemez
- 2191 Biz seni bil bunda maḥzūn itmenüz
Yalañuz bir ḡānede yaturmanuz

2184 K̄anlu: A K̄anlı/ḡöml̄egin: D ḡöml̄egini/getürmişler: A bulmuşuz; D bulmışuz/anuñ: A, B, C, E anuñ/Bulmaduḡ: A, B, E Bulmadıḡ/nām u nişānın: A nām-ı nişānın; B, C, E nām u nişānıñ/biz: A - /anuñ: A, B, C, E anuñ

2185 Olmadı: E Oldı/baḡrumuz: B, C, E baḡrımız; D baḡrım/olmış: D olmuşdur

⁷⁴⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2186 K̄ardaşumdan: A, B, C, D K̄ardaşımдан/Şem'-i fırḡate beni: A *Ana ata k̄ardaşımдан beni yād itdiler*; B, C Fırḡat-i şem' a beni; D Fırḡatile şem' aya

⁷⁴⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

2187 itürdüm: B, C, E itürdim/k̄ardaşum: B, C, D, E k̄ardaşım/durmaz: C dinmez/yaşum: B, C, D, E yaşım

⁷⁴⁷ Buradaki beş beyit A nüshasında yok.

2188 idersin: B, E idersen; D *Mehmānım sen beni maḥzūn eyleme*/eyleme: E egleme

2189 feraḡ: B meram; C gerç/bulalum: B bulalım/kılalum: B kılalım

⁷⁴⁸ Bu beyit D ve E nüshalarında da yok.

2190 Yidürür: D Yedirür/ḡān: B, Çḡūn

⁷⁴⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

2191 Biz seni bil bunda: C Bil seni biz bunda; D Bu gice biz seni; E *Biz seni bunda elem-nāk itmenüz*/Yalañuz: B, E Yalañız

- 2192 Kardaşuñ yirine saña bir aḥī
Gösterelüm var anuñla ol aḥī
- 2193 Ben seni virdüm müsāfir oğluma
İletüñ mihmān idüñ Efrāyime
- 2194 İbn-i Yāmini alup getürdiler
Meclis-i şāh-zādeye yetürdiler
- 2195 İçerü girdi aña virdi selām⁷⁵⁰
Merḥabā geldüñ diyü itdi kıyām
- 2196 Kaynadı kanı o dem Efrāyime
Didi beñzersin benüm kardaşuma
- 2197 Kıldı şöḥbet şerbet oldı cānına
Vardı Efrāyim atası yanına
- 2198 Yā ebī gönderdügüñ mihmān-ı cān
Dir qarındaşuma beñzersin hemān
- 2199 Yūsuf iytdi ḥaḳ dimişdür yā oğul
Ata ana toğma kardaşumdur ol

2192 Kardaşuñ: A *Yūsuf ider kardaşuñ yirine saña bir eḥī*; B, C, D, E Kardaşın/yirine: A, B, D, E yerine/eḥī: E rāḥatı/Gösterelüm: A Gösterelim; B Göstürelim; C Göstürelüm; D Göstürelim; E *Virelüm sen var anuñla ol eḥī*/anuñla: A, B, C anuñla

2193 Ben: E Vir/virdüm: A, B, D, E virdim/oğluma: B oğluma/İletüñ: A İletiñ; B, C, E İletin; D Eyletin/mihmān idüñ: A mihmān idiñ; B, C, D mihmān idin; E bunı didi/Efrāyime: C Efrāhīme; D Efrā'ime

2194 İbn-i Yāmini alup: A İbn-i Yāmin alub; B, C İbn-i Yāmeni alub; E İbn-i Yāmin ḥazreti/-: B çün; D hem/getürdiler: B gitdiler; C götürdiler; D getdiler/şāh-zādeye: A, B şāh-zādeye; D şāh-zāda/-: D anı/yetürdiler: A getürdiler

2195 İçerü: E İçerüye/girdi aña: C girüp aña; D girdiler aña; E girüben/geldüñ: A geldiñ; B, C, D, E geldin/diyü: A deyü

⁷⁵⁰ A nüshasında bu beyit ile bundan sonraki beytin mısraları karışmış. Daha sonra işaretlerle düzeltilmiş.

2196 kanı o dem: A cānı o dem; B gönli o dem; C gönlü o dem; E gönli kanı/Efrāyime: C Efrāhīme; D Efrā'ime/-: A hemān/beñzersin: D beñzersen/benüm: A -; B, C benim; E hemān/ kardaşuma: A, B, C, D, E kardaşıma

2197 şerbet oldı: A, D virdi şerbet; E oldı şerbet/Efrāyim: D, E Efrā'im

2198 Yā: B, C, E Dir/gönderdügüñ: A göndürdiyiñ; B gönderdigin; C göndürdügün; D göndürdigin; E gönderdiñiz/cān: C, D, E ḥān/-: B ki; D baña/qarındaşuma: A, C, E qarındaşıma; B, D kardaşıma/beñzersin: D, E beñzersen

2199 iytdi: B, C, D, E itdi/ḥaḳ: A ḥaḳkı; D ḥaḳkını/dimişdür: A dimiş/yā oğul: A ol; C yā oğlu/ana: A anadan/kardaşumdur: A, B, C, D, E kardaşımdur

- 2200 Vardı Yūsuf ibn-i Yāmin yanına
Ḥavf irişdi ibn-i Yāmin cānına
- 2201 Bildi Yūsuf ḥavfını didi aña
Gösterem Yūsuf qarındaşuñ saña
- 84a 2202 Açdı yüzinden niķābı ol zamān
Ben Yusuf qardaşuñam dir bil ‘ayān
- 2203 İrdiler anlar o demde vuşlata⁷⁵¹
İrdiler ol dem diyār-ı ḥayrete
- 2204 Bir birine şarışup ağladılar
Vuşlat u merāma nā’ıl oldılar
- 2205 Yā İlāhī işbu vuşlat ḥürmeti⁷⁵²
Vir bize rāḥatlıgıla cenneti
- 2206 Bir birine ḥāllerini didiler⁷⁵³
Hem ṭa‘ām irdi getürüp yidiler
- 2207 Yūsuf iytdi sen beni qardaşlara⁷⁵⁴
Söyleme bu sırrı cānum anlara

2200 ibn-i Yāmin; B ibn-i Yāmen; C ibn-i Yāmānıñ/Ḥavf irişdi: A Ḥavfı irişdi; B Lerze düşdi; C, D Ḥovf irişdi; E Ḥavf irişdi/ibn-i Yāmin: B, C ibn-i Yāmen

2201 ḥavfını: B ḥovf ider/didi: C söyler/Gösterem: A Göstereyim; B, C Göstürem; D Göstüreyim/ qarındaşuñ: A iḥvānıñ; B, C, E qarındaşın; D iḥvānın

2202 Açdı: A, C Açdı/yüzünden: C yüzünden/niķābı: E niķābını/ol zamān: B, C ol hemīn; E hemīn/qardaşuñam: A qardaşuñam; B, C, D qardaşınam; E *Ben qarındaşın Yūsufam ol emīn*/bil: B, C ol/‘ayān: B, C emīn

2203 anlar: C -/İrdiler: E İrdi/ol dem: E anlar/-: E ol/ḥayrete: B ğurbete

⁷⁵¹ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2204 şarışup: A, E şarışub; B, C şarılub/ağladılar: A ağlaşdılar/Vuşlat u: A Vuşlat-ı; B, E *Hem ṭa‘ām irdi bilece yediler*; C *Hem ṭa‘ām irdi bilece yidiler*; D *Hem ṭa‘ām irdi bilince yediler*

2205 rāḥatlıgıla: B *Bizlere sen vir cinān-ı rü’yeti*; E rahmetle vuşlat/cenneti: E rü’yeti

⁷⁵² Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2206 getürüp: A getürüb

⁷⁵³ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok. A nüshasında bu beyitle sonraki beytin mısraları karışmış ve daha sonra işaretle düzeltilmiş.

2207 iytdi: B, C, D, E itdi/beni: E bize/qardaşlara: E iḥvānlara/bu sırrı: A sırrımı; E bu sözi/cānum: A, B, C, D, E cānım

⁷⁵⁴ A nüshasında mısraların yeri değişik.

- 2208 Görelüm Hâkdan nice fermân olur
Bizlere ne yol ile dermân olur
- 2209 Bir iş itdürem saña gitmeyesin⁷⁵⁵
Bildürem anı ki havf itmeyesin
- 2210 Yarın ol buğday virilecek yire
Sen dağı kardaşlarıyla var bile
- 2211 Anda bir hîle iderler anı bil⁷⁵⁶
Tâ ki yanumda turasın iki yıl
- 2212 Anlar atdı hîle ile kardaşı⁷⁵⁷
Hîle iden bulmalı hîle işi
- 2213 Bir hacâlet gösterelüm anlara
Sen bil ammâ söyleme ihvânlara
- 2214 Şubh irüp anlar divâna geldiler
Ol kilim kiçeleri getürdiler
- 2215 Didiler kemdür şeyümüz çok degül⁷⁵⁸
Tağıla kıymet için lâyıķ degül

2208 Görelüm: A, B, E Görelim; D Görelem/ne yol ile: A ne yolıla; B *Bizleriñ derdine dermân olur*; D *Bizlerin derdine ne dermân olur*; E dağı yine

2209 itdürem: B idem; D iderler; E itdürüz/-: B kim/gitmeyesin: B gitmiyesin; D, E getmeyesen/ anı: B, E saña; D *Sen dağı bil tâ ki havf itmeyesen*/havf: B hovf/itmeyesin: B itmiyesin

⁷⁵⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2210 buğday: B, D, E buğdâ; C buğda/virilecek: B, C, E virilecek/yire: B, D, E yere/kardaşlarıyla: A kardaşlarıñla

2211 bir hîle: D saña mekr/bil: C bilesen/yanumda: B, C yanımda/turasın: B turasan; D kalasın/iki: D nice/-: C sen

⁷⁵⁶ Bu beyit A ve E nüshalarında yok.

2212 atdı: A, C, D itdi; E *Tâ kim öyle buldı bil ol kardaşı*/hîle ile: A hîle-i; C hîle itdi/kardaşı: A kardaşına; C kardaşını/iden: A, D idenler; E andan/bulmalı: A, D bulur/işi: A işine

⁷⁵⁷ Bu beyit B nüshasında yok.

2213 hacâlet: A hacâlet/gösterelüm: A, B, C göstürelim; D göstürelim/bil ammâ: A, D bu sırrı

2214 irüp: A idüb; B, C idüb; D idüp; E olub/kilim kiçeleri: A kilim keceleri; E kice kilimleri

2215 kemdür: A kim; C ednâ; E azdur/şey'ümüz: A şey'imüz; C şe'imiz; D şe'imüz; E işimiz/ çok: A çok/degül: A, C, D, E degil/Tağıla: D Tağılun/kıymet için: A kımet icün; C, D kımetlîğa; E kımetğıla/degül: A, C, D, E degil

⁷⁵⁸ Bu beyit B nüshasında yok.

- 2216 Sen kerem kıl olmuşuz muhtâc-ı küt⁷⁵⁹
Şey'ümüz azdur velâkin çoğa tut
- 2217 Aldı ednâ şey'leri ol Mısrî hân⁷⁶⁰
Virdi a' lâ buğdayı ol pāk-cân
- 2218 O 'imāme hâtırıyçün virdi ol⁷⁶¹
Çün bize geldi selâmet yetdi ol
- 84b 2219 Aldı azı çoğı ikrām eyledi
Müsteḥaḳ olana in'âm eyledi
- 2220 Var bize bunda beşâret Aḥmedî
Söyle mü'min kardaşa vir rāḥatı
- 2221 Yarın ol maḥşer yirine varıla
Ol divân-ı kibriyâda turlıla
- 2222 Bir bölük mü'mine olına ḥiṭâb
Siz ne için gelmişiz virün cevâb
- 2223 İydeler ḥür-ı cinānuñ var senün⁷⁶²
Tâlibiyüz râğıbiyuz biz anuñ

2216 muhtâc-ı küt: A muhtâc-ı kıl; C muhtâc küt/Şey'ümüz: A Şeylerimüz; B Şey'imiz; C, D Şe'imiz/azdur: A, B, D azdır/velâkin: A ammâ; D velî sen/çoğa: A coğa; C çoğa

⁷⁵⁹ Bu beyit E nüshasında yok.

2217 şey'leri: A, B, C, E şeyleri: D nesneyi/Mısrî hân: A mi'râc-ı cân; E Mısrî hân/buğdayı ol: A buğday ol; B anlara buğda; C buğdâ anlara; E buğda'ı anlara/pāk-cân: A bâl-i diyân; B, C o cân; D pāk-i cân; E cân

⁷⁶⁰ Bu beyit A nüshasında biraz farklı şekilde tekrar edilmiş. A *Aldı ednâ şeyleri ol Mısrî cân/Virdi a' lâ buğday âl ü beyân*

⁷⁶¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2219 Aldı azı: D Azı aldı; E Aldı anıñ/çoğı: A çok/Müsteḥaḳ: B Müsteḥaḳkı; D Müsteḥaḳa/olana: B, C, E buldı

2220 A *Bir nidâ vir bize beşâret Aḥmedî/rāḥatı*: A *Söyle vir mü'minlere sen rāḥatı*, E rihleti

2221 yirine: B, D, E yerine/varıla: B, D, E varalar/kibriyâda: A *El divânlarda turlıla*; D kibriyâya/turlıla: B, E turalar; C turlıla; D tölalar

2222 bölük: B bölük; E *Bir kere mü'minlere oldı ḥiṭâb*/mü'mine: A mü'min; D mü'minlere/olına: A, D ola; C oluna/içün: A icün/gelmişiz: A, C gelmişsiz; E gelmisiz/virün: B, C, E virin/cevâb: D cüvâb

2223 İydeler: B, C, D, E İdeler/ḥür-ı cinānuñ: B ḥür-ı cinânı; C, E ḥür-ı cinānıñ; D ḥür-ı cinānıñ/senün: B, C, E seniñ/anuñ: B, C anıñ; E *Tâlib u râğıblarıyuz biz anıñ*

⁷⁶² Bu beyit A nüshasında yok.

- 2224 Bir nidā ire ‘amel ister aru
Kimde var ḥālīş ‘amel gelsün berü
- 2225 Müşterīsiz ḳanı ḳıymet görelüm
Biz daḥı ḥūr-ı cinānı virelüm
- 2226 İşidince bu ḥiṭābı mü ’minūn
Şermsār olup ṭururlar ser-nigūn
- 2227 Söyleyüñ diyü ire bir de ḥiṭāb
Virile ruḥşat ide anlar cevāb
- 2228 Anlar iyde cennete lâıyık bahā
Ḳulda yoḳdur n’idelüm ey zî-seḥā
- 2229 Ger ḳula olsa ‘amel cināna dal⁷⁶³
Bî-‘amel ḳullar cinān almak muḥāl
- 2230 Cümle zî-ḳıymet cihānuñ mā-fihā⁷⁶⁴
Cennetüñ bir ḳaşrına olmaz bahā
- 2231 Ḳıymeti yoḳdur cinānuñ bilmişüz
Faẓl u iḥsānuñı uma gelmişüz

2224 ire: B gelür/ister: C esîr/ḥālīş: A -; D arı/gelsün: C, D gelsin

2225 Müşterīsiz: E Müşterīsen/ḳıymet: A, B, C, D, E ḳımet/görelüm: B, D, E görelim/ḥūr-ı cinānı: A *Biz yirine cennet virelüm*; E ḥūr-ı cināna/virelüm: B, D virelim

2226 mü ’minūn: B, C *Bu ḥiṭābı işide ol mü ’minūn*; D mü ’minüñ; E *Bu ḥiṭābı işidince mü ’minūn*/Şermsār olup: A Sermesār olub; B, C, D Şermesār olub; E Şermesāran/ṭururlar: B, C ṭuralar; D ḳuralar; E ṭura anlar

2227 Söyleyüñ: A, C, D, E Söyleyin; B Söyle’in/diyü: A deyü/ire: A gele/bir de: A -/ A *Var ise bir sözüñüz idüñ cevāb*; D *Söyleyin izin size viriñ cüvāb*; E *Ruḥşat olsun sizlere virin cevāb*

2228 Anlar iyde: A, B, C, D Anlar ide; E İdeler yoḳ/lāıyık: B lâ ’ık/bahā: A bahāy; B, D buhā/yoḳdur: B, C bulunmaz; E *Ḳulda bulunmaz aña ḳımet seḥā*/n’idelüm: B, D n’idelim/ey zî-seḥā: A seḥā; B, C ey seḥā

2229 Bî-‘amel: B Bin ‘amel; D Bey-‘amel/ḳullar: D ḳul/cinān almak: D cennete girmek/muḥāl: C maḥāl

⁷⁶³ Bu beyit A ve E nüshalarında yok.

2230 zî-ḳıymet: B, C zî-ḳımet/cihānuñ: B, C cihānı; E cehāna/mā-fihā: E ve mā-fihā/Cennetüñ: B Cinnetin; C, E Cennetin/bahā: B buhā

⁷⁶⁴ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2231 Ḳıymeti: A Ḳımetimüz; B, C, D, E Ḳıymeti/yoḳdur: A yoḳ/cinānuñ: A cināna; B, C, D cinānın; E cinānıñ/Faẓl u iḥsānuñı: A Faẓlıla; B Faẓl-ı iḥsānıla; C, D Faẓl-ı iḥsānıñla; E Faẓl u iḥsānıla/uma: B saña

- 2232 Gerçi hoş ‘amel cinān bābına yol⁷⁶⁵
Fazluñ olmayınca yok aña duḥūl
- 2233 Var ‘amel azdur velī noḡṣānı çok⁷⁶⁶
Saña lāyık arasañ bir dāne yok
- 85a 2234 Cümle noḡṣān ile gelmişüz size⁷⁶⁷
Urma noḡṣān işümüz yüzümüze
- 2235 Ẹkullaruñ ‘ādetleri çün şer ḥaṭā⁷⁶⁸
‘Ādetidür Ḥālīḡuñ ‘afv u ‘aṭā
- 2236 Bizde yok kıymet cinānı alalum⁷⁶⁹
Gelmişüz fazluñla anı bulalum
- 2237 Sen keremler kânısın eyle kerem
Ḳapuña geldük teḥī virme elem
- 2238 Ḥaḡ ta‘ālā iyde kim yā ḡullarum
Ey beni ‘ārif olan mü’minlerüm
- 2239 Gelmisiz ednā şeyile siz bize
Ben gerek a‘lā şeyi virem size

2232 Fazluñ: E Fazlın

⁷⁶⁵ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2233 azdur: A azdır; C azdan; E azça/velī: A -; C daḡı; D ve hem/çok: A çok/arasañ: A artık; C *Arasan yāresiz bir dāne yok*; D, E arasan

⁷⁶⁶ Bu beyit B nüshasında yok.

2234 noḡṣān ile: C noḡṣānıla; E noḡṣān işle/gelmişüz size: B saña gelmişüz; E geldük size/-: B ol/noḡṣān işümüz: B noḡṣān olanda; C noḡṣānımız/yüzümüze: C yüzümüze; E yüzimize; B işimüz

⁷⁶⁷ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2235 Ẹkullaruñ: E Ẹkullarıñ/Ḥālīḡuñ: E Ḥālīḡın

⁷⁶⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2236 yok kıymet: A yok ḡımatıña; B, C yok ḡımet; D ḡımet yok/cinānı: A anı/alalum: B alalım/fazluñla: A fazlınıla; B fazlınla; D fazlınıla/bulalum: A bilelüm; B, D bulalım

⁷⁶⁹ Bu beyit B nüshasında bir beyit sonra. Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

2237 kânısın: C kânısan; D kânı/eyle: D eyle sen/Ḳapuña: A Ḳabuña/geldük: A geldim; B geldik/elim: D elim

2238 iyde: A, B, C, D, E ide/yā: A -/kim: C ki/ḡullarum: A ḡullarına; B, D, E ḡullarım/beni: A benüm; D benim/‘ārif: A, D dostum/olan: E bilen/mü’minlerüm: A mü’minlerime; B, D, E mü’minlerim

2239 Gelmisiz: A *Kem şey’ile geldiñ çün bize*; C Gelmisüz; D *Kem şey’ile gelmesiz çünki bize*; E Geldiñiz/ednā: E ednāca/şey’ile: B şeyile; C şe’ile; E şeylerle/siz: C çün; E -/Ben: C Biz; E *Umduñuz a‘lāca şeylerden size*/gerek: A -/a‘lā: A eyü; D eyyi/şey’i: A nesne; C şı’i; D şiyim

- 2240 Şey 'ünüz kem yaramaz(dur) dimedi ⁷⁷⁰
Aldı ednā a' la in'ām eyledi
- 2241 Yūsuf ihvânından aldı kem şeyi ⁷⁷¹
Virdi ol kem şey'lerine ol eyi
- 2242 Aldığıyçün oldu hâtırları hoş ⁷⁷²
Anlaruñ göndermedi hamlini boş
- 2243 Kendine kemlik idenden kem şeyi ⁷⁷³
Aldı anuñ yirine virdi eyi
- 2244 Kul iken kullaruma lutf işledi ⁷⁷⁴
Aldı ednā hem cürüm bağışladı
- 2245 Ol 'imāme çün selāmet yetdi ol ⁷⁷⁵
Hâtır-ı 'imāme içün yetdi ol
- 2246 Yā ki ben 'ālemlerüñ sulţānıyam
Müznibin kullarumuñ rahmānıyam
- 2247 Siz dağı a' lā hedāyā bizlere ⁷⁷⁶
Getürüpsiz 'izzet ister sizlere

2240 Şey 'ünüz: A Şey 'iñüz/yaramazdur: A yaramaz

⁷⁷⁰ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2241 şey'i: C şiyi; D *Kem şey'ile Yūsuf'a arkadaşları*/ol: E -; D *Vardılar aldı anı virdi eyyi*/şey'lerine: B, C şeylerine E şeyler yerine

⁷⁷¹ Bu beyit A nüshasında yok.

2242 Aldığıyçün: A *Aldı Yūsuf ol keçe'i kilimleri*; D *Aldığıçün/Anlaruñ: A Hoş ola tā anlaruñ hâtırları*; B, C, D *Anların/göndermedi hamlini*: B *göndermedi hamlini*; C *göndürmedi hamlini*; D *göndürmedi hem eli*

⁷⁷² Bu beyit A nüshasında altı beyit sonra. Buradaki iki beyit E nüshasında yok.

2243 idenden: A iden; D idendür/anuñ: A, C anıñ; D azı/eyi: A eyü; C, D eyyi

⁷⁷³ Bu beyit B nüshasında da yok.

2244 Kul iken: C, D Kuliken/kullaruma: B, C, D, E kullarıma/lutf: D lutf'e/işledi: D eşledi/hem cürüm: B hem cürüm; C hem cürmin; D 'ālī şey'; E *Anlaruñ ecrāmını bağışladı*

⁷⁷⁴ Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

⁷⁷⁵ Bu beyit B, C ve D nüshalarında da yok.

2246 'ālemlerüñ: B, C, D, E 'ālemlerin/Müznibin: E Mücrim'in/kullarumuñ: B kullarımın; C, E kullarımın; D *Cümle muhsin ehlinüñ cevvdıyam*/rahmānıyam: E gaffarıyam

2247 Getürüpsiz: E Getürübsiz

⁷⁷⁶ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 2248 Siz getürdünüz bize imān tamām
Ben gerek idem size ihsān tamām
- 2249 Ben nice dostum olan mü 'minlerün⁷⁷⁷
Kılmayam maqbūle kem tāt'atların
- 2250 Hep kabūl oldu 'amelünüz bize
Faḫlum ile cennetüm virdüm size
- 2251 Cümlesi maḡfūr u maqbūl olalar⁷⁷⁸
Ol bölük varup cināna gireler
- 2252 Yā ilāhī ḫürmetiyçün ol ḫabīb
Sen bu in'āmı bize eyle naṣīb
- 2253 Ol bölükden eyle Maḫmūdı o gün⁷⁷⁹
Nā'il-i cennet şafālandur o gün
- 85b 2254 Biz gelemüm Yūsufün destānına⁷⁸⁰
Seyr idelüm bāḡına bostānına
- 2255 Yūsuf iḫvānına dir anbāra siz
Cümleünüz varuñ ki buḡday alasız

2248 getürdünüz: E getürdünüz

2249 nice: C niçe/dostum: D, E dostum/mü 'minlerün: C mü 'minleri; D, E mü 'minlerin/Kılmayam: C Kılmayım; D Kılmıya/tāt'atların: C tāt'atları

⁷⁷⁷ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2250 Hep: A, B, C Heb; D Hem/oldı: C ola/'amelünüz: A 'amelleriünüz; B, E 'ameliñiz; C 'aybınız; D 'ameliñüz/bize: A bile/Faḫlum ile: A Yirine; B, E Faḫlımıla; C Faḫlum ile; D Yirine/ cennetüm: A cennet; B cennetim; D cennetlerim; E cenneti/virdüm: B, D, E virdim

2251 maḡfūr u maqbūl: B maqbūle maḡfūr; C maḡfūr-ı maqbūl/bölük: B bölük; D *Faḫla Bāriye cināna gireler*; E gürüh/varup: B, C, E varub/cināna: E cinānı/gireler: E bulalar

⁷⁷⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

2252 ḫürmetiyçün ol ḫabīb: A ḫürmeticün āl-i ḫabīb; E *Ol Muḫammed ḫürmetine yā Mucīb*/bu: A *Bizlere daḫı anı eyle naṣīb*; D o/in'āmı: D in'āma/eyle: D ile

2253 bölükden: B bölükden/Nā'il-i: B Nāyil-i/şafalandur: B şafalandır

⁷⁷⁹ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

2254 gelemüm: B gelemim/idelüm: B idelim; E *Ḥurma içün gir o naḫlistānına*

⁷⁸⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2255 iḫvānına: A *Yūsuf itdi birinüz anbāra siz*; E emr itdi/dir: E varın/Cümleünüz: A *Girüb eyüsinden alasız*; B Cümle'iñiz; E *Alñız taḫıl varasız rāha siz*/varuñ: B, C, D varın/buḡday: B, C buḡdā; D buḡda

- 2256 Bir yük artuḡ buḡda virsünler size
İletün maḡşüş anı atañuza
- 2257 Varuban anbāra anlar girdiler
Bir kızıl altundan ölçek gördiler
- 2258 Ol melik Reyyān anı yapmış idi⁷⁸¹
Yūsufuñ ol zabtına girmiş idi
- 2259 Gizlü Yūsuf bir ḡulına söyledi
Ölcegi gizle fülān yüke didi
- 2260 İbn-i Yāmin yükini soñ tutdılar
Ölcegi ol yüke pinhān itdiler
- 2261 Yükle diler yola oldılar revān
Ḳapudan taşra varınca bir peyām
- 2262 Gördiler ḡulları şāhuñ segrişür
Eñseden anlara gelüp irişür
- 2263 Didiler yoḡ ʿulbe-i zerrīn görüñ
Sizde midür arayuñ anı virüñ

2256 buḡda virsünler: A buḡday virem; B buḡda virsinler; C buḡdā virsünler; D buḡda virürler; E virilür buḡdā/İletün: A *Anı maḡşüş iletün atañuza*; B, C, E İletin; D Eyletin/atañuza: B, C, D, E atañıza

2257 Varuban: E Varub ol/girdiler: B irdiler/kızıl: D kızıl/altundan: C altun/ölçek: D ölcek/ gördiler: B buldılar

2258 melik: B, C, E melīk/yapmış idi: C kılmış idi; D yapmış idi; E kılmış idi/ol zabtına: B, C, D ol zabtına; E zabtına ol/girmiş idi: C, D girmiş idi

⁷⁸¹ Bu beyit A nüshasında yok.

2259 Gizlü: A -ḡulına: A, C, D, E ḡuluna/söyledi: D söylemiş/Ölcegi: A Ölcegi; D *Ölcek ol fülān yükde gizle dimiş/gizle*: A gizleñ/fülān: A -

2260 İbn-i Yāmin: A *Ölçüben taḡılları tutdılar*; B, C İbn-i Yāmen/yükini: C, E yükünü/soñ: B, D soñ; C, E çün/tutdılar: C dutdılar; D tutttılar/ölcegi: A *İbn-i Yāmin yüküne soñra ölcegi koydılar*; D ölcegi/ pinhān B, C, D pünhān

2261 Yükle diler: A *Yükleyüben yükleri girdiler*; E Yükleyüben/yola oldılar: B yola düşdiler; D cümle oldılar; E oldılar yola/Ḳapudan: A *Ḳabudan taşra berāne yetdiler*; D Ḳapuda/peyām: E yaban

2262 ḡulları şāhuñ: A şāhın ḡulları; B, C, D, E ḡulları şāhın/segrişür: A seyrişür; B yügrişür; C yürüşür/Eñseden: B, C, D Enseden; E *Gelüben ḡullara iḡvān yirişür*/anlara: A anlar/gelüp: A, D geldi; B, C gelüb

2263 yoḡ: A *Ġāʾib oldı ölçek görüñ*; E ol/ʿulbe-i zerrīn: C ʿulbe-i zerīn; D ʿulbeyi bir; E ʿulbe-i zer/-: E yoḡ/görüñ: B, E görüñ; C görüñ; D göreyin/Sizde midür: A Sizde ise; B Sizde midir/ arayuñ: A arayuñ; B, C, D arayın; E şāh diler/virüñ: A, E viriñ; B, C virin; D vereyin

- 2264 Anlar iytdi biz peyāmbere-zādeyüz
Ol ḥarām uğrılığı biz kılmayuz
- 2265 Kullar iytdi yükünüze baqaruz
Baqmayınca şāhumuzdan qorqaruz
- 2266 Yüklere indürüben aradılar
İbn-i Yāminün yükinde buldılar
- 2267 Gör ne kıldı Yūsufum ol ḥānlara⁷⁸²
Bir ḥacālet irdi ol dem anlara
- 86a 2268 Kullar aldı ibn-i Yāmini gider
Gitmedi anlar daḥı şāha döner
- 2269 Vardılar cümlesi şāhuñ yanına
Turdılar maḥzūn anuñ dīvānına
- 2270 Yūsufı gör ne leṭāfet eyledi⁷⁸³
Anlara gör ne zārāfet eyledi
- 2271 Dürr-i yektāyı nice renge boyar⁷⁸⁴
Uğrı diyü toğrıyı alı koyar

2264 iytdi: A itdiler; B, C, D, E itdi/peyāmbere-zādeyüz: A beygamber-zādeyüz; B pīkamber-zādeyüz; C pīğanber-zādeyüz; D peygamber-zādeyüz; E peygamber-zādeyüz/uğrılığı: A uğruluğı biz; B uğruluk işi; C uğruluk işi; D uğruluğı biz; E *Uğrılık işi ḥarāmdur kılmamız/kılmayuz*: B, C bilmenüz; D kılmamız

2265 iytdi: B, C ider; D, E itdi/yükünüze: A yüküze; B, C ḥamliñize; E yükü bize/Baqmayınca: D *Aramasın şāhına ben qorqaram*; E Görmeyince/şāhumuzdan: A, B, C şāhumuzdan; E şāhumıza/qorqaruz: E varmanuz

2266 Yüklere: A *Yüklerini arayub didiler*; D, E Yüklere/indürüben: B indirüben; D indirüp; E indürüb/İbn-i Yāminün: A İbn-i Yāmin; B İbn-i Yāmeniñ; C İbn Yāmenün; E İbn-i Yāminiñ/ yükinde: A, C yükünde/buldılar: D gördiler

2267 iş: E -/Yūsufum: E Yūsuf/irdi: E virdi

⁷⁸² Bu beyit A, B, D nüshalarında yok. E nüshasında iki beyit sonra.

2268 Kullar aldı: A Kulları aldı; E Aldı kullar/ibn-i Yāmini: B, C, D ibn-i Yāmeni/döner: A gider

2269 cümlesi şāhuñ: A cümle şāhuñ; B, E ol pādīşāhın; C ol pāşāhın; D cümlesi şāhın/anuñ: A, B, C, E anuñ/dīvānına: D dīvānına

2270 Yūsufı: B Yūsufa/Anlara gör ne D Nice iḥvāna; E İbn-i Yāmine

⁷⁸³ Bu beyit A nüshasında yok.

2271 renge: D rengi; E denge/toğrıyı: C *Toğrı dīvānı gör alı koyar*, D *Toğrı uğrıya diyü alı koyar*, E toğrı/alı koyar: E el qabar

⁷⁸⁴ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

- 2272 İytdi bizlerden ne kemlik gördüñüz
Ne sebep böyle hıyānet kılduñuz
- 2273 Sizlere lâzım ki toğrı olası⁷⁸⁵
Hiç düşer mi size uğrı olası
- 2274 Anlar iytdi hāşe uğrı olmaduk
Bir uşağın mekrine biz uğraduk
- 2275 Biz eger uğrı olayduk ey şehā
Dört yüz altını götürmezdük saña
- 2276 Şāh i(y)dür her kim ki mekre ulaşur⁷⁸⁶
‘Āķıbet ol dağı mekre tolaşur
- 2277 Ġālibā sizler de mekkār olduñuz
Ol sebebdan mekri sizler bulduñuz
- 2278 Her kişi itdügi yolına gelür⁷⁸⁷
İr ü geç olur anı lâ-büdd bulur
- 2279 Anlar iytdi yok bu işde şun‘umuz
Biz peyāmbere-zādeyüz yok mekrümüz

2272 İytdi: A *Ölçek-i şāha hıyānet kılduñuz*, B, C, D İtdi; E Didi/bizlerden: D bizden/-: D siz/gördüñüz: B, C, E gördiñiz; D gördiñüz/böyle: A *Şāh ider bizden kemlik mi gördiñüz*, D bize/kılduñuz: B, C, E kıldiñiz; D kıldiñuz

2273 Hiç: A *Sizlere düşer mi uğrı olası*, C Hiç/size: D, E sizler

⁷⁸⁵ Bu beyit B nüshasında yok. A nüshasında beyitlerin yeri değişik.

2274 iytdi: B, C, D, E itdi/hāşe: A hāşā; B, C, D, E hāşā/olmaduk: A, B, E olmadık/uşağın: A *Leyki mekr işdür aña kurduk*, B, C, D, E uşağın/mekrine: D mekrini; E mekridür/biz: E ki/uğraduk: B, E uğradık

2275 olayduk: A, B, E olaydık/şehā: A şāh; D şāhā/yüz: A biñ/getürmezdük: A, D, E getürmezdik; B getürmezdik; D getürmezdin

2276 Şāh: D Yūsuf/iydür: A, B, E ider; C ide; D itdi/her: D -/ol dağı mekre: E mekkār işine/tolaşur: B bulaşur; D *Ol dağı elbetde bir gün tolaşur*

⁷⁸⁶ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2277 sizler de: D siz dağı/olduñuz: B oldiñiz; C oldiñuz; D olmışuz; E olmışız/mekri sizler: D şimdi mekri; E mekri siz de/bulduñuz; B buldiñiz; C buldiñuz; D bulmışuz; E bulmışız

2278 Her kişi: E Herkes/itdügi: E itdigi/yolına: E yoluna/olur: E alur

⁷⁸⁷ Bu iki beyit B, C, D nüshalarında da yok.

2279 şun‘umuz: E şun‘ımız/peyāmbere-zādeyüz: E peygamber-zādeyüz/mekrümüz: E mekrimiz

- 2280 Anlar iytdi bir şabîdür n'idelüm
Eylemiş bağışla anı gidelüm
- 2281 Yūsuf iytdi uğrılık katı yaman
Şāhib olmaz uğrıya 'ākıl olan
- 2282 Uğrıya sizler ki şāhib olasız⁷⁸⁸
Ġālibā siz de aña yataksınız
- 2283 Siz de anuñ qardaşısız eylece
Alduğın zāhir bölersiz bilece
- 2284 Cümle qardaşsız sözüñüz bir dürür⁷⁸⁹
Sizlerüñ re'yi bu kārı kıldurur
- 86b 2285 Anlar iytdi ol bize ey şāhumuz
Ana ayrı baba bir qardaşumuz
- 2286 Zāyi' olan qardaşından buldı yol
'Ammetesinüñ kuşağın çaldı ol
- 2287 Bu da anuñ qardaşı bir anadan
Kılsa bu kārı buña 'ayıb neden

2280 şabîdür: A *Bir uşakdur kılmış anı n'idelim*; D uşakdur; E *Bir şabî' uşaklık itmiş n'idelim*/n'idelüm: B, D n'idelim/Eylemiş: A *Sen kerem eyle bağışla gidelüm*; E Sen bize/anı: C nı; D bize/gidelüm: B, D gidelim

2281 iytdi: B, C, D, E itdi/uğrılık: A, C uğruluk; D uğruluk/katı: B işi; C gāyet/olmaz: A olur mı/ uğrıya: A aña

2282 sizler: A, D siz/ki: A, D ki/olasız: A, D olursız/-: A, D eger/yataksınız: A *Ġālibā yaşıksız aña siz meger*; B *Ġālibā sizler anıñ yataksız*; C yataksınız; D *Ġālibā yataksunuz aña meger*

⁷⁸⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

2283 anuñ: A, B, C, E anıñ/qardaşısız: A qardaş/eylece: A öylece/Alduğın: A, B, C, D, E Aldığın/zāhir: A -/bölersiz: A, E bilürsüz; D böler/bilece: D eylece; E eyyüce

2284 qardaşsız: C qardaşlar/sözüñüz: B, C söziñiz/Sizlerüñ: B, C Sizlerin/kıldurur: B kıldırur

⁷⁸⁹ Bu beyit A, D ve E nüshalarında yok.

2285 iytdi: B, C, D, E itdi/bize: A bizimle/ey: A -/şāhumuz: A şāhız; B, C, E şāhımız; D şāhımız/Ana: E Ata; B *Anadan degül bizim qardaşımız*/baba bir: E anadan/qardaşumuz: A qardaşız; C, E qardaşımız; D qardaşımız

2286 qardaşından: A *Uğrılığı qardaşına kıldı ol*; D qardaşı da/buldı: D kıldı; E aldı/yol: D ol/ 'Ammetesinüñ: A 'Ammatesiniñ; B 'Amettesiniñ; C 'Amtesiniñ; D 'Ammesiniñ; E *Aldığın zāhir pölersiz anda ol*/kuşağın: D kuşağını/çaldı: A caldı

2287 da: A - /anuñ: A, B, C, E anıñ/qardaşı bir: A, E qardaşıdır/Kılsa bu kārı: A Bu işi kılsa; C *Kılsa uğrı buña 'ayb neden*; D *Kılsa bu işini itdün 'aybların*; E *Kılsa bu da uğrılık 'aybı neden*/ buña: A -

- 2288 İbn-i Yâmin hâna ta' zîr itdiler
Sen n'îçün bu kârı kılduñ didiler
- 2289 Zann ider şâhum ki bizler dimişüz⁷⁹⁰
Uğrılık eyle diyü söylemişüz
- 2290 Sen n'îçün böyle hıyânet eyledüñ⁷⁹¹
Toğrı adumuzu uğrı eyledüñ
- 2291 Adumuz eyü iken itdüñ harâb
Bu hacâlet odına olduķ kebâb
- 2292 Şâhumuz bizlere ikrâm eyledi⁷⁹²
Haddümüzden artuķ in'âm eyledi
- 2293 İbn-i Yâmin didi bi'llâh itmedüm
Uğrılık râhına aşıla gitmedüm
- 2294 Anlar iytdi yâ kim itmişdür bunı
Hod senüñ yükünde buldılar anı

2288 İbn-i Yâmin: A *İbn-i Yâmine dönüp söylediler*; B, C İbn-i Yâmen/ta' zîr: B, D, E ta' zîr; C ta' zîz/n'îçün bu kârı: A *Bu işi sen n'îcün itdiñ didiler*; D n'îçün bu işi; E bu kârı n'îçün/kılduñ: B, C kıldın; D itdüñ; E itdiñ

2289 şâhum: D *Şimdi şâh ider ki bizler dimişüz*; C şâh; E şâhum/Uğrılık: C, D Uğrılık; E *Uğrılık kârı bi kıl söylemişüz*/eyle: C, D ile

⁷⁹⁰ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2290 n'îçün: A n'îcün/böyle hıyânet: C bu kâr-ı uğrı; E bu uğrılığı/eyledüñ: A, E eylediñ; C, D eyledin/adumuzu: A adumuzu; C adımız; E adımızı/uğrı: A egri/eyledüñ: A, E eylediñ; C ile; D eyledin

⁷⁹¹ Bu beyit B nüshasında yok. A ve E nüshalarında iki beyit sonra.

2291 Adumuz eyü iken: A Eyü iken adımız; B, C, E Adımız eyyü iken; D Adımız eyyü iken/ itdüñ: A, D itdiñ; B, E kıldın; C oldu/harâb: A harâb/Bu: A *Âteş-i hacîl ile oldu kebâb*; D Ol; E *Bu hacîl âteşine oldu kebâb*/odına: D oduna/olduķ: B olduķ

2292 Şahumuz: B, C, E Şahımız; D Şahımız/Haddümüzden: B Ceddimizde; C, E Haddimizden/ artuķ: B ziyâde

⁷⁹² Bu beyit A nüshasında yok.

2293 İbn-i Yâmin: B, C İbn-i Yâmen/bi'llâh: A bunı/itmedüm: A, B, D, E itmedim/Uğrılık: A, C Uğrılık; B, D Uğrılık/râhına: A zehrine; E kârına/gitmedüm: A, B, D, E gitmedim

2294 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/ya kim: A kim/senüñ: A, B, C, E seniñ/yükünde: B, D yükinde; C yükünde; E yüküde/anı: B bunı

- 2295 Ol didi bi'llāh ben anı itmedüm ⁷⁹³
Ġayrı kılmışdur ben anı bilmedüm
- 2296 Ol didi altunı yüküze nihān
Eyleyen kılmış bu ef' āli ' ayān
- 2297 Ol zamān sizler (de) uğrı olduñuz ⁷⁹⁴
Şāha getürince toğrı olduñuz
- 2298 Şimdi şāha beni uğrı itdüñüz ⁷⁹⁵
Şāha getürince toğrı olduñuz
- 2299 Anı iden bunı dağı eyledi ⁷⁹⁶
Sizlerüñ mekriydi baña uğradı
- 2300 İtdüñüz qardaş(um)a mekri ' acīb ⁷⁹⁷
Şimdi baña kılduñuz anı ġarīb
- 2301 Ger hıyānet var ise sizlerde var
Qardaşuma mekrüñüz ġod āşikār
- 2302 Nice qardaşımı zāyi' itdüñüz ⁷⁹⁸
Beni dağı ilden ile atduñuz

2295 itmedüm: A itmedim/bilmedüm: A bilmedim

⁷⁹³ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2296 yüküze: A *Sizleriñ yüküne altun koyan*; B yükimde; C yükde; D yükündim; E yüküde/ Eyleyen: *Qılmış bu ef' āli bigān*; D İleyin/ ayān: B bañan; C, D yegān

2297 de: A-/olduñuz: A olduñuz/getürince: A getürünce/olduñuz: A olduñuz

⁷⁹⁴ Buradaki iki beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2298 itdüñüz: A itdiñiz

⁷⁹⁵ Beytin ikinci mısraı, önceki beytin ikinci mısraıyla aynı. Muhtemelen yanlış yazılmış.

2299 bunı: A bunu/Sizlerüñ: A *Qulluğa beni girifār eyledi*; B, C, D Sizlerin/mekriydi: B mekrin/ baña: B yahanda

⁷⁹⁶ Bu beyit A nüshasında bir beyit sonra. E nüshasında yok.

2300 İtdüñüz: E İtdiñiz/qardaşuma: E qardaşa/kılduñuz: E kıldıñız

⁷⁹⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2301 hıyanet: B hıyānet/var ise: A, C, D varısa/Qardaşuma: A *Cıkdı altun yüküñüzde āşikār*; B, C, D, E Qardaşuma/mekrüñüz: B, C, E mekriñiz; D mekriñüz/ġod: C ġor

2302 qardaşımı: A qardaşımı/itdüñüz: A itdiñüz/atduñuz: A atdıñuz

⁷⁹⁸ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

- 2303 Bilmedüm qardaşum ile ben size
N'eylemişüz hâ'in olduñuz bize
- 2304 Kıldıñuz bunda beni âvâre siz⁷⁹⁹
Atanuñ yanına nice varasız
- 2305 Yûsuf iytdi çün bu kıldı töhmeti
Söyleyüñ icrâ idem şerî'ati
- 87a 2306 Yâ bunuñ zâyî' olınan qardaşı⁸⁰⁰
' Ammetesine qılınca ol işi
- 2307 Ol şerî'at rāhı üzre gidelüm
Uğrınıñ hükmini icrâ idelüm
- 2308 Anlar iytdi uğrı māl iyesine
Hizmet ider tā gide iki sene
- 2309 İşbunuñ qardaşı ' ammetesine⁸⁰¹
Eyledi hizmet aña iki sene

2303 Bilmedüm: A, B, E Bilmedim; D Bilmedem/qardaşum ile: A, B, C, D qardaşımıla/ N'eylemişüz: A N'eyledik; B N'eylemişdik; C N'ilemişem/hâ'in: A hâyınlık; C, E hâyin/olduñuz: A idersiz; B, E olduñız; C olduñız; D olduñuz

2304 Kıldıñuz bunda: C Kıldıñız bunda; D Kıldıñuz bunda; E Bunda qaldıñız/Atanuñ: C Atanın; E Atanıñ/yanına: E qatına

⁷⁹⁹ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2305 Yûsuf: A, E Şâh/iytdi: A idi; B, C, D itdi; E ider/çün bu: A cünkü; D bunı; E çün/kıldı: A idi; E eyledi/-: E bu/Söyleyüñ: A *Söyleyin sizin şerî'atı*; B Söyle'in; C, D, E Söyleyin/icrâ idem: D qılam sizin; E icrâ idelüm

2306 bunuñ: B, C bunıñ; E bunıñ ol/olınan: C olunan; E olan/' Ammetesine: B ' Ammetesine; E ' Ammeyine eyledi qurşak işi

⁸⁰⁰ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2307 rāhı: A -; B, C *Ol şerî'at üzre aña n'itdiñiz*, E *Ol şerî'atca aña siz n'itdiñiz/-*: A biz/Uğrınıñ: A Uğrınıñ; B *Anı ihrâ idelim baña diñiz*, C *Anı icrâ idelüm buña diñiz*, D Uğrınıñ; E *Buña icrām idelüm anı yiniz*/hükmini: A hükmini/-: A anda/idelüm: A ideli

2308 iytdi: A ider; B, C, D, E itdi/ıyesine: A yiyen sine; B idesine; C eyesine/tā: A, B -; E *Hidmet itmelidür iki senel*gide: A -; B irer; C aña/iki: B ikki

2309 İşbunuñ: B, C İşbunıñ/' ammetesine: B ' ammetesine/iki: B ikki

⁸⁰¹ Bu beyit A, D ve E nüshalarında yok.

- 2310 Yūsuf iydür ben hükümde kâziyam
Bu sizün aḥkāma ben de rāziyam
- 2311 Bu gerek iki sene hizmet ide
Ḥaqqını itmām idüp şöıra gide
- 2312 Anlar iytdi kıl kerem ey şāhumuz
İdelüm kullık yirine birümüz
- 2313 Olmayınca ol eve biz varmayuz⁸⁰²
Atamuzı bize inandurmayuz
- 2314 Yūsuf iytdi ben o zulmı eylemem
Kul yirine āḥarı kul eylemem
- 2315 Virmezem anı size varuñ didi
Ṭurmayuñ rāha o dem varuñ didi
- 2316 Vardılar taşra didiler n'idelüm
Ne yüz ile biz ataya gidelüm

2310 Yūsuf: A, D Şāh/iydür: A eydür; B, C, D, E ider/ben: A, D bugün/hükümde: B hükimde; C hükümde/ kâziyam: A kâziyam; C, D kâziyam; E menneyem/sizün: A siziñ: B sizin; C, D, E sizin/aḥkāma: B aḥkāma/ben de: A -; B ben/rāziyam: A, B, C, D, E rāziyam

2311 gerek iki sene: B gerek ikki sene; E iki sene gerek/hizmet: A kulluk; E hizmet/idüp: A *Hizmet ide şöıra gide*; B, C, E idüb/şöıra: B şöıra

2312 iytdi: A iytdiler; B, C, D, E itdi/kıl kerem: A kerem kıl/ey: A -/şāhumuz: A şāhumuz; B, C, E şāhumuz/İdelüm kullık: A Kulluk idelüm; B İdelim kullık; C *İdelüm yirine kulluk birimiz*, D Kulluk idelim/yirine: B, D, E yerine/birümüz: A birimiz; B, E birimiz; D birimiz

2313 biz: A *Zirā onsuz ataya varmayuz*, C -; D ben; E *Ol bizimle olmasa varamanuz*/varmayuz: C, D varmanuz/Atamuzı: A, C, D, E Atamızı/bize: C, E biz/inandurmayuz: A ilendirmeyiz; C inanduramanuz; D inandurmanuz; E inandıramanuz

⁸⁰² Bu beyit B nüshasında yok.

2314 Yūsuf: A Şāh/iytdi: A eydür; B, C, D, E itdi/ben: A ḥşā/yirine: B, D, E yerine/āḥarı: A āḥar; B, C, D āḥiri/ kul: A kul

2315 Virmezem: D Vermezem/size: A -/varuñ: A biliñ; B, C, D, E varın/Ṭurmayuñ: A *Var burada gidiñ ṭurmañ didi*; B Ṭurma'ın; C, D, E Ṭurmayın/-: D siz/rāha: D rāhına/o dem: C girin; D -; E girüb/varuñ: B varın; C yayın; D gidin; E yarın

2316 taşra: A taşraya; E taşrada/didiler: A biz; C diler; E dirler/n'idelüm: B, D n'idelim; E n'ideyim/yüz ile: A, B, D yüzile/biz ataya: B atamıza; D bez ataya; C ataya; E biz anaya/gidelüm: B, D gidelim

- 2317 Meşveret kıldılar anlar varalum
İbn-i Yâmini zor ile alalum
- 2318 Bunda yetmez kimsenün güci bize⁸⁰³
Pehlivân olmaz yine birümüze
- 2319 Böyle tedbîr ittifâkan itdiler
Dönüp andan ol divâna gitdiler
- 2320 Hâzret-i Yûsuf o dem fikre varur
Gelse bunlar zor ile benden alur
- 87b 2321 Şehr-i Mısr içre bulına birkaçı⁸⁰⁴
Anlara yetmez kimesnenün güci
- 2322 Nesl-i İbrâhîmden olmasa bilün⁸⁰⁵
Urmasa arkasına eller bilün
- 2323 Şehr-i Mışruñ halkına karşı koyar⁸⁰⁶
Na^c rasıyla cümленün ödin yarar
- 2324 Oğlı Efrâyime Yûsuf söyledi
Ol kişiler baña gelince didi

2317 anlar: A -/varalum: B varalım; D varalam/İbn-i Yâmini; B İbn-i Yâmeni/zor ile: A zorılan; B, C, D zorıla/alalum: B alalım; D alalam

2318 yetmez: A yitmez; C *Kimseniñ bunda güci yitmez bize*/kimsenün: A, E kimseniñ/Pehlivân: A Behlûvân; C *Pehlivân olsa birimize*; D Pehlevân/olmaz: A yokdur/yene: A yite/birümüze: A birimüze; D birümize; E birimize

⁸⁰³ Bu beyit B nüshasında yok.

2319 ittifâkan: A *Cünki bunlar böyle tedbîr itdiler*; B, C, E ittifâkı; D *İttifâkı böyle tedbîr itdiler*/itdiler: B kıldılar/Dönüp: A Dönüb; B, C Dönüben; E *Dönüben divân-ı şâha gitdiler*/andan: B anlar; C anda/ol: B-/gitdiler: A yitdiler

2320 o dem: A ol dem/zor ile: A zorılan; B, D zorıla

2321 Mısr: B, D Mışra; C Mısr; E *Bu şehirde bulunursa birkaçı*/bulına: C buluna; D bulunsa/ birkaçı: B kaçı/yetmez: C yitmez; E *Yetmez ehl-i şehrin anlara güci*/kimesnenün: B, C şehir ehlin

⁸⁰⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

2322 Nesl-i İbrâhîmden: A, C, D Nesl-i İbrahimden; B Nesl-i İbrahimde/olmasa: C olsa/-: C siz/bilün: B bilin; C, E biliñ/Urmasa arkasına: A *Arkasını şıgaması idi biliñ*; D Arkasına urmasa; E Ursa arkasına/eller: B ellerü; D, E el rü/bilün: B bilin; D, E biliñ

⁸⁰⁵ Bu beyit A ve D nüshalarında dört beyit sonra.

2323 Mışruñ: A, E Mısrıñ; C, D Mısrın/halkına: A halkını/karşı: A karşı/koyar: A kosañ/ Na^c rasıyla: A Nağrasıyla/cümленün: A, C cümленiñ; E cümle anıñ/ödin: C bağrın; D ödüñ; E ödi/ yarar: D yanar

⁸⁰⁶ Bu beyit B nüshasında yok. A ve D nüshalarında üç beyit sonra.

2324 Yûsuf: A andan; D anda/baña gelince: A her kaçan gelürse; B baña gelince; D baña gelürse

- 2325 Gelüp anlar karşı turınca divân
Şağ elüñ arķalarına sür nihân
- 2326 Üni gelmez anlaruñ giçer daħı
Kalmaz anda kuvveti zorı daħı
- 2327 Şol ‘imāme ceddüm ol İbrāhimüñ
Başına şardı anı Efrāyimüñ
- 2328 Bir oda içre anı kıldı nihân
Geldiler dīvāna anlar nā-gehān
- 2329 Gelüben anlar divāna turdılar
Arķaların gizlü Efrāyim şıgar
- 2330 Didiler şāhum kerem kıl sen bize
Ol uşaksuz varmanuz atamuza
- 2331 Kıl kerem vir oğlını götürelüm⁸⁰⁷
Va‘ dümüz vardır aña yetürelüm
- 2332 Ol didi nesl-i peyāmbere olasız⁸⁰⁸
Siz n’içün şer‘ üñüze uymayasız

2325 Gelüp anlar: A *Gelüben karşımda tırduğı zamān*; B Gelür anlar; C Anlar irüb; E *Baňa karşı idicek anlar dīvān*/turınca: C turunca/elüñ: A, B, C, D, E elin/sür: A, D ur

2326 anlaruñ: A *Üyñleri anlaruñ kalmaz gecer daħı*; B anların; C *Öyle anların giçer eħı*; D *Urdılar ki anların giçer eħı*; E *Anların giçer gāzabı yā şahı*/daħı: E eħı/anda: A, D ol dem/zorı: A zorı; B, C, D zorı/daħı: A anıñ

2327 ‘imāme: A, B, C, D ‘amāme/ceddüm: A, B, D, E cecdi; C ceddüm/ol: A -/İbrāhimüñ: A, B, C, E İbrāhimüñ/şardı: B, C, E şardırdı/anı: B, E ol/Efrāyimüñ: A, B, E Efrāyimüñ; C Efrāhimüñ

2328 oda: D yere/içre: A icre/kıldı: A kodı/Geldiler: A İrdiler/dīvāna anlar: A, B, D, E anlar dīvāna/nā-gehān: A, E ol zamān: B, C, D nā-gihān

2329 Gelüben: B, E Geldiler/dīvāna: E dīvān içre/turdılar: E tırar/Efrāyim: D Efrāyme

2330 şāhum: A şāha; B, C, E şāhım; D şāham/kerem kıl: A merhamet idüñ; C, D kerem idin/sen: A, C, D -/uşaksuz: A *Biz daħı varmayuz atamuza*; B, C uşaksız; D *Varmanuz ansız daħı atamıza*; E *Var henüz anlısız bilin anamıza*/atamuza: B, C atamıza

2331 oğlını: A oğlanı; C oğlunı; E *Vir anıñ evlādını götürelim*/götürelüm: D götürelim/Va‘ dümüz: A *Biz varınca bilmeyiz ne diyelüm*; C, E Va‘ dimiz; D Va‘ demiz/yetürelüm: C yitürelüm; D yitürelim; E yetürelim

⁸⁰⁷ Bu beyit B nüshasında yok. A nüshasında mısraların yeri değişik.

2332 peyāmbere: B, E peygāmbere; C pīğanber; D peygāmbere/n’içün: E ‘aceb/şer‘ üñüze: B, C, E şer‘ iñize; D şer‘ iñüze/uymayasız: B uymıyasız

⁸⁰⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2333 Virmezem ben anı size bilüñüz
Kaṭ' -ı ümmîd eyleyüben varuñuz
- 2334 Didiler şāhum telef itme canı
Biz dirüz eyliğile virün anı
- 2335 Yoksa kemligile senden aluruz
Şehrüñi virāne kılpur varuruz
- 88a 2336 Rūbil iytdi vir qarındaşum baña
Yoksa bir na'ra kılpuram ben saña
- 2337 Hep helāk olur işidenler gider
Hem saña yazuḡ olur cānuñ gider
- 2338 Yūsuf iytdi şer' a uymayan kişi⁸⁰⁹
'Ākıbet me'yūs olur yetmez işi
- 2339 Virmezem ben size anı bilüñüz
Her ne cebrüñüz var ise kıluñuz
- 2340 Şāh olan ancak Hudādan ḡavfı çok⁸¹⁰
Mā-sivādan zerre deñlü ḡavfı yok

2333 Virmezem: D Vermezem/ben anı size: A anı siz; D ben size anı; E sizlere anı/bilüñüz: A bilüñüz; B biliñiz; C, E biliñüz/varuñuz: A *Kaṭ' idüb ümîdi kesinüz*, B, E varıñız; C varıñuz; D *Kaṭ' idüñ ümîdi andan varıñuz*

2334 Didiler: A iytdiler; D İtdiler/şāhum: A, B, C, E şāhım; D şāham/cānı: E seni/dirüz: A *Birliğiz eyile vir anr*, B, C diriz; D dirüz ki; E diyüz/eyliğile: E eylegil ile/virün: B, C virin; D, E vir

2335 Yoksa: A Yoḡsa/kemligile: A kemlige/aluruz: A aluruz/Şehrüñi: A *Şehrîñ vārāne kılpuruz*, B, C, E Şehrîñi; D Şehrini/virāne: B veyrāne; D veyrān/kılpur: B, C, E kılpur/-: D ben/varuruz: B, E varuruz

2336 Rūbil: A Rū'vil; B Rūvîl; C Revbil; D Rūbîl/iytdi: A eyitdi; B ider; C, D itdi; E ağıtdı/vir: E dir/qarındaşum: A, B, C, D qarındaşım; E qaradaş/Yoksa: A Yoḡsa; D *Yoksa kılpuram ben bir na'ra saña/na'ra*: A naḡra/kılpuram: A ururam

2337 Hep: A *Heb helāk olur cānıñ gider*, C Heb/helāk: B, D hilāk/cānuñ: A *Hem işidenleriñ cānı gider*, B, C cānıñ; D, E cānım

⁸⁰⁹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2339 bilüñüz: A *Yūsuf itdi virmem anı biliñüz*, B, C *Yūsuf itdi virmem biliñiz*, D *Yūsuf itdi virmem bilüñüz*, E biliñüz/cebrüñüz: A *Her ne idecek isen idüñüz*, B cebrîñiz; C ḡabriñiz; D *Her ne ideceksiz anı kıluñuz*, E *Her ne cebr idebilürsiz kıluñuz*/var ise: C varısa/kıluñuz: B kıluñuz

2340 ancak: B ançaḡ; D *Şāh olanlar Ḥaḡdan özge ḡayrıdan/ḡavfı*: B ḡovfı; E ḡavf/zerre: B zerre; D *Ḥavf ider mi mā-sivā ol özgeden/ḡavfı*: B ḡovfı; E ḡavf

⁸¹⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2341 Ol şecā' at rûzgārın esdürün⁸¹¹
Var ise bir erligünüz gösterün
- 2342 İstedi Rûbil kıla na'ra yaman
Çıkmadı anda şadāsı ol zamān
- 2343 Rûbil iytdi bilmezem n'oldı baña⁸¹²
Nesl-i İbrāhîmnden el urdı baña
- 2344 Didiler anlar daḥı n'oldı bize⁸¹³
Bilmenüz ne irdi bu şavtumıza
- 2345 Yūsuf iytdi erlik idersiz ere
Heybetile ayağın urdı yire
- 2346 Zelzele irdi sarāya gördiler
Heybet aldı anları ğaşy oldılar
- 2347 Heybetile söyledi zann itdünüz⁸¹⁴
Bu şehirde yok mıdur er bildünüz
- 2348 Nirde erler var ise şāha gelür⁸¹⁵
Şāh ışiginde dil-āverler olur

2341 rûzgārın: C rûzigārın; E rûzgārın/esdürün: C, E esdirin/Var ise: C Varısa/erligünüz: C erligiz; E erligiñiz/gösterün; C göstürin; E gösterin

⁸¹¹ Bu eyit A, B ve D nüshalarında yok.

2342 İstedi: A Diledi/Rûbil: A Rû'yil; B Rûvîl; C Revbil; D Rûbîl/na'ra: A nağra/Çıkmadı: A Cıkmadı/anda: A anıñ

2343 Rûbil: A Rû'yil; C Revbil; D Rûbîl/ İbrāhîmnden: A, C, D İbrāhimnden

⁸¹² Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

2344 Didiler: D Didi/n'oldı: D bilmenüz/şavtumıza: B şovtumıza; C zorumıza; D *Ne iş oldı kuvvet-i zorumıza*; E *Bilmeyüz n'oldı bizim zorumıza*

⁸¹³ Bu beyit A nüshasında yok.

2345 Yūsuf iytdi: B, C, D Yūsuf itdi; E İtdi Yūsuf/idersiz: A idersiñ/yire: B, D, E yere

2346 Heybet aldı: A *Heybetinden reng-i ḥayrān oldılar*; D *Heybetinden deng ü ḥayrān oldılar*; E İrdi heybet/ğaşy: B ğoşy; C, E ğaş

2347 söyledi: A didi/zann: A zannı/itdünüz: A itdiñüz; B, C itdiñiz; D idiñüz/şehirde: C şehirde/bildünüz: A, D bildiñüz; B, C bildiñiz

⁸¹⁴ Bu beyit E nüshasında yok.

2348 Nirde: C, D Bizde/erler: D er/var ise: C, D varısa/işiginde: D ışiginden/olur: D kıılır

⁸¹⁵ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

- 2349 Hiç bilürsüz sizlere ben n'eylerem ⁸¹⁶
Giñ cihānı sizlere teng eylerem
- 2350 Tırmayup bu şehir içinde gidüñüz
Yoksa kemlik ile olur kayduñuz
- 2351 Korkup anlar şehir içinden vardılar
Atamuza nice varağ didiler
- 2352 Ol Yehūdā dir ataya varmazam ⁸¹⁷
İbn-i Yāminsüz aña görünmezem
- 2353 'Ahdümüz vardır ki anuñ oğlını ⁸¹⁸
Şağ selāmet götürelüm biz anı
- 88b 2354 İki sene ben burada kaluram
İbn-i Yāmini aluban gelürem
- 2355 Anlar iytdiler gel imdi gidelüm
Oğlı itdi uğrılığ n'idelüm

2349 Hiç bilürsüz: C Hic bilürsüz; E Eyle bilin/sizlere: D size/n'eylerem: C nilerem/Giñ: B, C, E Gin; D Geñ/sizlere: D başına

⁸¹⁶ Bu beyit A nüshasında yok. D nüshasında bir beyit sonra.

2350 Tırmayup: A Tırmayub; B Tırmayuban; C, D, E Tırmayın/bu: B -; E tez/şehir: C şehir/ içinde: A icinde; B, C içinden/gidüñüz: A, D gidiñüz; B, C, E gidiñiz/Yoksa: A Yoğsa/kemlik ile olur: A, B, D kemligile olur; E olur kemligile/kayduñuz: A, D kaydıñuz; B, C, E kaydıñız

2351 Korkup: A, B, C, E Korkub/şehir: B şehre; C şeherden; E taşra/içinden: A icinden; B, C taşra; D içinde; E varub/vardılar: A cıklar; E tırdılar/Atamuza: B, C, D, E Atamıza/nice: E niçe/didiler: C diler; E diñiz

2352 Yehūdā: B, C, D Yehūzā; E Yehūzā/ataya: E anaya/İbn-i Yāminsüz: B, C İbn-i Yāmensiz; D, E İbn-i Yāminsiz/görünmezem: B, C, D görünmezem

⁸¹⁷ Buradaki beş beyit A nüshasında yok.

2353 'Ahdümüz: C, E 'Ahdimiz; D 'Ahdümüz/vardur: C vardı; D var; E varıdı/ki: C, E -/anuñ: C, E anıñ/oğlını: C oğlını; D oğlanı/Şağ: C, E Kem/selāmet: D es-selāmet/götürelüm: D götürelim; E iletelim

⁸¹⁸ Bu beyit B nüshasında da yok.

2354 İki: B İkki; D *İki sine kaluram bunda n'idem*; E *Ben burada iki sene tururam*/İbn-i Yāmini: B, C İbn-i Yāmeni; D *Tā ki ibn-i Yāmini alup gidem*; E İbn-i Yāmin/gelürem: E varuram

2355 iytdiler: A, B, C itdiler; D, E itdi/imdi: D varayam; E varuban/gidelüm: B varalım; D gidelim/Oğlı: C Oğlun/uğrılığ: B uğrılık; E uğrılık/-: B, E biz/n'idelüm: B, D n'idelim

- 2356 Biz aña ‘ahd eyledük toğrılığ
Biz ne bilürdük ider uğrılığ
- 2357 Bizlere ata inanması muḥāl
Kārbānuñ ḥalkına itsün su ’āl
- 2358 Tā biline oğlunuñ uğrılığ⁸¹⁹
Mā-cerāda bizlerün toğrılığ
- 2359 Ol Yehūdā ḳaldı anlar gitdiler
Varuban Ya‘ḳūba ḥālī iytdiler
- 2360 Sen eger dirseñ yalandur bu maḳāl⁸²⁰
Kārbānuñ ḥalkına eyle su ’āl
- 2361 Ol didi kim yā oğullar n’itdünüz
Yārem üzre zehr-i mārı urduñuz
- 2362 Baḳar idüm žāyi‘ oğlum rāhına
Şimdi düşdüm bu ḳuzumuñ āhına

2356 aña: D saña/‘ahd: C ‘ahd/eyledük: B, E eyledik/toğrılığ: C toğruluğ; E toğrılığ/ne: B -/
bilürdük: B bilür miydik; C bildük; E bilürdik/ider: C oğlunuñ; D, E ḳılır/uğrılığ: C uğruluğ; D, E
uğrılığ

2357 inanması: A *Biri aydur söyleriz ataya inanması muḥāl*; C inanmazsa; D *Söylerüz bize inanmaz
ol ricāl*/Kārbānuñ: A Kārübān; B, C Kārübānıñ; D Kārbānuñ; E Kārībānıñ/itsün: B itsin

2358 biline: D bileler/oğlunuñ: A, C, D oğlunuñ/uğrılığ: A uğruluğ; C uğruluğ; D uğrılığ/Mā-
cerāda: A, C Mā-cerā/-: C işde/bizlerün: A bizleriñ; C bizim; D bizlerin/toğrılığ: A toğruluğ; C
toğruluğ; D toğrılığ

⁸¹⁹ Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

2359 Yehūdā: A *Atalarına varub söylediler*; B, D Yehūzā; C, E Yehūzā/Ya‘ḳūba: A *Mā-cerāyı aña
taḳrır itdiler*; E ataya/iytdiler: A, D itdiler; B, C, E didiler

2360 Sen eger: D Ger buña/dirseñ: B, C, D, E dirsen/yalandur: B yalandır/Kārbānuñ: B, C Kārübānıñ;
D Kārübānuñ; E Kārībān/ḥalkına: B, E ḥalkından/eyle: E it/-: E ḥālī

⁸²⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

2361 n’itdünüz: A, D n’itdiñüz; B n’iddiñiz; C n’etdiñiz; E n’itdiñiz/zehr-i mārı: A *Yārem ḳurudı yini
yāre itdiñüz*; D yengi yāre/urduñuz: B urdiñiz; C, E itdiñiz; D urdiñuz

2362 Baḳar idüm: A, B Baḳar idim; D Baḳıraydım; E Baḳariken/-: A ol/žāyi‘: A žāyi‘ olan/oğlum: B,
E oğlım/rāhına: A zehine/düşdüm: A, B, D düşdim; E irdim/bu: C o/ḳuzumuñ: B ḳuzumuñ; E
ḳuzımıñ/āhına: E rāhına

- 2363 Hiç bu âhum size te'şîr eylemez⁸²¹
Ol kıatı gönllüñüzi nerm eylemez
- 2364 Siz ki bir kıardaşı idersiz ziyân
Acısı gelmez size gelür baña
- 2365 Zağm irince bir kışinüñ cânına
Acısı gelmez anuñ ihvânına
- 2366 Ol zağımdan yâre-i cânuñ acır⁸²²
Bunlaruñ gibi ata ana acır
- 2367 Bu mişâle bak iriş me'âline⁸²³
Ata ile ana kıardaş hâline
- 2368 Câna irmişdür bu barmağlar oğul
Birbiriyle kıardaş olmuş cümle ol
- 2369 İrse ağır barmağın birisine⁸²⁴
Hişşe yok ol acıdan gayrısına
- 89a 2370 Müşterikdür cân acınuñ dâdına
Böyledür ata ana evlâdına

2363 Hiç: C Hic/âhum: B, C, D âhum/te'şîr: B, D te'şîr/kıatı: D -/gönllüñüzi: B, C gönllüñizi; D gönülleriñizi

⁸²¹ Buradaki on iki beyit A nüshasında yok. Bu beyit E nüshasında da yok.

2364 Siz: D Şiz/bir: C -/ziyân: D yaman/Acısı: D Açısı/gelmez: E irmez/gelür: E ider/baña: B, C, D, E bañan

2365 irince: D irişince; E idince/bir kışinüñ: B, C, E bir kışiniñ; D birinüñ/cânına: E tenine/Acısı: D Açısı/anuñ: B, C, E anıñ

2366 yâre-i cânuñ: E yâre il cânıñ/acır: E açır/Bunlaruñ: E Bunlarıñ/acır: E açır

⁸²² Bu beyit B, C ve D nüshalarında da yok.

2367 mişâle: C meşâle; D mişâle/Ata ile ana: C, D Ata ana ile

⁸²³ Bu beyit B nüshasında da yok.

2368 irmişdür: B irmişdir; C, E olmuşdur; D *Bir elin barmağları cânâ oğul*/olmuş: C oldu; D *Birbiriyle oldılar kıardaşlar ol*

2369 barmağın: B, C, D barmağın; E *Zağm irişe anlarıñ birisine*/yok: D yokdur/ol: D -

⁸²⁴ D nüshasında mısraların yeri değişik.

2370 Müşterikdür: C Müşterekdür; D Müşterikdür/cân: E cân cân/acınuñ: B, C, E acınıñ/Böyledür: B Böyledir/evlâdına: B, D övlâdına

- 2371 Oğul acısın görür ata ana
Ol ciger pārenenür yana yana
- 2372 İki ciger-pāreden ayrılmışam
Āteş-i firqatle biryān olmuşam
- 2373 Eylemiş firqat demi bağrumı ⁸²⁵ķot
Sizlere te'şīr idebilmez bu od
- 2374 Siz benüm zār-ı nihānum bilmesiz ⁸²⁶
Hālūme ašlā haberdār olmasız
- 2375 Yūsufuñ ol vāķı' asın dilerem
Ta' birini Hālīķumdan umaram
- 2376 Anlar iytdi bilmeyüz n'itseñ gerek
Āhri Yūsuf diyü gitseñ gerek
- 2377 Aḥmedī gör ḥikmet-i Yezdān işi
Sevmez ata ile ķardaş ķardaşı
- 2378 Fevt olunca ata birbirin sever ⁸²⁷
Bunlara bā' iş nedür söyle haber
- 2379 Şefķat-i ataya iderler ḥased
Ol ḥased ķardaş muḥabbetine sed

2371 -: D *Müşterīkdür aña ata analar*; E Eri/ata: E -/ciger: B, D, E cigeri/pārenenür: B pāreleriyle; D pāresidür; E pāresi/yana yana: B yana; D yanalar; E eyle yana

2372 İki: B İkki/ciger-pāreden: C ciger yavırdan; D ciger-pāreden/Āteş-i firqatle: C Āteş-i firqatle; D Ataş-ı firqatle; E Āteş-i firqatlerine/biryān olmuşam: B, D büryān olmuşam; E yanmışam

2373 bağrumı: B, C bağrumı; D bağrıma/ķot: D ķod/te'şīr: B, C, D te'şīr

⁸²⁵ Bu beyit E nüshasında da yok.

2374 Siz: D Sen/benüm: D benim/zār-ı nihānum: C, D zār-ı nihānım; E rāz-ı nihānım/Hālūme: C, D Hālīme; E *Ol ümīd ḥālīme vāķıf olmasız*

⁸²⁶ Bu beyit B nüshasında da yok.

2375 Yūsufuñ ol: B, E Žāyi' oğlum; C Žāyi' oğlum/Ta' birini: A Vāķı' ını; E Tağribini/ Hālīķumdan: A ol Hālīķdan; B, C, D, E Hālīķımdan/umaram: B, E dilerem

2376 bilmenüz: A bilmek; E bilmenüz/n'itseñ: A n'itmeñ; B, C n'itsen; D atanun/diyü: A deyü/ gitseñ: A gitmeñ B, C gitseñ

2377 ḥikmet-i: A -; B *Aḥmedī bildir bize sen bu işi*; C, E *Aḥmedī bildür bize sen bu işi*

2378 Fevt olunca ata: B Fövt olunca ata; C Fevt olunca; E Ata fevt olsa/birbirin: E birbirin

⁸²⁷ Buradaki dört beyit A nüshasında yok. İlk iki beyit D nüshasında da yok.

2379 muḥabbetine: C muḥabbete

- 2380 Fevt olunca ata ref olur Һased⁸²⁸
Şefkat-i ihvān olur araya sed
- 2381 Ol büyük Һardaş ata yirin bulur⁸²⁹
Birbirinüñ yolına cānın virür
- 2382 Böyledür cānum Һased dünyāsıdur⁸³⁰
Ṭab‘-ı dünyā böyledür er işidür
- 2383 FaҺr-ı ‘ālem ol resūl-i kâ’ināt
Ol MuҺammed Muştafāya vir şal‘āt
- 2384 Oқуyanı diñleyeni yazanı⁸³¹
Yarlığa raҺmetlerle yā Ğanī

Һazret-i Ya‘kūb ‘aleyhi’s-selām Yūsufdan ibn-i Yāmin(i) istedügidür.⁸³²

- 89b 2385 Yidiler çün ol gelen taҺılları
Yok ğıdā Ya‘kūba dir oğulları

2380 Fevt olunca ata: C Fevt olunca ata; D Ata fövt olunca/araya: D *Şefkate olur Һased araya sed*; E arada/sed: E şed

⁸²⁸ Bu beyit B nüshasında da yok. D nüshasında mısraların yeri değişik.

2381 büyük: B büyük; D *Ata fövt olunca bir şefekat gelür*; E *Ol Һarındaşı ana yerin bulur*/ Birbirinüñ: B, C, E Birbiriniñ; D *Һardaşı yolına Һardaş cān virür*/cānın: C, E varın

⁸²⁹ Bu beyit D nüshasında bir beyit önce.

2382 cānum: E cānım/er: E ir

⁸³⁰ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2383 resūl-i: E resū/Muştafāya: A Һazretine/şal‘āt: A şalavāt; B *Vir MuҺammed Muştafāya şalavāt*; D şalāt; E *Virelüm aña selāmıla şalāt*

2384 diñleyeni: B dinliyi

⁸³¹ Bu beyit A, C, D ve E nüshalarında yok.

⁸³² Başlık B, C ve E nüshalarında yok. ibn-i Yāmini: A ibn-i Yāmin; D *Һazret-i Yūsufdan ibn-i Yāmen isterdigidür*/istedigidür: A istedigidür

2385 Yidiler çün: A Cün yidiler; B Yediler çün; D Çün yediler; E Çün didiler/ğıdā: E ğadā/ Ya‘kūba dir: A Ya‘kūb dir; E dir Ya‘kūba

- 2386 Ya^c kub iydür yâ oğullar varuñuz⁸³³
Şâh-ı Mışra yine buğday aluñuz
- 2387 Yağıla bal aña vâfir götürüñ
Tağıl alup bize tizce yetürüñ
- 2388 Benden aña nâme yazayın göre
İbn-i Yâmin oğlumu şâyed vire
- 2389 Aña varınca mülâyim söyleyüñ
Hem du^c âmı aña teblîğ eyleyüñ
- 2390 Hâkimi ancağ mülâyim söz yiyer⁸³⁴
Yâ kıya meydâna ser yâ sîm ü zer
- 2390 Nâme ile bal u yağı aldılar
Vağt irince şehr-i Mışra girdiler
- 2391 Cû^c elinden tenleri olmış zebûn⁸³⁵
Girdiler dîvân-ı şâha ser-nigûn
- 2392 Evveli toğ şâha karşı tırdılar
Aç olunca gör ne mağbûn oldılar

2386 iydür: A, B, C ider; D, E itdi/varuñuz: B, C, E varıñız; D varıñuz/yine: B, D, E yene/buğday: B, E buğda; C, D buğda/aluñuz: B, C, E alıñız; D alıñuz

⁸³³ Bu beyit A nüshasında yok.

2387 Yağıla bal: B, C Balıla yağ/götürüñ: A getürüñ; C götürün; E götürüñ/alup: A, B, C, E alub/tizce: E -/yetürüñ: A yitürüñ: B yetürüñ; D yitürün; E getürüñ

2388 yazayın: B, D iletin; C ileyin; E iletiz/-: A tâ/İbn-i Yâmin: B, C İbn-i Yâmen/şâyed: A, C, D şâyet; B belki

2389 varınca: A sizler/söyleyüñ: A söyleyiñ; B, C, D, E söyleyin/teblîğ: D teblîğ/eyleyüñ: A, B, C, D, E eyleyin

2390 sîm: E sim

⁸³⁴ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2390 Nâme ile: A Nâmeleri/bal u yağı: A yağı balı; B, C, D balı yağı/Vağt irince: A Varuban ol; C Vâğt irince; E Müddetile/girdiler: B yetdiler; C yitdiler; E vaddılar

2391 elinden: B elinde/ser-nigûn: C ser-nügün

⁸³⁵ Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

2392 E *Toğiken sultân karşı koydılar*/Aç: B, C, E Aç/olunca: C, D olunca

- 2393 Eylemez nefsi zebûn illâ ki cû^ç
Eyüler ol cû^ç ile buldı hûşû^ç
- 2394 Didiler ey şâhumuz sulţânumuz
Cû^ç ile irdi helâke cânımız
- 2395 Biz ƙalîl nesne ile geldük size⁸³⁶
Saña lâyıƙ olanı eyle bize
- 2396 Olmuşuz aƙdem muğâyir sözüñe⁸³⁷
Biz utanuruz baƙalum yüzüñe
- 2397 Biz şefî^ç itdük atamız nâmesin
‘Afv idüp bizleri hâtır sayasın
- 90a 2398 Nâme-i Ya^ç ƙûbı virdiler aña
Aluban Yûsuf ƙıyâm itdi aña
- 2399 Aluban tenhâya anı vardı ol⁸³⁸
Gözlerinden yaşını aƙıtdı ol
- 2400 Evvelâ besmeleyi yâd eylemiş
Ĥamdile aĥvâli îrâd eylemiş

2393 zebûn: C bunîñ/cû^ç: D çû^ç/Eyüler: B, C, D Eyyüler/-: B ol/cû^ç ile: C, E cû^ç ıla; D çû^ç ıla/ buldı: B oldılar; C buldılar/huşû^ç: D hûşû^ç

2394 ey: A *Vardılar şâhımız sulţânımız*; D yâ/şâhumuz: B, C, E şâhımız; D şâhımız/sulţânımız: B, C, E sulţânımız; D sulţânımız/Cû^ç ile: C, E Cû^ç ıla; D Çû^ç ıla/irdi: A *Achlĥ ile helâke vardı cânımız*, D vardı/helâke: B hilâke/cânımız: B hâlimiz; C, E cânımız; D cânımız

2395 ƙalîl: B, C ƙalîlce/nesne ile: B, C şey^ç ile/geldük: A, B geldik/olanı: A olan/eyle: D île

⁸³⁶ Bu beyit E nüshasında yok.

2396 sözüñe: B, C söziñe; E biz saña/baƙalum: B baƙaruz; E *Şermesâr oldıƙ baƙınca yüzüñe*/ yüzüñe: B, C yüzüñe

⁸³⁷ Buradaki iki beyit A ve D nüshalarında yok.

2397 itdük: B, E itdük/atamız: B, C, E atamız/‘Afv idüp: B, C ‘Af idüb; E ‘Afv idesen/bizleri: E bizi
2398 Nâme-i Ya^ç ƙûbı virdiler: A Nâme-yi Ya^ç ƙûb virdiler; B, C Nâme-yi ol demde virdiler; E Virdiler nâme-i Ya^ç ƙûbı/Aluban Yûsuf: B, C Yûsuf aluban; E Yûsuf alınca/ƙıyâm itdi: A, D naƙar ƙıldı

2399 Aluban: E *Oƙudub tenhâya alub gitdi ol*/tenhâya anı: C anı tenhâya

⁸³⁸ Bu beyit A ve D nüshalarında yok.

2400 Evvelâ: B, C Evveli; E *Gördi evvel besmele yâd eylemiş*/-: D ol/besmeleyi: A, D besmele/eylemiş: B itmiş ol/aĥvâli: A aĥvâli; E aĥvâlin/îrâd: A ider; C îrâd/eylemiş: B itmiş ol

- 2401 Hâk selâmı üstüne olsun melik
Her dü ‘âlem devletün olsun melik
- 2402 Tutdı kıtlık ilümüz gâyet katı⁸³⁹
Halkumuzuñ gitdi tâb u tākātı
- 2403 Saña gönderdüm oğullarımı ben
Bakma nokşanlarına ‘afv eyle sen
- 2404 Ben seni ehl-i keremden bilmişem
Ol sebebdan yanuña göndermişem
- 2405 Ol benüm yavrumı alı koymısın
Uğrı diyü anı hâ’in bilmisin
- 2406 Ol peyâmbere-zâdedür uğrı degül⁸⁴⁰
Aña kemlik eyleyen toğrı degül
- 2407 Ol işi bir gayrı kimse eylemiş⁸⁴¹
Ol anuñ mekrine şâyed uğramış
- 2408 Bil gözüm nûrı bir oğlum var idi
Anası yok baña gâyet yâr idi

2401 melik: B, C, E melîk/devletün: A *Devletlü cāhın devām olsun melik*; B dövletiñ; C devletin; D *Devlet ü cāhın devām olsun melik*; E *Devletin her dü cihân fursun melîk*/melik: B, C melîk

2402 kıtlık: D, E azlık/ilümüz: B, E ilimiz; C eylemez/Halkumuzuñ: B, E Halkımızuñ; C Halkımızın; D Halkumuzın/tâb u: B táb u; E nâb u

⁸³⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2403 gönderdüm: A, B, E gönderdim; C göndürdüm; D göndürdim/oğullarımı: A oğulları; B, C, E oğullarımı; D oğullayım/nokşanlarına: B nokşan işlere; C, E nokşan işlerin/‘afv: B, C, D ‘af

2404 keremden: A keremsiñ; D keremsin/yanuña: A, B, C, D, E yanuña/göndermişem: C, D göndürmüşem

2405 benüm: A-; B, D benim/yavrumı: A, E yavrımı/alı koymısın: A alı komışsiñ; B alı koymısan; D alı koymısan; E alı koma sen/anı hâ’in: A, D anı hâyin; B ol sebebdan; C hâ’in anı; E hâyin anı/bilmisin: A bilmissin; B almısan; D bilmişsen; E bilme sen

2406 Ol: C O/peyâmbere-zâdedür: A beygamber-zâdâdur; B pîgamber-zâdedür; C piygamber-zâdedür; D peygimber-zâdedür/degül: A, B, C, D degil/kemlik: D kimlik/eyleyen: D eyleyin/ degül: A, B, C, D degil

⁸⁴⁰ Bu beyit E nüshasında yok.

2407 gayrı: A -; C garrı/kimse: E âdem/anuñ: C anuñ; E *Ol kuzım mekkâr işine uğramış*/şâyed: A, C, D şâyet/uğramış: A eylemiş

⁸⁴¹ Bu beyit B nüshasında yok.

2408 gözüm: B, D, E gözüm/bir: A -/oğlum: B, E oğlum/var idi: A viridi; C, D varıdı/yok: B, C, D yoğıdı/gâyet: B, C, D -/yâr idi: A, C, D yârıdı

- 2409 Ol benüm oğlumu žāyi^c itmişem
Hayli demlerdür anı itürmişem
- 2410 Bu kızum ol oğlumuñ kardaşıdur
Bir anadan sırrınuñ yoldaşıdur
- 2411 Ben bunı anuñ yirine bağruma
Başuban em eylemişem ağruma
- 90b 2412 Sen beni andan dağı dūr eyledüñ⁸⁴²
Fırkatile beni mehcūr eyledüñ
- 2413 Olmaz uğrı ol benüm yavru kızum⁸⁴³
İnkisārum alma ey şāhum gözüm
- 2414 Sen kerem eyle anı gönder baña
Devlet-i dāreyni Haḡ virsün saña
- 2415 Bildi Yūsuf nāmenüñ mefhūmunı
Ol dağı yazdı anuñ ma^c lūmunı
- 2416 Eyledi ḡavf inkisārından anuñ⁸⁴⁴
Gözleri tıldı firāḡından anuñ

2409 Ol benüm: A Ol oğullar; C Ol benim/oğlumu: A, E yavrımı; B oğlumu/Hayli: A Hayli/ demlerdür: B demlerdir; C demler; E yıllardır/itürmişem: A iyürmişem

2410 kızum: B, E kızım/ol: C -/oğlumuñ: B, E oğlumuñ/sırrınuñ: A sırrımıñ; B sırrıla; E sırrınuñ

2411 anuñ: A, B, C, E anıñ/yirine: B, D, E yerine/bağruma: A, B, C, D, E bağrıma/eylemişem: C eylemişdüm/ağruma: A, B, C, D, E ağrıma

2412 eyledüñ: B, D, E eyledin; C eyledün/Fırkatile: D Ḥasretile/eyledüñ: B, D, E eyledin; C eyledün

⁸⁴² Bu beyit A nüshasında yok.

2413 Olmaz uğrı: E Uğrı değil/yavru: A oğlu; B, C, D, E yavru/kızum: B, E kızım/İnkisārum: A *Alma şāhum inkisārum ey gözüm*; B, C, E İnkisārum; D İnkisāram/alma: C almadan/ey şāhum: B ey şāhum; C, E şāhum ey; D şāham ey/gözüm: B, E gözüm; D gözem

⁸⁴³ A nüshasında mısraların yeri değişik.

2414 kerem: E keremler/eyle: E kıl/gönder: B, C, D göndür/Devlet-i dāreyni: A Devlet-i deriñi; B Dövmlet-i dāreyni/virsün: A virsen; B, C, E virsin

2415 nāmenüñ: A *Yūsuf bezdi nāmeniñ mefhūmunı*; B, C, E nāmeniñ/anuñ: A *Yazdı ol dağı ma^c lūmunı*; B, C anıñ; D aña; E *Yazdı aña ol dağı ma^c lūmunı*/ma^c lūmunı: C ma^c lūmunı

2416 ḡavf: B ḡovf/anuñ: B, C, E anıñ/Gözleri: E Gözledi/firāḡından: D firāḡatdan/anuñ: B, C, E anıñ

⁸⁴⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

2417 Yazdı oğluñ istemişsin yâ resûl
Hüzniñ encâmı ferahdur bilmiş ol

2418 Ceddün İbrâhîmi Nemrûd odına
Atdılar irdi Hudâsı dâdına

2419 Āteşi aña gülistân eyledi⁸⁴⁵
Şabrı içün aña ihsân eyledi

2420 Hâlîkî virdi aña nice felâh⁸⁴⁶
Şabrıla encâmını buldı feraḥ

2421 Sen daḥî şabr eyle âḥîr gülesin
Hüzniñ encâmı feraḥlar bulasın

2422 Haḫ senüñ oğullaruñ dūr eylemiş⁸⁴⁷
Raḥmetile seni ma‘ mūr eylemiş

2423 Ol merāmuñ vaḳtini sen ara gör⁸⁴⁸
Vuşlatını Hâlîka yalvara gör

2424 İytdi Yūsuf al bu mektûbı size
Tizce iletüñ anı atañuza

2417 Yazdı: A Benden/oğluñ: B, C, D, E oğlun/istemişsin: A istemişin; B, D, E istemişsen/ Hüzniñ: A, B, C, E Hüzniñ/ferahdur: B ferahdur

2418 Ceddün İbrâhîmi: A Ceddün İbrâhîmi; B, D, E Ceddin İbrâhîm; D Ceddin İbrâhîmi/odına: C, D oduna/irdi Hudâsı: A irdi Hudâsı; B Rabbin irişdi; C irişdi Rabbün; E *İtdiler irişdi dek ol yanına*

2419 gülistân: C gülüstân

⁸⁴⁵ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

2420 Hâlîkî: A Hâlîkî/encâmını: A encâmı/ferah: A felâh

⁸⁴⁶ Bu beyit B, C ve E nüshalarında yok.

2421 daḥî: E de/şabr: D -/eyle: B, C it/âḥîr gülesin: A âḥîri gülesin; B, E ecirler alasin; C ecirler alasin; D âḥîr gülesin/Hüzniñ: A Hüzniñ; B, E Āḥîr; C Āḥîri/ferahlar: E ḥarâmın/bulasın: C, D bulasan

2422 senüñ: B, C, E seniñ/oğullaruñ: B, C oğulların; E oğulların

⁸⁴⁷ Buradaki iki beyit A ve D nüshalarında yok.

2423 merāmuñ: E merâmın

⁸⁴⁸ Bu beyit B ve C nüshalarında da yok.

2424 İytdi Yūsuf: A Didi Yūsuf; B, C, D İtdi Yūsuf; E Yūsuf itdi/al: A -; E ol/mektûbı: A mektûb/Tizce iletüñ: A Tizce iletin; B, C İletin tizce; D *Tizce birin eyletin atañuza*; E *Tezce varın iletin atañuza*/atañuza: A atañıza; B atañıza

- 2425 Aldı biri girdi Ken'ân iline
Varuban virdi anı atasına
- 2426 Oğudup mefhûmını bildi anuñ
Göñli anda şübheye vardı anuñ
- 2427 Yûsufum bu olmaya itdi gümân⁸⁴⁹
Bu anuñ aqvâline beñzer hemân
- 91a 2428 Gör ne hûb sözler baña yazmış durur
Derdümüñ dermânını bulmuş durur
- 2429 Hoş tesellâ virüben dâd eylemiş⁸⁵⁰
Kâlb-i vîrânımı âbâd eylemiş
- 2430 Rabbüm anı Hâkka mâ'il eylesün
Anı maşşûdına nâ'il eylesün
- 2431 Ol baña virdi bunuñla teşvişi
Bunda vardur hikmet-i Yezdân işi
- 2432 Şabr idelüm görem encâmı n'ola
Belki oğlumdan baña yol bulına

2425 iline: B, C izine; D yolına/Varuban: A Vardı/virdi anı: B irdi anı; E anı virür/-: A ol

2426 Oğudup: A, D Oğudı; B, E Oğuyub; C Oğudub/mefhûmını: A mefhûmı; C mefhûmunı/anuñ: A, B, C, E anıñ/anda: A ol dem; A, D, E andan/anuñ: A, B, C, E anıñ

2427 Yûsufum bu olmaya: A Yûsuf olmasın deyü; D Yûsuf olmasın diyü; E Bu Yûsufum olmaya/ anuñ: A Yûsuf; B, C, E anıñ/aqvâline: A, D sözlerine/beñzer: D ya benzer; E bengzer

⁸⁴⁹ A nüshasında mısraların yeri değişik.

2428 hûb: A *Gör ne söz yazmış baña der eylemiş*; C hoş; E *Ne eyü sözler baña yazmış bu er/ yazmış durur*: D yazmış bu er/Derdümüñ: A *Bu hüznüli göñlümi şâd eylemiş*; B, C, E Derdimiñ; D Derdimüñ/dermânını: D dermânı/bulmuş durur: B yazmış durur; D bulmuşlar meger; E bulmuş meger
2429 tesellâ: C tesellâ/virüben: C virüb; D eyledi/dâd: C dâr/vîrânımı: C maşşûnımı; D *Bu hüznüli göñlümi şâd eylemiş*; E vîrânımı

⁸⁵⁰ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2430 Rabbüm: A, B, D, E Rabbim/mâ'il: A nâ'il; B, C, E mâ'il/eylesün: A, B, C, D eylesin/nâ'il: C, E nâ'il/eylesün: B, C eylesin; D eylesen

2431 virdi: A vir/bunuñla: B, E bunuñla/teşvişi: E teşvişi/hikmet-i Yezdân işi: A hikmet-i Yezdâkışı; C hikmet-i Yâzdânî işi; D Yezdân işi

2432 idelüm: A ideyüm; B, D idelim/görem: A göreyim; C görelüm/encâmı: A encâmını; D incâmı/oğlumdan: B, E oğlımdan/yol bulına: A, D, E bir yol ola; B yol buluna; C bir yol buluna

Hikāyet-i Beşîr gömlek-i Yūsuf⁸⁵¹

- 2433 Aḥmedî virdüñ cefâlardan haber
Vir bize daḥı şafâlardan haber
- 2434 Hâzret-i Yūsuf şifâ gömlegini⁸⁵²
Nice gönderdi atasına anı
- 2435 Gördi Yūsuf atasınıñ nâmesin⁸⁵³
Açlığına acıdı aḳrabasın
- 2436 İytdi yâ Rabbî dilerem vir izin
Kendümi keşf ideyim yeter ḥüzün
- 2437 Bunca yıllar atamı benden cüdâ⁸⁵⁴
Eyledüñ ḥikmet nedür bildür Ḥudâ
- 2438 Atamı sen bunca maḥzûn eyledüñ
Fırkatile baḡrını ḥûn eyledüñ
- 2439 Ḥüzn evinden sen anı âzâd kıl⁸⁵⁵
Ḳalb-i maḥzûnını yâ Rab şâd kıl

⁸⁵¹ Başlık B nüshasında okunmuyor. C, D ve E nüshalarında yok. gömlek-i: A gömlek

2433 virdüñ: A, E viridi; B, C, D virdin/haber: B haber/şafâlardan: A *Söyle bize vefâlardan haber*; C vefâlardan; D *Söyle sen bize vefâlardan haber*

2434 gömlegini: C peyrâhını; E peyrâheni/Nice gönderdi atasına: A Atasına nice göndürdi; C, D Nice göndürdi atasına; E Niçe gönderdi atasına

⁸⁵² Bu beyit B nüshasında yok.

2435 atasınıñ: B, C, E atasınıñ/nâmesin: E nâmesi/Açlığına: B Açlığını; C, E Açlığına; D Aclağına/aḳrabâsın: B aḳrabâsını; E aḳrâbası

⁸⁵³ Bu beyit A nüshasında yok.

2436 İytdi: A *Didi Yūsuf yâ Rabb dilerem vir izin*; B, C, D, E İtdi/Rabbî: B, C Rabbi/dilerem: D dilerim/izin: B izin/ Kendümi: A, B, C, D, E Kendimi/keşf: D kişfi/yeter: A yir; B, C yiter/ḥüzün: B, E ḥazîn; D ḥüzün

2437 atamı: A atamdan/benden: A -/cüdâ: C ırak/bildür: A bildir; C *Eyleyü virdin bize bunca firâḳ*; D *Eyledin kişf ideyem aña şafâ*/Ḥudâ: A Ḥudâ

⁸⁵⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

2438 sen: A -/maḥzûn: C maḥzun/eyledüñ: A eyledi; B, C, D eyledin/eyledüñ: A eyledi; B *Baḡrını hicrânıla ḥûn eyledin*; C *Baḡrını hicrânıla eyledin*; D eyledin

2439 Ḥüzn: B Hâzûn; C O ḥüzün/evinden: C odından/sen: C -/âzâd: A âzâdî; D âzâdı; C âzâdî/-: C sen/şâd: B, C şâdî; D şâde

⁸⁵⁵ Bu beyitten 2493. beyte kadar devam eden elli dört beyitlik bölüm E nüshasında yok. Bu beyit A ve D nüshalarında da yok.

- 2440 Kıldı maḳbūl ol du‘āyı Girdgār⁸⁵⁶
Bir şadā geldi seni ḳıl āşikār
- 2441 Geldi Cebrā’īl didi bildür seni⁸⁵⁷
Böyle fermān eyledi Rabbū’l-ḡanī
- 2442 Arḳa gömlegüñ Beşīr ile öte
Gönder anı gözine sürsün ata
- 91b 2443 Ḳanlu gömlek ile yumdı ‘aynını
Bu şifā gömlegidür açar anı
- 2444 Ol Beşīri yā Yusuf bilür misen
Diñle anı bildürem ḥulḳı ḥasen
- 2445 Ol ḳuyuda yetdi senüñ dāduña
Ol sebeb oldı senüñ āzāduña
- 2446 Ol sebebdür ḳul olup şatıldıḡuñ⁸⁵⁸
Ol sebeb ilden ile atıldıḡuñ
- 2447 Anası Ya‘ḳūb atañ cāriyesi
Tāyeñ idi ol zamānda anası

2440 ol du‘āyı: B, C du‘ā’ı/Girdgār: B, C Girdigār

⁸⁵⁶ Bu beyit A nüshasında da yok. D nüshasında bu beytin ilk mısraıyla sonraki beytin ikinci mısraından yeni bir beyit oluşmuş.

2441 Geldi: C Yāḥū/Cebrā’īl: A, B, D Cebrā’īl/bildür: A ol dem/seni: A aña/ A *Kendiñi bildür bugün iḥvānıña*; D *Ḳıldı maḳbūle du‘āsın ol Ḡani*

⁸⁵⁷ D nüshasında mısraların yeri deḡişik.

2442 gömlegüñ: A *Gömlegin gönder Beşīrile öte*; B, C, D gömlegin/Beşīr ile: D Beşīrile/Gönder: A *Gözlerine sürsün ol Ya‘ḳūb ata*; B, C, D Göndür/sürsün: B, C, D sürsin

2443 Ḳanlu: A Ḳanlı/gömlek ile: B, C, D gömlegile/yumdı: C yudı/‘aynını: A, D gözini/ A *Bu şifādur acar anıñ ‘aybınr*; D *Bu şifādur göndür açar ‘aynını*

2444 bilür misen: A bilür misiñ; B bilür misin/anı: A *Bildireyim anı saña diñle sen*; D saña/ḥulḳı: C saña; D anı/ḥasen: C aḥsen

2445 Ol ḳuyuda: A Ḳuyuda/yetdi: A irdi/senüñ: A, B, C seniñ; D saña/dāduña: A, B, C, D dāduña/sebeb: A sebebden/senüñ: A, B, C seniñ/āzāduña: A, B, C, D āzāduña

2446 olup: B, C olub/şatıldıḡuñ: B, C, D şatıldıḡın/sebeb: B, C, D sebebdür/atıldıḡuñ: B, C, D atıldıḡın

⁸⁵⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

2447 Anası: B, C Anasıydı; D Ana/Ya‘ḳūb atañ: B ol atan; C atan; D Ya‘ḳūb atanuñ/Tāyeñ idi: A Tāyesi idi; B Tāyenidi; C Tāyen idi; D Tāye idi/zamānda: A ol vaḳit; B zamāndan

- 2448 Bu Beşîr atañ kılıydı ol zamān
Ol senüñ süd qardaşuñdur bil ‘ayān
- 2449 Emzürürdi anası bir gün anı
Bir güneş yirde yaturmışdı seni
- 2450 Geldi atañ görüben oldı hāzîn
Qahr ider (ol) cāriyesine hemîn
- 2451 Aldı elinden Beşîri şatdı ol
Ol zamān bu işi yañlış itdi ol
- 2452 Bir puñar üzre Beşîri bir kişi⁸⁵⁹
Şatun alup aldı gitdi ol kişi
- 2453 Geldi atañ ol qaravaş yanına
Firqatüñ odını şaldı cānına
- 2454 Gelmedi atañ bu işi Haqqā hoş
Ol sebebdendür firāka oldı tuş
- 2455 Didi uşağı ayırdı anadan⁸⁶⁰
Öyle ma‘şüm uşağa qahrı neden

2448 Bu: A -; B Ol/atañ: B, C, D atan/kılıydı: A kılıydı/senüñ: A *Saña süd qardaşdur cān*, B, C seniñ/qardaşuñdur: B qardaşındır; C qardaşındur; D qardaşıdur

2449 Emzürürdi: A Emdirirdi; B Emzürirdi/güneş: A *Yaturur ol gün güneş yirde senî*, D güneşlü/yirde: B yerde; D yere/yaturmışdı: D koymışdı/seni: D anı

2450 Geldi: A Gelüb/atañ: B, C, D atan/görüben: B, C gördi çün/hāzîn: A hāzîn/ol: A -; B, C *Qahrı kıldı cāriyesine hemîn*, D *Qahra kıldı ol qaravaşı hemîn*

2451 Aldı: A Alub/elinden Beşîri: A oğlunı elinden/yañlış: A *Yañlış itdi bu işi ol resûl*, B, C yāniş; D *Ol zamānda yāniş anı itdi ol*

2452 alup: C alub

⁸⁵⁹ Bu beyit A, B ve D nüshalarında yok.

2453 atañ: A Ya‘kūb; B, C, D atan/ol qaravaş: A cāriyesi/Firqatüñ: B, C, D Firqatin/odını: A odun; C odunu

2454 atañ bu işi: A atayñ bu işi; B, C bu işi atan; D atan işi ol/hoş: A hoş/sebebdendür: A sebebden; B sebebdendir/firāka oldı: A firqate oldı; C firāka olduñ/tuş: C tuş

2455 uşağa: D uşağı/qahrı: C qahra

⁸⁶⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2456 Ben daḥı Yūsufdan anı ayıram
Âteş-i firḳat nicedür duyuram
- 2457 Ol sebebden atadan dūr olmsın⁸⁶¹
Firḳat-i hicrile mehcūr olmsın
- 92a 2458 Ol Beşîrũñ anası vardı o dem⁸⁶²
Ol puñar üstine başmışdı ḳadem
- 2459 Ḥālını ‘arz ḳıluban Yezdānına
Rāğıb olmış derdinũñ dermānına
- 2460 Dir esîrem varabilmezem n’idem
Ol ḳuzumuñ düşüp ardınca gidem
- 2461 Żāyi‘ olmış bunda oğlum yā Ğanî
İsterem senden görem bunda anı
- 2462 Aldı oğlumı elümden ol resûl⁸⁶³
Şatup anı ilden ile virdi ol
- 2463 Ol beni ayırdı andan yā Ğafūr
Sen de anı Yūsufından eyle dūr
- 2464 Ol benüm evlādumı itdi ḥaḳîr
Sen de anuñ Yūsufın eyle esîr

2456 Ben daḥı: A *Ben seni ol Yūsufdan ayıram*; D Ben de/Yūsufdan anı: C anı Yūsufdan; D anı Yūsufından/Âteş-i firḳat: D Âteş-i firḳatı/nicedür: A nice; B nicedir; D aña

2457 olmsın: A *Sen atadan ol sebebden olmsın*; C olmsın/olmsın: A olmsun; C olmsan

⁸⁶¹ Bu beyit B ve D nüshalarında yok.

2458 Beşîrũñ: B, C, D Beşîrin/puñar: B puñarın/üstine: C, D üstüne/başmışdı: D başdılar

⁸⁶² Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2459 ‘arz: B ‘arza/ḳıluban: B, C ḳılır; D ḳılup/derdinũñ: B, C derdiniñ

2460 varabilmezem: B varamam bilmem; C varabilmem/ḳuzumuñ: B ḳuzumuñ/düşüp ardınca: B ardına düşüb; C düşüb ardınca

2461 Żāyi‘ olmış bunda: D Bunda żāyi‘ oldu/oğlum: B, D oğlum

2462 Aldı oğlumı: D Oğlumı aldı/elümden: C elimden; D elimde/Şatup: C Şatub; D Şatun/virdi: D vardı

⁸⁶³ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2463 A *Didi ‘avrat ol beni oğlum atdı yā Ğafūr*/Sen de: A Sen daḥı; D Senden/anı: A ḳıl/ Yūsufından: C Yūsufundan/eyle: A anı/dūr: A dur

2464 benüm: A, D benim/evlādumı: A evlādımı; B övlādımı/itdi: A ḳıldı/Sen de: A Sen; D Senden/anuñ: A, B, C anıñ/Yūsufın: A, D Yūsufını; B, C Yūsufiñ/eyle: D ḳıl

- 2465 Firḳate şaldı benî ibn-i Ḥalîl
Anı dahı şal firāḳa kıl ‘alîl
- 2466 Virmeyince oğlumı yâ Rab baña
Virme yâ Rabbî anuñ oğlın aña
- 2467 Böyle dir ağlar kamu leyl ü nehâr
Gözlerinüñ yaşını kılmış puñar
- 2468 Ḥüzn-i firḳat eylemiş anı zelîl⁸⁶⁴
Ağlamaḳdan gözleri olmış ‘alîl
- 2469 İnkisâr eyler ataña ol ḳarı
Ol sebebdendür atañ bulmaz seni
- 2470 Bunca yıllardur o şu üzre ṭurur
Her gelen gidenlere şudan virür
- 2471 Al Beşîrüm vir Beşîrüm söyler ol⁸⁶⁵
Şâyed oğlum ola me’mûl eyler ol
- 2472 Ol atañ ile Beşîrün anası
Yolları gözler oğul âvâresi
- 92b 2473 Eylemiş buña ḳasem Rabbü’l-ḡani⁸⁶⁶
Görmeyince ol ḳarı tâ oğlını

2465 Firḳate: A Firḳat/benî: A baña/şal firāḳa: D firḳate şal/ḳıl: A eyle/‘alîl: A ‘adîl

2466 oğlumı: A oğlumu/yâ Rab baña: A yâ berdigâr/anuñ: A *Virme senden dilerem oğlun aña*; B, C anuñ; D *Verme anuñ Yûsuf oğlunı aña*/oğlın: C oğlun

2467 kamu: A ḳo/leyl ü: A leyl-i/Gözlerinüñ: A Gözlerinden; B, C Gözleriniñ/yaşını: A yaşı/ kılmış: A kılmışdur; B itmiş/puñar: A, B buñar

⁸⁶⁴ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2469 eyler: B, D ider/sebebdendür: A sebebden; B sebebdendir/atañ bulmaz: A bulmaz ol atañ; B, D atan bulmaz; C ata ulmaz/seni: B yâri

2470 yıllardur: A yıldur/o şu: A bir yol; C ol şu/üzre: A yanında/ṭurur: A durur/ A *Cümle gelüb gidenler şorar*

2471 Beşîrüm: B, C Beşîrim; D Beşîrem/Şâyed: C Şâyet/oğlum: B, D oğlın

⁸⁶⁵ Bu iki beyit A nüshasında yok.

2472 atañ: B, C ata; D atan/Beşîrün: B, C, D Beşîrin/anası: C atası/oğul: C oğlul

2473 buña: B aña/ḳasem: A -/ol ḳarı tâ: A tâ ol ḳarı; C tâ ḳarı ol/oğlını: A, C, D oğlunı

⁸⁶⁶ Bu beyit C nüshasında on beyit sonra.

- 2474 Yūsufını Ya‘ kuba göstermezem
Ol merāma anları irdürmezem
- 2475 Ol Beşīri gönderince yā emīr
Varsun evvel anasına ol Beşīr
- 2476 Gömlegüñ sürsün anası gözine
Nūrı gelüp tākāt irsün dizine
- 2477 Anasından şöñra varsun ataña
Böyle fermān eyledi Rabbüñ saña
- 2478 Yūsuf iytdi ol Beşīre sen daḥı
Baña süd kardaş imişsin yā aḥī
- 2479 Mā-cerāyı söyledi aña emīr⁸⁶⁷
Vālidesin bildi şād oldı Beşīr
- 2480 Gömlegini aña teslīm eyledi
Var saña bir kardaşum қоşam didi
- 2481 İbn-i Yāmini oturdur yanına⁸⁶⁸
Fāḥir eşvābı geyürmiş egnine
- 2482 Gönderür kardaşlarına kulları
Çağıruñ gelsün divāna anları ’

2474 Yūsufını: A Yūsufı; B Yūsufını/göstermezem: B, C, D göstürmezem/Ol merāma: A Ol merāmına/anları: A anı/irdürmezem: A irdirmezem

2475 gönderince: A göndürürsin; B göndirince; C göndürünce; D göndürince/Varsun evvel: A, C Varsın evvel; B Vara evvel; D Evveli varsın

2476 Gömlegüñ: A *Görsün anası gözine*; B, C Gömlegin; D Gömlegi/sürsün: B sürsin/gözine: C gözüne/gelüp: A, B, C gelüb/irsün: A insin; B, C, D irsin

2477 varsun: A, B, C, D varsın/Rabbüñ: A Rabbiñ; C Rabbin

2478 ol: A, C -/süd: D -/kardaş imişsin: A kardaş imişsiñ; B, C, D kardaşımısın

2479 söyledi: D didi/-: D ol/şād: A şāz

⁸⁶⁷ Bu beyit B nüshasında yok.

2480 kardaşum: A *Ṭur kardaşım saña bir adam қоşam*; B, C, D kardaşım

2481 İbn-i Yāmini: A, D İbn-i Yāmin; B, C İbn-i Yāmeni/-: A cān/oturdur: A oturmuş; B oturdu; D oturdup/-: D hem/Fāḥir eşvābı: A Fāḥir eşvābı; B Şövb-i fāḥir; D Fāḥir esbāb/geyürmüş: A giyirmiş; B geyürür; C gīdürüb; D geydürür/-: B ol/egnine: C kendisine; D kendine

⁸⁶⁸ Bu beyit A nüshasında bir beyit sonra.

2482 Gönderür: A Göndürdi; B Göndürir; C, D Göndürür/Çağıruñ: A Çağırıñ; B, C, D Çağırın/gelsün: B, D gelsin

- 2483 Geldi kardaşları karşı tırdılar⁸⁶⁹
İbn-i Yâmini muķârın gördiler
- 2484 Bir birine söyledi anlar nihân
Bu melik ne hürmet idüpdür buña
- 2485 Bunca ‘ izzet kılmağa nedür sebeb
Bu Yusuf kardaşı olmasun ‘ aceb
- 2486 Baķdı Yūsuf anlara sâkin-dırâz
İster ide anlara izhâr-ı râz
- 93a 2487 N’itdünüz dir kardaşuñuz Yūsufi
Şalduñuz ol çâh-ı zulmete hafî
- 2488 Siz n’içün ol kardaşa kahr itdünüz
Kul idüben ilden ile şatduñuz
- 2489 Siz aña (ol dem) ihânet kıldıñuz⁸⁷⁰
Ol ulu devlet bulur bilmedünüz
- 2490 Hâķ ta‘âlâ kıldı aña merhâmet
Virdi aña ‘ izz u câh u salţanat

2483 kardaşları: B, C kardaşlar/karşı: B, C dîvâna/İbn-i Yâmini: A İbn-i Yâmin; B, C İbn-i Yâmeni/muķârın: A, B, C muķârın

⁸⁶⁹ Bu beyit D nüshasında yok.

2484 söyledi: D didiler/anlar: A gizlû/melik: B, C melîk/idüpdür: A ider; B, D idiyor; C idübdür/buña: A, B buñan; C aña; D baña

2485 kılmağa: A itmek/nedür: A ne; B nedir/Bu: C -/kardaşı: A kardaş/olmasun: A, C olmasın; B olmaya/‘ aceb: B meger

2486 sâkin-dırâz: A *Baķdı ol ihvânına Yūsuf dırâz*, D sâkit-rırâz/İster: A İlder/anlara: C -/izhâr-ı râz: A keşf-i raz; B kendin izhâr

2487 N’itdünüz: A N’itdiñüz; B, C N’itdiñiz; D *Didi n’itdiñüz bürâder Yūsufi*/dir: A -/kardaşuñuz: A kardaş olan; B, C kardaşınız/Şalduñuz: A *Câha atub kahrı olduñuz hafî*, B, C Şaldıñız; D Şaldı sen/çâh-ı zulmâta: B, C câh-ı zulmâta; D çâha zulmâta

2488 Siz: D Sen/n’içün: A ‘ aceb/kahr itdünüz: A hayfı itdiñüz; B, C kahr itdiñiz; D kahr itdiñüz/idüben: A idüb; D idüp/-: A anı/ilden ile: A elden ele; D ğayrı diyâra/atduñuz: A şatdıñuz; B, C atdıñız; D atdıñuz

2489 ol dem: A -/kıldıñuz: A kıldıñız/bilmedünüz: A bilmediñüz

⁸⁷⁰ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2490 kıldı aña: D aña kıldı/Virdi: D Verdi/‘ izz u câh u salţanat: A ‘ izz-i câh-ı salţanat; D ‘ izz u çâh u salţanat

- 2491 Gör kim aña ne keremler eyledi ⁸⁷¹
Âhîr anı Mısra sulţân eyledi
- 2492 Bir hacâlet irdi anlara hemîn
Ser-nigûn olup tururlar key hazîn
- 2493 Gördi Yûsuf anlaruñ hicâbını ⁸⁷²
Anlariçün açdı luţfuñ bâbını
- 2494 Yûsuf iytdi görmeyüñ sizler hicâb ⁸⁷³
Sizleruñ qahrı baña oldu şavâb
- 2495 Gördiler Yûsuf mülâyim söyledi
Yûsufa anlar da ‘özrin diledi
- 2496 Didiler Yûsuf mısın ey cānumuz
Şermsâr itdüñ bizi sulţānumuz
- 2497 Ol didi ben Yûsufam havf itmeyüñ
Hem hacâlet görüben hüzn itmeyüñ
- 2498 Siz baña kemligi eylik itdüñüz
Hem ğıyābumda beni medh itdüñüz
- 2499 Ol zamân qardaşlar anı bildiler
Yalvaru ayağına şarıldılar

2491 Gör kim: C Görin; D Görüñ/ne keremler: D neler ihsân/Âhîr anı: D Âhîrine

⁸⁷¹ Buradaki beş beyit A nüshasında yok. Bu beyit D nüshasında bir beyit sonra.

2492 irdi: C virdi/Ser-nigûn: C Ser-nügûn/olup: B, C olub/tururlar: D tururlardı/key: C ki; D -

2493 anlaruñ: D anların; E anları/ E *Sizlerin qahrı baña şavâbını*

⁸⁷² Bu beyit B ve C nüshalarında da yok.

2494 Yûsuf iytdi: A, B, C Yûsuf itdi; D Söyledi anlara/görmeyüñ: B, C görme’in; D görmeyin/sizler: D -/Sizleruñ: B, C, D Sizlerin/baña: D bañan

⁸⁷³ Bu beyit E nüshasında da yok.

2495 mülâ’im: C mülâyim; B melâyim/Yûsufa: D, E Döndi/da: D, E dañı/‘özrin: B, D ‘özrin

2496 -: A kin/cānumuz: A, B, C cānımız; D hānumuz; E hānımız/Şermsâr itdüñ: A Sermesâr itdiñ; B, E Şermesâr itdiñ; C Şermesâr idin; D Şermesâr itdüñ/sulţānumuz: A, B, C, E sulţānımız

2497 ben: A kim/havf itmeyüñ: A havfı itmeyin; B, C, E havf itmeyin; D havf itme’in/hacâlet: A hacâlet; E hacâletler/görüben: A görünüb; D görüp; E görüb/ -: A beni/hüzn: A hüznü; C hüznün/itmeyüñ: A, B, C, E itmeyin; D itme’in

2498 Siz: D Sen/itdüñüz: A itdiñüz; B, D, E itdiñiz; C etdiñüz/Hem: B -; E Her/ğıyābumda: A, B, C, D, E ğıyābımda/itdüñüz: A, C itdiñüz; B, D, E itdiñiz

2499 qardaşlar anı: A qardaşları; B qardaşlarını/Yalvaru: A Yalvarıb; D Yalvarur/şarıldılar: A düşdiler

- 2500 Kemlik itdük saña Rabbüñ n'eyledi
‘ Ālem üzre seni sulṭān eyledi
- 93b 2501 Gerçi bizler saña kemlik kılmışuz
Leyk devletüñe bā‘ iş olmuşuz
- 2502 Gel keremler kıl bizi ‘ afv eyle sen
Urma cürmümüz yüze maḥv eyle sen
- 2503 Ḥaḳḳuña biz kılmışuz cürm ü ḥaṭā
Şāh olanuñ işidür ‘ afv u ‘ aṭā
- 2504 Ne ḥaḳāret itseñ idersin bize⁸⁷⁴
İntikāmı görmenüz lāyık size
- 2505 Ol didi kemlige kemlik kılmanuz
Ḳayd-ı intikāma zāhib olmanuz
- 2506 Ḳayd-ı intikāmı ḥākim eylemez⁸⁷⁵
Yārine a‘ dāsına kem söylemez
- 2507 Ḳalbünüñüz ṭolsun tesellā sözleri
Yarlıgasun Ḥaḳ sizi hem bizleri

2500 itdük: A *Didiler kem eyledik Ḥaḳ n'eyledi*; B, D, E itdik; C itdi/saña Rabbüñ: C ol baña Rabbüñ; D, E biz saña Ḥaḳ/n'eyledi: C niledi/‘ Ālem üzre seni: E Virdi devlet Mıṣra/-: A Ḥaḳ/ eyledi: A -

2501 Gerçi: A Cerci/saña: A -/kılmışuz: A kılmışuz/Leyk: A, B, C, D, E Leyki/devletüñe: A, B, C, E devletiñe

2502 keremler: A, C kerem/kıl: A eyle; D -/‘ afv: B, C, D ‘ af/eyle sen: D eyliyesen/cürmümüz yüze: A *Urma yüzümüze cürmümüz iḥsān eyle sen*; B, C cürmümüz yüze; D yüze cürmümüz; E yüze cürmüz/maḥv: D ‘ af

2503 Ḥaḳḳuña: A, B, C, E Ḥaḳḳıña/cürm ü ḥaṭā: A cürm-i ḥaṭā/olanuñ: A, B, E olanıñ; C olan/işidür: A işidüriz; E kārıdur/‘ afv u ‘ aṭā: A ‘ afv-ı ‘ aṭā; B, D ‘ aff u ‘ aṭā; E ‘ afv u ḥaṭā

2504 itseñ: B, C, D, E itsen/idersin: B, D idersen

⁸⁷⁴ Bu beyit A nüshasında yok.

2505 -: A kim/kılmanuz: A kılmazam/Ḳayd-ı intikāma: A İntikāma/zāhib: D zāhib/olmanuz: A olmazam

2506 Ḳayd-ı intikāmı: B, C İntikām-ı kaydı; E *Hākim olan intikāmı eylemez*

⁸⁷⁵ Buradaki iki beyit D nüshasında yok. Bu beyit A nüshasında da yok.

2507 Ḳalbünüñüz: A, B, C, E Ḳalbiñiz/Yarlıgasun: A, B, C, E Yarlıgasın

- 2508 Ataya gömlegüm irsâl eylerem
Birüñüz varuñ bilece dilerem
- 2509 Sürsün anı gözlerine açıla
Göñli pası vara hüzni saçıla
- 2510 Ol Yehūdā dir baña vir götürem
İşbu hizmeti baña vir bitürem
- 2511 Kıanlu gömlegi iletdüm ben aña⁸⁷⁶
Bu şifā gömlegi ihsān it baña
- 2512 Ol didi anı gerek Beşîr göre
İntizârı var gerek evvel ire
- 94a 2513 Sen dağı anuñla bile vara gör
Müjdemi vir ataya yalvara gör
- 2514 Ol Beşîr ile Yehūdā vardılar
Şehr-i Mışruñ taşrasına irdiler
- 2515 Gömlegüñ kokuşın aldı rüzgār
Vardı Ya' kûbuñ dimâğına şalar

2508 Ataya: A Atama/gömlegüm: A gömlegi; B, C, D, E gömlegim/eylerem: A iderem/Birüñüz: A, B, C, E Biriñiz/varuñ: A varuñ; B, C, D, E varın

2509 Sürsün: A, B Sürsin; E Şursun/gözlerine: A gözine/açıla: A, B acıla/ A *Hüzni gide göñli bası acıla*; B *Vara hüzni göñli pası açıla*; C *Vara hüzni göñli pası açıla*

2510 Yehūdā: A Yehūdu; B, D Yehūzā; C, E Yehūzā/baña vir: A vir baña/hizmeti: D hizmet; E hizmet/baña vir bitürem: D işini ben yetürem; E işini ben bitürem

2511 gömlegi: E gömlegini/iletdüm ben: B iletdim ben; C, D ben eyletdüm; E ben iletdim/şifā: E şifā

⁸⁷⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

2512 anı gerek Beşîr göre: A gömlegi Beşîr götüre; B *Ol didi Beşîr anı götüriser*/gerek evvel: A merāmına; B *İntizârı var ki evvel iriser*

2513 anuñla: A, B, C, E anıñla/vara gör: B, C var götür; D varalar/Müjdemi: A *Müjdeyi ataya vire gör*; C Müşdemi/yalvara gör: C yalvara göre; D yalvaralar

2514 Beşîr ile: A, D Beşîrile/Yehūdā: A Yehūdu; B, C, D, E Yehūzā/Mışruñ: A Mışrıñ; B, C, D, E Mışrın/irdiler: A vardılar; E gördiler

2515 Gömlegüñ: A, B, C, D, E Gömlegin/kokuşın: E kokuşu/rüzgār: A rüzigār; B, C, D, E rüzigār/Ya' kûbuñ: A, E Ya' kûbıñ; B, D Ya' kûbın; C Ya' kûbun/dimâğına: A damağına

- 2516 Kızlarıyla otururdu ol resûl⁸⁷⁷
Yūsufuñ қоқусı geldi didi ol
- 2517 Kızları iytdi unutmazsın anı
Gıtdi ˆ ömrüñ dağı ararsın anı
- 2518 Ol didi ol vākıˆ anuñ taˆ biri⁸⁷⁸
Olmalıdur görmeliyem āhiri
- 2519 Kaṭˆ -ı ümmīd eylemem Yezdānuma
İrmeliyem āhir ol dermānuma
- 2520 Ol Beşīr ile Yehūdā geldiler
Anası olduğı şuya irdiler
- 2521 Ol Beşīr anda qalır anasına
Ol Yehūdā varur ol atasına
- 2522 Anda gördi ol Beşīr anasını⁸⁷⁹
Hüzñ içinde tutar oğul yasını
- 2523 Bir şu kabı elde ḡalka şu virür
Al Beşīrüm vir Beşīrüm çağırur

2516 Kızlarıyla otururdu: A Oturudı kızıyla bile; E Kızlarıyla oturdu/Yūsufuñ: A *Geldi Yūsuf қоқусı dir ol resûl*; E Yūsufuñ

⁸⁷⁷ Bu beyit B nüshasında bir beyit önce.

2517 Kızları: A Kızlar/unutmazsın: A unutmassıñ; C, D unutmazsan/ˆ ömrüñ: A, B ˆ ömrüñ/dağı ararsın: A bulacağ mısın; C, D dağı ararsın

2518 ol: A, B -/vākıˆ anuñ: B, C, E vākıˆ anıñ/taˆ biri: A, B taˆ birini; D taˆ biri/Olmalıdur: D Olmalı ben/āhiri: A, B ben anı

⁸⁷⁸ Buradaki iki beyit A nüshasında yok.

2519 ümmīd: B, C, E ümmīd/Yezdānuma: B, C, D, E Yezdānıma/āhir ol: D āhiri/dermānuma: B, C, D, E dermānıma

2520 Beşīr ile: A, D Beşīrile/Yehūdā: A Yehūdā; B, C, E Yehūzā; D Yehūzā/geldiler: B vardılar/ olduğı: E olduğı

2521 qalır: A ṭurur/Yehūdā: A *Ol Yehūdā dir atasına*; B, C Yehūzā; D Yehūzā

2522 anasını: E anası/içinde: D içinde/tutar: E tutur/oğul: B, C oğlı/yasını: E yaşını

⁸⁷⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2523 elde: A var elinde; B eldedür; E ilde/şu: B -/Beşīrüm: A, B, C, D, E Beşīrim/Beşīrüm: A, B, C, E Beşīrim; D Beşīrem/çağırur: A çağırır; C çağırur

- 2524 Aldı elinden şuyı içdi Beşîr
Görđi a‘ mā gözleri ħüzni keşîr
- 2525 İytdi aña söyle aĥvālũ ana
Böyle ağlarsın n’içün yana yana
- 2526 Ol didi ben oĥlumu yitürmişem
Bunca yıldur bunda mesken kılmışam
- 2527 Oĥlumu bu yirde zāyi‘ eyledüm
Ne diyāra gitdi anı bilmedüm
- 94b 2528 Baña böyle Rabbüm ilhām eylemiş
Ol şu üzre oĥlı ara bul dimiş
- 2529 Beklerem bunda ġarīb oĥlum bulam
Yā bilenlerden ħaber alup şoram
- 2530 Sen ‘aceb ol oĥlumu bilür misin
Şıĥĥatinden bir ħaber virür misin’
- 2531 Gelişũn nirden şoraram ben saña⁸⁸⁰
Nirye varursın ħaberler vir baña

2524 Aldı: A Alub/elinden: E ilinden/şuyı: A şu/içdi: A icdi/keşîr: A keşîr; D keşîr

2525 İytdi: A *İytdi söyle aĥvālũ baña ne*; B, C, D, E İtdi/söyle aĥvālũ: B aĥvālın söyle; C söyle aĥvālın; D söyle aĥvāl; E şuyı aĥvālın/ağlarsın: A ağlarsın; B ağlar; D, E ağlarsan/n’içün: A cün; B n’icün

2526 ben: A kim/oĥlumu: D oĥlumu/yitürmişem: B, C, D itürmişem/yıldur: B, C yıl/bunda: A burda; B bu yeri; C bu yiri/mesken: A meskân/kılmışam: A itmişem

2527 Oĥlumu bu yirde: A Bu su yanda anı; B, E Oĥlumu bu yerde/eyledüm: A, B, D, E eyledim/ anı: E -/bilmedüm: A, B, D, E bilmedim

2528 böyle Rabbüm: A Rabbim böyle; B, D, E böyle Rabbim/ilhām: E Allāhümme/eylemiş: E didi/Ol: B *Oĥlın ol şu üzre ara dimiş*; C *Oĥlun ol yol üzre dimiş*; D, E Bu/üzre: A özge/oĥlı: A oĥluñ; E oĥlun/ara: E ar/dimüş: E didi

2529 Beklerem: A Beklerim/bunda: A bunca yıldır/oĥlum: B, D, E oĥlum/Ya bilenlerden: A Ya bilenden; D Bāri anlardan/-: A bir/ħaber: A ħaberin/alup şoram: A alam; B, E alub şoram; C alım şoram

2530 oĥlumu: A oĥlumu; B oĥlumu; D oĥlu/bilür misin: B, C bilür misen; D bilür mişin/ Şıĥĥatinden: B Şaĥĥatinden; C Şaĥĥatinden; D Şaĥatandan/ħaber: A ħabarın; D ħabre/virür misin: B, C virür misen

2531 Gelişũn: B, C, D, E Gelişin/şoraram: B, D şorarım/varursın: C varırsan/ħaberler: D ħaberin; E ħaber

⁸⁸⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2532 Ol didi Ya‘ kûba geldüm ireyim
Yûsuf oğlunuñ haberin vireyim
- 2533 Yûsuf oğlu Mısrûn ol sulţânıdur
Mısr ilinüñ derdinüñ dermânıdur
- 2534 Ol karı iytdi İlâhî ne ‘aceb
Yûsufını göre Ya‘ kûb ne sebeb
- 2535 Va‘ d kılmışduñ İlâhî sen baña
Andan evvel irmelisin oğluña
- 2536 Benden evvel Yûsufını ol resûl⁸⁸¹
Kılmadı zâyî‘ ki evvel bula ol
- 2537 Sen benüm oğlumu evvel vir baña
Şoñra anuñ oğlını göster aña
- 2538 Ol Beşîr sürer şamîşî yüzine⁸⁸²
Nûr irer ol anasınıñ gözine
- 2539 İytdi ey ana Beşîr oğluñ benem
Görme bundan şoñra sen hüzn ü elem

2532 geldüm: A, B, C, D, E geldim/ireyim: E varayım/Yûsuf: D Yûsufuñ/oğlunuñ: A oğlunuñ; B, C oğlunuñ; D oğlu; E oğlunuñ/haberin: A haberini

2533 Yûsuf oğlu: A *Şehr-i Mısrın ol bugün sulţânıdır*; D, E Şimdi Yûsuf/Mısrûn ol: B, C Mısrın ol; D ol Mısr; E Mısrın ol/Mısr ilinüñ: A, B, C, E Mısr iliniñ; D Cümle ‘âlem/derdinüñ: A, B, C, E derdiniñ

2534 iytdi: A dir; B, C, D, E itdi/İlâhî: A yâ İlâhe’l-emân; B İlâhî/ne: A -/Yûsufını göre: A Göre Yûsufını; C Yûsufunu göre

2535 Va‘ d: A *Va‘ d-i kerîmîñ olmışdı baña*; B, C, D, E Va‘ de/kılmışduñ: B, C kılmışdın; D, E kılmışduñ/İlâhî: B İlâhî/ irmelisin: A sen iresin; C, E irmelisen; D *İrmiye andan evvel virmelisin oğlu aña/oğluña*: B oğluña

2536 Yûsufını: C Yûsufunu; D Yûsufanı/zâyî‘ ki evvel: B evvel ki zâyî‘

⁸⁸¹ Bu beyit A nüshasında yok.

2537 benüm: A, C, E benim/oğlumu: A oğlum; E oğlumu/baña: A yaña/anuñ: A, B, C, E anıñ; D anı/oğlunu: A oğlunu; B, C oğlunu; D oğlusan/göster: B, D göstür/aña: A buña

2538 sürer şamîşî: B sürer şamîşî; E gömleği sürer/yüzine: C yüzüne/irer: B irür/anasınıñ: B, C, E anasınıñ/gözine: C gözüne

⁸⁸² Bu beyit A nüshasında yok. Buradaki iki beyit C nüshasında beş beyit sonra.

2539 İytdi: A *Ol Beşîri anasına dir oğluñ benem*; B, C, D İtdi; E Didi/oğluñ: B, D, E oğlın; C oğlun/Görme: D Gitme/sen: A bu; C -/hüzn ü elem: A, B hüzn-i elem; D hüsn-i elim

- 2540 Baña emr oldı irem evvel saña⁸⁸³
Şoñra Ya' kûb ire oğlından yaña
- 2541 Bildiler bir birine şarıldılar
İrdiler maqşûda nâ'il oldılar
- 2542 Ol Yehūdā çün atasına varur
Yūsufuñ müjde haberini virür
- 95a 2543 Ya' kûb iytdi Yūsufum ne dīndedür⁸⁸⁴
Söyle evvel anı ne āyīndedür
- 2544 Ol 'aceb ma' būdına olmuş mı yār
Ben anuñ fikrindeyem leyl ü nehār
- 2545 Bunca yıllar havf u esrārüm budur
Ağladuğum hüzn ü efkārüm budur
- 2546 Ol Yehūdā söyledi kim yā ebī
Ceddinüñ dīnin tutar gāyet kavī
- 2547 Hāmd ü şükr itdi Hudāya ol resūl
Secde-i şükrāne kıldı anda ol

2540 emr: C emir; D *Yā oğul oldı irmeli evvel baña/irem*: C -/Ya' kûb ire: B, C ire Ya' kûb; D *Şoñra görem Ya' kûb oğlında saña/oğlından*: C oğlından

⁸⁸³ Bu beyit A ve E nüshalarında yok.

2541 Bildiler: B Bilişüb; C Bileşüb; D *Bir birine buluşub şarıldılar*; E *Birbiriyle bilişüb şarıldılar* A *Ol feraḥ ağlamağı ağladılar*; D *İrdi Ya' kûbın yanına gıtdiler*

2542 Yehūdā: A Yehūdī; B, C, E Yehūzā; D Yehūzā/çün: A cün/Yūsufuñ: B, E Yūsufiñ/-: A ol/müjde: A müzdesin; C müşde; D mijde/haberini: A aña; C haberin

2543 Yūsufum: B, C, E Yūsufım/dīndedür: C dindedür; D yirdedür/evvel anı: C sen ol anı/āyīndedür: D işde dürür

⁸⁸⁴ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2544 Ma' būdına: C Ma' būduna; D, E Hālīkına/yār: C yārān/anuñ: B, C anıñ; E bu/fikrindeyem: D fikrindeyim; E fekārındayam/nehār: D nihār

2545 havf u esrārüm: B, C, D havf-ı esrārım; E havf esrārım/Ağladuğum: B, D, E Ağladığım/hüzn ü efkārüm: B, C, D hüzn-i efkārım

2546 Yehūdā: A, D Yehūzā; B, C, E Yehūzā/ebī: B eb/Ceddinüñ: B Ceddiniñ; C Ceddinin; D Ceddimiñ; E Ceddimiñ/dīnin: D dīnüñ/kavī: D kavvī

2547 Hāmd ü şükr: A Hāmd-i şükr; C Hād şükür; D Hāmd-i şükür; E Hāmd şükr/itdi: A olsun/Hudāya: A Hudāya; D Huddāya/ol resūl: A dir ol/kıldı anda ol: A, D kıldı ol resūl; B anda kıldı ol

- 2548 Dir nice gündür aluram  okusun⁸⁸⁵
S ylemezd m g rmeyem t   or usun
- 2549 Ol Yeh d  atasına söyledi
Ol Be  r  n   lin i  l m eyledi
- 2550 Ol Be  r ile anası geldiler⁸⁸⁶
Meclis-i Ya    ba özür oldılar
- 2551 Gömlegi Ya    ba virdiler hem n
Gözlerine sürüp a ıldı   ay n
- 2552 Gördi Ya    b anları dir el-em n⁸⁸⁷
 ılmı am ben sizlere ol dem yaman
- 2553 Ol zam nda sizi tefr  k eyledüm
  l  a  o  gelmed  in bilmedüm
- 2554 N dim oldum bu işe idün  el l
Virmey  n bir dağı siz ba a mel l
- 2555  ytdiler anlar  el l olsun size⁸⁸⁸
Siz dağı idün  en  hayrı bize

2548 Dir: C Bir; D *Dir nice ben anı gördim  okusun*/nice: C, E ni e/S ylemezd m: B, D, E S ylemezd m/g rmeyem: C g rmeyim; D  okları/t : D ben/ or usun: C  okusun; D, E  okusun

⁸⁸⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2549 Yeh d : A Yeh d ; B, C, D, E Yeh z /Be  r  n: A, E Be  r  n; B, C Be  rin; D Be  r/  lin: A, D   lini

2550 Ol: E Hem/Be  r ile: A Be  r ile; C, D Be  rile/  z r oldılar: A   z r oldılar; D anlar girdiler

⁸⁸⁶ Bu beyit, A n shasında sonradan kenara yazılmı . Di er n shalardaki sıra esas alındı.

2551 virdiler: A virdi/-: A ol/hem n: A h m n/s r p: A, B, C s r b; E s rdi/a ıldı: A, B acıldı

2552 anları: D anlara/ol dem: D oldum

⁸⁸⁷ Bu beyit A n shasında yok.

2553 zam nda: A zam n; E zam ndan/sizi: A sizleri; D sırrı/tefr  k: D ta r n/eyled m: A, B, D, E eyledim/  l  a: C   l  a/ o : A  o /gelmed  in: A, B, E gelmedigin/bilmed m: A, B, D, E bilmedim

2554 N dim oldum: A *Dilerem ba a  el l eyle siz*; B, E N dim oldım; D Adam oldum/bu i e: C, E ol i e; D i ine/id  n: B, E idin/ el l: D mel l/Virmey  n : A *Bir da ı ba a mel l virmeyesiz*; B, C, D, E Virmeyin/bir da ı siz: D hem bir da ı/ba a: D ba an

2555  ytdiler anlar: A Anlar  ytdiler; B, C, D, E  tdiler anlar/id  n: A  ılı n; B, C idin; E iden

⁸⁸⁸ D nüshasında bu beyit sonraki beyitle karışmış.

- 2556 Bir birine kıldılar anlar helâl⁸⁸⁹
Kalmadı anlar arasında melâl
- 2557 Ya‘ kub iytdi Rabbenâ kıldum haṭā
‘Afv kıl bağışla cürmüm kıl ‘aṭā
- 95b 2558 Bilmedüm bilmezligile eyledüm
Şimdi bildüm aña tevbe eyledüm
- 2559 Ey birâder gör taḳî mü ’minleri⁸⁹⁰
Ne sever Ḥallâḳ-ı ‘âlem anları
- 2560 Bir esîrûñ inkisârından hemîn
Bunca miḥnet gördi ol muḳarrebîn

Ḥazret-i Ya‘ kub ‘aleyhi’s-selâm Mısra gitdügidür.⁸⁹¹

- 2561 Söyle Aḥmed rāh-ı Ya‘ kubı bize
Vir feraḥ maḥzûn olan ḳalbümüze
- 2562 Şehr-i Mısra nice vardı ol resûl
Nice buldı Yūsufî Ken‘ âna yol

2556 D *İtdiler anlar size helâl*/arasında: C arasanda

⁸⁸⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2557 iytdi: B, C, D, E itdi/kıldum: A, B, C, D, E kıldım/‘Afv: A ‘*Aff-ı cürmüm bağışla kıl ‘aṭā*; B, C ‘Aff; D ‘Aff/cürmüm: B, D, E cürmüm

2558 Bilmedüm: A Bilmeyüb; B, D, E Bilmedim/bilmezligile: A bilmezlige/eyledüm: A, B, D, E eyledim/bildüm: A, B, C, D, E bildim/tevbe: B tövbe/eyledüm: A, B, D, E eyledim

2559 birâder: B, C, D bürâder/taḳî: E şaḳî/‘âlem: D ‘âlim

⁸⁹⁰ Bu iki beyit A nüshasında yok.

2560 esîrûñ: B, E esîre; C esîr; D esîriñ/muḳarrebîn: D muḳḳarîn/gördi ol: E gördiler

⁸⁹¹ Başlık B nüshasında okunmuyor. C ve E nüshalarında yok. gitdügidür: A gitdigidür; D *Ḥazret-i Yūsuf şifâ gömlegini atasına göndürdiler*.

2561 Söyle Aḥmed: A *Aḥmedî dir Ya‘ kub bize*; C Söyle Aḥmedî; D Ol Yehüzâ/ḳalbümüze: A, B, C, E ḳalbimize

2562 nice: E nüçe/vardı: A geldi/Nice: E Niçe/Ken‘ âna yol: A söyle ol; E Ken‘ ân yol

- 2563 H  zet-i Y  suf didi ihv  nına
C  mle     varu   atanu   yanına
- 2564 Açığa virem kır   y  k a  a g  t  r    
Dağı bi   y  k ta  ıl a  a yet  r    
- 2565 Anları cümle ta  addu   eylesün
M  ste     olanlara bezl eylesün
- 2566 A  rab   olanları diy     a  a
Cümlesini aluban gelsün ba  a
- 2567 Ta  ılı altunı alup gitdiler
H  zet-i Ya   k  ba varup yetdiler
- 2568 Didiler kıldı   y  net y   eb  
Z  hir oldu   rms  r oldu   hepi
- 2569 Y   eb   k  zb oldu c  mle s  z  m  z
K  lmadı ba  ma  a sa  a y  z  m  z
- 2570 Bizleri    afv itdi Y  suf y   eb  ⁸⁹²
Sen de    afv it k  ılma   ekv   h  zret  

2563 C  mle    : B, C, D, E C  mle    /varu  : A var    ; B, C, E var  n; D vara/atanu  : A ata  ; B, C, E atan  

2564 A   a virem kır   y  k: A *Virem a   a f  r  at g  t  r    *; D K  r   y  k a   a virem; E A   a kır   y  k virem/g  t  r    : B g  t  r  n; E g  t  r    /yet  r    : A *Bi   bu da  ı y  k ta  ıl g  t  r    *; B yet  r  n; C y  t  r    ; E yet  r    

2565 Anları: A *Virin anları ta   adu   eyles  n*; D Anlara/ta  addu  : B, D ta   adu  /eyles  n: B, E eyles  n/M  ste    : B M  ste    /bezl: A in     m; C bezm; D bedl/eyles  n: B, D eyles  n

2566 A  rab   olanları: A *Diy  n a  rab   olanları a  a*; B, D A  raba olanları; C A  raba olanlara/ diy    : B s  yle; C s  yleyin; D s  ylin; E diy  n/C  mlesini: C C  mlesin/aluban: E aluba  n/gels  n: B, C, D gels  n

2567 Ta  ılı: C Ta  ıl/alup: A, B, C, E alub/varup: A, B, C, E varub/yetdiler: A, C y  tdiler

2568 k  ld  : A, B, E k  ld  /Z  hir: A Z  hir/  rms  r: A sermes  r; B, C, D   rmes  r/oldu  : B, E oldu  /hepi: A heybeti

2569 eb  : B, C eb  ; E -/s  z  m  z: B, D, E s  zimiz; C s  z  m  z/ba  ma  a: D ba  mana/yüzümüz: B, E y  zimiz; D yüzümüz

2570    Afv: A *Biz   afv   it Y  sufa ey ata*; B    Af/eb  : C, E ata/  afv: A *Sen eger   afv   itmezsen v  veylet  *; B, C    af

⁸⁹² Bu beyit D nüshasında yok.

- 2571 ‘Afv kııl anı bize eyle kerem⁸⁹³
 Qalbümüzi bağladı hūzn ü elem
- 2572 Kııl kerem bize helâl eyle ata
 Sen şikâyet kıılma bizden hâzretâ
- 2573 Hâk ta‘âlâ hâzretinden dilegil
 Bizlerün ‘afvını andan istegil
- 96a 2574 Ol bizi ‘afv eylemezse yâ ata
 Bizler için hâsretâ vâveyletâ
- 2575 Gördüğün hūzn-i firâkı bunca gün⁸⁹⁴
 Cümlesin gördük hacâletde bu gün
- 2576 Ağlayu ağlayu çok yalvardılar
 Gözleri yaşıyla yir şuladılar
- 2577 Ya‘kub iytdi vaqti vardur ivmeñüz
 Vaqt-i maqbûle irince dilerüz
- 2578 Altun ile tahılı kısım itdiler
 Halk-ı Ken‘âna anı tağıtdılar
- 2579 Ehl-i Ken‘ân hep merâma irdiler⁸⁹⁵
 Kaht içinde rızkı vâfir buldılar

2571 ‘Afv: A ‘Afv/Qalbümüzi: A Qalbimizi/hūzn ü: A -

⁸⁹³ Buradaki iki beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2573 dilegil: B, C, D, E dilesen/Bizlerün: A Bizleriñ; B, C, D, E Bizlerin/‘afvını: B, D ‘affını; E ‘afvın/andan istegil: B, D ircâ eylesen; C recâ eylesen; E ricâsın eylesen

2574 Ol: B Ger; D Sen/‘afv: A, C ‘afvı; B, D ‘af/eylemezse: B, D eylemezsen/Bizler için: A Bizler için; D Bizlericün; E Bizleriçün/hâsretâ: A firkatâ; E veyletâ

2575 Gördüğün: A, B, E Gördigin; C Gördüğün; D Gördiler/hūzn-i firâkı: C, E hūzn ü firâkı/Cümlesin: B Cümlemiz; C Cümle/gördük: A, B, E gördik; D gördin/hacâletde: A hacâletde

⁸⁹⁴ Bu beyit A nüshasında iki beyit önce.

2576 yalvardılar: A *Yalvaru ol deñlü kim ağladılar*; B yarvaldılar/Gözleri: A Göz; E *Yerleri göz yaşıyla şuladılar/yir*: A ol yiri; B, D yer

2577 iytdi: B, C, D, E itdi/vaqtı: B vaqdi/vardur: D var/ivmeñüz: B irmenüz; C ivmenüz; D ideñüz; E iviñiz/maqbûle: A maqbûl/irince: A irişince/dilerüz: A, E eylerüz

2578 Altun ile: A Altunılan; B, C, D Altunıla/itdiler: A eyledi/tağıtdılar: A bezl eyledi; E dağıtdılar

2579 Ken‘ân: B, C, D Ken‘ânî/hep: B, C, D -/irdiler: B yetdiler/Kaht: B, D Kaht/içinde: A icinde/rızkı vâfir: E rızk-ı vâsi‘

⁸⁹⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2580 Ol nebî evlād u ehl-i beytini
Akrabāsıyla ta‘ alluqātını
- 2581 Yükle diler cümlesi oldı revān
Rāh-ı Mışra girdi ulu kārban
- 2582 Hāzret-i Yūsuf atası yolına
Yürüyben vardı istikbāline
- 2583 İrişüp bir birine şarıldılar⁸⁹⁶
Ol feraḥ ağlamağı ağladılar
- 2584 Nāil-i maḫşūd olup gitdi ṭaraḥ
Cümle ḫüznün āhiri olur feraḥ
- 2585 Yā İlāhî ḫürmetine anlaruñ
Nā’il eyle maḫşuda yārenleruñ
- 2586 Kıl selīm imānıla dünyāmuza⁸⁹⁷
Her dü ‘ālemde utandırma bizi
- 2587 Bā-ḫuşūşā Aḫmedīyi yā Kerīm⁸⁹⁸
Her dü ‘ālem vir aña ḳalb-i selīm

2580 nebî: C benî/evlād u: A aliyle; B övlād-ı; C, D, E evlād-ı/Akrabāsıyla: A Akrabâyı heb; D, E Akrabā cümle/ta‘ alluqātını: D ta‘ alluqātını

2581 Yükle diler: A *Yüklet diler cümlesi ol zamān*; D Girdi yola; E Yükle yuben/cümlesi: E cümle/oldı: E oldılar/ulu kārban: A *Şehr-i Mışra oldılar bir gün revān*; B ulu kārban; C olur kārban; D yola kārban; E ol kārban

2582 Hāzret-i: C Hāzret-i/Yūsuf: A Yūsufdan/atası: A gelür/yolına: A, C yoluna/Yürüyben: A Atasınıñ; C Yürüben/vardı: E geldi/istikbāline: D istikāline

2583 İrişüp bir birine: A, C İrişüb bir birine; B İrişür bir birine; E Bir birine irişüb/şarıldılar: A şarışdılar/ağlamağı: B, C, E bükāsını/ağladılar: A ağlaşdılar

⁸⁹⁶ Bu beyit D nüshasında yok.

2584 Nā’il-i maḫşūd olup: A Nā’il feraḥ olup; B, C Nā’il-i maḫşūd olup; E Nāyil-i maḫşūd olup/gitdi: A geldi/ṭaraḥ: A, E feraḥ/ḫüznün: A, B, C, D, E ḫüznüñ/feraḥ: A ferāḥ

2585 ḫürmetine anlaruñ: A anlarıñ ḫürmetine; B, C, D ḫürmetine anların; E ḫürmetine anlarıñ/ Nā’il: E Nāyil/maḫşuda: A cümleyi/yārenleruñ: A maḫşūdına; B yāranların; C, D, E yārenlerin

2586 dünyāmuza: B, C, E dünyāmızı; D dünyāmuza/utandırma: B utandırma

⁸⁹⁷ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2587 Aḫmedīyi: E Aḫmedī

⁸⁹⁸ Bu beyit B, C ve D nüshalarında da yok.

- 2588 Atasıyla ħalasın Yūsuf alur
Anlar ile taħta varup oturur
- 2589 Geldiler ħardaşları taħta yaħın
‘Izzet ü būs itdiler anlar zemīn
- 2590 Her biri yirlü yirine irdiler⁸⁹⁹
Şoñra ol dīvān-ı şāha geldiler
- 96b 2591 Yūsuf iytdi yā ebā evde iken
Gördüğüm rü’yā şabī ħâlde iken
- 2592 Söyledüm ta‘ birini ħılduñ o gün
Vāħı‘ oldı ta‘ biri anuñ bu gün
- 2593 Ehl-i tāriĥ Yūsufuñ vāħı‘ ası⁹⁰⁰
Didiler ħırħ sene oldı arası
- 2594 Ya‘ ħub iytdi Yūsufa söyle baña
Nice mekr itdiler iĥvānuñ saña
- 2595 Didi şorma anlaruñ itdüğini
Anları ‘afv eyle sen gitdi günü
- 2596 Taħdirimiş bizlere işbu ħazā⁹⁰¹
Biz gerekdür virelüm aña rızā

2588 ħalasın: E ħalasıñ/alur: E olur/Anlar ile: B, C, D Anlarıla/varup: B, C varub

2589 ħardaşları taħta: D, E taħta ħarındaşlar/‘Izzet ü būs: B ‘Azzi tā būs; C, D ‘Izzet ü pūs; E ‘Izzetā būs/itdiler: C iyler/anlar zemīn: C anlar zemīn; E iĥvānıñ saña

2590 irdiler: A indiler

⁸⁹⁹ Buradali beş beyit E nüshasında yok. Bu beyit B, C ve D nüshalarında da yok.

2591 Yūsuf iytdi: A Didi Yūsuf; B, C, D Yūsuf itdi/ebā: A ata/Gördüğüm: A *Gördüğim vāħı‘a uşaġiken*; B, C Gördüğim; D Gördüğim

2592 Söyledüm: A, B Söyledim; D Söyledin/ta‘ birini: D ta‘ birini/ħılduñ: A ħıldıñ; B, C, D ħıldım/ta‘ biri: A *ħırħ senedür arası çıħdı bugün*; B, C *Ta‘ birī çıħdı henüz anuñ bugün*; D ta‘ biri

2593 tāriĥ: D tāriĥ/vāħı‘ ası: C vāħa‘ ası/sene oldı: D yıl olındı

⁹⁰⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

2594 iytdi: B, C, E itdi/Yūsufa: A Yūsuf/mekr itdiler: A ħīle ħıldılar/iĥvānuñ: A, B, C iĥvānıñ; D iĥvānıñ

2595 Didi şorma: A, E Şorma didi/anlaruñ: A, E anlarıñ; B, C, D anların/itdüğini: A, B, E itdigini; D itdigünü/‘afv: A ‘*Affī ħıldım anlarıñ getdi gün*; B, C, D ‘af

⁹⁰¹ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

- 2597 Yā ebī anlara kıldum ben helāl
İsterem sen daḥı kıl virme melāl
- 2598 Bir hacālet gördiler bu işde kim⁹⁰²
Virmedi bir kimseye anı Ḥakīm
- 2599 Uydılar şeytāna anlar ol zamān
Gördiler anda hacāletden ziyān
- 2600 Baña eylik oldu anlar kemligi
Ol sebebdür olmışam ʿālem begi
- 2601 Anlaruñ ḥaqqına senden umaram
Kıl helāl anlara iḥsān u kerem
- 2602 Cümlesi bir birine itdi helāl
Kalmadı aralarında bir melāl
- 2603 Yūsuf iytdi yā ebā şorduñ baña
Ḥikmet-i Yezdānı vaşf idem saña
- 2604 Gör benüm ḥaqqumda ol faẓl-ı Barī
Gör neler iḥsān idüpdür ol Teñri⁹⁰³
- 2605 Ol beni maʿşümiken kıl eyledi
Devlet ü ʿizzetde maḳbūl eyledi

2597 ebī: B ebā/-: E ben/anlara: D anları/kıldum: A, B, C, D, E kıldım/ben: A, E -/helāl: A helāl/İsterem: A Dilerem/daḥı: A de/kıl: C kılma/virme: A vir; C -

⁹⁰² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2599 Uydılar: E Uydılar yār/anlar: D -/anda: A tevbiḥ; C, D, E andan/hacāletden: A hacāletde; B, C hacāletde; E hacāletler/ziyān: A kirām; E yaman

2600 anlar: A anlarıñ/kemligi: E gömlegi/sebebdür: A sebebden/begi: E yegi

2601 Anlaruñ: A Anlar; B, C, D Anların; E Anlarıñ/ḥaqqına: A ḥaqqında/iḥsān u: A *Kıl anlara ḥisābı kerem*; B, C, D, E iḥsān-ı

2602 -: A aṣlā/aralarında: A arada/bir: A -

2603 iytdi: B, C, D, E itdi/ebā: C, D, E ebī/şorduñ: A sen şorduñ; B şoriñ; C şorun; E sen şor/Yezdānı: D Yezdāneden; E Yezdāndan/vaşf: D, E -

2604 Gör benüm: B Çün benüm; C Gör benim; E Görinür/ḥaqqumda: A, C ḥaqqımda; B, D ḥaqqımda; E ḥaqqıma/ol: A, D, E -; C ki/Bārī: D, E Bārīyi/-: C ki/idüpdür: A ider; B, C idüpdür/ol: A, D, E -/Teñri: D Tāriy; E Teñriyi

⁹⁰³ *Teñri* kelimesi vezni bozmaktadır.

2605 Devlet ü: A Devlet -i; B, C Dövlet ü; D, E Dövletlü/ʿizzetde: A, B ʿizzete

- 2606 Viridi hüsni eyledi ahsen beni
‘Äleme taldurdu hüsnum medhini
- 97a 2607 Yedi yılda bend-i zindân eyledi
Şoñra Mısra beni sulţân eyledi
- 2608 Viridi baña salţanat-ı ‘âli ol
Deftere şıgımaz virüpdür māl ol
- 2609 Söyledi ihvân-ı zindânı aña⁹⁰⁴
Bunca işler irdi yâ ata baña
- 2610 Nice dürlü irdi miñnetler baña⁹⁰⁵
Vaşfa gelmez söylesem cümle saña
- 2611 Ol didi oğul fenānuñ devleti
Bulmaz âdem görmeyince zañmeti
- 2612 Yūsuf iytdi yâ ebâ çok ağladuñ⁹⁰⁶
Firķat-i fāñiye gönli dağladuñ
- 2613 Āhiretde hür görürdüñüz beni
Firķat-i dünyâ n’içün yağdı seni
- 2614 Ya‘ķub iytdi firķat-i dünyâ içün
Yanmadum illâ oğul ‘uķbâ içün

2606 Viridi hüsni: A Hüsni virib; E Viridi sini/ıaldurdu; B ıaldurdu; D doldurdu/hüsnum: B, E hüsnum
2607 Yedi: A Yidi; B, D, E Yeddi; C Yiddi/yılda: A yıl/Şoñra: E Şora/Mısra beni: B beni Mısra; E
şehr-i Mısra

2608 Viridi baña: A Baña viridi; C Viridi aña/virüpdür: A viridi; B viripdür; C, E virübdür/māl: E māl

⁹⁰⁴ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2610 söylesem: B söyleyem; D söyleyim

⁹⁰⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2611 oğul: A kim bu/fenānuñ: A, B, C fenānuñ; E fenā’ın/devleti: B dövleti/âdem: D adam

2612 ebâ: E ebağladuñ: B, C ağladın; E ağladın/fāñiye: B, C fāñiye; D fāñiyle; E *Firķat-i dünyâ içün
yağdı seni*/gönli: C gönlin/dağladuñ: B dağladın; C ıağladın

⁹⁰⁶ Buradaki on bir beyit A nüshasında yok. E nüshasında bu beytin birinci mısraı ile sonraki beytin
ikinci mısraından yeni bir beyit oluşmuş.

2613 ĥod: C ĥor/görürdüñüz: B, C görürdiñiz; D görürdiñüz/n’içün: C içün

2614Yanmadum: B Yanmadım; D Yanmasın/-: D ol/oğul: C oğlul

- 2615 Sen uşağiken itürdüm ben seni
Aldı ol ma' şümlük efkârũ beni
- 2616 Ben saña haq dīni ta' līm itmedüm
İ' tiqād-ı Haqqı tefhīm itmedüm
- 2617 Korkaridum seni ağıār ideler
İ' tiqād-ı fāsidi öğredeler
- 2618 Bunca yıllar havf u esrārũ budur⁹⁰⁷
Ağladuğum hüzn ü efkārũ budur
- 2619 Ol sebebden eyler idüm Haqqa zār
Gözlerüm yaşını itmişdüm puñar
- 2620 Yūsuf iytdi 'avn-i Haqqa irmişem
Anuñıla rāh-ı Haqqı bulmışam
- 2621 Hālīkũm kıldı 'ināyetler baña⁹⁰⁸
Eyledi fazlen hidāyetler baña
- 2622 Yā ebā irdi bize vuşlat demi
Aramuzdan gitdi ol firqat gamı
- 2623 Çün bize irdi Hudādan dād u şād
Halk-ı Mısrı ben gerek kılam azād

2615 itürdüm: A yitürdüm; B, D, E itürdim/ma' şümlük: D ma' şümlük; E ma' şümlüğü/efkârũ: B, C efkârın; D ifkârı; E efkârı/beni: E -

2616 Ben saña: B Saña ben/itmedüm: B, E itmedim; D itmedem/Haqqı: D Haqa/tefhīm: D ta' līm/itmedüm: B, C, E itmedim; D itmedem

2617 Korkaridum: B Korkaridım; D Korkaraydam; E Korkuyıdum/fāsidi: B fāsidi

2618 havf u esrārũ: E havf esrārım/Ağladuğum: E Ağladığım/hüzn ü efkārũ: E hüzn efkārım

⁹⁰⁷ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok. Bu beyit, 2545. beyitle aynı.

2619 eyler idüm: C İleridüm; C, D, E eyleridim/Haqqı: C Haqa/Gözlerüm: B Gözlerim; D Gözlerem; E Gözlerimiñ/yaşını: E yaşı/itmişdüm: B itmişdim; D kılmışdam; E kılmışdım

2620 'avn-i Haqqa: B 'uvn-i Haqqa; D 'avn-i Haqqı/irmişem: D varmışam/Anuñıla: B, D Anu'ile; C Anuñıla; E Anungıla/rāh-ı Haqqı: E Haq-ı rāhı

2621 Hālīkũm: C, D, E Hālīkım/hidāyetler: D hidāyetler

⁹⁰⁸ Bu beyit B nüshasında da yok.

2622 irdi: D virdi/vuşlat: D vaşlat/demi: E remi/Aramuzdan: B, C, E Aramızdan; D Aramazdan/ol firqat: D, E firqatler

2623 dād u şād: A Yūsuf iytdi cün bize irişdi şād; B dār-ı şād; E dād şād/gerek: A -/kılam: C idem/azād: B azād

- 2624 Emr ider kılsun münādīler nidā
Şehr-i Mışruñ halkına idüñ şadā
- 97b 2625 Bu Mısır halkı kamu kiçi ulu
Taşra varsunlar yarın cümle kamu
- 2626 Böyledür fermān-ı sulṭānī size⁹⁰⁹
İriser luṭfıla ihsānı bize
- 2627 Şubḥ olunca taşra cümle vardılar
Ulu meydān içre varup ṭurdılar
- 2628 Gördiler kim Yūsufuñ nūrı zuhūr
Eyledi irişdi meydāna būdūr
- 2629 Bir yüce yire çıkup itdi qarār
Geldiler dīvānına halk ne ki var
- 2630 Ol didi kim bir su 'ālüm var size
Şimdiki hālde nesiz sizler bize
- 2631 Anlar iytdi cümlemüz cem' -i ġafīr
Şatun alma kullaruñuz yā emīr

2624 Emr ider: A Emrider/kılsun: B, C, D kılsın/Mışruñ: A Mışrıñ: B, C, D, E Mışrıñ/idüñ: A, D idin; B, C, E idin

2625 Bu: D O; E Şol/Mısır: A şehriñ; C, D Muşır/kiçi: A kici; C küçük/ulu: E ulur/varsunlar: B, E varsınlar/yarın: A -/kamu: B ulu

2626 Böyledür: B Böyledir/sulṭānī: D sulṭānı/size: D bize/luṭfıla: D elṭāfı/bize: D size

⁹⁰⁹ Bu beyit A ve E nüshalarında yok.

2627 olunca: A olunca; D, E irince/taşra cümle: A cümle taşra/içre: A icre/varup: A anlar; C, E varub

2628 kim: A, C, D, E ki/Yūsufuñ: A Yūsufı; B Yūsufın; E Yūsufuñ/zuhūr: B zuhur/irişdi: A *Eyleyüb geldi görürler bedr u ay*, B, C irdi o/būdūr: B būdūr

2629 yire: B, E yere; D yirde/çıkup: A çıkdı; B, C çıkub; D, E varup/itdi: A ṭurur/dīvānına: A *Geldi cümle za'īf ne ki var*; D dīvāna/halk ne ki var: D anda ne ki var; E hep ṭurdılar

2630 su 'ālüm: A, B, C, D, E su 'ālīm/Şimdiki: A *Şimdilik sizler ne söylersiz bize*; C Şimdilik/ nesiz: C -

2631 iytdi: B, C, D, E itdi/cümlemüz: B, C, E cümlemiz/cem' -i ġafīr: A cem' -i ġafūr; B cemğ-i ġafīr/Şatun: A Şatın/kullaruñuz: A kuldurız; B kullarınız; C, D, E kullarıyuz/emīr: D mīr

- 2632 Buyuruñ fermānuñuz ne bilelüm⁹¹⁰
Emrüñ üzre hizmetüñde olalum
- 2633 Çünkü bunlar kullık ikrār eyledi
Yūsuf anlara acıyup söyledi
- 2634 Didi Yūsuf yā cemā‘ at bilüñüz
Cümlemüz bizler Hudā kullarıyuz
- 2635 Ben daḥı sizcileyin Haḫḫa kulam
‘Abd-i Hālḫa nice mālīk olam
- 2636 Cümleñüz mālumdan āzād oluñuz
Hem size olsun ḫamu emlākuñuz
- 2637 Ol gün anda cümle āzād oldılar
Cümlesi ‘ıyd eyleyüp şād oldılar
- 2638 Geldi herkes mülkini zabṭ eyledi
Yūsufa cümle du‘ālar eyledi
- 2639 Bunda vardır mü’mine müjde nihān
Aḫmedī söyle anı eyle beyān

2632 fermānuñuz: D fermāniñuz; E fermān niñiz/bilelüm: D, E bilelim/Emrüñ: D, E Emrin/
hizmetüñde: D, E hizmetinde/olalum: D, E olalım

⁹¹⁰ Bu beyit A, B ve C nüshalarında yok.

2633 Çünkü: A Cünki/kullık: A, C, D kulluk/Yūsuf anlara: A *Yūsuf didi biz Hudāniñ kullarıyuz söyleñüz*, E Anlara Yūsuf/acıyup: B, C acıyub; D acıyur; E acıyub

2634 Didi Yūsuf: A Anlara dir/bilüñüz: B, C biliñiz; D bilüñiz; E biliñüz/Cümlemüz: A *Heb siziñ olsun ḫamu emlākuñuz*, B, C Cümlemiz; E *Kullarıyuz ol Hudāniñ cümlemiz*

2635 -: A de/Haḫḫa: A bir; C Haḫa/olam: D olan

2636 Cümleñüz: B, C, D, E Cümleñiz/mālumdan: A, C, D, E mālımdan: B mālımda/āzād: A āzad; B āzād/oluñuz: B, E oliñiz; C oliñuz/emlākuñuz: A *Cümlesi ‘abidlikden şād oluñuz*, B, C, E emlākiñiz; D emlākiñuz

2637 āzād: A āzād; B āzād/‘ıyd eyleyüp: A ‘abd ile; B ‘ıyd eyleyüb; C, E ‘ıyd eyledi; D ‘ayd eyledi/şād: E şāh

2638 herkes: A herkez/mülkini: C mülkin/zabṭ: B, D zabṭ/cümle: C cümlesi/du‘ālar: C du‘ā

2639 vardır: A *Vir bize bundan beşāret Aḫmedī*, D, E var/mü’mine müjde: B müjde mü’mine; D, E mü’minlere müjde/söyle anı: *Söyle bize ol felāḫ sevmēdī*, D, E eyle bize/eyle: D, E anı

- 2640 Yarın ol maḥşer yirine varalar
Bir bölük kavmi tamuya süreler
- 2641 Söyleyüben ağlaşalar zār zār⁹¹¹
Nāra emr itdi bizi ol Girdgār
- 98a 2642 Ol zebānīlere teslīm ideler
Var dimezden nāra anlar varalar
- 2643 Ol zebānīler ta‘ accüb eyleye⁹¹²
Ḥavfuñuz yok mı cehennemden diye
- 2644 Böyle segirdü gidersiz nāra siz⁹¹³
Key ta‘ accüb eylerüz bu ḥāle biz
- 2645 Anlar iyde biz nice idek qarār
Nāra emr itdi bizi Perverdgār
- 2646 Anlara ide zebānīler ḥiṭāb⁹¹⁴
Siz ne ümmetsiz bize virüñ cevāb
- 2647 Ḥālīkuñ kullarıyuz emr eyledi
Cürmüñüz var tamuya varuñ didi

2640 yirine: A gününde; B, D, E yerine/varalar: A göreler/bölük: A bilük; B bölük; E yübük/ kavmi: B kovmı

2641 zār zār: A zār zār/Girdgār: A Girdigār

⁹¹¹ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2642 teslīm: A *Anları teslīm* رباقي *ideler*; D teslim/ideler: D, E olalar/Var dimezden: A Gidmezden; D Var dimezdin/varalar: A gideler; C gitdiler

2643 zebānīler: D zebānīlere/ta‘ accüb: C ta‘ acübb; D ta‘ acüb/Ḥavfuñuz: A Ḥavfı; B, C, D, E Ḥavfıñız/yok mı: D yokdur/cehennemden: D cehenimden

⁹¹² Bu beyit D nüshasında bir beyit önce.

2644 segirdü: B, E segirdi; C segirdüb; D segrışür/Key: D Ki/ta‘ accüb: C, D ta‘ acüb/eylerüz: C iderüz

⁹¹³ Bu iki beyit A nüshasında yok.

2645 iyde: B, C, D, E ide/nice: E niçe/Nāra: E Nārına/bizi: D bize/Perverdgār: B, C, D Perverdigār; E Girdigār

2646 virüñ: A viriñ

⁹¹⁴ Bu beyit B, C, D ve E nüshalarında yok.

2647 Ḥālīkuñ: A, C Ḥālīkūñ; B, E Ḥālīkūñ/Cürmüñüz: A Cürmümüñ; B, E Cürmiñiz/varuñ: A varıñ; B, C, D, E varın

- 2648 Kullarına hâkim-i ‘âdildür ol⁹¹⁵
Kullarıyuz tamuya gönderür ol
- 2649 Emrini şınduk ezel irdi melâl⁹¹⁶
İdelüm emrine bu gün imtişâl
- 2650 Varalum emriyle bu gün nârına⁹¹⁷
İlticâmuz var durur ğufrânına
- 2651 Ol zebânîler i(y)de ki havfuñuz⁹¹⁸
Yoğıdı dünyâda emri şınduñuz
- 2652 Bizlerle meczum olan şöhet⁹¹⁹
Eylemez illâ Muḥammed ümmeti
- 2653 Ğayrınıñ aqvâlini işitmenüz
Zâr u giryân itse şefkat itmenüz
- 2654 İzn olındı bizlere söyleyesiz
Siz Muḥammed ümmeti olmayasız
- 2655 İydeler anlar nedâmetdür bize⁹²¹
Ne yüzile diyelüm anı size

2648 hâkim-i ‘âdildür: A hâkim-i ‘âdildir; B hâkim-i ‘âdildir; C, D hâkim-i ‘âdil dūrür/ol: C, D -/
Kullarıyuz: A Kullarınıyuz/tamuya: A, C, D tamusına/gönderür: A, C, D göndürür; B göndirdi/ol: C,
D -

⁹¹⁵ Bu beyit E nüshasında yok.

2649 şınduk: C şındık; E *Şıdık emri evvel irdi ol melâl*/İdelüm: D İderüz; E İreriz

⁹¹⁶ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2650 Varalum: A Varırız; B, C Varalım/İlticâmuz: B, C İlticâmız; D İsticâmız/var durur: A var anıñ;
D var anuñ

⁹¹⁷ Bu beyit E nüshasında yok.

2651 i(y)de: B, C, D, E ide/havfuñuz: B ğovfıñız; C, D, E ğavfıñız/şınduñuz: B, C, D, E şındıñız

⁹¹⁸ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2652 meczûm: C meczum; D mücrim/ümmeti: B, C, D ümeti

⁹¹⁹ Buradaki iki beyit E nüshasında da yok.

2653 Zâr u giryân: B, C, D Zâr-ı giryân/şefkat: D şefekât

2654 İzn: B, C İzin; D İzni/olındı: C, D olındı/ümmeti: C emeti

2655 anlar: A -/nedâmetdür: A ne idek; D nîdâmetdür/bize: A size/diyelüm: B, D diyelim; C
dileyelüm

⁹²¹ Bu beyit A nüshasında sekiz beyit önce.

- 2656 Biz Hüdâ kûlî Muḥammed ümmeti⁹²²
Eyledük ‘ işyānı bulduḡ miḥneti
- 2657 Nefsümüz meyl itdi dünyā işine⁹²³
Uydı şeyṭān-ı la‘ īnūñ pişine
- 2658 Meyl ider olduḡ la‘ īnūñ sözine
Bizleri iletđi ‘ işyān izine
- 2659 Varıdı ḥavf u recā aḥvālümüz⁹²⁴
Ġālib oldu ol recā iḡbālümüz
- 2660 Bilmeyüp nefsumüze uyduḡ o gün
Ḳullarıyuz emre münḳādüz bu gün
- 2661 Bir nidā ire i(y)düñ ḳullaruma
Çün varurlar emrümile nāruma
- 98b 2662 Şındılar emrümi evvel bunca gün
Çünki münḳād oldılar emre bu gün
- 2663 Gerçi anlar cürmi bisyār eyledi
Leyk anlar ḳullıḡ iḳrār eyledi

2656 Hüdā: A Hüdā/Muḥammed: C Muḥamed/ümmeti: C ümeti; E ümiti/Eyledük: D, E Ḳılımışuz/
bulduḡ: E buldıḡ/miḥneti: C zaḥmeti

⁹²² Bu beyit B nüshasında yok. A nüshasında dokuz beyit önce.

2657 Nefsümüz: B, C, E Nefsimiz/la‘ īnūñ: B la‘ īnin; C, E la‘ īniñ/pişine: B pişine; C işine; D peşine

⁹²³ Buradaki dört beyit A nüshasında yok.

2658 Meyl ider: D Mā’il; E Māyil/olduḡ: B, E olduḡ/-: D, E ol/la‘ īnūñ: B la‘ īnin; C, E la‘ īniñ/ iletđi: C eyletđi/izine: E idene

2659 ḥavf u recā: D ḥavf-ı ricā; E ḥavf recā/aḥvālümüz: C, E aḥvālimiz; D aḥvālümüz/Ġālib oldu: C Geldi ġālib/recā: D ricā/iḡbālümüz: C, E iḡbālimiz; D iḡbālümüz

⁹²⁴ Bu beyit B nüshasında da yok.

2660 Bilmeyüp: B, C, E Bilmeyüb/nefsümüz: B, C nefsimize; D nefsimüze; E nefsimizi/uyduḡ: B, E uyduḡ/o gün: B o dem/münḳādüz: B münḳādī/bu gün: B o dem

2661 Bir: E Bid/ire: B, C irdi/i(y)düñ: A din; B ki ol; C yiriñiz; D, E idin/ḳullaruma: A, B, C, D, E ḳullaruma/emrümile: A *Emrimi ṭutub giderler nārıma*; B, C, D, E emrimile/nāruma: B, C, D, E nārıma

2662 emrümi: A *Cünki münḳād oldılar bugün baña*; B, C, D, E emrimi/evvel: C anlar/bunca: B nice/
A *Döndiriñ anları cennetden yaña*

2663 Gerçi: A Gerci/cürmi bisyār: A cürm-i ‘ işyān; B, E cürmi pisyār; C cürm-i nisyān; D cürm-i bīsār/eyledi: B eylemiş; D, E itdiler/Leyki: A, B, C, D, E Leyki/anlar: E -/ḳullıḡ: A, C, D ḳulluḡ; E ḳulluḡınla/eyledi: B eylemiş; D, E itdiler

- 2664 Ben gerekdür anlara luṭf işleyem
Cümle ‘işyān işlerin bağışlayam
- 2665 Gönderüñ cennete ol kullarımı⁹²⁵
Yetürüñ şöhbete ol yārānımı
- 2666 Yūsufı ben Mışra sultān eyledüm
Ḥalk-ı Mışrı kendine kul eyledüm
- 2667 Atası geldi yanına oldu şād⁹²⁶
Ḥalk-ı Mışrı eyledi ol dem azād
- 2668 Alduğı emlāki virdi anlara
Bunca in‘ām eyledi ol cānlara
- 2669 Ol kuliken bunca ikrām eyledi⁹²⁷
Atam irdi diyü in‘ām eyledi
- 2670 Bir diyāra şāhıdı itdi o gün
Cümle ‘ālemler İlähiyam bu gün
- 2671 Hem kerīmem çoḡdur ikrāmum benüm
Cümlesinden artuḡ in‘āmum benüm

2664 gerek ki: A gerekdür; B, E gerek; D gerekli/anlara: A anları/luṭf: A luṭfı; E iḥsānı/işleyem: A işleyim; B işleyelim; E idem/‘işyān işlerin: A itdiklerini; B, C ‘işyān işleri/bağışlayam: A, B bağışlayım; E pinhān idem

2665 Gönderüñ: B Göndiriñ; C Göndürün; D Göndürüñ; E Götürüñ/cennete: B cennetime/ol: B -; C siz/kullarımı: A, B, C, D, E kullarımı/Yetürüñ: A Yitirüñ; B Yitürüñ; C Yitürüñ; D Yetürin; E Bitürüñ/yārānımı: A, B, C, D, E yārānımı

⁹²⁵ Bu beyit A nüshasında iki beyit önce.

2666 sultān: B sultā/eyledüm: A, B, C, D, E eyledim/kendine kul: A aña muḥtāc; B kendüye kul/eyledüm: A, B, D, E eyledim

2667 Atası: E Ümeeti/geldi yanına: D, E yanına geldi/şād: B şāz; E şāh/āzād: B, D āzād; C azād

⁹²⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

2668 Alduğı: A, B, D, E Aldıḡı/emlāki: E emlāk/ol: B o/cānlara: A kullara

2669 kuliken: A kuluken/diyü: A deyü

⁹²⁷ Bu beyit B nüshasında yok.

2670 şāhıdı: A bādişāh idi; D, E şāhiken/itdi: A -/‘ālemler: A ‘ālem; E ‘ālemlere/İlähiyam: A bādişāhiyam; E İläham

2671 Hem: D Ben/kerīmem: C kerimem/çoḡdur: A çoḡdur; B çoḡdır/ikrāmum: A in‘āmım; B, C, E ikrāmım/benüm: D, E benim/artuḡ: A artuḡdur/in‘āmum: A ikrāmım; B, C, E in‘āmım/benüm: C, D, E benim

- 2672 Geldi maḥbūbum bu gün dīvānuma
Ḥāṭırıyçün ümmeti kullaruma
- 2673 Ben gerek anları āzād eyleyem
Ol ḥabībüm göñlini şād eyleyem
- 2674 Ol ḥabībüm ḥāṭırıyçün bunları ⁹²⁸
Ṭamudan āzād kıldum anları
- 2675 Raḥmet-i erzānı kıldum anlara
Cennetüm mülkini virdüm anlara
- 2676 Ol bölük varup cināna gireler ⁹²⁹
Cennet-i rıdvāna nā 'il olalar
- 2677 Yā İlāhī ḥürmetine ol ḥabīb ⁹³⁰
Bī-su 'āl eyle bize cennet naşīb
- 99a 2678 Bizde yokdur bir 'amel lāyık size ⁹³¹
Sen saña lāyık olanı kıl bize
- 2679 Faḥr-ı 'ālem ol resūl-i dü cihān ⁹³²
Vir şalavāt ol ḥabībe bul emān

2672 maḥbūbum: A, B, C, E maḥbūbım; D muḥberim/bugün: A -/dīvānuma: A, B, C, D, E dīvānıma/Ḥāṭırıyçün: A Ḥāṭıryıcün; D Ḥāṭırıyçün/ümmeti: A ben gerek/kullaruma: A, B, C, D, E kullarıma

2673 Ben gerek: A 'Azl idüb; D Ben gerekle/anları: A nārımdan; D yāri/āzād: A, B, C āzād/ eyleyem: B, C eyleyim/ḥabībüm: A, B, D, E ḥabībim/göñlini: C göñlüni/eyleyem: B, C eyleyim

2674 ḥabībüm: A, B, D ḥabībim/ḥāṭırıyçün: A ḥāṭıryıcün/āzād: A āzād; B āzādī; C āzādı; D āzādī/ kıldum: A, B, D kıldım

⁹²⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

2675 Raḥmeti: A, C Raḥmetim/erzānı: A, C erzānī; D ḡufrānı; E Yezdānı/kıldum: A, B, C, E kıldım/anlara: B bunlara/Cennetüm: A Cenneti; B, C, D, E Cennetim/mülkini: C, E mülküni: D mülkene/virdüm: A, B, D, E virdim

2676 bölük: B, E bölük/varup: B, C, E varub/cināna: C cenāna; D, E cinānı/gireler: D, E bulalar

⁹²⁹ Bu beyit A nüshasında yok.

2677 A Ḥürmetine anı kim kıldı ṭabīb/Bī-su 'āl: A Bizlere su 'āl it cennetī yā Rab naşīb, B Eyleyesin Maḥmūda cennet naşīb; D Bey-su 'āl; E Sen bu in 'āmı bize eyle naşīb/eyle: C İle/-: C āmīn

⁹³⁰ Bu beyit A nüshasında bir beyit önce. A nüshasında mısraların yeri değişik.

2678 Bizde: B Anda/yokdur: D bulunmaz; E bulunmaz/bir: D, E -/Sen: E -/saña: D baña/olanı: B olan/kıl: E eyle/bize: B Maḥmūda

⁹³¹ Buradaki üç beyit A nüshasında yok.

2679 dü-cihān: C kâ 'ināt/ C Rūḥ-ı bāk-i Muştafāya vir şal'āt

⁹³² Buradaki iki beyit D ve E nüshalarında da yok.

- 2680 Oğuyan diñleyen illā yazan⁹³³
Yarlığa raḥmetlerle yā Ğanī

Vefāt-ı Ya‘küb ‘aleyhi’s-selām⁹³⁴

- 2681 Altı yıl azlık yılı itdi hırām
Geldi yedinci sene ola tamām
- 2682 Ol sene taḥılı virdi ḥalkā bol
Almadı hiç birisinden nesne ol
- 2683 Ol taḥıluñ ekşerini ekdiler
Ba‘ zını ğidā için ekl itdiler
- 2684 Qaldı kırk gün yeñi taḥıl ḥāşılı
Qalmadı ḥalkuñ vü mīrī taḥılı
- 2685 Şehr-i Mışruñ ḥalkı cümle geldiler
Yūsufa biz aç diyü ‘ arz itdiler
- 2686 Senden alurduḡ beher-rüz-ı ğidā
Şimdi yoḡdur biz n’idelüm ey şehā

2680 Oğuyan: B Oğıyan/diñleyen: B diñliyen

⁹³³ Bu beyit C nüshasında da yok.

⁹³⁴ Başlık B nüshasında okunmuyor. C, D ve E nüshalarında yok.

2681 yıl azlık yılı: C yıl açlık yılı; D, E azlık yılları/hırām: A ḥarām/Geldi: A İrdi/yedinci: A, C yidinci; B yeddinci/sene: A yıl/ola: E oldu

2682 taḥılı virdi ḥalkā: A ḥalkā taḥıllar virdi; D ekdüirdi taḥıl ḥalkı; E taḥılı ḥalkā virdi /bol: A ol/Almadı hiç birisinden: A Hic birinden almadı; C Almadı hic birisinden; D Almadıñ hiç birisinden

2683 taḥıluñ: A taḥılların; B, C, D, E taḥılın/ekşerini: A ba‘ ıların/Ba‘ zını: A *Ba‘ zıların şaḡlayuban yidiler*; B Ba‘ zısı; D Ba‘ zını/ekl itdiler: C itdiler; E eklitdiler

2684 yeñi: B, E yengi; C yingi/taḥıl: B, C, E buḡdā; D Mısrın/ḥāşılı: B şılı/ḥalkuñ: A, C ḥalkıñ; B, D, E ḥalkın/vü mīrī: A yiye; D da mīrīñ

2685 Şehr-i Mışruñ: A Ol Mışır; B, C Şehr-i Mısrın; D Şehre Mısrın; E Şehr-i Mısrın/cümle: A aña heb/aç: A *Yā Yūsuf bizler buñaldıḡ didiler*; B *Yā Yūsuf bizler acız söylediler*; C, D ac/diyü ‘ arz itdiler: D diyü söylediler; E yoḡaldıḡ didiler

2686 alurduḡ: B, E alurduḡ/beher-rüz-ı ğidā: A, D behrüz-ı ğidā: B biherüz-ı ğidā; C biher-rüz-ı ğidā/yoḡdur: A *Qalmadı şimdi açlıḡdan olduḡ ğidā*; B, C, E yoḡ/biz n’idelüm: B bizler acız; D biz n’idelim; E bizler n’idelüm/ey şehā: C açuḡ saña

- 2687 Anlara acır Yusuf ider du‘ā
Didi ey Rezzāk-ı ‘ālem yā Hudā
- 2688 Beni kıassām eyledün bu kıullara
Ben senün rızkıñ virürdüm anlara
- 2689 Kıalmadı bende ki rızkıñ kıısm idem
Zār iderler acıram bilmem n’idem
- 2690 Saña kıullar cümlesi muhtāc-ı tām
Sen kıoyur bunları ey Rezzāk-ı ‘ām
- 2691 Çünkü Yūsuf anlara acır nihān
Geldi Cebrā’ıl Hudādan nā-gehān
- 99b 2692 Söyledi Rabbün saña itdi selām
Kıullaruma çün acır ol hüsni-i tām
- 2693 Anlara ‘arz-ı cemāl itsün ‘ayān
Tıoyuram anuñla hālķımı nihān
- 2694 Kıaldurur yüzden niķābı gördiler
Hüsni h’ānından ğidālar buldılar

2687 acır: A *Yūsuf acırdı anları kıııurdu rüdā*; D *Ac için anlara itdiler dū‘ā*; E açır/ider: B, C itdi/Didi: A İder; D, E İtdi/ey: A *yā/Rezzāk-ı ‘ālem*: A *Rüzzāk u ‘ālem*; D *Rezzāk-ı ‘ālem/yā*: C *ey/Hudā*: A *Hudā*

2688 Beni: D Sen beni; E Seni beni/ķassām: B kıatāh; D fetāh; E kıassām/eyledün: A eyledin; B, C eyledin; D ideydin; E idindiñ/bu: D, E -/kıullara: E ‘āleme/senün: B, C, E seniñ; D bunuñ/rızkıñ: A, C, E rızkıñ; B, D rızkın/virürdüm: A virirdüm; B virirdim; D, E virürdim/anlara: B bunlara; E ādeme

2689 rızkıñ: A, C, E rızkıñ; B, D rızkın/ķısm: B kıasm/iderler: B ideler/acıram: A icrām

2690 Saña kıullar cümlesi: D, E Mā-sivā cümle saña/kıoyur: A *Bunları kıoyur eyā Rezzāk u ‘ām*; D doyorur/ey: C -; E *yā/Rezzāk-ı*: A, E *Rezzāk-ı*

2691 Çünkü: A Cünki/anlara: B bunlara/acır: A *ecri/Cebrā’ıl*: A; B, D *Cebrā’ıl/Hudādan*: A *Hudādan/nā-gehān*: B, C, D *nā-gihān*

2692 Rabbün: A *Didi itdi Hālķıñ saña selām*; E Rabbin/itdi: D ider/Kıullaruma çün acır: A Kıullarıma cün acır; B, D Kıullarıma çün acır; C Kıullaruma açsın; D Kıullaruma aç; E Çün acır kıullarıma

2693 ‘arz-ı cemāl: A *Anlara kııısın cemālın ‘ayān*; C ‘arz u cemāl/itsün: B, C, D itsin/Tıoyuram: E Tıoyurub/anuñla hālķımı: A *Anuñla kıoyuram hālķı nihān*; B, C anıñla hālķımı; D, E anları anıñla

2694 Kıaldurur: A Kıaldırub; C, E Kıaldırur/yüzden: A yüzinden/niķābı: A niķābın/h’ānından: A *Ğitdi aşıķ cün ğidālar buldılar*; B, D, E hünından; C hünundan/ğidālar: B ‘adālet

- 2695 Her görenler toydı vardı işine
Böyle sürdi halkuñ işi kırk güne
- 2696 Gör Hudānuñ kudretiyle şun'ını
Hüsni Yūsufı toyurdu halkını
- 2697 Aḥmedī bunda beşāret bulunur
'Arif-i bi'llāh olan anı bilür
- 2698 Ol kıyāmetde benī ādem tura
Aç u muhtāc Ḥaḳ divānına vara
- 2699 Cū' elinden ḥālleri ola yaman
Zār u giryān ideler pīr ü civān
- 2700 Leyk taḳvā ehli mü'minler i(y)de
Rabbenā rızkuñ yiyerdük fānide
- 2701 Maṭbaḥ u ḥānuñ bize itdüñ ḳarīb
Cümle rızḳ ehli alurlardı naşīb
- 2702 Ni' meti maṭbaḥda görmüşüz müdām⁹³⁵
Rızḳumuz senden gelür her şubḥ u şām

2695 vardı: A *Herkez tok oldı vardı işine*; D, E varur/sürdi halkuñ; A, C halkıñ sürdi; B, E sürdi halkın; D hūnından/işi: D işini

2696 Hudānuñ: A Hudāniñ; B, C, E Hudāniñ/şun'ını: A işini; C şun'unı/Yūsufı: A Yūsuf ile/ toyurdu: A, E toyurur

2697 bulunur: A *Bunda Aḥmedī çok beşāret görünü*; B, C, D bulunur/bi'llāh: D bi'llāhi/bilür: D bulur

2698 kıyāmetde: E kıyāmet günü/benī ādem: A benī adam; D beni adme; E ādemler/Aç u: A *Ac olub ḳarınları haşre vara*; B, C Ac u; D *Ac olur Ḥaḳkuñ dīvānına vara*; E *Ac olub Ḥaḳkın dīvānına vara*

2699 Cū' elinden: B Cū' elinde; E Cū' ıla oluna/ola: E -/Zār u giryān ideler: A Zār ideler; B, D, E Zār-ı giryān ideler; C Zār-ı giryān ideler/-: A Ḥālḳa/pīr ü civān: A bīr ü civān; B, C, D pīr ü civān

2700 Leyk: A, B, C, D, E Leyki/taḳvā: C taḳvāyı/ehli: E ehl/Rabbenā: A *Sen bize rīfī virüñ dir fānide*; C Dünyā/rızkuñ: B, D rızkın; C, E rızkıñ/yiyerdük: B, E iyerdik; D yeyerdük/-: C biz/ fānide: C, D fānide

2701 Maṭbaḥ u ḥānuñ: A Maṭbaḥ-ı ḥānın; B Maṭbaḥ-ı ḥānın; C Maṭbaḥ-ı ḥāniñ; D Maṭbaḥ-ı ḥānın; E Maṭbaḥ-ı ḥāniñ/bize: A ḳula/itdüñ: A idi; B, E itdiñ; C itdin; D idin/ḳarīb: E naşīb/rızḳ: A *Rızḳın yiyen anda alurdı naşīb*; D rızkın/alurlardı: C olurlardı; D alurlar

2702 maṭbaḥda: A maṭbaḥdan; C *Ni' met-i maṭbaḥdan idi gözümüz/görmüşüz*: A görmüşüz/ müdām: A müdām/Rızḳumuz: A Rızḳımız; C *Şubḥ u şām andan gelürdi rızḳımız*/her: A -

⁹³⁵ Bu beyit B, D ve E nüshalarında yok.

- 2703 Biz ezelden seni bilür kıllaruz⁹³⁶
Maṭbaḥuñ dilençisi yoḥsullaruz
- 2704 Evvel āḥir rızķı senden bilmişüz
Saña muḥtācuz ḳapuña gelmişüz
- 2705 Viridi bu açlık bize zaḥmet tamām⁹³⁷
Sen bizi ṭoyur eyā rezzāk-ı ‘ām
- 2706 Olmayınca senden ol rızķ-ı vefā⁹³⁸
Bir ḳarınça ṭoyuramaz mā-sivā
- 2707 Bir nidā ire ki rızķum yidüñüz
Benden özge rāzıķı bilmedüñüz
- 100a 2708 Çün ezelden rızķı benden bilmisiz⁹³⁹
Aç olup bu gün ḳapuma gelmisiz
- 2709 Ol ḥabībüm Aḥmedümün yārisiz⁹⁴⁰
Sırr-ı vaḥdet kārumuñ aḥbābısız

2703 bilür: D billür/Maṭbaḥuñ: B *Saña muḥtācuz ḳapuña gelmişüz*, C Muṭbaḥuñ; E Maṭbaḥuñ/
dilençisi: D dilenciüz; E dilencisi

⁹³⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

2704 senden: A *Biz ḳarada rızķı senden yimişüz*, D sinden/bilmişüz: C bulmuşuz/muḥtācuz: A
muḥtācuz/ḳapuña: A deyü/gelmişüz: A gelmişiz

2705 eyā, Rezzāk-ı, açlık: A yā, Rezzāk u, açlık; B Viridi bu acılık vize zaḥmet tamām/Bizleri ṭoyur
eyā rezzāk-ı ‘ām

⁹³⁷ Bu beyit D ve E nüshalarında yok. A nüshasında mısraların yeri değişik.

2706 Olmayınca: E Olmanca/rızķ-ı vefā: C rızķ-ı vāfā; E rızķıña/ḳarınça: B ḳarınca; E ḳarınçayı/
ṭoyuramaz: E ṭoyuramaz

⁹³⁸ Bu beyit A nüshasında yok.

2707 ire: A irdi; E ide/rızķum: A, B, C, D, E rızķım/yidüñüz: A, C yidiñüz B yediñiz; D yeydiñiz; E
bidiñiz/rāzıķı: A, C rızķı; E rāzıķı/bilmedüñüz: A bilmediñüz; B, C bulmadıñız; D, E bilmediñiz

2708 Çün: A Cün/rızķı benden: A beni rızıķ/bilmisiz; A bilmişiz/Aç olup bugün: A Bugün ac olup; B,
C Ac olup bugün/ḳapuma: A ḳapıma/gelmisiz: A gelmişiz

⁹³⁹ Bu beyit D ve E nüshalarında yok.

2709 ḥabībüm: B, C, D, E ḥabībim/Aḥmedümün: B Aḥmedimin; C Aḥmediniñ; D Aḥmedimün; E
Aḥmedimiñ/yārisiz: E yāri size/Sırr-ı vaḥdet kārumuñ: B Sırr-ı vaḥdet kārımın; C Sırrı-ı vaḥdet
kārımıñ; D Sırrı-ı vaḥdet kārımıñ; E Sizi vaḥdet kārımıñ/aḥbābısız: D, E aḥbābısız

⁹⁴⁰ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2710 Ol ḥabībümüñ cemālin gördüñüz⁹⁴¹
Anuñ ile kuvvet ü fer bulduñuz
- 2711 Çünkü (ol) mir 'āta kılduñuz naẓar⁹⁴²
Buldı anuñla baṣar kuvvet baḳar
- 2712 Ben gerek sizi konaḳlayım bu gün
Ḥ̣-ān-ı dīdārumla ʔoylayım bu gün
- 2713 Ol Mıṣır ḥalkı Yusufumdan yaña
Varuban zār itdiler andan yaña
- 2714 Didiler biz ʔutı senden almıṣuz⁹⁴³
Bu gün aç olup ʔapuña gelmiṣüz
- 2715 Açar oldı anlara dīdārını⁹⁴⁴
Ḥalk-ı Mıṣra eyledi ğidā anı
- 2716 ʔul iken acıdı ol ʔullaruma
Ben nice acıamazam yārānuma
- 2717 Şād idem bu gün Muḥammed yārümi⁹⁴⁵
Gösterem aḥbābına dīdārımı

2710 ḥabībümüñ: C, E ḥabībimiñ; D ḥabībümüñ/gördüñüz: C, E gördiñiz; D gördiñüz/Anuñ ile: C Anuñ ile; D, E Anu ile/ʔuvvet ü fer: C ʔuvvet-i fer; D ʔuvvet ü ḥün; E ʔuvvet-i ʔar/bulduñuz: C, E buldiñiz; D buldiñuz

⁹⁴¹ Bu beyit A ve B nüshalarında yok.

2711 ol: E -/kılduñuz: E kıldıñız/anuñla: E anıñla

⁹⁴² Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok. Vezin bozuk.

2712 konaḳlayım: A konuḳlayım/Ḥ̣-ān-ı dīdārumla: A *Gerek ٱلْمَوْلَى ٱتویرایم بۇگۈن*, B Ḥ̣-ān-ı dīdārımla; C Ḥ̣-ān-ı dīdārıla; D Ḥ̣-ān-ı dīdārımıla; E Çün dīdārıla

2713 Mıṣır: C Mıṣrı; D Muṣır/Yūsufumdan: B, D, E Yūsufımdan; C Yūsufdan/zār: A zar/andan: A -; B anlar/yaña: A aña; B baña

2714 biz: A -/ʔutı: A ʔuvveti/Aç olup bu gün: A Bu gün ac olub; B Ac olub bu gün/ʔapuña: A ʔabuña

⁹⁴³ Bu beyit D ve E nüshalarında yok.

2715 Açar: A *Ol acıdı anlarıñ dīdārını*, D Açra; E Āḥar/dīdārını: D dīdārıma/Mıṣra: C Mıṣrı/ eyledi: D eyledim; E eylerem/ġidā anı: C ġidāsını

⁹⁴⁴ Bu beyit B nüshasında yok.

2716 -: E Ol/ʔul iken: B, C, D ʔuliken/acıdı ol: A ol acıdı; C açdı ol; E acıdı/ʔullaruma: A ʔullarımı; B, C, D, E ʔullarım/acıamazam: C açmazam; E acımayam/yārānuma: A *Gösterem aḥbābıma dīdārını*; B, C, D, E yārānıma

2717 yārümi: B, C, D, E yārımı/Gösterem: B, C, D Göstürem/dīdārımı: B, C, D, E dīdārımı

⁹⁴⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

- 2718 Da‘vetüm olur divānumdur bu gün
Gelsün anlar ki konağumdur bu gün
- 2719 H̱ān-ı dīdārıla bu gün anları
Ṯoylayalum rāḥat olsun cānları
- 2720 Ol bilā-keyfin görine lā-mekān
Göstere yārāna dīdārı ‘ayān
- 2721 Her kaçan dīdār-ı H̱aḳḳı göreler
Lezzet-i ‘uzmāya nā’il olalar
- 2722 Lezzet-i dīdārı ẖānı dadalar⁹⁴⁶
Ekl ü şurbı bilmeyüp unudalar
- 2723 Cümle lezzetler kemāli andadur⁹⁴⁷
Cümle ḥasretler zevāli andadur
- 2724 Bir ğinā ider kula ki sayrına⁹⁴⁸
İhtiyācı kalmaz andan ğayrına
- 2725 Olmaya bu fırkaya su’āl cevāb
Cennet ola anlara dārü’l-me’āb

2718 Da‘vetüm: B, C, E Da‘veti; D Da‘vet/olur: A, E ulu/divānumdur: A dīvānımdır; B dīvānımda; C, D dīvānımdur; E olupdur kim/Gelsün: A, B, C, D, E Gelsin/ki: A -; E kim/ konağumdur: A konağumdır; B, C, E konağımdur; D konağımdan

2719 H̱ān-ı: A Cūn-ı; B, C H̱ūn-ı; D Çün/Ṯoylayalum: A Ṯoyurayım; B, C, D, E Ṯoylayalım/ olsun: E ola

2720 bilā-keyfin: A bilā-keyfi; C bilā-keyf; D, E bilā-keyf/görine: A, B, C görüne; D görür ne/ Göstere: A, B, C, D Göstüre/dīdārı: A dīzārı

2721 kaçan: A kaçan/dīdār-ı H̱aḳḳı: E dīdārımı kim/nā’il: A *Gide açlıkları rahmet bulalar*; E nāyıl

2722 dīdārı ẖānı: A *Da‘vet-i dīdārı cūn dīdeler*; C ẖūn-ı dīdārı; D dīdārı ẖūnı; E dīdārın ẖūn/Ekl ü şurbı: A, C, D Ekli şurbı/bilmeyüp: A, C, E bilmeyüb/unudalar: A oturalar

⁹⁴⁶ Bu beyit B nüshasında yok. D nüshasında bir beyit sonra.

2723 lezzetler: B, C lezzetler; D lezzetler/andadur: B andadır/andadur: B eldedir

⁹⁴⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

⁹⁴⁸ Bu beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2725 Olmaya: A *Göreler bir lafzda bunlar hisāb*; D Olmıya/fırkaya: D fırkıya/su’āl: D, E şorığ/ dārü’l-me’āb: A *Cennet ola dürlü me’āb*; D dārü’l-meyāb

- 2726 Rabbenā kıl bizlere bunı naşīb
Hürmetine kim anı kılduñ habīb
- 100b 2727 Yedi yıl çün habs olındı ol ricāl⁹⁴⁹
Görđi kıtlık il vilāyet yedi sāl
- 2728 Zılmıla bir kimse ki maḥbūs ola
Ol diyāruñ ḥalkı⁹ usretler bula
- 2729 Yedi yıl oldı tamām irdi ğidā⁹⁵⁰
Rızķını başt eyledi ḥalka Ḥudā
- 2730 Yetdi taḥıl geldi rāḥat yılları
Taḥılıla tıldı Mıṣruñ illeri
- 2731⁹ Ādet-i dünyā budur olur bu ḥāl⁹⁵¹
Her kemālūñ var öñinde bir zevāl
- 2732 Yūsuf ile yedi yıl kıldı ḥayāt
Atası Ya⁹ ḳūb ider āḥir vefāt
- 2733 Yūsufı kıldı vaṣī didi idūñ
Beni ecdādum yanına defn idūñ

2726 bizlere: A *Yā İlāhī kıl müyesser bize bunı naşīb*; B Maḥmūda/bunı: B anı; E yunı/kim anı: B, E anı ki; C ki anı/kılduñ: A kıldı; B, C, D, E kıldın

2727 Yedi: B, D Yeddi; C Yiddi/habs olındı: C, D habs olındı/vilāyet: D velāyet/yedi: B, D yeddi; C yiddi

⁹⁴⁹ Buradaki iki beyit A nüshasında yok. Bu beyit B, C ve D nüshalarında bir beyit sonra. D nüshasında 1990 ve 1991. beyitler, buradaki beyitlere benziyor.

2728 maḥbūs: B maḥpūlī; C, D maḥpūs/ola: E olur/diyāruñ: B, C, D diyārın; E diyārın/⁹usretler: B ḥusretler/bula: E bulur

2729 Yedi: A Yidi; B, D Yeddi; C Yiddi; E *Yedi yıl ğitdi iriṣdi çün ğidā*/tamām: C tamā/bast: C basd

⁹⁵⁰ Bu beyit A nüshasında yok. B ve C nüshalarında üç beyit sonra.

2730 Yetdi: A Yitdi; C⁹ İyd-i; E Bitdi/rāḥat: A raḥmet/Mıṣruñ: A Mıṣrıñ; B, C, D, E Mıṣrın

2731 kemālūñ: B, C, E kemālın; D kemālīñ/öñinde: B, E öñünde

⁹⁵¹ Bu beyit A nüshasında yok.

2732 Yūsuf ile: A, B, C, D Yūsufıla/yedi: A yidi; B, D yeddi; C yiddi/kıldı: B, C ḳaldı; D, E buldı/ḥayāt: D ḥayyāt/Atası: E Anı/āḥir: A soñra

2733 Yūsufı: B Yūsufa/vaṣī: D vaṣṣī/idūñ: B, C, D idin; E irin/ecdādum: B *Ecdādım yanına beni defn idin*; C, D, E ecdādım/defn idūñ: C defn idin; D, E defn idin

- 2734 Tabut ile anı Ken'ân iline
Götürüp qorlar atası yanına
- 2735 Yūsufa geldi peyāamberlik 'ayān
Dīne da'vet itdi hālkı ol zamān
- 2736 Ol Mıṣırı taşra fermān eyledi⁹⁵²
Bir mu'azzam meşherine⁹⁵³ eyledi
- 2737 Gönderür ol şehri-i İslām olanı
Dīne gelüp ehl-i imān olanı
- 2738 Ol Zeliḥā hanımuñ 'ömri tamām
Oluban uḥrāya kıldılar hıram
- 2739 Ya'kubūñ fevti yigirmi üç sene
Oldı Yūsuf daḥı gitdi ol sene
- 2740 Şihhatinde ol vaşıyyet eyledi⁹⁵⁴
Nīle koyuñ tabutum yüce didi
- 2741 Defnine geldi kamu bay u gedā
İtmediler ol vaşıyyeti edā
- 2742 Ol şehir içre anı defn itdiler
Qaḥt irişdi şehre anı gördiler

2734 Tabut ile: A Tabutıla; B, D, E Tabutıla/Götürüp: A, B, C, E Götürüp/qorlar: C qoyarlar

2735 peyāamberlik: A beyğamberlik; B piyğamberlik; C peyğanberlik; D peyğimberlik; E peyğamberlik/Dīne da'vet itdi hālkı: A Da'vet itdi hālkı dīne; D Da'vet itdi hālkı anda

2736 Mıṣır: A Mıṣrı

⁹⁵² Buradaki iki beyit B ve E nüshalarında yok.

⁹⁵³ Kelimenin karşılığı sözlükte bulunamadı.

2737 gelüp: A gelüb

2738 Zeliḥā: A *Ol Zelḥānıñ daḥı 'ömri tamām*; B, C, D Züleyḥā/hanımuñ: B, C, E hanımuñ/ uḥrāya: A āḥirete/Oluban: E Olan/kıldılar: D, E itdiler/hıram: A hıram

2739 Ya'kubūñ: B Ya'kubın/fevti: B fōvti; E qutı/üç: A, B, D üç/ol sene: A üstüne

2740 Şihhatinde: A *Kim meger Yūsuf vaşıyyet eylemiş*; C Şahhatinde; D Şihattinde/Nīle: A *Yirden üçe qo beni dimiş*; D Mile/koyuñ: B koyın; C, D, E qoyun/tabutum: B, C, D, E tabutum

⁹⁵⁴ Bu beyit A nüshasında dört beyit sonra.

2741 Defnine: D Difnine/bay u: B pay u/vaşıyyeti: C vaşıyyeti; E vaşıyyetiñ

2742 şehir: A *Yūsufi ol şehir içinde koydılar*; B *Ol şehir içinde anı gömdiler*; C, D şehir/Qaḥt: A *Qaḥtı irişdi anlar gördiler*; B, C, D Qaḥt/gördiler: E göriler

- 2743 Böyle olmaz diyü tedbîr itdiler⁹⁵⁵
Ol vaşıyyeti kılalum didiler
- 2744 Kaldurup Mışra iletdiler anı⁹⁵⁶
Ref^ç olındı kahtı gördiler bunu
- 2745 Tabut-ı mermer anı başladılar
Zencir ile Nîl içine aşdılar
- 101a 2746 Yirden üçe şuyun içinde nihân
Eylediler kimse görmesün^ç ayân
- 2747 Ref^ç olındı kaht u kıtlık gördiler⁹⁵⁷
Ni^ç met irdi halka rāhat oldılar
- 2748 Hem bunu dahtı vaşıyyet eyledi⁹⁵⁸
Āl ü evlādına Yūsuf söyledi
- 2749 Silsilemüzden cihāna toğısar⁹⁵⁹
Mūsa adında peyāmbere olısar
- 2750 Mısr içinden ol benî İsrā'îli
Aluban Ken'āna gide anları

2743 diyü: B anı; E deyü/kılalum: B, E kılalım; D kıla

⁹⁵⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2744 Kaldurup: A Kaldırub/Ref^ç olındı: A Refⁱ olındı

⁹⁵⁶ Bu beyit B ve E nüshalarında yok.

2745 Tabut-ı: A Tabunı; E Bunı/anı: E getürüb/Zencîr ile: A *Zencir ile anı aşdılar*; C, D Zencîrile/ Nîl içine: B Nîl içinde; C içinde; D Nîle icine; E Nîle anı

2746 şuyun: A şu; B şuyın; C, D şuyun; E *Şu içine yerden üçe ol nihân*/içinde: A icre; D içinde/Eylediler: A İtdiler/-: A tã/kimse görmesün: B kimse görmeye; C kimse görmesin; D görmiye kimse; E görmeye kimse

2747 Ref^ç olındı: B, C Ref^ç olındı; D Def^ç olındı/kaht u kıtlık: B kaht u kıtlık; D kaht kıtlık; E kaht kıtlık

⁹⁵⁷ Bu beyit A nüshasında yok.

2748 dahtı vaşıyyet eyledi: A şıhhatde Yūsuf söylemiş/evlādına: A *Āl-i evlādına vaşıyyet eylemiş*; B evlādına

⁹⁵⁸ Bu beyit E nüshasında yok.

2749 Silsilemüzden: B Selselemizden; E Silsilemizden/cihāna: A cihān/toğısar: B to'ısar; D olısar/adında: A, B, C adından/peyāmbere: A beyğamber; B pigamber; C peygamber; D peygamber; E peygamber/olısar: A, D, E geliser

⁹⁵⁹ Buradaki dört beyit E nüshasında sekiz beyit önce.

2750 Mısr: D Muşır/içinden: A, D içinde; C, E içinde/ol: A -/benî: D benî/İsrā'îli: A İsrā'îli; D İsrā'îlin/-: A ol/anları: D anların

- 2751 Ol zamān tabutumu çıkaralar
Cism-i pākūm bilece aparalar
- 2752 İleteler Ya' kub atam yanına
Defn ideler ravza-i cinānına
- 2753 Bir zamān itdi mūrūr irdi hemīn
Mışra mālīk oldı Fir'avn-ı la'īn
- 2754 Yūsufuñ neslinden irdi anaya
Geldi 'İmrān oğlu Mūsā fāniye
- 2755 İrdi ol devletlü kāmīl yaşına
Ol nübüvvet tācī kōndı başına
- 2756 Āyin-i Fir'avna urdı çok yara
Kıldı Fir'avnıla bunca mā-cerā
- 2757 Āhīri ġarķ oldı Fir'avn-ı la'īn
'Askeriyle nābe-dīd oldı hemīn
- 2758 Hāzret-i Mūsā benī İsrā'īli
Başına cem' eyledi kabā'ili
- 2759 Yūsufuñ tabutını almadılar⁹⁶⁰
Taşra varınca yolu bulmadılar

2751 Ol zamān: B, C Ol zamānda/tabutumu: A, D, E tabutımı; B tabutım; C tabutum/çıkaralar: A çıkaralar/Cism-i pākūm: A *Tabutla cesedim abaralar*; B Çism-i pāki; C Cism-i pākīm; D, E Çism-i pākīm

2752 İleteler: A Beni dağı; D Eyleteler/Defn: A, D Defni/ravza-i cinānına: A ravza-i cinānama; B rovza-i cinānına; E ravza-i cināna

2753 Bir: E Bu/zamān: B zamā/itdi: A gitdi/irdi: E böyle/hemīn: E nihān/Fir'avn-ı la'īn: A Fir'ayun hemān; B Fir'ovn-ı la'īn; E Fir'avn-ı la'ān

2754 Yūsufuñ: B, E Yūsufiñ/neslinden: E nesline/anaya: C yanına; E ayana/'İmrān oğlu Mūsā: A Mūsā ibn-i 'Ümrān; C 'İmrān oğlu Mūsā/fāniye: A, B fānine; D fāniye; E katına

2755 devletlü: B dövletlü/kāmīl: C kāyin; D kāmīl/yaşına: A başına

2756 Āyin-i Fir'avna: B Āyin-i Fir'ovnı; E Āyin-i Fir'avn/urdu: C virdi/çok: A çok/yara: A 'anā; C yıray/Fir'avnıla: B Fir'ovnıla; E aqrā'ile

2757 ġarķ: A ġarķı; B Āhīri Fir'ovn-ı ġarķ oldı la'īn/nā-bedīd: C nā-bedīr

2758 benī: C benī/İsrā'īli: A, D İsrā'īli/cem': A cem'i

2759 Yūsufuñ: A *Yūsufi alub bile gıtmadılar*; B, E Yūsufiñ/tabutını: C tabutunu/Taşra varınca: A Vardılar taşra; D Taşra vardılar

⁹⁶⁰ B nüshasında bu iki beytin son kısımları kağıt yırtıldığından okunamadı.

- 2760 Bildiler tabut olunmasa bile
Feth-i bâb olup giremezler yola
- 101b 2761 İletelüm tabutı söylediler
N'irdedür Nilde anı bilmediler
- 2762 Geldi bir qarı didi Mūsā saña
Gösterem şāfi' olur mısın baña
- 2763 Va'd kıldı qarı anı gösterür
Alup anı vardı Ken' anı bulur
- 2764 Anı dağı atasınıñ yanına
Defn iderler ravza-i cinânına
- 2765 Bu fenâ bazarına gelen gider
Müşterîdür zehr-i mevtini dadar
- 2766 Böyledür 'âdet döner dehri müdâm⁹⁶¹
Küllü nefsin zâ'ikâtü'l-mevt'e⁹⁶² râm
- 2767 Her konan göçer gider olur revân⁹⁶³
Âhiret yurdına yürür kârbân

2760 tabut olunmasa bile: A tabut-ı Yüsufi tâ bile; B tabutını almadılar; C tabut olunmasa bile/ Feth-i bâb: A *Olmayınca virmezem anlar bula*; B *Qaht-ı bâb*; E Feth/olup: B, C, D olup; E olunub/ giremezler: D gidemezler; E gidebilmezler

2761 İletelüm tabutı: A Tobutı iletelüm; B İletelim tabutı; D Eyletelim tabutı; E *Tabutı bile alalum didiler*/N'irdedür Nilde: A *Nirdedür bilmediler*; B N'irde Nilde/anı: B olduğın; C anlar

2762 qarı: E 'avrat/Gösterem: A, B, C, D Göstürem/şāfi' : D şāfi' i/olur mısın: D olur mısın

2763 Va'd kıldı: A *Qıldı va'de*; B, C, D Va'de kıldı/qarı: C -/gösterür: A, B, C göstürür; D göstüre/Alup: A, B, C, E Alub/vardı: B varub/-: A anda/Ken' anı: D Ken' an/bulur: D yoluna

2764 atasınıñ: A, B, C, E atasınıñ/Defn iderler: A, D Defni iderler; B Defn ideler/ravza-i cinânına: A ravza-i cināna; B rovza-i cinânına

2765 fenâ: A fenâlar/bazarına: A hânına/gelen: A konanlar/gider: A göçer/dadar: A *Ol ecel cāmın alub bir gün icer*; B yudar; D yuyar; E *Küllü nefis ölüm mezâkıını dadar*

2766 'âdet: A 'âdeti/dehri müdâm: A cürmi müdâm; B, C dehr-i medâr; D zehr-i müdâm/mevte: A mevti; B *Küllü nefis ölüm mezâkıını dadar*, C *Küllü nefsin ölüm mezâkıını dadar*, D *Küllü nefis ölüm firâkıını düzer*

⁹⁶¹ Bu beyit E nüshasında yok.

⁹⁶² "كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ" "Her nefis ölümü tadacaktır." Nisâ-185, Enbiya-35, Ankebût-57

2767 göçer: C, E göçüb/gider: E olur/olur: E yola/yurdına: C yurduna; D yoluna/kâr-bân: B, D kârübân; C kâbân; E kâribân

⁹⁶³ Bu iki beyit A nüshasında yok.

- 2768 Bunda var cev̄r ü cefā h̄üzn ü 'anā⁹⁶⁴
Âh̄ir encāmı olur dünyā fenā
- 2769 Ger bu dünyāda bulunaydı vefā
Bunda alurdı Muammed Mutafā
- 2770 İ' tibār itmediler bu fāniye⁹⁶⁵
Gıtdiler ābād olan ol bāiye
- 2771 Meclis-i yārān u şöbet andadur⁹⁶⁶
Lezzet-i sultān u ' ıret andadur
- 2772 Andadur zev u şafā h̄azz u ebeb
Andadur bāi' nı' am yokdur h̄ased
- 2773 Gıtdi yārān biz daı gitmeliyüz⁹⁶⁷
Bu yir altına girüp yatmalıyuz
- 2774 Yatmayınca bu türāb içinde biz⁹⁶⁸
Cıfe-i dünyādan olmanız temiz
- 2775 Kıl 'amel şālī ai' gönder öte
Varıca mabūl olası H̄azrete

2768 Bunda var: D Bundadır; E *Bu fenāda var cefā h̄üzn-i 'anā*/cevr ü: B cūr u; C cev̄r-i; D cevār u/h̄üzn ü: B h̄üzn-i/'anā: D 'ınā/ Âh̄ir: D Âh̄ir/encāmı: D incāmı

⁹⁶⁴ Bu beyit E nüshasında bir beyit sonra.

2769 dünyāda: A, C 'ālemdē; D dünyā'ı/bulunaydı: B, C, D, E bulunaydı/Bunda: D Bāi

2770 fāniye: A, C, D fāniye; B fānine/Gıtdiler: D Gıtdiler/ābād: A eber; C ebed/bāiye: A, B, C, D bāiye

⁹⁶⁵ Bu beyit E nüshasında şu şekilde; *Gıtdi çoı azı almı fānide/Bunca encāmı olur dünyā fenā*

2771 yārān u: B, C, D yārān-ı; E *Gıtdi çoı azı şöbet andadur*/sultān u: B, C, D sultān-ı

⁹⁶⁶ Bu beyit A nüshasında yok.

2772 Andadur: B Andadır/zev u: A zev-ı/h̄azz u ebed: A h̄azz u bedā; B, D, E h̄azz u ebed; C h̄urrem ebed/Andadur: A *Nı'met-i 'uzmā var anda yok h̄ased*; B Andadır; D *Bāi nı'met andadur yokdur h̄ased*; E *Bāi nı'met andadur yokdur h̄ased*/nı' am: B na' am

2773 biz: D ol/yir: D, E yer/altına: D -/girüp: B, C, E girüb

⁹⁶⁷ Bu iki beyit A nüshasında yok.

⁹⁶⁸ B nüshasında bu ve sonraki beytin ilk mısraları kaıt kopuk olduundan okunamadı.

2775 ei: A -/gönder: A, B, C, D göndür/öte: A ata/olasın: A *Varıca anda iresin rāata*; E olasan

- 102a 2776 Āhiretde olmak isterseñ mu‘ âf
Şer‘ i tut olma yolından inñirâf
- 2777 Bundan aḥkem āhiret fermānı yok⁹⁶⁹
Bundan özge āhiret dermānı yok
- 2778 Kim bunun rāhıyla varsa Ḥazrete⁹⁷⁰
Vāşıl olur cennetile rü‘yete
- 2779 Rabbenā ayırma şer‘ işden bizi
Āhir imānıla kıl mevtümüzi
- 2780 Aḥmedî kılduñ bu nazma ihtimām
İtmedüñ biñ cüz‘de bir cüz‘i tamām
- 2781 Kim bu kışşayı Ḥudā medḥ eylemiş
Ḥaqqına aḥsen ḥikāyet söylemiş
- 2782 Ger bunun meddāhı olsa ḥāş u ‘ām
Söyleyebilmez kemāince tamām
- 2783 Tamām oldı kitāb el-ḥamdü li‘llāh⁹⁷¹
Ḥudā ‘avniyle kıldum bunu li‘llāh
- 2784 Kerīmā luṭfa muḥtācum nişār it
Eger var ise noḳşānum setār it

2776 olmak: A bulmak/isterseñ: A, B, C istersin; D, E istersen/mu‘ âf: A maḳāmı: B, C, D me‘ âf/ tut: E dut/yolından: B yolında; C yolunda/inñirâf: A inñirām; B i‘ tirâf; C ictirâf; D inñirâf

⁹⁶⁹ Bu beyit A, B ve C nüshalarında yok.

2778 bunun: E bunıñ

⁹⁷⁰ Buradaki iki beyit A, B, C ve D nüshalarında yok.

2779 mevtümüzi: E mevtimizi

2780 kılduñ: A kıldıñ; B, D, E kıldın; C kuçdın/nazma: A nazmı/İtmedüñ: A *Biñde bir cüz‘ini kılmañ tamām*; B, C İtmedin/biñ: D -; E İtmedin/cüz‘de: B, D cüzde; C cezāda; E cüzvden/bir cüz‘i: D bir ḥüz‘i; C bir cezā‘ı; E biriñ

2781 kışşayı: A, B, C, D, E kışşa‘ı/Ḥudā: A Ḥudā/eylemiş: A, E eyledi/ḥikāyet: A şikāyet/ söylemiş: A eyledi; E söyledi

2782 bunun: B, E bunıñ/meddāhı: A, B meddaḥı/ḥāş u ‘ām: E ḥāş ‘ām/Söyleyebilmez: A Söylebilmez/tamām: A biyām

2783 kıldum: D kıldım

⁹⁷¹ A, B, C ve D nüshalarında olmayan bu iki beytin vezni farklı. (Mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün)

2784 luṭfa: D luṭfu/muḥtācum: D muḥtācım/noḳşānum: D noḳşānım

- 2785 Rabbenā nazmumda noḡṣānum ḡatı
‘Aḡluma virdüñ bu deñlü tākātı
- 2786 Yā ziyāde yāḡud noḡṣān eyledüm
Bilmedüm bilmezligile söyledüm
- 2787 Ger ḡatā kıldumsa eylerem recā
Perde-i ‘afvuñ idindüm ilticā
- 2788 Anı kim ḡaḡḡa muvāfıḡ söyledüm
Raḡmet ü ḡufrānı me’mül eyledüm
- 2789 Anı ki sehv eyleyüp didüm zarar
Perde-i ‘afvuñla anı ḡıl setār
- 2790 Olmıṣam ecrāmıla bend ü muḡıṭ⁹⁷²
Raḡmetüñden kesmezem aṣlā ümīd
- 2791 Ḳorḡaruz ḡāyet umaruz cenneti⁹⁷³
Söyledüñ Lā taḡnaṭu min raḡmeti⁹⁷⁴

2785 nazmumda: A, B, C, E nazmımda; D nazmımdan/noḡṣānum: A, B, C, D, E noḡṣānım/ ‘Aḡluma: A, B, C, E ‘Aḡluma; D ‘İḡluma/virdüñ: A virdiñ; B, C, D, E virdin/tākātı: B, C ḡuvveti; D ḡımeti; E ḡuvveti

2786 Yā: A, E Ger/ziyāde: A ziyāde/yāḡud: B yāḡu; C ḡod eger/eyledüm: A, B, D, E eyledim/ Bilmedüm: A, B, D, E Bilmedim/bilmezligile: A bilmezlige/söyledüm: A, B, C, D, E söyledim

2787 ḡatā: A ḡatā; D fenā/kıldumsa: A kıldım ise; B, C, D, E kıldımsa/Perde-i ‘afvuñ: A Berde-i ‘affin; B, C Perde-i ‘affi; D Perde-i ‘affa; E Perde-i ‘afvı/idindüm: A idik; B, D, E idindim; E idindük

2788 kim: B ki/muvāfıḡ: A muvāfıḡ/söyledüm: A, B, D, E söyledim/Raḡmet ü: A, B, C, D, E Raḡmeti/eyledüm: A, B, D, E eyledim

2789 sehv: A Anı kim sehveyledim yā girdigār; C sehven; D -/eyleyüp: B, C, E eyleyüb/didüm: B, D, E didim/Perde-i: A Berde-i/ ‘afvuñla: A, B, C ‘affiñla; D ‘affiñla; E ‘afvıñla/setār: A sitār

2790 bend ü muḡıṭ: A Ger ne deñlü cürmüle olsam muḡıṭ; B, C, E bend-i muḡıṭ; D bend-i maḡīd/Raḡmetüñden: A Raḡmetiñden; B, C, D, E Raḡmetinden/kesmezem: E kismezem/ümīd: B ümīd

⁹⁷² Bu beyit A nüshasında beş beyit sonra.

2791 Söyledüñ: A Söylediñ; B, C, D, E Söyledin

⁹⁷³ لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ “Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz.” Zümer-53

⁹⁷⁴ Bu beyit A nüshasında dört beyit sonra.

- 2792 Rabbenā esrārumuz şây eyleme⁹⁷⁵
Her dü ‘âlem bizi rüsvây eyleme
- 2793 ‘Afv kııl ‘ısyānumuz ğufrānıla
Mevtümüzi kııl selīm īmānıla
- 2794 Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü Girdgār⁹⁷⁶
Maḥşeründe bizi kıılma şermsār
- 2795 Cümle mü’min mü’minâtı yā Ḥalīm
Raḥmetünle yarlığa yā ze’l-kerīm
- 2796 Faḥr-ı ‘âlem ol resûl-i kâ’inât
Hürmetine vir imānıla necât
- 102b 2797 Vir şalavât ol ḥabībün zâtına⁹⁷⁷
Âline evlādına aşḥâbına
- 2796 Okuyanı dinleyeni yazanı⁹⁷⁸
Yarlığa raḥmetlerle yā Ğanī
- 2799 Aḥmedī-i Âmidīye kim du‘â
Eylese Ḥaḳ derdine virsün devâ

2792 esrārumuz: B, E esrārımız; C, D esrārımız/şây: E fâş/dü ‘âlem: D dü ‘âlemde/rüsvây: B, C risvây; D, E risvâ

⁹⁷⁵ Bu beyit A nüshasında yok.

2793 ‘Afv: A, B, C, D ‘Affi/‘ısyānumuz: A, B, C, E ‘ısyānımız; D ‘ısyānımız/Mevtümüzi: A *Mevtimiz âsân kııl īmānıla*; B Mevtimüzi; C, E Mevtimizi; D Mevtimizi

2794 Raḥīm: D Raḥim; E *Yā Raḥīm ecrāmımızı kııl setār*/Girdgār: D Girdigār/Maḥşeründe: D Maḥşerinde; E Maḥşeriñde/kılma: E itme/şermsār: D, E şermesār

⁹⁷⁶ Bu beyit A, B ve C nüshalarında yok.

2795 mü’min: A mü’mīn/mü’minâtı: A, C mü’minât/Ḥalīm: B Raḥīm; D Ḥalim/Raḥmetünle: A *Yarlığa raḥmetile yā ze’l-kerīm*; B, C, E Raḥmetiñle; D Raḥmetile/yarlığa: E yarlıgağıl/yā ze’l-kerīm: D eyle selim; B, C yā ze’l-kerīm; E yā Kerīm

2796 Faḥr-ı ‘âlem: A Faḥr-ı ‘âlem; E Hürmetine/resûl-i kâ’inât: D ḥabībün zâtına/īmānıla: A ĩmānı; D *Âline evlādına aşḥâbına*; E *Virelüm aña selāmıla şal’ât*

2797 ḥabībün: A Muḥammed; B, C ḥabībün/zâtına: A, C zâtına/aşḥâbına: A aḥbâbınıla

⁹⁷⁷ Bu beyit D ve E nüshalarında yok.

2798 Okuyanı: B Okıyanı; D Okıya/dinleyeni: B dinliyen/raḥmetlerle: A raḥmetiñle

⁹⁷⁸ Bu beyit, C nüshasında yok. D nüshasında iki beyit sonra.

2799 Aḥmedī-i Âmidīye: A Aḥmedī indikde; B *Maḥmūd-ı Hānīye ider her kim du‘â*; C Aḥmedī itdükde; D, E Aḥmedī Âmidīye/kim: A, C, D E her kim/Eylese: E Eyleye/ virsün: A, B virsin

- 2800 Fātiḥayla kim bizi yād eyleye
Ḥālķı nārından āzād eyleye
- 2801 Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilāt⁹⁷⁹
Vir Muḥammed Muṣṭafāya ṣalavāt

2800 Fātiḥayla: A Fātiḥa ile; C Fātiḥa 'ile; D Fātiḥiyle/kim: A -/bizi: B anı/āzād: A azad; B, C āzād; D azād

⁹⁷⁹ Bu beyit A, C ve E nüshalarında yok.

SONUÇ

Felsefedeki *mağara metaforu* gibi Türk dili için de bildik benzetmelerden biri, dilimizin bir dere yatağı olduğudur. Seller gelir seller geçer, ana dili torbasındaki aslı sermaye ile sellerden kalan tortular birleşince muazzam bir şelâle oluşur. O şelâleyi tasvir, hatta bazan o şelâleyi kavramak bile insan aklını aşar. Ali Şir Nevaî'yi de on sekiz bin âlemden daha yükseklerde uçuran işte bu hâldir.

Tarih denen şey, insan yapıp etmeleri galerisidir ve bu galeriyi yakaladığımız en tipik yer de dildir. Yeryüzündeki binlerce dilden ancak üç beşinin imparatorluk dili hâline gelebildiği ve Türkçenin de 600 bini aşan söz varlığıyla bunların en önemlilerinden biri olduğu düşünülürse Kutadgu Bilig'deki öğüde uyup ”*Kesildi sözüm.*” demek gereği ortaya çıkacaktır.

Bu tezde üzerinde çalıştığımız metin, müşterek Orta Asya devri sonrasında oluşmuş *Oğuz (Osmanlı, Batı) Türkçesi*'nin hemen hemen Cumhuriyet öncesine kadar olup biten fonetik, morfolojik ve sentaktik her şeyini barındırmak bakımından ilginçtir. Bir taraftan *Giriş*'te örneklendirdiğimiz arkaik unsurlarla söz konusu devir Türkçesinin oluşumunu, âdeta doğumunu izlerken diğer yandan XIX. asra has ifade biçimlerini de incelediğimiz metinde yan yana görmek mümkündür.

Prof. Dr. Gönül Ayan'a dayanarak şairinin Ahmet Mürşidî (1688-1760) olduğuna karar verdiğimiz bu *Yûsuf u Züleyhâ* çalışması, Türkiye Türkçesinin göz kamaştırıcı geleceğine temel teşkil edecek bir kutlu mazi olan Oğuz Türkçesi tarihinin bütün özelliklerini göstermektedir.

Ayrıca *ahsenü'l-kasas* denilen Hazret-i Yûsuf'un hikâyesi de hem günümüzde hâlâ sanat eserlerine konu olmak hem de geleceğin dünyasında yaşayacaklara hayata dair bir bakış açısı sunmak bakımından önemlidir.

ÖZET

Bu çalışmada *Yûsuf u Züleyhâ* adlı eserin beş nüshası karşılaştırılarak yeni bir nüsha oluşturulmuştur. Nüshaların değişik zamanlarda istinsahı veya bu tür eserlerin eski edebiyat alanı uzmanlarınca *telif tercüme* olarak adlandırılacak derecede diğer dillerden yapı ve ifade şekli bakımından esinlenmiş olması gibi hususlar, söz konusu eserler üzerindeki dilcilik çalışmalarını zora sokmaktadır.

XVIII. yüzyılda yazılmasına rağmen bu eserde de hem Eski Türkçe dönemi özelliklerini hem de Kuzey, Doğu ve Batı Türkçesi özelliklerini yan yana görmekteyiz. Bu çalışma, dil tarihindeki dönemlerin birbiri içine geçmiş halkalar gibi olduğunu göstermek bakımından önemlidir. Yakın dönemde yazıldığı için Türkiye Türkçesine ait özellikler de bu eserde yer almaktadır.

Giriş bölümünde, çalışmamız boyunca tespit ettiğimiz güçlükler veya özelliklerden etraflı örnekler sunduk.

THE SUMMARY

In this study we produced a new transcript by comparing five different copies of *Yûsuf u Züleyhâ*. Linguistic studies are found to be quite difficult on those for the reason that copying works were performed in various periods of time or inspirations from these kinds of scripts were recorded as if “copyrighted translation” by old literature specialists in terms of structure and expression.

Although written in XVIIIth century, in this work, features of Old Turkish Period and Northern, Eastern and Western Turkish could present at the same time. Therefore, this study shows that periods of linguistic history are, in fact, overlapped as if ringed formation. The properties of recent Turkish are also present since written within a near period of time.

In the *introduction*, detailed examples from the problems and characteristics along the study are also presented.

TEŞEKKÜR

Lisanstaki ilk dersinden beri üzerimizdeki tesiri tarifsiz olan ve bu çalışma esnasında da hep yardımlarını gördüğüm ama özellikle metin kurma aşamasındaki emeğini unutamayacağım Hocam **Prof. Dr. Adnan İnce**'ye, görüşlerine sık sık başvurduğum **Prof. Dr. Zeki Kaymaz**, **Doç. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR** ve **Halil Açıkgöz** Hocalarıma, sıkıntılı anlarımda yanımda hep yanıbaşımdayan **Araş. Gör. Ramazan Bardakçı**'ya ve çalışmanın her aşamasında beni yönlendiren, yardımlarını ve ilgisini benden esirgemeyen Hocam **Yrd. Doç. Dr. Şahin Baranoğlu**'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ali İhsan Yapıcı

ARKAİK KELİMELEK SÖZLÜĞÜ

A

- ağır : değerli, pahalı
- 123 -
ağlayarak : ağlayarak
- 87 -
ağu : zehir
- 196 -, - 201 -
al : hile, desise, düzen
- 307 -
ancılayın : onun gibi
- 275 -
ançak : ancak, sadece, yalnız
- 221 -, - 258 -, - 333 -
anda : orada, o zaman, onda
- 40 -, - 43 -, - 44 -, - 48 -, - 58 -, - 60 -, - 78 -, -
88 -, - 91 -, - 96 -, - 99 -, - 100 -, - 110 -, - 113 -,
- 140 -, - 142 -, - 144 -, - 147 -, - 158 -, - 149 -, -
151 -, - 152 -, - 159 -, - 169 -, - 181 -, - 190 -, -
191 -, - 192 -, - 202 -, - 204 -, - 208 -, - 211 -, -
218 -, - 219 -, - 229 -, - 240 -, - 242 -, - 254 -, -
264 -, - 277 -, - 288 -, - 312 -, - 317 -, - 332 -, -
334 -, - 345 -, - 356 -, - 359 -, - 366 -, - 370 -
andan : oradan, o zamandan, ondan
- 66 -, - 76 -, - 80 -, - 81 -, - 88 -, - 91 -, - 93 -, -
114 -, - 115 -, - 136 -, - 140 -, - 158 -, - 161 -, -
164 -, - 171 -, - 185 -, - 198 -, - 200 -, - 202 -, -
203 -, - 215 -, - 218 -, - 231 -, - 238 -, - 240 -, -
242 -, - 247 -, - 251 -, - 256 -, - 262 -, - 264 -, -
257 -, - 270 -, - 271 -, - 274 -, - 275 -, - 278 -, -
288 -, - 297 -, - 307 -, - 308 -, - 314 -, - 317 -, -
331 -, - 333 -, - 343 -, - 345 -, - 366 -, - 378 -, -
380 -
apar- : almak, götürmek, aşırarak
- 385 -
artuk : artık, fazla
- 45 -, - 51 -, - 274 -, - 299 -, - 307 -, - 308 -, -
323 -, - 327 -, - 364 -
aru : saf, temiz, katıksız
- 122 -, - 319 -
atabeg : lala
- 290 -
akça : para, para birimi
- 96 -, - 97 -, - 126 -, - 128 -, - 129 -, - 192 -, -
196 -, - 197 -, - 292 -, - 293 -, - 302 -, - 303 -, -
304 -, - 362 -
azırğan- : az görmek, azımsamak
- 97 -

B

- bay : zengin, nüfuzlu
- 118 -, - 119 -, - 129 -, - 383 -

- beg : bey
- 105 -, - 286 -, - 366 -
bencileyin : benim gibi
- 164 -, - 171 -, - 249 -
berü : beri
- 76 -, - 122 -, - 319 -
bile : ile, beraber
- 42 -, - 54 -, - 90 -, - 93 -, - 302 -, - 305 -, - 308
-, - 309 -, - 312 -, - 317 -, - 355 -, - 386 -
bilece : beraber, beraberce, birlikte
- 313 -, - 326 -, - 355 -
bilesince : beraberinde, yanında
- 103 -
biş : beş
- 142 -, - 175 -, - 234 -, - 235 -, - 244 -, - 288 -

Ç

- çim- : yıkanmak, suya girmek
- 56 -
çimdür- : yıkamak, suya sokmak
- 56 -

D

- dalğaçı : ?
- 112 -
dalu : iki kürek kemiği arası, kürek kemiği
- 146 -
deñlü : kadar
- 124 -, - 125 -, - 126 -, - 127 -, - 128 -, - 130 -, -
132 -, - 165 -, - 174 -, - 244 -, - 258 -, - 288 -, -
302 -, - 333 -, - 363 -, - 399 -
diyü : diye
- 45 -, - 47 -, - 75 -, - 77 -, - 98 -, - 100 -, - 101 -,
- 118 -, - 125 -, - 129 -, - 135 -, - 137 -, - 149 -, -
150 -, - 164 -, - 178 -, - 179 -, - 197 -, - 202 -, -
204 -, - 205 -, - 210 -, - 219 -, - 242 -, - 251 -, -
266 -, - 285 -, - 303 -, - 306 -, - 315 -, - 319 -, -
324 -, - 327 -, - 338 -, - 342 -, - 345 -, - 362 -, -
374 -, - 376 -, - 384 -
düg- : düğüm atmak, düğümlemek
- 155 -
dügün : düğüm
- 155 -
dün : gece
- 256 -
düriş- : üzerine düşmek, yoğunlaşmak
- 243 -

E

- egin : sırt, arka, omuz
- 189 -, - 351 -

em : ilaç, deva, derman
- 106 -, - 143 -, - 175 -, - 223 -, - 236 - - 343 -
eñse : arka
- 161 -, - 162 -, - 323 -
er : erkek, adam, kişi
- 40 -, - 43 -, - 46 -, - 55 -, - 92 -, - 94 -, - 106 -, -
118 -, - 119 -, - 157 -, - 186 -, - 255 -, - 261 -, -
282 -, - 287 -, - 314 -, - 334 -, - 338 -, - 339 -
erlik : erkeklik, yiğitlik
- 261 -, - 334 -
etmek : ekmek
- 206 -
eyle : öyle
- 84 -, - 85 -, - 99 -, - 102 -, - 105 -, - 117 -, -
135 -, - 179 -, - 213 -, - 262 -, - 280 -, - 282 -, -
291 -, - 298 -, - 304 -, - 335 -
eylece : öylece
- 205 -, - 279 -, - 313 -, - 326 -
eylik : iyilik
- 203 -, - 290 -, - 295 -, - 353 -, - 366 -
eyü : iyi, güzel, hoş
- 65 -, - 149 -, - 189 -, - 206 -, - 207 -, - 210 -, -
213 -, - 245 -, - 257 -, - 281 -, - 288 -, - 298 -, -
302 -, - 303 -, - 304 -, - 320 -, - 321 -, - 327 -, -
345 -

G

gey- : giymek
- 135 -, - 188 -, - 197 -, - 199 -, - 290 -, - 303 -, -
305 -
geydür- : giydirmek
- 103 -, - 135 -, - 188 -, - 241 -, - 243 -, - 303 -
geyür- : giydirmek
- 59 -, - 351 -
giñ : geniş
- 163 -, - 335 -
girü : geri, sonra
- 75 -, - 77 -, - 78 -, - 101 -, - 203 -, - 238 -, -
239 -, - 242 -, - 250 -, - 251 -, - 252 -, - 275 -, -
283 -
giyik : geyik
- 67 -, - 301 -
göger- : yeşermek, filizlenmek
- 50 -
görmedin : görmeden
- 268 -
güçek : deve yavrusu
- 220 -

I

ıssı : sahip
- 159 -

İ

içerü : içeri
- 145 -, - 149 -, - 227 -

içre : içerde, içerisinde, içinde
- 47 -, - 58 -, - 59 -, - 60 -, - 63 -, - 88 -, - 93 -, -
105 -, - 108 -, - 109 -, - 113 -, - 114 -, - 116 -, -
117 -, - 123 -, - 124 -, - 138 -, - 139 -, - 142 -, -
145 -, - 152 -, - 158 -, - 163 -, - 178 -, - 180 -, -
189 -, - 190 -, - 194 -, - 199 -, - 212 -, - 217 -, -
218 -, - 221 -, - 230 -, - 237 -, - 239 -, - 247 -, -
250 -, - 261 -, - 275 -, - 278 -, - 282 -, - 283 -, -
284 -, - 303 -, - 331 -, - 332 -, - 369 -, - 383 -

ide : sahip
- 329 -

ilerü : ileri
- 118 -, - 242 -

ir- : ulaşmak, varmak
- 41 -, - 56 -, - 57 -, - 58 -, - 59 -, - 65 -, - 66 -, -
67 -, - 76 -, - 79 -, - 91 -, - 93 -, - 94 -, - 103 -, -
109 -, - 111 -, - 114 -, - 118 -, - 120 -, - 122 -, -
123 -, - 128 -, - 134 -, - 137 -, - 146 -, - 149 -, -
152 -, - 153 -, - 157 -, - 159 -, - 164 -, - 166 -, -
169 -, - 175 -, - 179 -, - 180 -, - 184 -, - 186 -, -
195 -, - 203 -, - 204 -, - 209 -, - 222 -, - 223 -, -
224 -, - 242 -, - 245 -, - 248 -, - 254 -, - 256 -, -
259 -, - 261 -, - 272 -, - 275 -, - 279 -, - 281 -, -
286 -, - 289 -, - 290 -, - 297 -, - 300 -, - 301 -, -
316 -, - 323 -, - 324 -, - 329 -, - 334 -, - 337 -, -
341 -, - 344 -, - 353 -, - 355 -, - 356 -, - 358 -, -
363 -, - 365 -, - 367 -, - 368 -, - 372 -, - 374 -, -
382 -, - 384 -, - 385 -

işbu : bu
- 57 -, - 59 -, - 60 -, - 71 -, - 101 -, - 122 -, - 126
-, - 130 -, - 193 -, - 224 -, - 316 -, - 365 -

iyt- : söylemek, demek
- 45 -, - 48 -, - 50 -, - 51 -, - 52 -, - 54 -, - 55 -, -
56 -, - 57 -, - 60 -, - 62 -, - 69 -, - 71 -, - 73 -, -
76 -, - 80 -, - 88 -, - 96 -, - 97 -, - 98 -, - 99 -, -
102 -, - 103 -, - 107 -, - 108 -, - 109 -, - 130 -, -
142 -, - 143 -, - 145 -, - 150 -, - 155 -, - 156 -, -
179 -, - 181 -, - 182 -, - 186 -, - 193 -, - 194 -, -
196 -, - 199 -, - 205 -, - 206 -, - 207 -, - 214 -, -
215 -, - 221 -, - 224 -, - 225 -, - 226 -, - 227 -, -
228 -, - 235 -, - 237 -, - 241 -, - 242 -, - 245 -, -
255 -, - 258 -, - 259 -, - 260 -, - 263 -, - 277 -, -
285 -, - 298 -, - 299 -, - 300 -, - 301 -, - 302 -, -
303 -, - 306 -, - 307 -, - 308 -, - 309 -, - 310 -, -
312 -, - 313 -, - 314 -, - 315 -, - 316 -, - 324 -, -
325 -, - 326 -, - 327 -, - 329 -, - 330 -, - 333 -, -
334 -, - 335 -, - 336 -, - 338 -, - 340 -, - 351 -, -
353 -, - 356 -, - 358 -, - 359 -, - 361 -, - 363 -, -
365 -, - 366 -, - 367 -, - 368 -, - 369 -

itür- : yitirmek, kaybetmek
- 48 -, - 71 -, - 81 -, - 84 -, - 98 -, - 107 -, - 121 -, -
159 -, - 161 -, - 162 -, - 164 -, - 201 -, - 208 -, -
219 -, - 314 -, - 343 -, - 357 -, - 368 -

iv- : acele etmek, hızlı davranmak
- 117 -, - 121 -, - 134 -, - 167 -, - 269 -, - 363 -

iye : sahip
- 329 -

K

kaçan : ne zaman, her ne zaman

- 72 -, - 76 -, - 92 -, - 96 -, - 119 -, - 131 -, - 134 -, - 175 -, - 178 -, - 296 -, - 331 -, - 381 -

ķamu : btn, hepsi, her

- 39 -, - 42 -, - 53 -, - 62 -, - 67 -, - 69 -, - 75 -, - 118 -, - 119 -, - 127 -, - 130 -, - 142 -, - 143 -, - 173 -, - 174 -, - 185 -, - 190 -, - 233 -, - 239 -, - 261 -, - 266 -, - 287 -, - 293 -, - 298 -, - 303 -, - 304 -, - 350 -, - 369 -, - 370 -, - 383 -

ķanda : nerede

- 147 -, - 176 -

ķanı : hani

- 87 -, 202 -, - 261 -, - 292 -, - 317 -

ķankı : hangi

- 202 -, - 204 -

ķarındaŗ : kardeŗ

- 95 -, - 134 -, - 306 -, - 307 -, - 315 -, - 316 -, - 333 -, - 339 -, - 365 -

ķatı : ķok, kesin, kesinlikle

- 152 -, - 154 -, - 161 -, - 169 -, - 170 -, - 181 -, - 185 -, - 189 -, - 193 -, - 196 -, - 216 -, - 218 -, - 244 -, - 276 -, - 277 -, - 313 -, - 326 -, - 342 -, - 389 -

ķaķınķ : baŗa kakma, yerme

- 259 -

ķelef : iplik yumağı

- 125 -, - 126 -, - 127 -

ķendzi : kendi, kendisi

- 123 -, - 212 -

ķey : ķok

- 45 -, - 46 -, - 99 -, - 202 -, - 231 -, - 265 -, - 353 -, - 371 -

ķiķe : keķe

- 309 -, - 311 -

ķiķi : kġk

- 44 -, - 369 -

ķimesne : kimse

- 117 -, - 135 -, - 230 -, - 331 -

ķocal- : yaŗlanmak, ihtiyaŗlamak

- 256 -

ķocalık : yaŗlılık

- 259 -

ķonaķ : konuk, misafir

- 381 -

ķonaķla- : misafir etmek, ağırlamak

- 390 -

ķoŗ : arkadaŗ olarak vermek; eklemek; artırmak

- 110 -, - 300 -, - 351 -

ķot : boŗ?

- 339 -

ķuķ : kucak

- 269 -

ķuķ- : kucaklamak, sarmak

- 59 -, - 143 -, - 145 -, - 146 -, - 154 -, - 388 -

ķmsılıķ : arabozuculuk?

- 77 -

ķut : mutluluk, neŗe

- 189 -, - 318 -, - 380 -

O

od : ateŗ

- 59 -, - 67 -, - 79 -, - 81 -, - 88 -, - 98 -, - 132 -, - 134 -, - 155 -, - 170 -, - 176 -, - 195 -, - 211 -, - 216 -, - 223 -, - 227 -, - 249 -, - 256 -, - 261 -, - 262 -, - 295 -, - 287 -, - 306 -, - 312 -, - 313 -, - 327 -, - 338 -, - 344 -, - 346 -, - 348 -

ol ara : ora

- 149 -



z : kendi

- 128 -, - 135 -

Özge : baŗka, gayrı

- 106 -, - 140 -, - 167 -, - 169 -, - 225 -, - 266 -, - 298 -, - 333 -, - 357 -, - 379 -, - 388 -

S

ŗayru : hasta

- 81 -

ŗayrı- : zenginleŗmek, ihtiyaŗsız olmak?

- 381 -

ŗegirt- : koŗmak

- 371 -

ŗegriŗ- : koŗuŗmak, koŗuŗturmak

- 323 -

ŗekkiz : sekiz

- 93 -

ŗencileyin : senin gibi

- 282 -

ŗıęa- : elini srmek, sıvazlamak

- 269 -, - 331 -, - 332 -

ŗın- : kırmak, kesmek

- 372 -

ŗizcileyin : sizin gibi

- 370 -

ŗorię : soru

- 381 -

ŗun- : el uzatmak, dokunmaya ķalıŗmak

- 157 -

T

ŗamu : cehennem

- 75 -, - 371 -, - 372 -, - 375 -

ŗaŗra : dıŗarı

- 112 -, - 119 -, - 121 -, - 145 -, - 213 -, - 215 -, - 225 -, - 249 -, - 252 -, - 261 -, - 271 -, - 286 -, - 295 -, - 323 -, - 330 -, - 335 -, - 355 -, - 369 -, - 383 -, - 385 -

ŗapu : nezd, kat, huzur

- 304 -

ŗavlu : bakımlı, kuvvetli, semiz

- 231 -, - 232 -

ŗeg : gibi

- 297 -

Teŗri : Allah

- 41 -, - 115 -, - 254 -, - 266 -, - 366 -
ton : elbise, giysi
- 155 -
toyla- : ziyafet vermek, ağırlamak
- 271 -, - 380 -, - 381 -
tur- : ayağa kalkmak
- 85 -, - 118 -, - 253 -, - 318 -, - 324 -, - 332 -, -
340 -, - 353 -, - 378 -
tuş : eşit, denk
- 112 -, - 186 -, - 348 -

U

uğrı : hırsız
- 47 -, - 159 -, - 324 -, - 325 -, - 326 -, - 327 -, -
328 -, - 329 -, - 342 -, - 343 -
uğrın : gizli, gizlice
- 90 -
uğrılık : hırsızlık
- 47 -, - 324 -, - 326 -, - 327 -, - 335 -, - 336 -
ulu : yüce, büyük
- 49 -, - 52 -, - 80 -, - 86 -, - 111 -, - 171 -, - 174
-, - 175 -, - 180 -, - 190 -, - 242 -, - 243 -, - 274 -,
-, - 306 -, - 352 -, - 364 -, - 369 -
ululan- : yücelmek, büyümek
- 40 -
ur- : vurmak, darb etmek, dövmek, dokunmak, el
sürmek, yara açmak, kapamak, çarpmak,
bakmak
- 62 -, - 68 -, - 101 -, - 111 -, - 112 -, - 145 -, -
148 -, - 183 -, - 195 -, - 215 -, - 227 -, - 238 -, -
239 -, - 245 -, - 252 -, - 297 -, - 298 -, - 320 -, -
331 -, - 334 -, - 336 -, - 354 -, - 385 -

Ü

üce : yüce, yukarıda
- 383 -, - 384 -

V

varmayın : varmayan
- 57 -
varurağ : vararak, varıp
- 85 -
virgü : nimet, vergi
- 274 -

Y

yalañuz : yalnız
- 141 -, - 313 -, - 314 -
yalañuzca : yalnızca, yalnız olarak
- 56 -, - 312 -
yaman : kötü, fena, çirkin
- 42 -, - 57 -, - 73 -, - 105 -, - 138 -, - 183 -, -
204 -, - 206 -, - 207 -, - 255 -, - 270 -, - 308 -, -
326 -, - 334 -, - 337 -, - 360 -, - 366 -, - 378 -
yarı- (ıra-) : uzaklaştırmak, ayırmak
- 256 -

yarlıga- : bağışlamak, merhamet etmek
- 40 -, - 80 -, - 168 -, - 191 -, - 205 -, - 246 -, -
339 -, - 354 -, - 376 -, - 390 -
yarlıka- : bağışlamak, merhamet etmek
- 168 -, - 191 -, - 205 -, - 289 -
yavuz : kötü, fena, çirkin
- 206 -
yeddi : yedi
- 93 -, - 139 -, - 155 -, - 210 -, - 225 -, - 230 -, -
231 -, - 232 -, - 234 -, - 244 -, - 256 -, - 282 -, -
288 -, - 289 -, - 367 -, - 376 -, - 382 -
yeg : iyi, makbul
- 262 -, - 328 -, - 366 -
yegni : hafif
- 126 -
yigirmi : yirmi
- 89 -, - 383 -
yigrek : daha iyi, daha makbul
- 265 -
yu- : yıkamak
- 190 -
yü- : yıkamak
- 46 -
yügrüg : işlek
- 43 -

KAYNAKLAR

Ayan, G. (1995) *Ahmed Mürşidî (Ahmedî) Eyyûb Peygamber Kıssası*, Emek Matbaası: Konya.

Dilçin, C. (1983) *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları: Ankara.

Devellioğlu, F. (2000) *Osmalîca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi: Ankara.

Ergin, M. (1997) *Dede Korkut Kitabı I-II*, TDK Yayınları: Ankara.

Ergin, M. (1997) *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları: İstanbul.

İnce, A. (2000) *Cem Sultan Cemşîd ü Hurşîd*, TDK Yayınları: Ankara.

Karahan L. (1994) *Erzurumlu Darîr Kıssa-i Yûsuf (Yûsuf u Züleyhâ)*, TDK Yay: Ankara.

Onur, M. N. (1986) *Ak Şemseddin-zâde Hamdullah Hamdi Yûsuf ve Züleyhâ*, Ertem Matbaacılık: Ankara.

Sami, Ş. (1996) *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları: İstanbul.

Timurtaş, F. K. (1994) *Eski Türkiye Türkçesi*, Enderun Kitabevi: İstanbul.

Ünver, İ. (1993) “Çeviriyazıda Yazım Birliği üzerine Öneriler”, *Türkoloji Dergisi* c. XI s. 1, ss. 51-89.

Ünver, İ. (1986) “Mesnevî”, Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), s. 416-417-418 ss. 430-563.